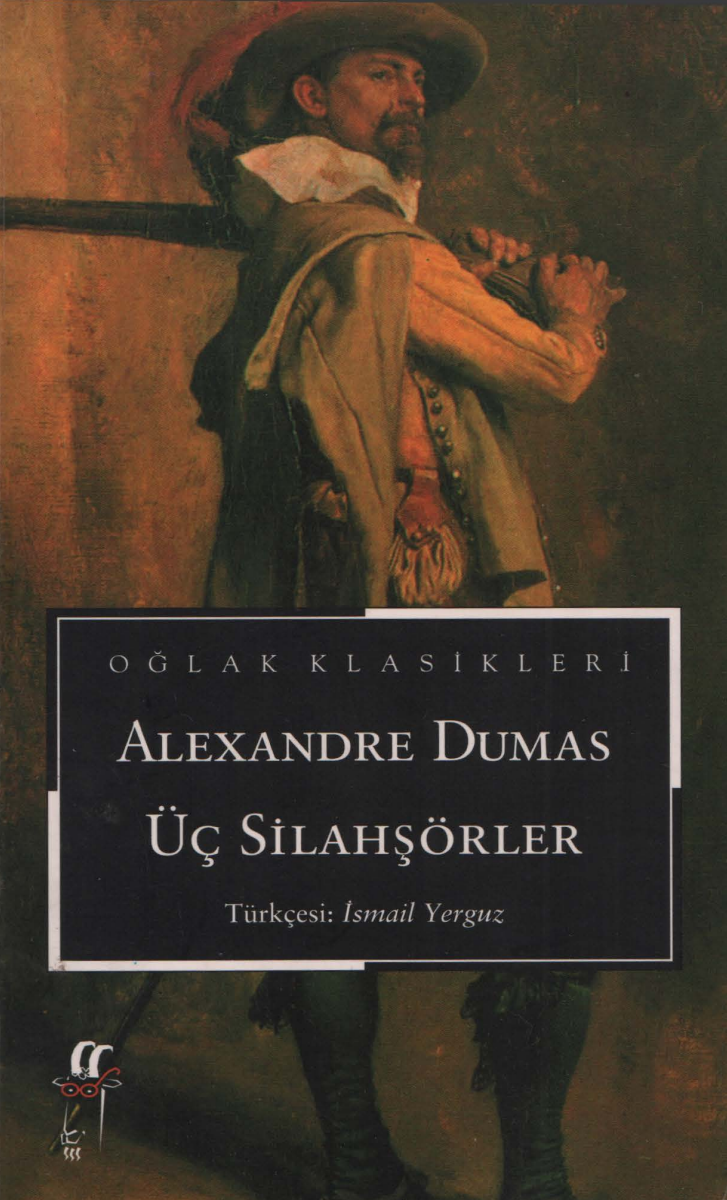

OĞLAK KLASİKLERİ

ALEXANDRE DUMAS

Üç Silahşörler

Türkçesi: *İsmail Yerguz*

Üç Silahşörler / Roman

OĞLAK KLASİKLERİ

ALEXANDRE DUMAS

ÜÇ SİLAHŞÖRLER

Türkçesi: *İsmail Yerguz*

OĞLAK KLASİKLERİ

Üç Silahşörler / Alexandre Dumas
Fransızca aslından çeviren: İsmail Yerguz

© Oğlak Yayıncılık ve Reklamcılık Ltd. Şti., 1998

Kitap ve genel tasarım: Serdar Benli
Kapak tasarımı: Işıl Şeker
Kapak resmi: "XIII. Louis Döneminde Bir Silahşör",
J. L. E. Meissonier, Wallace Koleksiyonu, Londra
Dizgi düzeni: Goudy, 10 / 12 pt.
Ofset hazırlık: Oğlak Yayınları
Baskı: Oğlak Baskı Hizmetleri

Oğlak Yayıncılık ve Reklamcılık Ltd. Şti.
Genel Yönetim: Senay Haznedaroğlu
Yayın Yönetmeni: Raşit Çavaş
Zambak Sokak 29, Oğlak Binası, 80080 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0-212) 251 71 08-09, Faks: (0-212) 293 65 50
e-posta: oglak@oglak.com

Birinci baskı: Ekim 1998
ISBN 975 - 329 - 218 - X

ÜÇ SİLAHŞÖRLER

1

BABA D'ARTAGNAN'IN ÜÇ ARMAĞANI

1625 yılı Nisan ayının ilk Pazartesi günü, Roman de la Rose yazarının doğduğu Meung kenti, sanki Huguenot'lar ikinci bir Rochelle olayı yaratmaya gelmişler gibi, tam bir devrim havası içindeydi. Kadınların Grande Rue tarafına doğru kaçıştıklarını, çocukların kapı eşiklerinde bağırıp çağırdıklarını duyan birçok kentli, alelacele zırh kuşanıp ne kadar etkili olacağı kuşkulu eski bir fitilli tüfeğe ya da baltalı mızrağa güvenerek, her geçen dakika biraz daha büyüyen, gürültücü, meraklı bir kalabalığın toplandığı Franc-Meunier hanına doğru akın etmekteydi.

O dönemde bu türden paniklere sık rastlanırdı ve gün geçmezdi ki şu ya da bu kentte böyle bir olayın geçtiği kayıtlara geçmesin. Senyörler kendi aralarında savaşıyorlardı; Kral Kardinal'le mücadele ediyordu; İspanyollar Kral'a savaş açmışlardı. Sonra bu karanlık ya da açık, gizli ya da uluorta mücadeleler dışında herkesle savaşan hırsızlar, dilenciler, Huguenot'lar ve it uğursuz takımı vardı. Burjuvalar hırsızlara, it uğursuz takımına, uşaklara, -sık sık senyörler ve Huguenot'lara, zaman zaman da Kral'a- karşı savaş açarlardı ama Kardinal ve İspanyollar'la hiç dalaşmazlardı. 1625 yılı Nisan ayının o ilk Pazartesi günü gürültüler işiten kentlilerin sarı kırmızı yırtmaçlı flamayı ve Richelieu dükünün forsunu göremeyince Franc-Meunier hanına doğru koşuşturmaları işte bu alışkanlığın sonucundan kaynaklandı.

Hanın önüne varan herkes gürültü patırtının nedenini görebildi ve anladı.

Bir delikanlı... -hemen şöyle bir çiziktirelim portresini-: on sekiz yaşında bir Don Kişot düşünün, hırpani, perişan, zırh gömleği de, kalça zırhı da olmayan bir Don Kişot; bir Don Kişot düşünün ki mavisi zar zor fark edilebilen, şarap tortusu ve gök mavisi rengine dönüşmüş yün bir hırka giymiş olsun. Uzun, esmer bir yüz; kurnazlık alameti çıkık elmacık kemikleri; Gaskonyalılar'ın, bere giymediklerinde bile şaşmaz belirtileri olan aşırı derecede gelişmiş çene kasları... ve bizim delikanlı ayrıca bir çeşit tüyle süslenmiş bir bere de takmıştı kafasına. Açık ve fıldır fıldır dönen gözler; eğri ama ince bir burun; bir yeniyetme için iri yarı, olgun bir insan için de çok küçük sayılabilecek bir beden ve pek de alışık olmayan bir göz, ayakta dururken baldırlarına, at üstündeyken de hayvanının diken diken tüylerine değen deri omuz kayışından sarkan uzun kılıcı olmasa seyahate çıkmış bir çiftçi çocuğu sanılabilirdi.

Delikanlımızın bir de binek hayvanı vardı ve bu binek hayvanı o kadar dikkat çekiyordu ki herkes tarafından fark edildi: Bir Bèarn atıydı bu ve on iki-on dört yaşlarındaydı, sarı, kuyruksuz bir hayvandı, ayaklarında hiç yara eksik olmazdı ve başını dizlerinden de aşağı eğerek yürüdüğünden baş vurmasını engelleyen kayış takılmasına gerek duyulmadan günde yedi fersah yol gidebiliyordu. Ne yazık ki bu atın üstün nitelikleri ilginç sarı tüyleri ve tuhaf yürüyüşü altında o kadar iyi gizlenmişti ki, herkesin attan anlar geçindiği bir dönemde Beaugency kapısından geçip on beş dakika önce kente giren hayvanın Meung'te görünmesi, kalabalık içinde, binicisinin kulaklarına kadar gelen hoşnutsuzluk sesleri yükselmesine neden olmuştu.

Çok usta bir binici olduğu, binek hayvanına gülünç bir hava verdiğini kendisinden gizlemediği düşünüldüğünde bu hoşnutsuzluk genç d'Artagnan'a (Rossinante'nin Don Kişot'unun adı buydu) daha da ağır gelmişti. Bu nedenle baba Mösyö d'Artagnan'ın armağan ettiği atı kabul ettiğinde derin bir iç çekmişti. Böyle bir hayvanın değerinin en az yirmi lira

olduğunu bilmiyor değildi; armağana eşlik eden sözlere ise paha biçilemeyeceği de doğruydu.

"Oğlum" demişti Gaskonyalı soylu, Kral IV. Henri'nin kendisini bir türlü kurtaramadığı Bèarn'a özgü duru taşra ağzıyla. "Oğlum, bu at on üç yıl kadar önce babanızın evinde doğdu ve o zamandan beri de hiç ayrılmadı, bu nedenle sizi sevmeye yatkındır. Sakın satmayın onu, huzur içinde ve onuruyla yaşlansın ve öyle ölsün; onunla sefere çıkarsanız eğer, yaşlı bir uşağınıza davranır gibi davranın ona. Eğer günün birinde saraya girme onuruna erişirseniz, ki bu şeref sizin soyluluğunuzdan doğan eski bir hakkınızdır" diye sürdürdü konuşmasını baba d'Artagnan, "sarayda beş yüz yılı aşkın bir süredir atalarınızın gururla taşıdığı soyluluğun adını hem kendiniz hem de onlar -onlar derken akrabalarınızı ve dostlarınızı kastediyorum- için daha da yücelterek taşıyın. Sayın Kardinal ve Kral'dan başka kimseye kul olmayın. Günümüzde bir soylu ancak cesaretiyle, kulak verin lafıma, ancak cesaretiyle yükselebilir. Bir saniye yüreği titreyen kişi, belki talihin o saniye içinde sunmuş olduğu fırsatı kaçırabilir. Gençsiniz, yiğit olmalısınız ve iki nedenden dolayı yiğit olmalısınız: Birincisi Gaskonyalısınız, ikincisi de benim oğlumsunuz. Korkmayın ve çıkan fırsatlardan yararlanın, serüven peşinde koşun. Size kılıç kullanmayı öğrettim; demir gibi bilekleriniz, çelik gibi bacaklarınız var; her fırsatta dövüşün; düello yasaklandıkça siz dövüşmeye bakın, çünkü bu koşullarda dövüşmek için iki kat cesur olmak gerekir. Oğlum, size on beş gümüş liradan, atımdan ve dinlediğiniz öğütlerden başka verebileceğim bir şey yok. Anneniz de bir çingene kadından öğrendiği ve kalbi etkilemeyen her yarayı mucizevi bir biçimde iyi eden bir çeşit merhemin tarifini ekleyecektir bunlara. Bunların tümünden yararlanın ve mutlu ve uzun bir hayatınız olsun. Tek bir sözcük daha ekleyeceğim bunlara ve bu benim kendi yaşantımdan bir örnek değil bir öneridir yalnızca, çünkü ben asla saraya girmiş değilim, yalnızca gönüllü olarak din savaşlarına katıldım; bir zamanlar komşumuz olan ve

Tanrı'nın koruyuculuğunun üzerinden eksik olmamasını dilediğimiz Kral'ımız XIII. Louis ile çocukluğunda oyun oynayan Mösyö de Trèville'den söz etmek istiyorum. Bu oyunlar zaman zaman tam bir savaşa dönüşürdü ve bu savaşlardan her zaman galip çıkan Kral olmazdı. Kral, Mösyö de Trèville'den aldığı darbeler dolayısıyla ona büyük saygı ve dostluk duymuştur. Mösyö de Trèville, daha sonra, Paris'e yaptığı ilk gezi sırasında başkalarına karşı da dövüşmüştür ve tam beş kez dövüşmüştür; müteveffa Kral'ın ölümünden, yenisinin rüştünü ispatlamasına kadar, savaşlar ve kuşatmalar dışında tam yedi kez; ve yenisinin rüştünü ispatlamasından bugüne kadar da yüz kez! Ve işte fermanlara, karamamelere, bildirilere rağmen, silahşörlerin komutanlığına getirildi yani en iyi savaşçıları bir araya getiren, Kral'ın çok önem verdiği ve herkesin bildiği gibi hiç kimseden çekinmeyen saygıdeğer Kardinalin çekindiği birliğin başı. Üstelik Mösyö de Trèville yılda on bin gümüş lira kazanıyor; demek ki çok güçlü bir senyör. O da sizin gibi başlamıştı; bu mektupla gidip görün kendisini ve onun yolunda yürümeye çalışın ve onun gibi davranın".

Mösyö d'Artagnan bu sözlerden sonra kendi kılıcını oğluna verdi, onu iki yanağından şefkatle öptü ve kutsadı.

Babasının odasından çıkan delikanlı dinlediği öğütlere göre, sık sık kullanacağını anladığı ünlü merhemin reçetesiyle kendisini bekleyen annesini buldu karşısında. Bu veda faslı ötekinden çok daha uzun sürdü. Ama bunun nedeni Mösyö d'Artagnan'ın tek evladını sevmemesi falan değildi; Mösyö d'Artagnan bir erkekti ve bir erkeğin kendini duygularına kaptırmasını kabul edemezdi; oysa Madam d'Artagnan kadındı ve üstelik de anaydı. Bol bol gözyaşı döktü ve oğlu Mösyö d'Artagnan'ı övmek için şunu da söyleyelim ki gelecekteki bir silahşör olarak gözyaşlarını tutmaya çalıştıysa da, sonunda doğa üstün geldi, yaşlar boşandı gözlerinden ve o bu gözyaşlarının yarısını güçlükle gizleyebildi.

Delikanlı aynı gün, daha önce söylediğimiz gibi on beş gümüş lira, at ve Mösyö de Trèville'e hitaben yazılmış mektuptan oluşan babasının üç armağanıyla birlikte yola çıktı. Tahmin edebileceğiniz gibi öğütler fazladan verilmişti.

D'Artagnan böyle bir cep kılavuzuyla, hem moral hem fizik açıdan, tarihçilerin görevini yerine getirmek amacıyla portresini çizerken karşılaştırdığımız Cervantes'in kahramanının tam bir benzeri oldu. Don Kişot yel değirmenlerini dev, koyun sürülerini ordu sanıyordu, d'Artagnan da her gülümsemeyi bir hakaret, her bakışı da bir kışkırtma olarak algıladı. Bunun sonucunda da Tarbes'dan Meung'e kadar yumrukları hep sıkılı kaldı ve her iki yerde de günde on kez elini kılıcının kabzasına attı; gene de yumruğu kimsenin çenesine inmedi ve kılıcını kınından çıkarmadı. Altındaki sarı hayvan görenleri alaycı bir tavırla güldürmedi değil; ama attan sarkan oldukça uzun kılıç ve bu kılıcın üzerinde gururla değil acımasızca bakan bir çift gözün varlığı gelip geçenlerin gülümsemelerini dizginledi; gülmelerine engel olamadıklarıysa, antik maskeler gibi yüzlerinin bir tarafıyla gülüyorlardı. Böylece d'Artagnan bahtsız Meung kentine varıncaya kadar alınganlığı içinde ihtişam ve dokunulmazlığını korudu.

Ama burada, Franc-Meunier'nin kapısında attan inerken, hiç kimsenin, ne hancının, ne bir uşağın, ne de seyisin, gelip üzengisini tutmadığı bir sırada d'Artagnan zemin katın yarı aralık penceresinin arkasında, boylu poslu, soylu görünümlü, biraz asık suratlı bir bayın kendini saygıyla dinleyen iki kişiyle konuştuğunu fark etti. Alışkanlığı üzere kendisinden söz edildiğini sandı ve konuşmalara kulak verdi. D'Artagnan bu kez yarı yarıya yanılmıştı: Söz konusu olan kendi değil atıydı. Beyefendi, atın bütün üstün niteliklerini anlatıyor gibiydi ve onu dinleyenler de daha önce söylediğim gibi büyük bir saygı içindeydiler ama aynı zamanda da sürekli gülüyorlardı. Oysa delikanlıyı kızdırmak için yarım yamalak bir gülümsemenin bile yeterli olduğu düşünülürse, bu şamatanın onu nasıl etkilediği hemen anlaşılır.

Bununla birlikte d'Artagnan önce kendisiyle alay eden küstahın fizyonomisi hakkında bilgi sahibi olmak istedi. Gururlu bakışlarını yabancıya dikti ve kırk kırk beş yaşlarında, kara gözlü, keskin bakışlı, soluk tenli, göze batan bir burnu olan, kusursuz biçimlenmiş bıyıklı bir adam gördü karşısında; üzerinde bir hırka ve ayrı renk kordonlarla süslenmiş mor kısa pantolon vardı; gömleğinin kol yırtmaçlarından başka bir süsü yoktu. Kısa pantolonu da, hırkası da yeniydi ama yolculuk sırasında uzun süre sandıkta kalmış gibi buruşuktu. D'Artagnan titiz bir gözlemcinin çabukluğuyla bütün eleştirilerini yaptı ve içgüdüsü ona bu yabancının gelecekteki yaşantısı üzerinde büyük etkileri olacağını söyledi.

D'Artagnan bakışlarını mor hırkalı beyefendiye diktiği sırada, o da Bèarn atıyla ilgili olarak bilgiççe ve derin gözlemlerde bulunuyor ve iki dinleyicisi de gülmekten kırılıyorlardı, hatta alışkanlıklarının tersine, deyim yerindeyse kendi yüzünden de soluk bir gülümseme geçer gibi oldu. Hayır bu kez hiç kuşku yoktu, d'Artagnan gerçekten aşağılanmıştı. Bu düşünceyle anında beresini gözlerine indirdi, Gaskonya'da geziye çıkmış senyörlerin saraylı havalarını taklit etmeye çalışarak, bir eli kılıcının kabzasında, öbürü kalçasında yürüdü. Ne yazık ki ilerledikçe, öfkesi onu iyice kör etti ve içinde bulunduğu durumu anlatmak amacıyla hazırladığı kibirli ve ağırbaşlı söylev yerine, dilinin ucunda, sert hakaretler yapan kaba bir insanın sözlerini buldu.

"Hey! Bayım" diye bağırdı, "bayım, siz pancurun arkasına gizlenen! Evet, siz, neye güldüğünüzü söyleyin de hep birlikte gülelim." Beyefendi bakışlarını yavaş yavaş attan binicisine doğru çevirdi, bu tuhaf sözlerin muhatabının kendi olduğunu anlaması için belli bir sürenin geçmesi gerekmişti sanki; sonra bu konuda hiçbir kuşkusu kalmayınca, kaşları hafifçe çatıldı ve epeyce duraksadıktan sonra alaycı bir tavırla ve tarifi imkânsız bir küstahlıkla şunları söyledi d'Artagnan'a:

"Ben sizinle konuşmuyorum bayım."

"Ama ben sizinle konuşuyorum!" diye haykırdı delikanlı. Küstahlık, saygı, terbiye ve küçük görme karışımı bu tavır tepesini attırmıştı.

Yabancı bir süre daha belli belirsiz bir gülümsemeyle süzdü onu, pencereden ayrıldı, ağır ağır handan çıkıp d'Artagnan'ın iki adım ötesinde, atın karşısına dikildi. Sakin tavrı ve alaycı fizyonomisi, hâlâ pencerede duran, biraz önce konuştuğu kişileri daha da keyiflendirmişti.

Adamın geldiğini gören d'Artagnan hızla kılıcını kınından bir karış yukarı çekti.

"Bu at bir sarı düğün çiçeği gibi, daha doğrusu gençliğinde 'öyleymiş'" diye sürdürdü konuşmasını yabancı. Penceredekilerle arasına giren d'Artagnan'ın öfkesine hiç aldırmıyor, başladığı araştırmalara devam ediyor ve sonuçları arkadaşlarına aktarıyordu. "Botanikte çok bilinen bir renktir bu ama atlarda rastlanmamıştır bugüne dek."

"Sahibiyle alay etmeye cesaret edemeyen atıyla alay eder!" diye öfkeyle bağırdı Trèville'in yolunu izleyen genç.

"Çok sık gülmem ben, bayım" diyerek sürdürdü konuşmasını yabancı, "yüzüme bakarsanız siz kendiniz de fark edersiniz bunu ama canım istediğinde gülme ayrıcalığını da korumak istiyorum."

"Ben de canım istemediği zaman gülünmesini istemiyorum!" diye haykırdı d'Artagnan.

"Gerçekten mi bayım?" dedi yabancı son derece sakin bir tavırla. "Tamamen haklısınız." Ve dönüp büyük kapıdan hana girmeye hazırlandı. D'Artagnan gelirken, eyerlenmiş bir at görmüştü bu kapının altında.

Ama d'Artagnan kendisiyle alay etme küstahlığını göstermiş birini kolay kolay salıverecek birisi değildi. Kılıcını kınından sonuna kadar sıyırdı ve bağırarak peşinden koştu adamın:

"Dönün, geri dönün alaycı beyefendi, sırtınızdan vurmak istemiyorum sizi asla."

"Beni vurmak mı?" diyerek geri döndü adam. Şaşkınlık ve küçümsemeyle bakıyordu delikanlıya. "Haydi, haydi, işinize gidin, dostum, çıldırmışsınız siz!" Sonra da alçak sesle, kendi kendine konuşuyormuş gibi şunları söyledi:

"Majestelerinin silahşör toplamak için her yanda cesur, yürekli kişiler araması nereden aklına gelmiş böyle! Ne kötü ama!"

Konuşmasını henüz bitirmişti ki d'Artagnan kılıcını büyük bir öfke içinde salladı, öyle ki yabancı geriye sıçramamış olsa, muhtemelen son kez şaka yapmış olacaktı. Adam o zaman işin alay sınırlarını aştığını gördü, kılıcını çekti, hasmını selamladı ve ciddi bir biçimde savunmaya geçti. Ama aynı anda iki dinleyicisi de, hancıyla birlikte d'Artagnan'a sopa, kürek ve maşa darbeleri indirmeye başladılar. Bu saldırı öylesine ani ve eksiksiz bir biçimde gelişmişti ki, d'Artagnan darbelerden korunmak için ters yüz ederken kavganın aktörü olma fırsatını kaçırıp izleyicisi haline gelen hasmı da aynı anda kılıcını kınına yerleştirdi. Durumu her zamanki sakin tavrıyla karşılarken bir yandan da homurdanıyordu:

"Allah kahretsin bu Gaskonyalılar'ı! Bindirin şunu sarı atına, defolup gitsin!"

"Seni temizledikten sonra alçak!" diye bağırıyordu d'Artagnan. Bir yandan da kendisine sopa darbeleri indirmeye devam eden üç düşmanı karşısında gerilemeden korunmaya çalışıyordu.

"Bir Gaskonyalı palavrası daha" diye mırıldandı beyefendi. "Şerefim üzerine yemin ederim ki adam olmaz bu Gaskonyalılar! Madem istiyor devam edin oyuna. Yorulunca kendisi yeter desin."

Ama yabancı nasıl bir inatçıya çattığının farkında

değildi henüz; d'Artagnan kolay kolay aman dileyecek insanlardan değildi. Savaş birkaç saniye daha sürdü; sonunda bitkin düşen d'Artagnan bir darbeyle ikiye bölünen kılıcını elinden atmak zorunda kaldı. Bu arada alnının ortasına inen bir darbe de onu kanlar içinde ve yarı baygın bir durumda yere seriverdi.

İşte o zaman her yandan olay yerine koşuşturmalar başladı. Rezalet çıkmasından korkan hancı, iki uşağının yardımıyla yaralıyı mutfağa taşıdı. Burada biraz tedavi gördü.

Beyefendiye gelince, gene gelip penceredeki yerini almıştı ve sanki kendisini kızdırmak için orada toplanmış olan kalabalığı sabırsızlıkla süzüyordu.

"Nasıl durumu bizim kudurganın?" diye sordu gürültüyle açılan kapıya doğru dönüp. Kendi sağlığını öğrenmeye gelen hancıya sormuştu bu soruyu.

"Ekselansları sağlık ve afiyetteler ya!" dedi hancı.

"Evet sağlık ve afiyetim yerinde, hancı. Ben size soruyorum, delikanlının durumu nasıl?"

"Daha iyi" dedi hancı. "Tamamen kendinden geçti."

"Gerçekten mi?" diye sordu beyefendi.

"Ama bayılmadan önce, size seslenerek tekrar meydan okumak için bütün gücünü topladı."

"Bu yaman delikanlı şeytan yahu o zaman!" diye bağırdı yabancı.

"Hayır! Ekselans, şeytan değil" dedi hancı küçümseyen bir tavır içinde yüzünü buruşturarak. "Çünkü bayıldığında eşyalarını karıştırdık, bir gömlek ve on iki gümüş liradan başka bir şey çıkmadı; bayılmadan önce, 'Böyle bir şey Paris'te olsa, anında pişman ederdim sizi ama bu kez daha sonra pişman olacaksınız' diye bir tehdit savurmaktan da geri kalmadı."

"Öyleyse kılık değiştirmiş soylu bir prens bu!" dedi soğuk bir tavırla yabancı.

"Beyefendi, ben bunları size tedbirli davranasınız diye söylüyorum."

"Bu öfke içinde kimsenin adını anmadı mı peki?"

"Evet, evet sürekli elini cebine vurup şöyle diyordu: 'Mösyö de Trèville, koruduğu kişiye yapılan bu hakareti öğrenince ne düşünecek, göreceğiz bakalım!'"

"Mösyö de Trèville mi?" dedi yabancı ansızın dikkat kesilerek. "Mösyö de Trèville'in adını anarak elini cebine mi vuruyordu?.. Peki benim sevgili hancım, delikanlı baygınken cebine bakmadınız değil mi, eminim bakmamışsınızdır. Ne vardı cebinde acaba?"

"Silahşörlerin komutanı Mösyö de Trèville'e hitaben yazılmış bir mektup..."

"Gerçekten mi!"

"Bunu size söylemekle şeref duyuyorum ekselans!"

Pek kavrayışlı biri olmayan hancı, bu sözlerin yabancının fizyonomisine nasıl bir ifade verdiğinin farkına varmadı hiç. Beyefendi dirsekleriyle dayandığı pencereden uzaklaştı ve endişeli bir adam tavrıyla kaşlarını çattı.

"Hay Allah!" diye mırıldandı dişlerinin arasından. "Trèville bu Gaskonyalıyı üzerime salmış olmasın! Çok genç. Ama kılıç darbesi kılıç darbesidir, darbeyi indiren kim olursa olsun! Üstelik insan çocuktan daha az çekinir; büyük bir hedefe ulaşmayı engellemek için küçük bir engel yeterlidir kimi zaman."

Ve yabancı birkaç dakika süren bir düşünceye daldı.

"Peki hancı" dedi. "Beni bu çılgından kurtarmayacak mısınız? Vicdanım onu öldürmeme izin vermez ama rahatsız ediyor beni" diye sürdürdü konuşmasını tehdit edici soğuk bir ifadeyle. "Nerede şimdi?"

"Birinci katta, karımın odasında, pansuman yapılıyor."

"Pılı pırtısı, torbası morbası yanında mı? Hırkasını çıkarmadı mı?"

"Bunların hepsi, aşağıda, mutfakta. Ama madem ki bu çılgın genç sizi rahatsız ediyor..."

"Kesinlikle. Hanınızda rezalet çıkarıyor, şerefli insanların tahammül edemeyecekleri bir rezalet. Odanıza çıkın, hesabımı çıkarın, uşağıma da haber verin."

"Ne! Bèyefendi bizi terk bırakıp gidiyorlar mı yoksa?"

"Atları koşma emri verdiğime göre kesinlikle biliyorsunuz bunu. Emrim yerine getirilmedi mi yoksa?"

"Kesinlikle yerine getirildi emriniz ve Ekselanslarının göreceği gibi, atları harekete tamamen hazır durumda büyük kapının altındadır."

"Güzel, söylediğimi yapın o halde."

"Vay anasını! Delikanlıdan korkuyor olmasın sakın!" diye geçirdi içinden hancı.

Ama yabancının buyurgan göz atışıyla kalakaldı yerinde. Saygıyla selam verip çıktı.

"Milady'nin bu keratayı görmemesi gerekir" diye sürdürdü içinden konuşmasını yabancı. "Birazdan o da gelecek, geç bile kaldı. Atıma binip karşılamaya çıkmam daha doğru olacak... Ama Trèville'e yazılan mektupta neler olduğunu bilebilseydim!"

Yabancı homurdanarak mutfağa doğru gitti.

Bu sırada yabancının, hanından, genç adamın varlığı nedeniyle uzaklaşmış olduğundan kuşkulanmayan hancı karısının yanına çıkmış ve d'Artagnan'ın nihayet ayıldığını görmüştü. D'Artagnan'ı, polisin büyük bir senyörle -çünkü hancıya göre yabancı büyük bir senyör olabilirdi- kavga çıkarmaya çalışmasından dolayı başına iş açabileceğine inandırdıktan sonra, halsizliğine rağmen kalkmaya ve yoluna devam

etmeye razı etti. D'Artagnan, sersemlemiş bir halde, başı sargılar içinde ve hırkasız vaziyette, hancı tarafından itile kakıla aşağı inmeye başladı; ama mutfağa varır varmaz gördüğü ilk şey, iki koca Normandiya atının koşulduğu ağır bir arabaya binmek üzere adımını atmış, sakin bir tavırla konuşmakta olan, kendisini çileden çıkarmış kişiydi.

Arabanın kapısının çevrelediği, başı görünen konuştuğu kişi ise yirmi yirmi iki yaşlarında bir kadındı. D'Artagnan'ın yüzleri ne kadar çabuk kavradığını daha önce söylemiştik; gene daha ilk bakışta kadının genç ve güzel olduğunu anlayıverdi. Ama bu güzellik d'Artagnan'ın o zamana kadar yaşadığı güney bölgelerinde görmediği türden bir güzellik olduğundan daha bir etkilemişti onu. Soluk tenli, sarışın, bukleleri omuzlarına kadar dökülen bir kadındı; mavi gözleriyle baygın baygın bakıyordu; dudakları pembe, elleri duru aktı. Yabancıyla hızlı hızlı konuşuyordu.

"Kardinal hazretlerinin emrine göre demek..." diyordu kadın.

"Hemen İngiltere'ye döneceksiniz ve Dük, Londra'dan ayrılacak olursa, derhal kendisini haberdar edeceksiniz."

"Peki ya öteki talimatlar?" diye sordu güzel yolcu.

"Onlar ancak Manş'ın öteki yakasında açabileceğiniz bu kutunun içinde."

"Çok iyi, ya siz ne yapacaksınız?"

"Ben Paris'e dönüyorum."

"O küstah delikanlıyı cezalandırmadan mı?" diye sordu kadın.

Yabancı cevap vermeye hazırlanıyordu. Tam ağzını açtığı sırada her şeyi duymuş olan d'Artagnan kapının eşiğinde görünüverdi.

"Sizin küstah dediğiniz delikanlı başkalarını cezalan-

dırır" diye haykırdı, "ve bana öyle geliyor ki cezalandıracağı kişi bu kez kaçamayacak elinden ilkindeki gibi."

"Elinden kaçamayacak mı?" dedi yabancı kaşlarını çatarak.

"Hayır, bir kadının önünde kaçmaya cesaret edemeyeceğinizi sanıyorum."

"Düşünün bir kez!" diye haykırdı, beyefendinin elini kılıcına attığını gören Milady. "Düşünün ki en küçük bir gecikme her şeyi mahvedebilir."

"Haklısınız" dedi beyefendi. "Siz kendi yolunuza gidin, ben kendi yoluma gideyim."

Ve kadını başıyla selamladıktan sonra arabasına atladı, arabacı da atları var gücüyle kırbaçladı. Böylece birbiriyle konuşan iki kişi sokağın zıt yönlerine doğru dörtnala uzaklaştılar.

"Hey! Borcunuz" diye haykırdı hancı. Hesabını ödemeden uzaklaştığını görünce yolcuya duyduğu saygı derin bir küçümsemeye dönüşmüştü.

"Sen öde ulan!" diye seslendi uşağına dört nala uzaklaşmakta olan yolcu. Uşak hancının ayaklarına iki üç gümüş lira attı ve o da efendisinin peşinden dört nala gitti.

"Ah! Alçak, Ah! Sefil, Ah! sahte beyefendi!" diye haykıran d'Artagnan da uşağın peşine takıldı.

Ama yaralı, bu tür sarsıntılara dayanamayacak kadar zayıftı. Daha on adım atamadan kulakları çınlamaya başladı, gözleri kararadı, gözlerinin önüne bir kan bulutu indi ve sokağın ortasına düştü. Hâlâ bağırıyordu düşerken:

"Alçak! Alçak! Alçak!"

"Gerçekten de çok alçakmış" diye homurdandı hancı. D'Artagnan'a yaklaştı ve yaltaklanarak zavallı delikanlıyla barışmaya çalıştı; tıpkı masaldaki balıkçıl kuşunun salyangoza yaptığı gibi.

"Doğru, alçak" diye mırıldandı d'Artagnan. "Ama o çok güzel!"

"Kim o?" diye sordu hancı.

"Milady" diye kekeledi d'Artagnan.

Ve ikinci kez bayıldı.

"Olsun" dedi hancı. "İki müşteri kaybettim ama bu elimde kaldı, en azından birkaç gün daha kalacağından eminim. Bu demektir ki on bir gümüş lira kazandık gene de."

On bir gümüş liranın d'Artagnan'ın kesesinde kalan bütün para olduğunu da biliyoruz tabii ki.

Hancı delikanlının on bir gün hasta yatacağını ve her gün için de bir gümüş lira keseceğini hesaplamıştı ama yolcusunu hesaba katmamıştı. Ertesi gün d'Artagnan sabahın beşinde kalktı, kendi kendine mutfağa indi, şarap, zeytinyağı, biberiye ve listesi elimize geçmeyen başka bazı maddeler istedi; annesinin reçetesini eline alarak hazırladığı merhemi yaralarına sürdü, sargılarını kendi değiştirdi ve hiçbir hekimin çağrılmasına kesinlikle izin vermedi. Hiç kuşkusuz Bohemya merheminin etkisi sayesinde ve belki de hiçbir hekimin de gelmemesiyle d'Artagnan, hemen o akşam ayağa kalktı, ertesi gün de hemen hemen tamamıyla iyileşti.

Ama, katı bir perhiz uyguladığından, tek harcamaları olan biberiyenin, zeytinyağının ve şarabın parasını ödeyeceği sırada, cebinde eski kadife kesesi ve içindeki on bir gümüş liradan başka bir şey bulamadı. Otelciye bakılırsa sarı at, o ufak tefek halinin en az üç katı yem indirmişti midesine. Mösyö de Trèville'e yazılmış mektup da uçmuştu.

Delikanlı önce büyük bir sabırla mektubu aramaya başladı. Bütün ceplerini, yelek ceplerini en az yirmi kez ters yüz etti, torbasına baktı tekrar tekrar, kesesini bıkmadan usanmadan açtı açtı kapadı ama mektubu bulamayacağını anlayınca, üçüncü bir sinir krizine daha girdi ve az kalsın ikinci

defa şarap ve kokulu yağlar satın almak zorunda kalacaktı; çünkü tepesi atan delikanlının, mektup bulunmadığı takdirde bütün oteli yakıp yıkacağını söylemesi üzerine, otelci bir mızrak, karısı bir süpürge sopası, uşaklar da ilk seferinde kullandıkları sopaları almışlardı ellerine.

"Tavsiye mektubum!" diye bağırdı d'Artagnan. "Tavsiye mektubum, bulun mektubumu Allah'ın belaları, yoksa yelve kuşları gibi şişe geçiririm hepinizi."

Ne yazık ki delikanlının tehdidini gerçekleştirmesine engel olan bir durum vardı: Daha önce söylediğimiz gibi kılıcı ilk çatışmada ikiye ayrılmıştı ve o bütünüyle unutmuştu bunu. Bu durumun sonucu olarak kılıcını çekmek isteyip de kabzasından tutarak kınından çıkarınca, elinde yalnızca hancının dikkatle yerine yerleştirdiği sekiz-on parmak boyunda bir parça olduğunu gördü. Kılıçtan geri kalan parçayı ise ahçıbaşı büyük bir ustalıkla şiş haline getirmişti.

Ateşli delikanlının öfkesi uğradığı hayal kırıklığına rağmen dizginlenemiyordu ama hancı birden bire müşterisinin isteklerinde tamamen haklı olduğunu kavrayıverdi.

"Sahi nerede bu mektup?" diye sordu mızrağını indirerek.

"Evet, nerede bu mektup?" diye haykırdı d'Artagnan. "Size öncelikle şunu hatırlatayım ki, bu mektup Mösyö de Trèville'e yazılmıştır ve bulunması gerekir. Bulunmazsa, kendisi buldurmayı bilecektir."

Bu tehdit hancıyı korkutmaya yetti. Kral ve Kardinal'den sonra, Mösyö de Trèville, askerlerin ve hatta kentlilerin adını en sık andıkları kişiydi. Doğru bir de peder Joseph vardı ama Kardinal'in yakın çevresinin ona taktığı adla Gizli El, öyle müthiş bir terör estiriyordu ki bu ad ancak alçak sesle kulağa fısıldanabiliyordu.

Bu nedenle mızrağını elinden atan hancı, karısına

süpürge sopasını, uşaklarına da sopalarını atmalarını emretti ve kayıp mektubu aramaya başlayarak, ötekilere örnek oluşturdu.

"Bu mektup çok önemli bir şey içeriyor muydu?" diye sordu hancı, sonuçsuz araştırmalardan sonra.

"Elbette! Gayet tabii!" diye haykırdı, saraya girebilmek için bu mektuba güvenen Gaskonyalı. "Bütün servetim bu mektuptu."

"Tasarruf bonoları mı?" diye sordu hancı endişeyle.

"Majestelerinin özel hazinesinin senetleri" diye karşılık verdi d'Artagnan. Bu tavsiye mektubuyla Kral'ın hizmetine gireceğini düşünen d'Artagnan gerçekten de, öylesine aklına gelen bu cevabı verebileceğine inanıyordu.

"Hay Allah!" dedi hancı bütünüyle umutsuzluğa düşerek.

"Ama önemi yok" diye sürdürdü konuşmasını d'Artagnan. "Ulusal güvenlik içinde hiç önemi yok, para hiçtir; bu mektup çok önemliydi benim için. Onu kaybetmektense bin altın kaybetmeyi yeğlerdim."

"Yirmi bin" de diyebilirdi ama gençlere özgü bir utangaçlık engelledi onu.

Aradığını bulamayınca sövüp sayan hancının kafasında bir şimşek çaktı aniden.

"Bu mektup kesinlikle kaybolmadı" diye bağırdı.

"Ya?" dedi d'Artagnan.

"Hayır, çaldılar bu mektubu sizden."

"Çaldılar mı? Kim çaldı peki?"

"Dünkü beyefendi. Hırkanızın bulunduğu mutfağa indi bir ara. Orada ondan başka kimse yoktu. Bahse girerim çalan odur mektubu."

"Emin misiniz?" dedi d'Artagnan pek inanmamış gözükerek. Mektubun kişisel önemini herkesten çok daha biliyordu ve böyle bir merakı da anlayamıyordu. Hiçbir uşak, otelde kalan hiçbir yolcu bu mektuba sahip olmakla bir şey kazanamazdı.

"Yani siz o küstah beyefendiden kuşkulandığınızı söylüyorsunuz öyle mi?" dedi d'Artagnan.

"Size, eminim diyorum" diye sürdürdü konuşmasını hancı. "Zât-ı âlinizin Mösyö de Trèville tarafından korunan bir kişi olduğunuzu ve bu ünlü beyefendiye bir mektup götürdüğünüzü söylediğim zaman çok endişelendi, bana bu mektubun nerede olduğunu sordu, sonra hırkanızın bulunduğu yeri bildiğinden, mutfağa indi hemen."

"O zaman, mektubumu çalan hırsız o" dedi d'Artagnan. "Mösyö de Trèville'e şikâyet edeceğim onu, Mösyö de Trèville de Kral'a şikâyet eder." Sonra cebinden fiyakayla iki gümüş lira çıkardı ve hancıya verdi, hancı da şapkası elinde kapıya kadar geçirdi kendisini. D'Artagnan sarı atına bindi ve at onu, başka bir olayla karşılaşmadan Paris'in Saint-Antoine kapısına kadar götürdü. Sahibi atı, son etapta çok da yorduğu göz önünde bulundurulduğunda iyi bir para olan üç gümüşe sattı burada. D'Artagnan'dan atı üç gümüşe alan cambaz, bu hatırı sayılır parayı ona, hayvanın renginin orijinalliği nedeniyle verdiğini de saklamadı.

Dolayısıyla d'Artagnan Paris'e yaya olarak girdi. Küçük torbası koltuğunun altındaydı ve dar bütçesinin imkânlarına uygun bir kiralık oda buluncaya kadar yürüdü. Aradığı odayı Luxembourg Sarayı yanında, Fossoyeurs Sokağı'nda bir çatı katında buldu.

D'Artagnan parayı verir vermez odasına yerleşti ve günün geri kalan saatlerini hırkasına ve pantolonuna, annesinin, babasının epey yeni hırkasından gizlice söküp verdiği şeritleri yamamakla geçirdi. Sonra Demirciler rıhtımına gidip

kılıcını tamir ettirdi; gene Louvre'a döndü ve karşısına çıkan ilk silahşöre Mösyö de Trèville'in Vieux-Colombier Sokağı'ndaki konağını sordu. Konak, d'Artagnan'ın ev kiraladığı yere çok yakındı. Bu durumu, yolculuğunun başarıyla sonuçlanacağının bir işareti olarak kabul etti.

Daha sonra, Meung'deki tavır ve tutumundan son derece hoşnut, geçmişle ilgili hiçbir pişmanlık duymadan, güven içinde ve geleceğe umutla bakarak yattı, yiğit uykusuna daldı.

Taşraya özgü bu uyku ertesi sabah dokuza kadar sürdü. Saat dokuzda kalktı, babasına göre Krallığın üçüncü önemli adamı olan ünlü Mösyö de Trèville'i ziyarete gitti.

II

MÖSYÖ DE TRÈVİLLE'İN BEKLEME ODASI

Gaskonya'da hâlâ söylendiği biçimiyle Mösyö de Troisville ya da sonunda kendisinin de benimsediği biçimiyle Mösyö de Trèville de gerçekten d'Artagnan gibi başlamıştı, yani beş parasız ama cesur, zeki ve kavrayışlı biri olarak. Kaldı ki en yoksul bir Gaskonyalı bile, Pèrigord'lu ya da Berry'li varlıklıların aldıkları gerçek mirastan çok, baba mirasının bu tür umutlarına güvenirdi. Küstahlığa varan yürekliliği, darbelerin dolu gibi indiği bir çağda daha da küstahça olan mutluluğu onu sarayın nimetleri denen zorlu merdivenin son basamağına kadar çıkarmış, basamakları dörder dörder tırmandırmıştı.

Kral'ın dostuydu ve Kral, herkesin bildiği gibi babası IV. Henri'nin hatırasını saygıyla anardı. Mösyö de Trèville'in babası da ona Birlik'e karşı savaştığı sırada büyük bir bağlılıkla hizmet etmişti. Para sıkıntısı yüzünden -para sıkıntısı bu Bèarn'lının yakasını yaşamı boyunca bırakmamış, borçlarını da sürekli borç almak zorunda olmadığı bir şeyle, aklıyla ödemiştievet para sıkıntısı yüzünden diyorduk, para sıkıntısından,

Paris'in teslimin den sonra Kral, onun, arma olarak, ağzının içinde *Fidelis et fortis* yazısı bulunan altın sarısı renginde bir aslan seçmesine izin vermişti. Şeref söz konusu olduğunda önemli bir şeydi bu ama rahatlık için vasat bir değeri vardı. Büyük Henri'nin ünlü yoldaşı da öldüğü zaman, oğluna miras olarak yalnızca kılıcını ve armasındaki sözleri bıraktı. Mösyö de Trèville bu iki bağış ve yanındaki temiz ad sayesinde genç prensin yakın çevresine kabul edilmiş, bu çevrede kılıcını o kadar ustaca kullanmıştı ki, Krallığın en iyi kılıç kullananlarından biri olan XIII. Louis, bir dostu dövüşecek olursa, yanına eş olarak önce kendini, sonra da Trèville'i almasını, hatta belki de Trèville'i yeğlemesini söylemeyi bir alışkanlık haline getirmişti.

Louis de gerçek bir bağlılık duyuyordu Trèville'e, sonuçta bu bağlılık bir Kral'ın bağlılığıydı, bencilce bir bağlılıktı ama gene de bağlılıktı. O kötü günlerde çevresinde Trèville gibilerin bulunmasını isteyen çok insan vardı. Birçok kişi armasına, onun armasındaki ikinci sözcük olan güçlü sıfatını koyabilirdi ama onun ilk sözcüğü olan sadık sıfatını isteyebilecek çok az soylu vardı. Trèville işte bu sıfata talip olabilecek soylulardan biriydi. Ender görülen bir yığın üstün niteliğin bir araya gelmiş haliydi, zekâsı sadık bir buldoğunki kadar üstün ve tok gözlüydü, güçlü bir kavrayışa sahipti, eliçabuktu, gözü yalnızca Kral'ın bir şeyden hoşnut olmadığını fark etmek, eli de onun hoşuna gitmeyen birini, sözgelimi bir Besme'i, bir Maurevers'i, bir Poltrot de Mèrè'yi, bir Vitry'yi vurmak için yaratılmıştı âdeta. Yalnızca bir fırsat bulamamıştı Trèville o güne kadar kendini göstermek için ama sürekli kolluyordu bu fırsatı ve eline bir geçirirse, saçlarından yakalayıp bir daha bırakmayacağına dair söz vermişti kendi kendine. XIII. Louis de silahşörlerinin komutanı yapmıştı onu. Bu silahşörlerden oluşan birlik, III. Henri için her zaman yanında bulunan askerler, XI. Louis için İskoçyalı muhafızlar ne idiyse, XIII. Louis için de oydu.

Kardinal de kendine göre ve bu açıdan Kral'dan aşağı kalmamıştı. XIII. Louis'nin çevresinde şahane, seçme bir birlik oluşturduğunu görünce Fransa'nın bu ikinci ya da daha doğrusu birinci Kral'ı da kendi muhafız birliğini oluşturmak istemişti. Sonuçta XIII. Louis gibi o da silahşörler edindi. Bu iki rakip gücün bütün Fransa eyaletlerinde hatta yabancı ülkelerde, silahşörlükleriyle ünlenmiş kişileri aralarına katmak için seçtikleri görülüyordu. Bu yüzden Richelieu ve XIII. Louis akşamları satranç oynarken, hizmetkârlarının yetenekleri konusunda sık sık tartışıyorlardı. Her biri kendi adamlarının kılık kıyafet ve cesaretlerini övüyor, düelloya ve kavga dövüşe karşı olduklarını açıkça ifade etmelerine rağmen, adamlarını kapışmaları için gizli gizli kışkırtıyor, yenildiklerinde ya da galip geldiklerinde gerçek bir üzüntü ya da ölçüsüz bir sevinç duyuyorlardı. Bu yenilgilerin bazılarına ve zaferlerin çoğuna tanık olmuş biri anılarında böyle söylüyor en azından.

Trèville, efendisinin zayıf yönünü sezmişti ve dostlarına karşı sürekli bir sadakat göstermemekle ün kazanan bir Kral'ın kendini sürekli kayırmasını, bu yeteneği sayesinde sağlamıştı. Silahşörlerini alaycı bir tavırla sürekli Kardinal Armand Duplessis'in önünden geçirtiyor, Kardinal hazretlerinin gümüş renkli bıyıklarını diken diken ediyordu. Trèville, o çağda verilen savaşı çok iyi kavrıyordu; düşmanın sırtından yaşanmazsa, vatandaşların sırtından yaşanıyordu; askerleri son derece karmaşık ve düzensiz bir yaşam sürüyor, kendisinden başka herkese karşı disiplinsiz davranıyorlardı.

Kral'ın ya da daha doğrusu Mösyö de Trèville'in hırpani, çapaçul, sarhoş silahşörleri meyhaneleri, caddeleri, parkları işgal ediyor, naralar atıyor, bıyıklarını buruyor, kılıçlarını şakırdatıyor ve rastlaştıklarında, Kardinal'in muhafızlarına büyük bir keyifle çarpıyorlardı. Sonra sokak ortasında, şakayla karışık, kılıçlarını çekerlerdi, bu uğurda kimi zaman can verirlerdi ama arkalarından gözyaşı dökülecekten ve intikamlarının alınacağından da hiç kuşku duymazlardı. Sık sık da

can alırlardı ve o zaman da zindanlarda çürümeyeceklerinden emindiler çünkü Mösyö de Trèville hemen gelip çıkarırdı onları oradan. Bu nedenlerle Mösyö de Trèville, kendine tapan adamları tarafından çok sevilirdi ve hiçbir şeyden çekinmeyen, gözlerini budaktan sakınmayan bu adamlar onun karşısında, öğretmenlerinin karşısındaki öğrenciler gibi tir tir titrer, her sözüne itaat eder, en küçük bir eleştiri karşısında kendilerini temize çıkarmak için canlarına kıymaktan çekinmezlerdi.

Mösyö de Trèville, yükselmesini sağlayacak elinin altındaki bu güçlü araçtan, önce Kral ve Kral'ın dostları için yararlandı, sonra da kendisi ve kendi dostları için kullandı bu aracı. Ayrıca bu dönemden kalmış anılara bakıldığında bu soylu beyefendiyi hiç kimsenin, düşmanlarının bile suçlamadığı görülür -oysa elleri kalem tutanlar arasında olduğu kadar kılıç tutanlar arasında da epey düşmanı vardı-, bu soylu beyefendinin kendisine körü körüne bağlı olanlardan para aldığına ilişkin bir suçlamaya hiçbir yerde rastlanmadığını söylemekte yarar görüyoruz. Kendisini en güçlü entrikacılarla eşit kılan, ender rastlanan entrikacı dehası sayesinde namuslu bir adam olarak kalmıştı. Dahası onu sıkıntıya sokar gibi gözüken şiddetli darbelere ve yorucu egzersizlere rağmen, sokak çapkınlarının en zariflerinden biri olmuş, çok güzel giyinen ve gösterişli konuşmalar yapan biri olarak tanınmıştı. Yirmi yıl önce Bassompierre'in talihinden söz edildiği gibi şimdi de onun talihinden söz ediliyordu, üstelik hiç de abartma yoktu bunda. Silahşörlerin komutanına herkes hayrandı, ondan çekiniyorlar ama seviyorlardı da, bir insan için bundan daha büyük bir talih olamazdı.

Louis, sarayının bütün küçük yıldızlarını göz kamaştıran ihtişamıyla söndürmüştü. Ama babası, benzeri olmayan güneş, her bir gözdesinin kişisel parlaklığını, her bir dalkavuğunun kişisel değerini göstermesine izin vermişti. O dönemde Paris'te Kral ve Kardinal güneşlerinin doğuş saatlerinden başka, ilgiyle izlenen iki yüz kadar küçük güneşin daha doğuş saati vardı.

Bunlar arasında Mösyö de Trèville'inki en çok beklenenlerden biriydi.

Vieux-Colombier Sokağı'ndaki konağının avlusu yazın sabah saat altıdan, kışın da sekizden başlayarak bir kamp yerini andırırdı. Tepeden tırnağa silahlı ve her şeye hazır elli altmış silahşör her şeye hazır olduklarını göstermek için nöbet değiştirirlerdi sanki. Günümüz uygarlığının yerinde devasa bir bina yükselteceği kocaman merdivenlerinden birinde, herhangi bir lütuf peşinde koşan Parisliler, askere alınmak için can atan taşralı kibarlar, efendilerinin gönderdikleri haberleri Trèville'e ulaştırmaya gelen rengârenk uşaklar durmaksızın inip çıkardı. Bekleme odasında, değirmi, arkalıksız kanepelerde seçilmişler yani davetli olanlar dinlenirdi. Mösyö de Trèville bekleme odasına bitişik çalışma odasında ziyaretçileri kabul eder, şikâyetleri dinler, emirler verir ve Louvre'daki balkonundaki Kral gibi pencereden görevlilerin ve askerlerin geçişini seyrederken içerde sabahtan akşama kadar bir uğultu sürüp giderdi.

D'Artagnan'ın konağa gittiği gün, özellikle taşradan gelen biri için bayağı büyük sayılabilecek bir kalabalık vardı; ama bu taşralı bir Gaskonyalı'ydı ve o dönemde d'Artagnan'ın hemşehrileri kolay kolay sinmemekle ün salmışlardı. Burada dört köşe başlı uzun çivilerle takozlanmış masif kapıdan geçtikten sonra, avluda birbirleriyle dalga geçen, itişip kakışan, şakalaşan bir grup beli kılıçlı adamın ortasında buluveriyordunuz kendinizi. Sürekli kıpırdaşan bu azgınların arasından geçebilmek için subay, büyük bir senyör ya da çok güzel bir kadın olmak gerekiyordu.

Bizim delikanlı da yüreği hoplaya hoplaya, uzun kılıcını cılız bacaklarının hizasında tutmaya çalışarak, hiçbir şeye aldırış etmeyen taşra insanlarına özgü gülümsemesiyle kargaşa ve gürültü patırtı arasında yürüdü. Kalabalık arkada kalınca derin bir nefes aldı ama kendisini görmek için başların çevrildiğinin farkındaydı ve o güne kadar kendisi hakkında

oldukça iyi duygulara sahip olan d'Artagnan hayatında ilk kez gülünç durumda olduğu duygusuna kapıldı.

Merdivenin başına vardığında daha da kötüleşti durum; ilk basamaklardaki dört silahşör, aşağıda anlatacağımız kılıç egzersizlerini yapıyor, on on iki arkadaşı da oyuna katılmak için sıralarını bekliyorlardı.

İçlerinden biri, bir basamak yukarda, elinde kılıcı, öteki üçünün yukarı çıkmalarını engelliyor ya da engellemeye çalışıyordu.

Alttaki üçü de kılıçlarını ona karşı büyük bir ustalıkla kullanıyorlardı. D'Artagnan ellerindeki kılıçları eskrim flöreleri sandı önce, uçlarında düğme olduğunu düşündü. Ama adamlardaki çizikleri görünce, bunların son derece keskin ve uçlarının da isteğe göre sivriltilmiş kılıçlar olduğunu anladı. Açılan her çizikte de yalnız seyirciler değil, egzersiz yapanlar da çılgınlar gibi gülüyorlardı.

O sırada üst basamakta olan silahşör rakiplerini oldukları yere mıhlamıştı ustaca. Çevrelerinde bir daire oluşmuştu. Oyunun kuralına göre darbe alan oyundan çıkıyordu. Beş dakika içinde üçü de darbe aldı: Biri bileğinden, öbürü çenesinden, üçüncüsü de kulağından. Darbeleri vuran ve üst basamağı savunan silahşöre ise hiçbir şey olmamıştı. Kurallara göre üç tur kazanmış oluyordu böylece.

Çok tehlikeli olmayan ama sanki insanları şaşırtmak ve vakit geçirmek için oynanan bu oyun bizim genç yolcumuzu da şaşırtmıştı. Yerinde duramayan insanların pek çabuk öfkelendiği memleketinde, sayısız düelloya hazırlık sahnesi görmüştü ama şu son dört günde tanık olduğu abartılı durumlar o zamana kadar Gaskonya'da bile duyduklarından beterdi. Ansızın kendini Gulliver'in gittiği devler ülkesinde sandı ve çok korktu. Üstelik yolun sonuna da varmış değildi, sahanlık ve bekleme odası vardı daha.

Sahanlıkta dövüşülmüyordu artık, karı kız hikâyeleri anlatılıyordu, bekleme odasında da saray dedikoduları. D'Artagnan sahanlıkta kızardı, bekleme odasında da ürperdi. Gaskonya'da genç hizmetçileri, kimi zaman da genç bayanları korkutan uyanık ve uçarı düş gücü, doruğuna vardığı anda bile, burada en ünlü isimler, en açık saçık ayrıntılarla birlikte anılan cüretli sevdaların, mucizevi aşkların uyandırdığı düş gücünün yarısına erişememişti. Ama sahanlıkta töre saygısı nasıl örselendiyse, bekleme odasında da Kardinal'e duyduğu saygı büyük ölçüde sarsıldı. D'Artagnan burada, Kardinal'in Avrupa'yı titreten politikasının açıktan açığa eleştirildiğini hayretler içinde işitti, sayısız önemli ve güçlü senyörün kurcalamaya cüret ettikleri için cezalandırıldıkları özel yaşamının acımasızca eleştirildiğini gördü. Baba d'Artagnan'ın saygıyla andığı bu büyük adam, çarpık bacakları ve sırtındaki kambur yüzünden Mösyö de Trèville'in silahşörlerinin alay konusu oluyordu. Kimileri metresi Madam d'Aiguillon ve yeğeni Madam de Combalet hakkında müstehcen şarkılar söylüyor, kimileri de Kardinal'in uşakları ve muhafızlarıyla çıkar ilişkisi içine giriyorlardı. Bütün bunlar d'Artagnan'a olanaksız şeyler gibi gözüküyordu.

Kardinal'le ilgili olarak yapılan kaba konuşmalar sırasında kimi zaman Kral'ın da adı geçiyordu ve o zaman bu alaycı ağızlarda yapmacık bir esneme görülüyordu. Sıkıntı içinde çevrelerini süzüyorlar ve Mösyö de Trèville'in çalışma odasını ayıran bölmenin ses geçirebileceğinden kuşkulanıyorlardı sanki. Ama hemen arkasından da biri gene Kardinal hazretleri hakkında bir laf atıyor ortaya, kahkahalar yeniden ve daha güçlü bir biçimde yükseliyordu.

"Bunların tümünü hiç duraksamadan götürüp Bastille'e kapatıp asmak gerekir" diye düşündü d'Artagnan dehşet içinde. "Hiç kuşkusuz beni de çünkü kendilerini duyup dinlediğim andan itibaren suç ortakları sayılırım. Benden hep Kardinal'e karşı saygılı davranmamı isteyen babam bu dinsizler arasında olduğumu bilse ne derdi acaba?"

Ben söylemeden önce tahmin edilebileceği gibi d'Artagnan konuşmalara katılmaya bir türlü cesaret edemiyordu. Yalnızca gözlerini açmış, sırf kulak kesilmiş, hiçbir şeyi kaçırmamak için beş duyusu da etkin halde, babasının öğütlerine güvenmesine rağmen içgüdü ve eğilimlerinin kışkırtmasıyla burada olup biten görülmemiş şeyleri eleştirmekten çok övmeye başladığını hissediyordu.

Mösyö de Trèville'in yaltakçılarından oluşan kalabalığına bütünüyle yabancı olduğundan ve aralarında ilk kez göründüğünden yanına gelip ne istediğini sordular. Bu soru üzerine d'Artagnan alçakgönüllülükle adını söyledi, komutanın hemşehrisi olduğunu ısrarla vurguladı ve ona bu soruyu yönelten uşağa, Mösyö de Trèville'in kendisini kabul etmesini sağlamasını rica etti. Uşak da koruyucu bir tavır içinde uygun bir zamanda ve yerde isteğini efendisine ulaştıracağına söz verdi.

D'Artagnan ilk şaşkınlığından kurtulunca çevresindeki yüzleri ve giysileri inceleme fırsatı buldu biraz.

Bu çok canlı topluluğun merkezi, uzun boylu, kibirli bir görünüme sahip ve garip kılık kıyafetiyle dikkat çeken bir silahşördü. O sırada üniforma kazağı yoktu sırtında; kaldı ki özgürlüğün en az, bağımsızlığın ise çok daha fazla olduğu bu dönemde kazak giymek zorunluluğu da yoktu. Bu silahşör üniforma yerine, bedenine yapışan göz mavisi, rengi biraz solmuş, eski bir giysiyle, bunun üstüne de deniz yüzeyine yansıyan güneş ışıklarını andıran altın işlemeli bir omuz kayışı geçirmişti. Kırmızı kadifeden uzun bir pelerin hoş bir biçimde omuzlarından aşağı dökülüyor, öndeki ucunda devasa bir kılıcın sallandığı o muhteşem omuz kayışını meydana çıkarıyordu.

Nöbetten yeni dönen bu silahşör nezle olduğundan yakınıyor ve arada bir yapmacıklı bir şekilde öksürüyordu. Çevresindekilere de pelerinini bu yüzden sırtına aldığını

söylemişti. Başı dik bir durumda konuşurken pervasızca bıyık buruyordu. Herkes ve özellikle de d'Artagnan heyecanla işlemeli omuz kayışını seyrediyordu.

"Yapacak bir şey yok" diyordu silahşör. "Moda dedikleri şey gelip geçicidir, delilik bu biliyorum ama moda işte. Kaldı ki hepimiz bize miras kalan parayı bir şekilde harcamak zorundayız."

"Ah Porthos!" diye haykırdı yardımcılarından biri. "Bu omuz kayışının babandan kaldığına inandırmaya çalışma bizi. Geçen pazar Saint-Honorè kapısı çevresinde seninle birlikte gördüğüm peçeli kadın armağan etmiştir bunu sana kesinlikle."

"Hayır namusum, şerefim üzerine yemin ederim ki kendim satın aldım, üstelik de kendi kesemdeki paralarla" diye karşılık verdi adının Porthos olduğu anlaşılan silahşör.

"Evet, evet!" diye atıldı başka bir silahşör. "Benim de, metresimin eskisinin içine koyduğu yeni kesemden çıkan paralarla satın almış olduğum gibi."

"Doğru" dedi Porthos, "ve kanıtı da şu ki tam on iki altın saydım buna."

Kuşku sürerken hayranlık bir kat daha arttı.

"Öyle değil mi Aramis?" dedi Porthos bir başka silahşöre dönerek.

Bu silahşör kendisine soru soran ve ona Aramis diye hitap eden arkadaşının tam zıddıydı: Olsa olsa yirmi iki yirmi üç yaşlarındaydı, yüzü saf ve yumuşaktı, kara gözleri çok hoş bakıyordu, pembe yanakları bir sonbahar şeftalisi gibi tüylerle kaplıydı, ince bıyığı üst dudak üzerinde düz bir çizgi oluşturuyordu, ellerini, sanki damarları şişmesin diye aşağı doğru sarkıtmaktan çekiniyor, arada sırada kiraz pembesi saydam kulak memelerini çimdikliyordu. Genellikle az ve alçak sesle konuşuyor, her tarafa selam dağıtıyor, sessizce ve bütün bedeni gibi bakımlı dişlerini göstererek gülüyordu. Arkadaşının seslenişine olumlu bir baş işaretiyle karşılık verdi.

Bu olumlama omuz kayışıyla ilgili bütün kuşkuları dağıttı sanki. Hayranlıkla seyretmeyi sürdürmekle birlikte bir daha söz etmediler ondan, düşüncenin birdenbire sapmasıyla sohbet başka bir konuya döndü.

"Chalais'nin binicilik hocasının anlattıklarına ne diyorsunuz?" diye sordu başka bir silahşör. Sorusunu belli birine değil, tersine herkese birden yöneltmişti.

"Ne anlatmış?" diye sordu Porthos kendini beğenmiş bir tavırla.

"Kardinal'in şeytan ruhu Rochefort'u, Brüksel'de Aziz Françesko'nun dilenci tarikatından bir papaz kılığında gördüğünü söylemiş. Bu Allah'ın belası Rochefort, kılık değiştirmesi sayesinde o salak Mösyö de Laigues'le dalga geçmiş."

"Tam bir salak" dedi Porthos. "Doğru mu peki bu?"

"Aramis'ten duydum ben de" dedi silahşör.

"Sahi mi?"

"Biliyorsunuz Porthos" dedi Aramis. "Dün anlattım size. Kapatalım artık bu konuyu."

"Kapatalım artık bu konuyu, bu sizin düşünceniz" diye karşılık verdi Porthos. "Kapatalım bu konuyu! Yok be! Ne kadar da çabuk bitiriyorsunuz her şeyi! Nasıl oluyor bu böyle! Kardinal bir beyefendiyi jurnallettiriyor, hain, haydut, aşağılık biriyle mektuplarını çaldırtıyor; sonra da bu casus ve mektuplar sayesinde Kral'ı öldürüp, Beyefendiyle Kraliçe'yi evlendirmeye kalkışmıştır gibi budalaca bir gerekçeyle Chalais'nin kellesini istiyor. Daha düne kadar kimsenin haberi yoktu bu esrarengiz olaydan, dün kendiniz açıkladınız. Hiçbirimiz üzerimizdeki şaşkınlığı atamadan, bugün de gelmiş, kapatalım bu konuyu, diyorsunuz."

"Peki öyleyse, madem istiyorsunuz, konuşalım" dedi Aramis sabırla.

"O Rochefort yok mu! "diye bağırdı Porthos. "Zavallı Chalais'nin binicilik hocası ben olsaydım, çok çekerdi benden."

"Sonra da Kızıl Dük'le sıkıntı içinde bir on beş dakika geçirirdin" diye karşılık verdi Aramis.

"Ha, Kızıl Dük! Bravo, bravo! Kızıl Dük!" diye ellerini çırparak ve başıyla onaylayarak cevap verdi Porthos. "Hoş insandır 'Kızıl Dük'. Siz rahat olun dostum, herkese duyuracağım ben bunu. Aramis şaka mı yapıyor yoksa? Siz niçin yeteneklerinizin yolunu izlemediniz dostum? Kim bilir ne sevimli bir papaz olurdunuz!"

"Bir anlık bir gecikme" diye karşılık verdi Aramis. "Bir gün gelecek papaz da olacağım. Bunun için dinbilim okuduğumu biliyorsunuz siz, değil mi Porthos?"

"Göreceksiniz, yapacak" diye karşılık verdi Porthos. "Er geç yapacaktır bunu."

"Geç değil" dedi Aramis.

"Kesin kararını vermek ve üniformasının arkasında duran cüppesini almak için tek bir şey bekliyor" diye araya girdi bir başka silahşör.

"Neymiş o beklediği" dedi bir başkası.

"Kraliçenin Fransa tahtına bir varis vermesini bekliyor."

"Böyle şakalar yapmayalım beyler" dedi Porthos. "Tanrıya şükür Kraliçe hâlâ varis verebilecek yaştadır."

"Mösyö de Buckingham'ın Fransa'da olduğu söyleniyor" diye konuştu sinsi sinsi Aramis. Bu sinsi tavır basit gibi gözüken sözlerine belli belirsiz bir rezalet havası vermişti.

"Aramis, dostum, bu sefer yanıldınız işte!" diye sözünü kesti Porthos. "Ayrıca şu da var ki siz hep böyle şakalar yapma sevdası yüzünden sınırı aşarsınız sürekli. Mösyö de Trèville sizin bu laflarınızı duysaydı, böyle konuşamazdınız her halde."

"Siz bana ders vermeye mi kalkışıyorsunuz Porthos?" diye patlayan Aramis'in tatlı bakışlarında bir an şimşek çakıp söndü.

"Azizim, ya silahşör olun ya papaz. Birinden birini seçin, ama ikisini birden olmaya kalkışmayın" diye karşılık verdi Porthos. "Bakın, Athos, daha geçenlerde söyledi bunu size. Birçok yerden otlanmaya, çöplenmeye kalkışıyorsunuz. Hayır, lütfen, kızmayalım, yararı yok bunun, aramızda aldığımız kararları biliyorsunuz, siz, ben ve Athos arasında. Madam d'Aiguillon'un yanına gidiyorsunuz ve kur yapıyorsunuz ona. Madam Chevreuse'ün kuzini Madam de Bois-Tracy'ye gidiyorsunuz ve saygıdeğer hanımefendinin sunduğu nimetlerden yararlanmakta hiç de duraksamıyorsunuz. Hayır, mutluluğunuzu itiraf etmeyin, sırrınızı öğrenmek isteyen yok, ne kadar ketum olduğunuz bilinir. Ama madem böyle bir erdeminiz var, bunu lütfen biraz da majesteleri için kullansanıza! Kral ya da Kardinal'le kim istiyorsa uğraşsın ama Kraliçe kutsaldır ve ondan söz edilecekse eğer iyi söz edilmelidir."

"Porthos, size şunu söyliyeyim ki, Narkissos kadar kendini beğenmiş birisiniz" dedi Aramis. "Biliyorsunuz Athos'tan başka kimsenin bana ahlak dersi vermesinden hoşlanmam. Size gelince azizim, bu işte çok güçlü olmadığınızı gösterecek kadar ihtişamlı bir omuz kayışınız var. Ben istersem papaz olurum, şimdi silahşörüm. Bu sıfatla da istediğimi söylerim ve şimdi de artık sabrımı taşırdığınızı söylemekten hoşlanıyorum."

"Aramis!"

"Porthos!"

"Hey beyler! Beyler!" diye bağrıştılar çevredekiler.

Tam bu sırada da çalışma odasının kapısını açan uşak seslendi:

"Mösyö de Trèville, Mösyö d'Artagnan'ı bekliyorlar."

Bu çağrı sırasında salonun kapısı açık kalmış, hiç kimse sesini çıkarmamıştı. Ve genç Gaskonyalı bu sessizlik içinde bekleme odasını boydan boya geçip silahşörlerin komutanının yanına girdi. Bu tuhaf tartışmanın sonunda yakasını kıl payı kurtardığı için de kendi kendisini kutladı.

III

KABUL

Mösyö de Trèville'in bu sırada aksiliği üstündeydi; gene de yerlere kadar eğilen delikanlıyı kibarca selamladı ve övgü dolu sözlerini dinlerken de gülümsedi, çünkü Bèarn ağzı ile konuşması, her yaşta insanı ister istemez gülümseten iki anıyı, gençliğini ve memleketini anımsatmıştı. Ama hemen ardından bekleme odasına yaklaşıp, d'Artagnan'a, önce ötekilerle işini bitirip, sonra kendisiyle rahat bir şekilde konuşmak istediğini belli ediyormuş gibi, üç kez üst üste seslendi. Sesi her seferinde emredici bir tondan öfkeli bir tona doğru giderek kalınlaştı:

"Athos! Porthos! Aramis!"

Önceden tanıştığımız ve çağrılanların ikincisi ve üçüncüsü olan silahşörler, hemen içlerinde bulundukları gruplardan ayrılıp çalışma odasına doğru yürüdüler ve eşiği aşar aşmaz kapı üzerlerine kapandı. Tam anlamıyla rahat olmamakla birlikte kendilerine hâkim oluşları, saygılı ve itaatkâr tavırları bu insanlarda ve âdeta yıldırımlarla silahlanmış Olimposlu Jupiter'den farksız komutanlarında birer yarı tanrı gördüğünü sanan d'Artagnan'ı anında hayran bıraktı.

İki silahşör içeri girdikten, kapı arkalarından kapandıktan ve büyük olasılıkla yepyeni bir konuyla beslenerek yeniden başlamış olan bekleme salonundaki sürekli uğultu kesildikten sonra Mösyö de Trèville hiç ses çıkarmadan odayı üç dört kez arşınladı, bir denetlemedeymiş gibi dimdik ve sessiz

duran Porthos'la Aramis'in önlerinden geçti her seferinde ve her ikisini de tepeden tırnağa öfkeyle süzdü ve ancak ondan sonra konuşmaya başladı:

"Siz Kral'ın bana ne dediğini biliyor musunuz? Hem de daha dün akşam, biliyor musunuz beyler?"

"Hayır" diye karşılık verdi iki silahşör, kısa süren bir sessizlikten sonra. "Hayır efendim, bilmiyoruz."

"Ama bunu bize de söyleyerek onurlandırırsınız" diyen Aramis, zarif bir hareketle eğilerek, konuşmasını renklendirdi.

"Kral bana silahşörlerini artık Kardinal hazretlerinin muhafızları arasından seçeceğini söyledi!"

"Kardinal hazretlerinin muhafızları arasından mı? Niçin?" diye heyecan içinde sordu Porthos.

"Kendi kötü şarabının iyi şarapla karıştırılarak düzeltilmesi gerektiğini anlamış da o yüzden!"

İki silahşör kıpkırmızı kesildiler. D'Artagnan nerede olduğunu unutmuştu ve o anda yerin dibinde olmayı tercih ederdi.

"Evet, evet!" diye sürdürdü konuşmasını iyice hareketlenen Trèville. "Majesteleri haklıydılar da, çünkü sizi şerefimle temin ederim ki silahşörler sarayda pek iyi hissetmiyorlar kendilerini. Kardinal hazretleri dün Kral'ın huzurunda, hiç hoşuma gitmeyen bir başsağlığı dileme havasıyla, 'Allah'ın belası, şeytan suratlı' diye nitelediği silahşörlerden söz ediyordu -ve bu sözcüklerin üstüne öyle alaycı bir ifadeyle bastı ki hiç beğenmedim bunu-, sonra da beni vahşi kaplan bakışlarıyla süzerek 'sizin palavracılar Fèrou Sokağı'nda bir meyhaneye uğramışlar, bizim muhafızlardan bazıları da -bunu söylerken de açıkça yüzüme gülüyormuş gibi geldi bana- çevreye rahatsızlık veren serserileri tutuklamak zorunda kalmışlar' diye ekledi. Allah kahretsin! Bu konuda bir şeyler bilmeniz gerekir! Silahşörleri tutuklatmak! Siz de varmışsınız aralarında, boşuna

kendinizi savunmaya kalkışmayın! Tanımışlar sizi, Kardinal adlarınızı bile söyledi hatta. Aslında suç bende, evet evet! Benim suçum, çünkü ben seçiyorum adamlarımı. Mesela sen Aramis, sen papaz cüppesi içinde çok rahat edebilecekken, ne diye gelip benden üniforma istedin? Ya siz Porthos? O şahane omuz kayışınıza oyuncak kılıç mı takıyorsunuz? Athos'a ne diyelim peki? Göremiyorum Athos'u. Nerede o?"

"Efendim, Athos hasta, çok hasta" diye karşılık verdi Aramis, üzüntülü bir sesle.

"Hasta, çok hasta mı dediniz? Nedir hastalığı?"

"Çiçekten korkuyorlar" diye söze karıştı Porthos. "Çok kötü olur gerçekten çiçekse, çünkü yüzü berbat eder bu hastalık."

"Çiçek hastalığı ha? Gene olağanüstü bir masal anlatıyorsunuz bana Porthos! O yaşta çiçek olur mu? Olmaz... kesinlikle yaralanmıştır, belki de ölmüştür. Ah, doğruyu bir bilebilsem... Allah kahretsin! Beni dinleyin, silahşörler. Ben uygunsuz yerlere gidilmesinden, sokaklarda kavga edilmesinden, dört yol ağızlarında kılıç oyunu oynanmasından hiç hoşlanmam. Ayrıca Kardinal hazretlerinin muhafızları karşısında gülünç duruma düşüp, tutuklanmanızı da sineye çekemem. Bakın onlar ne kadar efendi ve dürüst. Hiç böyle uygunsuz yerlere gidiyorlar mı? Gidip de tutuklanmalarına yol açacak olaylar çıkarıyorlar mı? Zaten olay çıkarsalar bile tutuklanmayacaklarından eminim! Onlar bir adım gerilemektense, bulundukları yerde ölmeyi yeğlerler. Canını kurtarmak, tabanları yağlayıp tüymek ancak Kral'ın silahşörlerine yaraşır zaten değil mi?"

Porthos ve Aramis öfkeden tir tir titriyorlardı. Trèville'in kendilerini sevdiği için böyle konuştuğunu bilmeseler, hemen orada boğazlayabilirlerdi onu. Topuklarıyla halıyı eşeliyor, dudaklarını kanatıncaya kadar ısırıyor, kılıçlarının kabzalarını bütün güçleriyle sıkıyorlardı. Daha önce söyle-

diğimiz gibi Athos, Porthos ve Aramis'in çağrıldığını duymuş olan dışarıdakiler de, sesinden, kızdığını anlamışlardı Trèville'in. Kapıya dayanan yüzler, öfkeden sapsarı kesilmişti, çünkü gene kapıya yapışan kulaklar içerde söylenen sözcüklerin tek bir hecesini bile kaçırmıyor, komutanın hakaret dolu sözlerini, ağızları zaman zaman açılıp kapanarak, bekleme odasında bulunan ötekilere aktarıyorlardı. Bir anda bütün konak, çalışma odasından sokak kapısına kadar kaynamaya başladı.

"Ah! Kardinal'in muhafızları, Kral'ın silahşörlerini tutuklayacaklar ha!" diye sürdürdü konuşmasını, içinden en az askerleri kadar öfke duyan Trèville. Sözcükler ağzından kesik kesik çıkıyor, dinleyenlerin göğsüne bir hançer saplıyordu her seferinde âdeta. "Ah! Kardinal hazretlerinin altı muhafızı, Kral'ın altı silahşörünü tutuklayacak ha! Allah kahretsin! Kararımı verdim. Doğru Louvre'a gidiyorum. Kral'ın silahşörlerinin komutanlığı görevini bırakıp, Kardinal hazretlerinin muhafız birliğinde bir görev isteyeceğim. Kabul etmezse papaz olurum ben de."

Bu sözler üzerine dışardaki uğultu patlamaya dönüştü. Her yandan lanet ve küfür sesleri yükseliyordu: "Allah kahretsin, Allah belasını versin, şeytan görsün yüzlerini" lafları savruluyordu havada. D'Artagnan saklanacak bir yer arıyor, masanın altına sığınmak için dayanılmaz bir istek duyuyordu içinde.

"Komutanım" dedi Porthos, kendini kaybederek. "Gerçek şu: Biz altı kişiydik ama alçakça baskına uğradık; kılıçlarımızı bile çekmeye vakit bulamadan içimizden iki kişi öldü, ağır bir yara alan Athos da saf dışı kaldı. Siz Athos'u iyi tanırsınız değil mi? İşte o yaralı haliyle iki kez kalkmaya çalıştı, ikisinde de düştü. Gene de teslim olmadık. Güç kullanarak önlerine kattılar bizi. Ama yolda kurtulduk ellerinden ve kaçtık. Athos'a gelince onu öldü sanıp savaş alanında bıraktık, taşımaya değmez diye düşündük. Olay bu. Ne yapalım komu-

tanım, bütün savaşlar kazanılmaz ki. Büyük Pompeius da Pharsalos Savaş'ını kaybetmişti. Bildiğim kadarıyla I. François da Pavia'da yenilmiş."

"İçlerinden birini de kendi kılıcıyla öldürdüğümü bildirmekle şeref duyarım" diye ekledi Aramis. "Benimki daha savunmaya geçerken kırılmıştı. Öldürüldü ya da hançerlendi, deyin nasıl isterseniz efendim."

"Ben bilmiyordum bunları" diye sürdürdü konuşmasını biraz daha yumuşak bir sesle Trèville. "Kardinal hazretleri anladığım kadarıyla abartmış biraz."

Komutanın sakinleşmesinden cesaret alan Aramis şöyle devam etti:

"Ama sizden rica ediyorum efendim, Athos'un yaralandığını söylemeyin. Kral'ın kulağına gideceğinden korkar. Yarası çok ağırdı, kılıç omzunu yarıp göğsüne saplanmış, korkarım..."

Aynı anda kapı perdesi aralandı, soylu, güzel ama aşırı derecede solgun bir yüz göründü.

"Athos" diye bağırdı iki silahşör birden.

"Athos" diye yineledi Trèville de.

"Beni istemişsiniz efendim" dedi Athos yorgun ama sakin bir sesle. "Arkadaşlarımın dediğine göre beni istemişsiniz. Ben de koşarak emrinizi yerine getirdim. Karşınızdayım efendim, emriniz nedir?"

Sözlerini bitiren silahşör her zamanki gibi silahlarını kuşanmış olarak içeriye doğru kararlı bir adım attı. Bu cesaret gösterisi karşısında duygulanan Trèville de koşarak karşıladı onu.

"Ben de beylere, silahşörlerimin hayatlarını gereksiz yere tehlikeye atmalarını yasakladığımı söylüyordum" dedi. "Çünkü Kral yiğitleri sever ve de bilir ki silahşörleri dünyanın en yiğit insanlarıdır. Ver elini Athos."

Ve yeni gelen silahşörün bu sevgi gösterisine karşılık vermesine fırsat bırakmadan, sağ elini sıkı sıkı tuttu, var gücüyle sıktı. Kendisine hâkim olmak için büyük bir çaba harcamasına rağmen, Athos'un acıdan kıvrandığını, yüzünün daha da sarardığını fark etmedi.

Kapı aralık kalmış ve sır olarak gizlediği halde, herkesin bildiği Athos'un yarası, büyük bir heyecan yaratmıştı. Komutanın son sözleri, dışarda memnuniyet ifadesi bir gürültü patırtıyla karşılandı, heyecanını yenemeyen iki üç kafa da içeri doğru uzandı. Mösyö de Trèville protokol kurallarına kesinlikle aykırı bu davranışı sert bir biçimde yerecekti ki, Athos'un avucundaki elinin kasıldığını hisseti, yüzüne bakınca bayılacağını anladı. Acıya karşı bütün gücüyle mücadele eden Athos, sonunda yenik düşüp ölü gibi boylu boyunca uzanıverdi.

"Bir cerrah!" diye bağırdı Trèville. "Benimkini, Kral'ınkini, en iyisini getirin! Bir cerrah! Hay Allah! Yoksa ölüyor benim yiğit Athos'um."

Trèville'in sesini duyanlar, kapıyı kapamayı bile düşünmeden içeri doluştular ve yaralının başına üşüştüler. Ama aranılan hekim konakta bulunmuş olmasaydı, bütün bu telaş boşa gidecekti. Hekim kalabalığı yardı, hâlâ baygın yatan Athos'a yaklaştı, çevredeki gürültü patırtı ve telaştan rahatsız olduğundan ilk istediği şey, silahşörün hemen yandaki bir odaya alınması oldu. Hemen bir kapıyı açan Trèville arkadaşlarını kollarına almış olan Porthos'la Aramis'e yol gösterdi. Onların arkasında cerrah vardı. Cerrah da geçtikten sonra kapı kapandı.

Her zaman saygı duyulan bir yer olan Trèville'in çalışma odası bir anda bekleme odasının bir eklentisi durumuna geldi. Her kafadan bir ses çıkıyor, cafcaflı sözler ediliyor, yüksek sesle konuşuluyor, Kardinal ve muhafızlarına küfürler ediliyordu.

Kısa süre sonra Porthos ve Aramis döndüler, yaralının yanında yalnızca cerrah ve Trèville kalmıştı.

Nihayet Trèville de geldi. Yaralı gözlerini açmıştı. Cerrah yaralının durumunda arkadaşlarını endişelendirecek bir şey olmadığını, zayıflığının kan kaybından ileri geldiğini söylemişti.

Mösyö de Trèville sonunda eliyle bir işaret yaptı ve herkes çekildi. Odada, yalnızca kabul edildiğini unutmayan ve Gaskonyalı inadıyla yerinden kıpırdamayan d'Artagnan kaldı.

Yabancılar dışarı çıktıktan ve kapı arkalarından kapandıktan sonra Trèville döndü ve delikanlıyla başbaşa buldu kendisini. Olup bitenler düşünce akışını biraz aksatmıştı. İnatçı ziyaretçisinden ne istediğini sordu. Bunun üzerine d'Artagnan adını söyledi ve birden eski ve yeni anıları canlanıveren Trèville olayı toparladı.

"Kusura bakma" dedi gülümseyerek. "Kusura bakma sevgili hemşehrim, sizi hepten unutmuştum. Ne yaparsınız, bir komutan sıradan bir aile babasından daha büyük sorumluluk taşıyan biri gibidir. Askerler koca çocuklara benzer; ama Kral'ın, özellikle de Kardinal'in emirlerini yerine getirmekle yükümlü olduğumdan..."

D'Artagnan dudaklarındaki gülümsemeyi saklayamadı. Bu gülümsemeyi fark eden Mösyö de Trèville, karşısında bulunanın budala olmadığını anladı ve konuyu değiştirip doğrudan meseleye girdi:

"Saygıdeğer babanızı çok severdim" dedi. "Oğlu için ne yapabilirim acaba? Acele edin, kendime ait zamanım yok."

"Efendim" dedi d'Artagnan. "Tarbes'dan buraya gelirken niyetim, hâlâ unutamadığınızı söylediğiniz dostluğun hatırı için sizden bir silahşör üniforması talep etmekti ama iki saattir gördüklerimden sonra sizden, benim için böyle bir lütufta bulunmanızı istemenin çok büyük bir şey olacağını anladım ve böyle bir şeyi hak edemem korkusuyla tir tir titriyorum."

"Gerçekten de bir lütuftur bu delikanlı" diye karşılık verdi Trèville. "Ama bu, üstesinden gelemeyeceğiniz kadar zor bir iş değildir ya da siz öyle olduğunu sanmayın sakın. Yalnız şu var ki, Majestelerinin almış olduğu bir karar yeni koşullar getirdi: Size üzülerek bildireyim ki bir iki gösterişli eylemde birkaç kez denenmeden ya da bizimki kadar gözde olmayan başka bir birlikte iki yıl hizmet vermeden kimse silahşörlüğe kabul edilmeyecek."

D'Artagnan hiçbir şey söylemeden eğildi. Elde etmek için bu kadar büyük güçlükler olduğunu öğrendikten sonra kendisini daha aç hissetti bu üniformaya sahip olma konusunda.

Hemşehrisinin ta içini okuyormuş gibi delici bir bakış atan Trèville sözlerini şöyle sürdürdü:

"Ama daha önce de söylediğim gibi eski dostum olan babanızın hatırı için size bir kolaylık düşünebilirim delikanlı." Keskin gözlerini, kalbinin en derin yerlerini okumak istermişçesine hemşehrisine dikmişti. "Bizim Bèarn'lı acemi askerlerin paraları olmaz genellikle ve korkarım ben memleketten ayrılalı beri de pek değişmiş değildir durum. Bu bakımdan sizin de buraya fazla bir parayla gelmiş olabileceğinizi sanmıyorum."

D'Artagnan kimseden sadaka istemediğini gösteren gururlu bir tavırla diklenir gibi oldu.

"Peki, delikanlı, tamam, anladım" diye sürdürdü konuşmasını Trèville. "Ben bu havaları iyi bilirim, benim kesemde de dört gümüş lira vardı Paris'e geldiğimde ve ben Louvre Sarayı'nı satın alamayacağımı söyleyenlerle dövüşebilecek durumdaydım."

D'Artagnan iyice dikleşti. Atını satarak eline geçen parayla, mesleğe Mösyö de Trèville'den dört gümüş lira daha fazla parayla başlamış oluyordu.

"Benim söylemek istediğim şu ki, elinizdeki para ne

kadar çok olursa olsun bu paraya dokunmamanız gerekir ama öte yandan da bir beyefendiye yaraşır tavır ve tutumu mükemmelleştirecek şeylere ihtiyacınız olacaktır. Hemen bugün Kraliyet Akademisi müdürüne bir mektup yazacağım ve hiç karşılık beklemeden kabul edecek sizi. Bu küçük yardımı reddetmeyin. Çok daha iyi durumda ve çok daha zengin kibarlar bunu elde etmek için çırpınıp dururlar da bir şey elde edemezler. Binicilik, eskrim ve dans öğreneceksiniz; bazı önemli kişilerle tanışacaksınız, arada bir de bana gelip ne durumda olduğunuzu söyleyeceksiniz ki sizin için bir şeyler yapıp yapamayacağıma karar vereyim."

D'Artagnan saray törelerine çok yabancı olmasına rağmen, karşılanışındaki soğukluğu fark etmişti.

"Efendim, ne yazık ki babamın size yazdığı tavsiye mektubu üzerimde yok şu anda" dedi.

"Gerçekten de öyle" diye karşılık verdi Mösyö de Trèville. "Böylesine uzun bir yolculuğa, bizim Bèarn'lıların tek zenginlik kaynağı olan bu zorunlu destek olmadan çıkmanız şaşırtıyor beni."

"Vardı efendim, hem de Allah'a şükür çok da usulüne uygun bir mektuptu" diye bağırdı d'Artagnan. "Ama alçakça çaldılar onu benden."

Ve Meung'deki sahneyi anlattı, yabancı adamı en ince ayrıntılarına kadar betimledi ve her şeyi öyle sıcak, öyle gerçek bir biçimde dile getirdi ki Trèville hayran oldu.

"Esas garip olan şu" dedi Trèville düşünceli bir şekilde. "Demek benden uluorta söz ettiniz ha!"

"Evet, efendim, hiç kuşkusuz ihtiyatsızlık benimkisi; ne yaparsınız, sizin adınız gibi bir ad, kalkan olacaktı yolda bana. Güven altında olup olmadığıma siz karar verin artık."

Pohpohlama kabul görmüştü, Mösyö de Trèville de bir Kral ya da bir Kardinal gibi övülmekten hoşlanırdı. Dolayısıyla

belli bir hoşnutluk duyguları içinde gülümsemekten alamadı kendini ama bu gülümseme çok kısa sürede silindi dudaklarından ve yeniden kendisi açtı Meung macerasını:

"Söyle bakayım" diye sürdürdü konuşmasını, "bu beyefendinin şakağında hafif bir yara izi var mıydı?"

"Evet, mermi sıyrığı gibi."

"Yakışıklı bir adamdı değil mi?"

"Evet."

"Uzun boylu muydu?"

"Evet."

"Solgun yüzlü ve siyah saçlı mıydı?"

"Evet, evet, tamamen öyle. Nereden tanıyorsunuz siz bu adamı efendim? Ah! onu bir elime geçirsem, ki bulacağım, yemin ediyorum, cehennemin dibine de girse bulacağım..."

"Bir kadını mı bekliyordu?" diye sürdürdü konuşmasını Trèville.

"Beklediği kadınla kısa bir süre konuştuktan sonra gitti."

"Konuşmalarının konusu neydi, biliyor musunuz?"

"Adam kadına bir kutu veriyordu ve bu kutunun içinde talimatlar bulunduğunu söylüyor ve kutuyu ancak Londra'da açabileceğini tembihliyordu."

"İngiliz miydi bu kadın?"

"Adam ona Milady diye hitap ediyordu."

"O" diye mırıldandı Trèville. "O! Ben onu hâlâ Brüksel'de sanıyordum."

"Ah! efendim, bu adamı tanıyorsanız, kim olduğunu ve nereli olduğunu söyleyin bana ve ödeşmiş olalım, beni silahşör yapmak için verdiğiniz sözden bile vazgeçebilirsiniz çünkü her şeyden önce intikamımı almak istiyorum ben."

"Ondan sakının, delikanlı" diye bağırdı Trèville. "Sokakta karşıdan geldiğini görürseniz, karşı kaldırıma geçin! Böyle bir kayaya çarpmayın yoksa cam gibi kırıverir sizi."

"Gene de onu elime geçirirsem..." dedi d'Artagnan.

"Size bir öğüt verecek olsam, aramayın onu, derdim ben."

Trèville ani bir kuşkuyla irkilerek durdu. Bu delikanlının yabancı için bu kadar uluorta nefret kusması biraz aşırı bir davranış değil miydi? Babasının mektubunu çalan birine karşı duyulan bu nefretin arkasında bir hainlik mi gizliydi yoksa? Bu delikanlı Kardinal hazretleri tarafından gönderilmiş olmasın sakın? Kendisine bir tuzak kurmaya gelmiş olmasın sakın? Bu sözde d'Artagnan, Kardinal'in, evine sokmak istediği, belki bin kez başvurulan yoldan, yani önce güven kazanıp sonra yok etmek için evine soktuğu biri olamaz mıydı? D'Artagnan'a ikinci kez bakarken, ilkinden çok daha dikkatle süzdü onu. Cüretli bir zekâ ile duygulu bir alçakgönüllülüğün kaynaştığı fizyonomisi pek güven vermedi.

"Gaskonyalı olduğunu biliyorum" diye düşündü "ama hem Kardinal için hem de benim için çalışıyor olabilir. Bakalım göreceğiz."

"Dostum" diye ağır ağır konuşmaya başladı delikanlıyla. "Eski bir dostumun kayıp mektup olayına inandığım için ve başlangıçta sizin de fark etmiş olduğunuz soğuk davranışımı unutturmak için politikamızın sırlarını açıklamak istiyorum size. Kral ve Kardinal'in çok derin bir dostlukları vardır; görünüşteki çatışmaları aptalları kandırmak için bir oyundur yalnızca. Bir hemşehrimin, yakışıklı bir süvarinin, yaman bir delikanlının, yükselmek için önünde bir yığın fırsat varken, bu tür kandırmacıların esiri olmasını, kendisinden öncekiler gibi aptalca tuzağa düşmesini istemem. Şunu iyi biliniz ki ben iki güçlü efendime sadığımdır ve benim ciddiyetle bağdaşan tutumumun, Fransa'nın yetiştirmiş olduğu iki dehanın, Kral ve

Kardinal'in hizmetlerini görmekten başka bir amacı olmadığını da biliyi Şimdi şu konuda anlaşalım delikanlı: Ailenizden, çeşitli ilişkilerinizden ya da içinizde duyduğunuz bir istekle, bazı kibar çevre insanlarında görüldüğü türden siz de Kardinal hazretlerine karşı kin besliyorsanız, hemen veda edin bana ve yollarımızı burada ayıralım. Size bin çeşit yardımım dokunabilir ama kendime bağlayamam sizi. Her halükârda açık sözlülüğümle dostluğunuzu kazanabileceğimi umuyorum çünkü şimdiye kadar, kendisiyle bu tür bir konuşma yaptığım ilk gençsiniz siz."

Trèville içinden de şöyle düşünüyordu:

"Eğer bu tilkiyi üzerime salan Kardinal ise, kendisinden ne kadar nefret ettiğimi bildiğinden, casusuna beni aldatmanın en kolay yolunun Kardinal'i asmak olduğunu fısıldamıştır kulağına. Bu yüzden benim karşı olduğumu bilmesine rağmen bu kurnaz dalavereci bana Kardinal hazretlerinden nefret ettiğini söyleyecek mi bakalım?"

Ama Trèville beklediğinin tam tersi bir durumla karşılaştı. D'Artagnan büyük bir sadelikle cevap verdi:

"Efendim ben de Paris'e buna benzer niyetlerle geldim. Babam bana, Fransa'nın en önemli üç şahsiyeti olarak kabul ettiği Kral, Kardinal ve sizden başka kimseye kulluk etmememi tembihledi."

Görüleceği üzere d'Artagnan öbür ikisine Mösyö de Trèville'i de katıyordu ama bu eklemenin işleri bozacağını da düşünmüyordu.

"Bu nedenle Kardinal hazretlerine karşı büyük saygı duyuyorum" diye sürdürdü konuşmasını. "Yaptıklarını da derin bir saygıyla karşılıyorum. Biraz önce söylediğiniz gibi benimle açık kalplilikle konuşursanız, çok daha iyi olur benim için bu çünkü böylelikle bana da aynı zevki paylaşma onurunu bağışlamış olursunuz. Ancak şu ya da bu nedenle çekindinizse, ki gayet

doğaldır bu, gerçeği dile getirirken şaşırdığımı hissediyorum ben. Her halükârda kendime duyduğum saygıya dokunmayacaksınız, dünyada en çok değer verdiğim şey budur."

Mösyö de Trèville büyük bir şaşkınlık içine düşmüştü. Böylesi bir açık sözlülük, böylesi bir zekâ hayranlıktan başka ne gibi bir duygu uyandırabilirdi insanda? Bununla birlikte kuşkularının ortadan kalkması için yeterli değildi. Bu delikanlı öteki gençlerden üstün olduğunu kanıtladıkça, yanıldığına ilişkin kuşkuları da artıyordu. Gene de d'Artagnan'ın elini sıktı ve şunları söyledi ona:

"Siz namuslu bir insansınız ama şimdilik biraz önce sunmuş olduklarımdan fazlasını yapamam sizin için. Konağımın kapısı her zaman açıktır size. İlerde benden her an isteyebileceğiniz gibi, dolayısıyla önünüze çıkabilecek fırsatları hiç kaçırmadan, elde etmek istediklerinizi elde edebileceksiniz büyük bir olasılıkla."

"Demek ki efendim, benim bu işlere layık olacağım zamanı bekliyorsunuz" diye karşılık verdi d'Artagnan. "Öyleyse rahat olun" diye sürdürdü konuşmasına Gaskonyalılar'a özgü bir içtenlikle. "Uzun bir süre beklemeyeceksiniz."

Ve artık bundan sonrası kendi işiymiş gibi, çekilmek üzere selam verdi.

"Durun bakalım" diyerek durdurdu onu Trèville. "Akademi müdürü için bir mektup verecektim size. Mektubu kabul etmeyecek kadar gururlu musunuz yoksa genç beyefendi?"

"Hayır, efendim" dedi d'Artagnan. "Size şunu söyleyeyim ki bu mektubun akıbeti öbürü gibi olmayacak. Onu çok iyi koruyacağım ve size yemin ediyorum adrese ulaşacak ve onu benden çalmak isteyenin vay haline!"

Mösyö de Trèville farfaralık olarak nitelediği bu laflara gülümsedi. Hemşehrisi delikanlıyı, konuştukları pencerenin önünde bırakarak masanın başına geçti, söz verdiği tavsiye

mektubunu yazmaya başladı. Bu sırada yapacak bir şeyi olmayan d'Artagnan cama dayanıp teker teker dağılmaya başlayan silahşörleri, sokağın köşesinde kaybolunca kadar gözleriyle izledi.

Mektubu yazdıktan sonra mühürleyen Mösyö de Trèville, yerinden kalkıp delikanlıya doğru yaklaştı ama d'Artagnan tam mektubu almak için elini uzattığı sırada, himayesi altına aldığı gencin sıçradığını, öfkeden kıpkırmızı kesildiğini ve çalışma odasından dışarı fırlarken şöyle bağırdığını gördü şaşkınlık içinde:

"Ah! Pislik, bu sefer kurtulamayacak elimden!"

"Kim o?" diye sordu Mösyö de Trèville.

"O, mektubu çalan" diye karşılık verdi d'Artagnan.

Ve gözden kayboldu.

"Şeytan!" diye mırıldandı Mösyö de Trèville. "Tabii eğer amacına ulaşamayacağını fark edip paçayı kurtarmak için numara değilse bu" diye de ekledi.

IV

ATHOS'UN OMZU, PORTHOS'UN OMUZ KAYIŞI VE ARAMİS'İN MENDİLİ

Müthiş öfkelenen d'Artagnan bekleme odasını üç adımda geçmiş, merdivenlerde bulmuştu kendini ve basamakları dörder dörder atlayacağını hesap ettiği sırada konağın yan kapılarından birinden fırlayan bir silahşöre çarptı telaş içinde. Alnı adamın omzuna çarpınca, silahşör acı içinde bağırdı, daha doğrusu ulur gibi bir çığlık attı.

"Afedersiniz!" dedi d'Artagnan ve koşmaya devam etmek istedi. "Afedersiniz ama çok acelem var!"

İlk basamağı henüz inmişti ki demir bilekli bir pençe onu atkısından yakaladı ve durdurdu.

"Aceleniz mi var?" diye bağırdı yüzü kefen gibi solmuş olan silahşör. "Bana çarpmanızın nedeni bu demek ki. Sonra 'afedersiniz!' deyip geçip gidiyorsunuz ve bu da yeterli sizin için öyle mi? O kadar kolay mı sanıyorsunuz bu işi delikanlı? Mösyö de Trèville bugün bizimle sert konuştu diye siz de onun gibi davranabileceğinizi mi sandınız yoksa? Bu yanılgıdan kurtarın kendinizi arkadaşım, siz Mösyö de Trèville değilsiniz!"

Hekimin, yarasını sarmasından sonra odasına gitmek üzere dışarı çıkan Athos'u tanıyan d'Artagnan şöyle konuştu:

"İnanın ki kasten yapmış değilim, zaten bunun için 'afedersiniz' dedim. Bu kadarı yeter her halde. Ama ben bir kez daha söylüyorum ve biraz da abartıyorum belki. Evet gerçekten acelem var, şerefim üzerine yemin ederim ki acelem var, hem de çok acelem var, bırakın işime gideyim lütfen."

"Hiç de nazik değilsiniz bayım" dedi Athos elini üstünden çekerek. "Uzaktan geldiğiniz belli oluyor."

Bu sırada üç dört basamak daha inmiş olan d'Artagnan ansızın çakıldı olduğu yere.

"Allah Allah!" dedi. "Şunu bilmenizi isterim ki ne kadar uzaktan gelirsem geleyim bana nezaket kurallarını öğretecek olan siz değilsiniz, bunu bilesiniz."

"Belki" dedi Athos.

"Ah! Acelem olmasaydı ve de birinin peşinden gitmeseydim!" diye haykırdı d'Artagnan.

"Acelesi olan beyefendi, beni bulmanız için peşimden koşmanıza gerek yok, anlıyor musunuz?"

"Nerede peki? Söyler misiniz lütfen?"

"Carmes-Deschaux yakınlarında."

"Saat kaçta?"

"Öğleye doğru."

"Öğleye doğru, tamam, orada olacağım."

"Mümkünse bekletmeyin beni çünkü eğer saat on ikiyi çeyrek geçe gelirseniz, ben sizin peşinizden koşar, yakalar ve kulaklarınızı keserim."

"Pekâlâ!" dedi d'Artagnan. "On ikiye on kala orada olacağım."

Ve hemen peşinden atlı kovalıyormuş gibi koşmaya başladı. Yabancının o telaşsız, sakin yürüyüşüyle pek fazla uzağa gidemeyeceğini ve onu yakalayacağını sanıyordu.

Ama sokağın kapısında Porthos muhafız birliğinden bir askerle konuşmaktaydı. Aralarında ancak bir kişinin geçebileceği kadar bir yer vardı. D'Artagnan bu aralığın kendisi için yeterli olduğunu sandı ve bir ok gibi atıldı oraya doğru. Ne var ki rüzgârı hesaba katmamıştı d'Artagnan. Tam geçeceği sırada esen rüzgâr Porthos'un pelerinini havalandırdı ve d'Artagnan pelerinin içine düştü. Porthos'un, giysisinin bu ana bölümünü sırtından hiç çıkarmamasının önemli bir nedeni olmalıydı çünkü tuttuğu ucu bırakması gerekirken kendine doğru çekti ve d'Artagnan, inatçı Porthos'un direnciyle açıklanabilecek bir dönüş hareketiyle kadife kumaş içine sarıldı.

Silahşörün küfür ettiğini işiten d'Artagnan, kendini kör eden pelerinin altından çıkmak istedi ve kıvrımlar arasında el yordamıyla bir çıkış yolu aradı. Özellikle de hepimizin bildiği o muhteşem omuz kayışına zarar vermekten korkuyordu ama çekinerek gözlerini açtığı sırada burnunun Porthos'un iki omzu arasına yani tam omuz kayışına yapıştığını fark etti.

Yazık ki bu dünyada yalnızca dış görünüşe sahip olan birçok şey gibi omuz kayışının da ancak ön kısmı altındı, arkası ise manda derisindendi. Gösterişe, övülmeye meraklı biri olan Porthos her tarafı altın bir omuz kayışı elde edemeyince, hiç değilse yarısı altın bir omuz kayışına sahip olmuştu. Nezle numarası ve pelerinini çıkarmamasının nedeni anlaşılmıştı artık.

"Allah kahretsin!" diye bağırdı sırtında durmaksızın kımıldayan d'Artagnan'dan bir an önce kurtulmak isteyen Porthos. Kendisini kurtarmak için büyük çaba harcıyordu.

"Kudurdunuz da mı insanların üstüne atlıyorsunuz böyle?"

"Afedersiniz!" dedi d'Artagnan, devi omzunun altıdan ortaya çıkararak. "Çok acelem var, birini takip ediyorum da..."

"Yoksa koşarken gözlerinizi mi yumarsınız siz?" diye sordu Porthos.

"Hayır" diye karşılık verdi d'Artagnan deli gibi öfkelenerek. "Tam tersine hiç kimsenin görmediklerini görürüm gözlerim sayesinde."

Porthos'un bu sözleri anlayıp anlamadığı belli değil ama hâlâ öfke içindeydi.

"Beyefendi, size şunu söyleyeyim ki, böyle ikide bir silahşörlere bulaşırsanız, kaşağılarlar sizi sonra."

"Kaşağılanmak mı efendim?" dedi d'Artagnan. "Biraz ileri gidiyorsunuz galiba."

"Düşmanlarının karşısına geçip dik dik bakan birine yaraşan da budur."

"Ben de sizin düşmanlarınıza sırtınızı çevirmediğinizi çok iyi biliyorum."

Ve delikanlı, bu muzipliğinden son derece hoşnut, bir kahkaha attı, geçip gitti.

Porthos, öfkesinden kudurdu ve d'Artagnan'ın üzerine atılmak için bir hamle yaptı.

"Daha sonra, daha sonra!" diye bağırdı d'Artagnan. "Sırtınızda pelerin olmadığı zaman."

"Öyleyse saat birde Luxembourg'un arkasında."

"Pekâlâ saat birde" diye karşılık verdi d'Artagnan sokağın köşesini dönerken.

Koşarak geçip arkasında bıraktığı sokakta da, şimdi önünde uzanan yolda da hiç kimseyi göremedi. Yabancı ne kadar ağır yürümüş olursa olsun epey yol almıştı; belki de evlerden birine girmişti. D'Artagnan rastladığı herkese onu sordu, araba vapuruna kadar indi, Seine ve Croix-Rouge sokaklarından yukarı doğru çıktı ama kimseyi göremedi, kimseye rastlamadı. Bununla birlikte bu koşuşturma yararlı oldu kendisi için çünkü alnına ter bastıkça, yüreği serinliyordu.

Olup bitenler üstüne düşünmeye başladı; bir yığın şey olmuştu ve uğursuz olaylardı bunlar. Daha sabahın on biriydi saat ve Mösyö de Trèville'in gözünden düşmüştü çünkü d'Artagnan'ın yanından ayrılma tarzını muhtemelen biraz kaba bulmuştu komutan.

Üstelik her biri tek başına üç d'Artagnan öldürebilecek kadar güçlü iki kişiyle, iki silahşörle yani çok güçlü bulduğu ve kafasında ve yüreğinde herkesten üstün tuttuğu iki insanla düello edecekti.

Durum can sıkıcıydı. Delikanlı Athos'un kendisini öldüreceğinden emindi ama Porthos pek endişe vermiyordu ona. Bununla birlikte umut, insanın içinde en son sönen şey olduğundan, iki düellodan da ağır yaralar bile alsa sağ çıkacağını umdu ve yaşarsa eğer, geleceğe yönelik olarak kınadı kendini. Şöyle düşünüyordu:

"Ne beyinsizlik yaptım, ne hıyar adamım ben! Koç gibi tosladığım Athos tam da omzundan yaralıydı. Niçin beni hemen orada öldürmediğine şaşıyorum. Haklı da olurdu yapsaydı, canını yakmıştım. Porthos'a gelince, ah Porthos'a gelince, daha da komik bu inan olsun."

Ve delikanlı elinde olmayarak gülmeye başladı. Bir yandan da tek başına gülerek, yoldan gelip geçenleri gücendiririm korkusuyla çevreyi süzdü.

"Porthos'a gelince çok daha komik. Sefil alığın biriyim ben. Uyarmadan insanların üzerine atılmak olur mu böyle? Olmaz! Üstüne üstlük içinde neyin bulunmadığını görmek için pelerinin altına bakmak şart mıydı? Bağışlardı beni, kesinlikle bağışlardı ama üstü kapalı biçimde de olsa o lanet omuz kayışından söz etmeseydim? Ne de güzel söyledim ya! Ne bela Gaskonyalıyım ben! Espri yaparken kızartacaklar beni bir gün." Haydi dostum d'Artagnan diye tatlı bir dille hitap etti kendisine ve konuşmasını sürdürdü: "Kolay olmamakla birlikte bu işten yırtarsan eğer, ilerde kibar ve nazik ol. Artık herkeş sana hayran olmalı, örnek diye göstermeli seni. Anlayışlı ve nazik, kibar olmak korkak olmak demek değildir ki! Aramis'e bak bir. Aramis bir zarafet, incelik timsali. Şimdiye kadar Aramis için korkak diyen biri çıktı mı? Kesinlikle böyle bir şey olmamıştır ve her şeyde onu örnek alacağım kendime ben bundan sonra. Hah orada işte o da!"

D'Artagnan yürürken bir yandan da kendi kendine konuşarak Aiguillon konağının birkaç adım ötesine kadar varmıştı ve konağın önünde Aramis'in üç Krallık muhafızıyla keyifli keyifli konuştuğunu görmüştü. Aramis de d'Artagnan'ı fark etmişti ama sabahleyin, Mösyö de Trèville'in kendilerini onun önünde azarladığını unutmadığından ve de silahşörlerin azarlanmasına tanık olan biri kendisine hiç de sempatik gelmediğinden görmezlikten geldi onu. D'Artagnan'sa tersine, uzlaşmacı ve kibar olma tasarıları gereği dört gence yaklaştı ve onları kibarca ve gülümseyerek selamladı. Aramis başını eğerek karşılık verdi ama hiç gülümsemedi. Üstelik dördü de konuşmalarını anında kestiler.

D'Artagnan orada fazlalık olduğunu anlayamayacak kadar aptal değildi ama pek de tanımadığı insanların arasına karışıp, kendini ilgilendirmeyen konulara burnunu sokan birinin düştüğü zor durumdan ustaca ve kibarca sıyrılabilecek kadar iyi tanımıyordu kibar çevreyi. Bir yolunu bulup, bu sıkıntı verici durumdan, acemilik etmeden sıyrılmayı düşün-

düğü sırada Aramis'in mendilini düşürdüğünü gördü. Aramis kesinlikle farkında olmadan mendilin üstüne basmıştı ayağıyla. Yaptığı yakışıksızlığı telafi etme fırsatının çıktığını düşündü. Eğildi ve olabildiğince hoş bir yüz ifadesi takınarak, silahşörün ayağının altındaki mendili, Aramis'in bırakmamak için harcadığı bütün çabalara rağmen çekti ve mendili ona uzatırken şöyle konuştu:

"İşte bir mendil bayım. Öyle sanıyorum ki onu kaybetmiş olmak pek hoşunuza gitmeyecekti."

Gerçekten de mendil pek güzel işlenmişti ve bir köşesinde bir taçla bir arma görülüyordu. Aramis kıpkırmızı kesildi, mendili Gaskonyalı'nın elinden almadı, kopardı âdeta.

"Ah!" diye bağırdı muhafızlardan biri. "Acaba ağzından hiç laf çıkmayan Aramis, zarif hanımefendi sana mendiller armağan etme lütfunda bulunurken, hâlâ Madam de Bois-Tracy ile aranın iyi olmadığını söyleyecek misin?"

Aramis, d'Artagnan'a öyle bir baktı ki, kendisine böyle bakılan biri amansız bir düşman kazandığını anında anlardı. Sonra o tatlı yüz ifadesini takındı gene.

"Yanılıyorsunuz baylar" dedi. "Benim değil bu mendil. Beyefendinin de mendili yerden aldıktan sonra niçin içinizden birine değil de bana vermiş olduğunu anlamış değilim doğrusu. İşte doğru konuştuğumun kanıtı: Benim mendilim cebimde."

Bunları söyledikten sonra cebinden zarif, patiska mendilini çıkardı. Şunu da söylemek gerekir ki o devirde patiska çok pahalıydı. Mendilde ne işleme ne arma vardı, yalnızca sahibinin numarası işlenmişti mendile.

D'Artagnan tek bir kelime etmedi bu sefer. Hatalı davrandığını anlamıştı, ne var ki Aramis'in dostları bu yalanlamalara pek de kanmadılar ve içlerinden biri genç silahşöre yapmacık bir ciddiyetle şöyle seslendi:

"Sevgili Aramis, söylediğin gerçek olsaydı, ben de senden geri istemek zorunda kalacaktım onu çünkü bildiğin

gibi Bois-Tracy benim yakın dostlarımdandır ve karısının bir eşyasının ganimete dönüştürülmesinden hoşlanmam."

"Yakışıksız konuşuyorsun" diye karşılık verdi Aramis. "Temelde haklı bir istekte bulunduğunu teslim etmekle birlikte, biçimsel açıdan reddederdim bu isteği."

"Şunu söylemem gerekir ki" diye lafa karıştı d'Artagnan çekingen bir tavırla, "ben bu mendilin Mösyö Aramis'in cebinden çıktığını görmedim. Mendil ayağının altındaydı yalnızca. Üstüne basınca mendilin onun olduğunu sandım."

"Ve de yanıldınız sevgili beyefendi" diye karşılık verdi Aramis soğuk bir tavırla. Durumun düzeltilmeye çalışılmasına soğuk yaklaşıyordu.

Sonra Bois-Tracy'nin dostu olduğunu söyleyen muhafıza dönerek şöyle konuştu:

"Kaldı ki, düşündüm de, Bois-Tracy'nin dostu sevgili arkadaşım, ben de en az senin kadar dostuyum onun. Öyle ki bu mendil benim cebimden düştüğü gibi senin cebinden de düşmüş olabilir."

"Hayır, şerefim üzerine yemin ederim" diye haykırdı, Majestelerinin muhafızı.

"Sen şerefin üzerine yemin edeceksin, ben sözüm üstüne ve ikimizden biri yalan söylemiş olacak kesinlikle. Bak Montaran, daha iyi bir şey yapalım, yarı yarıya bölüşelim."

"Mendili mi?"

"Evet."

"Çok iyi!" diye bağırdı öteki iki muhafız da. "İşte Hazreti Süleyman adaleti. Gerçekten çok akıllısın sen Aramis."

Gençler kahkahayı bastılar ve tahmin edileceği gibi olayın başka bir yansıması olmadı. Sohbet bir süre sonra son buldu, üç muhafızla silahşör dostça tokalaştılar, muhafızlar kendi yollarına, Aramis de kendi yoluna gitti.

Konuşmaların son bölümüne hiç katılmayan d'Artagnan şöyle düşündü:

"İşte bu kibar beyefendiyle barışmak için en uygun zaman!"

Ve hemen ardından, aldırışsız bir tavırla uzaklaşmakta olan Aramis'e sokuldu iyi niyetlerle dolu olarak.

"Umarım bağışlayacaksınız beni efendim!" dedi.

"Bayım" diye karşılık verdi Aramis. "Şunu söylememe izin verin ki şu koşullarda hiç de kibar bir beyefendiye yaraşır bir tarzda hareket etmediniz."

"Siz ne diyorsunuz efendim!" diye haykırdı d'Artagnan. "Sanıyor musunuz ki..."

"Beyefendi, ben öyle sanıyorum ki siz aptal değilsiniz ve Gaskonya'dan gelmiş olsanız da mendilin üstüne durup dururken basılmayacağını bilirsiniz. Allah kahretsin! Paris sokakları patiska döşeli değil ya!"

"Bayım beni utandırmaya çalışmakla hata ediyorsunuz" dedi d'Artagnan. Kavgacı doğası barışçı çözümleri bastırarak daha yüksek sesle konuşmaya itti onu. "Gaskonyalıyım, doğru, bunu siz de bildiğiniz için, Gaskonyalılar'ın biraz direnç gösteren insanlar olduklarını hatırlatmanın gereği yok. Gaskonyalılar, yaptıkları budalaca bir şey de olsa, bir kez özür dilemişlerse, gerekenin yarıdan fazlasını yapmış olduklarına inanırlar."

"Beyefendi, ben bunu size kavga çıkarmak için söylemedim" diye karşılık verdi Aramis. "Tanrı'ya şükür ben kabadayı değilim. Geçici silahşör olduğum için ancak mecbur kalınca dövüşürüm ve de tiksinerek dövüşürüm ama bu kez ortada ciddi bir durum var, sizin yüzünüzden bir kadının onuru yara aldı."

"Bizim yüzümüzden yani" diye bağırdı d'Artagnan.

"Niçin bana mendili verme patavatsızlığında bulundunuz?"

"Siz niçin mendili cebinizden düşürme beceriksizliğinde bulundunuz."

"Bakın söyledim ve tekrar ediyorum bayım, bu mendil benim cebimden çıkmadı."

"Siz şimdi iki kez yalan söylemiş oldunuz beyefendi, çünkü ben mendilin sizin cebinizden çıktığını gördüm."

"Ya, demek şimdi de bu tonla konuşmaya başladınız öyle mi Gaskonyalı bey? Şimdi gösteririm ben size."

"Ben de sizi şimdi ayine göndereceğim rahip efendi! Çekin kılıcınızı! Hemen şimdi! Lütfen."

"Hayır, lütfen, dostum, hiç değilse burada olmaz. Aiguillon konağının karşısında olduğumuzun farkında değil misiniz? Kardinal'in adamlarıyla dolu orası. Kardinal hazretlerinin, kellemi kesmek için gönderdiği biri olmadığınızı nereden bileyim? Ve ben kendimi gülünç durumlara düşürecek kadar düşkünümdür kelleme; üstelik omuzlarımın üstünde çok iyi durduğunu sanıyorum kellemin. Sizi öldürmek istiyorum, merak etmeyin yapacağım bunu ama kapalı bir yerde sessiz sedasız halledeceğim bu işi. Ölümünüzle kimseye hava atamayacağınız bir yerde olsun istiyorum bu iş."

"Kabul, öyle olsun ama kendinize pek fazla güvenmeyin ve size ait olsa da olmasa da mendilinizi yanınıza alın, kullanma fırsatı bulursunuz belki."

"Beyefendi Gaskonyalı değil mi?" diye sordu Aramis.

"Evet. Beyefendi ihtiyatlı davranma kaygısıyla randevu vermiyor her halde."

"Bayım, ihtiyat, silahşörler için gereksiz bir erdemdir, biliyorum ama kilise mensupları için gereklidir ve ben geçici silahşör olduğumdan ihtiyatlı davranmaya önem veriyorum.

Sizi saat ikide Mösyö de Trèville'in konağında beklemekle şeref duyacağım. Orada uygun yerler göstereceğim size."

İki genç birbirlerini selamladılar, sonra Aramis Luxembourg'a çıkan yol tarafında uzaklaştı. D'Artagnan da vaktin ilerlediğini görerek Carmes-Deschaux yolunu tutarken şunlar geçiyordu içinden:

"Bu işten sağ çıkamayacağım kesinlikle ama hiç değilse, ölürsem, ölümüm bir silahşörün elinden olacak."

V

KRAL'IN SİLAHŞÖRLERİ VE KARDİNAL HAZRETLERİNİN MUHAFIZLARI

D'Artagnan Paris'te kimseyi tanımıyordu. Bu yüzden Athos'un randevusuna yardımcısız gitti; rakibinin seçecekleriyle yetinmeye kararlıydı. Kaldı ki yiğit silahşörden uygun bir biçimde özür dilemeye kesinlikle niyetliydi ama zayıflığını göstermeden yapmak istiyordu bunu çünkü bu düellonun sonunda bu tür olaylarda sık rastlanan ve hoş olmayan bir durumun ortaya çıkmasından korkuyordu, yani genç ve güçlü birinin yaralı ve zayıf bir rakiple dövüştüğü sırada ortaya çıkabilecek durumdan: Yenilse rakibi çifte zafer kazanmış olacak, buna karşılık yense hainlik ve ucuz kahramanlıkla suçlanacaktı.

Şu da var ki ya biz macera peşindeki kahramanımızın kişiliğini iyi anlatamadık ya da okuyucu d'Artagnan'ın alelade birisi olmadığını kavramış olmalıdır. Ölümün kaçınılmazlığını içinden sürekli yinelemesine rağmen, kendisi kadar yürekli ve ölçülü olmayan birinin, yerinde olsa yapacağı gibi, kaderine razı olup ölüme gitmeye razı olmadı. Dövüşeceği kişilerin huylarıyla ilgili olarak düşünceler yürüttü ve durumunu daha açık seçik görmeye başladı. Dürüstçe özür diledikten sonra, soylu tavırları ve ağırbaşlı görünümünden hoşlandığı Athos'la

dost olacağını umuyordu. Omuz kayışı yüzünden Porthos'u korkuttuğu için övünüyordu. Eğer hemen öldürülmezse bu hikâyeyi herkese anlatabilecekti ve de ustaca yararlandığı takdirde de gülünç duruma düşürecekti Porthos'u. Sinsi Aramis'e gelince, kendisinden pek çekinmiyordu ve sıra onunla dövüşmeye gelirse, Sezar'ın Pompei'li askerlere tavsiye ettiği gibi onu yüzünden vurmayı düşünüyordu. Böylelikle çok gururlandığı güzelliğini, bir daha geri gelmeyecek biçimde bozmuş olacaktı.

Ayrıca d'Artagnan'ın yüreğinde bir de babasının öğütlerinin yerleştirdiği sarsılmaz bir cevher vardı ve bu öğütlerin özü de şuydu: "Kral, Kardinal ve Mösyö de Trèville'den başka kimsenin önünde boyun eğme." Bu düşüncelerle Carmes-Dèchaussès ya da o dönemde söylendiği gibi Deschaux Manastırı'na doğru yürümedi, uçtu sanki. Penceresiz, Prè-aux-Clercs'in küçük kilisesi konumunda, genellikle vakitleri bol insanların bir araya geldikleri çorak düzlüklerle çevrili bir binaydı bu.

D'Artagnan manastırın dibinde uzanan bu küçük, boş alana vardığında Athos beş dakikadan beri kendisini beklemekteydi ve öğle çanı çalmaktaydı. Olağanüstü dakikti ve düello konularında en titiz birinin bile söyleyecek bir şeyi olamazdı bu durumda.

Mösyö de Trèville'in cerrahı pansumanını yenilemiş olmasına rağmen, çok acı çeken Athos, her zamanki huzurlu ve soylu tavrı içinde bir taşa oturmuştu. D'Artagnan'ı görünce kalktı, kibarca birkaç adım attı ona doğru. D'Artagnan da rakibini şapkasını çıkararak karşıladı, şapkanın tüyleri yere sürününceye kadar eğilerek selamladı.

"Bayım, yardımcı olarak iki dostumu çağırdım" dedi Athos. "Ama ikisi de yok henüz ortada. Gecikmeleri hayrete düşürdü beni çünkü kesinlikle böyle alışkanlıkları yoktur."

"Benim yardımcım yok efendim" dedi d'Artagnan.

"Çünkü Paris'e daha dün geldim ve Mösyö de Trèville'den başka kimseyi tanımıyorum. Beni ona, vaktiyle kendisiyle dostluk etmiş olan babam tavsiye etti."

Athos biraz düşündü.

"Mösyö de Trèville'den başka kimseyi tanımıyor musunuz?" diye sordu.

"Evet, efendim, ondan başka kimseyi tanımıyorum."

"Ohoo!" dedi Athos. Hem kendi kendine hem de d'Artagnan'la konuşuyor gibiydi. "Sizi öldürürsem, çocuk kanına susamış biri durumuna düşerim."

"O kadar da değil, efendim" diye karşılık verdi d'Artagnan soylu bir tavırla selam göndererek. "O kadar değil çünkü siz, canınızı çok yakan bir yaranız varken bana kılıç çekme şerefini bahşettiniz."

"Öyle. Doğrusunu söylemek gerekirse siz de çok canımı yaktınız ama bu gibi durumlarda hep yaptığım gibi sol elimi kullanacağım. Bu nedenle size bir lütufta bulunduğumu sanmayın, her iki elimi de ustalıkla kullanırım hatta sizin için bir dezavantaj olacak bu. Bir solak, böyle bir duruma hazırlıklı olmayanlar için çok tehlikelidir. Bu durumu size önceden haber veremediğim için üzgünüm."

"Siz gerçekten çok kibar davranıyorsunuz, efendim" dedi d'Artagnan bir kez daha yerlere kadar eğilerek ve selam vererek. "Minnet ve şükran duyuyorum size."

"Beni şaşırtıyorsunuz" diye karşılık verdi Athos o kibar adam havasıyla. "İsterseniz biraz başka şeylerden söz edelim. Rica ediyorum, canınızı sıkmazsa tabii ki. Allah kahretsin! Nasıl canımı yaktınız! Hâlâ sızlıyor omzum."

"İzin verseniz de..." diye sıkılarak yaklaştı d'Artagnan.

"Efendim?"

"Bende mucizeler yaratan bir yara merhemi var. Annem verdi bana ve kendimde denedim."

"Eee!"

"Eeesi bu merhem üç günde iyi eder yaranızı. Hiç kuşkum yok, üç gün bile sürmez ve üç gün sonra iyileştiğinizde gene sizin rakibiniz olmak büyük bir onur olacaktır benim için."

D'Artagnan bu konuşmayı büyük bir saflık içinde yapmıştı ve cesaretine en küçük bir halel gelmemişti.

"Vay anasını!" dedi Athos. "Hoşuma gitti bu teklif, kabul edeceğimden değil, yiğitlik ve mertlik koktuğu için sevdim. Charlemagne devrinde de böyle davranırdı yiğitler. Aslında her yiğit o dönemi örnek almalıdır. Yazık ki artık büyük imparatorun çağında yaşamıyoruz. Kardinal hazretlerinin çağında yaşıyoruz ve üç gün sırrımızı ne kadar gizlersek gizleyelim, düello edeceğimizi öğrenirler, bizi engellemeye kalkışırlar. Nerede kaldı ama bu aylaklar, gelmeyecekler mi yoksa?"

D'Artagnan biraz önce düelloyu üç gün ertelemeyi önerdiği saf tavrıyla şöyle dedi:

"Aceleniz varsa, efendim ve hesabımı hemen görmek istiyorsanız, çekinmeyin, rica ederim."

"İşte bu sözler de hoşuma gitti" dedi Athos, d'Artagnan'ı zarif bir baş hareketiyle selamlayarak. "Beyinsiz biri böyle konuşamaz ve yürekli biri olduğunuz da belli. Sizin hamurunuzdan insanları severim ben bayım ve eğer düelloda birbirimizi öldürmezsek daha sonra sizinle görüşmekten büyük zevk duyacağım. Şu adamları bekleyelim, rica ediyorum, benim vaktim var, daha doğru olur böylesi. Hah! Biri geliyor galiba."

Gerçekten de dev Porthos, Vaugirard Sokağı başında gözükmeye başlıyordu.

"Ne!" diye bağırdı d'Artagnan. "İlk tanığınız Mösyö Porthos mu?"

"Evet, canınızı mı sıktı bu?"

"Hayır, kesinlikle."

"İşte ikincisi."

D'Artagnan, Athos'un işaret ettiği tarafa döndü ve Aramis'i tanıdı.

"Ne!" diye haykırdı ilkinden daha şaşırmış bir halde. "İkinci tanığınız da Aramis mi?"

"Belli ki bizim birbirimizden hiç ayrılmadığımızı, silahşörler ve muhafızlar arasında, sarayda ve kentte bize yani Athos, Porthos ve Aramis'e yapışık kardeşler dendiğini bilmiyorsunuz siz. Ama siz Dax ya da Pau'dan geldiğiniz için..."

"Tarbes'dan" dedi d'Artagnan.

"...Bu ayrıntıyı bilmiyor olabilirsiniz."

"İnanın, iyi bir ad koymuşlar size" dedi d'Artagnan. "Maceram duyulursa eğer, hiç değilse bu birliğinizin zıtlıklara dayanmadığı da kanıtlanacaktır."

Bu arada Porthos yaklaşmış, eliyle Athos'u selamlamış, sonra d'Artagnan'a doğru dönünce şaşkınlıktan donup kalmıştı.

Şunu da belirtelim ki omuz kayışını değiştirmiş ve pelerinini de çıkarmıştı.

"Ne oluyor böyle! Neler oluyor böyle..." dedi.

"Bu bayla düello edeceğim" dedi Athos ve eliyle d'Artagnan'ı gösterdi, aynı zamanda selam da verdi.

"Ben de onunla dövüşeceğim" dedi Porthos.

"Ama saat ikide" dedi d'Artagnan aynı sükûnet içinde.

"Peki sen niye dövüşüyorsun Athos?" diye sordu Aramis.

"Doğrusunu söylemek gerekirse, ben de bilmiyorum, omzumu acıttı. Sen Porthos?"

"Ben dövüşmüş olmak için dövüşeceğim" diye karşılık verdi Porthos kızararak.

Gözünden hiçbir şey kaçmayan Athos, Gaskonyalı'nın dudaklarından kurnazca bir gülümseme geçtiğini fark etti.

"Süslenme konusunda bir tartışma geçti aramızda" dedi delikanlı.

"Ya sen Aramis?" diye sordu Athos.

"Ben Tanrıbilim için dövüşeceğim" diye cevap verdi Aramis. Bir yandan da gerçek nedeni açıklamaması için yalvarır gibi bir işaret yapıyordu d'Artagnan'a.

Athos, d'Artagnan'ın gene gülümsediğini gördü.

"Gerçekten mi?" diye sordu Athos

"Evet Aziz Augustinus'la ilgili olarak bir nokta üzerinde anlaşmazlığa düştük" dedi Gaskonyalı.

"Gerçekten zeki bir adam" diye mırıldandı Athos.

"Şimdi madem hepiniz bir araya geldiniz, izin verirseniz özür dileyeyim sizlerden" dedi d'Artagnan.

Bu özür sözü üzerine Athos'un alnından bir bulut geçti âdeta, Porthos'un dudaklarında kibirli bir gülümseme görüldü ve Aramis olumsuzluk belirtisi bir işaret yaptı.

"Beni anlamıyorsunuz baylar" dedi d'Artagnan kafasını kaldırarak. O anda yüzündeki zarif, mert'lik belirtisi çizgiler üzerinde güneş ışınları parıldıyordu. "Sizlerden ancak üçünüze de borcumu ödeyebilirsem özür dileyeceğim, çünkü öncelikle Mösyö Athos'un beni öldürmeye hakkı var. Bu sizin alacağınızın değerini düşürür Mösyö Porthos ve size de hemen hemen hiçbir şey kalmaz Mösyö Aramis. Şimdi beyler, tekrar ediyorum, özür dilerim sizden ama hepsi bu kadar, savunmaya geçin!"

D'Artagnan bu sözlerden sonra müthiş sert bir hareketle kılıcını çekti.

Kan beynine sıçramıştı d'Artagnan'ın ve o anda Krallığın bütün silahşörlerine kılıç çekebilirdi, Athos, Porthos ve Aramis'e çektiği gibi.

Saat on ikiyi çeyrek geçiyordu. Güneş en yüksek noktasındaydı ve düelloya sahne olmak üzere seçilmiş yer yanıp tutuşuyordu âdeta.

"Hava çok sıcak" dedi Athos kılıcını çekerek "ama gene de hırkamı çıkarmayacağım çünkü yaramın hâlâ kanadığını hissettim. Ayrıca beyefendiye, kendisinin akıtmayacağı kanı göstererek sıkıntı vermek istemem."

"Doğru, efendim" dedi d'Artagnan, "ama ben böyle yiğit bir insanın kanının döküldüğünü hep üzülerek seyretmişimdir. O kanı ister ben, ister başkası akıtmış olsun, fark etmez... Ben de hırkamla dövüşeceğim."

"Hadi! Hadi!" dedi Porthos. "Yeter artık. Bizim de sırada beklediğimizi unutuyorsunuz galiba."

"Böyle lüzumsuz sözler edeceğin zaman, lütfen yalnız kendi hesabına konuş" diye sözünü kesti Aramis. "Bana kalırsa, bu beylerin sarf ettiği gerçekten güzel sözler yakışıyor bu iki kibar beyefendiye."

"Ne zaman isterseniz, ben hazırım" dedi Athos savunma durumuna geçerek.

"Ben de emirlerinizi bekliyordum" dedi d'Artagnan kılıcını uzatarak.

İki düz ve ince kılıcın çelikleri çınlayarak henüz birbirine sürtünmüştü ki Kardinal hazretlerinin bir muhafız mangası, başlarında Mösyö de Jussac, manastırın köşesinde ortaya çıkıverdi.

"Kardinal'in muhafızları!" diye bağırdılar aynı anda Porthos ve Aramis. "Çabuk beyler, kılıçlar kınlara, kılıçlarınızı kınlarına sokun!"

Ama artık çok geçti. İki savaşçı niyetlerinin ne olduğunu açıkça belli eden bir konumda yakalanmışlardı.

"Durun bakalım!" diye bağıran Jussac üzerlerine doğru gitti ve adamlarına da peşinden gelmelerini emretti. "Hey silahşörler ne oluyor burada bakalım! Dövüş mü var yoksa? Emirler, emirleri ne yapacağız peki?"

"Bu ne cüret böyle sayın muhafızlar!" dedi kin ve öfke içinde Athos çünkü geçen günkü saldırganlar arasında Jussac da vardı. "Biz görmüş olsaydık sizi dövüşürken, hiç engel olmaya kalkışmaz, uzakta dururduk, açıkça söylüyorum bunu. Bırakın biz de istediğimizi yapalım, siz de hiçbir zahmete katlanmadan, zevk almaya bakın."

"Beyler, üzülerek bildireyim ki imkânsız bu. Görev her şeyden önce gelir. Kılıçlarınızı kınlarına sokun lütfen ve bizimle gelin."

"Efendim" dedi Aramis, Jussac'ı taklit eder gibi, "elimizde olsaydı bu nazik davetinize uymaktan büyük zevk duyardık ama imkânsız bu. Mösyö de Trèville yasak etti bize bunu. Yolunuza gidin. En doğrusu bu."

Bu alay canını sıktı Jussac'ın.

"Emre uymazsanız, saldırmak zorunda kalacağız size" dedi.

"Onlar beş kişi" dedi Athos alçak sesle. "Biz ise üç kişiyiz. Gene yenik düşeceğiz ve ölmemiz gerekecek burada çünkü şunu açıkça belirteyim ki komutanın karşısına yenilmiş biri olarak çıkamam bir daha."

Jussac askerlerini saldırı konumuna sokarken Athos, Porthos ve Aramis birbirlerine sokuldular.

Ve d'Artagnan işte o anda hangi tarafı tutacağına karar verdi. İnsanın kaderini belirleyen olaylardan biriydi bu. Kral ve Kardinal arasında bir seçim yapmak demekti. Bu seçimi yaptıktan sonra da inatla direnmek gerekiyordu. Dövüşmek

yani yasalara karşı gelmek, yani kelleyi koltuğa almak, yani Kral'dan bile güçlü bir din adamını bir anda karşısına almak demekti. İşte delikanlı bir anda bunu sezdi ve kendisini överek belirtelim ki bir an duraksamadı. Athos ve arkadaşlarına dönerek:

"Beyler" dedi. "İzin verirseniz sözlerinize bir şey ekleyeceğim. Yalnız üç kişiyiz demiştiniz, bana öyle geliyor ki dört kişiyiz."

"Ama siz bizden değilsiniz" dedi Porthos.

"Doğru" diye karşılık verdi d'Artagnan. "Kılık kıyafetim sizinki gibi değil ama gönlüm sizden yana. Gönlüm silahşör benim, bunu çok iyi hissediyorum bayım ve beni sürükleyen de bu."

"Çek git delikanlı" diye bağırdı Jussac. D'Artagnan'ın yüzünün ifadesinden ve hareketlerinden niyetini kesinlikle anlamıştı. "Gidebilirsiniz. Gitmenize izin veririz. Kellenizi kurtarın, hadi çabuk."

D'Artagnan olduğu yerde kaldı.

"Gerçekten hoş bir çocuksunuz" dedi Athos, delikanlının elini sıkarken.

"Hadi, hadi! Karar verelim artık" diye sürdürdü konuşmasını Jussac.

"Haydi bakalım" dediler Porthos ve Aramis. "Bir şeyler yapalım."

"Beyefendi çok yüce gönüllü" dedi Athos.

Ama üçü de d'Artagnan'ın çok genç olduğunu düşünüyor ve tecrübesizliğinden endişe ediyorlardı.

"Yalnızca üç kişi olacağız, birimiz yaralı ve bir de çocuk" diye sürdürdü konuşmasını Athos. "Ve bu durumda gene de dört kişi olduğumuzu söyleyecekler."

"Evet ama gerilemek de olmaz" dedi Porthos.

"Çok zor" diye ekledi Athos.

D'Artagnan kararsız kaldıklarını sezdi.

"Baylar, gene de deneyin beni bir" dedi. "Şerefim üzerine yemin ederim ki yenilirsek sağ çıkmayacağım buradan."

"Adınız ne sizin yiğidim?" dedi Athos.

"D'Artagnan efendim."

"Peki öyleyse Athos, Porthos, Aramis ve d'Artagnan, ileri!" diye haykırdı Athos.

"Hadi karar verin artık beyler!" diye üçüncü kez haykırdı Jussac.

"Tamam beyler" dedi Athos.

"Nedir peki kararınız?" diye sordu Jussac.

"Size karşı şerefimizle direneceğiz" diye karşılık verdi Aramis bir eliyle şapkasını çıkarıp, öteki eliyle de kılıcını çekerek.

"Ne? Direniyor musunuz?" diye bağırdı Jussac.

"Allah kahretsin sizi! Şaşırdınız mı?"

Ve dokuz savaşçı bir anda belli ölçüde pek de haksız sayılmayacak bir öfke içinde birbirlerine saldırdılar.

Athos Kardinal'in gözdelerinden Cahusac adlı birini kestirdi gözüne, Porthos Biscarat'yı seçti, Aramis de iki rakip buldu karşısında.

D'Artagnan'a gelince o doğrudan Jussac'ın üstüne atıldı.

Gaskonyalı delikanlının yüreği göğsünü delip dışarı fırlayacakmış gibi atıyordu ama bereket versin ki korkudan değildi bu! Korkudan eser yoktu onda, yalnızca kendini gösterebilme çabasından kaynaklanan bir heyecandı bu. Azgın bir kaplan gibi saldırıyor, rakibinin çevresinde dönüyor ve bir

anda belki yirmi kez üst üste konumunu ve yerini değiştiriyordu. O devrin yaygın deyimiyle Jussac kılıç düşkünüydü ve çok iyi kılıç kullanırdı, buna rağmen son derece hareketli ve bir anda yerinde durmayan, kurallardan sürekli kaçan, bir anda her taraftan saldırıya geçebilen ve canı kıymetli bir insan gibi her an çok güçlü bir savunma yapabilen rakibine karşı direnmekte güçlük çekiyordu.

Sonunda Jussac'ın sabrını taşırdı bu dövüş. Çocuk gibi gördüğü birinin kendisini başarısızlığa uğratmasının öfkesiyle kendini kaybetti ve üst üste hatalar yapmaya başladı. DArtagnan'ın pek fazla el alışkanlığı yoktu ama kuramsal açıdan çok bilgiliydi. Durumu fark edince daha çevik hareket etmeye başladı. Jussac düşmanına son darbeyi indirmek üzere çok kuvvetli bir vuruş yaptı ama d'Artagnan savuşturdu darbeyi. Jussac kendi kılıcının altında yılan gibi kıvrılıp doğrulmaya çalışırken d'Artagnan kılıcını saplayıverdi bedenine. Jussac bir külçe gibi yığılıverdi.

D'Artagnan dövüş alanına endişeli ve hızlı bir bakış attı.

Aramis rakiplerinden birini yere sermişti ama öteki sıkıştırıyordu onu. Bununla birlikte Aramis'in durumu fena değildi ve kendisini savunabiliyordu.

Biscarat ve Porthos göğüs göğüse gelmişlerdi: Porthos kolundan, Biscarat da kalçasından yaralanmıştı. Ama ikisinin de yarası ağır değildi ve büyük bir gayretle kılıç sallıyorlardı.

Cahusac'ın vuruşuyla bir yara daha alan Athos gözle görülür bir şekilde sararıyordu ama bir adım bile gerilemiyordu, yalnız kılıcını sol eline geçirmişti.

D'Artagnan o dönemin düello kurallarına göre birinin yardımına koşabilirdi. Yardıma ihtiyacı olabilecek arkadaşlarından birinin bakışlarını yakalamak isterken Athos'un göz işaretini yakaladı ansızın. Son derece anlamlıydı bu işaret.

Athos yardım istemektense ölmeyi yeğlerdi ama bakabilir ve bakışlarıyla destek arayabilirdi. D'Artagnan anladı durumu ve müthiş bir sıçramayla nara atarak Cahusac'ın yanında boy gösterdi birdenbire.

"Gel bayım, gel de işini bitireyim senin!"

Cahusac döndü, tam zamanıydı. Ancak olağanüstü yürekliliğiyle direnebilen Athos bir dizinin üstüne çöktü.

"Allah kahretsin!" diye bağırdı d'Artagnan'a doğru. "Öldürmeyin onu sakın delikanlı, rica ediyorum. Onunla görülecek eski bir hesabım var, iyileşince, sağlığıma kavuşunca göreceğim bu hesabı. Silahını alın yalnızca. Kılıcını alın. Tamam! Çok güzel!"

Athos, Cahusac'ın kılıcının, uçarak yirmi adım kadar ötesine düştüğünü görünce böyle bağırmıştı. D'Artagnan ve Cahusac, biri tekrar kılıcına sahip olmak, öbürü de onu ele geçirmek için aynı anda fırladılar. Ama daha çevik olan d'Artagnan daha çabuk ulaştı oraya ve ayağını kılıca bastı.

Cahusac, Aramis'in öldürdüğü muhafızlardan birine doğru koştu, kılıcını kaptı, tekrar d'Artagnan'a saldırmak istedi ama Athos çıktı önüne. D'Artagnan sayesinde kısa bir süre soluklanan Athos, d'Artagnan'ın düşmanını öldürmesinden korkarak tekrar dövüşe başlamak istiyordu.

D'Artagnan, Athos'a dilediği şeyi yapması için fırsat vermemenin saygısızlık olacağını düşündü. Gerçekten de birkaç saniye sonra Cahusac gırtlağını delip geçen bir kılıç darbesiyle yere düştü.

Aynı anda Aramis de kılıcını düşen düşmanının göğsüne dayamış, onu aman dilemeye zorluyordu.

Geriye Porthos'la Biscarat kalmıştı. Porthos maskaralıklar yapıyor, Biscarat'ya saati soruyor, kardeşinin Navarre bölüğündeki görevine ilişkin övgüler yağdırıyordu ancak bu gevezelikleri hiçbir işe yaramıyordu çünkü Biscarat ancak ölümle pes edebilecek erkeklerdendi.

Bununla birlikte bu işe bir son vermek gerekiyordu. Devriyeler her an gelebilir, yaralı ya da yarasız dövüşenlerin tümünü, Kralcı ya da Kardinalci olup olmadıklarına bakmadan götürebilirdi. Athos, Aramis ve d'Artagnan Biscarat'yı kuşatıp, teslim ol çağrısında bulundular. Biscarat, yalnız kalmasına ve kalçasından yaralı olmasına rağmen direnmek niyetindeydi. Ama dirseğine dayanarak doğrulan Jussac seslenerek teslim olmasını istedi. Biscarat da, d'Artagnan gibi Gaskonyalı'ydı, duymazlıktan geldi ve gülümsemekle yetindi ve iki parad arasında, kılıcının ucuyla yerde bir noktayı işaretleyip İncil'den bir ayeti taklit ederek okudu:

"Kendisiyle birlikte olanlardan yalnız Biscarat burada öldü."

"Ama karşısında dört kişi var, sen yalnızsın. Bitir artık, emrediyorum sana."

"Ha emrediyorsan, o başka" dedi Biscarat. "Komutanım olduğuna göre itaat etmek zorundayım sana."

Ve bir hamlede geriye sıçradı, kılıcını teslim etmemek için dizine vurup kırdı, parçalarını manastırın duvarından içeri attı ve ıslıkla Kardinalci bir hava tutturarak ellerini kavuşturdu.

Mertlik düşmanda bile saygıyla karşılanır. Silahşörler Biscarat'yı kılıçlarıyla selamladılar ve daha sonra kılıçlarını kınlarına soktular. D'Artagnan da aynı biçimde davrandı ve rakipleri içinde ayakta kalan tek kişi olan Biscarat'nın da yardımıyla Jussac'ı, Cahusac'ı ve Aramis'in rakiplerinden yaralı olarak kurtulanı manastırın sundurması altına taşıdı. Dördüncüsü, önceden söylediğimiz gibi ölmüştü. Sonra kapının çanını çalıp, kendilerine karşı çekilen beş kılıçtan dördünü yanlarına alarak, neşeden sarhoş olmuş bir durumda Mösyö de Trèville'in konağına doğru gittiler.

Onları böyle sarmaş dolaş, bütün yolu işgal etmiş halde

yürürken gören silahşörler de aralarına katılıyorlardı. Öyle ki sonunda zafer yürüyüşüne dönüştü yürüyüşleri. D'Artagnan'ın keyfine diyecek yoktu, Athos'la Porthos'u bağrına basmış, aralarında yürüyordu.

"Henüz silahşör sayılmasam da hiç değilse acemi olarak kabul edildim değil mi?" dedi yeni arkadaşlarına, Mösyö de Trèville'in konağının kapısından geçerken.

VI

KRAL ON ÜÇÜNCÜ LOUİS HAZRETLERİ

Olay büyük yankı uyandırdı. Mösyö de Trèville silahşörlerini uluorta şiddetle azarladı ama gizliden gizliye de övgüler yağdırdı onlara. Ancak Kral'a haber vermek için pek fazla vakit olmadığından Mösyö de Trèville acele Louvre'a koştu. Artık çok geçti, Kral Kardinal'le birlikte bir odaya kapanmıştı bile ve Mösyö de Trèville'e Kral'ın çalıştığı ve kimseyi kabul edemeyeceği bildirildi. Mösyö de Trèville akşam Kral'ın oyun partisine gitti. Kral kazanıyordu ve hazretleri müthiş cimri olduğundan olağanüstü keyifliydi. Uzaktan Trèville'i fark etti.

"Buraya gelin sayın komutan, gelin de azarlayayım sizi" dedi. "Kardinal hazretleri geldi ve silahşörlerinizden şikâyetçi olduğunu bildirdi, haberiniz var mı bundan? Ve öylesine heyecanlıydı ki akşam hasta düşmüş Kardinal hazretleri. Bela bu sizin silahşörleriniz, asmak lazım bunları!"

"Hayır, efendim" diye karşılık verdi olayların nereye doğru gittiğini hemen fark eden Mösyö de Trèville. "Hayır, tam tersine çok iyidir benim silahşörlerim, kuzu gibidirler ve sizi temin ederim ki tek bir istekleri vardır onların: Kılıçlarını kınlarından ancak ve ancak Kral hazretlerine hizmet için çekmek. Ama ne yapalım ki Kardinal hazretlerinin muhafızları sürekli kavga çıkarmak istiyor onlarla ve bu çocuklar da, ne yapsın zavallılar, kendilerini korumak zorundalar."

"Bakın Mösyö de Trèville" dedi Kral. "Bakın, siz sanki dinsel bir cemaattan söz ediyorsunuz! Aslında sevgili komutanım, unvanınızı almak ve kendisine manastırda bir yer bulacağımı vadettiğim Matmazel de Chemerault'ya vermek geliyor içimden. Söylediğiniz her şeye inanacağımı sanmayın. Bana doğrucu Louis derler Mösyö de Trèville ve birazdan görüşeceğiz sizinle."

"Ah, Majeste, ben de bu doğruluğa güvendiğiniz için, sabır ve sükûnet içinde bekleyeceğim hazretlerinin keyfini."

"Bekleyin o halde, bekleyin bakalım" dedi Kral. "Çok fazla bekletmeyeceğim sizi."

Şans dönüyordu ve Kral, kaybetmeye başladığından, kazandıklarının üstüne yatmak amacıyla -itiraf edelim ki kökenini bilmediğimiz bu kumar deyimini kullandığımız için özür dileriz- masadan kalkmak için bir bahane bulduğundan üzülmedi. Ve büyük bölümü kazancı olan parayı cebine indirdikten sonra kalkarken şunları söyledi:

"Vieuville, yerime geçin, benim Mösyö de Trèville'le önemli bir meseleyi konuşmam gerekiyor. Ha! Önümde seksen Louis altını vardı, siz de önünüze aynı parayı koyun ki kaybedenler şikâyet etmesin. Her şeyden önce adalet."

Sonra Mösyö de Trèville'e döndü ve kendisiyle birlikte bir pencere kenarına doğru yürüyerek şöyle konuştu:

"Evet efendim, diyorsunuz ki sizin silahşörlerinize Kardinal hazretlerinin muhafızları sataşmış önce."

"Evet, majeste, her zaman olduğu gibi."

"Peki nasıl cereyan etmiş olay, anlayalım bir! Biliyorsunuz komutan, bir yargıç her iki tarafı da dinlemeli."

"Ah! Tanrım, son derece basit ve doğal bir olay. Majestelerinin de adlarını bildiği, bağlılıklarını birçok kez takdir ettiği ve sizi şerefimle temin ederim ki görevlerini

yürekten benimsemiş en iyi adamlarımdan üçü, en iyi üç adamım diyorum, Athos, Porthos ve Aramis, daha o sabah kendilerine tavsiye ettiğim Gaskonyalı genç bir acemiyle zevk için öylesine dövüşmeyi kararlaştırmışlar. Saint-Germain'e gideceklermiş bu iş için sanıyorum ve Carmes-Deschaux'da buluşmak üzere sözleşmişler. O sırada Jussac, Cahusac, Biscarat ve iki muhafız çıkmış ortaya. Kötü niyetle gelmiş oldukları çok açık yoksa emirlere rağmen bu kadar kalabalık gelmezlerdi oraya."

"Ah! Düşüncelere salıyorsunuz beni" dedi Kral. "Onlar da oraya kendi aralarında dövüşmeye gelmişlerdir hiç kuşkusuz."

"Onları suçlamıyorum Majeste, ama Mont-Carmel keşişleri manastırı çevresindeki kuş uçmaz kervan geçmez bir yerde beş silahlı insanın ne aradıklarının değerlendirmesini sizlerin takdirine bırakıyorum."

"Evet, haklısınız, Trèville, haklısınız."

"Benim silahşörlerimi görünce fikir değiştiriyorlar ve kendi aralarındaki kini unutup, kana susamışlıklarını akıllarına getiriyorlar. Majesteleri Kral'a ve yalnızca Kral'a bağlı silahşörlerin Kardinal hazretlerine bağlı muhafızların doğal düşmanları olduklarını bilmezlikten gelemezler."

"Evet Trèville, evet!" dedi Kral üzüntülü bir tavırla ve "Fransa'da böyle bir ikilik, Krallık içinde iki baş görmek çok üzüntü veriyor bana ama hepsi bitecek bunların Trèville, hepsi bitecek. Sonuç olarak muhafızların silahşörlere sataştıklarını söylüyorsunuz öyle mi?"

"Olayların böyle cereyan etmiş olmasının muhtemel olduğunu söylüyorum ama yemin de edemem Majeste. Size doğrucu XIII. Louis denilmesini sağlayan o hayranlık verici içgüdüye sahip olunmadan, gerçeği bilmenin ne kadar zor olduğunu takdir edersiniz herhalde..."

"Haklısınız Trèville ama yalnız değillermiş sizin silahşörleriniz, bir çocuk varmış galiba yanlarında, değil mi?"

"Evet Majeste, biri de yaralıydı ayrıca yani Kral'ın biri yaralı üç silahşörü ve bir çocuk Kardinal hazretlerinin en azılı beş muhafızına kafa tutmakla kalmadılar, dördünü de yere serdiler."

"Zafer derler buna yahu!" diye haykırdı Kral gözleri ışıl ışıl. "Gerçek bir zafer."

"Evet Majeste, Cè köprüsü zaferi kadar kesin bir zafer."

"Biri yaralı dört kişi, biri de çocuk dediniz değil mi?"

"Henüz delikanlılığa adım atmış biri. Üstelik öylesine yaman dövüştü, öylesine yiğit davrandı ki, onu majestelerine tavsiye etme cüretini göstereceğim."

"Adı ne?"

"D'Artagnan efendim. Çok eski dostlarımdan birinin oğlu. Babanız Kral hazretleriyle çete savaşı yapmış, şerefli anıları olan bir eski dostun oğlu."

"Ve diyorsunuz ki yaman dövüştü bu delikanlı öyle mi? Anlatın şunu bana bir Trèville, bilirsiniz severim ben dövüş, savaş hikâyelerini."

Ve Kral XIII. Louis bir elini beline dayayarak kibirle bıyıklarını burdu.

"Majeste" dedi Trèville. "Daha önce de söylediğim gibi d'Artagnan bir çocuk neredeyse ve henüz silahşör olma şerefini elde edemediği için normal, şehirli biri gibi giyinmişti. Kardinal hazretlerinin muhafızları da onun çok genç ve yabancı olduğunu fark edince, saldırıya geçmeden önce çekip gitmesini söylemişler."

"Bak Trèville, sen de görüyorsun ki saldıranlar onlar!"

"Doğru efendim, hiç kuşku yok bu konuda. İşte çekilmesini istemişler ama o silahşörlüğün gönlünde olduğunu

ve Kral'a hizmet edebilmek için silahşörlerin yanından ayrılmayacağını söylemiş."

"Yaman delikanlı!" diye mırıldandı Kral.

"Gerçekten de kalmış onların yanında. Majestelerinin artık bir kılıç şampiyonu daha var. Kardinal hazretlerini çileden çıkaran ve Jussac'a o müthiş darbeyi indiren de o."

"Jussac'ı yaralayan o mu?" diye bağırdı Kral. "Bir çocuk mu yaptı bu işi? İmkânsız bu Trèville."

"Evet, Majestelerine anlatmak şerefine nail olduğum gibi."

"Krallığın en iyi kılıç kullananlarından biri olan Jussac!"

"İşte bir hoca buldu kendine efendim."

"Bu delikanlıyı görmek istiyorum Trèville, görmek istiyorum onu. Bir şey yapabilirsek, bakarız icabına."

"Majesteleri ne zaman kabul edebilirler onu?"

"Yarın öğlende Trèville."

"Yalnız mı getireyim?"

"Yok, dördünü birden getirin. Hepsine birden teşekkür etmek istiyorum. Sadık insan az Trèville, sadakati ödüllendirmek gerekir."

"Öğleyin Louvre'da olacağız efendim."

"Küçük merdivenden Trèville, küçük merdivenden olur mu? Kardinalin haberi olmasın!"

"Peki efendim."

"Anlarsın ya Trèville, ferman fermandır, netice olarak dövüş yasaktır."

"Ama Majesteleri bu dövüş normal düello koşullarının dışında. Saldırı bu ve delili de şu ki benim üç silahşörüme ve d'Artagnan'a Kardinal'in beş muhafızı saldırıyor."

"Doğru" dedi kral. "Ama ne önemi var bunun Trèville, siz gene küçük merdivenden gelin."

Trèville gülümsedi. Ama bu, çocuğun hocasına karşı baş kaldırmasını sağlamak, önemli şeyler elde etmek demekti. Saygıyla Kral'ı selamladı ve izin alarak yanından ayrıldı.

Üç silahşör daha o akşam kendilerine bahşedilen şereften haberdar edildi. Kral'ı uzun süredir tanıdıklarından pek heyecanlanmadılar ama d'Artagnan, Gaskonyalı hayal gücüyle, bu vesileyle kısmetinin açıldığını düşündü ve geceyi renkli düşlerle geçirdi. Ve sabah saat sekizde de Athos'un yanındaydı.

D'Artagnan, silahşörü, giyinmiş, çıkmaya hazır buldu. Kral'la randevuları öğleyin olduğu için, Porthos ve Aramis'le birlikte Luxembourg ahırlarının hemen yanındaki bir kumarhanede bir *paume* partisi çevirmeyi tasarlamıştı. Athos d'Artagnan'ı da çağırdı. D'Artagnan bu oyunu hiç bilmediği, hiç oynamadığı halde, saat dokuzdan öğleye kadar yapacak bir şeyi olmadığından kabul etti.

İki silahşör gelmiş ve oynamaya başlamışlardı bile. Bedensel oyunlarda çok güçlü olan Athos, d'Artagnan'ı yanına alıp karşı tarafa geçti ve meydan okudu onlara. Ama yaptığı ilk harekette, sol elle oynamasına rağmen, yarasının bu tür alıştırmalara izin verecek kadar iyileşmediğini anladı. D'Artagnan yalnız kaldı ve kurallara uyamayacak kadar acemi olduğunu itiraf edince, sayı saymadan, yalnız top atarak oyunu sürdürmekle yetindiler. Ama Porthos'un Herkül gibi bileğinden çıkan bir top d'Artagnan'ın yüzünün o kadar yakınından geçti ki, yüzünün yanından geçmeyip, çarpsaydı, Kral'ın huzuruna çıkamayacak bir hale gelebileceğini düşündü. Gaskonyalı hayaline, bu görüşmenin bütün geleceğini etkileyeceğini yerleştirmiş olduğundan Porthos'la Aramis'i kibarca selamladı, onlarla ancak, kendilerine kafa tutabilecek hale geldiğinde oynayacağını söyleyerek koridordaki iplerin yanında durdu.

D'Artagnan'ın talihsizliğine bakın ki seyirciler arasında Kardinal hazretlerinin muhafızlarından biri bulunuyordu ve bir gün önce arkadaşlarının başına gelenlerden dolayı çok öfkeliydi ve ilk fırsatta intikam alacağına dair ant içmişti. İşte bu fırsatın çıkmış olduğunu sandı ve yanındakine dönerek:

"Bu delikanlının bir toptan korkmasına hiç şaşmamak gerek, kesinlikle acemi bir silahşör bu" dedi.

D'Artagnan yılan sokmuş gibi döndü ve bu küstahça sözleri eden muhafıza dik dik baktı.

Öteki gene küstahça bıyık burarak konuşmasını sürdürdü:

"Hiç ırgalamıyor beni böyle bakman küçük bey, söyleyeceğimi söyledim."

"Sözleriniz bir açıklama gerektirmeyecek kadar açık olduğuna göre beni izlemenizi rica edeceğim" dedi d'Artagnan alçak sesle.

"Ne zaman?" diye sordu muhafız aynı alaycı tavırla.

"Hemen lütfen."

"Benim kim olduğumu biliyorsunuzdur mutlaka?"

"Hiç tanımıyorum ve hiç ilgilendirmiyor bu beni."

"Yanlış yapıyorsunuz, çünkü benim kim olduğumu bilseydiniz, bu kadar acele etmezdiniz belki."

"Adınız ne?"

"Hizmetkârınız Bernajoux.

"Peki Mösyö Bernajoux" dedi d'Artagnan. "Sizi kapının orada bekleyeceğim."

"Hadi bakalım bayım, geliyorum peşinizden."

"Çok acele davranmayın efendim. Birlikte çıktığımızı fark etmesinler, anlarsınız ya yapacağımız iş çok kişiyi zor durumda bırakabilir."

"Peki" dedi muhafız. Adının delikanlıyı pek fazla etkilememesi şaşırtmıştı onu.

Gerçekten de Bernajoux adı herkesin bildiği bir addı, onu tanımayan tek kişi d'Artagnan'dı belki. Çünkü gerek Kral gerek Kardinal tarafından çıkarılan bütün fermanlara rağmen bir türlü önlenemeyen ve her gün görülen dövüşlerin önde gelen adlarındandı.

Porthos ve Aramis de çok meşguldüler. Athos da onları öylesine dikkatle seyrediyordu ki genç arkadaşlarının dışarı çıktığını bile görmediler. D'Artagnan Kardinal hazretlerinin muhafızına söylediği gibi kapının orada duruyordu. Bir süre sonra öteki de gitti oraya. Öğlende Kral tarafından kabul edilecek olan D'Artagnan'ın kaybedecek vakti yoktu, çevresine şöyle bir baktı ve sokağın boş olduğunu görünce şunları söyledi:

"Bana kalırsa, adınız Bernajoux da olsa, acemi bir silahşöre çattığınız için şükretmeniz gerekir ama rahat olun, elimden geleni yapacağım. Gardınızı alın!"

D'Artagnan'ın kışkırttığı adam şöyle konuştu:

"Ama bana öyle geliyor ki hiç de iyi bir yer seçmedik. Saint-Germain Manastırı'nın arkasında ya da Prè-aux-Clercs'de olsaydık daha iyi olurdu."

"Çok doğru söylüyorsunuz" diye karşılık verdi d'Artagnan. "Ne yazık ki vaktim yok benim, öğleyin randevum var. Hadi gardınızı alın bayım, gardınızı alın!"

Bernajoux böyle bir lafı iki kez tekrar ettirecek adamlardan değildi. O anda kılıcı parladı elinde ve rakibini gençliğiyle sindirebileceğini uman düşmanına saldırdı.

Ama d'Artagnan acemilik dönemini dün atlatmıştı, taze zaferinin heyecanı içinde, kendisini bekleyen parlak geleceğin heyecanıyla şişinmişti ve bir adım bile gerilemeye niyeti yoktu. İki çelik parçası kabzalarına kadar birbirlerine

dayandı ve d'Artagnan yere son derece sağlam basınca bir adım gerilemek zorunda kalan rakibi oldu. D'Artagnan tam bu anda Bernajoux'nun kılıcının çizgiden saptığı anı kolladı, fırsatı kaçırmadı, konumunu bozdu ve hamle yaparak rakibini omzundan yaraladı. Daha sonra bir adım geri attı ve kılıcını kaldırdı ama Bernajoux yarasının önemli olmadığını haykırarak tekrar saldırdı ve o hızla d'Artagnan'ın kaldırdığı kılıca kendi kendine saplandı. Ancak yere düşmedi ve yenilgiyi de kabul etmediğinden, bir yakınının, hizmetinde bulunduğu Mösyö de la Trèmouille'un konağına doğru çekilmeye başladı. Bu sırada, düşmanının yarasının ne kadar ağır olduğunu kestiremeyen d'Artagnan da aman vermek istemiyordu ona. Üçüncü bir darbeyle adamın işini bitireceği kesindi. Ne var ki sokaktaki gürültü oyun oynanan yere kadar gitmişti ve muhafızın iki arkadaşı da, onun d'Artagnan'la tartıştığını, ardından da dışarı çıktığını gördüklerinden, yalın kılıç dışarı fırladılar ve delikanlıya saldırdılar. Hemen aynı anda, iki muhafızın arkadaşlarına saldırdığı anda, Athos, Porthos ve Aramis de saldırıya geçip püskürttüler onları. Bu sırada Bernajoux yere düştü. Dörde karşı iki olduklarını gören muhafızlar bağırmaya başladılar: "Trèmouille konağı yetişin, yetişin çabuk!" Konakta bulunan ve bu çağrıyı işiten herkes fırlayıp, dört arkadaşa saldırdılar. Bunun üzerine silahşörler de "Yetişin silahşörler!" diye bağırmaya başladılar.

Bu çağrıya uyulurdu genellikle çünkü silahşörler Kardinal'in düşmanları olarak biliniyordu ve ona duydukları kin yüzünden de sevilirlerdi. Aramis'in tabiriyle Kızıl Dük'ün adamları dışında bütün muhafızlar bu tür çatışmalarda genellikle Kral'ın silahşörlerini desteklerlerdi. Mösyö des Essarts'ın bölüğünden olan ve o sırada oradan geçen üç muhafızdan ikisi dört arkadaşın yardımına koştular hemen. Üçüncüsü de "Yetişin silahşörler! Yetişin!" diye bağırarak Mösyö de Trèville'in konağına doğru koşmaya başladı. Mösyö de Trèville'in konağı her zamanki gibi arması altında çarpışan

askerlerle doluydu, hızla arkadaşlarının yardımına koştu bunlar. Sokak tam bir savaş alanına dönmüştü ama üstünlük silahşörlerdeydi. Kardinal'in ve Trèmouille'un adamları konağa sığındılar, düşmanlarının içeri sızmasını zorlukla engelleyerek kapıları kapadılar. Yaralıyı ise önceden götürmüşlerdi ve daha önce söylediğimiz gibi durumu gerçekten ağırdı.

Silahşörler ve müttefikleri içinde öfke doruğa ulaşmıştı ve kendilerine saldırmaya kalkışan Trèmouille'un uşaklarının bu davranışına karşı konağı ateşe verip vermemeyi tartışıyorlardı. Öneri ortaya atılmış ve büyük bir heyecanla karşılanmıştı ki saat on biri vurdu. D'Artagnan ve arkadaşları sarayda Kral'ın kendilerini kabul edeceğini hatırlayarak, kendileri olmadan böyle bir eğlencenin yapılmasına razı gelmediler ve topluluğu sakinleştirdiler. Sonuçta kapılara taş atmakla yetindiler ve nihayet ondan da bıktılar. Zaten elebaşılar da kalabalıktan ayrılmış, kavgayı haber alan ve kendilerini bekleyen Trèville'in konağına doğru yönelmişlerdi.

Trèville silahşörleri görür görmez:

"Çabuk Louvre'a" dedi. "Hiç vakit kaybetmeden Louvre'a gitmeliyiz ve Kardinal kendisine haber vermeden Kral'ı görmeye çalışalım. Olayı dünkü olayın bir devamıymış gibi sunarız ve ikisi aynı olaymış gibi kabul edilir."

Böylece Mösyö de Trèville, yanında dört gençle Louvre'a doğru yollandı ama sarayda Kral'ın Saint-Germain ormanında geyik avına çıktığı haber verilince silahşörlerin komutanı çok şaşırdı. Mösyö de Trèville bu haberi iki kez tekrarlattı ve arkadaşları her seferinde yüzünün karardığını fark ettiler.

"Majesteleri ava çıkmayı dün mü kararlaştırmıştı?" diye sordu.

"Hayır, ekselans" diye karşılık verdi uşak. "Avcıbaşı dün gelip, Kral'ın avlanması için bu sabah, bir geyik kıstırdıklarını haber verdi. Kral hazretleri önce gitmeyeceğini söyledi ama bu

avdan alacağını umduğu zevke direnemedi ve yemekten sonra çıktı."

"Kral, Kardinal'i gördü mü peki?" diye sordu Trèville.

"Büyük ihtimalle" diye karşılık verdi uşak, "çünkü bu sabah Kardinal hazretlerinin arabasına atların koşulduğunu gördüm, nereye gittiğini sordum ve 'Saint-Germain'e' diye cevap verdiler bana.

"İyi ki öğrendik" dedi Mösyö de Trèville. "Beyler bu akşam göreceğim Kral'ı ama size tavsiyem, pek ortalarda dolaşmayın."

Çok mantıklıydı bu öğüt ve özelikle de Kral'ı çok iyi tanıyan birinden geliyordu. Gençler hiç karşı çıkmadılar. Mösyö de Trèville hepsini evlerine gönderdi ve kendisinden haber beklemelerini söyledi.

Trèville konağa dönünce, önce şikâyet edip, üste çıkmak gerektiğini düşündü. Uşaklardan birini bir mektupla birlikte Mösyö de la Trèmouille'a gönderdi. Mektupta konağına sığınan Kardinal'in muhafızını dışarı atmasını ve silahşörlere saldırmaya kalkışan adamların cezalandırılmasını istiyordu. Ama daha önce Bernajoux'nun akrabası olduğunu söylediğimiz seyisi tarafından doldurulan Trèmouille, verdiği yanıtta Mösyö de Trèville'in ya da silahşörlerinin yakınmaya hakları olmadığını, asıl şikâyet etmesi gerekenin kendisi olduğunu, çünkü önce silahşörlerin saldırdığını ve konağını yakmaya çalıştıklarını bildirdi. İki senyör arasındaki bu tartışmanın aralıksız süreceği anlaşılıyordu ve ikisi de görüşlerinde direteceklerinden Trèville uygun bir çare buldu konuyu çözümlemek için: Mösyö de La Trèmouille'la gidip kendisi görüşecekti.

Hemen konağa gitti ve geldiğini haber verdi.

İki senyör kibarca selamlaştılar çünkü dost olmasalar da birbirlerine değer veren iki insandı bunlar. Her ikisi de gönül

adamıydı ve onurlarına düşkün insanlardı. Mösyö de la Trèmouille Protestan olduğundan ve Kral'ı çok az gördüğünden hiçbir tarafı tutmazdı, toplumsal ilişkilerinde de önyargılı davranmazdı. Ne var ki bu seferki karşılaması kibar olmakla birlikte her zamankine göre biraz daha soğuktu.

"Efendim" dedi Mösyö de Trèville, "her ikimiz de birbirimizden şikâyetçiyiz anlaşılan. Olayı açıklığa kavuşturmak için kendim geldim ben."

"İyi ettiniz" diye karşılık verdi Mösyö de la Trèmouille, "ama size şunu söyleyeyim ki elimde doğru bilgiler var ve bütün suç sizin silahşörlerinizde."

"Siz çok dürüst ve çok mantıklı bir insansınız efendim" dedi Mösyö de Trèville. "Dolayısıyla yapacağım teklifi geri çevirmezsiniz."

"Sizi dinliyorum efendim."

"Seyisinizin yakını Mösyö Bernajoux'nun durumu nasıl?"

"Çok kötü efendim. Kolundan aldığı yara dışında, bir kılıç darbesi de ciğerini delmiş. Hekim çok acıklı bir tablo çizdi."

"Peki yaralının bilinci yerinde mi?"

"Tamamen."

"Konuşuyor mu?"

"Güçlükle. Ama konuşuyor."

"Peki efendim! Yanına gidelim, belki de onu huzuruna çağıracak olan Tanrı aşkına gerçeği söylemesini rica edelim. Kendi davasında yargıç olarak kabul ediyorum onu ve söylediği her şeye inanacağım."

Mösyö de la Trèmouille bir süre düşündü, sonra daha akılcı bir çözüm getirmenin güç olduğunu anlayınca kabul etti.

Birlikte yaralının bulunduğu odaya indiler. İki soylu senyörün yanına geldiğini gören yaralı, yerinden doğrulmak istedi ama çok zayıf düşmüştü ve harcadığı çaba yüzünden baygın durumda serildi tekrar yatağına.

Mösyö de la Trèmouille yanına yaklaştı ve burnuna tuz ruhu koklattı, yaralı kendine geldi. Trèville, yaralıyı etkiledi, demesin diye, Trèmouille'u çağırarak, onu kendisinin sorgulamasını istedi.

Mösyö de Trèville'in düşündüğü şey gerçekleşti. Bernajoux hayatla ölüm arasında olduğundan, bir an bile gerçeği saklamayı düşünmedi ve her iki senyöre de olayları olduğu gibi anlattı.

Trèville'in bütün istediği de buydu. Bernajoux'ya acil şifalar diledi, Mösyö de la Trèmouille'dan izin istedi, konağına döndü ve dört dostuna haber göndererek yemeğe davet etti onları.

Mösyö de Trèville, hepsi Kardinal'e karşı olan pek çok misafir ağırlardı sık sık. Bu nedenle yemekte sürekli Kardinal hazretlerinin başarısızlıklarından söz edildi. Son iki günün kahramanı da d'Artagnan olduğundan hemen herkes onu övdü. Athos, Porthos ve Aramis de hem yakın dostları olduğundan hem de o güne kadar bir çok kez kutlanıp övülmüş olduklarından onu kutladılar ve sürekli övgüler yağdırdılar kendisine.

Saat altıya doğru Trèville, Louvre'a gitmek zorunda olduğunu bildirdi. Ancak, Majestelerinin kabul için verdiği saat çoktan geçtiğinden, küçük merdivenden çıkış izni isteyeceğine dört gençle birlikte bekleme odasının kapısına dayandı. Kral henüz avdan dönmemişti. Öteki saraylıların arasına karışan gençler beklemeye başlayalı yarım saat olmuştu ki birden kapılar açıldı ve Majestelerinin geldikleri haber verildi.

D'Artagnan bunu işitince iliklerine kadar ürperdi. Bu

andan sonra olacaklar büyük olasılıkla yaşamının geri kalan bölümünde kaderini belirleyecekti. Gözlerini sıkıntı içinde Kral'ın gireceği kapıya dikti.

En önde Kral XIII. Louis göründü. Av kıyafeti içindeydi ve toz toprak bulaşmıştı her yanına. Ayağında koca çizmeler, elinde bir kırbaç vardı. D'Artagnan daha ilk bakışta Kral'ın çok sinirli olduğunu anladı.

Majestelerinin belirgin biçimde öfkeli olduğunun görülmesine rağmen, dalkavukları yolunun üzerine dizilmekten geri kalmadılar. Kral'ların bekleme odalarında hiç görülmemektense, öfkeli bir gözle görülmek yeğ tutulurdu. Üç silahşörler de hiç duraksamadılar ve öne doğru bir adım attılar. D'Artagnan'sa tersine arkalarına saklandı onların ama Kral Athos, Porthos ve Aramis'i tanımasına rağmen önlerinden geçerken hiç bakmadı onlara, hiçbir şey söylemedi ve kendilerini hiç görmemiş gibi davrandı. Mösyö de Trèville'e gelince, Kral'ın bakışları bir an üzerine takıldığında, bu bakışı büyük bir kararlılıkla tuttu ve sonunda gözlerini kaçıran Kral oldu. Majeste daha sonra homurdanarak geçti ve dairesine girdi.

"İşler kötü" dedi Athos gülümseyerek. "Şövalye unvanı vermeyecekler bize bu sefer herhalde."

"On dakika bekleyin burada" dedi Mösyö de Trèville. "Eğer on dakika sonra çıkmazsam, konağa dönün, daha fazla beklemenize gerek yok."

Dört genç, on dakika, on beş dakika, yirmi dakika beklediler ve Mösyö de Trèville'in dönmediğini görünce endişe içinde dışarı çıktılar.

Mösyö de Trèville, Kral dairesine büyük bir yüreklilikle girmiş ve Kral hazretlerini asık suratlı bir durumda bir koltukta oturur bulmuştu. Elindeki kırbacı çizmelerine vuruyordu. Trèville buna rağmen büyük bir soğukkanlılıkla sıhhat ve afiyette olup olmadığını sormuştu.

"Kötü bayım, kötü!" diye karşılık verdi Kral. "Canım sıkılıyor."

Gerçekten de XIII. Louis'nin en ciddi rahatsızlığıydı bu. Hatta kimi zaman dalkavuklarından birini tutup bir pencerenin kenarına çekerek, "Gelin bakalım falanca bey, beraber sıkılalım" derdi.

"Nasıl? Majesteleri sıkılıyorlar mı?" dedi Mösyö de Trèville. Bugün av zevkini tatmin etmediler mi yoksa?"

"Ne zevk, ne zevk, hiç sormayın bayım! Her şey sıkıyor beni. Bilmiyorum, av hayvanlarının mı yolu kalmadı, yoksa köpekler mi iyi koku alamıyor? Onarlı boynuzu olan bir geyiğin peşine takılıyoruz, altı saat kovalıyoruz ve tam yakalanacağı sırada, Saint-Simon öttürmek üzere borusunu ağzına götürdüğü sırada, bir bakıyorsunuz köpekler birdenbire yön değiştirmiş, gitmiş boynuzları yeni çıkan bir geyik yavrusunu sıkıştırmış. Göreceksiniz, nasıl kuş avından vazgeçtiysem sürek avından da vazgeçmek zorunda kalacağım yakında. Ah Mösyö de Trèville Ah! Çok mutsuz bir Kralım ben. Bir tanecik akdoğanım vardı o da evvelki gün öldü."

"Gerçekten anlıyorum mutsuzluğunuzu efendim ve gerçekten büyük bir felaket bu ama öyle sanıyorum ki sizin daha çok dişi ve erkek kuşlarınız, şahininiz, atmacanız var."

"Ama onları eğitecek bir adamım yok, doğancılar gidiyor. Köpekli av takımlarından anlayan bir ben kaldım. Benden sonra unutulup gidecek hepsi, tuzaklarla, kapanlarla, ökselerle avlanacaklar. Ah! Öğrenci yetiştirecek vaktim olsaydı! Ama o Kardinal bir an nefes aldırmıyor bana. Durmadan İspanya'dan, Avusturya'dan, İngiltere'den bahsediyor! Ah! bu Kardinal vesilesiyle, Mösyö de Trèville, sizden hiç memnun olmadığımı söylemek zorundayım."

Mösyö de Trèville, Kral'ın lafı buraya getireceğini biliyordu. Kral'ı uzun süredir tanıyordu. Bütün yakınmalarının

söze giriş niteliğinde olduğunu, kendi kendini cesaretlendirmek için bir tür tahrik olduğunu anlamıştı ve gelmek istediği noktaya gelmişti.

"Majestelerinin canını sıkacak ne gibi bir bahtsızlığım oldu benim?" diye sordu Trèville, çok büyük bir şaşkınlık içindeymiş gibi davrandı.

"Siz görevinizi böyle mi yerine getiriyorsunuz bayım?" diye sürdürdü konuşmasını Kral, Mösyö de Trèville'in sorusuna doğrudan karşılık vermeden. "Bunun için mi silahşörlerimin komutanı yaptım sizi? Adam öldürüyorlar, bütün bir mahalleyi ayağa kaldırıyorlar, Paris'i yakmaya kalkışıyorlar ve siz ağzınızı açıp tek kelime etmiyorsunuz! Ama şu da var ki acele ettim sizi suçlamakla, bu bozguncular mutlaka içeri atılmıştır ve siz de buraya adaletin yerine getirildiğini söylemeye geldiniz bana."

"Efendim" diye karşılık verdi Mösyö de Trèville sakin bir tavırla. Ben de sizden tam aksini istemeye gelmiştim."

"Kime karşı?" diye haykırdı Kral.

"İftiracılara karşı" dedi Mösyö de Trèville.

"Şimdi de bu çıktı" diye sürdürdü konuşmasını Kral. "Sizin o uğursuz üç silahşörünüz Athos, Porthos, Aramis'in ve Bèarn'lı acemi çaylağın, zavallı Bernajoux'nun üstüne kudurmuş gibi saldırmadıklarını, adamcağızı perişan etmediklerini, şu anda belki de komaya düşecek duruma getirmediklerini söyleyecek haliniz yok herhalde! Dük de la Trèmouille'un konağını kuşatmadıklarını, yakmaya kalkışmadıklarını söyleyebilir misiniz bana? Savaş zamanı olsa büyük bir felaket gibi kabul edilmeyebilirdi bu belki, eninde sonunda bir Huguenot yuvasıdır burası çünkü ama barış zamanında olacak iş mi bu? İnkâr mı edeceksiniz bütün bunları şimdi?"

"Size bu masalları anlatan kim efendim?" diye sordu gene sakin bir tavırla Trèville.

"Kim anlatmış bana bu masalları! Kim anlatacak?

Elbette ben uyurken uyumayan, ben eğlenirken çalışan, Krallığın içinde ve dışında, Fransa'da ve Avrupa'da her şeyi yönetenden başka kim anlatabilir?"

"Majesteleri hiç kuşkusuz Tanrı'dan söz etmek istiyor," dedi Mösyö de Trèville. "Çünkü ben Majestelerinin üstünde tek güç olarak bir tek Tanrı'yı tanırım."

"Hayır efendim, devletin desteğinden, benim tek hizmetkârımdan, tek dostumdan, sayın Kardinal'den söz etmek istiyorum."

"Kardinal hazretleri Papa hazretleri değildir efendim."

"Ne demek istiyorsunuz bayım?"

"Yanılmaz olan yalnız Papa'dır ve bu yanılmazlık Kardinal'lere kadar uzanmaz."

"Beni aldattığını mı söylemek istiyorsunuz, bana ihanet ettiğini mi söylemek istiyorsunuz? Suçluyorsunuz onu o halde. Söyleyin, onu suçladığınızı itiraf edin."

"Hayır efendim. Ben diyorum ki kendi kendisini aldatıyor o, kendisine yanlış bilgi verdiklerini söylüyorum. Majestelerinin silahşörlerini suçlamakla aceleci davrandığını söylüyorum, onlara haksızlık ediyor ve konuda gerekli bilgileri doğru kaynaklardan almamış."

"Bu suçlama Mösyö de la Trèmouille tarafından, Dük'ün kendisi tarafından yapılmıştır. Buna ne diyeceksiniz?"

"Efendim, Dük'ün bu sorunla yakından ilgilendiğini ve tarafsız bir tanık olmak istediğini söyleyebilirim. Ayrıca ben Dük'ü şerefli bir insan olarak tanırım. Onun sözüne inanırım ancak bir şartla."

"Hangi şartla?"

"Majesteleri onu buraya getirtecek, kendisine sorular soracaklar ama baş başa, hiçbir tanık olmayacak ve ben Majestelerini Dük'ü kabul buyurmalarından hemen sonra göreceğim."

"Peki" dedi Kral. "Ama Trèmouille'un söylediklerini kabul edeceksiniz!"

"Tabii efendim!"

"Onun yargısını kabul edecek misiniz?"

"Hiç şüphesiz."

"Talep ettiği zarar ziyanı ödemeyi de kabul edecek misiniz?"

"Tamamen."

"La Chesnaye!" diye seslendi Kral. "La Chesnaye!"

Louis'nin, kapısından hiç ayrılmayan sadık uşağı içeri girdi.

"La Chesnaye" dedi Kral. "Mösyö de la Trèmouille'u bulsunlar bana hemen, bu akşam görüşmek istiyorum onunla."

"Majesteleri, Mösyö de la Trèmouille'un ziyaretleri ve beni kabulleri arasında kimseyle görüşmeyecekleri konusunda söz veriyorlar mı bana?"

"Söz veriyorum, kimseyle görüşmeyeceğim."

"Yarın görüşürüz öyleyse Majesteleri."

"Yarın bayım."

"Saat kaçta görüşebiliriz acaba Majesteleri?"

"İstediğiniz saatte."

"Çok da erken gelip Majestelerini uyandırmak istemem ama."

"Uyandırmak mı? Uyuyor muyum ki ben? Hiç uyumuyorum ben artık bayım. Arada sırada düş görüyorum, hepsi bu. Onun için istediğiniz kadar erken gelin, yedide gelin ama silahşörleriniz suçluysa eğer, vay halinize!"

"Eğer silahşörlerim suçluysalar efendim, Majestelerinin

ellerine teslim edeceğim onları. Ne istiyorlarsa yapsınlar. Başka bir arzuları var mı Majestelerinin? Söylesinler. İtaat etmeye hazırım."

"Hayır bayım, hayır. Bana boşuna doğrucu Louis dememişler. Yarın görüşürüz, yarın."

"Allah'a emanet olun Majesteleri."

Kral ne kadar az uyursa uyusun, o gece Trèville ondan da az uyudu. Üç silahşörüne ve arkadaşlarına akşamdan haber göndermiş ve sabah saat altı buçukta konakta olmalarını istemişti. Onlara hiçbir şey söylemeden, hiçbir vaatte bulunmadan ama kaderlerinin, hatta kendi kaderinin pamuk ipliğine bağlı olduğunu saklamadan, hepsini yanına alıp yola koyuldu.

Küçük merdivenin yanında, beklemelerini söyledi. Kral hâlâ öfkeliyse, hiç gözükmeden ortadan kaybolacaklardı. Eğer Kral kendilerini kabul etmeye razı olursa, yukarı çağrılacaklardı.

Mösyö de Trèville, Kral'ın özel bekleme odasına varınca La Chesnaye'i gördü ve kendisinden Trèmouille'u akşam konağında bulamadıklarını, Louvre'da huzura çıkamayacak kadar geç döndüğünü, henüz geldiğini ve o anda Kral'ın yanında bulunduğunu öğrendi.

Bu durum Mösyö de Trèville'i pek keyiflendirdi: Bu durumda Trèmouille'un ifadesiyle kendisinin ziyareti arasında hiçbir dış telkin etkili olamayacaktı.

Gerçekten de aradan henüz on dakika geçmişti ki Kral dairesinin kapısı açıldı ve Mösyö de Trèville içerden Dük de la Trèmouille'un çıktığını gördü. Trèmouille yanına gelerek şunları söyledi ona:

"Mösyö de Trèville, dün sabah konağımda olup bitenlerle ilgili olarak Kral beni çağırtıp bilgi aldı. Majestelerine gerçeği, yani benim adamlarımın hatalı davrandıklarını söyledim ve sizden de özür dilemeye hazır olduğumu ekledim

sözlerime. Şimdi burada size rastladığıma göre, özür diliyorum sizden, lütfen kabul edin ve beni daima dostunuz olarak bilin."

"Sayın Dük" dedi, Mösyö de Trèville, "dürüstlüğünüze o kadar güveniyordum ki Majestelerinin huzurunda sizden başka bir savunucu istemeye gerek görmedim. Yanılmamış olduğumu görüyorum ve Fransa'da şimdi dile getirdiğim niteliklere sahip sizin gibi bir insan bulunduğundan dolayı ben teşekkür ediyorum size."

"Çok iyi! Çok iyi!" dedi iki kapı arasında bu komplimanları dinleyen Kral. "Yalnız, nasıl sizin dostunuz olduğunu belirttiyse, ben de onun dostları arasında olmak istiyorum, söyleyin bunu kendisine. Neredeyse üç yıl oldu görmeyeli, çağırtmadan da görmek mümkün değil onu. Benim tarafımdan siz söyleyin bunları ona çünkü bir Kral bunları dile getiremez."

"Teşekkür ederim Majeste, teşekkür ederim" dedi Dük. "Yalnız Majestelerinin şunu iyi bilmesini isterim ki, kendisine gerçekten ve yürekten bağlı olanlar, günün her saatinde gördüğü insanlar değildir. Mösyö de Trèville için söylemiyorum bunları tabii ki."

"Ah! söylediklerimi işittiniz işte. Daha iyi Dük, daha iyi" dedi Kral kapıya kadar ilerlerken. "Ah! siz misiniz Trèville? Nerede silahşörleriniz? Evvelki gün onları bana getirmenizi söylemiştim size. Niçin getirmediniz?"

"Aşağıdalar Majeste, izninizle La Chesnaye çağırsın onları yukarı."

"Evet, evet, hemen gelsinler, saat sekize geliyor, dokuzda da başka birini bekliyorum. Haydi sayın Dük, gene beklerim. Gelin içeri Mösyö de Trèville."

Dük selam verdi ve gitti. Kapıyı açtığı sırada üç silahşör ve d'Artagnan, önlerinde La Chesnaye merdivenin başında göründüler.

"Gelin yiğitlerim" dedi Kral. "Gelin sizi azarlayayım biraz."

Silahşörler eğilerek yaklaştılar. D'Artagnan arkalarından geliyordu.

"Sizi gidi sizi! "diye sürdürdü konuşmasını Kral. "Dört kişi iki günde Kardinal hazretlerinin iki adamını hakladınız. Bu kadarı fazla baylar, fazla. Bu gidişle Kardinal hazretleri üç hafta sonra birliğini yenilemek zorunda kalacak, ben de çok sert yeni fermanlar çıkarmak zorunda kalacağım. Tesadüfen bir tane olsa bir şey demeyeceğim ama iki günde yedi kişi, gene söylüyorum çok, çok fazla."

"Onlar da Majestelerinin huzuruna üzgün ve pişman çıktılar ve özür dilemek istiyorlar efendim."

"Üzgün ve pişman ha! Doğrusunu isterseniz suratlarından ikiyüzlülük akıyor ve hiç de güvenemiyorum, özellikle de şurada bir Gaskonyalı çehresi var ki! Yaklaşın bayım!"

Bu komplimanın kendisine yöneltilmiş olduğunu anlayan d'Artagnan, son derece umutsuz bir tavırla yaklaştı.

"Yahu siz bana delikanlı dememiş miydiniz? Çocuk bu daha, Mösyö de Trèville, gerçekten çocuk. Jussac'a o zorlu kılıç darbesini indiren bu çocuk mu?"

"Bernajoux'yu da iki yerinden yaralayan..."

"Sahi mi?"

"Beni Biscarat'nın elinden almasaydı" dedi Athos, "şu anda herhalde Majestelerine saygılarımı sunma şerefine erişemeyecektim."

"Desenize tam bir şeytan bu sizin Bèarn'lı! Öyle mi Mösyö de Trèville? Bu meslekte insanın yeleğini kalbura çevirdikleri, kılıcını kırdıkları çok olur. Bildiğim kadarıyla Gaskonyalılar da yoksuldur genelde."

"Majesteleri şunu söylemek zorundayım ki, babanız Kral'ın isteklerini desteklerken gösterdikleri çabalar karşılığı Tanrı böyle bir mucize gerçekleştirebilirdi ama hâlâ altın

madeni bulamadık ne yazık ki Gaskonya dağlarında."

"Babamın oğlu olduğuma göre, beni de Kral yapan Gaskonyalılar demek ki, değil mi Trèville? Peki neyse ben de hayır demiyorum. La Chesnaye, gidin ceplerime bakın, kırk altın sikke olması gerekiyor. Bulun ve bana getirin. Delikanlı şimdi elinizi vicdanınıza koyun ve anlatın olup bitenleri."

D'Artagnan önceki gün geçen olayları en ince ayrıntılarına kadar anlattı. Majestelerini göreceğim diye, nasıl heyecandan bir damla uyku uyumadığını, kabul saatinden üç saat önce arkadaşlarının yanına gittiğini, birlikte oyun oynamaya gidişlerini, suratına top çarpmasın diye nasıl sakındığını ve bunun üzerine Bernajoux'nun alaylarına hedef oluşunu ve onun da bu şaka yüzünden nasıl az daha canından olacağını anlattı. Mösyö de Trèmouille'un konağının atlattığı tehlikeyi de dile getirdi.

"Doğru, öyle olmuş" diye mırıldanıyordu Kral. "Dük de aynen böyle anlattı. Zavallı Kardinal! İki günde yedi kişi! Hem de en sevdiği yedi kişi! Ama artık yeter beyler! Duydunuz mu? Yeter artık. Fèrou Sokağı'nın öcünü aldınız, hatta çok daha ileri gittiniz, artık tatmin olmuş olmalısınız."

"Majesteleri tatmin olmuşsa, biz de tatmin olmuşuzdur" dedi Trèville.

"Evet, ben tatmin oldum" diyen Kral, La Chesnaye'in elinden altınları aldı ve d'Artagnan'ın avucuna koydu. "İşte delili de bu!" dedi.

O çağda bugün geçerli olan onur kavramları yoktu henüz. Kibarlar Kral'ların ellerinden para alırlar ve hiç de onur meselesi yapmazlardı bunu. Bu nedenle d'Artagnan da kırk altını hiç çekinmeden cebine indirdi, Majestelerine de gönülden teşekkür etti.

Kral saatine bakarak:

"Haydi bakalım, saat sekiz buçuk, gitseniz iyi olur, daha

önceden söyledim, saat dokuzda biri gelecek. Sadakatiniz için teşekkürler baylar. Size hep güvenebilirim, değil mi?"

"Ah Majesteleri!" diye hep bir ağızdan bağırdı dört arkadaş. "Majesteleri uğruna paramparça olup can vermeye hazırız."

"Peki, peki! Ama parçalanmayın gene de siz, böylesi çok daha iyi. Böyle daha yararlı olursunuz. Trèville" diye seslendi Kral, daha sonra alçak sesle. Bu sırada ötekiler dışarı çıkmaya başlamıştı. "Biliyorsunuz silahşörler arasında yer yok, hem bu birliğe girmek için bir çıraklık devresinden geçmek gerektiği konusunda karar almıştık. Bu nedenle bu delikanlıyı kayınbiraderiniz Mösyö des Essarts'ın muhafız bölüğüne yerleştirin. Tanrım! Trèville, Kardinal'in suratını görür gibi oluyorum şimdiden, ne hal alacağını düşünüyorum da. Deli olacak ama hiç umurunda değil, ben doğru bildiğimi yapıyorum."

Ve Kral eliyle Trèville'i selamladı. Trèville dışarda silahşörlerin yanına vardığında, onları d'Artagnan'la kırk altını paylaşırken gördü.

Gerçekten de Kardinal, Kral'ın dediği gibi çılgına dönmüştü. Öyle ki sekiz gün Kral'ın oyun partilerinde görünmedi. Ama Kral ona her rastladığı yerde güleryüz gösterdi ve rastladığı her yerde en tatlı sesiyle şu soruyu sordu ona:

"Kardinal hazretleri, şu zavallı Bernajoux'nuz ve Jussac'ınız nasıl acaba?"

VII

SİLAHŞÖRLERİN İÇ DÜZENLERİ

D'Artagnan Louvre'dan çıktıktan sonra, kırk altından payına düşenle ne yapabileceği konusunda arkadaşlarına akıl danıştı. Athos Pomme-de-Pin'de kendisine güzel bir ziyafet çekmesini, Porthos bir uşak tutmasını, Aramis de güzel bir metres tutmasını tavsiye ettiler.

Ziyafeti hemen o gün verdi ve uşağı da hizmet etti masada. Ziyafeti Athos düzenlemiş, uşağı ise Porthos bulmuştu. Ünlü silahşörün hemen o gün bulduğu bir Picardie'liydi bu uşak, Tournelle Köprüsü'nde tükürerek halkalar oluşturuyordu suda.

Porthos, bu işin tam kendisine göre olduğu konusunda onu ikna etmiş ve başka bir şey söylemeye gerek kalmadan da alıp getirmişti adamı. Bu kibar beyefendinin geniş yüzünden pek hoşlanmıştı Planchet -Picardie'linin adı Planchet'ydi-; onun yanında çalışacağını sanıyordu. Ama Mousqueton adlı bir meslektaşının yerini almış olduğunu görünce biraz keyfi kaçtı. Porthos, evi geniş olmasına rağmen iki hizmetkâra ihtiyaç duymadığını ve d'Artagnan'ın hizmetine girmesinin uygun olacağını söyledi ona. Efendisinin, ziyafette cebinden avuç avuç altın çıkarıp dağıttığını görünce, sonunda talihin yüzüne güldüğünü sanmış ve kendisine Krezüs kadar varlıklı bir efendi verdiği için Tanrı'ya şükretmişti. Ziyafetin sonuna kadar aynı düşünceler içinde oldu ve uzun süren yoksunluklarını ziyafet artıklarıyla telafi etmeye çalıştı. Ama akşam, efendisinin yatağını hazırlarken hayalleri uçup gitti Planchet'nin. Bir hol ve bir yatak odasından oluşan dairede tek bir yatak vardı. Planchet, d'Artagnan'ın yatağından aldığı ve d'Artagnan'ın da o zamandan beri üstüne örtmekten vazgeçtiği bir örtüye serilerek yattı.

Athos'un ise çok özel olarak yetiştirdiği Grimaud adında bir uşağı vardı. Bu soylu senyör çok sessiz bir insandı. Athos'tan söz ediyoruz tabii ki. Beş altı yıldır iki yoldaşı Porthos ve Aramis'le oldukça içli dışlı bir yaşam sürmekteydi. Porthos ve Aramis onu gülümserken çok sık görmüşlerdi de güldüğünü görmemişlerdi hiç. Kısa ve anlamlı konuşur, ancak söylemek istediğini söylerdi, gereksiz tek bir sözcük çıkmazdı ağzından. Süsleme, cafcaf, tumturak olmazdı sözlerinde kesinlikle. Hiçbir ara söz, ekleme yapmazdı konuşurken.

Athos henüz otuz yaşındaydı, yakışıklı ve zekiydi ama

kimse onun bir metresi olduğunu ne duymuş ne görmüştü. Kadınlardan hiç söz etmezdi. Hiç hoşlanmadığı ve zaman zaman buruk sözlerle ve genel fikirlerle üstünkörü katılmak zorunda olduğu bu tür sohbetlerin önünde açılmasına da engel olamazdı. Ağırbaşlılığı, çekingenliği ve sessizliği yaşlı biri gibi gösterirdi onu. Alışkanlıklarını bozmamak için Grimaud'yu en basit bir hareketine ve dudak oynatmasına alıştırmıştı. Ancak çok önemli durumlarda konuşurdu.

Efendisine çok bağlı, dehasına hayran olan ve ondan çok çekinen Grimaud, kimi zaman onun ne istediğini çok iyi anladığını sanarak, emri yerine getirmek üzere bir ok gibi yerinden fırlar ve yapılması gerekenin tam aksini yapardı. Böyle durumlarda Athos omuz silker, hiç sinirlenmeden pataklardı Grimaud'yu. Böyle günlerde biraz da konuştuğu olurdu.

Porthos ise, önceden de fark edilmiş olabileceği gibi Athos'un tam zıddı bir karaktere sahipti. Çok konuşmakla kalmıyor aynı zamanda da yüksek sesle konuşuyordu. Hakkını teslim etmek gerekir ki onu dinleyip dinlemedikleri pek umurunda değildi. Sırf konuşmuş olmak ve sesini duyurmak için konuşurdu. Bilim dışında her şeyden söz ederdi ve çocukluğundan beri bilginlere düşman olduğundan bu konuda konuşmak istemediğini ileri sürerdi. Athos kadar havalı değildi ve bu alandaki kompleksi yüzünden, ilişkilerinin ilk dönemlerinde ona karşı haksızlık etmiş, gösterişli kıyafetlerle onu yenik düşüreceğini sanmıştı. Ama Athos sırtındaki basit silahşör yeleğiyle başını öylesine kaldırır, öyle bir diker, öyle bir adım atardı ki anında layık olduğu biçimde karşılanır ve gösterişli kıyafetler içindeki Porthos'u ikinci plana atardı. Porthos da Trèville'in ve Louvre Sarayı'nın bekleme odalarını muhafızlara çapkınlık hikâyeleri anlatarak çınlatır, teselli arardı, Athos bu konulara girmezdi çünkü. Şimdi giyim kuşam soyluluğundan kılıç soyluluğuna geçildikten sonra Porthos kendisine çok düşkün olduğunu iddia ettiği yabancı bir prenses masalını dilinden düşürmez olmuştu.

"Böyle efendinin böyle uşağı olur" der eski bir özdeyiş. Biz de Athos'un uşağından Porthos'un uşağına, Grimaud'dan Mousqueton'a geçelim.

Mousqueton, Normandiyalı'ydı ve efendisi, çok barışçı bulduğu Boniface adını, müthiş ötümlü ve savaşçı Mousqueton adıyla değiştirmişti. Yalnızca giydirilip barındırılma koşuluyla girmişti Porthos'un hizmetine ama çok iyi karşılanacaktı bu ihtiyaçları. Öteki ihtiyaçlarını karşılamak için de günde iki saat başka bir iş yapmasına izin verilmişti. Porthos bu pazarlığı kabul etmişti, onun da işine geliyordu böylesi. Mousqueton'a eski giysilerinden yelekler diktiriyor, eski pelerinlerini ters yüz ettirip ona veriyordu. Bu pılı pırtıyı yepyeni hale sokan becerikli bir terzi sayesinde, kadınlar Porthos'u aristokrat alışkanlıklarından uzaklaştırmaya çalışsalar da Mousqueton, efendisinin arkasında iyi bir görüntü veriyordu.

Şimdiye kadar karakterini yeterince çizdiğimizi sandığımız, ayrıca karakterinin gelişmesini, arkadaşları gibi ilerde de izleyebileceğimiz Aramis'e gelince, onun uşağının adı Bazin'di. Efendisinin bir gün bir tarikata gireceği umuduyla, şimdiden bir din adamının hizmetkârı gibi siyah giysileri yeğliyordu. Otuz beş kırk yaşlarında, yumuşakbaşlı, sakin, hoş, şişmanca bir Berry'liydi. Efendisinden izin aldığı boş zamanlarda din kitapları okur, gerektiğinde iki kişilik hafif ve nefis yemekler hazırlardı. Dilsiz, kör, sağır, her bakımdan sadık bir hizmetkârdı.

Şimdi yüzeysel biçimde de olsa, efendileri ve uşakları tanıdığımıza göre oturdukları yere geçelim.

Athos, Luxembourg'a iki adım uzaklıkta Fèrou Sokağı'nda oturuyordu. Gösterişli bir binadaki dairesi çok güzel döşenmiş iki küçük odadan oluşuyordu. Gerçekten henüz genç ve güzel sayılabilecek ev sahibesi boşuna süzüp dururdu kendisini. Bu mütevazı konutun duvarlarının şurasında burasında, geçmişte kalmış bir ihtişamın izlerine rastlanırdı. Sözgelimi 1.

François devrinden kalmış, işlemeli, yalnız değerli taşlarla süslü kabzası iki yüz altın edebilecek bir kılıç! Ama Athos en sıkışık zamanlarında bile rehine vermeyi ya da satmayı düşünmemiştir bu kılıcı. Bu kılıç uzun süre Porthos'un baş tutkusu olmuştu. Porthos bu kılıca sahip olabilmek için yaşamından bir on yıl verebilirdi.

Hatta bir düşesle randevusu olduğu bir gün kılıcı Athos'tan ödünç istemeyi bile denedi. Athos tek kelime etmeden ceplerini boşalttı, bütün değerli taşlarını, keselerini, altın zincirlerini ve iğnelerini Porthos'a verdi ama kılıç mıhlanmıştı yerine ve ancak efendisi evden ayrılırken çıkarılacaktı oradan! Kılıçtan başka bir de III. Henri devri senyörlerinden birini gösteren bir tablo asılıydı duvarda. Son derece zarif giyimli ve Saint-Esprit nişanı taşıyan bu adamın yüz çizgilerinde Athos'u andıran özelikler vardı. Bu adamla aralarında bir aile yakınlığı vardı muhtemelen, kralın şövalyelerinden bu büyük senyör atasıydı onun.

Bir de üstünde kılıç ve portredeki armaların aynısı bulunan, şahane bir kuyumcu işlemesiyle süslenmiş bir kutu, şöminenin orta yerinde dururdu. Athos bu kutunun anahtarını sürekli üstünde taşırdı. Bir gün bu kutuyu Porthos'un önünde açmıştı ve Porthos kutunun içinde mektup ve kâğıtlardan başka bir şey görmemişti. Aşk mektupları ve aileyle ilgili birtakım belgelerdi bunlar hiç kuşkusuz.

Porthos, Vieux-Colombier Sokağı'nda çok geniş ve çok gösterişli bir dairede oturuyordu. Porthos ne zaman bir arkadaşıyla, pencerelerinin altından geçse, Mousqueton en gösterişli giysisiyle camlardan birinde olur, Porthos da başını kaldırıp eliyle işaret ederek işte benim evim derdi. Ama kimse hiçbir zaman onu evinde bulamaz, kimseyi evine davet etmez dolayısıyla da kimse bu ihtişamlı görüntünün arkasında gerçek zenginlikler bulunup bulunmadığı konusunda bir şey bilmezdi.

Aramis ise, o, Vavgirard Sokağı'nda, bir budvar, bir

yemek odası ve bir yatak odasından oluşan küçük bir dairede oturuyordu. Dairenin öbür odaları gibi zemin katta olan bu yatak odası, yeşil, gölgelik, serin ve gözlerden uzak küçük bir bahçeye bakıyordu.

D'Artagnan'a gelince, onun nereye nasıl yerleştiğini biliyoruz, ayrıca uşağı Planchet'yle de tanıştık.

Entrikadan hoşlanan bütün insanlar gibi doğuştan meraklı biri olan d'Artagnan Athos, Porthos ve Aramis'in aslında kim olduklarını, ne olduklarını anlayabilmek için çok çaba harcadı çünkü taşıdıkları savaşçı adların arkasında gerçek soylu adlarını gizliyorlardı bu üç genç. Özellikle de soyluluğu çok uzaktan fark edilen Athos! D'Artagnan bu nedenle Athos ve Aramis hakkında bilgi toplamak için Porthos'a yanaştı, Porthos'un kim olduğunu anlayabilmek için de Aramis'e başvurdu.

Ne yazık ki Porthos da suskun arkadaşı hakkında, kendisinin sezinleyebildikleri dışında fazla bir şey bilmiyordu. Söylentilere bakılırsa bazı gönül maceraları mutsuzluklara sürüklemiş onu, korkunç bir ihanet bu genç adamın yaşantısını ölümüne dek zehir etmişti. Neydi bu ihanet? Kimse bir şey bilmiyordu bu konuda.

Porthos'a gelince, öteki iki arkadaşının da adları gibi, yalnız Trèville'in bildiği gerçek adı dışında, yaşantısını öğrenmek kolaydı. Kibirli ve patavatsızdı, kristal camın ardından görür gibi her şeyini görmek mümkündü. Araştırmacıyı şaşırtabilecek tek şey, onun kendisi hakkında anlatacağı her iyi şeye inanması olabilirdi.

Aramis ise, hiçbir sırrı yokmuş gibi görünüyordu ama sır dolu bir delikanlıydı. Başkaları hakkında yöneltilmiş sorulara cevap verdiği enderdi, kendisi hakkında bir şey sorulduğunda ise kaytarırdı genellikle. Bir gün d'Artagnan, Porthos'un bir prensesle gönül ilişkisi hakkında ona sorular sorduktan sonra, kendisinin gönül maceralarıyla ilgili olarak bir şeyler öğrenme isteğine kapıldı.

"Ya siz, sevgili yoldaşım" dedi, "siz ki hep başkalarının baronlarından, konteslerinden ve prenseslerinden söz edersiniz, ya siz?"

"Pardon" diye araya girdi Aramis, "ben bunlardan söz ediyorum çünkü Porthos'un kendisinin de saklamadığı şeylerdir bunlar, çünkü bütün bu güzel şeyleri benim önümde uluorta anlattı. Şuna inanın, sevgili d'Artagnan, ben bunları başkasından duymuş olsaydım ya da kendisi sır diye emanet etmiş olsaydı, benden daha ketum birini bulamazdınız kesinlikle."

"Bundan hiç kuşku duymuyorum" diye karşılık verdi d'Artagnan, "ama öyle sanıyorum ki siz de armalarla pek yakından ilgilisiniz, kanıtı da tanışmamıza vesile olan işlemeli mendildir."

Bu kez hiç sinirlenmeyen ve en mütevazı tavrını takınan Aramis şöyle konuştu sevecenlikle:

"Azizim, unutmayın ki ben Kilise yolunu seçmek istiyorum ve dünyevi ilişkilerden her fırsatta kaçmaya çalışıyorum. O görmüş olduğunuz mendil bana emanet edilmemişti, dostlarımdan biri evimde unutmuştu o mendili. Onun ve sevdiği kadının zor durumda kalmaması için yanıma almak zorunda kaldım. Bana gelince, metresim falan yok, olmasını da istemiyorum ve bu açıdan benim gibi, hiçbir gönül ilişkisi olmayan Athos'un çok doğru bulduğum yolundan gidiyorum."

"Ama siz papaz değilsiniz ki, silahşör olduğunuza göre!"

"Dostum, ben geçici silahşörüm. Kardinal hazretlerinin dedikleri gibi kendime rağmen silahşörüm ama gönülden kilise adamıyım. Athos'la Porthos meşgale olsun diye soktular beni bu işe, papaz olacağım sırada küçük bir anlaşmazlık çıkmıştı şeyle... neyse bunlar sizi hiç ilgilendirmez ve değerli zamanınızı boş yere almak istemem."

"Tam tersine pek ilgilendiriyor beni!" diye bağırdı d'Artagnan, şu anda yapacak başka işim yok."

"Olabilir ama benim dua okumam lazım" dedi Aramis. "Sonra Madam d'Aiguillon'un isteği üzerine birkaç dize yazmam lazım. Ondan sonra da Madam de Cheuvreuse'e allık almaya Saint-Honorè Sokağı'na gitmem gerekiyor. Gördüğünüz gibi dostum, sizin aceleniz olmayabilir ama benim işim başımdan aşkın."

Ve Aramis yoldaşına sevgiyle elini uzatarak izin istedi.

D'Artagnan bütün gayretine rağmen üç yeni dostu hakkında daha fazla bir şey öğrenemedi. Bu nedenle şimdilik geçmişleriyle ilgili olarak söylenen her şeye inanmaya ve gelecekte daha ayrıntılı ve güvenilir açıklamalar beklemeye karar verdi. Bu arada da Athos'u Akhilleus, Porthos'u Aias, Aramis'i de Yusuf gibi gördü.

Bunun dışında dört genç adamın yaşamları neşe içinde geçiyordu: Athos kumar oynuyor ve sürekli kaybediyordu. Keseleri her zaman emrine amade olmasına rağmen arkadaşlarından kesinlikle borç istemiyor ve daha sonra ödemek üzere söz verip oynadığında ve tabii ki kaybettiğinde alacaklısını sabahın altısında uyandırıp borcunu ödüyordu.

Porthos sürekli atılgan ve ateşliydi. Kazandığında küstahlaşıyordu ve havalar atıyordu, kaybettiğinde ise birkaç gün hiç ortalıklarda gözükmüyor ama daha sonra sapsarı ve zayıf bir yüzle ve de cepleri para dolu olarak çıkıyordu ortaya.

Aramis'e gelince, o hiç kumar oynamıyordu. Silahşörlerin ve sofra arkadaşlarının en kötüsüydü. Hep çalışma ihtiyacı içindeydi. Bazen herkesin şarap ve sohbetle iyice mayıştığı ve iki üç saat daha oturmayı düşündüğü bir yemekte, Aramis saatine bakıyor, dudaklarında hoş bir gülümsemeyle kalkıp, buluşmak üzere sözleştiği bir kazüvistle görüşmek için izin isteyip kalkıyordu. Kimi zaman da bir tez yazmak amacıyla evine dönüyor, arkadaşlarına, kimse tarafından rahatsız edilmek istemediğini söylüyordu.

Bu sırada Athos o soylu çehresine çok yakışan her zamanki melankolik ve hoş gülümseyişini gösteriyor, Porthos da Aramis'in bir köy papazından başka bir şey olamayacağına dair yeminler edip, içmeye devam ediyordu.

D'Artagnan'ın uşağı Planchet, alın yazısını çok soylu bir tavırla karşılamıştı. Gündeliği otuz metelikti ve bir ispinoz gibi neşe içinde eve geliyor, efendisine de çok sevecen davranıyordu. Fossoyeurs Sokağı'ndaki evde rekabet havası esmeye başlayınca, yani XIII. Louis'nin kırk altını tükenince ya da neredeyse tükenince yakınmaya başladı. Bu yakınmaları Athos mide bulandırıcı, Porthos uygunsuz, Aramis de gülünç buldu. Bunun üzerine Athos, adamı hemen göndermesini, Porthos önce iyi bir ıslamasını istedi, Aramis de, bir efendi uşağından ancak övgü sözleri işitmelidir dedi.

"Size böyle konuşmak kolay geliyor tabii" diye karşılık verdi d'Artagnan. "Athos, siz Grimaud'yla birlikteyken hiç konuşmuyorsunuz, ona da yasaklıyorsunuz konuşmayı, sonuç olarak da ondan hiç kötü söz işitmiyorsunuz; siz Porthos, siz de ayarlamışsınız işinizi ve uşağınız Mousqueton bir tanrı gibi görüyor sizi; size gelince Aramis, tanrıbilim çalışmalarınızla uşağınız Bazin'e sürekli saygı esinliyorsunuz, kendisi de iyi huylu, dindar biri zaten ama ben kararsızlıklarım ve parasızlığımla, değil silahşör, muhafız bile olmadığımdan, Planchet'nin bana sevgi ya da saygı duyması veya benden korkması için ne yapabilirim?"

"Durum ciddi" dedi üç arkadaş birden. "Bir iç sorun bu. Öyle uşaklar vardır ki kadından farksızdır bunlar, böylelerinin mutlaka yanınızda kalmasını istiyorsanız onları yola getirmeniz gerekir. Düşünün bakalım bir!"

D'Artagnan düşündü, Planchet'ye iyi bir sopa çekmeye karar verdi ve bu karar d'Artagnan'ın her işinde olduğu gibi bütün benliğini vermesiyle uygulandı. İyi bir dayak attıktan sonra, izni olmadan hizmetinden ayrılmasını da yasakladı.

"Çünkü geleceğimin parlak olacağına inanıyorum, gelecekten kesinlikle umutluyum. Bu nedenle yanımda kalırsan kendini kurtarırsın. Seni göndermediğim, geleceğini düşündüğüm için ne kadar iyi bir efendi olduğumu da göstermiş oluyorum" diye de ekledi.

Bu davranış biçimi d'Artagnan'ın politikasından yana silahşörler arasında büyük saygı uyandırdı. Planchet de hayranlık duydu ve bir daha gitmekten söz etmedi hiç.

Dört gencin yaşamları ortak hale gelmişti. Hiçbir alışkanlığı olmayan ve taşradan gelmiş olan d'Artagnan, yepyeni bir çevreye girmiş ve bu çevrenin alışkanlıklarını benimsemişti.

Kışın sabah saat sekizde, yazın altıda kalkıyordu. Sonra günlük emirleri almak ve işlerin havasını koklamak üzere Trèville'in konağına gidiyordu. D'Artagnan silahşör olmamasına rağmen çok etkileyici bir dakiklikle aynı görevi sürekli yerine getiriyordu. Hep nöbetteydi çünkü, nöbette olan üç arkadaşından birine eşlik ediyordu sürekli. Silahşörler hanında da tanınıyordu ve herkes iyi bir dost olarak kabul etmişti onu. Kendisini daha ilk görüşte takdir etmiş olan Trèville onu sürekli Kral'a tavsiye etmekten bıkmıyordu.

Öte yandan üç silahşör de genç arkadaşlarını çok seviyorlardı. Bu dört adamı birbirlerine bağlayan dostluk ve düello, iş ya da eğlence için günde birbirlerini üç-dört kez görmek zorunluluğu onları birbirleri ardından koşan gölgelere benzetmişti ve bu yapışık dostları Luxembourg'dan, Saint-Sulpice alanına, Vieux-Colombier'den Luxembourg'a kadar her yerde görmek mümkündü.

Bu arada Trèville'in vaatleri de yerine gelmeye başlamıştı. Bir gün Kral şövalye des Essarts'dan d'Artagnan'ı acemi bölüğüne almasını istedi. D'Artagnan içini çekip bu üniformayı giydi ama silahşör hırkasını bununla değiştirmek için hayatından bir on yılı rahatlıkla feda ederdi. Ancak

Trèville iki yıllık bir acemilik devresinden sonra bu iyiliği de yapacağı konusunda söz verdi. Ayrıca d'Artagnan Kral'a önemli hizmetlerde bulunur, parlak başarılar kazanırsa, bu süre daha da kısalabilirdi. D'Artagnan bu vaatlerle ayrıldı ve hemen ertesi gün, hizmete başladı.

Böylelikle d'Artagnan nöbet tutarken, bu kez de Athos, Porthos ve Aramis'e onunla birlikte nöbet tutmak düştü. Dolayısıyla şövalye des Essarts'ın bölüğü d'Artagnan'ın katıldığı gün bir değil dört adam birden kazanmış oldu.

VIII

SARAY ENTRİKASI

Bununla birlikte dünyanın bütün nimetlerinin, bir başlangıcı olduğu gibi bir de sonu vardır ve Kral XIII. Louis'nin kırk altınının da sonu geldi ve bu son geldikten sonra da bizim dört kafadar sıkıntıya düştü. Athos kendi üç beş kuruşuyla arkadaşlarının bir süre daha dayanmasını sağladı. Sonra Porthos izledi onu ve artık alışılmış olan kısa süreli kayboluşlarının getirdiği kazançla bir on beş gün kadar daha herkesin ihtiyaçlarını karşılayabildi. Sonra sıra Aramis'e geldi. O da tanrıbilim kitaplarından bazılarını satarak beş on kuruş toplayabildiğini ve böylelikle üstüne düşen görevi yerine getirdiğini söyledi.

Her zamanki gibi Mösyö de Trèville'e başvurdular. Trèville bir miktar avans verdi ama bu avanslar bütçeleri bir hayli açık veren üç silahşörü ve beş parasız bir muhafızı fazla ileri götüremedi.

Nihayet sıfırı tüketeceklerini anladıkları bir gün, son bir çabayla sekiz on altın topladılar ve Porthos'u kumara gönderdiler. Şanssız bir gününde olan Porthos bütün parasını yitirdiği gibi yirmi beş altın da borçlandı üstüne üstlük.

Sıkıntı felakete dönüştü. Aç kalan kafadarlar, peşlerinde uşakları, rıhtımları ve muhafız birliklerini dolaşmaya başladılar

ve rastladıkları arkadaşlarının her yemek davetini kabul etmek zorunda kaldılar çünkü Aramis'e göre bolluk zamanında sağa sola yemek ısmarlanırsa, sıkıntıya düşüldüğünde bunların bir bölümünün geri alınması mümkündü.

Athos dört yemek daveti aldı ve her yemeğe arkadaşlarıyla uşaklarını da götürdü. Porthos altı davet aldı ve o da arkadaşlarını yararlandırdı bu yemeklerden. Aramis sekiz yemek daveti aldı. Aramis daha önce söylenmeye çalışıldığı gibi az konuşan çok iş yapan bir adamdı.

Başkentte henüz pek kimseyi tanımayan d'Artagnan'a gelince, o, yalnızca hemşehrisi bir rahipten çikolatalı bir öğle yemeğiyle, muhafız birliği sancaktarından bir akşam yemeği koparabildi. Papazın evine ordusuyla birlikte gitti ve adamcağızın iki aylık erzakını bir oturuşta tükettiler. Sancaktar da nefis bir ziyafet çekti ama Planchet'nin dediği gibi, insan midesini ne kadar doldurursa doldursun, ancak bir öğün yiyebiliyordu.

Dolayısıyla d'Artagnan yalnızca bir buçuk öğün yemek sunabildiği için çok utanıyordu çünkü papazın evinde yedikleri yarım öğün sayılırdı ancak. Hele hele Athos, Porthos ve Aramis'in sağlamış olduğu gerçek ziyafetlerin yanında kendisinin sunduklarının sözü bile edilemezdi... Arkadaşlarının başına yıkıldığını sanıyor, delikanlılığın verdiği ruh haliyle aynı topluluğu bir ay süreyle beslemiş olduğunu aklına bile getirmek istemiyordu. Bu nedenle kafasını büyük bir hırsla çalıştırmaya başladı. Dört yaman, girişken ve çalışkan gencin işbirliği amaçsız geziler, eskrim dersleri ve her zaman da o kadar güldürücü olmayan açık saçık şakalardan başka hedeflere yönelmeliydi ona göre.

Gerçekten de onlar gibi dört insan, keselerinden yaşantılarına kadar her şeylerini birbirlerine adamış, sürekli birbirlerini destekleyen, kesinlikle geri adım atmayan, birlikte aldıkları kararları, gene birlikte ya da ayrı ayrı hayata geçiren dört insan, ana yönleri tehdit eden, ya da tek bir noktaya

yönelen dört kol, hiç şaşmadan, gizli gizli ya da güpegündüz ya lağım açarak ya siperden sipere geçerek, hileyle ya da zor kullanarak, ulaşmak istedikleri hedefe doğru bir yol bulabilirlerdi kesinlikle. Bu hedefin uzak olması ve çok iyi savunulmasının hiçbir önemi olamazdı onlar için! D'Artagnan'ı şaşırtan tek şey arkadaşlarının bunu şimdiye kadar düşünmemiş olmasıydı.

Bunu ciddi ciddi düşünüyordu ve dörtle çarpılan bu tek gücü yönlendirmek için kafa patlatıp duruyordu ve tıpkı Arşimet'in aradığı kaldıraç gibi, dünyayı yerinden oynatabileceğinden hiç kuşku duymuyordu ki birden kapı çaldı. D'Artagnan, Planchet'yi uyandırıp kapıyı açmasını emretti.

"D'Artagnan, Planchet'yi uyandırıp" sözlerinden okuyucu, vaktin gece olduğunu ya da henüz şafağın sökmemiş olduğunu sanmasın. Hayır! Saat daha dörttü. Planchet iki saat önce gelip efendisinden yiyecek bir şeyler istemiş, o da kendisine "Uyuyan yer" özdeyişiyle karşılık vermişti. Planchet de şimdi uykusunda yiyordu.

Oldukça basit yüzlü ve burjuva görünümlü bir adam girdi içeri.

Planchet yemeğin üzerine tatlı olarak da ziyaretçiyle efendisinin konuşmalarını dinlemek isterdi ama adam d'Artagnan'a söyleyeceklerinin önemli ve gizli şeyler olduğunu, baş başa kalmak istediğini belirtti.

D'Artagnan Planchet'yi dışarı gönderdi ve ziyaretçisine yer gösterdi.

İki adam bir süre, önce birbirlerini tanımak istiyormuşçasına karşılıklı bakıştılar ve bir sessizlik oldu. Daha sonra d'Artagnan, dinlediğini belirten bir işaret yaptı.

"Mösyö d'Artagnan'dan yaman bir delikanlı olarak söz edildiğini duydum" dedi adam. "Bu haklı şöhretine güvenip, ona bir sır açmaya karar verdim."

"Konuşun efendim, konuşun!" dedi d'Artagnan. Birden bire bu işten kârlı bir şeyler çıkacağının kokusunu almıştı.

Adam gene bir süre bekledi ve devam etti:

"Efendim, karım Kraliçe'nin çamaşırcısıdır, zeki ve güzeldir. Üç yıl kadar önce onunla evlendirdiler beni. Çok küçük bir geliri olmasına rağmen kabul ettim çünkü Kraliçe'nin manto taşıyıcısı Mösyö de la Porte onun vaftiz babasıydı ve koruması altına almıştı kendisini."

"Eee!" dedi d'Artagnan.

"Eeesi efendim, karım dün sabah çalışma odasından çıkarken kaçırıldı."

"Kim kaçırdı karınızı peki?"

"Hiçbir fikrim yok efendim ama kuşkulandığım biri var."

"Kim bu kuşkulandığınız kişi?"

"Onu uzun zamandır izleyen bir adam."

"Allah Allah!"

"Yalnız size bir şey söyleyeyim efendim: Bu işte aşktan çok siyaset var gibi geliyor bana."

"Aşktan çok siyaset ha!" dedi düşünceli bir halde d'Artagnan. "Neden kuşkulanıyorsunuz peki siz?"

"Kuşkularımı söylesem mi size, bilmem ki!"

"Efendim, size şunu hatırlatmak zorundayım ki ben bir şey sormuyorum size. Siz geldiniz bana. Bir sır açıklamak istediğinizi bana söyleyen sizsiniz. İstediğiniz gibi davranmakta serbestsiniz. Vakit varken gidebilirsiniz."

"Hayır efendim, hayır. Namuslu bir adam izlenimi uyandırdınız bende ve size güveneceğim. Bence karım aşk meselesi yüzünden değil, kendisinden daha güçlü bir kadın yüzünden götürüldü."

"Madam de Bois-Tracy'nin aşkları yüzünden mi yoksa?" diye sordu d'Artagnan. Saray dedikodularından haberli olduğu izlenimi uyandırmak istiyordu adamın üzerinde.

"Daha yüksek biri, daha yüksek biri efendim."

"Madam d'Aiguillon mu?"

"Daha yüksek."

"Madam de Chevreuse mü?"

"Daha yüksek, çok daha yüksek."

"Yoksa..." sustu d'Artagnan.

"Evet efendim" diye karşılık verdi alçak sesle adam; korkudan dehşet içindeydi.

"Kiminle peki?"

"Kiminle olabilir, tabii ki Dük de..."

"Dük de..."

"Evet efendim" diye karşılık verdi adam, sesini daha da boğuklaştırarak.

"Peki nasıl bilebilirsiniz bütün bunları siz?"

"Nasıl mı bilebilirim?"

"Evet nasıl bilebiliyorsunuz? Sırların yarısını açıp yarısını saklamak olmaz, anlarsınız ya..."

"Karımdan biliyorum efendim, karımın kendisinden."

"O nereden biliyor, ona kim söylemiş?"

"Mösyö de la Porte'tan. Kraliçe'nin sırdaşının, karının vaftiz babası olduğunu söylemiştim ya size! İşte Mösyö de la Porte da onu, kocası tarafından terk edilen, Kardinal tarafından ispiyonlanan, herkesin ihanet ettiği zavallı Kraliçe'mizin hiç olmazsa içini dökeceği bir sırdaşı olsun diye, Majestelerinin yanına vermiş."

"Haa! Şimdi anlaşılmaya başladı" dedi d'Artagnan.

"Karım dört gün önce geldi eve efendim. Çalışma koşullarından biri de haftada iki kez beni ziyarete gelmesidir, bunu size söylemekten şeref duyarım ki çok sever karım beni. Neyse karım geldi ve Kraliçe'nin son günlerde kaygı ve endişeler içinde olduğunu söyledi."

"Gerçekten mi?"

"Evet, anlaşılan Kardinal hazretleri kendisini her zamankinden fazla izletiyor, fazla rahatsız ediyormuş. Saraband hikâyesini bir türlü affedemiyormuş. Biliyorsunuz hikâyeyi değil mi?"

"Gayet tabii biliyorum!" diye karşılık verdi d'Artagnan. Aslında hiçbir şeyden haberi yoktu ama farkındaymış gibi davranmak istedi.

"Öyle ki şimdi artık kin tutmakla kalmıyor, öc almak istiyor."

"Gerçekten mi?"

"Kraliçe de sanıyor ki..."

"Ne sanıyor Kraliçe?"

"Buckingham Dükü'ne kendi adına mektup yazıldığını sanıyor."

"Kraliçe adına mı?"

"Evet, onu Paris'e getirtmek için ve geldikten sonra da tuzağa düşürmek için."

"Vay anasını! Peki ama efendim, karınızın parmağı ne bu işte?"

"Kraliçeye olan bağlılığı biliniyor ya hanımından uzaklaştırmak istiyorlar ya da Majestenin sırlarını öğrenmek için korkutmak istiyorlar ya da ayartıp ispiyon olarak kullanmak istiyorlar onu."

"Mümkündür" dedi d'Artagnan. "Onu kaçıran adamı tanıyor musunuz peki?"

"Tanıdığımı sandığımı söyledim size."

"Adı ne?"

"Bilmiyorum. Tek bildiğim Kardinal'in yaratıklarından biri olduğu, onun şeytan ruhu."

"Gördünüz mü peki onu?"

"Evet, karım göstermişti bana bir gün."

"Tanınabilecek bir işareti var mı?"

"Evet, evet! Uzun boylu, siyah saçlı, yanık tenli, keskin bakışlı, beyaz dişli biri, şakağında bir yara var."

"Şakağında bir yara ha!" diye bağırdı d'Artagnan. "Ve de beyaz dişler, keskin bakışlar, yanık ten, siyah saçlar ve uzun boylu. Meung'deki adam bu."

"Adam mı dediniz?"

"Evet, evet ama bir şeyi değiştirmez bu! Hayır yanılıyorum, tersine çok kolaylaştırır işleri: Eğer bu adam aynı adamsa, bir hamlede iki intikamı birden alacağım. Ama nerede bulabiliriz bu adamı?"

"Hiç bilmiyorum."

"Oturduğu yer hakkında hiçbir bilginiz yok mu?"

"Hiçbir bilgim yok. Bir gün karımı Louvre'a götürdüğümde, karım içeri girerken o dışarı çıkıyordu ve o sırada gösterdi bana karım."

"Vay anasını!" diye mırıldandı d'Artagnan. "Çok bulanık bütün bunlar. Karınızın kaçırıldığını kim söyledi size?"

"Mösyö de la Porte."

"Ayrıntılardan söz etti mi?"

"O da o kadar çok şey bilmiyordu ki."

"Başka bir yerden bir şeyler öğrenemediniz mi?"

"Öğrendim, şey aldım..."

"Ne?"

"Ama bilemiyorum, ihtiyatsızlık mı benimkisi?"

"Gene aynı noktaya geldiniz. Yalnız şimdi şunu söyleyeyim ki bu kez, geri dönmek için biraz geç."

"Ben de gerilemiyorum zaten, Allah kahretsin!" diye bağırdı adam, cesaretini göstermek için küfür ederek. "Bonacieux sözü."

"Adınız Bonacieux mü?" diye sordu d'Artagnan.

"Evet, öyle."

"Evet, diyordunuz ki Bonacieux sözü! Özür dilerim sözünüzü kestim ama bana yabancı gelmiyor bu ad."

"Olabilir efendim, ben ev sahibinizim."

"Allah! Allah!" diyerek hafifçe yerinden doğruldu d'Artagnan ve selam verdi, "demek ev sahibimsiniz."

"Evet efendim, evet! Tam üç aydır burada oturuyorsunuz ve herhalde işlerinizin çokluğundan kirayı ödemeyi de unuttunuz. Bu süre içinde sizi hiç rahatsız etmediğimden, benim bu jestime karşı sizin de anlayış göstereceğinizi düşündüm."

"Ne demek efendim, ne demek Mösyö Bonacieux! İnanın ki minnettarım size bu davranışınızdan dolayı ve dediğim gibi, elimden bir şey gelirse..."

"Size inanıyorum bayım, size inanıyorum! Ve demin de söylemek istediğim gibi tam bir güven duyuyorum size karşı."

"Öyleyse bitirin bana söyleyeceklerinizi!"

Adam cebinden bir kâğıt çıkardı ve d'Artagnan'a uzattı.

"Mektup!" dedi delikanlı.

"Bu sabah aldım."

D'Artagnan mektubu açtı ve hava kararmaya başladığından pencere kenarına gitti. Adam da peşinden gitti.

D'Artagnan okumaya başladı: "Karınızı aramayın. Artık kendisine ihtiyaç kalmayınca geri verilecektir size. Onu bulmak için herhangi bir girişimde bulunursanız, mahvolursunuz."

"Bu olumlu işte!" diye devam etti d'Artagnan, "ama her şey bir yana kurusıkı bir tehdit bu."

"Evet ama bu tehdit çok korkutuyor beni. Ben efendim, kesinlikle silahşör değilim ve de Bastille'den korkarım."

"Hıı!" diye bir ses çıkardı d'Artagnan. "Ben de en az sizin kadar çekinirim Bastille'den. İş kılıçla bitseydi, neyse..."

"Ben de size güvenmiştim bu iş için efendim."

"Sahi mi?"

"Çevrenizde hep gösterişli silahşörler bulunduğunu görünce ve de bunların Trèville'in silahşörleri yani Kardinal'in düşmanları olduğunu da öğrenince, siz ve arkadaşlarınızın zavallı Kraliçe'mizin hakkını teslim edip, Kardinal hazretlerine de oyun oynamaktan zevk duyacağınızı sanmıştım."

"Kuşkusuz öyle."

"Hem sonra lafını bile etmediğim üç aylık birikmiş kira borcunuzu da düşünmüştüm."

"Evet, evet, daha önce de söylediniz bunu ve pek parlak buldum bu fikri."

"Ayrıca bana evimde oturmak şerefini de bahşettiğiniz sürece de gelecekteki kiralarınızdan da hiç söz etmemeyi düşünerek..."

"Çok iyi..."

"Bunlara bir de, gerekiyorsa eğer, olur a, sıkışıksınızdır belki şu anda, takdim etmeyi düşündüğüm elli altını da ekleyin."

"Harika! Ama siz zenginsiniz demek aziz dostum Bonacieux!"

"Rahat yaşıyorum efendim, bunu söyleyebilirim. Tuhafiye işinden iki üç bin gümüş lira kazanmıştım, özellikle ünlü denizci Jean Mocquet'nin son seferi için biraz yatırım yapmıştım, öyle ki anlarsınız ya bayım... Ah! Ama..." diye bağırdı adam bu sırada birden.

"Ne oldu?" diye sordu d'Artagnan.

"Orada ne görüyorum?"

"Nerede?"

"Sokakta, pencerelerinizin karşısında, şu kapının aralığında, pelerine sarılmış bir adam."

"O mu?" diye bağırdılar, d'Artagnan ve adam birlikte. İkisi de aynı anda tanımışlardı adamı.

"Hah işte!" diye bağırdı d'Artagnan kılıcına sarılarak. "Bu sefer kurtulamayacak elimden."

Ve kılıcını kınından çekerek dışarı fırladı.

Merdivende onu ziyarete gelen Athos ve Porthos'a rastladı. İkisi de kenara çekildiler, d'Artagnan bir ok gibi geçti aralarından.

"Nereye koşuyorsun böyle?" diye bağırdı iki silahşör aynı anda.

"Meung'deki adam" diye karşılık verdi d'Artagnan ve kayboldu bir anda.

D'Artagnan dostlarına yabancıyla aralarında geçen olayı ve yabancının güzel yolcu kadına verdiği, önemli olduğu anlaşılan mektubu birkaç kez anlatmıştı.

Athos'a göre d'Artagnan mektubunu kavga sırasında düşürmüştü. Ona göre bir beyefendi -ve d'Artagnan'ın anlattıklarına bakılırsa tam bir beyefendiydi bu adam- böyle bir basitlik yapmaz, bir mektubu çalmazdı.

Porthos ise bu olayı bu hanımefendinin bir beye ya da bir beyin bir hanımefendiye verdiği aşk randevusu biçiminde yorumlamış, d'Artagnan ve sarı atının her şeyi berbat ettiği sonucunu çıkarmıştı.

Aramis'e göre bu tür şeyler gizemliydi ve bunları fazla kurcalamamak gerekirdi.

Bu nedenle d'Artagnan'ın ağzından kaçırdığı birkaç kelimeden neyin söz konusu olduğunu anlamışlardı, dolayısıyla da d'Artagnan'ın adama yetiştikten ya da onu gözden kaybettikten sonra eve döneceğini düşünerek yukarı çıkmaya devam etmişlerdi.

D'Artagnan'ın odasına girdiklerinde içerisi boştu. Ev sahibi, kiracısıyla yabancının kaçınılmaz çatışmasının sonuçlarından korkarak ve kendi karakteri konusunda her şeyi de sergiledikten sonra, kaçıp gitmeyi ihtiyatlı bir davranış olarak görmüştü.

IX

D'ARTAGNAN ORTAYA ÇIKIYOR

Athos'la Porthos'un tahmin ettikleri gibi d'Artagnan yarım saat sonra döndü. Gene elinden kaçırmıştı adamı, büyülü bir biçimde ortalıktan kaybolmuştu sanki. D'artagnan, elinde kılıç çevredeki bütün sokaklara girip çıkmış ama aradığı adama benzeyen bir kimseye rastlamamıştı. Sonra da belki asıl araştırma yapması gereken yere gidip, yabancının dayandığı kapıyı çalmıştı. Ama tokmağı on on iki kez vurmasına rağmen, cevap veren olmamış, neden sonra kapıya çıkan ya da pencerelerinden burunlarını uzatan komşular her tarafı sıkıca kapalı bu evin altı aydır boş olduğunu söylemişlerdi kendisine.

D'Artagnan sokaklarda koşuştururken ve kapıları çalarken, Aramis de arkadaşlarının yanına gelmişti ve d'Artagnan döndüğünde tam kadro toplanmışlardı.

"Ne oldu?" diye sordu üç silahşör aynı anda. D'Artagnan'ın alnını ter basmıştı ve yüzü öfkeden allak bullak olmuştu.

"Ne olacak!" diye bağırdı d'Artagnan kılıcını yatağa fırlatarak, "bu adam şeytan. Hayalet gibi, gölge gibi, hortlak gibi kayboldu."

"Hayaletlere inanır mısınız?" diye sordu Athos Porthos'a.

"Ben yalnızca gördüğüme inanırım ve hiç hayalet görmediğime göre de inanmam."

"*Kitab-ı Mukaddes*" dedi Aramis, "hayaletlere inanmamızı buyurur; Samuel'in gölgesi Saul'e görünmüştür ve bu bir inanç konusudur. Bunların kuşkuyla karşılanması hiç hoşuma gitmez Porthos."

"Her neyse, insan ya da şeytan, beden ya da gölge, hayal ya da gerçek, bu herif beni kahretmek için gelmiş dünyaya! Onu kaçırmakla büyük bir işi de kaçırdık elimizden beyler, öyle bir iş ki yüz altın belki de daha fazla kazanacaktık."

"Nasıl?" diye aynı anda sordular Porthos ve Aramis.

Benimsemiş olduğu suskun tavrına her zaman sadık kalan Athos'a gelince, o d'Artagnan'ı bakışlarıyla sorgulamakla yetindi.

"Planchet" diye seslendi d'Artagnan uşağına. Planchet o anda belki bir şeyler yakalarım umuduyla kapı aralığından içeri uzatmıştı başını. "Aşağıya ev sahibi Bonacieux'ye inin ve bana altı şişe Beaugency şarabı göndersin! En sevdiğim şaraptır."

"Ev sahibiniz size kredi mi açtı yoksa?" diye sordu Porthos.

"Evet" diye karşılık verdi d'Artagnan. "Bugünden başlayarak ve rahat olun, şarap kötüyse, geri gönderir başkasını isteriz."

"Yararlanacaksın ama istismar etmeyeceksin" dedi bilgece bir tavırla Aramis.

"Dördümüzün en akıllısının d'Artagnan olduğunu her zaman söyledim ben" dedi Athos. D'Artagnan bu sözlere hafifçe başını eğerek karşılık verdikten sonra gene eski suskunluğuna gömüldü.

"Ne var canım, ne oldu, söylesene!" dedi Porthos.

"Evet" dedi Aramis. "Açıklayın sırrınızı bize sevgili dostum, tabii bir hanımefendinin onuru yoksa bu sırrın içinde; bu durumda sırrınızı kendinize saklamanız daha doğru olur."

"İçiniz rahat etsin" diye karşılık verdi d'Artagnan. "Size anlatacaklarım kimsenin onurunu tehlikeye düşürmeyecek."

Ve ev sahibiyle arasında geçen konuşmayı ayrıntılı biçimde anlattı dostlarına. Soylu ev sahibinin karısını kaçıran adamın Franc-Meunier hanında rastladığından beri çatışma içinde olduğu adamla aynı kişi olduğunu söyledi.

"Hiç de fena değil bu iş" dedi Athos, bu işin uzmanıymış gibi şarabın tadına baktıktan ve bir baş işaretiyle tadını beğendiğini belirttikten sonra. "Bu yaman adamdan elli altmış altın sızdırabiliriz. Bütün mesele elli altmış altın için dört kelleyi tehlikeye atmaya değer mi, bunu bilmek."

"Ama dikkatli olmalıyız beyler" dedi d'Artagnan. "İşin içinde bir kadın var, kaçırılmış bir kadın, sürekli tehdit edilen, belki de işkence edilen bir kadın ve yalnızca hanımına olan bağlılığı yüzünden gelmiş bu felaketler başına."

"Dikkat edin d'Artagnan, dikkat edin!" dedi Aramis. "Bence siz Madam Bonacieux konusunda biraz fazla ateşlisiniz. Kadınlar bizi mahvetmek için yaratılmıştır ve başımıza gelen bütün felaketlerin sebebi onlardır."

Athos, Aramis'in bu özlü sözü üzerine kaşlarını çattı ve dudaklarını ısırdı.

"Ben Madam Bonacieux için endişelenmiyorum" diye bağırdı d'Artagnan "Kral'ın terk ettiği, Kardinal'in işkence ettiği, yakın dostlarının kellelerinin birer birer düştüğünü gören Kraliçe için endişe ediyorum."

"Niçin bizim en nefret ettiklerimizi, İspanyollar'ı ve İngilizler'i seviyor peki?"

"İspanya vatanı onun" diye karşılık verdi d'Artagnan. "Kendi toprağının insanlarını sevmesi son derece doğaldır. İkinci eleştirinize gelince, benim duyduğumu göre o İngilizler'i değil, bir İngiliz'i seviyormuş."

"Bence kabul etmemiz gerekir ki bu İngiliz sevilmeyi hak eden biri. Onun gibi havalı birini görmedim bugüne kadar" dedi Athos.

"Bir de şık giyiniyor ki" dedi Porthos. "İncilerini yere saçtığı gün ben de Louvre'daydım. İki tane kapabildim ancak ve tanesini on altına sattım. Sen Aramis, tanıyor musun onu?"

"En az sizin kadar baylar; onu Amiens bahçesinde yakalayanlar arasında ben de vardım. Beni içeriye Kraliçe'nin seyisi Mösyö de Putange sokmuştu. Ben o sırada öğrenciydim ve bu macera Kral açısından çok acı gelmişti bana."

"Buckingham Dükü'nün nerede olduğunu bilseydim" dedi d'Artagnan, "her şeye rağmen elinden tutup getirirdim onu. Sırf Kardinal hazretlerini deli etmek için yapardım bunu çünkü bizim gerçek, tek ve ebedi düşmanımız Kardinal'dir beyler! Ve eğer ona iyi bir oyun oynama fırsatını bulsaydık, itiraf edeyim ki seve seve başımı koyardım bu işe."

"Tuhafiyeci size Kraliçe'nin, Buckingham'ı düzmece bir mektupla getirteceklerini düşündüğünü söylemişti değil mi d'Artagnan?" dedi Athos.

"Böyle bir şeyden endişe duyuyormuş."

"Durun biraz" dedi Aramis.

"Ne oluyor?" diye sordu Porthos.

"Siz devam edin, ben toparlamaya çalışıyorum durumu."

"Şimdi benim inandığım şu ki" dedi d'Artagnan, "Kraliçe'nin yardımcısının kaçırılması, sözünü ettiğiniz olaylarla, belki de Buckingham Dükü'nün Paris'te bulunuşuyla yakından ilişkili."

"Gaskonyalı'nın kafası çalışıyor" dedi Porthos hayranlıkla.

"Onu dinlemek çok hoşuma gidiyor" dedi Athos. "Bayılıyorum şivesine."

"Beni dinleyin beyler!" diye araya girdi Aramis.

"Aramis'i dinleyelim" dedi üç arkadaş aynı anda.

"Dün bir ilahiyatçının yanındaydım; arada bir gidip akıl danışırım kendisine..."

Athos gülümsedi.

"Tenha bir semtte oturuyor" diye sürdürdü konuşmasını Aramis. "Sürdüğü yaşam, mesleği öyle gerektiriyor çünkü. İşte tam evinden çıkacağım sırada..."

Aramis burada durdu.

"Eee, tam evinden çıkacağınız sırada?" diye sordu dinleyicileri.

Aramis kendi kendisi için çaba harcıyordu sanki; söylediği yalanın tam ortasında beklenmedik bir terslikle karşılaşmış biri gibiydi ama üç arkadaşı gözlerini ona dikmişler, kulaklarını açmış bekliyorlardı, geri dönüş imkânsızdı.

"Bu ilahiyatçının bir yeğeni var" diye sürdürdü konuşmasını Aramis.

"Bir yeğeni var ha!" diye araya girdi Porthos.

"Son derece saygın bir hanım bu" dedi Aramis.

Üç arkadaş gülmeye başladılar.

"Haa! Şimdi böyle gülerseniz ya da kuşkulanırsanız, hiçbir bilgi alamazsınız!"

"Biz Müslümanlar gibi inançlı, katafalklar gibi sessiziz" dedi Athos.

"Devam ediyorum öyleyse" dedi Aramis. "Bu yeğen arada bir amcasını görmeye geliyor. Dün tesadüfen o da gelmişti ve onu arabaya kadar ben geçirdim."

"Ya! Demek ilahiyatçının yeğeninin bir arabası var!" diye araya girdi Porthos. Onun en büyük kusurlarından biri de çenesini tutamamasıydı. "Hoş bir rastlantı bu tanışma dostum."

"Porthos" dedi Aramis. "Size kaç defa patavatsız olduğunuzu ve bu yüzden kadınların yanında zor durumlarda kaldığınızı söyledim."

"Beyler, beyler!" diye bağırdı maceranın sonunu gören d'Artagnan. "Durum ciddi, mümkünse dalga geçmeyi bırakalım. Haydi Aramis haydi."

"Birdenbire uzun boylu, esmer, kibar tavırlı... Yani o sizin adama benzeyen biri d'Artagnan."

"Belki de aynı" dedi d'Artagnan.

"Mümkün" diye sürdürdü konuşmasını Aramis. "İşte böyle bir adam bana yaklaştı. Beş altı kişi vardı yanında ve bunlar son derece saygılı bir tavırla on adım arkadan izliyorlardı onu. 'Dük hazretleri' dedi bana ve sonra da kolumdaki hanıma dönerek 've siz bayan' dedi."

"İhahiyatçının yeğenine mi?"

"Susun biraz Porthos!" dedi Athos, "hiç çekilmiyorsunuz!"

"Lütfen şu arabaya binin, hiç direnmeye kalkışmayın, gürültü de çıkarmayın."

"Sizi Buckingham sanmış!" diye bağırdı d'Artagnan.

"Sanırım" diye karşılık verdi Aramis.

"Peki ya kadın?" diye sordu Porthos.

"Onu da Kraliçe'ye benzetti!" dedi d'Artagnan.

"Tastamam öyle" dedi Aramis.

"Bu Gaskonyalı tam bir şeytan!" diye bağırdı Athos, "hiçbir şey kaçmıyor."

"Mesele şu" dedi Porthos. "Aramis'in boyu posu, hali tavrı yakışıklı Dük'e benziyor ama öyle sanıyorum ki sırtındaki silahşör giysisi..."

"Geniş bir pelerin vardı üstümde" dedi Aramis.

"Temmuz ayında mı yahu?" dedi Porthos. "Yoksa ilahiyatçı tanınmandan mı korkuyor?"

"İspiyonun hal ve tavrına bakıp da yanılmasını anlıyorum ama" dedi Athos, "yüzü nasıl..."

"Koca bir şapka vardı başımda" dedi Aramis.

"Aman Tanrım!" diye bağırdı Porthos. "Din öğrenimi için bu kadar tedbir doğrusu!"

"Beyler, beyler! Dalga geçmeyi bırakalım, dağılıp tuhafiyecinin karısını arayalım, entrikanın anahtarı onda."

"Mevkii bu kadar düşük bir kadında öyle mi? İhtimal veriyor musunuz d'Artagnan" dedi Porthos, dudaklarını küçümseyici bir tavırla büzerek.

"Kadın, Kraliçe'nin sırdaşı Mösyö de la Porte'un vaftiz evladı. Söylememiş miydim bunu size beyler? Kaldı ki Majeste bu sefer daha aşağılardan destek arayarak başka hesaplar yapmıştır. Başları yukarda olanlar çok uzaklardan görülür ve

Kardinal'in gözleri de keskindir."

"Peki" dedi Porthos, "önce tuhafiyeciyle fiyatı konuşun, iyi bir para koparmaya bakın."

"Gereksiz bu" dedi d'Artagnan, "çünkü o parayı vermezse başka bir yerden nasıl olsa yeteri kadar para alacağız."

Tam bu sırada merdivenden koşuşturma sesleri geldi, kapı gürültüyle açıldı ve talihsiz tuhafiyeci kendini toplantının yapıldığı odaya attı.

"Ah! Beyler, ne olur kurtarın beni!" diye bağırdı. "Allah aşkına, kurtarın beni! Dört adam tutuklayacak beni, kurtarın, kurtarın!"

Porthos ve Aramis ayağa kalktılar.

"Bir dakika" diye bağırdı d'Artagnan. Arkadaşlarına yarısına kadar çektikleri kılıçları kınlarına koymalarını işaret etti. "Bir dakika, burası cesaret gösterisi yapılacak yer değil, ihtiyatlı olmamız gerekiyor şimdi."

"Ama, bırakacak değiliz herhalde" dedi Porthos.

"D'Artagnan'a kulak verin" dedi Athos. "Tekrar ediyorum, içimizde kafası en iyi çalışan o, ben kendi payıma ona itaat edeceğim. Haydi d'Artagnan, ne istiyorsan onu yap."

Bu sırada eşikte dört muhafız gözüktü ve kılıçlı dört silahşörle karşılaşınca, daha fazla ileri gitmekte kararsız kaldılar.

"Girin beyler, girin" diye bağırdı d'Artagnan. "Benim evimdesiniz ve biz Kral'ın ve Kardinal hazretlerinin sadık hizmetkârlarıyız."

"Aldığımız emirleri yerine getirmemize engel olmayacaksınız yani!" dedi grubun lideri gibi gözüken adam.

"Tam tersine beyler, hatta gerekirse yardım da ederiz."

"Neler söylüyor bu adam?" diye homurdandı Porthos.

"Dangalaklık etme" dedi Athos. "Sus!."

"Ama bana söz vermiştiniz" diye bir laf çıktı zavallı tuhafiyecinin ağzından.

"Seni kurtarabilmemiz için bizim özgür olmamız gerekir" diye karşılık verdi d'Artagnan alçak sesle ve bir solukta. "Sizi koruyacağımızı anlarlarsa, bizi de tutuklarlar."

"Ama ben öyle sanıyorum ki..."

"Gelin beyler, gelin" diye bağırdı d'Artagnan. "Bu bayı savunmam için hiçbir neden yok. İlk kez bugün gördüm kendisini ve gerekçesinin ne olduğunu da söyleyeyim size, kendisi de söyler ya, kirayı istemeye geldi bana. Öyle mi Mösyö Bonacieux? Cevap verin!"

"Tastamam öyle" diye bağırdı tuhafiyeci, "ama bey-efendi şeyi söylemiyor..."

"Benden, dostlarımdan, özellikle de Kraliçe'den söz etme, aksi halde hem kendini hem de herkesi yakarsın. Haydi beyler, alın götürün şu adamı!"

Ve d'Artagnan şaşkın tuhafiyeciyi muhafızlara doğru iterken şöyle bağırdı:

"Rezil bir insansınız siz, benden, bir silahşörden para istemeye kalkışıyorsunuz! Atın içeri onu beyler, içeri atın! Hem de olabildiğince uzun süre içerde tutun ki ben de kiramı ödeyecek vakti bulayım."

Muhafızlar teşekkür sözleri ettiler ve kurbanlarını alıp götürdüler.

Basamaklardan inecekleri sırada d'Artagnan komutanlarının omzuna vurdu:

"Peki karşılıklı birer kadeh kaldıramayacak mıyız?" dedi ve iki kadeh Beaugency şarabı doldurdu. Şarap Bonacieux'den gelmişti.

"Şeref duyarım" dedi komutan, "minnet ve şükranla

kabul ediyorum."

"Sağlığınıza, efendim... adınız neydi?"

"Boisrenard."

"Mösyö Boisrenard!"

"Sağlığınıza beyefendi. Siz söyler misiniz adınızı lütfen?"

"D'Artagnan."

"Sağlığınıza Mösyö d'Artagnan."

"Ve hepsinden de çok, Kral'ın ve Kardinal'in sağlığına" diye bağırdı d'Artagnan, coşkuyla kendinden geçmiş gibi davranıyordu.

Şarap kötü olsaydı komutan d'Artagnan'ın samimiyetinden kuşkuya düşebilirdi ama iyiydi şarap, inandı komutan.

"Nasıl böyle alçaklık yapabiliyorsun yahu?" diye bağırdı Porthos, komutan arkadaşlarının yanına döndükten sonra. Dört arkadaş baş başa kalmışlardı şimdi. "Allah kahretsin! Dört silahşör yardım isteyen bir zavallının alınıp götürülmesine ses çıkarmadık! Mübaşir yardımcısı kılıklı biriyle kadeh tokuşturan bir beyefendi."

"Porthos" dedi Aramis, "biraz önce Athos sana budala olduğunu söyledi, ben de katılıyorum ona. D'Artagnan sen büyük adamsın ve Mösyö de Trèville'in yerine geçtiğinde bana bir papazlık vermen için himayene girmek istiyorum."

"Ah! çıkamıyorum işin içinden" dedi Porthos. "D'Artagnan'ın biraz önce yaptıklarını onaylıyor musunuz yani siz?"

"Gayet tabii ki onaylıyorum" dedi Athos. "Biraz önce yaptıklarını onaylamakla kalmıyor, ayrıca tebrik de ediyorum."

"Şimdi beyler" dedi d'Artagnan, tutumu hakkında Porthos'a açıklamada bulunmaya gerek bile duymadan. "*Hepimiz birimiz, birimiz hepimiz için*, parolamız budur, anlaşıldı mı?"

"Ama..." dedi Porthos.

"Elini uzat ve and iç!" diye bağırdılar aynı anda Athos ve Aramis.

Olup bitenlere bakarak yenilgiyi kabullenen Porthos homurdanarak elini uzattı ve dört dost hep bir ağızdan d'Artagnan'ın söylediklerini tekrarladılar:

"Hepimiz birimiz, birimiz hepimiz için."

Bütün yaşamı boyunca emir vermekten başka bir iş yapmamış gibi rahat gözüken d'Artagnan:

"Peki, haydi bakalım, herkes evine şimdi" dedi. "Çok dikkatli olun çünkü Kardinal'le karşı karşıyayız artık."

X

ON YEDİNCİ YÜZYILDA BİR FARE KAPANI

Fare kapanının icadı günümüze ait bir şey değildir. Toplumlar oluşurken polis teşkilatlarını da yaratınca, bu polis teşkilatları da fare kapanını icat etmiştir.

Okuyucularımız belki de Jèrusalem Sokağı argosunu bilmediklerinden ve biz yazmaya başladığımızdan -bir on beş yıl kadar önce- beri bu sözcüğü ilk kez kullandığımıza göre fare kapanının ne olduğunu açıklayalım.

Bir evde suç işlediğinden kuşkulanılan biri tutuklandığı zaman, tutuklama olayı gizli tutulur, evde pusu kurulur, bir odaya dört beş kişi yerleştirilir, kapı, çalan herkese açılır, sonra tekrar kapanır ve içeri girenler tutuklanır, böylece orada oturanların tümü iki üç gün içinde toparlanmış olur.

İşte buna fare kapanı derler.

Bonacieux'nün dairesinde de bir fare kapanı kuruldu ve burada görünen herkes Kardinal'in adamları tarafından yakalanıp sorguya çekildi. D'Artagnan'ın oturduğu birinci kata

özel bir yerden çıkıldığı için, ona gelenler de eve pek uğramamaları konusunda uyarıldı.

Zaten d'Artagnan'a üç silahşörden başka kimse gelmezdi pek. Her biri kendi açısından araştırmaya girmiş ama hiçbir şey bulamamış, hiçbir şey keşfedememişlerdi. Hatta Athos, Mösyö de Trèville'i sorgulayacak kadar ileri gitmişti ve ağırbaşlı silahşörün hiç konuşmadığını bilen komutanını çok şaşırtmıştı buna. Ama Mösyö de Trèville neredeyse hiçbir şey bilmiyordu, yalnızca Kardinal'i, Kral'ı ve Kraliçe'yi son görüşünde, Kardinal'in çok kuşkulu, Kral'ın çok endişeli göründüğünü ve Kraliçe'nin kıpkırmızı gözleriyle uyumamış ya da ağlamış olduğunun belli olduğunu fark etmişti. Ama Kraliçe evlendiğinden beri uykusuz geceler geçirdiğinden ve çok ağladığından bu son durum çok az etkilemişti onu.

Mösyö de Trèville her halükârda Athos'a, Kral ve özellikle de Kraliçe'yi gözetmelerini, aynı şeyi arkadaşlarından da rica etmesini tembihledi.

D'Artagnan'a gelince o evinden dışarı adımını atmıyordu. Odasını bir gözlemevine çevirmişti. Penceresinden tuzağa düşecek olanları seyrediyor, ayrıca döşemenin tahtalarını ve parkeleri de söktüğü için, alt katla kendi odası basit bir tavanla ayrıldığından aşağıda sorguya çekenlerle tutuklananlar arasında geçen her şeyi işitiyordu.

Sorgulamalar, tutuklanan kişinin üstünün çok sıkı biçimde aranmasıyla başlıyor ve hemen her zaman şöyle yürütülüyordu:

"Madam Bonacieux, kocası ya da bir başkasına verilmek üzere bir şey bıraktı mı size?"

"Mösyö Bonacieux, karısı ya da bir başkasına verilmek üzere bir şey bıraktı mı size?"

"Mösyö Bonacieux ve Madam Bonacieux bir sır emanet ettiler mi size?"

"Bunlar bir şey bilseler, böyle sorular sormazlardı" diye düşündü d'Artagnan. "Şimdi ne öğrenmek istiyorlar peki? Buckingham Dükü Paris'te değilse, Kraliçe'yle görüşmediyse ve görüşmeyecekse..."

D'Artagnan bu fikir üstünde durdu çünkü işittiklerinden sonra böyle bir olasılık vardı.

Bu arada fare kapanı sürekli kuruluydu ve d'Artagnan da hep uyanıktı.

Zavallı Bonacieux'nün tutuklanışının ertesi günü akşamı, Athos, Mösyö de Trèville'e gitmek üzere çıktıktan, saat dokuzu vurduktan ve henüz yatağı yapmamış olan Planchet işe başladıktan sonra sokak kapısının vurulduğu işitildi. Kapı anında açıldı ve kapandı: Biri daha kapana kısılmıştı.

D'Artagnan hemen döşemenin sökük yerine koştu, yüzükoyun yattı ve dinlemeye başladı.

Az sonra bağırtılar duyuldu, daha sonra da bastırılmaya çalışılan iniltiler. Sorgu falan söz konusu değildi.

"Vay be!" dedi d'Artagnan içinden. "Kadın bu galiba, üstünü aramak istiyorlar, direniyor, zor kullanıyorlar alçaklar!"

Ve d'Artagnan bütün ihtiyatlılığına rağmen altında olup bitenlere bulaşmamak için zor tutuyordu kendini.

"Baylar, size bu evin hanımıyım, diyorum. Ben Madam Bonacieux'yüm diyorum size. Size Kraliçe'nin hizmetinde olduğumu söylüyorum!" diye bağırıyordu zavallı kadın.

"Madam Bonacieux!" diye mırıldandı d'Artagnan. "Herkesin aradığını ben bulduğumdan talihli saymam mı gerekir kendimi?"

"Biz de sizi bekliyorduk" dedi sorgucular.

Ses gitgide boğuklaştı: Tahtaların üstünde gürültü patırtı içinde bir hareket oldu. Kurban, bir kadın dört erkeğe ne kadar direnebilirse o kadar direniyordu.

"Pardon beyler par..." diye mırıldandı ses. Ancak anlaşılmaz sesler çıkarabiliyordu.

"Ağzına tıkaç sokuyorlar, götürecekler kadını" diye bağırdı d'Artagnan, ok gibi yerinden fırlayarak. "Kılıcım, tamam kılıcım belimdeymiş. Planchet!"

"Mösyö?"

"Koş, Athos, Porthos ve Aramis'i bul. Birinden biri mutlaka evdedir, üçü de dönmüştür eve belki. Silahlarını alsınlar, gelsinler, koşsunlar. Ah! Hatırlıyorum, Athos, Mösyö de Trèville'in yanında."

"Nereye gidiyorsunuz Mösyö, nereye gidiyorsunuz?"

"Pencereden iniyorum" dedi d'Artagnan, "daha çabuk gitmek için. Sen parkeleri tekrar yerine koy, ortalığı süpür, kapıdan çık ve dediğim yere koş çabuk."

"Ah! Mösyö, Mösyö, canınıza kıyacaklar" diye haykırdı Planchet.

"Sus, aptal" dedi d'Artagnan. Ve elleriyle pencere kenarına tutunduktan sonra, birinci kattan kendini bırakıverdi hiçbir yerine bir şey olmadan, çünkü yüksek değildi burası o kadar.

Sonra hemen gidip mırıldanarak kapıya vurdu:

"Ben de kapana giriyorum, böyle fareye sürtünecek olan kedilerin vay haline!"

Tokmak delikanlının elinde çınlar çınlamaz, içerdeki gürültü patırtı kesildi; ayak sesleri yaklaştı ve kapı açıldı. D'Artagnan yalın kılıç Bonacieux'nün dairesine daldı. Kapı yaylı olmalıydı ki arkasından kapanıverdi hemen.

Ve işte o zaman, Bonacieux'nün sefil evinde hâlâ oturanlarla yakın komşuları, feryatlar, çığlıklar, tepinmeler, kılıç şakırtıları ve oraya buraya fırlatılan eşyaların gürültüsünü duydular. Ve bir süre sonra gürültünün nedenini merak edip

pencerelere çıkanlar, kapının yeniden açıldığını, siyahlar içinde dört adamın dışarı çıktığını değil, paniklemiş, kanatlarının tüylerini yere ve masaların köşelerine saçarak kaçışan kargalar gibi, giysilerinin ve pelerinlerinin parçalarını arkalarında bırakarak uçtuklarını gördüler.

Şunu söylemek gerekir ki, d'Artagnan pek zahmet çekmeden zafere ulaşmıştı çünkü adamlardan yalnızca biri silahlıydı, o da iş olsun diye kendini savunmaya kalkışmıştı. Diğer üçü ise delikanlıyı iskemleler, tabureler ve kap kaçakla alt etmeye çalışmıştı ama Gaskonyalı'nın kılıcının açtığı iki üç yara müthiş korkutmuştu onları. On dakika yetmişti bozguna uğramaları için ve d'Artagnan savaş alanından galip ayrılmıştı.

Gürültü patırtı ve bu tür dövüşlerin çok sık görüldüğü o dönemin Parislileri'ne özgü bir soğukkanlılıkla pencerelerini açan komşular siyah giysili dört kişinin kaçarak uzaklaştıklarını görünce pencerelerini tekrar kapamışlardı: İçgüdüleri şimdilik her şeyin bitmiş olduğunu söylüyordu.

Kaldı ki vakit de geçti ve bugün olduğu gibi o zaman da erken yatılırdı Luxembourg semtinde.

Madam Bonacieux'yle baş başa kalan d'Artagnan ona döndü: Zavallı kadın yarı baygın durumda bir koltuğa çökmüştü. D'Artagnan kadını alelacele şöyle bir süzdü.

Madam Bonacieux yirmi yirmi beş yaşlarında, esmer, mavi gözlü, burnu hafifçe kalkık, dişleri son derece düzgün, mermer pembesi tenli hoş bir kadındı. Ama onu soylu bir kadınla karıştırmaya yeterli olacak belirtiler burada bitiyordu. Elleri beyazdı ama incelikleri olduğu söylenemezdi bu ellerin. Ayakları da soylu bir kadının ayakları değildi. Bereket versin d'Artagnan bu tür ayrıntılarla ilgilenecek durumda değildi henüz.

D'Artagnan, Madam Bonacieux'yü incelerken ve daha önce söylediğimiz gibi ayaklarındayken ansızın yerde ince bir

patiska mendil gördü. Her zamanki alışkanlığıyla eğilip aldı mendili ve köşesinde, kendisini az kalsın Aramis'le gırtlak gırtlağa getirecek olan mendilin üstünde gördüğü aynı armayı gördü.

D'Artagnan o zamandan beri armalı mendillerden çekiniyordu, bu nedenle tek kelime etmeden mendili Madam Bonacieux'nün cebine koyuverdi. Madam Bonacieux de o anda kendine geliyordu. Gözlerini açtı, dehşetle çevresine baktı, içersinin boş olduğunu ve kurtarıcısıyla baş başa bulunduğunu gördü. Hemen gülümseyerek elini ona doğru uzattı. Madam Bonacieux dünyanın en güzel gülümseyen kadınıydı.

"Ah! Efendim!" dedi, "beni siz kurtardınız, izin verin de teşekkür edeyim."

"Madam" dedi d'Artagnan, "benim yerimde hangi insan olsa aynı şeyi yapardı, bu bakımdan teşekkür etmenize gerek yok."

"Peki efendim, peki! Ayrıca yardım ettiğiniz kişinin nankör olmadığını kanıtlayacağım. Ama önce hırsız sandığım bu adamlar ne istiyorlardı benden ve Mösyö Bonacieux niçin burada değil?"

"Madam, bu adamlar aslında hırsızlardan da tehlikeli kişilerdi çünkü Kardinal'in adamlarıdır ve kocanız Mösyö Bonacieux'ye gelince, burada değil çünkü dün gelip Bastille'e götürmek üzere aldılar kendisini."

"Kocam Bastille'de mi!" diye bağırdı Madam Bonacieux. "Tanrım! Ne yaptı peki? Zavallı adam! O masumiyetin ta kendisidir oysa!"

Ve genç kadının korkuyla kasılan yüzünden gülümseme gibi bir şey geçti.

"Ne mi yaptı dediniz Madam?" diye sordu d'Artagnan. "Öyle sanıyorum onun tek suçu, sizin kocanız olması dolayısıyla hem mutlu hem de mutsuz olması."

"Ama efendim, demek siz..."

"Ben kaçırıldığınızı biliyorum Madam."

"Kim kaçırdı beni? Biliyor musunuz beni kimin kaçırdığını? Biliyorsanız söyleyin bana."

"Kırk kırk beş yaşlarında siyah saçlı, yanık tenli, sol şakağında yara izi olan biri."

"Tamam, tamam o. Adı ne peki?"

"Ha adı? İşte bunu bilmiyorum."

"Kocam kaçırıldığımı biliyor muydu peki?"

"Bizzat kaçıran kişi tarafından yazılan bir mektupla ona da haber vermişlerdi."

"Peki biliyor mu acaba?" diye sıkılarak sordu Madam Bonacieux. "Neden kaçırıldığımı tahmin edebiliyor mu?"

"Sanıyorum siyasi bir nedenle kaçırıldığınızı düşünüyordu."

"Ben de öyle sandım önce, şimdi de onun gibi düşünüyorum. Demek sevgili Bonacieux bir an bile kuşkulanmadı benden!.."

"Tam tersine Madam, sizin akıllı bir kadın olmanız gurur veriyordu ona ve özellikle de sevginizden gururlanıyordu."

Güzel genç kadının pembe dudaklarında belli belirsiz ikinci bir gülümseme daha belirdi.

"Peki ama nasıl kaçtınız?" diye sordu d'Artagnan.

"Beni yalnız bıraktıkları bir andan yararlandım ve kaçırılmamla ilgili olarak ne yapacağımı çok iyi bildiğimden yatak çarşaflarından yararlanarak pencereden sarktım. Kocamın burada olduğunu sandığımdan koşa koşa buraya geldim."

"Himayesi altına girmek için mi?"

"Hayır hayır! Zavallı kocacığım, beni koruyamayacağını biliyordum ama bize başka bir hizmette bulunabileceği için uyarmak istiyordum onu."

"Hangi konuda uyaracaktınız?"

"Bu bana ait bir sır olmadığı için söyleyemem size."

"Zaten" dedi d'Artagnan "pardon Madam, koruyucunuz da olsam, sizi ihtiyata davet ederim, aslında burada birbirimize sırlarımızı ifşa edebileceğimiz uygun bir yerde bulunduğumuzu sanmıyorum. Kaçmak zorunda bıraktığım adamlar destek alıp geri geleceklerdir, bizi burada bulacak olurlarsa mahvoluruz. Arkadaşlarımdan üçüne haber saldım ama evdeler mi bakalım!"

"Evet, evet haklısınız!" diye bağırdı Madam Bonacieux korku ve telaş içinde. "Kaçalım, kurtaralım kendimizi."

Daha sonra d'Artagnan'ın koluna girdi ve hızla çekti onu.

"Nereye kaçacağız?" dedi d'Artagnan, "nereye gidip kurtaracağız kendimizi?"

"Önce şu evden uzaklaşalım da sonra bakarız."

Ve genç kadınla delikanlı arkalarından kapıyı bile çekmeye gerek duymadan hızla Fossoyeurs Sokağı'ndan aşağı indiler, Fossès-Monsieur-le-Prince Sokağı'na girdiler ve ta Saint-Sulpice alanında durdular.

"Peki şimdi ne yapacağız?" diye sordu d'Artagnan. "Sizi nereye götürmemi istersiniz?"

"İtiraf edeyim ki size cevap vermekte sıkıntı çekiyorum" dedi Madam Bonacieux. "Niyetim kocam aracılığıyla Mösyö de la Porte'a haber göndermek ve La Porte'un son üç gün içinde Louvre'da olup bitenleri bize kesinlikle anlatmasını sağlamaktı. Oraya dönmenin tehlikeli olup olamayacağını öğrenecektim böylelikle."

"Ama ben de gidebilirim Mösyö de la Porte'a haber vermeye" dedi d'Artagnan.

"Hiç kuşkusuz, yalnız bir talihsizlikle karşı karşıyayız; Louvre'da Mösyö Bonacieux'yü tanırlar ve içeri alırlar onu ama sizi tanımadıklarından suratınıza kapayıverirler kapıyı."

"Boş verin buna siz" dedi d'Artagnan. "Louvre'un kapılarından birinde nasıl olsa size sadık biri bulunur ve vereceğiniz parolayla da..."

Madam Bonacieux gözlerini delikanlıya dikti.

"Peki ben bu parolayı size versem, kullandıktan sonra hemen unutacak mısınız onu?" diye sordu.

"Şeref sözü, şerefim üzerine söz veriyorum!" dedi d'Artagnan. Bu sözleri öyle bir ses tonuyla dile getirdi ki, yanılmak imkânsızdı bu konuda.

"Peki, inanıyorum sana, yaman bir delikanlıya benziyorsunuz. Göstereceğiniz sadakatle talihiniz açılır belki de."

"Kral'a hizmet vermek ve Kraliçe'yi de hoşnut etmek için elimden ne geliyorsa yaparım" dedi d'Artagnan. "Bu nedenle dost bilin beni."

"Peki ama ben nereye gideceğim bu arada?"

"Mösyö de la Porte'un sizi gelip alabileceği bir tanıdığınız yok mu?"

"Hayır, kimseye güvenmek istemiyorum."

"Durun" dedi d'Artagnan. "Athos'un kapısının önündeyiz. Evet tamam."

"Athos kim?"

"Benim bir dostum."

"Ya evindeyse, ya beni görürse!"

"Değil. Ayrıca sizi içeri soktuktan sonra, kapıyı üstünüzden kilitler, anahtarı da yanıma alırım."

"Ya geri gelirse?"

"Gelmeyecek, ayrıca onun evine bir kadın getirdiğimi ve bu kadının onun evinde bulunduğunu söylerler."

"Ama bu beni zor durumda bırakabilir, biliyor musunuz?"

"Ne önemi var! Kimse sizi tanımıyor, kaldı ki bazı şeylere göz yummamız gereken bir durumda olduğumuzu düşünüyorum."

"Öyleyse dostunuzun evine gidelim. Nerede oturuyor?"

"Fèrou Sokağı, iki adım ötede."

"Haydi gidelim."

Birlikte yola devam ettiler. D'Artagnan'ın tahmin etmiş olduğu gibi Athos evde değildi. Yakın dost olduklarından kendisine vermeye alışık oldukları anahtarı aldı, merdiveni çıktı ve Madam Bonacieux'yü daha önceden anlatmış olduğumuz küçük daireye soktu.

"Burası eviniz sayılır" dedi. "Bir saniye, kapıyı içerden kilitleyin ve kimseye açmayın, yalnız üç kez şöyle vurulursa açarsınız: Bakın..." Ve üç kez vurdu: Hemen peş peşe iki kuvvetli vuruş, kısa süre sonra da daha hafif üçüncü bir vuruş.

"Tamam" dedi Madam Bonacieux; "şimdi de benim talimatlarımı dinleyin."

"Dinliyorum."

"Louvre'un Echelle Sokağı'ndaki kapısına gidin ve Germain'i sorun."

"Peki, sonra?"

"Size ne istediğinizi soracaktır ve siz de şu iki sözcükle

karşılık vereceksiniz ona: Tours ve Brüksel. Derhal emirlerinize amade olacaktır."

"Ne emredeceğim ona?"

"Kraliçe'nin oda hizmetçisi Mösyö de la Porte'u bulmasını."

"Mösyö de La Porte'u bulup getirdikten sonra?"

"Bana göndereceksiniz onu."

"Peki, ama sizi bir daha nerede ve nasıl göreceğim?"

"Beni tekrar görmek çok önemli mi sizin için?"

"Gayet tabii."

"Öyleyse bu işi bana bırakın siz ve rahat olun."

"Sözünüze güveniyorum."

"Güvenin."

D'Artagnan olabildiğince âşıkane bakışlarını sevimli yüzünde yoğunlaştırarak Madam Bonacieux'yü selamladı, merdivenlerden inerken de kapının içerden iki defa kilitlendiğini işitti. İki aşamada Louvre'a vardı. Echelle kapısından içeri girdiğinde saat onu vuruyordu. Anlattığımız bütün bu olaylar iki saat içinde olup bitmişti.

Her şey Madam Bonacieux'nün dediği gibi oldu. Parolayı söyleyince Germain anında eğildi; on dakika sonra La Porte locadaydı. D'Artagnan iki kelimeyle durumu anlattı ve Madam Bonacieux'nün nerede olduğunu söyledi. La Porte adresi iki kez tekrarlattıktan sonra koşarak çıktı. Ama henüz on adım atmıştı ki aynı hızla geri döndü.

"Delikanlı" dedi d'Artagnan'a, "size bir öğüt."

"Ne öğüdü?"

"Bu olup bitenler iş açabilir başınıza."

"Öyle mi dersiniz?"

"Öyle. Saatini geri alabilecek bir dostunuz var mı?"

"Ne olacak?"

"Gidin bulun onu ve uyarın; saat dokuz dokuz buçuk arasında birlikte olduğunuza dair tanıklık edebilsin gerekirse. Suç işlendiği anda birinin başka bir yerde bulunduğunu kanıtlamasıdır bu hukuk dilinde."

D'Artagnan mantıklı buldu bu öğüdü. Topukları belini döver gibi koşarak Trèville'in yanına gitti; herkes gibi salona gireceğine çalışma odasına alınmak istediğini bildirdi. D'Artagnan konakta tanındığından zorluk çıkarmadılar kendisine. Hemen Trèville'e haber verdiler ve genç hemşehrisinin önemli bir mesele hakkında özel olarak görüşmek istediğini bildirdiler. Beş dakika sonra Trèville d'Artagnan'a ne gibi bir yardımda bulunabileceğini ve gecenin bu geç saatinde ziyaretinin nedenini soruyordu.

"Afedersiniz efendim" dedi d'Artagnan. Bu sırada yalnız kaldığı süreden yararlanıp saati kırk beş dakika geri almayı başarmıştı. "Saat henüz dokuzu yirmi beş geçtiğinden sizinle görüşme talebinde bulunmak için geç olmadığını düşünmüştüm."

"Dokuzu yirmi beş mi geçiyor?" diye bağırdı Trèville başını kaldırıp saate bakarak. "Allah allah! Nasıl olur!"

"Bakın işte" dedi d'Artagnan, "iyice emin olun."

"Doğru" dedi Mösyö de Trèville, "ben daha geç sanıyordum. Peki ne istiyorsunuz?"

Bunun üzerine D'Artagnan Trèville'e Kraliçe'yle ilgili uzun bir hikâye anlattı. Majeste hakkında duyduğu endişeleri dile getirdi; Kardinal'in Buckingham'la ilgili tasarılarına ilişkin olarak kulağına gelenleri aktardı ve bunları o kadar sakin bir şekilde söyledi ki Trèville bile aldanarak dinledi, hatta kendisinden çok aldandı çünkü o da Kral, Kardinal ve Kraliçe arasında bir şeyler olduğunu fark etmişti.

D'Artagnan saat onu vururken, verdiği bilgiler için

kendisine teşekkür eden ve Kral ve Kraliçe'ye hizmet ederken yürekten davranmasını salık veren Trèville'in yanından ayrıldı. Trèville salona geçti. D'Artagnan merdiveni indiği sırada bastonunu yukarda unuttuğunu hatırladı, tekrar yukarı çıktı, çalışma odasına girip saati düzeltti ve böylece ertesi sabah geri alındığını kimsenin fark etmemesini sağlamış oldu. Bundan sonra gerekirse, suç işlendiğinde başka bir yerde bulunduğunu kanıtlayacak bir tanığı olduğundan emin, merdivenlerden indi, sokağa çıktı.

XI

ENTRİKA DÜĞÜMLENİYOR

D'Artagnan, Trèville'i ziyaret ettikten sonra, düşünceli bir halde, evine dönmek üzere en uzun yolu seçti.

Yolunu değiştirerek, gökteki yıldızları seyrederken bazen derin derin iç çeken bazen de gülümseyen d'Artagnan neler düşünüyordu acaba?

Madam Bonacieux'yü düşünüyordu. Acemi bir silahşör için, genç kadın neredeyse bir aşk ülküsüydü. Güzeldi, gizemliydi, zarif çizgilerine büyük bir ciddiyetle yansıyan saray sırlarına vakıftı ve onun duygusuz olmadığından kuşkulanıyordu ki bu da acemi âşıklar için dayanılmaz bir çekicilikti. Üstelik d'Artagnan, onu, üstünü aramak isteyen ve kendisine çok kötü davranan şeytanların elinden kurtarmıştı ve bu çok önemli hizmet, genç kadınla arasında kolaylıkla hoş bir hal alabilen minnet ve şükran duyguları doğurmuştu.

D'Artagnan, hayal gücünün kanatlarında bir yığın düş hızla yol aldığından, daha şimdiden, genç kadının gönderdiği bir habercinin, yanına geldiğini, bir randevu pusulasıyla birlikte, bir altın zincir ya da bir elmas taş verdiğini hayal ediyordu. Genç şövalyelerin krallardan, hiç utanmadan para kabul ettiklerini söylemiştik. Törelerin pek katı biçimde

uygulanmadığı o dönemde şövalyeler, metreslerinden de hiç çekinmeden ve bunu bir onur meselesi yapmadan değerli ve dayanıklı armağanlar alırlardı ve genç kadınlar da duygularının kırılganlığını, bağışlarının sağlamlığıyla dengelemeye çalışırlardı âdeta.

Böylece hiç yüzleri kızarmadan kadınlarla ilişkileri yoluna koyarlardı. Güzelliklerinden başka bir şeyi olmayanlar güzelliklerini verirlerdi ve "dünyanın en güzel kızı ancak sahip olduğu şeyi verebilir" diyen özdeyiş de buradan gelmektedir hiç kuşkusuz. Varlıklı olanlar ise, paralarının bir bölümünü de verirlerdi ayrıca ve bu zarif çağda metreslerinin, eyerlerinin çatılarına iliştirdikleri az ya da çok şişkin keseler olmasa, önce mahmuzlarını sonra da savaşlarını kazanamayacak bir sürü yiğidin adını anmak mümkündür.

D'Artagnan'ın hiçbir şeyi yoktu. Çok ince bir ciladan, bir günlük ömrü olan çiçekten, şeftali tüyünden farksız taşralı kararsızlığı, üç silahşörün, arkadaşlarına aşıladıkları ve geleneksel ilkelere pek uygun olmayan öğütlerin rüzgârında uçup gitmişti. D'Artagnan da çağının tuhaf alışkanlıkları doğrultusunda Paris'i bir savaş alanı gibi görüyordu. Flandres cephesiydi burası sanki: Düşman orada İspanyol, burada kadındı. Her zaman yenilmesi gereken bir düşman, elde edilecek ganimet vardı.

Ama şunu söylememiz gerekir ki, d'Artagnan şimdilik çok daha soylu ve çıkar gütmeyen duygularla doluydu. Tuhafiyeci ona zengin olduğunu söylemişti; delikanlı Mösyö Bonacieux gibi budala birinin kesesine ancak Madam Bonacieux'nün sahip olabileceğini düşündü. Ama bunlar, Madam Bonacieux'yü gördükten sonra içinde uyanan duyguları hiç etkilememiş ve ardından gelen aşka başlangıç döneminde de çıkarcılıktan hiçbir eser görülmemişti hemen hemen. Hemen hemen diyoruz çünkü güzel, zarif, akıllı ve aynı zamanda zengin bir kadın düşüncesi filizlenen böyle bir aşktan bir şey eksiltmez, aksine gelişmesine destek olur.

Zenginlik ve refahta güzelliğe yaraşan bir yığın aristokratik özen ve kapris görülür. İnce ve beyaz bir çift çorap, ipekli bir elbise, dantel bir yaşmak, ayaklarda görülen güzel bir çift ayakkabı, başa takılan hoş bir kurdele çirkin bir kadını güzelleştirmeye yetmez ama güzel bir kadını daha da güzelleştirir; bütün bunlardan çok kazançlı çıkan eller de cabası. Ellerin, özellikle de kadınlarda güzel kalması için hiçbir iş yapmaması gerekir.

Ayrıca, okuyucunun çok iyi bildiği gibi maddi durumuyla ilgili olarak hiçbir şey saklamadığımız d'Artagnan da milyoner değildi; bir gün olmayı umut ediyordu ama bu mutlu değişim için saptadığı tarih epey uzak bir tarihti. Ve bu bekleyiş içinde, sevdiği kadının, kadınların üzerlerinde mutluluklarını yükselttikleri binbir çeşit şey istediğini görmek ve bunları verememek ne büyük bir umutsuzluktur! Kadın varlıklı, âşığı yoksul olunca, âşığının veremediklerini kadın kendi sağlayabilir. Genellikle bu zevk kocanın parasıyla karşılandığı halde, bu durumun kocaya karşı bir minnet ve şükran duygusu uyandırdığı ender görülür.

Öte yandan şu anda candan bir arkadaş olan d'Artagnan çok tatlı bir âşık olabilirdi. Tuhafiyecinin karısı hakkında beslediği aşk tasarıları arasında, kendisininkileri de unutmuyordu. Güzel Madam Bonacieux, Saint-Denis alanında da ya da Saint-Germain şenliğinde Athos, Porthos ve Aramis'le birlikte gezebileceği, d'Artagnan'ın onlara gururla gösterebileceği bir fetihti. Sonra insan uzun süre yürüyünce acıkır; d'Artagnan da bir süredir farkındaydı bunun. O zaman da bir yandan bir dostun eline dokunurken, öte yandan da metresinin ayağını okşarken o iştah açıcı şölen yemeklerinden yerdi. Nihayet acil durumlarda, olağanüstü ve uç durumlarda d'Artagnan kurtarıcısı olurdu arkadaşlarının.

Peki ya d'Artagnan'ın, kulağına, kendisini kurtaracağını fısıldadığı, sonra da bunu yüksek sesle inkâr ederek gelen adamlara teslim ettiği Mösyö Bonacieux ne olacaktı? Okuyu-

cularımıza itiraf edelim ki şu sırada d'Artagnan onu hiç düşünmüyordu, düşünse bile onun şimdilik bulunduğu yerde kalmasının daha doğru olacağını geçiriyordu aklından. Aşk en bencil tutkudur.

Bununla birlikte okuyucularımızın içi rahat etsin: D'Artagnan nereye götürüldüğünü bilmediği gerekçesiyle ev sahibini unutmuş ya da unutmuş gözüküyor olabilir ama biz unutmuyoruz ve biliyoruz nerede olduğunu. Ne var ki şimdilik âşık Gaskonyalı gibi davranalım. Soylu tuhafiyeciye gelince, daha sonra döneceğiz ona.

D'Artagnan gelecekteki aşklarını düşünerek, geceyle konuşarak ve yıldızlara gülümseyerek Cherche-Midi ya da o zamanki adıyla Chasse-Midi Sokağı'nı tırmanıyordu. Aramis'in oturduğu semte geldiği için, dostunu bir ziyaret etmeyi ve Planchet'yi gönderip hemen fare kapanına niçin çağırttığını açıklamayı düşündü. Planchet ona haber ulaştırmak için geldiğinde Aramis evde olsaydı, kesinlikle hemen Fossoyeurs Sokağı'na koşacak ama orada iki arkadaşından başka kimseyi bulamayınca hiçbiri, ne Aramis ne de ötekiler bir anlam verebileceklerdi bütün bunlara. Bu karışık durum aydınlatılmalıydı. İşte d'Artagnan bunları konuşuyordu kendi kendine yüksek sesle.

İçinden de tatlı ve güzel Madam Bonacieux'den söz etme fırsatının çıkacağını geçiriyordu. Aklı fikri ondaydı, ondan başka bir şey düşündüğü yoktu. İlk aşkını yaşayanlardan ağızlarını sıkı tutmaları beklenemez. İlk aşk insana öyle bir keyif verir ki taşması gerekir bunun, yoksa boğar insanı.

Paris iki saatten beri karanlıktı ve ıssızlaşmaya başlamıştı. Saint-Germain semtinde bütün saatler on biri vuruyordu. Tatlı bir hava vardı. D'Artagnan, bugün yerinde Assas Sokağı'nın bulunduğu dar bir yolu izliyor, Vaugirard'dan esen ve çevredeki bahçelerin akşam çiyi ve gece meltemiyle yüklü mis gibi kokan yeli derin derin içine çekiyordu. Uzaklarda bir

yerde düzlükte kaybolmuş bir meyhanede kafayı çekenlerin şarkıları kapalı panjurları aşarak yankı yapıyordu. Dar sokağın sonuna geldiğinde sola saptı d'Artagnan. Aramis'in oturduğu ev Cassette ve Servandoni sokakları arasındaydı.

D'Artagnan, Cassette Sokağı'nı geçmiş, yalancı çınarlarla filbahrilerin kapladığı arkadaşının kapısını tanımıştı; tam bu sırada Servandoni Sokağı'ndan çıkan gölgeye benzer bir şey gördü. Gölge bol bir pelerine sarılmıştı; d'Artagnan önce bunun erkek olduğunu sandı ama kısa boyunu, kararsız yürüyüşünü, küçük adımlarını fark edince kadın olduğunu anladı. Üstelik bu kadın nereyi aradığını da pek biliyormuş gibi gözükmüyordu ve ikide bir başını yukarı kaldırıp bakıyordu. D'Artagnan şüphelendi.

"Gidip yardım teklif etsem mi acaba?" diye düşündü. "Yürüyüşüne bakılırsa genç biri, belki de güzeldir. Evet, evet! Bu saatte sokaklarda dolaşan bir kadın âşığıyla buluşmaya gidiyordur ancak. Hay Allah! Randevusunu engelleyecek olursam, ilişkiye girilebilecek bir kadın konusunda yanlış kapı çalmış olurum."

Bu arada genç kadın pencereleri ve kapıları saya saya ilerlemeye devam ediyordu. Aslında bu iş ne fazla uzun ne de zordu. Sokağın bu tarafında yalnızca üç konak vardı ve iki pencere bakıyordu sokağın bu yönüne. Bunlardan biri Aramis'in oturduğu dairenin paralelindeki pencere, öbürü de Aramis'in penceresiydi.

"Vay anasını!" dedi içinden d'Artagnan. İlahiyatçının yeğeni gelmişti aklına birden. "Vay anasını! Bu geç kalan güvercinin dostumuzun evini araması tuhaf olurdu biraz! Ama büyük ihtimalle orayı arıyor. Ah! sevgili Aramis bu sefer için rahat etsin istiyorum."

Ve d'Artagnan olabildiğince ufalıp, sokağın en karanlık köşesinde, bir duvar oyuğunun dibindeki bir taş bankın yanına büzüldü.

Genç kadın ilerlemeye devam etti. Kuş gibi sekerek yürümesinin dışında bir de öksürmüş ve tatlı sesiyle de bütünüyle ele vermişti kendini. D'artagnan bu öksürük sesini bir işaret kabul etti.

Gecenin karanlığında etrafı araştıran kadının kararsız davranışlarına ya önceden kararlaştırılmış bir yanıt verilmişti ya da kadın kendiliğinden aradığı yere varmış olduğunu anlamıştı ki, emin adımlarla Aramis'in penceresine yanaştı, parmağını büküp eşit aralıklarla üç kez panjura vurdu.

"Kesinlikle Aramis'in penceresine vurdu, vay ikiyüzlü vay! Yakaladım ilahiyat derslerini işte!" diye mırıldandı d'Artagnan.

Vurulan üç darbeden hemen sonra iç pencere açıldı ve panjurların aralığından bir ışık görüldü.

"Vay anasını be!" diye mırıldandı kapıların değil pencerelerin dinleyicisi. "Şimdi panjur açılacak ve hanımefendi tırmanıp dalacak içeri. Ne güzel!"

Ama d'Artagnan hayretler içinde panjurun açılmadığını gördü. Üstelik bir an görülmüş olan ışık da kaybolup gitti ve her taraf karardı gene.

D'Artagnan bunun böyle sürmeyeceğini düşünerek pür dikkat pencereye bakmaya devam etti ve bir yandan da sırf kulak kesildi.

Haklı çıkmıştı; birkaç saniye sonra, iki sert darbe çınladı içerde.

Sokaktaki genç kadın tek bir darbeyle karşılık verdi buna ve panjur aralandı.

D'Artagnan'ın nasıl bir açlıkla seyredip, dinlediğine siz karar verin artık!

Ne yazık ki ışık başka bir daireye geçmişti. Ama delikanlının gözleri karanlığa alışmıştı. Zaten Gaskonyalılar'ın

gözleri kedi gözleri gibidir, geceleri de çok iyi görürler.

D'Artagnan genç kadının cebinden beyaz bir şey çıkardığını ve telaşla açtığı bu şeyin bir mendil olduğunu gördü. Bu beyaz mendilin köşesini gösterdi daha sonra.

D'Artagnan ansızın Madam Bonacieux'nün yanında bulduğu mendili anımsadı. Bu da Aramis'in ayaklarının dibinde bulduğu mendili anımsattı.

"Hay Allah! Ne olabilir ki bu mendilin anlamı?" dedi içinden.

D'Artagnan bulunduğu yerden Aramis'in yüzünü göremiyordu, Aramis diyoruz çünkü delikanlının, içerden, dışardaki kadınla konuşan kişinin dostu olduğu konusunda en küçük bir kuşkusu yoktu. En sonunda merak ihtiyata baskın çıktı ve sahneye çıkardığımız iki kişinin mendille ilgilenmeye dalmalarından yararlanarak, gizlendiği yerden çıktı, yıldırım gibi ama bir yandan da ayak seslerinin gürültüsünü bastırarak Aramis'in dairesinin içini rahatça görebileceği bir duvarın köşesine yapıştı.

D'Artagnan oraya varınca hayretten bağıracak gibi oldu: Gece ziyaretçisi bayanla konuşan Aramis değil, bir kadındı! Ne var ki d'Artagnan bu kadının ancak giysilerinin biçimini görebiliyordu ve yüz çizgilerini yeterince seçemiyordu.

İçerdeki kadın aynı anda cebinden ikinci bir mendil çıkardı ve bu mendili kendisine gösterilenle değiştirdi. Daha sonra iki kadın bir şeyler konuştular. Nihayet panjur kapandı. Pencerenin dışında bulunan kadın döndü ve pelerininin başlığını indirerek d'Artagnan'ın dört adım yanından geçti ama bu önlemi almakta çok geç kalmıştı, d'Artagnan Madam Bonacieux'yü tanımıştı.

Madam Bonacieux! Daha mendili cebinden çıkardığı anda kuşkulanmıştı zaten. Gene de kendisini Louvre Sarayı'na götürmesi için La Porte'u arattırmaya adam gönderen Madam

Bonacieux'nün, gecenin on bir buçuğunda, ikinci kez kaçırılma tehlikesini de göze alarak Paris sokaklarında tek başına dolaşmasının bir nedeni olmalıydı.

Herhalde çok önemli bir sorun çıkmıştı. Yirmi beş yaşındaki genç bir kadın için önemli bir olay ne olabilirdi peki? Aşk.

Böylesi tehlikelere kendisi için mi yoksa başkası için mi atılıyordu acaba? Şimdi kıskançlık şeytanının, yüreğini, bir âşıktan ne daha fazla ne daha az kemirdiği delikanlı bu soruyu soruyordu kendi kendine.

Madam Bonacieux'nün nereye gideceğini öğrenmek için çok basit bir yol vardı: Onu izlemek. Bu son derece basit yolu d'Artagnan son derece doğal bir biçimde, içgüdüsüyle izledi.

Kaidesinden kopan bir heykel gibi duvardan uzaklaşan delikanlıyı gören ve peşinde yankılanan ayak seslerini işiten Madam Bonacieux bir çığlık attı ve kaçtı.

D'Artagnan da arkasından koştu. Pelerininin içinde zorlukla koşan bir kadını yakalamak hiç de zor değildi d'Artagnan için. Ve kadın girdiği sokağın henüz üçte birlik bölümünü kat etmişti ki yakaladı onu. Zavallı kadın bitkindi, ama yorgunluktan değil korkudandı bitkinliği ve d'Artagnan elini omzuna koyduğunda boğuk bir ses çıkararak bir dizinin üzerine çöktü:

"Öldürün beni isterseniz, ama hiçbir şey öğrenemeyeceksiniz" dedi.

D'Artagnan belinden tutarak kaldırdı kadını ama kadının gitgide ağırlaşarak üzerine çökmesinden kötü durumda olduğunu anladı ve bağlılık sözleriyle avutmaya çalıştı onu. Bu sözler hiçbir anlam ifade etmiyordu Madam Bonacieux için çünkü bu sözleri dünyanın en kötü niyetlerini besleyen biri de söyleyebilirdi. Ama ses her şeyi belli ediyordu. Genç kadın bu

sesi tanır gibi oldu. Gözlerini açtı, kendisini çok korkutmuş olan adama baktı ve d'Artagnan'ı tanıyınca bir sevinç çığlığı attı.

"Ah! Sizsiniz, sizsiniz! Allah'a şükür!"

"Evet benim" dedi d'Artagnan. "Tanrı gönderdi beni size göz kulak olmam için."

"Beni bu amaçla mı izliyordunuz?" diye sordu genç kadın şuh bir tavırla gülümseyerek. Alaycı tavrı belirginleşmeye başlamıştı ve düşman sandığı biri yerine karşısında bir dost bulunca bütün korkuları gitmişti.

"Hayır" dedi d'Artagnan, "itiraf edeyim ki hayır! Beni yolunuza çıkaran bir rastlantıdır. Bir kadının dostlarımdan birinin penceresine vurduğunu gördüm..."

"Dostlarınızdan biri mi?" diye araya girdi Madam Bonacieux.

"Kesinlikle. Aramis en iyi dostlarımdan biridir."

"Aramis! Kim bu?"

"Haydi haydi! Aramis'i tanımadığınızı mı söyleyeceksiniz bana?"

"İlk kez işitiyorum bu adı."

"O halde bu eve ilk kez mi geliyorsunuz?"

"Kesinlikle."

"Burada bir delikanlının oturduğunu da mı bilmiyordunuz?"

"Hayır."

"Bir silahşörün oturduğunu."

"Hiç haberim yok bundan."

"O zaman aradığınız kişi o değil, öyle mi?"

"Kesinlikle yok böyle bir şey. Zaten siz de gördünüz ki konuştuğum kişi bir kadındı."

"Doğru ama bu kadın Aramis'in dostudur."

"Hiç bilmiyorum bunu."

"Evinde oturduğuna göre."

"Bu beni ilgilendirmez."

"Kimdir o peki?"

"Bu kesinlikle bana ait bir sır değil."

"Sevgili Madam Bonacieux, çok hoş bir kadınsınız ama aynı zamanda da dünyanın en gizemli kadınısınız."

"Bana bir şey kaybettiriyor mu bu?"

"Hayır, tersine hayranlık uyandırıyorsunuz."

"Kolunuza gireyim o halde!"

"Memnuniyetle. Peki şimdi ne olacak?"

"Şimdi götürün beni."

"Nereye?"

"Gideceğim yere."

"Ama nereye gidiyorsunuz?"

"Göreceksiniz, kapıya kadar götüreceğinize göre."

"Beklemem gerekecek mi sizi?"

"Boşuna olur bu."

"Tek başınıza mı döneceksiniz o halde?"

"Belki evet, belki hayır."

"Peki, size daha sonra eşlik edecek olan kişi erkek mi yoksa kadın mı olacak?"

"Henüz bilmiyorum bunu."

"Ben kesinlikle öğreneceğim ama."

"Nasıl?"

"Sizi çıkarken görmek için bekleyeceğim."

"Elveda o zaman!"

"Nasıl yani?"

"Size ihtiyacım yok.

"Ama ihtiyacınız olduğunu söylemiştiniz."

"Benim bir beyefendinin yardımına ihtiyacım vardı, bir ispiyonun gözetimine değil."

"Biraz ileri gidiyorsunuz."

"İnsanları, onların istememelerine rağmen izleyenlere ne denir?"

"Saygısız."

"Çok hafif kalıyor bu sözcük."

"Haydi Madam, görüyorum ki istediğiniz her şeyi yapmak gerekiyor."

"Niçin bunu hemen yerine getirme şerefinden yoksun bırakıyorsunuz kendinizi?"

"Pişman olacak kimse yok mu peki?"

"Siz gerçekten pişman mısınız?"

"Hiç bilmiyorum. Tek bildiğim, gideceğiniz yere kadar size eşlik etmeme izin verirseniz, istediğiniz her şeyi yapacağıma dair size söz verebileceğimdir."

"Sonra bırakacak mısınız beni?"

"Evet."

"Çıkarken gözetlemeyeceksiniz beni."

"Hayır, gözetlemeyeceğim."

"Söz mü?"

"Şeref sözü."

"Peki o zaman girin koluma da gidelim."

D'Artagnan kolunu Madam Bonacieux'ye uzattı, genç kadın gülerek ve titreyerek d'Artagnan'ın koluna girdi ve birlikte La Harpe Sokağı'nın sonuna kadar gittiler. Buraya varınca genç kadın gene, Vaugirard Sokağı'nda olduğu gibi kararsız kaldı bir an. Ama bazı işaretlerden aradığı kapıyı bulur gibi oldu, bu kapıya doğru yanaştı ve şöyle konuştu:

"İşte, efendim, işim burada benim, karşı karşıya kalabileceğim tehlikelerden kurtaran onurlu yardımlarınız için binlerce teşekkür. Ama sözünüzü tutmanın da zamanıdır. Geleceğim yer burasıydı."

"Dönüşte hiçbir şeyden korkmayacak mısınız?"

"Yalnız hırsızlardan korkarım."

"Önemli değil mi bu?"

"Neyimi alabilirler? Metelik yok üstümde."

"O güzel, işlemeli, armalı mendili unutuyorsunuz."

"Hangisi?"

"Ayaklarınızın dibinde bulduğum ve cebinize koyduğum."

"Susun, susun, uğursuz!" diye bağırdı genç kadın. "Mahvetmek mi istiyorsunuz beni?"

"Bakın Madam, tek kelime bile sizi titrettiğine göre bu demektir ki hâlâ tehlikedesiniz. 'Bu söz duyulursa, mahvolurum' diyorsunuz" dedi d'Artagnan. Daha sonra kadının elini tutup ateşli bakışlarla süzdü onu ve şöyle sürdürdü konuşmasını:

"Ne olur bana bakın! Biraz daha cömert olun bana karşı ve bana teslim edin kendinizi. Yüreğimin sizin için sadakat ve içtenlikle yandığını bakışlarımdan okumadınız mı?"

"Peki" diye karşılık verdi Madam Bonacieux. "Sırlarımı da sorun bana, dökeceğim size hepsini ama başkalarının sırları ayrı bir konu."

"Peki o zaman" dedi d'Artagnan, "ben kendim bulurum onları. Madem ki bu sırlar yaşamınızı etkileyebilecek sırlardır, kendi sırlarım gibi kabul ederim onları."

"Kendinizi koruyun! dedi genç kadın, son derece ciddi bir tavırla sesini yükselterek. D'Artagnan'ı ürpertti bu ses tonu.

Kadın konuşmasını sürdürdü:

"Ne olur benim işlerime karışmayın siz, bana yardım etmeye kalkışmayın! Üzerinizde yaptığım etkinin, uyandırdığım ilginin, bana yaptığınız ve hayatım boyunca unutamayacağım hizmetin hatırı için kabul edin bunu! Siz daha çok söylediğim şeye inanın! Benimle uğraşmayın. Yokum ben sizin için artık, beni hiç görmemiş ve tanımamış olun, rica ediyorum!"

"Aramis de benim gibi mi davranmak zorunda Madam?" diye sordu d'Artagnan, sinirli bir tavırla.

"Bakın ikinci ya da üçüncü kez ağzınıza alıyorsunuz bu adı, oysa ben onu tanımadığımı söylemiştim size."

"Panjuruna vurduğunuz adamı tanımıyor musunuz yani? Yapmayın Madam, aptal mı sandınız beni?"

"İtiraf edin ki siz beni konuşturmak için bu masalı uydurdunuz ve bu kişiyi yarattınız."

"Ben hiçbir şey uydurmuyorum Madam, hiçbir şey yaratmıyorum, yalnızca gerçeği söylüyorum."

"Ve diyorsunuz ki bu evde bir dostunuz oturuyor."

"Söylüyorum ve üçüncü kez yineliyorum, bu evde bir dostum oturuyor ve bu dostumun da adı Aramis'tir."

"Bütün bunlar daha sonra aydınlığa kavuşacak" diye mırıldandı genç kadın. "Şimdilik susun efendim."

"Yüreğimin açığa çıkarılmış halini görseydiniz" dedi d'Artagnan, "nasıl merak içinde olduğunu görür, acırdınız

halime. Nasıl aşkla sarılmış olduğumu bilseydiniz, anında tatmin ederdiniz merakımı. Sizi sevenlerden çekinmeniz için neden yok ki!"

"Aşktan söz etmek için aceleci davranıyorsunuz, beyefendi" dedi genç kadını başını eğerek.

"Çünkü çok çabuk ve ilk defa âşık oldum ve henüz yirmi yaşında bile değilim."

Genç kadın kaçamak bir bakış attı ona.

"Dinleyin, iz üstündeyim ben" dedi d'Artagnan. "Üç ay kadar önce, bu gece evinde görüştüğünüz kadına gösterdiğiniz mendilin bir eşi yüzünden Aramis'le dövüşecektim az daha. O mendilde de aynı işaret vardı, eminim bundan."

"Bayım, çok yoruyorsunuz beni sorularınızla, yemin ederim çok yoruyorsunuz" dedi genç kadın.

"Peki Madam, siz ki bu kadar ihtiyatlısınız, düşünsenize bir! Bu mendille yakalanacak olsanız, mendili üzerinizde bulsalar, iş açılmaz mı başınıza."

"Niçin marka benim değil mi? C. B. harfleri. Constance Bonacieux değil mi?"

"Ya da Camille de Bois-Tracy."

"Susun bayım, susun rica ediyorum susun! Beni bekleyen tehlikeler durdurmaya yetmiyor sizi. Siz kendi başınıza gelebilecek felaketleri düşünsenize bir!"

"Benim mi?"

"Evet sizin. Hapishane tehlikesi var, beni tanımanın getirdiği hayat tehlikesi var."

"O halde artık ayrılmıyorum yanınızdan."

"Bayım" dedi genç kadın, yalvararak ve ellerini kavuşturarak. "Bayım, Tanrı aşkına, asker şerefi adına, bir beyefendi asaleti adına, gidin. Bakın gece yarısı oldu, benim beklendiğim saat bu."

"Madam" dedi delikanlı eğilerek, "benden bu biçimde bir şey isteyen birini reddedemem. Sevinin, gidiyorum."

"Ama izlemeyeceksiniz beni, gözetlemeyeceksiniz de, tamam mı?"

"Hemen evime dönüyorum."

"Ben sizin yaman bir delikanlı olduğunuzu biliyordum zaten!" diye bağırdı genç kadın. Bir elini delikanlıya uzatırken, öbür eliyle de duvarın içine neredeyse gömülmüş olan kapının tokmağını tuttu.

D'Artagnan kendisine uzatılan eli tuttu ve ateşli bir biçimde öptü.

"Ah keşke hiç görmemiş olsaydım sizi!" diye bağırdı d'Artagnan. Kadınların düşüncenin aslını açığa çıkardığından ve duygunun akla baskın çıktığını kanıtladığından çoğu zaman ince sözlere tercih ettikleri saf bir kabalıkla söylenmişti bu sözler.

"Peki" dedi Madam Bonacieux, neredeyse okşayıcı bir ifadeyle. Elini bırakmamış olan d'Artagnan'ın elini okşuyordu. "Peki ben sizin gibi konuşamayacağım, bugün kaybedilmiş olan şey gelecekte de kaybedilmiş demek değildir. Günün birinde rahatladığım zaman merakınızı tatmin etmeyeceğimi kim söyleyebilir?"

"Ya aşkım için de aynı sözü veriyor musunuz?" diye sordu d'Artagnan. Coşkunun doruğundaydı.

"Ah! Bu açıdan hiçbir bağımlılık altına giremem. Bende uyandıracağınız duygulara bağlı bu."

"Demek bayan bugün."

"Bugün efendim, minnet ve şükran duyuyorum size."

"Ah! ne kadar sevimlisiniz" dedi d'Artagnan hüzün içinde. "Aşkımı istismar ediyorsunuz."

"Hayır cömertliğinizden yararlanıyorum, hepsi bu. Ama şuna inanmanızı isterim ki, insan bazı kişilerde istediği her şeye kavuşabilir."

"Ah! bu sözlerinizle dünyanın en mutlu erkeği yapıyorsunuz beni. Bu geceyi unutmayın, sözünüzü unutmayın."

"Rahat olun, zamanı ve yeri geldiğinde her şeyi hatırlayacağım. Haydi gidin, lütfen gidin, Allah aşkına! Beni tam gece yarısı bekleyeceklerdi, çok geç kaldım."

"Beş dakika."

"Evet ama bazı durumlarda, beş dakika beş yüzyıldır."

"Âşık olunduğunda."

"Peki benim bir aşk meselesiyle ilgilenmediğimi kim söyledi size?"

"Sizi bekleyen bir erkek mi yoksa?" diye haykırdı d'Artagnan. "Bir erkek mi yoksa?"

"Haydi bakalım, yeniden başlıyor tartışma" dedi Madam Bonacieux, sabırsızlıkla karışık bir gülümseme belirmişti dudaklarında.

"Yok, yok, gidiyorum, uzaklaşıyorum hemen. Size inanıyorum, sadakatimin karşılığını da görmek istiyorum, bu sadakat aptallık bile olsa! Elveda Madam, elveda!"

Ve avuçlarının içindeki eli bırakacak gücü bulamayacakmış gibi birden sıyrıldı ve koşarak uzaklaştı. Aynı anda da Madam Bonacieux panjura vurduğu gibi üç kez ağır ağır ve düzenli aralıklarla vurdu. D'Artagnan sokağın köşesine varınca dönüp bir daha baktı: Kapı açılmış ve hemen kapanmıştı, güzel tuhafiyeci kadın kaybolmuştu.

D'Artagnan yoluna devam etti, Madam Bonacieux'yü gözetlemeyeceğine söz vermişti. Hayatı kadının gittiği yere ya da kendisine orada eşlik edecek kişiye bağlı bile olsa d'Artagnan evine döneceğini söylediği için evine dönecekti. Beş dakika sonra Fossoyeurs Sokağı'ndaydı.

"Zavallı Athos" diye konuşuyordu kendi kendine. "Ne olduğunu anlayamamıştır bile. Ya beni beklerken uykuya dalmıştır ya da evine dönmüştür, içeri girince de odasına bir kadının uğradığını fark etmiştir. Athos'un evinde bir kadın! Her şey bir yana Aramis'in evinde de bir kadın vardı. Her şey o kadar tuhaf ki! Nasıl bitecek bu hikâye çok merak ediyorum doğrusu."

"Kötü bitecek, efendim, çok kötü!" diye karşılık verdi bir ses. D'Artagnan konuşanın Planchet olduğunu anladı hemen. Çünkü kafası çok meşgul herkes gibi yüksek sesle ve kendi kendine konuşurken odasına çıkan merdivenin bulunduğu iki yanı ağaçlıklı yola girdiğini fark edememişti.

"Nasıl kötü? Ne demek istiyorsun, aptal?" dedi d'Artagnan, "bir şey mi oldu?"

"Bir yığın felaket."

"Ne felaketi?"

"Önce Mösyö Athos tutuklandı."

"Tutuklandı mı? Athos mu? Tutuklandı mı? Niye?"

"Sizin evinizde buldular onu, siz sandılar."

"Kim tutukladı peki?"

"Sizin kovaladığınız kara giysili adamların getirdiği muhafızlar."

"Niçin kendini tanıtmadı peki? Niçin bu işle bir ilgisi olmadığını söylemedi?"

"Bundan özellikle kaçındı efendim. Tam tersine yanıma gelip bana şunları söyledi: 'Şu anda özgürlüğe ihtiyacı olan senin efendin, ben değil. Çünkü her şeyi o biliyor ve ben hiçbir şey bilmiyorum. Herkes onun tutuklandığını sanacak ve bu da zaman kazandıracak kendisine. Ben üç gün sonra kim olduğumu söylerim, o zaman bırakacaklardır beni herhalde.'"

"Bravo Athos! Soylu insan" diye mırıldandı d'Artagnan. "Onu çok iyi tanımışım. Peki ne yaptı adamlar?"

"Dördü Athos'u alıp götürdüler ama nereye bilmiyorum, ya Bastille'e ya For-l'Evêque'e. İkisi de kara giysili adamlarla kalıp her tarafı aradılar, bütün kâğıtları aldılar. Bu sırada iki kişi de kapıda nöbet tutuyordu. En sonunda araştırmalarını bitirip gittiler, evi darmadağınık bıraktılar öyle."

"Peki Porthos ve Aramis?"

"Onları bulamamıştım, gelmediler."

"Ama her an gelebilirler çünkü kendilerini beklediğimden haberleri var değil mi?"

"Evet efendim."

"Peki buradan bir yere ayrılma sakın, gelirlerse şayet, başıma gelenleri anlat onlara, beni Pomme le Pin meyhanesinde beklesinler. Burası tehlikeli, ev gözetleniyor olabilir. Koşup Mösyö de Trèville'e olanları anlatayım, sonra onları bulurum."

"Peki efendim" dedi Planchet.

"Ama sen burada kalacaksın ve hiçbir şeyden korkmayacaksın!" diyerek geri dönen d'Artagnan uşağına cesaret vermek istedi bu sözlerle.

"İçiniz rahat etsin, efendim" dedi Planchet. "Siz beni tanımıyorsunuz daha, canım isterse yiğit de olurum ben, haydi gidin artık! Bütün mesele beni kışkırtmaktır, Picardie'liyim ben."

"Anlaştık o halde!" dedi d'Artagnan. "Görevinden ayrılacağına öl daha iyi."

"Evet, efendim, ayrıca efendime ne kadar bağlı olduğumu kanıtlamak için yapamayacağım şey yoktur."

"İyi" dedi d'Artagnan içinden. "Anlaşılan bu oğlan için

kullandığım yöntem yararlı oldu, gene başvururum gerekirse."

Ve d'Artagnan bütün gün koşuşturmaktan yorulan bacaklarıyla, var gücünü kullanarak Colombier Sokağı'na doğru koştu.

Mösyö de Trèville konağında yoktu, birliği Louvre'da nöbetteydi, o da birliğiyle birlikte saraydaydı.

Trèville'e ulaşması gerekiyordu. Kumandanlarının olup bitenden haberdar olması çok önemliydi şu anda. D'Artagnan Louvre'a girmeyi denemeye karar verdi. Sırtındaki Mösyö des Essarts'ın bölüğüne ait üniforma ona yardımcı olabilirdi içeri girmesi için.

Bu amaçla Petits-Augustins Sokağı'na indi, Pont-Neuf'e gitmek için boydan boya geçti rıhtımı. Bir ara karşıya salla geçmeyi düşündü, ama aşağı inip de elini cebine atınca salcıya verecek parası olmadığını anladı.

Guènègaud Sokağı'na vardığında, birdenbire Dauphine Sokağı'ndan çıkan iki kişi gördü, yürüyüşleri dikkatini çekti.

Bu iki kişinin biri erkek biri kadındı.

Kadının yürüyüşü Madam Bonacieux'yü andırıyordu, adam da tıpkı Aramis'ti.

Üstelik kadının sırtında, d'Artagnan'ın Vaugirard Sokağı'ndaki panjurun önünde ve La Harpe Sokağı'ndaki kapıda gördüğü siyah pelerinin aynısı vardı.

Ayrıca adam da silahşör giysileri içindeydi.

Kadın başlığını yüzüne indirmiş, adam da yüzünü mendiliyle örtmüştü. Her ikisinin de aldığı bu çifte önlem tanınmak istemediklerini gösteriyordu.

Köprüye doğru yöneldiler. Bu yol aynı zamanda d'Artagnan'ın yoluydu, çünkü o da Louvre'a gidiyordu, peşlerinden gitti d'Artagnan da.

D'Artagnan yirmi adım bile atmamıştı ki kadının Madam Bonacieux olduğuna kesinlikle inandı, adam da hiç kuşkusuz Aramis'ti.

Bir anda kıskançlığın doğurduğu kuşkular sarsmaya başladı yüreğini.

Hem dostu hem de artık metresi saydığı kadın tarafından çifte ihanete uğramıştı. Madam Bonacieux, Aramis'i tanımadığına dair yemin etmiş ama on beş dakika sonra da Aramis'in kolunda yürümeye başlamıştı.

D'Artagnan bir an bile güzel tuhafiyeci kadınla tanışalı yalnızca üç saat olduğunu, onu siyah giysili adamlardan kurtarmaktan başka bir şey yapmadığını, ondan hiçbir söz almamış olduğunu düşünmedi. Küçümsenmiş, ihanete uğramış, alaya alınmış bir âşık gibi gördü kendisini. Kan beynine sıçradı, müthiş öfkelendi, her şeyi aydınlatmaya karar verdi.

Genç kadın ve genç adam izlendiklerini fark etmişler, daha hızlı yürümeye başlamışlardı. D'Artagnan koşmaya başladı, yanlarından geçti, sonra, köprünün o tarafının tamamını pırıl pırıl yapan bir sokak lambasının aydınlattığı La Samaritaine'in önünde bulundukları sırada yeniden onlara doğru gitmeye başladı.

D'Artagnan önlerinde durdu, onlar da durdular.

"Ne istiyorsunuz bayım?" diye sordu silahşör bir adım gerileyerek. D'Artagnan yabancının şivesini duyunca kuşkularında yarı yarıya yanıldığını anladı.

"Aramis değil bu!" diye bağırdı.

"Hayır, efendim, kesinlikle Aramis değil ve hayretinizden anlıyorum ki beni bir başkası sandınız ve bağışlıyorum sizi."

"Beni bağışlıyor musunuz!" diye bağırdı d'Artagnan.

"Evet" diye karşılık verdi yabancı. "Aradığınız ben olmadığıma göre bırakın da geçeyim lütfen."

"Haklısınız beyim" dedi d'Artagnan. "Benim işim sizinle değil, hanımefendiyle."

"Hanımefendiyle mi! Tanımıyorsunuz ki onu" dedi yabancı.

"Yanılıyorsunuz efendim, tanıyorum."

"Ah! Ah!" dedi Madam Bonacieux sitemli bir ses tonuyla. "Ben de sizin asker sözünüze ve beyefendiliğinize güvendim, sözlerinizi tutacağınızı sandım."

"Ben de Madam" dedi d'Artagnan sıkılarak, "siz de bana söz vermiştiniz..."

"Girin koluma ve yolumuza devam edelim" dedi yabancı.

D'Artagnan olup bitenlere şaşmış, sersemlemiş, yıkılmış, kollarını kavuşturmuş silahşörle Madam Bonacieux'nün karşısında durup duruyordu.

Silahşör iki adım ilerledi ve d'Artagnan'ı itti.

D'Artagnan geriye doğru sıçradı ve kılıcını çekti.

Yabancı da aynı anda ve yıldırım hızıyla çekti kılıcını.

"Tanrı aşkına Milord!" diye haykırdı Madam Bonacieux dövüşçülerin arasına girerek ve kılıçlarını tutarak.

"Milord!" diye bağırdı birden zihninde bir şimşek çakan d'Artagnan. "Milord? Pardon efendim, siz yoksa..."

"Milord, Buckingham Dükü" diye fısıldadı Madam Bonacieux. "Hepimizi mahvedebilirsiniz şu anda."

"Milord, Madam, pardon, yüz defa pardon ama ona âşıktım, Milord ve kıskanıyordum. Sevmenin ne olduğunu biliyor musunuz Milord? Özür dilerim. Söyleyin lütfen nasıl bağışlatabilirim kendimi Dük hazretlerine."

"Yaman bir delikanlısınız siz" dedi Buckingham elini d'Artagnan'a uzatarak. D'Artagnan saygıyla sıktı Dük'ün elini.

Dük devam etti konuşmasına:

"Bana hizmet etmek istediğinizi söylüyorsunuz, kabul ediyorum. Louvre'a kadar yirmi adım geriden izleyin bizi ve bizi izlemeye çalışan birini görürseniz, öldürün onu!"

D'Artagnan kılıcını koltuğunun altına sıkıştırdı, Madam Bonacieux ile dükün yirmi adım kadar uzaklaşmalarını bekledi ve I. Charles'ın soylu ve yakışıklı bakanının emirlerini gerekirse harfiyen yerine getirmek üzere arkalarından yürüdü.

Bereket versin genç fedai Dük'e olan bağlılığını kanıtlayacak bir olayla karşılaşmadı. Hem genç kadın, hem genç silahşör Louvre'un Echelle kapısından hiçbir terslikle karşılaşmadan girdiler.

D'Artagnan'a gelince, hemen Pomme de Pin meyhanesine koştu ve kendisini bekleyen Porthos'la Aramis'i buldu orada.

Onları niçin getirttiği konusunda pek fazla bir açıklama yapmadan, yardımlarına ihtiyacı olduğunu sandığı işi tek başına halletmeyi becerdiğini anlattı.

Şimdi hikâyemizin akışına ayak uydurup üç dostumuzun tek tek evlerine gitmelerine izin verelim ve biz de Louvre'un dolambaçlarında Buckingham Dükü'yle rehberini izleyelim.

XII

GEORGES VİLLİERS, BUCKINGHAM DÜKÜ

Madam Bonacieux ve Dük hiçbir zorlukla karşılaşmadan girdiler Louvre'a. Madam Bonacieux Kraliçe'nin maiyetindeydi. Dük ise, daha önce söylediğimiz gibi o gece sarayda nöbette olan Trèville'in silahşörlerinin üniformasını giymişti. Kapıdaki Germain de Kraliçe'nin çıkarlarına hizmet ediyordu ve herhangi bir aksilik çıkarsa Madam Bonacieux âşığını saraya almakla suçlanacaktı, hepsi bu kadar! Yani bütün suçu o

yüklenecekti. Namusunu ayaklar altına almış olacaktı ama bu dünyada sıradan bir tuhafiyeci kadının namusunun ne önemi olabilirdi?

Genç kadın ve Dük sarayın avlusuna girer girmez yüksek duvarın kenarını izleyerek yirmi beş adım kadar yürüdüler. Bu mesafenin sonunda Madam Bonacieux gündüzleri açık, geceleri ise genellikle kapalı duran bir servis kapısını itti; kapı açıldı, içeri girdiler ve zifiri bir karanlığın içinde buldular kendilerini ama Madam Bonacieux sarayın, hizmetçilere ayrılan bu bölümünü çok iyi biliyordu. Kapıyı ardından çekti, Dük'ü elinden tuttu, etrafı yoklayarak birkaç adım daha attı, tırabzanı tuttu, basamağın bulunduğu yeri ayağı ile kestirip, merdivenden çıkmaya başladı. Dük iki kat çıkıldığını kestirdi. Genç kadın daha sonra sağa saptı, uzun bir koridordan geçti, bir kat aşağı indi, birkaç adım daha attıktan sonra elindeki anahtarı bir kilide soktu, kapıyı açıp Dük'ü yalnızca bir gece lambasının aydınlattığı bir odaya soktu. "Burada bekleyin Dük Milord, sizi görmeye gelecekler buraya" dedi. Sonra aynı kapıdan çıktı, kapıyı dışarıdan kilitledi ve Dük'ü basbayağı hapsetti.

Doğrusunu söylemek gerekirse, Buckingham Dükü, yapayalnız kalmış olmasına rağmen, korkmuyordu. Kişiliğinin temel özelliklerinden biri de macera ve romantik aşklar peşinden koşma merakıydı. Yiğitliği, cesareti, atılganlığıyla hayatını ilk kez tehlikeye atmış değildi. Anne d'Autriche'in sözde mesajına kanarak geldiği Paris'te mektubun bir tuzak olduğunu öğrenmiş, İngiltere'ye döneceğine, ortaya çıkan durumdan yararlanarak Kraliçe'ye, onu görmeden gitmeyeceğini bildirmişti. Kraliçe önce reddetmiş ama Dük'ün umutsuzluğa kapılarak bir çılgınlık yapmasından endişe duymuştu. Niyeti onu kabul edip, İngiltere'ye dönmesi için yalvarmaktı ona ama o akşam Dük'ü bulup saraya getirmekle görevlendirilen Madam Bonacieux kaçırılmıştı. İki gün kadının başına ne geldiği öğrenilememiş, her şey askıda

kalmıştı. Ama Madam Bonacieux özgürlüğüne kavuştuktan ve La Porte'la ilişki kurulduktan sonra olaylar eski seyirlerini izlemeye başlamıştı yeniden. Böylelikle, kaçırılmamış olsa, üç gün önce gerçekleştireceği buluşmayı şimdi yerine getiriyordu.

Odada yalnız kalan Buckingham, bir aynaya yaklaştı. Silahşör üniforması çok yakışmıştı kendisine.

Yaşı otuz beşti ve Fransa ile İngiltere'nin en yakışıklı ve en zarif soylu ve kibar beyefendisi olarak tanınıyordu.

İki Kral'ın gözdesi, milyoner, gönlüne göre çalkalandırdığı ve sakinleştirdiği bir krallığın en güçlü kişisi Georges Villiers, Buckingham Dükü sürdüğü göz kamaştırıcı yaşamla, gelecek kuşakları yüzyıllar boyunca hayretler içinde bırakacak bir kişilikti.

Kişiliğine olan aşırı güven, gücüne inanması, başkaları için geçerli yasaların, kendisi için uygulanmayacağını bilmesi sayesinde saptadığı amaca dosdoğru giderdi. Bu amaç bir başkası için hayal edilemeyecek kadar göz kamaştırıcı ve yükseklerde olan bir delilik sayılsa bile! Güzel ve gururlu Anne d'Autriche'e birçok kez işte böyle yaklaşmış ve bu ihtişamıyla kendisini ona sevdirmeyi başarmıştı.

Georges Villiers, daha önce söylediğimiz gibi, bir aynanın karşısında durdu, ağır şapkasının altında bozulan sarı saçlarının güzel dalgalarını düzeltti, bıyığını burdu, içi neşe dolu olarak, uzun süredir hayal ettiği ana kavuşmanın mutluluğu ve gururu içinde, aynadaki görüntüsüne bakıp kibir ve umutla gülümsedi.

Bu sırada duvar halılarının arasına gizlenmiş bir kapı açıldı ve bir kadın ortaya çıktı. Buckingham bu görüntüyü aynada fark etti, bir çığlık attı, Kraliçe'ydi bu!

Anne d'Autriche yirmi yedi yirmi sekiz yaşlarındaydı yani güzelliğinin tüm ihtişamıyla parladığı bir yaştaydı.

Bir Kraliçe hatta bir tanrıça gibi yürürdü. Zümrüt

pırıltılar saçan gözleri müthiş güzeldi, bakışları son derece tatlıydı, yücelik okunuyordu bu bakışlarda âdeta.

Ağzı küçük ve kırmızıydı; Avusturya hanedanının bütün prensesleri gibi alt dudağı hafifçe üstüne çıkardı ötekinin ama gülümserken gerçekten çok zarif bir biçim alıyordu bu dudaklar, hor görerek baktığı zaman da olağanüstü küçümseyici bir ifade alıyordu.

Cildi yumuşak ve kadife gibiydi, eli ve kolları olağanüstü güzeldi ve o dönemin şairleri bu ellerin ve kolların hiçbir şeyle kıyaslanamayacak kadar güzel olduklarını dile getirirler.

Gençliğinde sarıyken, daha sonra kahverengiye dönüşen saçları ise iyice kıvırcık hale getirilmiş, bol bol pudralanmıştı. Yüzünü hayranlık uyandıran bir biçimde çerçeveliyordu bu saçlar. Yüzü en titiz eleştirmenin belki biraz daha az kırmızılık, burnu da en titiz heykeltıraşın biraz daha incelik isteyebileceği kadar kusursuzdu.

Buckingham'ın bakarken gözleri kamaştı bir ara, Anne d'Autriche hiç bu kadar güzel görünmemişti gözüne. Ne balolarda, ne şenliklerde, ne de törenlerde! Sırtında beyaz satenden sade bir elbise ve yanında Kral'ın kıskançlığı, Richelieu'nün de gazabından kurtulabilen tek İspanyol nedimesi doña Estefania vardı.

Anne d'Autriche iki adım attı. Buckingham anında diz çöktü ve Kraliçe'nin engellemesine fırsat bırakmadan, eteğini öptü.

"Dük, size mektup yazan ben değilim, biliyorsunuz bunu herhalde."

"Ah! Evet Madam, evet, Majesteleri" diye bağırdı Dük. "Delilik ettim ben, biliyorum bunu. Karın canlanacağını, mermerin ısınacağını sandım ama elden ne gelir, insan sevince, kolay kanıyor aşka. Gene de bu geziden kayıpla çıktığım söylenemez, çünkü sizi görüyorum!"

"Evet" diye karşılık verdi Anne, "Milord, sizi niçin ve nasıl gördüğümü biliyorsunuz ama. Size acıdığım için görüyorum sizi çünkü siz benim bütün acılarım karşısında duygusuz kalıp, hem hayatınızı hem de benim şerefimi tehlikeye attığınız bir şehirden ayrılmamakta direndiniz. Sizi, her şeyin bizi ayırdığını söylemek için görmeyi kabul ettim: Denizin derinlikleri, krallıklar arasındaki düşmanlıklar, yeminlerin kutsallığı... Bunca şeye karşı savaşmak kutsallığa saygısızlık olur Milord. Nihayet artık görüşmememiz gerektiğini söylemek için görüyorum sizi."

"Konuşun Madam, konuşun Kraliçe" dedi Buckingham. "Sesinizin tatlılığı sözlerinizin sertliğini yumuşatıyor. Kutsala saygısızlıktan söz ediyorsunuz! Ama kutsala saygısızlık Tanrı'nın birbirleri için yarattığı kalplerin ayrılması değil midir?"

"Milord" diye bağırdı Kraliçe. "Size, sizi seviyorum, demediğimi unutuyorsunuz."

"Ama beni sevmediğinizi de söylemediniz hiçbir zaman, ayrıca Majestelerinin bana böyle sözler söylemesi de haksızlık olur. Çünkü benimki gibi bir aşkı nerede bulabilirsiniz, söyler misiniz bana? Ateşini ne zamanın, ne yokluğun, ne de umutsuzluğun söndürebildiği bir aşk! Çözülen bir kurdele, dalgın bir bakış, ağızdan kaçan bir sözcükle yetinen bir aşk!"

"Sizi ilk kez tam üç yıl önce gördüm ve üç yıldan beri de böyle seviyorum."

"Sizi ilk kez gördüğümde ne giyiyordunuz söyleyeyim mi? Tuvaletinizdeki süsleri bütün ayrıntılarıyla anlatmamı ister misiniz? Hâlâ gözümün önündesiniz. İspanyol modasına uyarak, taşlara oturmuştunuz. Altın ve gümüş işlemeli yeşil saten bir elbise giymiştiniz. Elbisenin kıvrık ve bol kol yenleri elmaslarla süslenmiş o olağanüstü güzel kollarınızdan aşağı sarkıyordu, kırmalı bir yakalığınız ve küçük bir boneniz vardı. Şapka elbisenizle aynı renkteydi ve üstüne bir balıkçıl kuşu tüyü oturtulmuştu.

Ah! Bakın, bakın, gözlerimi kapıyorum ve sizi o günkü halinizle görüyorum. Açıyorum gözlerimi ve şimdiki halinizi görüyorum, yani yüz kez daha güzel olan halinizi!"

"Ne çılgınlık!" diye mırıldandı Anne. Portresini içinde bu kadar mükemmel biçimde korumuş olan Dük'e kızmak gelmiyordu içinden. "Böyle anılarla böyle yararsız bir tutku beslemek ne büyük bir çılgınlık!"

"Neyle yaşamamı istiyorsunuz peki? Hatıralarımdan başka bir şeyim yok benim. Mutluluğum, hazinem, umudum hep onlar. Sizi her görüşümde yüreğimin mücevher kutusuna bir elmas daha saklamış oluyorum. Bu düşürdüğünüz ve benim yerden aldığım dördüncü elmas çünkü Madam üç yılda sizi dört kez görebildim ancak. Demin anlattığım ilk görüşüm, ikincisi Madam de Cheuvreuse'de, üçüncüsü de Amiens bahçelerinde..."

"O akşamdan söz etmeyin Dük" dedi Kraliçe kızararak.

"Ah! Tersine o akşamdan konuşalım Madam, hayatımın en mutlu ve en aydınlık akşamıydı o akşam. Ne kadar güzel bir geceydi hatırlıyor musunuz? Hava ne kadar yumuşak ve ne kadar mis kokuluydu, gökyüzü ne kadar maviydi ve nasıl yıldızlarla süslenmişti... Ah! Madam, sizinle ilk kez baş başa kalma fırsatını bulabilmiştim bir an için bile olsa. Ve bana her şeyi anlatmaya hazırdınız siz, hayatınızın boşlukları, çektiğiniz sıkıntılar. Koluma yaslanmıştınız, şu koluma işte. Başımı size doğru eğdiğimde güzel saçlarınızın yüzümü okşadığını hissediyordum ve her okşanışta bütün bedenim titriyordu. Ah! Kraliçe! Kraliçe! Bilemezsiniz böyle bir anda gökyüzünün mutluluklarının, cennetin neşelerinin ne olduğunu bilemezsiniz! Böyle bir anı bir kez daha yaşayabilmek için, böyle bir an için, böyle bir gece için malımı-mülkümü, servetimi, şerefimi, geriye kalan bütün ömrümü feda etmeye hazırım. Çünkü Madam, siz o gece beni seviyordunuz, yemin edebilirim."

"Milord, çevrenin etkisi, o hoş akşamın çekiciliği, bakışlarınızdaki büyü ve bunun gibi binlerce etken bir araya gelip, bir kadının başını döndürmüş olabilir, alnımıza yazılmış olan o gecede bütün bunlar sarmış olabilir beni ama siz de gördünüz, Milord, Kraliçe, iradesi gitgide zayıflayan kadının yardımına koştu. Kullanmaya cüret ettiğiniz ilk sözcükte, karşılık vermek zorunda kaldığım ilk atılganlıkta derhal sesimi yükselttim."

"Ah! Evet! Evet! Doğru. Benimki dışında hangi sevgi olsa söner giderdi bu sınav karşısında. Oysa benim aşkım, bu sınavdan çok daha ateşli ve ölümsüz bir halde çıktı. Paris'e dönmekle benden kaçacağınızı, efendimin göz kulak olmamı buyurdukları hazineyi bırakma cesaretini gösterebileceğimi mi sandınız. Ah! Ne önemi var benim için dünyanın bütün hazinelerinin ve krallarının? Sekiz gün sonra geri döndüm Madam. Bu sefer bana söyleyecek bir şeyiniz yoktu. Sizi bir saniye görebilmek için bana sağlanan ayrıcalıkları, hayatımı tehlikeye attım, elinizi bile tutmadım ve siz beni bu kadar bağlı ve pişmanlık içinde görünce bağışladınız."

"Evet ama sizin de çok iyi bildiğiniz gibi Milord, benim en küçük bir rolüm bile olmayan çılgınlıklar yüzünden herkes dedikodu yapmaya başladı. Kardinal'in kışkırttığı Kral ortalığı ayağa kaldırdı, Madam de Vernet kovuldu, Putange sürgüne gönderildi, Madam de Chevreuse gözden düştü, siz de elçi olarak Fransa'ya gelmek istediğinizde, bizzat Kral karşı çıktı buna, hatırlıyorsunuz değil mi Milord?"

"Evet ve Fransa, Kralı'nın bu karşı çıkışının bedelini bir savaşla ödeyecektir. Sizi bir daha göremeyecek miyim Madam? Peki. Ama benden her gün söz edildiğini duymanızı istiyorum.

Rè gezisinin ve La Rochelle Protestanları'yla kurmayı tasarladığım birliğin amacının ne olduğunu sanıyorsunuz? Sizi görmek zevki.

Paris'e kadar elimde kılıçla girmeyi umut etmiyorum,

biliyorum bunu ama bu savaş bir barış getirebilecektir, bu barış için bir aracı gerekecektir, bu aracı ben olacağım. O zaman beni reddetmeye cesaret edemeyecekler artık ve yeniden Paris'te olacağım ve sizi tekrar göreceğim ve bir an mutlu olacağım. Şu da bir gerçek ki benim mutluluğumu binlerce insan hayatıyla ödeyecek ama benim için hiç önemi yok bunun yeter ki sizi tekrar göreyim! Bunların tümü çılgınca şeyler belki, anlamsız belki de ama söyleyin bana hangi kadının sevgilisi benden daha âşık? Hangi Kraliçe'nin bu kadar sadık bir hizmetkârı olmuştur?"

"Milord, Milord, savunmanız için gene kendinizi suçlar nitelikte şeyler söylüyorsunuz. Milord bana göstermek istediğiniz aşk kanıtları cinayetten farksız neredeyse."

"Çünkü beni sevmiyorsunuz Madam. Beni sevseydiniz, bütün bunları başka türlü görürdünüz, beni sevseydiniz, ah! Ama beni sevseydiniz, bu çok büyük bir mutluluk olurdu benim için ve çıldırırdım. Ah! Biraz önce sözünü ettiğiniz Madam de Chevreuse sizin kadar acımasız olmadı, Hollanda onu sevdi ve o da aşkına karşılık verdi onun."

"Madam de Chevreuse Kraliçe değildi" diye mırıldandı Anne d'Autriche. Böylesine derin bir aşkın ifadesi karşısında kendisine rağmen yenik düştü.

"Kraliçe olmasaydınız, sevecektiniz beni demek ki Madam, söyleyin sevecektiniz demek ki beni, değil mi? Bana karşı acımasız olmanızın nedeni makamınızın yüceliği demek ki, buna inanabileceğim öyle mi? Eğer siz Madam de Chevreuse olsaydınız, zavallı Buckingham umutlanabilecekti demek ki, buna inanabilir miyim? Bu güzel sözleriniz için teşekkür ediyorum size, benim güzel Majestem, yüzlerce teşekkür."

"Ah! Milord, yanlış anladınız, yanlış yorumladınız. Benim söylemek istediğim..."

"Susunuz! Susunuz!" dedi Dük. "Bir yanlışlık beni mutlu

kılıyorsa, bu mutluluğumu bozma acımasızlığını göstermeyin bana. Siz kendiniz söylediniz, bir tuzağa düşürdüler beni, hayatıma mal olacak bu benim belki de, çünkü bakın, tuhaf ama bir süredir, sanki ölecekmişim gibi duygular içindeyim." Ve Dük hem hüzünlü hem sevimli bir yüz ifadesiyle gülümsedi.

"Ah! Tanrım!" diye bağırdı Anne d'Autriche. Ses tonundan, Dük'e, belli etmek istemediği büyük bir ilgi içinde olduğu anlaşılıyordu.

"Bunu sizi korkutmak için söylemiyorum Madam. Size söylediklerim gülünç hatta ve inanınız ki böylesi hayallerle ilgilenmem kesinlikle. Ama ağzınızdan çıkan şu sözcük, bana verdiğiniz umut, her şeyin, hayatımın bile bedeli olabilir."

"Benim de önsezilerim, benim de birtakım düşlerim var Dük" dedi Anne d'Autriche. "Yaralandığınızı ve kanlar içinde yerde yattığınızı gördüm."

"Sol tarafımdan bıçakla değil mi?" diye araya girdi Dük.

"Evet öyle Milord, öyle, sol tarafınızdan bıçakla. Benim böyle bir düş gördüğümü kim söylemiş olabilir size? Ben bu sırrı yalnızca Tanrı'ya emanet ettim, o da dualarımda."

"Ben daha fazlasını istemiyorum Madam, beni seviyorsunuz, bu bana yeter."

"Sizi seviyor muyum? Ben mi?"

"Evet, siz, eğer beni sevmeseydiniz, Tanrı benim gördüğüm düşlerin aynısını size de gönderir miydi? Hayatlarımız yürekten bağlı olmasaydı birbirlerine, aynı önsezileri duyar mıydık? Beni seviyorsunuz Kraliçe, ağlayacak mısınız benim için?"

"Ah! Tanrım! Tanrım!" diye bağırdı Anne d'Autriche. "Dayanamayacağım artık. Tanrı aşkına Dük, gidin, kaçın buradan; bilmiyorum sizi seviyor muyum, sevmiyor muyum ama kesinlikle yalan söylemeyeceğimi biliyorum. Acıyın bana ve gidin. Ah! Fransa'da vurulursanız eğer, Fransa'da ölürseniz,

bana olan aşkınız yüzünden vurulduğunuzu bilirsem, kesinlikle avuntu bulamam bir daha, aklımı kaçırırım! Ne olur gidin, yalvarıyorum."

"Ah! Ne kadar güzelsiniz böyle! Ah ne kadar seviyorum sizi!" dedi Buckingham.

"Gidin, gidin! Yalvarıyorum gidin! Sonra gene gelirsiniz. Elçi olarak gelirsiniz, bakan olarak gelirsiniz, sizi koruyacak, size bakacak muhafızlarla, hizmetkârlarla dönersiniz. Aklım sizde kalmaz o zaman ve sizi yeniden görmenin mutluluğunu tadarım."

"Bana bu söylediklerinizi gerçek mi?"

"Evet..."

"Öyleyse hoşgörünüzün delili olarak bir şey verin bana, sizden gelen ve düş görmediğimi kanıtlayacak olan bir şey, taşıdığınız ve benim de taşıyabileceğim bir şey, bir yüzük, bir kolye, bir zincir."

"Gidecek misiniz, gidecek misiniz, istediğinizi verirsem gidecek misiniz?"

"Evet."

"Hemen mi?"

"Evet."

"Fransa'dan ayrılacak mısınız, İngiltere'ye dönecek misiniz?"

"Evet, yemin ediyorum."

"Bekleyin o halde, bekleyin biraz."

Anne d'Autriche dairesine girdi ve hemen döndü. Elinde gül ağacından, altın kakmalı ve kendi markasını taşıyan bir kutu vardı.

"Alın Dük Milord, alın" dedi, "benden bir hatıra olarak saklayın bunu."

Buckingham kutuyu aldı ve ikinci kez diz çöktü.

"Gideceğinize dair söz vermiştiniz" dedi Kraliçe.

"Ve sözümü tutuyorum. Eliniz, eliniz Madam ve gidiyorum."

Anne d'Autriche gözlerini kapayarak elini uzattı; bir eliyle de Estefania'ya dayanıyordu, çünkü gücünün tükenmekte olduğunu hissediyordu.

Buckingham dudaklarını tutkuyla bu güzel ele dokundurdu, sonra ayağa kalkarken şöyle dedi:

"Altı aya kadar ölmezsem, sizi tekrar göreceğim Madam, bunun için dünyayı alt üst etmem gerekse bile!"

Ve verdiği söze sadık kalarak, dışarı çıktı.

Koridorda onu bekleyen Madam Bonacieux'ye rastladı ve kadın onu aynı önlemler ve aynı mutluluk içinde Louvre'dan dışarı çıkardı.

XIII

MÖSYÖ BONACIEUX

Bütün bu olup bitenler arasında, fark edilmiş olabileceği gibi, silik bir konumda olsa da pek az merak edilen biri vardı; Mösyö Bonacieux'ydü bu kişi: O dönemin şövalyelik ve kadınlara yaranma havası içinde iç içe geçmiş aşk ve siyaset entrikalarının saygıdeğer kurbanı.

Bereket versin -okuyucu belki hatırlar belki hatırlamaz- onu gözden kaçırmayacağımıza söz verdik.

Onu tutuklayanlar doğruca Bastille'e götürdüler ve tir tir titreyen adamı alaybozan tüfeklerini dolduran askerlerin önünden geçirdiler.

Oradan bir dehlize indirilmiş ve kendisini tutuklayanlar

en kaba küfürlerle ve acımasızca itip kakmışlardı onu. Muhafızlar, soylu biri olmadığını anlayınca, önemsiz, sıradan biri gibi davranmışlardı kendisine.

Yaklaşık yarım saat sonra bir kâtip gelip endişelerine değil ama sıkıntılarına son verdi, çünkü adam Bonacieux'yü sorgu odasına götürmelerini emretti. Tutuklananlar genellikle evlerinde sorguya çekilirdi ama Mösyö Bonacieux için böyle bir zahmete girmediler.

İki muhafız tuhafiyeciyi kaptıkları gibi avludan geçirip üç nöbetçinin beklediği bir koridora götürdüler, bir kapıyı açtılar ve içinde eşya olarak bir masa ve bir iskemle bulunan basık bir odaya soktular; odada bir de komiser vardı. Komiser masaya eğilmiş bir şeyler yazmakla meşguldü.

İki muhafız tutukluyu masanın önüne kadar getirdiler ve komiserin bir işaretiyle konuşulanları duyamayacakları kadar uzak bir köşeye çekildiler.

O ana kadar kafasını kâğıtlardan kaldırmayan komiser, kiminle uğraşacağını görmek için gözlerini kaldırdı. Komiser asık suratlı, sivri burunlu, elmacık kemikleri sarı ve çıkık, küçük ama canlı gözleri olan yüzü aynı zamanda hem bir tilkiyi hem de sansarı andıran bir adamdı. Uzun ve sürekli oynayan boynunun üstündeki kafası bol siyah giysisinden çıkmıştı ve adam bu haliyle başını kabuğundan çıkarmış bir kaplumbağayı andırıyordu.

Adam Mösyö Bonacieux'ye adını, soyadını, yaşını, işini ve ev adresini sormakla başladı işe.

Sanık adının Jacques-Michel Bonacieux olduğunu, elli bir yaşında olduğunu, kendini tuhafiyecilik işinden emekli ettiğini ve Fossoyeurs Sokağı 11 numarada oturduğunu söyledi.

Bunun üzerine komiser, sorguya devam edeceği yerde, kendisine uzun bir nutuk çekerek, adı sanı belli olmayan birinin böyle siyasetle ilgilenmesinin ne kadar tehlikeli olduğunu anlattı.

Bu giriş konuşmasına bir de Kardinal hazretlerinin gücünü ve icraatını açıklayan bir bölüm ekledi. Kardinal'den hiç kimseyle karşılaştırılamayacak kadar yüce bir din adamı, gelmiş geçmiş tüm din adamlarını gölgede bırakan, gelecektekilere de örnek olması gereken bir kişi olarak söz etti. Hiç kimse cezalandırılmayı göze almadan onun icraatına ve gücüne karşı çıkamazdı.

Konuşmasının bu ikinci bölümünden sonra, atmaca gibi bakışlarını zavallı Bonacieux'ye çevirip, durumunun ne kadar ciddi olduğu konusunda düşünmeye davet etti onu.

Tuhafiyecinin düşünceleri belliydi. Mösyö de La Porte'un kendisini vaftiz evladıyla evlendirmeyi düşündüğü ana lanet ediyordu. Özellikle de bu kişinin Kraliçe'nin çamaşırcısı olduğu anı daha da beter lanetliyordu.

Bonacieux efendinin kişiliğinin derinliklerinde, kör bir cimrilikle karışık, derin bir bencillik yatıyordu ve hepsinin de üstüne aşırı bir korkaklık serpilmişti. Genç karısının ona verdiği sevgi, ancak ikinci derecede bir duygu olduğundan, sözünü ettiğimiz ilkel duygularla mücadele edebilecek bir gücü yoktu.

Bonacieux, kendisine anlatılanlarla ilgili olarak şöyle bir düşünce yürüttü:

"Ama sayın komiser" dedi, çekingen bir tavırla. "Şuna inanmanızı isterim ki, bizi yönetmesinden şeref duyduğumuz, hiç kimseyle karşılaştırılamayacak değerli bir insan olan Kardinal hazretlerini herkesten çok ben takdir eder ve sayarım."

"Sahi mi?" dedi komiser kuşkucu bir havayla. "Bu söylediklerinizdoğruysa, Bastille'de ne işiniz var?"

"Nasıl geldim buraya ya da daha doğrusu niçin geldim" dedi Mösyö Bonacieux, "işte kesinlikle yanıtlayamayacağım bir soru çünkü ben de bilmiyorum nedenini ama kesin olan bir şey

varsa Kardinal karşısında bir saygısızlık yaptığım için gelmiş değilim buraya."

"Ama sizi vatana ihanetle suçladıklarına göre, bir suç işlemişsinizdir mutlaka."

"Vatana ihanet!" diye haykırdı Bonacieux şaşkın bir halde. "Vatana ihanet! Huguenot'lardan nefret eden ve İspanyollar'dan tiksinen zavallı bir tuhafiyeci nasıl olur da vatana ihanetle suçlanır? Düşünün efendim, maddeten olanaksız bu!"

"Mösyö Bonacieux" dedi komiser sanığa bakarak, küçücük gözleri yüreğinin en derin yerlerini okuyabilecek kadar güçlüydü sanki. "Mösyö Bonacieux karınız var mı sizin?"

"Evet efendim" diye karşılık verdi tuhafiyeci titreyerek, işlerin bu noktada karışacağını sezmişti. "Yani bir karım vardı."

"Nasıl? Bir karınız var mıydı? Ne yaptınız karınızı peki?"

"Kaçırdılar efendim."

"Kaçırdılar mı?" dedi komiser. "Ah!"

Bonacieux bu "ah!"ı duyunca işlerin daha da karışacağını hissetti.

"Kaçırdılar karınızı ha!" diye yineledi komiser. "Bu işi yapanın kim olduğunu biliyor musunuz peki?"

"Bildiğimi sanıyorum."

"Kim?"

"Kesin bir bilgim yok komiser bey, kuşkulanıyorum yalnızca."

"Kimden kuşkulanıyorsunuz? Açık konuşun."

Mösyö Bonacieux çok şaşkındı. Her şeyi inkâr mı etmeliydi yoksa itiraf mı etmeliydi? Her şeyi inkâr edecek olursa, itiraf edemeyeceği kadar çok şey bildiğini sanabilirlerdi,

her şeyi itiraf etse iyi niyet göstermiş olurdu. Sonunda her şeyi söylemeye karar verdi.

"Uzun boylu, iri yarı, esmer birinden kuşkulanıyorum. Soylu tavırları olan bir adam bu, birçok kez izlemişti bizi... karımı Louvre'dan alıp eve götürmek üzere beklediğim zamanlarda..."

Komiser bir şeylerden şüphelenir gibi oldu.

"Adı ne?" diye sordu.

"Ah! Adını soruyorsanız, hiçbir şey söyleyemem ama görürsem, anında teşhis ederim, onu söyleyeyim, bin kişi arasında bile olsa tanırım."

Komiserin alnı kırıştı.

"Bin kişi içinde bile görsem, tanırım diyorsunuz, öyle mi?" diye sürdürdü konuşmasını komiser.

"Yani, demek istiyorum ki..." diye devam etti Bonacieux, yanlış bir şey söylediğini fark etmişti, "yani..."

"Onu tanıyabileceğinizi söylediniz" dedi komiser. "Peki, güzel, bu günlük bu kadar yeter. Daha fazla ileri gitmeden, birinin, karınızı kaçıranı tanıdığınızdan haberli olması gerek."

"Ama size onu tanıdığımı söylemedim ki!" diye bağırdı Bonacieux umutsuzluk içinde. "Ben size tam tersine..."

"Götürün sanığı" dedi komiser iki muhafıza.

"Nereye götürelim?" diye sordu kâtip.

"Hücrelerden birine."

"Hangisine?"

"Hangisine olursa canım! İlk gördüğünüz hücreye, yeter ki kapısı iyice kapansın" diye karşılık verdi komiser. Zavallı Bonacieux'yü ürküten bir kayıtsızlık vardı ses tonunda.

"Yazık! Yazık!" diye mırıldandı tuhafiyeci. "Felaket geldi

çattı işte. Karım çok ağır bir suç işledi herhalde, beni de suç ortağı sanıyorlar ve onunla birlikte cezalandıracaklar. Konuşmuş ve her şeyi itiraf etmiş olmalı o da. Kadınlar zayıftır! Karşınıza çıkan ilk hücreye atın! Tamam işte! Bir gece geçer, yarın işkence çarkına, darağacına! Allahım! Allahım! Acı bana!"

İki muhafız alışık oldukları yalvarıp yakarmalara hiç aldırış etmeden Bonacieux ustayı kollarından tutup götürürlerken komiser aceleyle kâtibin beklediği mektubu yazıyordu.

Bonacieux, gözünü hiç kırpmadı, hücresinin çok rahatsız olmasından değil, çok fazla endişeli olmasından. En küçük bir ses duyduğunda titreyerek, taburesinin üstünde kaldı bütün gece. Günün ilk ışıkları bulunduğu yere süzülürken, şafak ona cenaze renkleri gibi gözüktü.

Ansızın kapısının sürgülerinin çekildiğini işitti ve dehşetle sıçradı yerinden. Kendisini darağacına götürmek üzere geldiklerini sandı. Karşısında cellat yerine, önceki günkü komiserle evrak memurunu görünce, boyunlarına sarılacak gibi oldu.

"İşiniz dün akşamdan beri daha beter karıştı yiğidim" dedi komiser. "Size tavsiyem gerçeği hiçbir şey saklamadan söylemenizdir çünkü Kardinal'in öfkesini yalnızca pişmanlığınız azaltabilir."

"Ama ben zaten her şeyi söylemeye hazırım" dedi Bonacieux, "en azından bildiğim her şeyi. Sorun, rica ediyorum."

"Önce, karınız nerede?"

"Kaçırıldığını söyledim ya size."

"Evet ama dün saat on yediden sonra, sizin sayenizde kurtuldu karınız."

"Karım kurtuldu mu?" diye bağırdı Bonacieux. "Ah!

Talihsiz kadın! Eğer kurtulduysa, benim bir suçum yok bu işte, yemin ederim."

"Peki öyleyse komşunuz d'Artagnan'la ne işiniz vardı; bütün gün uzun uzun konuştunuz kendisiyle."

"Ah! Evet, komiser bey, evet, doğru bu, hatalı davrandığımı biliyorum. Mösyö d'Artagnan'a gittim."

"Neydi bu ziyaretin amacı?"

"Karımı bulmam için bana yardımcı olmasını rica etmek. Böyle bir şey istemeye hakkım olduğunu sanıyordum; anlaşılan yanılmışım ve özür diliyorum sizden."

"Peki Mösyö d'Artagnan ne cevap verdi?"

"Mösyö d'Artagnan bana yardım edeceğini vadetti ama kısa zamanda bana ihanet ettiğini anladım."

"Adaleti yanıltıyorsunuz! Mösyö d'Artagnan sizinle bir anlaşma yaptı ve bu anlaşma uyarınca, karınızı yakalayan muhafızlara saldırıp, kaçmak zorunda bıraktı onları, sonra da bir yerlere götürüp sakladı karınızı."

"Mösyö d'Artagnan karımı kaçırdı öyle mi? Şu işe bakın hele! Ne diyorsunuz siz?"

"Bereket versin Mösyö d'Artagnan elimizde ve yüzleştireceğiz sizi."

"Hah! Bundan iyisi can sağlığı işte" diye bağırdı Bonacieux. "Tanıdık bir yüz görmek hoşuma gider."

"D'Artagnan'ı içeri alın" dedi komiser iki muhafıza.

İki muhafız Athos'u içeri aldılar.

"Mösyö d'Artagnan" dedi komiser Athos'a dönerek. "Lütfen bu beyle aranızda geçenleri anlatın."

"Ama, bu gösterdiğiniz adam d'Artagnan değil ki!" diye bağırdı Bonacieux.

"Nasıl? D'Artagnan değil mi?" diye komiser bağırdı bu kez de.

"Kesinlikle o değil" diye karşılık verdi Bonacieux.

"Bu beyin adı ne peki?" diye sordu komiser.

"Söyleyemem, ben de bilmiyorum çünkü."

"Nasıl! Tanımıyor musunuz onu?"

"Hayır."

"Hiç görmediniz mi onu?"

"Gördüm ama adını bilmiyorum."

"Adınız?" diye sordu komiser.

"Athos" diye karşılık verdi silahşör.

"Ama bu insan adı değil ki, dağ adı!" dedi, tepesi atmaya başlayan zavallı sorgucu.

"Benim adım bu" dedi Athos sakin bir biçimde.

"Ama adınızın d'Artagnan olduğunu söylemiştiniz."

"Ben mi?"

"Evet, siz."

"Yani, bana, 'Siz Mösyö d'Artagnan mısınız?' diye sordular. Ben de 'd'Artagnan mı sanıyorsunuz?' diye karşılık verdim. Muhafızlar, bundan hiç kuşkuları olmadığını söylediler. Ben de kızdırmak istemedim onları. Kaldı ki yanılıyor olabilirdim."

"Beyefendi, adaletin yüceliğine hakaret ediyorsunuz siz."

"Hiç ilgisi yok" dedi Athos sakin bir şekilde.

"Siz Mösyö d'Artagnan'sınız."

"Bakın hâlâ aynı şeyleri söylüyorsunuz bana."

"Hay Allah!" diye bağırdı Bonacieux. "Komiser bey, ben size söylüyorum, hiç kuşkunuz olmasın, Mösyö d'Artagnan benim kiracım, kirasını da ödemediğinden, hatta sırf kirasını ödemediğinden çok iyi tanıyorum onu ve o olsa olsa on dokuz yirmi yaşlarındadır; bu bay en azından otuz yaşında. Mösyö d'Artagnan Mösyö des Essarts'ın muhafız birliğinde, beyefendi ise Mösyö de Trèville'in silahşörlerinden. Üniformasına baksanıza komiser bey, üniformasına bakın!"

"Doğru" diye mırıldandı komiser, "doğru be."

Bu sırada kapı gürültüyle açıldı ve Bastille'deki görevlilerden biri tarafından içeri alınan bir haberci komisere bir mektup verdi.

"Ah! Talihsiz kadın!" diye bağırdı komiser.

"Nasıl? Ne diyorsunuz? Kimden söz ediyorsunuz? Karımdan söz etmiyorsunuz her halde."

"Tam tersine, karınızdan söz ediyorum. İşler yolunda, haydi bakalım."

"Yeter be!" diye bağırdı sabrı taşan tuhafiyeci. "Ben zindandayken karımın dışardaki işleri yüzünden benim durumum nasıl oluyor da daha da kötüleşiyor? Söyler misiniz lütfen!"

"Çünkü gerçekleştirdiği işler, ikinizin önceden birlikte hazırladığınız müthiş planın uygulamaya geçmesi de ondan!"

"Yemin ederim, büyük bir yanılgı içindesiniz komiser bey, karımın ne yapacağını hiç bilmiyorum ben, yaptıklarından da hiç haberim yok ve birtakım budalalıklar yaptıysa bunları inkâr ediyorum, yalanlıyorum, lanetliyorum."

"Yeter artık" dedi Athos komisere, "eğer burada bana ihtiyacınız yoksa artık, bir yerlere gönderin, bu sizin Mösyö Bonacieux'nüz çok sıkıyor beni."

"Mahkûmları hücrelerine götürün" dedi komiser, Athos

ve Bonacieux'yü işaret ederek. "Her zamankinden daha iyi gözetilsinler."

"Ama, sizin meseleniz d'Artagnan'laysa, onun yerini nasıl doldurabilirim, bilemiyorum doğrusu" dedi Athos, her zamanki sakin tavrıyla.

"Söylediğimi yapın!" diye bağırdı komiser. "Ve ağzınızı açmayın! Anlaşıldı mı!"

Athos omuzlarını kaldırıp, muhafızların peşinden gitti. Mösyö Bonacieux de bir kaplan yüreğini bile parçalayacak yalvarma sesleriyle yürüdü.

Tuhafiyeciyi geceyi geçirdiği aynı hücreye götürdüler gene ve bütün gün orada kaldı. Bonacieux gün boyunca, kendisinin de itiraf ettiği gibi, silahşör olmadığı için, tuhafiyeci gibi ağlayıp durdu.

Akşam saat dokuza doğru, yatmaya karar verdiği sırada, koridorda ayak sesleri işitti. Ayak sesleri hücresine yaklaştı, kapısı açıldı, muhafızlar gözüktü.

"Beni izleyin" dedi arkalarındaki görevli.

"Sizi izlemek mi?" diye bağırdı Mösyö Bonacieux. "Bu saatte sizi izlemek ha! Nereye peki hay güzel Allahım?"

"Sizi götürme emri aldığım yere."

"Bu bir cevap değil ki."

"Size verebileceğimiz tek cevap bu."

"Hey Allahım!" diye mırıldandı zavallı tuhafiyeci. "Bu sefer işim tamam galiba!"

Ve kendisini almaya gelen muhafızları elinde olmadan ve direnç göstermeden izledi.

Önceden geçtiği bir koridordan geçti tekrar, bir avludan geçti, daha sonra askerlerin bulunduğu ikinci bir avludan geçti, sonunda giriş avlusundaki kapıya ulaştı. Çevresinde dört atlı

muhafızın bulunduğu bir araba gördü. Bu arabaya bindirdiler kendisini, görevli yanına oturdu, kapı kilitlendi ve ikisi yürüyen bir hapishane içinde buldular kendilerini.

Araba hareket etti; cenaze arabası gibi çok yavaş gidiyordu. Tutuklu, asma kilitli parmaklıkların arkasından, evlerden ve kaldırımlardan başka bir şey görmüyordu. Ama Bonacieux gerçek bir Parisli olduğundan her sokağı kaldırımlarından, levhalarından, fenerlerinden tanıyordu. Bastille'deki tutukluların idam edildikleri Saint-Paul alanına vardıklarında az daha bayılıyordu ve iki kez üst üste haç çıkardı. Arabanın burada duracağını sanmıştı. Ama yoluna devam etti araba.

Biraz ilerde daha büyük bir korkuya kapıldı çünkü devlete karşı suç işleyenlerin gömüldüğü Saint-Jean mezarlığının yanından gitmeye başlamışlardı. Tek bir şey biraz rahatlattı içini: Suçluları, gömmeden önce kafalarını keserlerdi genellikle, oysa onun kafası omuzlarının üstündeydi henüz. Ama araba Grève yoluna sapıp da belediye sarayının sivri damlarını görünce ve daha sonra da kemerlerin altından geçince her şeyin bittiğini sandı artık. Yanındaki görevliye günah çıkartmak istedi, reddedilince de öylesine keskin çığlıklar atmaya başladı ki, görevli, kulaklarını böyle sağır etmeye devam ettiği takdirde, ağzını tıkayacağını söyledi kendisine.

Bu tehdit Bonacieux'nün içini biraz olsun rahatlattı; kendisini Grève alanında idam edecek olsalardı, ağzını tıkamazlardı, çünkü hemen hemen varmışlardı alana. Gerçekten de araba hiç durmadan geçti o uğursuz alandan. Tek korkulacak yer Croix-du-Trahoir'dı ve araba tam da oraya doğru saptı.

Bu kez hiç kuşku yoktu artık. Adi suçlular Croix-du-Trahoir'da idam edilirlerdi. Bonacieux Saint-Paul ya da Grève alanında idam edileceğini sandığında gururlanmıştı, oysa gezisi ve alın yazısı Croix-du-Trahoir'da son bulacaktı. O kasvet veren haçı göremiyordu henüz ama ona doğru yaklaştıklarını anlamaya başlamıştı. Yirmi adım kadar kalmışken birtakım sesler duydu ve araba durdu. Zaten geçirdiği heyecanlarla iyice

bunalmış olan Bonacieux için bu kadarı da fazlaydı artık. Can çekişen birinin boğazından çıkan son hırıltıyı andıran bir iniltiyle bayıldı.

XIV

MEUNG'DEKİ ADAM

Gürültü yapan kalabalık, asılacak birini görmek için değil, asılmış birini seyretmek için orada toplanmıştı.

Bir an duran araba, kısa süre sonra tekrar hareket etti, kalabalığın içinden geçti, yoluna devam ederek Saint-Honorè Sokağı'nı geride bıraktı, Bons-Enfants Sokağı'na saptı ve alçak bir kapının önünde durdu.

Kapı açıldı, iki muhafız Bonacieux'yü, görevlinin de yardımıyla kollarına aldılar, iki yanı ağaçlı bir yoldan geçirip, bir merdiven çıkarttılar ve bir bekleme odasına bıraktılar.

Bonacieux bütün bu eylemlere bilinçsiz, âdeta içgüdüsel olarak uymuştu.

Düşte yürür gibi yürümüştü. Her şeyi sis perdesinin arkasından görüyor gibiydi; kulakları sesleri hiçbir şey anlamadan algılıyordu. O an öldürseler, kendini savunmak için tek bir hareket yapmayacak, af dilemek için tek kelime söyleyemeyecekti.

Sırtını duvara dayadı öylece, kollarını sarkıttı ve muhafızların kendisini bıraktıkları yerde arkalıksız kanepeye oturdu.

Çevresine bakıp, kendisini tehdit eden bir şey göremeyince, gerçek bir tehlike ile karşı karşıya olmadığını anlayınca, oturduğu kanepe son derece rahat, duvarlar çok güzel bir Cordoba derisiyle, pencereler de sallanan kırmızı damalı perdelerle kaplı olunca, korkusunu abarttığını anladı ve başını yukarı, aşağı, sağa, sola oynatmaya başladı.

Kimsenin engellemeye kalkışmadığı bu hareketlerden sonra, cesaretini biraz olsun topladı, önce bir bacağını, sonra öbürünü çekti. İki elinin yardımıyla kanepenin üzerinde doğruldu, kendini ayakta buldu.

Bu arada sevimli bir görevli, bir kapı açtı, yan odadaki biriyle bir şeyler konuştu, sonra mahkûma dönerek:

"Bonacieux siz misiniz?" dedi.

"Evet, efendim" diye kekeledi tuhafiyeci, "emrinize amadeyim." Canlıdan çok ölüyü andırıyordu.

"Girin içeri" dedi görevli.

Ve tuhafiyecinin geçmesi için kenara çekildi. Tuhafiyeci hiçbir şey söylemeden itaat etti ve kendisini bekledikleri anlaşılan odaya girdi.

Burası, duvarları çeşitli saldırı ve savunma silahlarıyla süslenmiş, her tarafı kapalı, seslerin boğuk çıktığı, büyük bir çalışma odasıydı. Daha Eylül ayının sonları olmasına rağmen ısıtılmıştı içerisi. Odanın tam ortasında üstünde La Rochelle kentinin büyük bir planının sarılı olduğu kâğıt ve kitaplarla kaplı kare biçimli bir masa vardı.

Şöminenin önünde ayakta duran adam, orta boylu, geniş ve kibirli yüzlü, keskin bakışlı, geniş alınlı, keçi sakalı ve bıyığının daha da ince ve uzun gösterdiği zayıf yüzlü biriydi. Otuz altı otuz yedi yaşlarında olmasına rağmen saçları, keçi sakalı ve bıyıkları kırlaşmaya başlamıştı. Kılıç taşımasa da tam bir savaşçıyı andırıyordu ve üstlerinde hâlâ hafif bir toz tabakası görülen manda derisinden çizmeleri bugün ata binmiş olduğunu gösteriyordu.

Armand-Jean Duplessis'ti bu adam. Yani Kardinal de Richelieu; ama bize tanıtıldığı gibi beli bükülmüş bir ihtiyar, acılar içinde, bedeni çökmüş, sesi kısılmış, bir mezarı andıran koltuğuna gömülmüş, ancak dehasının gücüyle ayakta kalabilmiş ve Avrupa'yla mücadelesini de ancak düşünce-

lerinin ölümsüz uygulamalarıyla sürdürebilen biri değildi. Gerçekten o çağda olduğu gibi yani yakışıklı ve dimdik, yiğit şövalye tavırlı, bedence zayıf ama kendisini gelmiş geçmiş insanların en olağanüstü, en seçkinlerinden biri haline getiren moral gücünden destek alan biri gibiydi. Nevers Dükü'nü Mantova Dükalığı'nda destekleyip, Nîmes, Castres ve Uzés'i aldıktan sonra İngilizler'i Rè adasından atmaya, La Rochelle kuşatmasını başlatmaya hazırlandığı sıradaki görünümüydü bu.

Hiçbir özelliği yoktu Kardinal'in ilk bakışta ve yüzünü görmeyenlerin kimin karşısında bulunduklarını anlayabilmeleri hiç de kolay değildi doğrusu.

Zavallı tuhafiyeci, yukarda tanımladığımız kişi, karşısındakinin geçmişini okumak istercesine bakışlarını üzerine diktiği sırada kapıda, ayakta kalakaldı öylece.

"Bonacieux dedikleri adam bu mu?" diye sordu bir anlık bir sessizlikten sonra.

"Evet Monsenyör" diye karşılık verdi, görevli.

"Peki, verin şu kâğıtları bana ve yalnız bırakın bizi."

Görevli masada gösterilen kâğıtları aldı, onları isteyene verdi ve yerlere kadar eğildikten sonra çıktı.

Bonacieux, kâğıtların Bastille'de tutulan zabıtlar olduğunu anladı. Şöminenin yanında duran adam arada bir gözlerini kâğıtlardan ayırıp zavallı tuhafiyecinin yüreğine dalan iki hançer gibi üstüne dikiyordu.

On dakika okuduktan ve on saniye inceledikten sonra kararını vermişti Kardinal.

"Bu kafa hiçbir zaman fesat düşünmemiştir" diye mırıldandı, "ama olsun, deneyelim gene."

"Vatana ihanetle suçlanıyorsunuz" dedi Kardinal ağır ağır konuşarak.

"Bana da söylediler bunu Monsenyör" dedi Bonacieux.

Kendisini sorguya çeken kişiye, görevlinin kullandığı sözcükle hitap etmeyi uygun bulmuştu, "ama size yemin ederim, hiçbir şeyden haberim yok benim."

Kardinal gülümseyecekken kendini tuttu.

"Karınız, Madam de Chevreuse ve Buckingham Dükü Milord'la birlikte komplo düzenlemişsiniz."

"Gerçekten Monsenyör" diye karşılık verdi tuhafiyeci, "bütün bu adları duydum karımın ağzından."

"Hangi vesileyle anmıştı bu adları?"

"Karım, Kardinal de Richelieu'nün, Buckingham Dükü'nü mahvetmek için Paris'e getirdiğini ve onunla birlikte Kraliçe'yi de mahvetmeye niyetli olduğunu söylüyordu."

"Böyle mi diyordu?" diye bağırdı Kardinal dehşet içinde.

"Evet Monsenyör ama ben kendisine böyle laflar etmemesi gerektiğini ve Kardinal hazretlerinin buna gücünün yetmeyeceğini..."

"Susun! Aptalsınız siz!" diye karşılık verdi Kardinal.

"Karım da bana böyle demişti Monsenyör."

"Karınızı kimin kaçırdığını biliyor musunuz?"

"Hayır, Monsenyör."

"Gene de bazı şüpheleriniz var ama!"

"Evet Monsenyör ama bu şüpheler komiser beyin pek hoşuna gitmedi galiba ve ben de şüphelenmiyorum artık."

"Karınız kaçtı, biliyor muydunuz bunu?"

"Hayır Monsenyör, hapse girdikten sonra öğrendim bunu, çok sevimli bir adam olan komiser beyin aracılığıyla gene."

Kardinal gene gülecek gibi oldu ve gene tuttu kendini.

"Karınızın kaçtıktan sonraki durumuyla ilgili olarak bir şey bilmiyorsunuz yani!"

"Kesinlikle hiçbir şey bilmiyorum Monsenyör ama Louvre'a dönmüştür herhalde."

"Saat sabahın birinde dönmemişti henüz."

"Tanrım! Başına bir şey mi geldi yoksa!"

"Öğreneceğiz, telaşlanmayın. Kimse Kardinal'den bir şey saklayamaz, Kardinal her şeyi bilir."

"Bu durumda, Monsenyör, Kardinal'in karımın durumuyla ilgili olarak bana bir şey söylemeye razı olacağına inanıyor musunuz?"

"Olabilir ama daha önce sizin, karınızın Madam de Chevreuse'le ilişkileri konusunda bildiğiniz her şeyi itiraf etmeniz gerekiyor."

"Ama Monsenyör, bu konuda hiçbir şey bilmiyorum, onu hiç görmedim."

"Louvre'a karınızı almaya gittiğinizde, doğru eve mi dönerdi?"

"Hayır, hemen hemen hiçbir zaman doğru eve gitmezdi; kumaşçılarda işi olurdu, ben götürürdüm kendisini."

"Kaç kumaşçıyla ilişkisi vardı peki?"

"İki Monsenyör."

"Neredeydi bunlar?"

"Biri Vaugirard Sokağı'nda, öbürü La Harpe Sokağı'nda."

"Siz de içeri girer miydiniz onunla birlikte?"

"Kesinlikle girmezdim Monsenyör, kapıda beklerdim."

"İçeri tek başına girmek için ne gibi bir gerekçe gösterirdi size?"

"Gerekçe göstermezdi, beklememi söylerdi, ben de beklerdim."

"Mezhebi geniş bir kocasınız, sevgili Mösyö Bonacieux!" dedi Kardinal.

"Bana 'sevgili Mösyö' dedi. Oh!Oh! İşler yoluna giriyor!" diye düşündü tuhafiyeci.

"Bu evleri tanıyabilir misiniz peki?"

"Evet."

"Numaraları biliyor musunuz?"

"Evet."

"Kaç?"

"Vaugirard Sokağı'ndaki 25 numara, La Harpe Sokağı'ndaki 75."

"Peki" dedi Kardinal.

Bunun üzerine gümüş bir çıngırak aldı eline ve salladı, görevli içeri girdi.

"Haydi, Rochefort'u bulun bana, eve dönmüşse hemen gelsin" dedi alçak sesle.

"Kont burada" dedi görevli, "o da hemen görüşmek istiyor Kardinal hazretleriyle."

"Kardinal hazretleri!" diye mırıldandı Bonacieux, "Kardinal hazretleri ha!"

"Gelsin, gelsin!" dedi Richelieu heyecan içinde.

Görevli, genellikle Kardinal'in bütün itaatkâr hizmetkârlarında görülen bir çabuklukla dışarı çıktı.

"Kardinal hazretleri!" diye mırıldanıyordu Bonacieux, gözlerini fıldır fıldır döndürerek.

Görevli çıkalı beş saniye olmuştu ki kapı açıldı ve başka biri girdi içeri.

"O" diye bağırdı Bonacieux.

"Kim o?" diye sordu Kardinal.

"Karımı kaçıran adam."

Kardinal bir kez salladı çıngırağı. Görevli gene geldi.

"Bu adamı iki muhafıza teslim edin gene, ben çağırıncaya kadar beklesin."

"Hayır, Monsenyör! Hayır, o değilmiş!" diye bağırdı Bonacieux. "Hayır, yanılmışım. Başka biri bu, ona hiç benzemiyor! Bu beyefendi namuslu bir insan."

"Götürün şu dangalağı!" dedi Kardinal.

Görevli Bonacieux'yü kolundan tuttu ve iki muhafızın bulunduğu bekleme odasına götürdü.

Yeni gelen kişi, Bonacieux çıkıncaya kadar, sabırsızlıkla gözledi onu ve kapı kapanır kapanmaz,

"Gördüler birbirlerini" dedi, heyecanla Kardinal'e yaklaşarak.

"Kim?" diye sordu Kardinal.

"İkisi."

"Kraliçe'yle Dük mü?" dedi Richelieu.

"Evet."

"Nerede?"

"Louvre'da."

"Emin misiniz?"

"Hiç kuşkum yok."

"Kim söyledi bunu size?"

"Bildiğiniz gibi Kardinal hazretlerine son derece bağlı olan Madam de Lannoy."

"Niçin daha önce söylememiş?"

"Kraliçe ya öylesine rastlantıyla ya da çekindiği için Madam de Fargis'yi odasında yatırmış ve bütün gün de ayırmamış yanından."

"Peki öyleyse, yenildik! Şimdi rövanşı almaya çalışalım."

"Her şeyimle size yardımcı olacağım Monsenyör, içiniz rahat etsin."

"Nasıl olmuş olay?"

"Gece saat yarımda Kraliçe nedimeleriyle birlikteydi."

"Nerede?"

"Yatak odasında."

"Eee!"

"O sırada biri gelip çamaşırcının gönderdiği bir mektup uzatmış kendisine."

"Sonra?"

"Kraliçe birden heyecanlanmış ve yüzündeki allığa karşın sapsarı kesilmiş."

"Sonra! Sonra!"

"Gene de kalkmış ve boğuk bir sesle, 'Beni on dakika bekleyin, geleceğim' demiş ve kapıyı açıp çıkmış."

"Madam de Lannoy niçin o anda gelip haber vermemiş peki?"

"O zaman hiçbir şey belli değildi ki. Kraliçe 'Beni bekleyin' demiş, o da Kraliçe'ye karşı itaatsizlik edememiş."

"Kraliçe ne kadar zaman dışarda kalmış?"

"Kırk beş dakika."

"Nedimelerden kimse kendisine eşlik etmemiş mi?"

"Yalnız Doña Estefania."

"Sonra geri mi dönmüş?"

"Evet ama gül ağacından, üstünde marka olan küçük bir kutuyu alıp çıkmak için."

"Döndüğünde kutu yanında mıymış?"

"Hayır."

"Madam de Lannoy bu kutuda ne olduğunu biliyor muydu?"

"Evet: Majestelerinin Kraliçe'ye verdiği budaklı elmaslar."

"Geri döndüğünde kutu yok muymuş elinde?"

"Yokmuş."

"Madam de Lannoy'a göre kutuyu Buckingham'a mı vermiş yani?"

"Madam de Lannoy emin bundan."

"Nasıl?"

"Madam de Lannoy, gündüz, Kraliçe'nin nedimesi olarak, kutuyu aramış, bulamayınca da kuşkulanmış gibi yaparak Kraliçeye sormuş."

"Peki Kraliçe?.."

"Kraliçe kıpkırmızı kesilmiş ve elmaslardan birinin kırıldığını ve kutunun onarılmak üzere kuyumcuya gönderildiğini söylemiş."

"Kuyumcuya gidip bunun doğru olup olmadığından emin olmamız gerekir."

"Ben uğradım."

"Ne dedi peki kuyumcu?"

"Kuyumcunun hiçbir şeyden haberi yok."

"Peki! Peki! Rochefort, her şey kaybedilmiş değil henüz, ve belki... belki de böylesi çok daha iyi!"

"Şu bir gerçek ki ben şüphelenmiyordum Kardinal hazretlerinin dehasının..."

"Adamının budalalıklarını telafi edemeyeceğimi, değil mi?"

"Ben de aynı şeyi söyleyecektim ama Kardinal hazretleri lafımı bitirmeme fırsat bırakmadı."

"Chevreuse Düşesi'yle Buckingham Dükü'nün nerede saklandıklarını biliyor musunuz?"

"Hayır, Monsenyör, adamlarım bu konuda olumlu hiçbir şey söyleyemediler."

"Ben biliyorum ama."

"Siz mi Monsenyör?"

"Evet, en azından şüphe ediyorum. Biri Vaugirard Sokağı 25 numarada, öbürü de La Harpe Sokağı 75 numarada."

"Kardinal hazretleri ikisini de tutuklatmamı isterler mi?"

"Çok geç artık, gitmişlerdir."

"Olsun, emin oluruz hiç değilse."

"Muhafızlarımdan on adam alın ve iki evi de arayın."

"Gidiyorum Monsenyör."

Ve Rochefort dışarı çıktı.

İçerde yalnız kalan Kardinal bir an düşündü ve çıngırağı üçüncü kez çaldı.

Görevli gene geldi.

"Mahkûmu içeri alın" dedi Kardinal.

Bonacieux efendi gene içeri alındı ve görevli, Kardinal'in bir işaretiyle çekildi.

"Beni aldattınız" dedi Kardinal sert bir sesle.

"Ben, ben! Kardinal hazretlerini aldatmak ha!"

"Karınız Vaugirard ve La Harpe sokaklarında kumaşçılara gitmiyordu."

"Aman Allahım! Nereye gidiyordu peki?"

"Chevreuse Düşesi'ne ve Buckingham Dükü'ne gidiyordu."

"Doğru!" dedi Bonacieux eski anılarına dalarak. "Evet doğru, Kardinal hazretleri haklı. Karıma kaç defa kumaşçıların böyle tabelası olmayan binalarda oturmalarının tuhaf olduğunu söyledim ve her seferinde de katıla katıla güldü. Ah Monsenyör!" diyerek Kardinal'in ayaklarına kapandı birden Bonacieux. "Ah siz ne iyisiniz Kardinal, büyük Kardinal, herkesin yücelttiği büyük bir dehasınız siz!"

Kardinal, böylesine düşkün birine karşı kazandığı zafer ne kadar önemsiz olursa olsun, bir an için gururlandı gene de. Sonra sanki aklına bir şey gelmiş gibi dudaklarına bir gülümseme yayıldı ve elini tuhafiyeciye uzattı:

"Kalkın dostum" dedi, "siz yiğit bir insansınız."

"Kardinal elime dokundu! Büyük bir adamın eline dokundum!" diye bağırdı Bonacieux. "Büyük adam, bana dostum, diye hitap etti."

"Evet, dostum, evet" diye ekledi, istediği zaman babacan tavırlar takınmayı çok iyi bilen ama bu yolla ancak kendisini iyi tanımayanları aldatabilen Kardinal. "Nasıl haksız yere kuşkulanmışlar sizden? Neyse tazminat ödenmesi gerek size, haydi alın bakalım şu yüz altınlık keseyi de bağışlayın beni."

"Sizi bağışlamak mı Monsenyör?" dedi Bonacieux. Keseyi alıp almamakta duraksıyordu çünkü bu sözde bağışın alay olabileceğinden endişeleniyordu. "Ama siz beni tutuklat-

tırmakta, bana işkence etmekte, beni astırmakta serbestsiniz. Siz efendisiniz ve ben size hiçbir şey söyleme hakkına sahip değilim. Sizi bağışlamak mı Monsenyör? Aklınızın ucundan bile geçirmeyin böyle bir şeyi!"

"Ah! Sevgili Mösyö Bonacieux, bakıyorum da çok cömertsiniz ve teşekkür ediyorum size bu cömertliğinizden dolayı. Demek bu keseyi alıyorsunuz ve pek fazla bir hoşnutsuzluk göstermeden gidiyorsunuz, öyle mi?"

"Büyülenmiş bir halde gidiyorum buradan Monsenyör."

"Elveda öyleyse ya da daha doğrusu Allahaısmarladık, çünkü tekrar görüşeceğimizi umuyorum."

"Gayet tabii, yeter ki Monsenyör istesinler. Kardinal hazretlerinin emirlerine amadeyim her zaman."

"Merak etmeyin, her zaman görüşeceğiz çünkü sizinle konuşmak keyif verdi bana."

"Ah Monsenyör!"

"Allahaısmarladık Mösyö Bonacieux, Allahaısmarladık!"

Ve Kardinal eliyle Bonacieux'ye bir işaret yaptı. Bonacieux de yerlere kadar eğilerek selam verdi, sonra geri geri giderek çekildi ve bekleme odasına varınca Kardinal, adamın heyecan içinde "Yaşasın Monsenyör! Yaşasın Kardinal hazretleri! Yaşasın Ulu Kardinal!" diye bağırdığını işitti. Kardinal, Bonacieux efendinin duygularını böyle parlak ve gösterişli bir biçimde dile getirişini gülümseyerek karşıladı, sesler duyulmaz olunca:

"İşte benim için çekinmeden canını verebilecek biri daha" dedi.

Kardinal daha sonra, önceden söylediğimiz gibi masanın üstünde duran La Rochelle haritasını incelemeye başladı. Bir kalemle on sekiz ay sonra kuşatılacak kentin kapısını örtecek ünlü bendi çizdi.

Derin stratejik düşüncelere daldığı sırada kapı açıldı ve Rochefort girdi içeri.

"Ne haber?" diyerek yerinden öyle bir sıçradı ki Kardinal, konta verdiği görevi ne kadar önemsediğini belli etti böylece.

"Doğru" dedi Kont. "Yirmi altı yirmi sekiz yaşlarında genç bir kadınla, otuz beş kırk yaşlarında bir erkek, biri dört, öbürü beş gün, gerçekten de Kardinal hazretlerinin belirlediği bu evlerde kalmışlar ama kadın bu gece, erkek de bu sabah gitmişler."

"Onlardı demek!" diye haykırdı Kardinal. Saate baktı, "peşlerine düşmek için çok geç artık! Düşes çoktan Tours'da, Dük de Boulogne'dadır. Yapılacak iş Londra'da bulmaktır onları."

"Emirleriniz Kardinal hazretleri?"

"Olup bitenlerle ilgili olarak tek kelime edilmeyecek. Kraliçe tam bir güvenlik içinde olmalı. Sırrını bildiğimizden haberi olmamalı, bizim herhangi bir komployu açığa çıkarmaya çalıştığımızı sanmalı. Bana mühürdar Sèguier'yi gönderin."

"Peki o adamı ne yaptınız Kardinal hazretleri?"

"Hangi adamı?" diye sordu Kardinal.

"Bonacieux'yü."

"Ne yapılabilirse onu. Karısının casusu yaptım."

Rochefort Kontu, efendisinin büyüklüğünü takdir eden biri gibi eğilerek selam verdi ve çekildi.

Yalnız kalan Kardinal tekrar yerine oturdu, bir mektup yazıp özel mührüyle damgaladı, sonra çıngırağı çaldı. Görevli dördüncü kez girdi.

"Vitray'i çağırtın bana" dedi, "yolculuğa hazırlanmasını söyleyin ona."

Çağırttığı adam, bir süre sonra, önünde, ayakta duruyordu. Çizmelerini çekmiş, kılıcını kuşanmıştı.

"Vitray" dedi, "acele Londra'ya gideceksiniz. Yolda hiç durmayacaksınız. Bu mektubu Milady'ye vereceksiniz. İşte size iki yüz altınlık bir makbuz, geçerken defterdara uğrayın, ödesinler size. Altı gün içinde dönerseniz ve verdiğim görevi gereği gibi yerine getirirseniz, bir bu kadar daha alacaksınız."

Haberci tek kelime etmeden eğildi, mektubu, iki yüz altınlık makbuzu aldı ve çıktı.

İşte mektupta yazılı olanlar:

Milady,
Buckingham Dükü'nün bulunacağı ilk baloda siz de hazır bulunun. H.rkasında bir düzine budaklı elmas olacak. Yanına yaklaşıp kesin.
Bu elmasları ele geçirince bana haber verin.

XV

HUKUKÇULAR VE SİLAHŞÖRLER

Bu olayların ertesi günü, Athos hâlâ ortalarda gözükmeyince, d'Artagnan'la Porthos, gidip Trèville'e onun kaybolduğunu haber vermişlerdi.

Aramis'e gelince, beş günlük izin istemiş ve Rouen'a gitmişti, bazı ailevi sorunları olduğu söyleniyordu.

Mösyö de Trèville askerlerin babasıydı. İçlerinde en az tanınmış olanı bile, birliğin üniformasını giyer giymez, onun bir öz kardeş gibi yardım ve desteğini göreceğinden emindi.

Trèville bu nedenle hemen cinayet yargıcına başvurdu. Kızıl-Haç hizmetleriyle ilgilenen görevli çağrıldı ve ayrı ayrı alınan bilgilerden Athos'un bir süre için For-l'Evêque'de bulunduğu öğrenildi.

Athos da Bonacieux'nün başından geçtiğini gördüğümüz bütün sınavlardan geçmişti.

İki tutuklunun yüzleştirilmesi sahnesini birlikte izlemiştik. O zamana kadar d'Artagnan'ın kendisi için gerekli zamanı bulamayacağı endişesiyle ağzını açmamış olan Athos, endişelenmeye başlayınca, bu karşılaşma sırasında adının d'Artagnan değil Athos olduğunu söylemişti.

Daha sonra Mösyö Bonacieux'yü de Madam Bonacieux'yü de tanımadığını ekledi sözlerine, ikisiyle de hiç konuşmadığını belirtti. Akşam saat ona doğru dostu d'Artagnan'ı ziyarete gelmiş, o zamana kadar da vaktini Mösyö de Trèville'in yanında geçirmiş, yemeği de orada yemişti. Bunu kanıtlamak için yirmi tanık gösterebileceğini de ekledi sözlerine. Bu arada birçok soylu kişiyle birlikte Mösyö de Trèmouille'un da adını andı.

Bu silahşörün basit ve kararlı ifadesi ilki gibi ikinci komiseri de hiç etkilememiş gibi gözüktü. Hukukçuların silahşörlere karşı besledikleri kin itiyordu onu böyle bir davranışa ama Mösyö de Trèville ve Mösyö Dük de la Trèmouille adları üzerinde düşünülmeye değerdi.

Athos da Kardinal'e gönderildi, ama ne yazık ki Kardinal Louvre'da, Kral'ın yanındaydı.

Bu da Mösyö de Trèville'in cinayet yargıcının ve For-l'Evêque komutanının yanından Athos'u bulamadan çıkıp Majestelerinin yanına gittiği zamana rastlamıştı.

Mösyö de Trèville silahşörlerin komutanı sıfatıyla, Kral'la istediği saatte görüşebiliyordu.

Kral'ın, Kraliçe'yle ilgili olarak beslediği ve Kardinal tarafından da desteklenen peşin yargılarının ne olduğu bilinmektedir ve Kardinal'in entrika konusunda erkeklerden çok kadınlardan çekindiği çok açıktır. Bu peşin yargıların başlıca nedenlerinden biri de Anne d'Autriche'le Madam de Chevreuse arasındaki dostluktu. Bu iki kadın Kardinal'e, İspanya ile yapılan savaşlardan, İngiltere'yle olan çatışmalar-

dan ve mali sıkıntılardan daha fazla endişe veriyordu. Madam de Chevreuse'ün Kraliçe'ye yalnız siyasi entrikalarda değil, gönül maceralarında da hizmet verdiğine inanıyordu ve özellikle de bu durum canını sıkıyordu Kardinal'in.

Kardinal'in, Tours'a sürgüne gönderilen Madam de Chevreuse'ün kalkıp Paris'e geldiğini, herkesin onu Tours'da bilirken, beş gün Paris'te kaldığını ve bu süre içinde polisi atlattığını bildiren sözleri müthiş öfkelendirmişti Kral'ı. Kaprisli ve sadakatsiz biri olan Kral ille de Doğrucu Louis ve İffetli Louis olarak anılmak istiyordu. Tarihin akıl yoluyla değil de olaylarla açıkladığı bu kişiliği gelecek kuşaklar da anlamakta zorluk çekeceklerdir.

Ama Kardinal, Madam de Chevreuse'ün Paris'e gelmekle kalmayıp, Kraliçe'nin o çağda kabala diye adlandırılan gizemli haberleşme yoluyla onunla ilişki kurduğunu, Kardinal olarak kendisinin bu karanlık olayı ortaya çıkaracağını, Kraliçe'nin gönderdiği özel görevlinin, sürgüne gönderilmiş bu kadının yanında suçüstü ve bütün delillerle birlikte yakalanacağı sırada, bir silahşörün, kılıcını çekerek, adaletin gerçekleşmesine karşı koyma cüretini gösterdiğini, olayı bütün ayrıntılarıyla Kral'ın gözlerinin önüne sermek amacıyla tarafsız bir biçimde görev yapan onurlu güvenlik güçlerine saldırdığını da ekleyince XIII. Louis kendine hâkim olamadı, öfkeden sapsarı kesilmiş bir halde Kraliçe'nin dairesine doğru bir adım attı. Bu sessiz ve müthiş öfke patlak verdiğinde, en acımasız vahşeti sergileyebilirdi o.

Üstelik bütün bu konuşmalar sırasında Kardinal, Buckingham Dükü'nün adını bile anmamıştı.

İşte Mösyö de Trèville de soğuk ve kibirli bir tavırla ve kusursuz bir kıyafet içinde tam bu sırada girdi içeri.

Kardinal'in orada bulunmasından ve Kral'ın yüzünün ifadesinden olup bitenleri kestiren Mösyö de Trèville birden kendisini Filistinliler karşısında dövüşen Samson kadar güçlü hissetti.

Louis elini kapının tokmağına atmışken Mösyö de Trèville'in içeri girerken çıkardığı gürültüyle döndü.

"Tam zamanında geldiniz, Mösyö" dedi Kral, öfkesi belli bir düzeye çıktığında hiçbir şeyini gizleyemezdi. "Silahşörlerinizle ilgi olarak çok güzel şeyler anlattılar bana."

"Ben de Majestelerine hukukçularıyla ilgili olarak güzel şeyler anlatacağım" dedi Mösyö de Trèville buz gibi bir sesle.

"Lütfen" dedi Kral kibirli bir tavırla.

"Majestelerine bildirmekle şeref duyarım" diye sürdürdü konuşmasını Mösyö de Trèville aynı buz gibi ses tonuyla. "Son derece saygıdeğer ama görebildiğim kadarıyla üniformanın azılı düşmanı bazı savcılar ve polis komiserleri, silahşörlerimden, daha doğrusu silahşörlerinizden birini, hem de tavır ve tutumundaki kusursuzlukla tanınan, büyük şöhrete sahip, Majesteleri üzerinde de olumlu izlenimler bırakmış birini bir evde tutuklayıp, sokaklardan geçirmeye ve For-l'Evêque'e atmaya cüret etmişler: Athos'u. Ve bu işi bana göstermeyi kabul etmedikleri bir emirle yaptılar."

"Athos" dedi Kral, elinde olmadan. "Evet, sahi, hatırlıyorum bu adı."

"Majesteleri hatırlayacaklardır" dedi Mösyö de Trèville. "Mösyö Athos sizin de bildiğiniz o talihsiz düello sırasında Mösyö de Cahusac'ı ağır biçimde yaralama bahtsızlığına uğramış silahşördür. Bu arada sorayım Monsenyör" diye sürdürdü konuşmasını Mösyö de Trèville birden Kardinal'e dönerek. "Mösyö de Cahusac tamamen sağlığına kavuştu değil mi?"

"Teşekkür ederim" dedi Kardinal öfkeden dudaklarını ısırarak.

"Athos bu sırada evde bulunmayan arkadaşlarından birini ziyarete gitmiş" diye devam etti Mösyö de Trèville. "Des Essarts birliğinde Majestelerinin acemi muhafızlarından Bèarn'lı arkadaşını ve henüz odaya girmiş, arkadaşını bekler-

ken, eline bir kitap alıp oturmuşken, bir yığın asker ve aralarına karışmış mübaşir, odacı, bekçi, evi kuşatmışlar ve kapıları kırmaya başlamışlar..."

Kardinal Kral'a "Size sözünü ettiğim mesele" anlamına gelen bir işaret yaptı.

"Bunların hepsini biliyoruz" diye karşılık verdi Kral. "Bize hizmet amacıyla yapılmıştır bunlar."

"Öyleyse" dedi Trèville, "masum silahşörlerimden birini yakalamaları, bir hırsız gibi iki muhafızın yanına katmaları ve Majesteleri uğruna kanını döken ve bugün de dökmeye hazır olan şerefli bir insanı o küstah kalabalık arasında dolaştırmalarının amacı da size hizmetten başka bir şey değil."

"Yok yahu!" dedi şaşıran Kral, "böyle mi oldu hadise?"

"Mösyö de Trèville, bu şerefli insanın, bu masum silahşörün, bir saat önce benim göndermiş olduğum ve önemli bir olayla ilgili olarak soruşturma yapmakla görevlendirdiğim dört komiseri kılıcıyla kovaladığını söylemiyor ama" dedi Kardinal.

"Kardinal hazretlerinin bu iddiasını kanıtlamasını istiyorum" diye karşılık verdi Trèville, Gaskonyalılar'a özgü açık sözlülüğü ve askerlere özgü sertliğiyle. "Çünkü benim üstün nitelikli silahşörüm Athos'un, yemeğimi konağımda yedikten sonra, salonumda, Mösyö Dük de la Trèmouille ve Mösyö Kont de Châlus'yle sohbet ettiğini bildirmekle şeref duyarım."

Kral Kardinal'e baktı.

"Bir tutanak yasa gibidir" dedi Kardinal. Majestelerinin sessiz sorusuna yüksek sesle cevap vermiş oldu. "Kılıçla kovalananlar da Majestelerine sunmakla şeref duyduğum bu tutanağı hazırlamışlar."

"Hukukçuların hazırladığı tutanak soyluların şeref sözü kadar değerli mi?" diye karşılık verdi Trèville öfkeyle.

"Haydi, haydi, Trèville, susun bakayım" dedi Kral.

"Kardinal hazretleri, silahşörlerimden birinden kuşkulanıyorsa eğer, Kardinal'in adaletinin benim bir soruşturma istememi gerektirmeyecek kadar iyi çalıştığını da herkes bilir" dedi Trèville.

"Adaletin baskın düzenlediği bu evde, silahşörün dostu bir Bèarn'lı oturuyormuş galiba" diye sürdürdü konuşmasını Kardinal telaşsız bir tavırla.

"Kardinal hazretleri Mösyö d'Artagnan'dan mı söz ediyorlar yoksa."

"Sizin himaye ettiğiniz bir delikanlıdan söz etmek istiyorum Mösyö de Trèville."

"Evet Kardinal hazretleri, tam üstüne bastınız."

"Bu delikanlının dostuna kötü alışkanlıklar..."

"Mösyö Athos'a mı? Kendisinden iki kat büyük olan birine mi?" diye araya girdi Mösyö de Trèville. "Hayır Monsenyör. Kaldı ki Mösyö d'Artagnan geceyi bende geçirdi."

"Allah! Allah! Herkes geceyi siz de mi geçirdi yahu?" dedi Kardinal.

"Kardinal hazretleri sözlerimden kuşkulanıyorlar mı yoksa?" diyen Trèville öfkeden kıpkırmızı kesilmişti.

"Hayır! Allah korusun!" dedi Kardinal. "Ama saat kaçta sizdeydi acaba, söyleyebilir misiniz?"

"İşte bunu kesin biçimde söyleyebilirim Kardinal hazretlerine çünkü konağa geldiğinde saat dokuz buçuktu, bunu fark etmiştim; ben vaktin daha geç olduğunu sanıyordum."

"Saat kaçta çıktı konağınızdan?"

"On buçukta. Olaydan bir saat sonra."

"Ama nasıl olur?" diye karşılık verdi Kardinal. Trèville'in sözlerine inanmamayı aklının ucundan bile geçirmek istemiyordu ve zafere ulaşamayacağını da sezmişti. "Üstelik Athos, Fossoyeurs Sokağı'ndaki o evde yakalandı" dedi.

"Dostların birbirlerini ziyareti yasak mı? Benim birliğimden bir silahşör, Mösyö des Essarts'ın birliğinden bir muhafızla dost olamaz mı?"

"Hayır, bu dostluğun kurulduğu ev kuşkulu bir evse, olamaz."

"Trèville, bu evin kuşkulu bir ev olduğunu bilmiyor muydunuz siz?" dedi Kral.

"Gerçekten bilmiyordum Majeste ama her yerde kuşku uyandıran evler olabilir. Ne var ki ben d'Artagnan'ın oturduğu dairenin kuşkulu olabileceğini kabul etmem çünkü ben onun sözlerine inanırım Majeste. Ve şunu söylemekte yarar görüyorum ki Majestelerine onun kadar sadık bir hizmetkâr, Kardinal hazretlerine onun kadar hayranlık duyan biri ender bulunur."

"Carmes-Dèchaussès Manastırı yanındaki talihsiz çatışmada Jussac'ı yaralayan d'Artagnan değil mi bu?" diye sordu Kral, Kardinal'e dönerek. Kardinal öfkeden kıpkırmızı kesilmişti.

"Ertesi gün de Bernajoux'yu. Evet Majeste, haklısınız, Majestelerinin belleği çok güçlü."

"Peki nasıl çözümleyeceğiz bu sorunu şimdi?" dedi Kral.

"Bu benden çok Majestelerine bağlı" dedi Kardinal. "Ben suçluluklarını kanıtlayacaktım."

"Ben de inkâr ediyorum" dedi Trèville. "Ama Majestelerinin yargıçları var ve karar verecek olan yargıçları."

"Doğru" dedi Kral, "yargıçların önüne koyalım davayı. Yargılamak onların işi madem, yargılasın onlar da."

"Ama" diye araya girdi Trèville, "yaşadığımız şu kara

günlerde dürüst ve şerefli bir yaşam sürmek, insanı iftira ve zulümden kurtaramayabiliyor. Çok üzüntü verici bir şey bu! Bu nedenle ordunun, birtakım polisiye meseleler yüzünden insaf ölçülerini aşan uygulamalara hedef olduğunu hissetmekten pek hoşnut kalmayacağını söyleyebilirim."

İhtiyatsızca laflardı bunlar ama Mösyö de Trèville bile bile böyle konuşmuştu. Bir patlama olmasını istiyordu çünkü patlama ateş çıkaracak ve ateş de etrafı aydınlatacaktı.

"Polisiye meseleler!" diye bağırdı Kral, Trèville'in sözlerini tekrarlayarak. "Polisiye meselelermiş! Siz ne biliyorsunuz ki Mösyö? Siz kendi silahşörlerinizle ilgilenin ve canımı sıkmayın benim. Sizin bu konuşmalarınızı duyan da sanki yanlışlıkla bir silahşör tutuklanırsa, Fransa tehlikeye düşecek, sanır. Bir silahşör için bu kadar gürültü patırtı da ne oluyor böyle? Canım isterse, onunu, yüzünü içeri atarım! Bütün birliği içeri atarım! Kimse ağzını açmayacak bu konuda, tamam mı?"

"Majestelerinin gözünde kuşku duyulması gereken insanlar durumuna düştükleri andan itibaren suçludur silahşörler" dedi Trèville. "Bu yüzden size kılıcımı teslim etmeye hazırım Majeste. Çünkü askerlerim suçlandıktan sonra ben de suçlanacağım kesinlikle Kardinal hazretleri tarafından. Bu nedenle beni de tutuklanmış olan Athos ve tutuklanacak olan d'Artagnan'la birlikte tutuklattırın lütfen."

"Gaskonyalı kafası işte, bitti mi söyleyecekleriniz?" dedi Kral.

"Majeste" diye karşılık verdi Trèville, sesini hiç alçaltmadan. "Emir verin silahşörümü geri versinler bana ya da yargılasınlar."

"Yargılanacak" dedi Kardinal.

"Peki, daha iyi olur. Bu durumda Majestelerinden izin isteyeceğim, bu davayı savunmak için."

Kral, bir patlamadan endişelendi.

"Kardinal hazretlerinin kişisel endişeleri olmasaydı..."

Kardinal, Kral'ın üzerine doğru geldiğini görünce, kendisi ona doğru yürüdü ve önünü kesti.

"Pardon" dedi, "Majesteleri beni etki altında kalmış bir yargıç olarak gördüğü andan itibaren çekiliyorum ben."

"Peki" dedi Kral, "olay sırasında Athos'un konağınızda olduğuna ve olayla ilgisi olmadığına dair babamın hatırasına hürmeten yemin edebilir misiniz?"

"Babanızın hatırasına ve bu dünyada en çok sevdiğim, en çok yücelttiğim kişi olan sizin üzerinize yemin ediyorum!"

"Düşünün Majeste" dedi Kardinal. "Tutukluyu böyle koyuverecek olursak, gerçek hiçbir zaman aydınlanamayacaktır."

"Athos, yargıçlar kendisini ne zaman sorguya çekmek isterlerse, istedikleri bilgileri vermek üzere hazır bulunacaktır" dedi Trèville. "Endişe buyurmayınız Kardinal hazretleri, kaçmaz, ben söz veriyorum size."

"Gerçekten de kaçmayacaktır" dedi Kral. "Mösyö de Trèville'in de dediği gibi istediğimiz an buluruz onu. Ayrıca şu var ki güven vermeliyiz onlara, daha politik olur böylesi" diye sürdürdü konuşmasını alçak sesle ve Kardinal'e yalvaran gözlerle bakarak.

Louis'nin bu politikası gülümsetti Richelieu'yü.

"Emredin, Majeste, bağışlamak hakkınız var" dedi.

"Bağışlamak hakkı ancak suçlulara karşı kullanılır" dedi Trèville, son sözü kendisi söylemek istiyordu. "Oysa benim silahşörüm masum. Dolayısıyla siz bağışlamayacaksınız Majeste; siz yalnızca adaletin yerini bulmasını sağlayacaksınız."

"For-l'Evêque'de mi o?" dedi Kral.

"Evet Majeste, hem de herkesten uzakta, adi bir suçlu gibi hücrede."

"Allah kahretsin! Allah kahretsin!" diye homurdandı Kral. "Ne yapılabilir acaba?"

"Serbest kaldığına dair bir kâğıt imzalamanız yeterlidir, her şey çözüme kavuşmuş olur böylece" dedi Kardinal. "Majeste gibi ben de Mösyö de Trèville'in verdiği sözü yeterli buluyorum."

Trèville kuruntulu bir keyifle, saygıyla eğildi. Kardinal'in böyle hemen razı olması yerine, inatla karşı koymuş olmasını yeğliyordu nedense o.

Kral buyruğu imzaladı ve Trèville, hiç vakit kaybetmeden alıp gitti.

Tam dışarı çıkarken, Kardinal, dostça gülümseyerek şunları söyledi Kral'a:

"Majeste, komutanlarınız ve askerleriniz mükemmel bir uyum içindeler. Herkesin örnek alması gereken, yararlı ve onurlu bir şey bu."

"Bu bana kötü bir oyun oynayacak" diyordu içinden Trèville. "Bu tür adamlar kesinlikle yenilgiyi kabul etmezler. Her neyse şimdi elimizi çabuk tutmamız gerekiyor çünkü Kral her an kararını değiştirebilir. Üstelik Bastille'den ya da Forl'Evêque'den çıkan birini tekrar aynı yere tıkmak, içerdekini bırakamamaktan daha zordur her halde."

Trèville zafer kazanmış bir komutan tavrı içinde Forl'Evêque'e girip silahşörü serbest bıraktırdı. Athos'un sessiz kayıtsızlığında hiçbir değişiklik yoktu.

Daha sonra d'Artagnan'ı ilk kez gördüğünde şunları söyledi ona:

"Ucuz atlattınız, Jussac'a vurduğunuz kılıç darbesinin bedeli ödendi. Bernajoux'nunkiyse duruyor henüz. Ama bu sefer o kadar güvenmeyin kendinize."

Aslında Trèville, Kardinal'den çekinmekte ve henüz

her şeyin bitmemiş olduğuna inanmakta haklıydı. Çünkü silahşörlerin komutanı kapıyı arkasından çeker çekmez, Kral'a şöyle demişti Kardinal:

"Majeste, baş başa kaldığımıza göre, biraz daha ciddi konuşalım lütfen. Buckingham Dükü beş günden beri Paris'teydi ve bu sabah gitti."

XVI

MÜHÜRDAR SEGUER ESKİDEN YAPTIĞI GİBİ ÇALMAK ÜZERE ÇOK ARADI ÇANI

Bu birkaç sözcüğün XIII. Louis üzerinde uyandırdığı izlenim konusunda fikir sahibi olmak imkânsız. Önce kızardı sonra sarardı. Kardinal bir anda kaybettiği her şeyi yeniden kazandığını gördü.

"Mösyö de Buckingham Paris'te ha!" diye bağırdı. "Niçin gelmiş peki?"

"Hiç kuşkusuz düşmanlarımız Huguenot'lar ve İspanyollar'la birlikte entrika çevirmeye."

"Hayır! Hayır! Madam de Chevreuse, Madam de Longueville ve Condè'lerle birlikte benim şerefimle oynamak için gelmiştir o!"

"Ah, Majeste! O nasıl düşünce öyle! Kraliçe çok akıllıdır ve özellikle de Majestelerini çok severler."

"Kadınlar zayıf yaratıklardır, sayın Kardinal" dedi Kral. "Ve beni çok sevmesi meselesine gelince, ben bu sevginin ne olduğunu biliyorum."

"Doğrusu Buckingham Dükü'nün Paris'e bütünüyle politik bir amaçla gelmiş olduğunu inatla savunuyor değilim ben de" dedi Kardinal.

"Ben, başka bir amaçla gelmiş olduğundan kesinlikle

eminim sayın Kardinal ama eğer Kraliçe suçluysa, korkusundan titresin!"

"Aslında" dedi Kardinal, "böyle bir ihanet ihtimali, bende, aklımı durduracak kadar tiksinti uyandırıyorsa da Majesteleri, düşündürüyor beni ister istemez. Majestelerinin emirleri üzerine birçok kez sorguya çektiğim Madam de Lannoy, bu sabah bana Kraliçe'nin önceki gece çok geç yattığını, bu sabah çok ağladığını ve bütün gününü de mektup yazmakla geçirdiğini söyledi."

"Tamam" dedi Kral. "Kesinlikle ona yazdı, Kardinal, Kraliçe'nin yazdığı mektupları ele geçirmem gerekiyor.

"Nasıl ele geçirebiliriz ki Majeste? Bana öyle geliyor ki böyle bir görevi ne ben ne de Majesteleri üstlenebiliriz."

"Madam La Marèchale d'Ancre'a ne yapılmıştı?" diye bağırdı Kral, müthiş bir öfkeyle. "Önce dolapları sonra da üstü başı arandı!"

"Majeste, Madam La Marèchale d'Ancre, yalnızca Madam La Marèchale d'Ancre'dı, Floransalı bir serüvenci kadın, o kadar; oysa Majestelerinin saygıdeğer eşi Anne d'Autriche, Fransa Kraliçe'sidir, yani dünyanın en yüce prenseslerinden biri sayılır."

"Prenseslerin en suçlusu o, sayın Kardinal. Bulunduğu yüce mevkiyi unuttukça, daha da aşağılara inmiştir. Zaten uzun süredir, bu küçük aşk ve siyaset entrikalarına bir son vermeye karar vermiştim. Onun da yanında La Porte adlı biri var."

"Bence bütün bunlar onun başının altından çıkıyor, itiraf edeyim" dedi Kardinal.

"Yani siz de benim gibi, Kraliçe'nin beni aldattığına mı inanıyorsunuz?"

"Ben Kraliçe'nin Kral'ın gücüne karşı fesat çevirdiğine inanıyorum ve bunu tekrarlıyorum Majesteleri ama şerefine karşı hiçbir şey söylemedim."

"Bana sorarsanız her ikisine karşı fesat çeviriyor. Ben size diyorum ki Kraliçe beni sevmiyor; ben size diyorum ki başkasını seviyor o; ben size diyorum ki o alçak Buckingham Dükü'nü seviyor! Paris'teyken niçin tutuklatmadınız onu?"

"Dük'ü tutuklatmak! Kral I. Charles'ın başbakanını tutuklamak ha! Böyle bir şeyi nasıl düşünebilirsiniz Majeste? Ne büyük bir rezalet olurdu bu! Ya Majestelerinin kuşkuları, ki bende sürüyor bu kuşkular, doğru çıkmasa ne olurdu? Ne umut kırıcı bir skandal olurdu bu düşünsenize bir!"

"Ama bir serseri, bir hırsız gibi ortaya çıktığına göre..."

Louis söyleyeceği sözden, kendisi dehşete düşerek durdu, Richelieu ise boynunu uzatıp, Kral'ın dudaklarında kalan sözcüklerin dökülmesini bekledi.

"Ortaya çıktığına göre?"

"Hiç" dedi Kral, "hiç. Ama Paris'te bulunduğu süre içinde hiç gözden uzak tutmadınız kendisini değil mi?"

"Hayır, Majeste."

"Nerede kalıyordu?"

"La Harpe Sokağı, 75 numara."

"Neresi burası?"

"Luxembourg taraflarında."

"Kraliçe'yle görüşmediğinden emin misiniz?"

"Kraliçe'nin görevlerine son derece bağlı olduğunu sanıyorum Majesteleri.

"Ama mektuplaştılar. Kraliçe bütün gün ona mektup yazmıştır, bu mektupları istiyorum sayın Kardinal."

"Ama Majesteleri...

"Sayın Kardinal ne pahasına olursa olsun istiyorum bu mektupları.

"Ben gene de Majestelerine hatırlatmak isterim ki..."

"İsteklerime devamlı böyle karşı çıkarak siz de mi bana ihanet ediyorsunuz yoksa sayın Kardinal? Yoksa siz de İspanyollar'la, İngilizler'le, Madam de Chevreuse ve Kraliçe ile işbirliği mi yapıyorsunuz?"

"Majeste" diye karşılık verdi Kardinal, içini çekerek, "ben kendimi bu tür kuşkulardan uzak sanıyordum."

"Sayın Kardinal, söylediklerimi duydunuz; istiyorum bu mektupları."

"Bunun bir tek yolu var."

"Nedir?"

"Bu işi Mühürdar Sèguier'ye vermek. Bu iş tamamen onun görev alanına giriyor."

"Hemen bulup getirsinler onu!"

"Şu anda konağımda olmalı Majeste. Bana uğramasını rica etmiştim ve Louvre'a gelirken de, beni beklemesini söylemelerini emrettim."

"Hemen bulup getirsinler!"

"Majestelerinin emirleri yerine getirilecektir ama..."

"Ama ne?"

"Ama Kraliçe boyun eğmeyi kabul etmeyebilir belki!"

"Benim emirlerime öyle mi?"

"Evet, bu emirlerin Kral tarafından verildiğini bilmezse."

"Peki o zaman, şüphelenmemesi için, bizzat ben söyleyeceğim kendisine."

"Majesteleri, aranızdaki bağın kopmaması için elimden gelen her şeyi yaptığımı unutmazlar umarım."

"Evet, Kardinal, Kraliçe'ye karşı çok hoşgörülü

davrandığınızı biliyorum. Haddinden de fazla belki ve haberiniz olsun, daha sonra konuşacağız bu meseleyi."

"Majesteleri ne zaman isterlerse ama Majeste, sizinle Fransa Kraliçesi arasında arzuladığım uyumun oluşması için kendimi feda etmekten mutluluk ve gurur duyacağım her zaman, bunu bilmenizi isterim."

"Peki Kardinal, peki ama siz Mühürdar'ı çağırtın hemen, ben de Kraliçe'nin yanına gidiyorum."

Ve XIII. Louis aradaki kapıyı açarak, kendi dairesinden Anne d'Autriche'in dairesine uzanan koridora çıktı.

Kraliçe, nedimeleri Madam de Guitaut, Madam de Sablè, Madam de Montbazon ve Madam de Guèmènèe'nin arasında oturuyordu. Bir köşede de Madrid'den kendisiyle birlikte gelen oda hizmetçisi doña Estefania duruyordu. Madam de Guèmènèe kitap okuyordu ve herkes dikkatle onu dinliyordu. Dinlemeyen tek kişi, dinler gibi gözüküp, kendi düşüncelerine dalabilmek için kitap okuma işini başlatan Kraliçe'ydi.

Bu düşünceler son aşkın pırıltısıyla yaldızlanmış olduğu halde, gene de hüzün veriyordu. Kocasının güveninden yoksun, kendisine daha hoş duygularla davranmayı reddetmesini bir türlü affedemeyen Kardinal'in, bütün yaşantısını zehir eden kinini üzerinde toplamış olan ve ana kraliçe örneğini gözünün önünden hiç eksik etmeyen Anne d'Autriche -dönemin anılarına bakılırsa Marie de Mèdicis, Anne d'Autriche'in sürekli reddettiği duyguya boyun eğmişti- çevresindeki en sadık hizmetkârlarını, en yakın sırdaşlarını, en sevdiği dostlarını tek tek yitirdiğini görmüştü. Başlarında uğursuzluk dolaştırdığı bütün bu talihsizler gibi, dokunduğu her şeyi felakete sürüklüyordu; kraliçenin dostluğu insana işkenceyi hatırlatan bir felaket habercisinden başka bir şey değildi. Madam de Chevreuse ve Madam da Vernel sürgüne gönderilmişlerdi, La Porte da her an tutuklanabileceğini gizlemiyordu hanımından.

Kapı açılıp, Kral içeri girdiğinde, Kraliçe bu düşüncelerin en derin ve en karanlık yerlerinde geziniyordu.

Kitap okuyan nedime hemen sustu, bütün kadınlar ayağa kalktılar ve derin bir sessizlik çöktü etrafa.

Kral'a gelince, o, hiçbir nezaket gösterisinde bulunmadı. Yalnızca Kraliçe'nin önünde durarak:

"Madam" dedi, boğuk bir sesle, "birazdan Şansölye ziyaret edecek sizi. Kendisine verdiğim bazı görevlerle ilgili olarak ilişki kuracak sizinle."

Sürekli boşanma, sürgün ve hatta yargılanmayla tehdit edilen talihsiz Kraliçe, yüzündeki allığa rağmen sapsarı kesildi ve şu lafları edemeden yapamadı:

"Bu ziyaretin sebebi nedir acaba? Şansölye, bana, Majestelerinin söyleyemeyeceği neyi söyleyebilir acaba?"

Kral hiç cevap vermeden dönüp gitti ve hemen aynı anda muhafız birliği komutanı Mösyö de Guitaut, Şansölye'nin geldiğini bildirdi.

Şansölye göründüğünde, Kral, çoktan bir başka kapıdan çıkmıştı.

Şansölye yarı gülümseyerek, yarı kızararak girdi içeri. Bu hikâyenin akışı sırasında büyük olasılıkla tekrar karşımıza çıkacağı için, okuyucunun kendisiyle tanışmasında yarar görüyoruz.

Şansölye hoş bir insandı. Piskoposluk kurulu üyesi ve bir zamanlar Kardinal'in oda hizmetçiliğini yapmış olan Des Roches le Masle tarafından Kardinal hazretlerine tavsiye edilmiş ve çok sadık bir kişi olarak tanıtılmıştı. Kardinal de ona güvenmiş ve memnun de kalmıştı.

Kendisiyle ilgili olarak anlatılan hikâyelerden biri de şudur:

Fırtınalı bir gençlikten sonra, delikanlılık çılgınlıkla-

rının hiç değilse bir bölümünün kefaretini ödemek üzere manastıra kapanmıştı.

Ama zavallı tövbekâr bu kutsal yere girdikten sonra, kurtulmak istediği tutkuların sızmasını engellemek için kapıyı gerektiği kadar çabuk kapatamamıştı anlaşılan. Bu tutkular sürekli eziyordu onu ve kurtulmak için içini döktüğü manastırın başpapazı da, ona, içindeki şeytanı sindirmesi için, çanın halatına güvenmesini ve bütün gücüyle bu halata asılmasını salık vermişti. Çan sesini işiten papazlar, kardeşlerinden birinin kışkırtıcı duygulara kapıldığını anlayacaklar ve bütün manastır onu şeytandan kurtarmak için dua etmeye başlayacaktı.

Bu öğüt geleceğin şansölyesine uygun göründü. Papazların duaları sayesinde kışkırtıcı düşüncelerden kurtulmayı başardı ama şeytan bulunduğu yerden kolay kolay gideceğe benzemiyordu. Şeytanı kovmak için edilen dualar arttıkça, şeytan da kışkırtmalarını artırıyordu. İş o hale geldi ki pişmanlıklar içindeki gencin, tutkularına egemen olma çağrısını dile getiren çan, gece gündüz çılgınca çalmaya başlamıştı.

Papazlar artık bir an dinlenmeye fırsat bulamıyorlardı. Gündüzleri capella'nın merdivenlerini inip çıkmaktan başka bir şey yapamaz olmuşlardı. Geceleri de akşam ve sabah dualarından ayrı olarak, belki yirmi kez yataklarından inip, hücrelerinin taşları üzerinde dua ediyorlardı kardeşleri için.

Bu işten bıkan şeytan mıydı, yoksa papazlar mı? Kimse bilmiyor bunu. Ama gerçek şu ki tövbekâr, üç ay sonra, gelmiş geçmiş en büyük tutkun şöhretiyle toplumdaki yerini aldı.

Manastırdan çıktıktan sonra, yüksek memuriyetler aldı, amcasının yerine yargıtay başkanlığına getirildi ve Kardinal'i destekledi ki, bu epey keskin görüşlü olduğunun kanıtıdır, şansölye oldu, efendisi Kardinal'e, Ana Kraliçe ve Anne d'Autriche'e karşı duyduğu kin ve intikam duygularıyla hizmetler verdi. Chalais olayında yargıçları uyardı, Fransa'nın en büyük yağmacısı Mösyö de Laffemas'nın etkinliklerini destekledi ve

nihayet Kardinal'in, gerçek anlamda hak ettiği güvenini kazanarak, özel bir görevi yerine getirmek amacıyla, anlattığımız gibi Kraliçe'nin huzuruna çıktı.

İçeri girdiğinde, Kraliçe henüz ayaktaydı ama kendisini görür görmez, hemen koltuğuna oturup, nedimelerine de yastıklarına ve taburelerine yerleşmelerini işaret etti eliyle, sonra da son derece kibirli bir tavırla:

"Ne istiyorsunuz efendim?" diye sordu Anne d'Autriche, "ve ne amaçla geldiniz buraya?"

"Madam, Kral adına ve Majestelerine karşı büyük bir saygı duymama rağmen, belgelerinizi araştırmak için geldim."

"Nasıl efendim! Belgelerime mi bakacaksınız?.. Benim belgelerime! Ama ne kadar da tuhaf bir şey bu!"

"Lütfen bağışlayın beni Madam ama ben Kral'ın emirlerini yerine getirmekten başka bir şey yapmıyorum. Acaba Majesteleri şimdi buradan çıkmadılar mı ve sizi bu ziyarete hazırlamadılar mı?"

"Arayın bayım, bir suç işledim anlaşılan ben. Estefania, çekmecelerimin ve masalarımın gözlerinin anahtarları verin."

Şansölye iş olsun diye karıştırdı çekmeceleri, çünkü Kraliçe'nin, gündüz yazdığı önemli bir mektubu bu kâğıtların arasında bırakmayacağını biliyordu.

Şansölye çekmeceleri belki yirmi kez açıp kapattıktan sonra, bütün kararsızlığına rağmen, meselenin sonuç bölümüne, kesinlikle böyle ifade edilmesi gerekiyor bunun, evet sonuç bölümüne geçmek zorunda kaldı. Yani Kraliçe'nin üstünü arayacaktı! Bu amaçla Anne d'Autriche'e doğru yaklaştı Şansölye, çok gergin ve sıkıntılı bir tavırla:

"Şimdi de esas aramayı yapmam gerekiyor" dedi.

"Hangi aramayı?" diye sordu anlamayan ya da daha doğrusu anlamak istemeyen Kraliçe.

"Majesteleri sizin, gündüz bir mektup yazmış olduğunuzdan emin ve bu mektubun henüz adrese gönderilmediğini de biliyorlar. Bu mektup masanızda ve çekmecelerinizde bulunmuyor, oysa bir yerlerde de olması gerek bunun."

"Kraliçeniz'e dokunmaya mı cesaret edeceksiniz?" dedi Anne d'Autriche. Bütün heybetiyle ayağa kalkmış ve neredeyse tehditkâr bir ifade almış olan delici bakışlarını şansölyeye dikmişti.

"Madam, ben Kral'ın sadık bir kuluyum ve Majestelerinin bütün emirlerini yerine getiririm."

"Evet, doğru" dedi Anne d'Autriche. "Kardinal hazretlerinin casusları iyi çalışmışlar. Gerçekten de bugün bir mektup yazdım, bu mektup gönderilmedi. Burada!"

Ve kraliçe güzel elini korsajına götürdü.

"Verin o mektubu bana, Madam" dedi şansölye.

"Mektubu ancak Kral'a verebilirim, Mösyö" dedi Anne.

"Madam, Kral, mektubun, kendisine verilmesini isteseydi, bizzat kendisi isterdi sizden. Ama tekrar ediyorum, mektubu benim almamı istediler ve beni bununla görevlendirdiler ve siz mektubu vermezseniz eğer..."

"Eeee?"

"Mektubun üzerinizden alınması için de beni görevlendirdiler."

"Nasıl yani? Ne demek istiyorsunuz?"

"Söylemek istediğim şu ki, Madam, emir bana büyük yetkiler veriyor ve bu kuşkulu kâğıdı, gerekirse Majestelerinin üstünde bile arayabileceğim."

"Tanrım! Ne kadar ayıp!" diye bağırdı Kraliçe.

"Bu nedenle lütfen kolaylık gösterin bana, Madam."

"Bu tutumunuz alçakça bir şiddet gösterisidir, biliyor musunuz bunu?"

"Kral'ın emri Madam, bağışlayın."

"Buna tahammül edemem. Hayır hayır! Ölürüm daha iyi!" diye bağırdı Kraliçe, soylu İspanyol ve Avusturyalı kanı kaynamaya başlamıştı.

Şansölye derin bir reverans yaptı, sonra üstlendiği görevi yerine getirme konusunda bir adım bile gerilemeyeceğini gösteren bir tavırla ve işkence odasındaki bir cellat gibi Anne d'Autriche'e yaklaştı. O anda da öfke ve nefret yaşları boşandı Kraliçe'nin gözlerinden.

Önceden de söylediğimiz gibi Kraliçe çok güzel bir kadındı.

Dolayısıyla verilen iş nazik bir görev kabul edilebilirdi ve Kral, Buckingham'ı kıskanmaktan, başkalarını kıskanmaz olmuştu.

Hiç kuşkusuz Şansölye Sèguier o anda ünlü çanın halatını çok aramıştır bakışlarıyla ama bulamayınca da teşebbüse geçti ve Kraliçe'nin, mektubun bulunduğunu söylediği yere doğru uzattı elini.

Anne d'Autriche bir adım geri attı, yüzü o kadar sararmıştı ki gören ölüyor sanırdı onu. Düşmemek için sol eliyle arkasındaki bir masanın kenarına tutunurken, sağ eliyle de göğsünden çıkardığı bir kâğıdı mühürdara uzattı.

"Buyurun, efendim, işte mektup!" diye bağırdı Kraliçe, kesik ve titrek bir sesle. "Alın mektubu ve iğrenç varlığınızdan kurtarın beni."

Anlaşılması zor olmayan bir heyecanla tir tir titreyen Şansölye mektubu aldı, yerlere kadar eğilerek selam verdi ve çıktı.

Kapı arkasından henüz kapanmıştı ki, Kraliçe yarı baygın bir halde nedimelerinin kollarına yığılıverdi.

Şansölye, tek sözcüğünü bile okumadan, mektubu Kral'a götürdü. Kral elleri titreyerek mektubu aldı, adresi aradı, göremeyince sapsarı kesildi, yavaşça açtı, sonra daha ilk sözcüklerinden İspanya Kralı'na hitaben yazılmış olduğunu görünce, çabucak okudu.

Mektup, Kardinal'e karşı bir saldırı tasarısından söz ediyordu. Kraliçe, kardeşini ve Avusturya İmparatoru'nu aynı biçimde davranmaya çağırıyor, tek amacı Avusturya hanedanını yıkmak olan Richelieu siyaseti yüzünden yaralandıklarını hatırlatıyor, Fransa'ya karşı savaş açmaya ve barış şartı olarak da Kardinal'in görevden alınmasını istemeye çağırıyordu ama mektupta aşktan söz eden tek sözcük yoktu.

Çok keyiflenen Kral, Kardinal'in hâlâ Louvre'da olup olmadığını öğrenmek istedi. Kardinal hazretlerinin, çalışma odasında, Majestelerinin emirlerini beklediğini söylediler.

Kral doğruca onun yanına gitti.

"Siz haklıymışsınız Kardinal" dedi, "ben yanılmışım. Entrika bütünüyle siyasal amaçlı, aşktan söz eden tek sözcük yok. İşte mektup burada! Ama sizden uzun uzun söz edilmiş mektupta."

Kardinal mektubu aldı ve büyük bir dikkatle okudu, bitirince, bir kez daha okudu.

"Majeste, düşmanlarımın işi nereye vardırdıklarını görüyorsunuz işte" dedi. "Beni göndermeyecek olursanız eğer, iki taraflı ateşle tehdit ediyorlar sizi. Ben sizin yerinizde olsaydım Majeste, bu amansız baskılar karşısında pes ederdim ve benim açımdan da işten elimi eteğimi çekmek gerçek bir mutluluk olurdu."

"Ne diyorsunuz siz Kardinal?"

"Majeste, demek istiyorum ki bu zorlu mücadeleler ve bitmek bilmeyen işler arasında sağlığım bozuldu. La Rochelle kuşatmasının güçlüklerine daha fazla dayanamayacağım.

Benim yerime Mösyö de Condè'yi ya da Mösyö de Bassompierre'i ya da savaşı en iyi yönetebilecek yiğit birini atamanız gerekir diye düşünüyorum. Ben bir kilise mensubuyum, hiç yatkınlığım yok bu işlere ve asıl eğilimlerime adayamadım kendimi, bu nedenle benim harcım değil bu iş! Majeste, içerde, siz daha mutlu olursunuz, dışarda da yüceleceğinize kesinlikle inanıyorum."

"Sayın Kardinal" dedi Kral, "anlıyorum, rahat olun. Bu mektupta adı geçenlerin tümü hak ettikleri cezalara çarptırılacaklar, hatta Kraliçe de."

"Siz ne diyorsunuz Majeste? Neler söylüyorsunuz? Benim yüzümden Kraliçe'nin başına bir felaket gelmesinden Tanrı korusun beni! Majestelerinin de kabul edecekleri gibi, size karşı bile ondan yana olduğum halde, beni hep düşman bilmişlerdir. Şunu da söyleyeyim ki, eğer Majestelerinin şerefine bir leke getirmiş olsalardı, iş değişirdi o zaman. İşte o zaman 'Hayır Majesteleri, merhamet yok, suçluya merhamet yok!' diyen ilk kişi ben olurdum. Şükür ki böyle bir durum söz konusu değil ve Majesteleri de yeni bir kanıtını elde etmiş durumdalar bunun."

"Doğru sayın Kardinal" dedi Kral. "Her zamanki gibi haklısınız ama Kraliçe gene de öfkemi haklı çıkaracak bir tavır ve tutum içinde oldu."

"Asıl siz kızdırdınız onu Majeste. Gerçekten de Majestelerine karşı surat astığında, hak vereceğim kendilerine. Majesteleri Kraliçe'ye karşı o kadar sert davrandılar ki!"

"Kendi düşmanlarıma da, sizin düşmanlarınıza da her zaman böyle davranacağım, Kardinal. Bu düşmanlar ne kadar yüksek mevkilerde olurlarsa olsunlar ve ben bu tutumumla ne kadar büyük tehlikelerle karşılaşırsam karşılaşayım fark etmez..."

"Kraliçe benim düşmanımdır ama sizin düşmanınız değil

Majeste. Tersine sadık, itaatkâr ve kusursuz bir eştir, dolayısıyla izin verin de kendileri için aracılık edeyim sizin nezdinizde."

"O halde, utansın da önce o gelip özür dilesin benden."

"Tersine Majeste, siz örnek olun ona. Kraliçe'den kuşkulandığınıza göre önce siz kabahat işlemiş oldunuz."

"Ben mi ayağına gideceğim önce?" dedi Kral. "Asla!"

"Majeste, yalvarıyorum size."

"Nasıl olabilir ki zaten bu?"

"Hoşuna gideceğini bildiğiniz bir şey yapın."

"Ne mesela?"

"Bir balo verin. Kraliçe'nin dansı ne kadar sevdiğini biliyorsunuz, bu düşünceli tavrınız karşısında öfkesi dinecektir artık."

"Sayın Kardinal, ben monden eğlencelerin hiçbirinden hoşlanmam."

"Kraliçe sizin bu tür eğlencelerden hoşlanmadığınızı bildiğinden, daha da minnettar kalacaktır size. Ayrıca geçenlerde doğum günü vesilesiyle armağan ettiğiniz ve henüz takmak fırsatını bulamadığı o güzel elmasları takması için de bir fırsat olur bu."

"Göreceğiz Kardinal, göreceğiz bakalım!" dedi Kral. Kraliçe'yi pek umursamadığı bir davranışından dolayı suçlu, buna karşılık çok kuşkulandığı bir kabahatten dolayı da masum bulduğu için, şimdi, onunla barışmak uğruna her şeye katlanmaya razıydı. "Göreceğiz bakalım, ama siz de biraz fazla hoşgörülüsünüz."

"Majeste" dedi Kardinal, "siz sertliği görevlilerinize bırakın. Hoşgörü krallara özgü bir erdemdir, yararlanın bundan ve bakın ne kadar iyi hissedeceksiniz kendinizi."

Daha sonra Kardinal, saatin on biri vurduğunu duyunca,

yerlere kadar eğilerek, gitmek için izin istedi Kral'dan ve çıkmadan önce bir kez daha ricada bulundu kendisinden Kraliçe'yle barışması için.

Anne d'Autriche, ertesi sabah, Kral'ın, mektup yüzünden, kendisine sert sözler söyleyeceğini beklerken, yanına yaklaşma denemelerinde bulunduğunu görünce çok şaşırdı. Önce tepki gösterdi. Kadınlık gururu ve Kraliçelik soyluluğu öylesine alçaltılmıştı ki, yediği bu darbelerden kurtaramıyordu kendini ama nedimelerin ısrarlarına dayanamayarak, sonunda hakareti unutmuş gözüktü. Kral da ondaki bu değişiklikten yararlanma fırsatını kaçırmadı ve kendisine hemen bir eğlence düzenlemek niyetinde olduğunu söyledi.

Zavallı Anne d'Autriche için balo öylesine ender rastlanan bir şeydi ki, haberi öğrenir öğrenmez, Kardinal'in de kestirebilmiş olduğu gibi içindeki son kırgınlık belirtileri yüreğinde değilse bile yüzünde kayboldu, balonun ne zaman olacağını sordu hemen. Kral bu konuyu Kardinal'e danışması gerektiğini söyledi.

Gerçekten de Kral, Kardinal'e hemen her gün balonun ne zaman yapılması gerektiğini soruyor, Kardinal de her gün bir bahane bularak, tarih vermekten kaçınıyordu.

On gün geçti böyle...

Anlattığımız sahnenin üzerinden sekiz gün geçtikten sonra, Kardinal bir mektup aldı. Londra damgalı bu mektup birkaç satırdan ibaretti:

"Elde ettim onları ama param kalmadığından Londra'dan ayrılamıyorum. Bana beş yüz altın gönderin, para elime geçtikten beş ya da altı gün sonra Paris'te olacağım."

Kardinal bu mektubu aldığı gün Kral her zamanki soruyu sordu ona.

Richelieu bir parmak hesabı yaptı ve alçak sesle şunları söyledi:

"Parayı aldıktan dört ya da beş gün sonra geleceğini söylüyor. Paranın gitmesi için dört ya da beş gün, onun gelebilmesi için de dört ya da beş gün, eder on, ters rüzgârları, kötü rastlantıları, kadınların zayıflıklarını da hesaba katarsak, on iki gün diyebiliriz."

"Peki sayın Kardinal" dedi Kral, "bitti mi hesabınız?"

"Evet Majeste. Bugün 20 Eylül, belediye mensupları 3 Ekim'de bir şenlik düzenliyorlar. Böylece her şey daha iyi düzenlenmiş olur, çünkü Kraliçe'ye dönüş yapmış görüntüsü vermemiş olursunuz böylece."

Sonra hemen ardından da ekledi Kardinal:

"Bu arada Majeste, bu şenlikten önce, Kraliçe'ye, elmasların ne kadar yakıştığını görmek istediğinizi söylemeyi de unutmayın."

XVII

BONACİEUX AİLESİ

Kardinal, Kral'a bu elmaslardan ikinci kez söz ediyordu. XIII. Louis bu ısrarı fark etti ve bu tavsiyenin altında bir esrarın yattığını düşündü.

Kral, Kardinal'in kurduğu polis örgütünün, modern polisin mükemmellik düzeyine ulaşamamakla birlikte, kusursuz çalışmasını ve çevrede olup bitenleri, kendisinden daha iyi bildiğini görerek, Kardinal karşısında mahçup olmuştu. Bu nedenle Anne d'Autriche'le bir sohbet sırasında, ondan bu konuyla ilgili olarak bir şeyler sızdırabilmeyi ve daha sonra da Kardinal'in karşısına, bildiği ya da bilmediği bazı sırlarla çıkmayı ummuştu. Böylece Kardinal hazretlerinin karşısında her halükarda büyük bir saygınlık kazanmış olacaktı.

Bu niyetlerle Kraliçe'nin yanına gitti ve alışkanlığı üzere söze Kraliçe'nin çevresindekilere tehditler yağdırarak

girdi. Anne d'Autriche, başı önde, hiç karşılık vermeden bu tehdit selinin dinmesini bekledi, nasıl olsa sonu gelecekti bunun ama XIII. Louis'nin amacı bu değildi. XIII. Louis tartışma çıkarmak ve tartışma sırasında sarf edilecek bir sözden bir kıvılcım sıçramasını ve bu kıvılcımın kendisini aydınlatmasını bekliyordu çünkü ona göre Kardinal'in bir art düşüncesi vardı ve kendisine özgü bir davranışla bir sürpriz hazırlayabilirdi her an; bundan endişe duyuyordu. Suçlamalarını inatla sürdürerek amacına ulaştı sonunda.

"Ama" diye haykırdı bu üstü kapalı suçlamalardan usanan Anne d'Autriche, "ama, Majeste, siz içinizdekileri tümüyle dökmüyorsunuz bana. Ne yaptım peki ben? Suçum ne söyleyin! Majestelerinin kardeşime yazdığım bir mektup yüzünden bu kadar gürültü patırtı çıkarmasına imkân yok."

Kral, bu kadar doğrudan bir saldırı karşısında ne diyeceğini şaşırdı. O anda, şenlik öncesinde vermesi gereken tavsiyelerinin tam yerinin geldiğini düşündü.

"Madam" dedi, ciddi bir tavırla, "belediyede balo veriliyor. Belediye mensuplarını onurlandırmak için baloda sizin de tören giysilerinizle hazır bulunmanızı ve özellikle de size doğum gününüzde armağan ettiğim elmasları takmanızı istiyorum. İşte cevabım."

Cevap müthişti. Anne d'Autriche, XIII. Louis'nin her şeyi bildiğini, gerçeği yedi sekiz gün gibi uzun bir süre gizleme düşüncesinin de Kardinal'den geldiğini sandı. Sapsarı kesildi ve o güzel eliyle yanındaki konsola dayandı; eli de balmumu gibi sapsarıydı. Dehşetten iri iri açtığı gözlerini Kral'a çevirmişti ve tek kelime çıkmıyordu ağzından.

"Anladınız mı Madam?" dedi Kral. Yarattığı şaşkınlık ortamı nedeniyle çok mutlu olan ama bunun nedenini de bilemeyen Kral üsteledi. "Anladınız değil mi?"

"Evet, Majeste, anlıyorum" diye kekeledi Kraliçe.

"Geleceksiniz değil mi baloya?"

"Evet."

"Elmaslarınızla değil mi?"

"Evet."

Kraliçe'nin yüzü biraz daha sararmıştı sanki. Kral fark etti bunu ve karakterinin en kötü taraflarından biri olan o buz gibi insafsızlığıyla sürdürdü konuşmasını:

" O zaman anlaştık, benim söyleyeceklerim bu kadardı."

"Ne zaman bu balo?" diye sordu Anne d'Autriche.

Louis bu soruya cevap vermemesi gerektiğini içgüdüsel olarak hissetti, çünkü Kraliçe âdeta can çekişen birinin sesiyle sormuştu bu soruyu.

"Çok yakında Madam" dedi, "ama kesin gününü hatırlayamıyorum, Kardinal'e sormam gerekir."

"Bu balodan sizi haberdar eden Kardinal demek ki!" diye bağırdı Kraliçe.

"Evet Madam" diye karşılık verdi Kral hayretle. "Niçin sordunuz bu soruyu ama?"

"Beni elmaslarımla birlikte oraya davet etmenizi isteyen de o mu?"

"Yani Madam...

"Odur Majeste, odur!"

"Davet edenin o ya da ben olmasının ne önemi var? Ne gibi bir kötülük olabilir bu davette?"

"Hiç Majeste."

"Geliyorsunuz yani."

"Evet, Majeste."

"Peki" dedi Kral çıkarken, "peki, size güveniyorum."

Kraliçe de reverans yaptı ama bu reverans nezaketten çok dizlerinin bağının çözülmesindendi.

Kral memnun bir halde ayrıldı oradan.

"Mahvoldum!" diye mırıldandı, Kraliçe. "Mahvoldum, çünkü Kardinal'in her şeyden haberi var. Henüz hiçbir şeyden haberi olmayan Kral'ı da o kışkırtıyor. Ama Kral da yakında her şeyi öğrenecek. Mahvoldum Tanrım! Tanrım! Tanrım!"

Diz çöktü, başını, titreyen kollarında tuttuğu bir yastığa gömdü ve dua etmeye başladı.

Gerçekten de kötüydü durum. Buckingham, Londra'ya dönmüştü, Madam de Chevreuse ise Tours'da bulunuyordu. Her zamankinden daha sıkı gözetlendiğini anlayan Kraliçe nedimelerinden birinin kendisine ihanet ettiğini biliyor ama hangisi olduğunu kestiremiyordu. La Porte, Louvre'dan ayrılamazdı. Dünyada güvenebileceği tek bir insan yoktu.

Kendisini tehdit eden felaket karşısında terk edilmişlik duygusuna kapılarak hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı.

"Majestelerine hiçbir yardımım dokunamaz mı?" diye bir ses işitti ansızın, tatlı ve merhamet dolu bir sesti bu.

Kraliçe heyecan içinde döndü çünkü bu ses tonunun insanı yanıltması imkânsızdı, konuşan bir dosttu kesinlikle.

Gerçekten de Kraliçe'nin dairesine açılan kapılardan birinde güzel Madam Bonacieux belirmişti. Kral içeri girdiğinde o, bir dolaba giysi ve çamaşır yerleştirmekle meşguldü; bu nedenle dışarı çıkamamış ve her şeyi duymuştu.

Kraliçe ansızın böyle bir durumda yakalandığı için keskin bir çığlık attı önce çünkü o şaşkınlıkla La Porte'un getirdiği kadını tanıyamamıştı.

"Ah! hiçbir şeyden korkmayın Madam" diyerek ellerini kavuşturdu genç kadın. O da Kraliçe'nin sıkıntılarını kendi içinde hissederek ağlıyordu, "bedenim ve ruhumla Majeste-

lerinin emrindeyim, sizden ne kadar uzak olursam olayım, seviyem size göre ne kadar düşük olursa olsun, Majestelerini sıkıntıdan kurtaracak bir yol bulduğuma inanıyorum."

"Siz ha! Tanrım siz ha!" diye haykırdı Kraliçe. "Şöyle karşıdan bakın bir bana. Herkes ihanet ediyor bana, size güvenebilir miyim acaba?"

"Ah! Madam!" diye haykırarak diz çöktü genç kadın. "Majesteleri için canımı vermeye hazırım, yemin ederim!"

Bu çığlık yüreğinin derinliklerinden kopmuştu ve ilk işittiği ses gibi aldatıcı olamazdı.

"Evet" diye sürdürdü konuşmasını Madam Bonacieux, "evet, hainler var burada, ama kutsal Meryem Ana adına yemin ederim ki hiç kimse benim kadar bağlı değildir Majestelerine. Kral'ın istediği o elmasları Buckingham Dükü'ne verdiniz değil mi? Elmaslar koltuğunun altındaki gül ağacından küçük bir kutunun içindeydi değil mi? Yanılıyor muyum yoksa? Öyle değil mi?"

"Ah Tanrım! Ah Tanrım!" diye mırıldandı Kraliçe, dişleri tıkırdıyordu korkudan.

"Bu elmasları geri almamız lazım" diye sürdürdü konuşmasını Madam Bonacieux.

"Evet, kesinlikle geri almalıyız" diye bağırdı Kraliçe ama nasıl yapacağız bunu? Nasıl başaracağız bu işi?"

"Birini göndermeli Dük'e."

"Kimi ama? Kimi? Kime güvenebilirim?"

"Bana güvenin Madam. Bu onuru bana bahşedin Kraliçem, haberciyi ben bulurum size!"

"Ama bir şey yazmak gerekir!"

"Evet! Evet! Şart bu. Majestelerinin elinden iki kelime ve özel mührünüz."

"Ama bu iki kelime benim idam fermanım. Boşanma kararım, sürgündür bu!"

"Hainlerin eline geçerse öyle! Ama ben bu iki kelimenin adreslerine ulaşacağını söylüyorum size."

"Ah! Tanrım! Demek hayatımı, şerefimi, adımı ellerinize teslim edeceğim!"

"Evet, evet Madam, şart bu, ben de durumu tamamen kurtaracağım!"

"Nasıl yapacaksınız bunu peki? Söyleyin hiç değilse."

"Kocam iki üç gün önce serbest bırakıldı, onu görme fırsatını bulamadım henüz. Yiğit ve onurlu bir insandır o. Kimseye ne kin duyar ne de aşırı sevgi. İsteklerimi yerine getirir. Verdiğim bir emirle yola çıkar ve ne götürdüğünü bilmeden Majestelerinin pusulasını istenilen yere götürür. Pusulayı sizin yazdığınızı bile bilmeden, istediğiniz yere ulaştıracaktır."

Kraliçe genç kadının ellerini, duygulu ve içten bir tavırla avuçlarına aldı, içini okumak istiyormuş gibi yüzüne baktı ve güzel gözlerinde içtenlikten başka bir şey görmeyince, şefkatle öptü onu.

"Yap bu işi öyleyse" dedi. "Hayatımı ve onurumu kurtarırsın!"

"Ah! Yerine getirmekle şeref duyacağım bu hizmeti gözünüzde büyütmeyin. Majestelerinin benim kurtarabileceğim hiçbir şeyleri yok, yalnızca hainçe komploların kurbanısınız siz."

"Doğru, doğru, yavrum" dedi Kraliçe, "haklısın."

"Verin şu mektubu bana Madam, acele etmemiz gerekiyor."

Kraliçe, üzerinde, mürekkep, kâğıt ve kuş teleğinden kalemlerin bulunduğu bir masaya koştu hızla. İki satır bir şey yazdı, zarfı mühürledi ve Madam Bonacieux'ye verdi.

"Ama çok gerekli bir şey unuttuk" dedi Kraliçe.

"Ne?"

"Para."

Madam Bonacieux kızardı.

"Evet, doğru" dedi, "Majestelerine itiraf edeyim ki, kocamın da..."

"Kocanda da para yok, söylemek istediğin bu mu?"

"Hayır, hayır, parası var ama çok cimridir, en büyük kusuru da budur. Ama Majesteleri endişe buyurmasınlar, bir yolunu buluruz..."

"İşin kötüsü benim de param yok" dedi Kraliçe, (Madam de Motteville'in anılarını okuyanlar bu cevaba şaşırmayacaklardır) "bekle ama."

Anne d'Autriche mücevher çekmecesine koştu.

"Alın, işte" dedi, "çok değerli olduğu söylenen bir yüzük; İspanya Kralı olan kardeşimindi, şimdi benim olduğu için istediğim gibi kullanabilirim. Al bu yüzüğü, paraya çevir, ve kocan hemen yola çıksın."

"Bir saat içinde emriniz yerine getirilecek."

"Adresi biliyor musun?" diye ekledi Kraliçe. O kadar alçak sesle konuşuyordu ki söylədikleri zorlukla işitilebiliyordu. "Buckingham Dükü Milord'a, Londra."

"Mektup bizzat kendisine teslim edilecektir."

"Gönlü yüce kadın!" diye bağırdı Anne d'Autriche.

Madam Bonacieux, Kraliçe'nin elini öptü, mektubu korsajına soktu ve bir kuş gibi ortadan kayboldu aniden.

On dakika sonra evindeydi. Kraliçe'ye de söylediği gibi, serbest kaldığından beri görmemişti kocasını. Kardinal'in yerini ziyaret edeli beri, kocasında meydana gelen değişiklik-

lerden, Kardinal hazretlerinin pohpohlamasının ve parasının sağladığı ve Bonacieux'nün artık en yakın dostu olan Kont Rochefort'un iki üç ziyaretinden sonra iyice sağlamlaşan değişikliklerden haberi yoktu. Kont, hiç zorluk çekmeden, adamı, karısının kaçırılışının kötü niyetle yapılmadığına ve bunun politik amaçlı bir önlem olduğuna inandırmıştı.

Madam Bonacieux kocasını yalnız başına buldu. Adamcağız evini düzene koymak için büyük bir çaba harcıyordu. Mobilyalar kırılmış dökülmüş, dolaplar boşaltılmıştı çünkü adalet Kral Salomon'un belirttiği gibi geçerken hiçbir iz bırakmayan üç şeyden biri olmamıştı. Hizmetçi kıza gelince, o, efendisinin tutuklanması sırasında kaçmıştı. Kızcağız o kadar korkmuştu ki, Paris'ten memleketi Bourgogne'a kadar yürüyerek gitmişti.

Soylu tuhafiyeci, eve girer girmez karısına, yuvasına dönmekten ne kadar mutlu olduğunu anlatmış, karısı da işlerinden başını kaldırma fırsatı bulur bulmaz, kendisini ziyarete koştuğunu bildirmişti.

Bu fırsat beş gün sonra çıkmıştı ve her halükârda biraz uzun bir süre gibi gelmişti Mösyö Bonacieux'ye ama Kardinal'i ziyareti ve Rochefort'un da kendisini ziyaretlerinde uzun uzun düşünülmesi gereken noktalar vardı ve bilindiği gibi düşünce kadar vakit geçirten başka bir şey yoktur.

Üstelik Bonacieux'nün düşündükleri de hep toz pembe şeylerdi. Rochefort, ona, dostum, sevgili Bonacieux diye hitap ediyor ve Kardinal'in, hakkında çok iyi niyetler beslediğini iddia ediyordu. Tuhafiyeci şimdiden şan, şöhret ve servet yoluna girmiş gibi görüyordu kendini.

Öte yandan Madam Bonacieux de bir şeyler düşünmüştü ama doğrusunu söylemek gerekirse hırsla hiç ilgisi yoktu düşündüklerinin. Kendisine âşık olmuş gibi görünen o yaman delikanlıyı sürekli düşünmekten vazgeçemiyordu bir türlü. On sekiz yaşında Bonacieux ile evlendirilmiş, sürekli kocasının

dostları arasında yaşamış ve bu insanlardan hiçbiri, gönlü, sosyal mevkisinden çok daha yükseklerde olan genç kadını duygusal yönden etkileyememişlerdi. Madam Bonacieux ilkel ayartma ve gönül oyunlarına karşı hep tepkisiz kalmıştı. Ama özellikle o dönemde soyluluk unvanı özellikle burjuvalar üstünde çok etkiliydi. D'Artagnan da bu soylu kişilerdendi, silahşör üniformasından sonra, kadınları en çok büyüleyen muhafız üniforması vardı sırtında. Tekrar söyleyelim, d'Artagnan yakışıklı, genç ve maceracı biriydi, seven ve sevilmeye susamış bir erkek gibi aşktan söz ediyordu, kısacası yirmi üç yaşında bir genç kadının başını döndürecek her şeye sahipti ve Madam Bonacieux de yaşantının bu en güzel çağına henüz varmıştı.

Karı koca birbirlerini sekiz gündür görmedikleri halde, bu nedenlerden ve aradan geçen zaman içinde başlarından geçen önemli olaylar yüzünden, kendi dünyalarına dalmışlardı. Buna rağmen Bonacieux, içten bir sevinç gösterisi içinde kucağını açtı eşine.

Madam Bonacieux alnını uzattı ona.

"Biraz konuşalım" dedi.

"Nasıl?" dedi Bonacieux şaşırmış bir halde.

"Evet, öyle çok önemli bir şey söylemem gerekiyor sana."

"Aslında, benim de sana sormam gereken oldukça ciddi sorularım var. Bana biraz şu kaçırılmanızdan söz eder misiniz, rica ediyorum."

"Şimdi bunun sırası değil" dedi Madam Bonacieux.

"Neyin sırası peki? Benim tutuklanışımın mı?"

"Ben bunu aynı gün öğrendim ama hiçbir suçunuzun olmadığını, hiçbir entrikaya bulaşmadığınızı, ne kendinizi ne de bir başkasını sıkıntıya sokacak bir şeyden haberiniz olmadığını bildiğim için o kadar durmadım bu olayın üstünde."

"Bu konuyla ilgili olarak çok rahat konuşuyorsunuz Madam!" diye karşılık verdi Bonacieux, karısının kendisine karşı ilgisiz kalması yaralamış gibiydi onu. "Beni bir gün, bir gece Bastille'de bir hücrede tuttuklarını biliyor musunuz?"

"Bir gün ve bir gece geldi geçti, şimdi sizin tutuklanmanızı bırakalım da, beni buraya getiren olay üstüne duralım."

"Nasıl? Sizi buraya getiren olay mı? Sekiz gündür ayrı olduğunuz kocanızı görmek için gelmediniz mi siz buraya?" diye sordu tuhafiyeci çok gücenmiş bir halde.

"Birinci neden bu, başka bir neden daha var."

"Söyleyin!"

"Çok daha önemli ve belki de bizim geleceğimizin bağlı olduğu bir şey."

"Talihimiz, sizi gördüğüm gün değişti zaten, Madam Bonacieux ve öyle sanıyorum ki birkaç ay içinde herkes gıpta edecek bize."

"Evet, özellikle vereceğim talimatlara uyarsanız."

"Bana talimat mı vereceksiniz?"

"Evet, size talimat vereceğim. Yerine getirilmesi gereken iyi ve kutsal bir görev var, beyefendi; aynı zamanda da çok para kazandıracak bir iştir bu."

Madam Bonacieux, kocasına paradan söz ederek, onu zayıf yerinden yakaladığını biliyordu.

Ama, tuhafiyeci de olsa, bir insan Kardinal Richelieu'yle, on dakika konuştu mu, artık eskisi gibi kalamaz.

"Çok para var ha!" dedi Bonacieux dudaklarını yalayarak.

"Evet, çok."

"Ne kadar yaklaşık olarak mesela?"

"Belki bin altın."

"Benden çok önemli bir şey mi isteyeceksiniz?"

"Evet."

"Ne yapmam gerekiyor?"

"Hemen yola çıkacaksınız, size kesinlikle açmamanız gereken bir mektup vereceğim ve sahibine ulaştıracaksınız bu mektubu."

"Nereye gideceğim peki?"

"Londra'ya."

"Ben! Londra'ya! Hadi canım, dalga geçmeyin, ne işim var benim Londra'da."

"Ama başkalarının sizin Londra'ya gitmenize ihtiyacı var."

"Kimmiş bu başkaları? Bakın söylüyorum size, körü körüne hiçbir iş yapmam artık ve de yalnızca ne iş yapacağımı değil, kimin için ne iş yapacağımı da bilmek isterim."

"Sizi ünlü birisi yolluyor ve ünlü birisi de bekliyor. Alacağınız ödül, arzuladığınızdan da çok olacak, işte size vadedebileceklerim."

"Gene entrika! Hep entrika! Teşekkür ederim. Artık her şeyden kuşkulanıyorum ve sayın Kardinal de beni uyardı bu konuda."

"Kardinal!" diye haykırdı Madam Bonacieux, "Kardinal'i gördünüz mü?"

"Çağırttı beni" diye karşılık verdi böbürlenerek tuhafiyeci.

"Ve o kadar ihtiyatlı biri olmanıza rağmen kabul ettiniz daveti."

"Size şu kadarını söyleyeyim ki, oraya gidip gitmeme konusunda tercih yapacak durumda değildim, çünkü iki muhafız arasında bulunuyordum. Gene şunu da söyleyeyim ki, o

sırada Kardinal hazretlerini tanımadığımdan, bu ziyaretten vazgeçebilseydim eğer çok mutlu olurdum."

"Kötü mü davrandı size? Tehdit mi etti sizi?"

"Bana elini uzattı ve dostum, diye hitap etti, dostu! Anlıyor musunuz Madam? Koskoca Kardinal'in dostuyum ben."

"Koskoca Kardinal!"

"İtirazınız mı var yoksa Madam?"

"Hiçbir itirazım yok ama bir Kardinal'in gözdesi olmak gelip geçici bir şeydir ve bir Kardinal'e bağlanmayı istemek deliliktir. Onun üstünde başka güçler vardır ve bu güçler bir adamın kaprisine ya da bir olaya bağımlı değildir, insan bu güçlerle ilişki kurmalıdır."

"Üzgünüm Madam ama hizmet etmekle şeref duyduğum büyük adamınkinin dışında bir güç tanımıyorum."

"Kardinal'e mi hizmet ediyorsunuz?"

"Evet, Madam ve de hizmetkârı olarak, devlet güvenliğine karşı komplolara girmenize izin vermem, sizin, Fransız olmayan, İspanyol olan bir kadının entrikalarına hizmet etmenize de izin veremem. Allah'tan, büyük Kardinal görevinin başında, delici bakışları, yüreklerin derinliklerine işliyor ve herkesi gözlüyor."

Bonacieux, Rochefort Kontu'ndan işittiği sözleri kelimesi kelimesine tekrarlıyordu ama kocasına güvenmiş olan ve umutla Kraliçe'ye söz veren zavallı kadın, hem onu büyük bir tehlikenin kucağına attığı için, hem de umutsuz bir duruma düştüğünden ürperdi. Bununla birlikte kocasının ne kadar zayıf ve özellikle de açgözlü bir insan olduğunu bildiğinden, onu dilediği gibi yönlendirme konusunda umudunu yitirmiş değildi henüz.

"Ya! Kardinalci'siniz demek Mösyö!" diye bağırdı.

"Demek karınıza kötü davranan ve Kraliçeniz'i aşağılayanlara hizmet ediyorsunuz!"

"Toplumsal çıkarlar karşısında bireylerin çıkarlarının hiçbir önemi olamaz. Ben Devlet'i kurtaranlardan yanayım" dedi Bonacieux kasılarak.

Bunlar da Rochefort Kontu'nun sözleriydi; aklında tutmuştu ve tam sırasıdır diyerek patlatmıştı cümleyi.

"Peki siz, bahsettiğiniz Devlet'in ne olduğunu biliyor musunuz?" diye sordu Madam Bonacieux, omuzlarını silkerek. "Hiçbir inceliği olmayan bir burjuva olmakla yetinebiliyor musunuz? Ve size en fazla çıkar kim sağlarsa, onun yanında mı yer alıyorsunuz?"

"Hah! Hah!" diye gülen Bonacieux, şişkin ve yuvarlak bir keseye elini vurdu, keseden para şıkırtısı geldi. "Buna ne diyeceksiniz vaazcı Madam?"

"Nereden geliyor bu para?"

"Tahmin edemiyor musunuz?"

"Kardinal mi verdi?"

"O ve dostum Rochefort Kontu."

"Rochefort Kontu mu? Beni o kaçırdı ama!"

"Olabilir Madam."

"Ve siz bu adamdan para alıyorsunuz öyle mi?"

"Bu kaçırma olayının bütünüyle siyasal amaçlı olduğunu söylememiş miydiniz siz?"

"Evet ama beni hanımıma ihanete zorlamak için kaçırmışlardı; bana işkence ederek yüce hanımımın şerefini, hatta belki de hayatını tehlikeye düşürecek itirafları elde etmek istemişlerdi."

"Madam" diye devam etti Bonacieux, "sizin yüce

hanımınız aşağılık bir İspanyol ve Kardinal ne yapıyorsa doğru yapıyor."

"Beyefendi" dedi genç kadın, "ben sizin korkak, cimri ve aptal olduğunuzu bilirdim de alçak olduğunuzu bilmezdim!"

"Madam" dedi, karısını hiç öfkeli görmemiş olan ve bu öfke karşısında gerileyen Bonacieux, "Madam ne diyorsunuz siz?"

"Diyorum ki siz sefil bir insansınız!" diye sürdürdü konuşmasını Madam Bonacieux, kocasını etkilemeye başladığını sezmişti. "Ah! Politika yapıyorsunuz siz! hem de Kardinalci politika! Ah! Para için ruhunuzu ve bedeninizi şeytana satıyorsunuz."

-"Hayır, Kardinal'e."

"Aynı şey" diye bağırdı genç kadın. "Richelieu diyen şeytan der."

"Susun Madam, susun, bir duyan olabilir!"

"Evet, haklısınız, alçaklığınız karşısında utanç duyuyorum."

"Ne istiyorsunuz peki benden? Söyleyin!"

"Söyledim: Hemen hareket etmenizi Mösyö, size vermek lütfunda bulunduğum şerefli görevi layıkiyle yerine getirmenizi istiyorum ve ancak bu koşulla her şeyi unutur, bağışlarım ve dahası -elini uzattı ona- dostluğumu geri veriyorum size."

Bonacieux korkak ve cimriydi ama karısını seviyordu; duygulandı. Elli yaşında bir erkek yirmi üç yaşındaki bir kadına uzun süre kin besleyemez. Madam Bonacieux onun duraksadığını fark etti:

"Haydi, kararınızı verdiniz mi?" dedi.

"Ama sevgili dostum, benden istediğiniz şeyi bir

düşünün. Londra Paris'ten uzak, çok uzak ve bana verdiğiniz görev belki de tehlikeli."

"Ne önemi var, kaçmayı bildikten sonra!"

"Bakın, Madam Bonacieux" dedi tuhafiyeci, "kesinlikle reddediyorum, entrikalar korkutur beni. Bastille'i gördüm ben. Amanın! Korkunç bir yer Bastille! Yalnızca düşünmek bile tüylerimi diken diken ediyor. İşkenceyle tehdit ettiler beni. İşkencenin ne olduğunu biliyor musunuz siz? Kemiklerinizi çatlatıncaya kadar sopalar vuruluyor bacaklarınıza! Hayır! Kesinlikle yokum ben bu işte. Hem niye siz kendiniz gitmiyorsunuz? Gerçekten yanılmışım hakkınızda şimdiye kadar. Siz en kudurmuş erkeklerden farksızsınız gibi geliyor bana!"

"Siz, siz de bir kadınsınız, sefil, aptal ve budala bir kadın! Ah! Korkuyorsunuz! Peki hemen yola çıkmazsanız, Kraliçe'nin emriyle tutuklattıracağım sizi ve o kadar ürktüğünüz o Bastille'e tıkılacaksınız."

Bonacieux derin düşüncelere daldı. İki öfkeyi, Kardinal'in ve Kraliçe'nin öfkelerini şöyle bir tarttı kafasında.

"Beni Kraliçe'ye tutuklattırın" dedi "ve ben de Kardinal hazretlerine başvuracağım."

Madam Bonacieux birden çok ileri gittiğini anladı ve korktu bundan. Karşısındaki son derece kararlı, korkak aptallardan farksız, budala suratı dehşetli seyretti bir süre.

"Peki, öyle olsun!" dedi. "Sonuç olarak haklısınız belki, erkekler, kadınlara göre daha iyi anlıyorlar politikadan. Hem siz Kardinal'le de görüşmüştünüz Mösyö Bonacieux. Gene de kocamın, sevgisine güvenebileceğimi sandığım birinin bana böyle davranması, böyle çirkinlikler yapması ve heveslerimi kursağımda bırakması çok acı."

"Çünkü hevesleriniz çok uzaklara gidebilir" diye karşılık verdi Bonacieux muzaffer bir edayla. "Ben de bundan korkarım."

"Peki, ben de vazgeçiyorum o zaman" dedi genç kadın içini çekerek. "Yeter, bir daha söz etmeyelim bundan."

"Hiç değilse Londra'da ne yapacağımı söyleseydiniz bana" dedi Bonacieux. Rochefort'un, kendisinden karısının sırlarını öğrenmesini istediğini biraz geç hatırlamıştı.

"Bunu öğrenmenizin hiçbir yararı yok" dedi genç kadın, şimdi o da içgüdüsünün etkisiyle geri çekiliyordu. "Kadınların arzuladıkları türden kıvır zıvır bir şey, büyük kazançlar sağlanacağı umulan bir alışveriş söz konusuydu."

Ama genç kadın kendisini savundukça, Bonacieux de tersine açıklamadığı bu sırrın çok önemli olduğu düşüncesine kapıldı. Bunun üzerine derhal gidip Rochefort Kontu'nu görmeyi ve Kraliçe'nin Londra'ya göndermek üzere bir haberci aradığını söylemeye karar verdi.

"Afedersiniz, sevgili Madam Bonacieux, sizi yalnız bırakacağım" dedi. "Geleceğinizi bilemediğimden, dostlarımdan biriyle randevulaşmıştık. Hemen dönerim, yarım dakikacık beklerseniz beni, dostumu savar savmaz, döner, sizi alıp Louvre'a götürürüm, vakit de geç oluyor zaten."

"Teşekkür ederim, Mösyö" diye karşılık verdi Madam Bonacieux. "Bana herhangi bir yardımda bulunacak kadar yiğit biri değilsiniz siz. Ben Louvre'a tek başıma da dönebilirim."

"Nasıl isterseniz Madam Bonacieux" diye karşılık verdi eski tuhafiyeci. "Yakında tekrar görebilecek miyim sizi acaba?"

"Şüphesiz, önümüzdeki hafta. Umarım işten güçten biraz baş kaldıracak fırsatı bulurum da darmadağın olmuş o eşyalarınızı yerleştirmenize yardımcı olurum."

"Pekâlâ! Bekleyeceğim sizi. Kızmıyorsunuz bana değil mi?"

"Ben mi! Ne münasebet!"

"Görüşmek üzere o zaman!"

"Görüşmek üzere."

Bonacieux karısının elini öptü ve hızla çıktı.

"İyi" dedi Madam Bonacieux kendi kendine, kocası sokak kapısını kapattıktan sonra yalnız kalınca. "Kardinalci olmayan bir bu budala kalmıştı! Ben de kalkıp Kraliçe'ye, zavallı hanımıma söz verdim. Hay Allah! Hay Allah! Şimdi beni saraya sokulan ve görevi kendisini ispiyonlamak olan bir casus sanacak, o sefillerden biri sanacak beni. Ah! Mösyö Bonacieux, sizi hiçbir zaman fazla sevmemiştim, şimdi ise nefret ediyorum sizden. Ama yemin ediyorum, ödeteceğim bunu!"

Bu sözler ağzından henüz çıkmıştı ki tavandan gelen seslerle başını kaldırdı ve yukardan gelen sesi işitti.

"Sevgili Madam Bonacieux, bana ağaçlıklı yolun küçük kapısını açın, yanınıza geliyorum."

XVIII

ÂŞIK VE KOCA

"Ah! Madam" dedi d'Artagnan, genç kadının açtığı kapıdan girerken, "söylemeden geçemeyeceğim, çok sıkıcı bir kocanız var."

"Konuşmaları dinlediniz demek!" dedi Madam Bonacieux heyecanla. Endişe içinde d'Artagnan'a bakıyordu.

"Tümünü."

"Ama nasıl olabilir bu? Tanrım!"

"Yalnız benim bildiğim bir yöntemle. Aynı yöntemle Kardinal'in adamlarıyla yaptığınız kavgayı da dinlemiştim."

"Ne çıkardınız konuşmalarımızdan peki?"

"Bin bir şey. Bir kere çok şükür kocanız aptal ve budala; ikincisi siz sıkıntıdasınız ve bu da çok keyiflendirdi beni, çünkü

böylece size hizmet için bir fırsat daha çıktı. Allah biliyor ya, sizin için kendimi ateşe bile atarım. Nihayet bu konuşmadan Kraliçe'nin, kendisi için Londra'ya gidecek cesur, sadık ve zeki birine ihtiyacı olduğunu öğrendim. Aradığınız bu yeteneklerden en azından ikisi var bende ve işte karşınızdayım."

Madam Bonacieux cevap vermedi ama yüreği sevinçle çarpıyordu, ve gözleri gizli bir umut ışığıyla parladı.

"Peki bu görevi size vermeye razı olursam nasıl bir garanti verebileceksiniz bana?" diye sordu.

"Sevgimi vereceğim size! Haydi emredin, ne yapmam gerekiyor?"

"Tanrım! Tanrım!" diye mırıldandı genç kadın, "böyle bir sırrı size nasıl emanet edebilirim? Bir çocuktan farksızsınız!"

"Peki, birinin beni size tavsiye etmesi gerekiyor anlaşılan."

"İtiraf edeyim ki çok rahatlatırdı beni bu."

"Athos'u tanıyor musunuz?"

"Hayır."

"Porthos'u?"

"Hayır."

"Aramis'i?"

"Hayır. Kim bunlar?

"Kralın silahşörleri. Komutanları Mösyö de Trèville'i tanıyor musunuz?

"Evet, evet, onu tanıyorum; şahsen değil ama Kraliçe'yle sık sık görüşen yiğit ve soylu biri olarak tanıyorum kendisini."

"Onun Kardinal hesabına size ihanet edebileceğinden korkmuyorsunuz değil mi?"

"Hayır! Asla."

"O zaman bu sırrınızı ona açın ve çok önemli, değerli ve ürkütücü olabilecek bu sırrın bana emanet edilip edilemeyeceğini sorun kendisine."

"Ama bu sır bana ait değil ve öyle uluorta açamam."

"Bonacieux'ye açıklamakta bir sakınca görmüyordunuz ama" dedi d'Artagnan kızarak.

"Bir ağacın kovuğuna bırakılan, bir güvercinin kanadına, bir köpeğin tasmasına konan bir mektup gibi açıklayacaktım bu sırrı ona."

"Ama benim de sizi sevdiğimi biliyorsunuz."

"Siz söylüyorsunuz bunu."

"Çapkın bir erkeğim!"

"Sanıyorum."

"Cesurum!"

"Eminim bundan!"

"Deneyin beni o zaman."

Madam Bonacieux son kez duraksayarak delikanlıya baktı. Ama delikanlı öylesine ateşli bakıyordu ve sesinde öyle bir inandırma gücü vardı ki, ona güvenmesi gerektiğini hissetti. Kaldı ki içinde bulunduğu durum, her şeyi göze almasını gerektiriyordu. Aşırı çekingenlik ya da aşırı güven yüzünden de her şeyi yitirebilirdi. Şunu da itiraf etmek gerekir ki, genç koruyucusuna karşı hissettikleri de konuşmaya zorladı Madam Bonacieux'yü.

"Bakın" dedi, "itirazlarınıza teslim oluyorum ve verdiğiniz garantileri kabul ediyorum. Ama bizi dinleyen Tanrı'nın huzurunda yemin ediyorum ki eğer bana ihanet ederseniz ve düşmanlarım beni sıkıntıya sokarsa, intihar ederim ve intiharın sorumlusu olarak da sizi gösteririm."

"Ben de Tanrı'nın huzurunda yemin ederim ki" dedi d'Artagnan, "verdiğiniz emirleri yerine getirirken yakalanacak olursam hiç kimseye zarar vermeden ve kimseyi ele vermeden öleceğim."

Bunun üzerine genç kadın, La Samaritaine'in karşısında, bir rastlantı sonucu, bir bölümünü öğrendiği müthiş sırrı açtı ona. Ve böylelikle birbirlerine aşklarını ilan etmiş oldular aynı zamanda.

D'Artagnan'ın gözleri neşe ve gururla pırıl pırıl parlıyordu. Kendisine emanet edilen bu sır, sevdiği bu kadın, güven ve aşk dev gibi bir adam haline getirmişti onu.

"Hareket ediyorum" dedi. "Hemen gidiyorum."

"Nasıl! Gidiyor musunuz!" diye haykırdı Madam Bonacieux. "Birliğiniz, komutanınız!"

"Bütün bunları unutturdunuz bana sevgili Constance. Evet, evet, haklısınız, izin almam gerekiyor."

"Bir engel daha" diye mırıldandı Madam Bonacieux üzüntüyle.

"Ha! hallederim bunu, merak etmeyin siz" dedi, d'Artagnan biraz düşündükten sonra.

"Nasıl?"

"Bu akşam Mösyö de Trèville'i görür, kayınbiraderi Mösyö des Essarts'dan bana izin almasını rica ederim."

"Bir şey daha var."

"Ne?" diye sordu d'Artagnan, Madam Bonacieux'nün duraksadığını görmüştü.

"Paranız yoktur belki de!"

"Belkisi fazla" dedi d'Artagnan gülümseyerek.

Bunun üzerine Madam Bonacieux bir dolabı açtı, yarım saat önce kocasının okşadığı keseyi çıkardı ve:

"Alın bunu" dedi.

"Kardinal'in parası!" diye bağırdı d'Artagnan ve bir kahkaha attı. Hatırlanacağı gibi d'Artagnan döşemeden tahtaları kaldırmış ve tuhafiyeci ile karısının konuştukları her şeyi duymuştu.

"Kardinal'in parası" diye karşılık verdi Madam Bonacieux. "Görüyorsunuz oldukça saygılı bir şekilde takdim ediliyor."

"Hey Tanrım!" diye haykırdı d'Artagnan. "Kraliçe'yi Kardinal hazretlerinin parasıyla kurtarmak ayrıca keyif verecek."

"Siz hoş ve sevimli bir delikanlısınız" dedi Madam Bonacieux. Majestelerinin kesinlikle nankörlük etmeyeceğinden emin olun."

"Ah! Ben zaten bol bol ödüllendirildim" diye bağırdı d'Artagnan. "Sizi seviyorum, bunu söylememe izin veriyorsunuz, hayal etmeye bile cesaret edemezdim böyle bir mutluluğu."

"Susun" dedi Madam Bonacieux ürpererek.

"Ne oldu?"

"Sokaktan sesler geliyor."

"Bu ses..."

"Kocamın sesi. Evet, tanıdım!"

D'Artagnan kapıya koştu ve sürgüyü çekti.

"Ben gitmeden giremez" dedi, "gidince de açarsınız kapıyı."

"Ama ben de gitmek zorundayım" dedi. "Ben burada kalacak olursam, paranın kaybolması nasıl izah edilebilir?"

"Haklısınız, birlikte gitmeliyiz."

"Nasıl? Çıkarsak görür bizi."

"Bize çıkalım öyleyse."

"Ah!" diye haykırdı, Madam Bonacieux. "Beni korkutan bir ses tonuyla söylediniz bunu."

Madam Bonacieux bu sözleri söylerken gözünde bir damla yaş belirmişti. D'Artagnan bunu fark etti, duygulandı, üzüldü ve karşısında diz çöktü.

"Benim evimde, bir tapınaktaymış gibi güven içinde hissedeceksiniz kendinizi" dedi. "Soylu bir insan olarak söz veriyorum size."

"Haydi" dedi kadın, "size güveniyorum, dostum."

D'Artagnan dikkatle sürgüyü çekti ve ikisi birlikte, bir gölge gibi sessizce, iç kapıdan ağaçlı yola doğru süzüldüler, gene sessizce merdiveni çıktılar ve d'Artagnan'ın odasına girdiler.

İçeri girdikten sonra, delikanlı, kendilerini daha bir güven içinde hissetmeleri için kapının arkasında barikat oluşturdu. Pencereye yaklaştılar ve pancurun aralığından Bonacieux'nün pelerinli biriyle konuştuğunu gördüler.

D'Artagnan, pelerinli adamı görür görmez, yerinden sıçradı, kılıcını yarıya kadar çekip, kapıya yöneldi.

Meung'deki adamdı bu.

"Ne yapıyorsunuz?" diye bağırdı Madam Bonacieux, "mahvedeceksiniz bizi."

"Ben bu adamı öldürmeye yemin ettim" dedi d'Artagnan.

"Siz şu anda hayatınızı bir şeye adamış bulunuyorsunuz ve hayatınız size ait değil. Kraliçe adına, sizi, çıkacağınız yolculuk dışında bir tehlikeye atılmaktan men ederim."

"Kendi adınıza bir emriniz yok mu peki?"

"Kendi adıma!" dedi Madam Bonacieux, büyük bir heyecan içinde. "Kendi adıma da rica ediyorum bunu sizden. Ama bir dakika, benden söz ediyorlar galiba."

D'Artagnan pencereye yaklaştı ve kulak kabarttı.

Mösyö Bonacieux kapısını açıp, içeri bakmış, boş olduğunu görerek, bir süre için yalnız bıraktığı pelerinli adamın yanına dönmüştü.

"Gitmiş" dedi, Bonacieux. "Louvre'a dönmüş olmalı."

"Sizin hangi amaçla çıktığınızı anlamadığından emin misiniz?" diye sordu yabancı.

"Hayır" diye karşılık verdi Bonacieux güvenle. "Çok basit bir kadındır o."

"O acemi muhafız evinde mi?"

"Sanmıyorum, gördüğünüz gibi pancurlar kapalı ve aradan hiç ışık falan sızmıyor."

"Olsun, emin olmamız gerekir."

"Nasıl emin olacağız?"

"Kapısını çalacağız."

"Uşağına sorarım."

"Haydi."

Bonacieux evine girdi, biraz önce iki kaçağın geçtiği kapıdan geçti, d'Artagnan'ın sahanlığına kadar çıktı ve kapıya vurdu.

Cevap veren olmadı. Porthos, daha fazla hava atmak için Planchet'yi de yanına almıştı o akşam. D'Artagnan'a gelince, çıt çıkarmamak için büyük gayret sarf ediyordu.

Bonacieux'nün parmağı kapıyı tıklattığında, iki gencin yürekleri neredeyse yerlerinden fırlayacaktı.

"Evde kimse yok" dedi Bonacieux.

"Peki, size gidelim gene, bir kapının eşiğinde durmaktansa, içerde olmak daha güvenlidir."

"Ah! Tanrım!" diye mırıldandı Madam Bonacieux, "hiçbir şey işitemeyeceğiz şimdi."

"Aksine" dedi d'Artagnan, "daha iyi duyacağız."

D'Artagnan, odasını Denys'in kulağı haline getiren üç dört karoyu kaldırdı, yere bir halı serdi, diz çöktü, sonra Madam Bonacieux'ye de kendisi gibi eğilmesi için işaret etti.

"Kimse olmadığından emin misiniz?" dedi yabancı.

"Eminim" dedi Bonacieux.

"Peki karınız?.."

"Louvre'a dönmüştür o."

"Sizin dışınızda, kimseyle konuşmadan mı?"

"Eminim bundan."

"Önemli bir nokta bu, anlıyor musunuz?"

"Size getirdiğim haber önemli o zaman, öyle mi?"

"Çok önemli sevgili Bonacieux, bunu sizden saklayacak değilim."

"O zaman Kardinal benden memnun kalacak, değil mi?"

"Kesinlikle."

"Büyük Kardinal!"

"Karınızın sizinle konuşurken, hiçbir özel isim telaffuz etmediğinden eminsiniz, değil mi?"

"Sanmıyorum.

"Ne Madam de Chevreuse'ün, ne Mösyö de Buckingham'ın, ne de Madam de Vernet'nin adını andı, öyle mi?"

"Öyle. Yalnızca ünlü birinin çıkarları için beni Londra'ya göndermek istediğini söyledi, o kadar."

"Hain!" diye mırıldandı Madam Bonacieux.

"Sus!" dedi d'Artagnan. Bir elini tuttu genç kadının ve kadın da hiç düşünmeden bıraktı elini ona.

"Görevi kabul etmeyi istememekle budalalık ettiniz" diye sürdürdü konuşmasını pelerinli adam. "Şimdi mektup da elinizde olurdu, tehdit altındaki Devlet kurtulurdu ve siz de..."

"Ben de!"

"Siz! Kardinal de size soyluluk belgesi verirdi."

"Söyledi mi bunu size?"

"Evet, size böyle bir sürpriz yapmak istediğini biliyorum."

"Rahat olun" dedi Bonacieux. "Karım bana hayrandır ve vakit henüz geçmiş sayılmaz."

"Budala!" diye mırıldandı Madam Bonacieux.

"Susun!" dedi d'Artagnan elini biraz daha kuvvetli bir şekilde sıkarak.

"Nasıl vakit geçmiş sayılmaz?" dedi pelerinli adam.

"Louvre'a gidiyorum şimdi. Madam Bonacieux'yü isteteceğim ve kendisine uzun uzun düşündüğümü, kararımı verdiğimi söyleyeceğim ve mektubu alıp, Kardinal'e koşacağım."

"Çabuk öyleyse. Hemen dönüp, teşebbüsünüzün sonucunu öğrenirim ben de."

Yabancı gitti.

"Alçak!" dedi Madam Bonacieux, kocası için bu sıfatı kullanıyordu ısrarla.

"Susun!" diye yineledi d'Artagnan, elini biraz daha kuvvetli bir şekilde sıkarak.

Ve o anda müthiş bir uluma sesi, d'Artagnan ve Madam Bonacieux'nün düşünmelerini durdurdu. Kocası kesenin kaybolduğunu anlamıştı ve "hırsız var" diye bağırıyordu.

"Tanrım! Bütün mahalleyi ayağa kaldıracak" dedi Madam Bonacieux.

Bonacieux uzun süre bağırdı ama bu tür feryatlar orada artık kanıksanmış olduğundan, kimse aldırış etmedi Fossoyeurs Sokağı'nda; üstelik tuhafiyecinin evine iyi gözle bakılmıyordu bir süredir. Sonunda kimsenin gelmediğini görünce adam evden dışarı fırladı, bağıra bağıra Bac Sokağı'na doğru uzaklaştı.

"O gitti, şimdi de sıra sizde" dedi Madam Bonacieux. "Cesur ama özellikle de ihtiyatlı olun ve Kraliçe'ye karşı sorumlu olduğunuzu düşünün."

"Kraliçe'ye ve size karşı!" dedi d'Artagnan. "Rahat olun güzel Constance, Kraliçe'nin takdirlerine layık olarak döneceğim ama sizin aşkınıza layık olarak dönebilecek miyim acaba?"

Genç kadın kıpkırmızı kesilerek cevap verebildi ancak bu soruya. Biraz sonra d'Artagnan da çıktı. Üstünde bol bir pelerin vardı ve uzun kılıcı pelerinin kenarını kabartarak havaya kaldırıyordu.

Madam Bonacieux, kadınların sevdiklerini hissettikleri erkeklere baktıkları gibi uzun uzun süzdü onu arkasından; sokağın köşesinde kaybolduğunda, diz çöktü ve ellerini kavuşturarak haykırdı.

"Tanrım! Kraliçe'yi koruyun, beni koruyun."

XIX

SEFER PLANI

D'Artagnan doğruca Mösyö de Trèville'e gitti. Kardinal'in birkaç dakika içinde o Allah'ın belası yabancı tarafından uyarılacağını ve haklı olarak kaybedecek bir dakikası bile olmadığını düşünmüştü.

Delikanlının yüreği neşeyle dolup taşıyordu. Önüne hem şan şöhret hem de para kazanmasını sağlayacak bir fırsat çıkmıştı. Cesaret verici bir başlangıç olarak, onu hayranlık duyduğu bir kadına da yaklaştırmıştı. Dolayısıyla bu rastlantı daha ilk hamlede, Tanrı'dan istemeye cesaret edemeyeceği kadar çok şeyler kazandırmıştı ona.

Mösyö de Trèville her zamanki soylu dostları ile salonda oturuyordu. Konağa yakın biri olarak tanınan d'Artagnan, doğruca çalışma odasına girdi ve önemli bir iş için kendisini beklediğine dair haber gönderdi.

Mösyö de Trèville içeri girdiğinde d'Artagnan beklemeye başlayalı beş dakika olmuştu henüz. Komutanı yüzüne bakıp, neşeli olduğunu fark edince, yeni bir şeyler olduğunu anlamıştı.

D'Artagnan yol boyunca sırrını Mösyö de Trèville'e açmak ya da gizli bir iş için kendisinden dilediği gibi davranabilme yetkisi istemek seçenekleri arasında hangisini tercih edebileceğini sorup durdu kendi kendine. Mösyö de Trèville o güne kadar kendisine o kadar iyi davranmış, Kral ve Kraliçe'ye o kadar sadık kalmıştı ve Kardinal'den o kadar nefret ediyordu ki delikanlı sonunda ona her şeyi anlatmaya karar verdi.

"Beni mi görmek istediniz genç dostum?" dedi Mösyö de Trèville.

"Evet efendim" dedi d'Artagnan. "Ve ne kadar önemli bir mesele için geldiğimi öğrendiğinizde, sizi rahatsız ettiğim için beni bağışlayacağınızı umuyorum."

"Anlatın bakalım, sizi dinliyorum."

"Kraliçe'nin şerefi, belki de yaşamı gerçekten tehlikede" dedi d'Artagnan sesini alçaltarak.

"Ne demek istiyorsunuz?" diye sordu Mösyö de Trèville; gerçekten yalnız olup olmadıklarını anlamak için çevresini kolaçan etti ve d'Artagnan'a sorgulayıcı bir bakış attı.

"Söylemek istediğim şu ki efendim, rastlantı sonucu bir sır öğrendim..."

"Bu sırrı hayatınız pahasına saklayacaksınız delikanlı umarım."

"Ama size de açmam gerekir bunu, efendim, çünkü Majestelerinin verdiği görevi yerine getirebilmem için yalnızca siz yardımcı olabilirsiniz bana."

"Size ait bir sır mı bu?"

"Hayır efendim, Kraliçe'nin sırrı."

"Majesteleri bu sırrı bana açmak için izin verdi mi size?"

"Hayır efendim, aksine ağzımı sıkı tutmam gerektiğini tembihlediler sıkı sıkıya."

"O halde niçin benim için bu sırra ihanet edeceksiniz?

"Söyledim ya, çünkü siz olmadan hiçbir şey yapamam, ve hangi amaçla istediğimi bilmezseniz eğer, istediğim bu yardımı reddetmenizden korkuyorum."

"Size emanet edilen sırrı saklayın dostum ve benden ne istiyorsanız söyleyin."

"Mösyö des Essarts'dan benim için on beş günlük bir izin istemenizi rica ediyorum."

"Ne zaman?"

"Hemen bu geceden itibaren."

"Paris'ten ayrılacak mısınız?"

"Göreve gidiyorum."

"Nereye gideceğinizi söyleyebilir misiniz bana?"

"Londra'ya."

"Sizin amacınıza ulaşamamanızdan biri bir çıkar sağlayabilir mi?"

"Kardinal sanıyorum, başarımı engellemek için her şeyini feda edebilir."

"Yalnız mı gidiyorsunuz?"

"Yalnız gidiyorum."

"Bu durumda Bondy'den öteye gidemezsiniz. Trèville söylüyor bunu, inanın."

"Nasıl?"

"Öldürtürler sizi."

"Görevimin başında ölmüş olurum."

"Ama görevinizi yerine getirememiş olursunuz."

"Doğru" dedi d'Artagnan.

"İnanın bana, böyle işlerde, amaca ulaşmak için dört kişi olmak gerekir."

"Evet, haklısınız, efendim" dedi d'Artagnan. "Siz Athos, Porthos ve Aramis'i tanıyorsunuz ve onları yanıma alıp alamayacağımı bilirsiniz."

"Benim de öğrenmek istemediğim sırrı onlara da açmamak şartıyla değil mi?"

"Her şeyden önce kendi aramızda körü körüne birbirimize güvenmek ve bağlı kalmak konusunda and içmiştik; kaldı ki siz onlara bana güvendiğinizi söylerseniz, onlar da sizden daha meraklı olmayacaklardır bu konuda."

"Onlara da on beşer gün izin verebilirim, hepsi bu. Hâlâ yaraları sızlayan Athos'a Forges içmelerine gitmesi için, Porthos'la Aramis'e de çok acı çeken arkadaşlarını yalnız bırakmak istemedikleri için. Onları izine göndermek seyahate izin verdiğimin kanıtıdır."

"Teşekkürler efendim, çok iyisiniz."

"Öyleyse hemen gidip bulun onları ve bu gece olup

bitsin her şey. Ama, önce Mösyö des Essarts'dan yazılı izin talebinizi bırakın bana. Peşinize bir casus takmışlardır belki ve Kardinal'in haber almış olabileceği bu ziyaret yasal hale gelir böylece."

D'Artagnan bu isteği de yerine getirdi ve Mösyö de Trèville de kâğıdı elinden aldıktan sonra, dört izin kâğıdının sabah saat ikiden önce, yolcuların dördünün de evlerine ulaşmış olacağına söz verdi.

"Benimkini Athos'un evine gönderin lütfen" dedi d'Artagnan. "Evime girerken, bazı kötü rastlantılardan korkuyorum çünkü."

"Merak etmeyin. Hoşçakalın ve iyi yolculuklar! Ha, bir dakika!" dedi, ansızın Trèville, arkasından seslenerek.

D'Artagnan geri döndü.

"Paranız var mı?"

D'Artagnan cebindeki keseyi şakırdattı.

"Yeterli mi?" diye sordu Mösyö de Trèville.

"Üç yüz altın."

"İyi, dünyanın öbür ucuna gidilebilir bu parayla; haydi bakalım."

D'Artagnan elini uzatan Mösyö de Trèville'i selamladı ve bu eli minnet dolu bir saygıyla sıktı. Paris'e geldiğinden beri, her zaman soylu, yüce ve dürüst bir insan olarak gördüğü bu insan tarafından hep övülmüştü.

Önce Aramis'e uğradı, Madam Bonacieux'yü izlediği o geceden beri arkadaşına gitmemişti. Dahası genç silahşörü daha görür görmez ve daha sonra ne zaman görse, yüzünde derin bir hüzün okur gibi olmuştu.

O akşam Aramis gene asık yüzlü ve dalgındı; d'Artagnan bu derin melankolinin nedenini sordu. Aramis Aziz

Augustinus'un Latince olarak gelecek haftaya kadar yazmak zorunda olduğu ve kendisini çok uğraştıran on sekizinci bölümün yorumundan söz ederek, özür diledi.

İki dost bir süredir sohbete dalmışlardı ki Trèville'in hizmetkârlarından biri içeri girdi ve mühürlü bir zarf uzattı.

"Bu ne?" diye sordu Aramis.

"Beyefendinin istedikleri izin kâğıdı" diye karşılık verdi uşak.

"Ben izin istemedim."

"Susun ve alın kâğıdı!" dedi d'Artagnan. "Ve siz, dostum, alın şu yarım altını, bu da sizin katlandığınız zahmetler için. Mösyö de Trèville'e, Mösyö Aramis'in gönülden teşekkür ettiğini söyleyin. Haydi."

Uşak yerlere kadar eğildi ve çıktı.

"Ne demek oluyor bu?" diye sordu Aramis.

"Yanınıza on beş günlük bir yolculuk için ne gerekiyorsa alın ve beni izleyin."

"Ama şu an Paris'ten ayrılamam, şeyi bilmeden..."

Aramis sustu.

"Kadının ne olduğunu, değil mi?" dedi d'Artagnan.

"Kimin?" diye karşılık verdi Aramis.

"Burada bulunan kadın, işlemeli mendilli kadın."

"Burada bir kadının bulunduğunu kim söyledi size?" dedi Aramis, ölü gibi sararmıştı.

"Gördüm onu."

"Kim olduğunu biliyor musunuz peki?"

"Tahmin ediyorum en azından."

"Dinleyin" dedi Aramis, "bu kadar çok şey bildiğinize göre, bu kadının nereye gittiğini de biliyor musunuz?"

"Sanıyorum Tours'a döndü."

"Tours'a mı? Doğru, tanıyorsunuz onu öyleyse! Peki bana bir şey söylemeden nasıl döndü Tours'a?"

"Tutuklanmaktan korktuğu için."

"Niçin yazmadı bana?"

"Sizi tehlikeye atmaktan korktuğu için."

"D'Artagnan, bana hayat verdiniz" diye bağırdı Aramis. "Hor görüldüğümü, ihanete uğradığımı sanıyordum. Onu tekrar gördüğüm için o kadar mutluydum ki. Beni görmek için özgürlüğünü tehlikeye atabileceğine inanmazdım. Ama Paris'e neden gelmiş olabilir ki?"

"Bugün bizi İngiltere'ye gönderen dava için gelmişti."

"Nedir bu dava?" diye sordu Aramis.

"Bir gün öğreneceksiniz Aramis ama şimdilik ben de ilahiyatçının yeğenini taklit edeceğim."

Aramis gülümsedi, çünkü bazı akşamlar dostlarına anlattığı masalı hatırlamıştı.

"Peki, madem Paris'ten ayrıldı ve siz de bundan eminsiniz, d'Artagnan, beni hiçbir şey durduramaz artık, peşinizden gelmeye hazırım. Nereye gidiyoruz demiştin?.."

"Önce Athos'a. Gerçekten gelmek istiyorsan, biraz çabuk lütfen, çünkü zaten epeyce geç kaldık. Ha, bu arada Bazin'e de haber verin."

"Bazin de mi bizimle birlikte geliyor?" diye sordu Aramis.

"Belki. Her halükârda, şimdilik Athos'a kadar gelsin bizimle."

Aramis, Bazin'i çağırdı ve gelip kendini Athos'ta bulmasını emrettikten sonra:

"Haydi gidelim" dedi ve pelerinini, kılıcını ve üç tabancasını aldı; sonra da üç ya da dört çekmeceyi açıp, kenarda köşede birkaç altın bulabilir miyim acaba diye, araştırdı boşuna. Bu araştırmanın boş bir çaba olduğunu anlayınca da d'Artagnan'ın peşinden yürüdü. Bir yandan da bu acemi muhafızın evinde barındırdığı kadının kim olduğunu ve nereye gittiğini, nasıl olup da kendisinden daha iyi bildiğini düşünüp duruyordu.

Tam dışarı çıkacakları sırada Aramis elini d'Artagnan'ın koluna koydu ve gözlerinin içine baktı:

"Bu kadından kimseye bahsetmediniz, değil mi?" dedi.

"Hiç kimseye."

"Athos ve Porthos'a bile?"

"Tek kelime bile etmedim onlara."

"Hah şöyle!"

Bu çok önemli konuda da rahatladıktan sonra Aramis, d'Artagnan'la birlikte yoluna devam etti ve az sonra Athos'un evine vardılar.

Silahşörü bir elinde izin kâğıdı, bir elinde de Mösyö de Trèville'in mektubuyla buldular.

"Biraz önce aldığım bu izin kâğıdıyla bu mektubun ne anlama geldiğini söyler misiniz bana?" dedi Athos şaşkın bir halde.

Şunlar yazılıydı mektupta:

Sevgili Athos, sağlık durumunuz gereği kesinlikle on beş gün dinlenmenizi istiyorum. Ya Forges içmelerine ya da başka bir yere gidin ve bir an önce sağlığınıza kavuşun.

Sizi seven

Trèville

"Bu izin kâğıdı ve bu mektup benimle birlikte gelmen gerektiğini belirtiyor, Athos."

"Forges içmelerine mi?"

"Oraya ya da başka bir yere."

"Kral'a hizmet amacıyla mı?"

"Kral'a ya da Kraliçe'ye. Majestelerinin hizmetkârları değil miyiz biz?"

Tam bu sırada Porthos içeri girdi.

"Allahallah! Ne tuhaf! Ne zamandan beri silahşörlere, istemedikleri halde izin kâğıdı vermek âdet oldu?" dedi.

"Onların yerine dostları izin kâğıdı istemeye başlayalı beri" dedi d'Artagnan.

"Ah! Ah! Yeni birtakım numaralar çevriliyor galiba" dedi Porthos.

"Evet, yola çıkıyoruz" dedi Aramis.

"Nereye?" diye sordu Porthos.

"Doğrusu pek bilmiyorum" dedi Athos. "D'Artagnan'a sor."

"Londra'ya beyler" dedi d'Artagnan.

"Londra'ya mı?" diye bağırdı Porthos. "Ne işimiz var Londra'da?"

"İşte bunu söyleyemem size beyler; bana güvenmelisiniz."

"Ama Londra'ya gitmek için para lazım ve bende para yok" dedi Porthos.

"Bende de yok" dedi Aramis.

"Bende de" dedi Athos.

"Bende var" diye karşılık verdi d'Artagnan, cebinden

çıkardığı hazinesini masaya koyarak. "Üç yüz altın var bu kesede, her birimiz yetmiş beşer altın alalım, Londra'ya gidip gelmek için yeter bu kadar. Zaten hepimiz gitmeyeceğiz Londra'ya."

"Niye?"

"Çünkü aramızdan bazıları yolda kalacaklar büyük ihtimalle."

"Sefere mi çıkıyoruz yoksa?"

"Haberiniz olsun, çok da tehlikeli bir sefer."

"Ama, madem ki ölüm tehlikesini göze alıyoruz, hiç değilse nedenini öğrenmek isterdim" dedi Porthos.

"Ne önemi var!" dedi Athos.

"Ama ben de Porthos gibi düşünüyorum" dedi Aramis.

"Kral'ın size hesap verme gibi bir alışkanlığı var mı? Yok. Yalnızca: 'Baylar Gaskonya'da ya da Flandres'da dövüşeceksiniz, gidin dövüşün!' der ve siz de gidersiniz. Niye? En küçük bir endişe bile duymazsınız da ondan."

"D'Artagnan haklı" dedi Athos. "İşte Mösyö de Trèville'den gelen üç izin kâğıdı ve nereden geldiğini bilmediğim üç yüz altın! Haydi istedikleri yere gidip ölelim. Hayat bu kadar soru sormaya değer mi? D'Artagnan peşinden gelmeye hazırım."

"Ben de!" dedi Porthos.

"Ben de!" dedi Aramis. "Ayrıca Paris'ten ayrılacağım için üzülmüyorum. Değişikliğe ihtiyacım var."

"Merak etmeyin beyler, aradığınız değişiklikleri bulacaksınız" dedi d'Artagnan.

"Ne zaman yola çıkıyoruz peki?" diye sordu Athos.

"Hemen" diye karşılık verdi d'Artagnan, "kaybedecek bir dakikamız bile yok."

"Hey! Grimaud, Planchet, Mousqueton, Bazin!" diye bağırarak, uşaklarını çağırdılar dört genç. "Çizmelerimizi parlatın ve atlarımızı hazırlayın."

Silahşörler kışladaki gibi, hem kendi atlarını hem de uşaklarınınkini konakta bırakıyorlardı.

Planchet, Grimaud, Mousqueton ve Bazin hızla uzaklaştılar.

"Şimdi sefer planını hazırlayalım" dedi Porthos. "Önce nereye gideceğiz?"

"Calais'ye" dedi d'Artagnan. "Londra'ya en kestirme yol bu."

"Benim görüşümü sorarsanız şöyle derim" dedi Porthos.

"Konuş."

"Hep beraber yolculuk eden dört kişi şüphe çeker. D'Artagnan hepimize talimat versin, ben öncü olarak Boulogne yolundan gideceğim, benden iki saat sonra Amiens yolundan Athos yola çıksın, Aramis de Noyon yolundan izlesin bizi. D'Artagnan'a gelince, o Planchet'nin giysileri içinde, istediği yoldan gitsin. Planchet de sırtında d'Artagnan'ın muhafız üniformasıyla izlesin bizi."

"Baylar" dedi Athos, "bana sorarsanız böyle bir işte uşaklardan yararlanmanın hiçbir anlamı yok. Soylu biri kötü bir rastlantıyla bir sırra ihanet edebilir ama uşaklar genellikle her zaman satarlar sırları."

"Porthos'un planı bana uygulanabilir gibi gözükmüyor" dedi d'Artagnan. "Ama ben de size hangi talimatları vereceğimi bilmiyorum doğrusu. Bende yalnızca bir mektup var, o kadar. Bu mektup da mühürlü olduğundan üç kopyasını çıkarıp veremem size. Bu nedenle birlikte yolculuk etmemiz daha doğru olur, diye düşünüyorum. Mektup şurada, şu cepte." Ve mektubun bulunduğu cebini gösterdi. "Ben ölürsem, biriniz

mektubu cebimden alsın ve yola devam edin. O da ölürse, sıra öbürüne gelir ve böyle devam eder, yeter ki birimizden biri hedefe ulaşsın, önemli olan bu!"

"Bravo d'Artagnan, ben de böyle düşünüyorum!" diye bağırdı Athos. "Akıllı olmalıyız; ben içmelere gidiyorum, siz de bana eşlik ediyorsunuz; Forges içmeleri yerine deniz banyosunu yeğliyorum ben, serbestim. Bizi tutuklamak isterlerse, ben Trèville'in mektubunu gösteririm, siz de izin kâğıtlarınızı. Üzerimize saldırırlarsa, savunuruz kendimizi, yargılarlarsa, ısrarla amacımızın denize gidip banyo almak olduğunu söyleriz. Ayrı ayrı yola çıkan dört adamı tuzağa düşürmek kolaydır ama dört kişi bir arada, bir birlik demektir. Dört uşağımıza da tabanca ve filinta veririz, üzerimize ordu gönderirlerse savaşırız. D'Artagnan'ın dediği gibi sağ kalan mektubu yerine ulaştırır."

"Doğru konuştun" diye bağırdı, Aramis. "Çok konuşmuyorsun Athos ama konuşunca da Saint Jean Bouche d'or gibi konuşuyorsun. Ben Athos'un planını kabul ediyorum. Sen Porthos?"

"D'Artagnan için uygunsa eğer, ben de" dedi Porthos. Mektubu taşıyan d'Artagnan olduğuna göre, bu eylemin başı da odur, doğal olarak."

"Peki" dedi d'Artagnan, "Athos'un planını kabul ediyorum ve yarım saat içinde yola çıkıyoruz, kararım budur."

"Kabul edildi!" dediler hep bir ağızdan üç silahşör.

Her biri elini keseye daldırarak yetmiş beşer altınını aldı ve kararlaştırılan saatte yola çıkmak üzere hazırlıklara giriştiler.

XX

YOLCULUK

Dört serüvenci genç, sabahın ikisinde Saint-Denis kapısından Paris'i terk ettiler. Gece karanlığında tek kelime etmediler, her

şeye rağmen karanlıktan etkileniyorlardı ve çevrelerinde, her yerde tuzaklar bulunduğunu sanıyorlardı.

Günün ilk ışıklarıyla birlikte dilleri de çözüldü, güneşin doğuşu tekrar neşeye boğmuştu onları. Bir kavganın eşiğindeymiş gibi, yürekleri çarpıyor, gözlerinin içi gülüyordu, belki de elveda diyecekleri hayatın aslında hiç de kötü olmadığını düşünüyorlardı.

Bunun dışında kafilenin görünümü şahaneydi. Silahşörlerin kara yağız atları, savaşçı görüntüleri, soylu askerlere özgü devriye yürüyüşü, en gizli bilinmezlikleri bile ele verebilecek nitelikteydi.

Tepeden tırnağa silahlı uşaklar da peşlerinden geliyordu.

Sabahın sekizinde vardıkları Chantilly'ye kadar her şey yolunda gitti. Kahvaltı etmeleri gerekiyordu. Tabelasında pelerininin yarısını yoksul birine veren Aziz Martin'in görüldüğü bir hanın önünde atlarından indiler. Uşaklarına atların eyerlerini çözmemelerini, her an yola çıkmaya hazır olmalarını tembihlediler.

Salona girip masaya oturdular.

Dammartin yolundan gelen biri de aynı masaya oturmuş, yemek yiyordu. Yağmurdan ve güzel havadan söz ederek lafa girdi, yolcular karşılık verdiler. Sağlıklarına kadeh kaldırdı, yolcular da nezaketine karşılık verdiler.

Ama Mousqueton atların hazır olduğunu haber verdikten sonra, tam masadan kalkarlarken, yabancı, Porthos'a Kardinal'in şerefine kadeh kaldırmayı teklif etti. Porthos da, yabancı, eğer Kral'ın sağlığına kadeh kaldırırsa, buna memnuniyetle uyacağını bildirdi. Yabancı yüksek sesle, Kardinal hazretlerinden başka Kral tanımadığını söyledi. Porthos, da ona "sarhoş" dedi, yabancı kılıcını çekti.

"Aptallık ettiniz" dedi Athos, "ama artık geri dönemezsiniz, temizleyin şu herifi de hemen yetişin bize."

Üçü de atlarına atlayıp dolu dizgin uzaklaşırlarken, Porthos da rakibini eskrimin bilinen yüz darbesiyle delik deşik edeceğini söylüyordu.

"Tek bir vuruş yeter!" dedi Athos, beş yüz metre uzaktan.

"Peki bu adam niçin içimizden bir başkasına değil de Porthos'a sataştı?" diye sordu Aramis.

"İçimizde en yüksek sesle konuşan Porthos olduğundan onu liderimiz sandı" dedi d'Artagnan.

"Ben bu Gaskonyalı aceminin akıl küpü olduğunu söylemiştim" diye mırıldandı Athos.

Ve yolcular yollarına devam ettiler.

Beauvais'de hem atları dinlendirmek hem de Porthos'u beklemek için iki saat mola verdiler. İki saat sonra, Porthos gelmeyince ve kendisinden haber de alınamayınca, yeniden yola koyuldular.

Beauvais'den bir fersah ötede, yolun iki bayır arasında daraldığı ve taş döşeli bir yerinde, sekiz on kişinin, çukur açmak ya da hendek kazmak gibi bir şeylerle uğraştığını gördüler.

Aramis çizmelerinin, bu su dolu çukurlarda kirlenmesini istemediğinden, adamları azarladı; Athos ona engel olmak istedi ama çok geç kalmıştı. İşçiler yolculara sövüp saydılar ve hatta o kadar ileri gittiler ki soğukkanlı Athos'u bile çileden çıkardılar. Athos atını içlerinden birinin üstüne doğru sürdü.

Tam o sırada işçiler gerideki çukura kadar çekildiler ve her biri bu çukura gizlenmiş birer fitilli tüfeği kaptı. Öyle ki bizim yedi yolcu âdeta kurşuna dizildi. Kurşunlardan biri Aramis'in omzunu deldi, Mousqueton da kaba etinden yaralandı ve atından düşen de yalnız o oldu. Ancak ağır yara aldığından değil nereden yaralandığını anlayamadığı için düştü, yarasının daha ağır olduğunu sanmıştı.

"Pusuya düştük" dedi d'Artagnan. "Hiç silah kullanmayalım, hemen kaçalım."

Aramis, yaralı olmasına rağmen, atının yelesini yakaladı ve diğerlerine yetişti. Mousqueton'un atı da onlara yetişmiş, sıraya girmiş, yanlarında dört nala gidiyordu.

"Bir de yedek atımız olacak" dedi Athos.

"Keşke yedek bir şapkam olsaydı" diye karşılık verdi d'Artagnan, "bir kurşun alıp götürdü şapkamı. İyi ki mektup şapkanın içinde değildi."

"Eyvah! Bunlar, geçerken Porthos'u öldürür yahu!" diye bağırdı Aramis.

"Porthos ayaklarının üzerinde durabilseydi, yetişirdi bize" dedi Athos. "Sarhoş dışarı çıkınca ayılmış olmalı."

Atlarının kısa süre sonra koşamayabilecek kadar yorgun olmasına rağmen iki saat daha gittiler.

Yolcular daha güvenli olacağı umuduyla kestirme bir yol seçmişlerdi ama Crèvecœur'de Aramis daha ileri gidemeyeceğini söyledi. Aslında buraya kadar gelebilmek için bile ince tavırlarının altında büyük cesaret ve özveriyle acısına katlanmıştı. Gitgide sararıyordu ve onu atın üstünde tutabilmek için yardımcı oluyorlardı. Bir meyhanenin önünde attan indirdiler ve bir kargaşa çıktığında yararından çok zararı dokunan Bazin'i de yanında bırakarak, geceyi Amiens'de geçirmek umuduyla tekrar yola çıktılar.

"Vay anasını!" diye homurdandı Athos. "Yola çıktıktan sonra iki efendiyle, Grimaud ve Planchet'ye kaldık. Vay anasını! Bundan sonra kimse kandıramayacak beni ve Calais'ye varıncaya kadar ne ağzımı açacağım, ne de kimseye kılıç çekeceğim. Yemin ediyorum..."

"Yemin etmeyelim de, eğer atlarımızı razı edebilirsek, dört nala gitmeye bakalım" dedi d'Artagnan.

Ve yolcular mahmuzlarını, atlarının karınlarına batırdılar, çok güçlü bir şekilde uyarılan hayvanlar eski güçlerini yeniden buldular. Gece yarısı Amiens'e vardılar ve Lis d'Or hanına indiler.

Hancı, dünyanın en dürüst insanına benziyordu. Yolcularını bir elinde şamdan, öteki elinde de pamuklu takkesiyle karşıladı. Yolcuları iki sevimli odada ikişer ikişer yatırmak istedi ama odalar hanın öbür ucundaydı ne yazık ki. D'Artagnan ve Athos geri çevirdiler teklifi. Ama hancı Ekselanslarını ağırlamaya layık başka odası olmadığını söyledi. Bunun üzerine yolcular yere serilecek şiltelerde, aynı yerde yatabileceklerini bildirdiler. Hancı ısrar etti, yolcular direndi, onların istedikleri gibi olacaktı her şey.

Yataklarını yapmış, kapılarının ardına barikat kuruyorlardı ki, pancurun vurulduğunu işittiler birden. "Kim o?" diye seslenip, gelenlerin uşakları olduğunu anlayınca, açtılar kapıyı.

Gerçekten de Planchet ve Grimaud'ydu gelenler.

"Atlara bakmak için Grimaud yeter" dedi Planchet. Beyler isterse ben de kapıların önünde uzanırım, kimsenin yanlarına gelemeyeceğinden emin olurlar böylelikle."

"Neyin üstünde yatacaksın?" diye sordu d'Artagnan.

"İşte yatağım" diye karşılık verdi Planchet.

Ve içi saman dolu bir çizme gösterdi.

"Gel yat" dedi d'Artagnan. "Haklısın, hancının yüzü hoşuma gitmedi, çok fazla iyiliksever gözüküyor."

"Bana da öyle geldi" dedi Athos.

Planchet pencereden tırmandı, kapının önüne uzandı. Grimaud da atlarla ahıra kapanırken, sabah saat beşte dört atı da hazır edip, kendilerini uyandıracağını söyledi.

Gece oldukça sakin geçti, saat ikiye doğru birileri kapıyı

açmayı denedi ama Planchet sıçrayarak uyandı ve "kim var orada?" diye bağırdı; bunun üzerine "bir yanlışlık oldu" diyen biri uzaklaştı oradan.

Sabah saat dörtte büyük bir gürültü koptu ahırda. Grimaud ahırdaki çocukları uyandırmak istemişti ve çocuklar da onu dövüyorlardı. Pencereyi açınca zavallıyı baygın, başı bir diren sapıyla yarılmış halde buldular.

Planchet avluya inip atları eyerlemek istedi. Atlar bitkin durumdaydı. Yalnızca beş altı saat binicisiz koşan Mousqueton'un atı yola devam edebilecek durumdaydı. Bu arada çağırtılmış veteriner de akıl almaz bir hata yapmış, han sahibinin atından kan alacağına Mousqueton'un atından kan almıştı.

Durum endişe verici olmaya başlıyordu: Peş peşe gelen bu olaylar bir rastlantı sonucu gerçekleşmişti belki ama pekâlâ bir komplo sonucu da olabilirdi. Athos ve d'Artagnan çıktılar, bu arada Planchet de çevrede satılık üç at bulunup bulunmadığını araştırmaya gitti. Kapıda eyerli, dinlenmiş ve güçlü iki at vardı. İşe yarayabilirdi bu atlar. Sahiplerini nerede bulabileceklerini sordu; at sahiplerinin geceyi handa geçirdiklerini ve şu sırada da han sahibine hesap ödemekte olduklarını söylediler ona.

Athos hesabı ödemek için indiğinde, d'Artagnan ve Planchet sokak kapısında durmaktaydılar. Hancı arka taraftaki basık bir odadaydı. Athos'a içeri girmesini rica ettiler.

Athos hiçbir şeyden kuşkulanmadan içeri girdi ve hesabı ödemek üzere iki altın çıkardı cebinden. Hancı masada tek başına oturuyordu ve masanın çekmecelerinden biri yarı aralıktı. Athos'un uzattığı parayı aldı, evirdi, çevirdi ve birden yüksek sesle paranın sahte olduğunu, kendisini ve arkadaşını kalpazanlıkla suçlayarak tutuklatacağını söyledi.

"Saçmalama!" dedi Athos, adamın üzerine yürüyerek. "Kulaklarını keserim senin, biliyor musun!"

Aynı anda tepeden tırnağa silahlı dört kişi yan kapılardan girip, Athos'a saldırdılar.

"Yakaladılar beni" diye bağırdı Athos, avazı çıktığı kadar. "Kaç d'Artagnan, çabuk kaç!" Ve iki el ateş etti.

D'Artagnan ve Planchet ikinci kez tekrarlatmadılar bu sözü, kapıda bekleyen iki atı çözdüler, üzerlerine atladılar, mahmuzlarını karınlarına batırdılar ve dört nala uzaklaştılar.

Bu çılgınca kaçış sırasında d'Artagnan Planchet'ye sordu: "Athos'a ne olduğunu gördün mü?"

"Ah! efendim" dedi Planchet, "iki el ateş ederek adamlardan ikisini devirdiğini gördüm, sonra camlı kapının arkasında elinde kılıç ötekilerle dövüşüyormuş gibi geldi bana."

"Yamandır şu Athos!" diye mırıldandı d'Artagnan. "Onu terk etmek zorunda kalmak çok acı. Kim bilir, belki de aynı akıbet iki adım ilerde bizi bekliyor. Haydi Planchet ileri! Sen de yiğitsin."

"Ben size söylemiştim" diye karşılık verdi Planchet. "Picardie'liler, yaşanan olaylarla anlaşılır; hem burada memleketimdeyim ben, heyecanlandırıyor bu da beni doğrusu."

Ve ikisi birlikte, bir solukta Saint-Omer'e ulaştılar. Saint-Omer'de, atlarını başlarına bir şey gelmesin diye, dizginlerinden tutarak biraz dinlendirdiler, sokakta ayaküstü bir şeyler atıştırdılar ve hemen yola devam ettiler.

Calais kapısına yüz adım kala d'Artagnan'ın atı çöktü ve bir daha kaldırmak mümkün olamadı atı. Burnundan ve gözlerinden kan boşandı hayvanın. Planchet'nin atı ayaktaydı ama o da durmuştu ve imkânı yok yürütemediler.

Allah'tan, söylediğimiz gibi, kente yüz adım uzaktaydılar yalnızca, iki hayvanı ana yolda bırakıp, limana koştular. Planchet bu sırada efendisine, elli adımlık bir uzaklıkta, bir beyin, arkasında uşağıyla yürüdüğünü gösterdi.

Çok meşgul ve telaşlı gibi gözüken bu beye yaklaştılar hızla. Çizmeleri toz toprak içindeydi ve hemen o anda İngiltere'ye geçmesinin mümkün olup olmadığını araştırıyordu.

"Bundan daha kolay bir şey olmazdı" diye karşılık verdi hareket etmeye hazırlanan bir tekne sahibi ama bu sabah bir emir geldi, Kardinal hazretlerinin açık emri olmadan, hiç kimsenin karşıya geçmesine izin verilmiyor."

"Benim iznim var" dedi adam, cebinden bir kâğıt çıkararak. "İşte."

"Liman müdürüne onaylatın bunu" dedi gemici, "ve belgeyi bana verin."

"Nerede liman müdürü?"

"Köyünde."

"Köy nerede?"

"Kentten on beş dakikalık bir uzaklıkta. Bakın, görünüyor buradan, tepenin ardındaki arduazlı dam."

"Peki!" dedi adam.

Ve peşinde uşağıyla müdürün kır evine doğru yollandı.

D'Artagnan ve Planchet de beş yüz adım kadar uzaktan izliyorlardı onu.

Kentten çıkar çıkmaz, d'Artagnan adımlarını hızlandırdı ve küçük bir koruluğa gireceği sırada yetişti adama.

"Mösyö" dedi d'Artagnan "çok telaşlı bir haliniz var!"

"Kimse benden daha telaşlı olamaz Mösyö."

"Çok üzüldüm" dedi d'Artagnan, "çünkü benim de çok acelem var ve sizden bir şey rica edecektim."

"Ne gibi bir yardım?"

"Müsaade edin de, sizden önce ben geçeyim."

"İmkânsız" dedi adam. "Kırk dört saatte altmış fersah kat ettim ve yarın öğlenleyin Londra'da olmalıyım."

"Ben aynı yolu kırk saatte kat ettim ve benim yarın sabah saat onda Londra'da olmam gerekiyor."

"Üzgünüm efendim, ilk gelen benim ve ikinci olarak geçmem."

"Üzgünüm efendim, ben ikinci geldim ve ilk olarak geçeceğim."

"Ben Kral'ın hizmetindeyim" dedi adam.

"Ben kendime hizmet ediyorum" dedi d'Artagnan.

"Ama siz galiba kavga çıkarmak istiyorsunuz."

"Ya ne sandınız?"

"İstediğiniz nedir?"

"Öğrenmek istiyor musunuz ne istediğimi?"

"Kesinlikle."

"Sizdeki karşıya geçiş belgesini istiyorum, bende yok böyle bir belge ve de ihtiyacım var ona."

"Şaka ediyorsunuz herhalde."

"Şaka yapmak âdetim değildir."

"Bırakın gideyim!"

"Gitmeyeceksiniz."

"Bana bak, yaman delikanlı, kafanı kırarım senin. Hey Lubin! Tabancalarım."

"Planchet" dedi d'Artagnan, "sen uşakla meşgul ol, ben efendisiyle ilgilenirim."

Planchet, ilk zaferinin de verdiği cesaretle Lubin'in üstüne atıldı, iri yarı, güçlü kuvvetli olduğundan adamı devirdi ve dizini göğsüne bastırdı.

"Siz kendi işinizi görün, efendim" dedi Planchet. "Ben bitirdim işimi."

Durumu gören adam, kılıcını çekip d'Artagnan'a saldırdı ama işi zordu.

D'Artagnan üç saniye içinde adama üç kılıç darbesi indirdi ve her darbede de şöyle dedi:

"Bu Athos için! Bu Porthos için! Bu da Aramis için!"

Üçüncü darbede adam külçe gibi yere yığıldı.

D'Artagnan adamın öldüğünü ya da en azından bayıldığını sandı ve üstündeki izin belgesini almak için yanına yaklaştı ama ceplerini karıştırmak amacıyla elini uzattığında, kılıcını bırakmamış olan yaralı, d'Artagnan'ın göğsüne bir darbe indirdi ve:

"Bu da sizin için" dedi.

"Benim için ha! Son gülen iyi güler!" diye haykırdı d'Artagnan öfkeyle ve dördüncü bir darbeyle yere çiviledi adamı.

Adam bu sefer gözlerini kapadı ve kendinden geçti.

D'Artagnan, adamın geçiş belgesini koyduğu yeri görmüştü, kâğıdı buldu ve aldı. Belge Wardes Kontu adına düzenlenmişti.

Daha sonra yerde yatan ve belki de ölmüş olan, olsa olsa yirmi beş yaşındaki yakışıklı delikanlıya şöyle bir baktı, bu garip alın yazısını düşününce derin bir iç çekti. İnsanlar hiç tanımadıkları, belki varlıklarından bile haberdar olmadıkları insanların çıkarları için, birbirlerini öldürmekten çekinmiyorlardı.

Ama avaz avaz bağıran ve imdat isteyen Lubin'in sesi, çok çabuk ayırdı onu bu düşüncelerden.

Planchet adamın gırtlağına yapıştı ve bütün gücüyle sıktı.

"Efendim" dedi, "böyle tuttuğun sürece bağıramayacaktır, eminim bundan, ama bırakır bırakmaz, bağırmaya başlayacaktır gene. Normandiyalı'ya benziyor ve Normandiyalılar inatçı olur."

Gerçekten de, boğazı iyice sıkılmış olmasına rağmen, Lubin hâlâ ses çıkarmak için çırpınıp duruyordu.

"Bekle!" dedi d'Artagnan.

Ve mendiliyle ağzını bağladı.

"Şimdi de bir ağaca bağlayalım onu" dedi Planchet.

Bunu da başarıyla gerçekleştirdiler, Wardes Kontu da uşağının yanına çekildi. Akşam oluyordu ve yaralı ile ağzı bağlı adam korunun epeyce içlerinde olduklarından, ertesi sabaha kadar orada kalacaklardı muhtemelen.

"Şimdi de müdüre!" dedi d'Artagnan.

"Ama siz yaralısınız galiba!" dedi Planchet.

"Önemli değil, önce acil işlerimizi halledelim, sonra yarama bakarız, ayrıca çok tehlikeli olduğunu da sanmıyorum."

Ve birlikte adımlarını açarak müdürün köyüne doğru yollandılar.

Wardes Kontu'nun geldiğini haber verdiler kendisine.

D'Artagnan içeri alındı.

"Kardinal'den yazılı bir emir getirdiniz mi?" dedi müdür.

"Evet efendim" diye karşılık verdi d'Artagnan. "İşte."

"Evet, düzenli ve eksiksiz" dedi müdür.

"Gayet doğal" diye karşılık verdi d'Artagnan, "çünkü en sadık hizmetkârlarındanım."

"Kardinal hazretleri birinin İngiltere'ye gitmesini engellemek istiyor anlaşılan."

"Evet, d'Artagnan diye biri, üç arkadaşıyla birlikte Paris'ten Londra'ya gitmek üzere yola çıkan Bèarn'lı bir soylu."

"Şahsen tanır mısınız kendisini?" diye sordu müdür.

"Kimi?"

"D'Artagnan denen adamı?"

"Çok iyi tanırım."

"Eşkalini verin bana öyleyse."

"Ondan daha kolay ne var."

Ve d'Artagnan Wardes Kontu'nun eşkalini eksiksiz biçimde anlattı.

"Yanında biri var mıydı?" diye sordu müdür.

"Evet, Lubin adlı bir uşak."

"Onları gözetim altına alacağız ve yakalarsak, Kardinal hazretleri rahat olsunlar, sıkı koruma altında Paris'e göndeririz her ikisini de."

"Bunu yaparsanız sayın müdür, Kardinal'den mükâfatını görürsünüz" dedi d'Artagnan.

"Dönünce kendisini göreceksiniz değil mi sayın Kont?"

"Hiç kuşkusuz."

"Lütfen kendisine en sadık hizmetkârı olduğumu söyleyin."

"Söylerim, merak etmeyin."

Müdür bu konuşma dolayısıyla pek keyiflenerek izin belgesini onayladı, d'Artagnan'a verdi.

D'Artagnan boş övgü sözleriyle vakit kaybetmedi, müdürü selamladı, kendisine teşekkür edip yanından ayrıldı.

Dışarı çıkar çıkmaz, Planchet'yle birlikte koşturmaya devam ettiler ve ormanın çok uzağından geçerek başka bir kapıdan kente girdiler.

Tekne hâlâ harekete hazırdı ve tekne sahibi rıhtımda bekliyordu.

"Ne haber?" diye sordu d'Artagnan'ı görünce.

"İşte onaylanmış geçiş belgem."

"Ya öteki beyefendi?"

"O bugün gitmeyecek" dedi d'Artagnan, "ama telaş etmeyin siz, iki kişilik ücret ödeyeceğim ben."

"Gidelim öyleyse" dedi adam.

"Gidelim!" diye yineledi d'Artagnan.

Ve Planchet'yle birlikte sandala atladı, beş dakika sonra gemideydiler.

Tam zamanıydı, denizde, yarım fersah kadar uzakta bir yerde d'Artagnan bir ışık gördü, daha sonra da bir patlama işitti.

Limanın kapandığını haber veren top sesiydi bu.

Şimdi yarasıyla ilgilenebilirdi artık. D'Artagnan'ın da tahmin ettiği gibi pek tehlikeli değildi yarası. Kılıcın ucu kaburgalardan birine değmiş ve kemik boyunca kaymıştı. Ayrıca gömleği yaraya yapıştığından birkaç damla kan akmıştı yalnızca. D'Artagnan bitkin düşmüştü. Güvertede bir şilte serdiler kendisine. Şilteye uzandı ve hemen uyudu.

Ertesi gün şafak sökerken gözlerini açtığında İngiltere kıyılarından üç dört fersah uzaktaydılar. Rüzgâr bütün gece hafif esmiş, pek hızlı yol alamamışlardı.

Tekne saat onda Douvres limanına demir atıyordu.

D'Artagnan saat on buçukta İngiltere topraklarına adım atarken şöyle haykırıyordu:

"Sonunda geldim işte!"

Ama her şey bu kadarla bitmiyordu. Şimdi bir de

Londra'ya ulaşması gerekiyordu. İngiltere'de posta düzenli çalışıyordu. D'Artagnan ve Planchet güçlü, ufak iki at aldılar, bir sürücü de önlerinden yola çıktı. Dört saat içinde başkentin kapılarındaydılar.

D'Artagnan Londra'yı tanımıyor, tek kelime İngilizce de bilmiyordu ama Buckingham adını bir kâğıda yazıp, gelen geçen herkese gösterdi. Dük'ün konağının yerini gösterdiler ona.

Dük, Kral'la birlikte Windsor'da avlanıyordu.

D'Artagnan dükün her gezisine katılan ve bu nedenle çok iyi Fransızca konuşan uşağına, Paris'ten geldiğini, çok önemli bir meseleyi derhal efendisiyle konuşması gerektiğini söyledi.

D'Artagnan'ın, kendisine güvenerek konuşması Patrice'i inandırmaya yetmişti; görevlinin adı Patrice'ti. Hemen iki at çıkartıp, genç muhafızı efendisinin yanına götürme işini üstlendi. Planchet de atından indirildiğinde kütük gibiydi. Zavallının hiç gücü kalmamıştı ama d'Artagnan çelik gibi sapasağlamdı.

Şatoya gidip, çevrede rastladıkları kişilerden bilgi aldılar. Kral ve Buckingham iki üç fersah uzakta bataklıklarda kuş avlıyorlardı.

Yirmi dakika içinde tarif edilen yere ulaştılar. Patrice biraz sonra, doğanına seslenen efendisinin sesini tanıdı.

"Dük Milord'a, kimin geldiğini söyleyeyim?" diye sordu Patrice.

"Bir akşam La Samaritaine'in karşısında Pont-Neuf'te kendisiyle kavga çıkarmak isteyen delikanlı arıyor" deyin.

"Tuhaf bir tanıtma."

"Göreceksiniz ki hepsinden daha geçerlidir bu."

Patrice atını dört nala kaldırdı, Dük'ün yanına varıp

yukarda belirtilen biçimde kendisini bir habercinin beklediğini bildirdi.

Buckingham, d'Artagnan'ı anında hatırladı ve Fransa'da bir şeyler olduğunu ve olup bitenlerin de kendisine iletilmek istendiğini düşünerek habercinin nerede olduğunu sordu. Sonra uzaktan muhafız üniformasını tanıdı ve atını dört nala kaldırıp, d'Artagnan'ın yanına geldi. Patrice ise nezaket icabı kenarda kalmıştı.

"Kraliçenin başına bir şey gelmedi ya!" dedi Buckingham telaşla. Bütün sevgisi ve düşünceleri bu soruda gizliydi sanki.

"Sanmıyorum ama büyük bir tehlike karşısında olduklarını düşünüyorum ve onu bu tehlikeden ancak siz kurtarabilirsiniz."

"Ben mi?" diye haykırdı Buckingham, "Sahi mi? Bir işe yaramak çok mutlu eder beni. Söyleyin, söyleyin!"

"Alın şu mektubu" dedi d'Artagnan.

"Mektup mu? Kimden geliyor?"

"Kraliçe'den, bildiğim kadarıyla."

"Majestelerinden mi?" dedi Buckingham, birden sapsarı kesilmişti ve d'Artagnan onun bir an fenalaşacağını sandı.

Mührü söktü.

"Bu yırtık ne?" diye sordu zarfın ucunu göstererek.

"Ha! o" dedi d'Artagnan. "Görmemiştim, Wardes Kontu kılıcını göğsüme saplarken yırttı orasını herhalde."

"Yaralı mısınız?" diye sordu Buckingham mektubu açarken.

"Önemli değil, bir çizik yalnızca" dedi d'Artagnan.

"Aman Allahım! Ne görüyorum?" diye bağırdı Dük. "Patrice sen kal burada, yok, hayır, gitmen daha doğru olur,

Kral'ı bul, Majestelerine beni bağışlamalarını söyle ve çok önemli bir sorun yüzünden acele Londra'ya dönmem gerektiğini bildir. Gelin, siz gelin!"

Ve ikisi birlikte dörtnala Londra'ya doğru gittiler.

XXI

KONTES WINTHER

Dük, yol boyunca d'Artagnan'dan bilgi aldı ama olup bitenleri değil de, d'Artagnan'ın bildiklerini öğrenmek istiyordu. Delikanlının anlattıklarıyla, kendi anılarını karıştırınca, Kraliçe'nin mektubunun, çok kısa olmasına ve fazla bir şey açıklamamasına rağmen sergilediği durumun ciddiyeti konusunda oldukça doğru fikirlere sahip oldu. Ama onu asıl şaşırtan, Kardinal'in, bu delikanlının, İngiltere'ye girememesi için onca çaba göstermesine karşılık, onu yolundan döndürememiş olmasıydı. D'Artagnan işte ancak o zaman ve Dük'ün hayretlerini görünce, alınan önlemlere, yol boyunca, kanlar içinde yere serilen arkadaşlarının sadakatlerine, Kraliçe'nin mektubunu delen ve Mösyö de Wardes'a pahalıya ödettiği kılıç darbesine kadar her şeyi anlattı. Dük, büyük bir sadelik içinde anlatılan bu hikâyeyi dinlerken, arada bir hayretle delikanlıyı süzüyor, henüz yirmi yaşında bile göstermeyen böyle bir yüzle, böylesine bir ihtiyatlılığın, yiğitlik ve sadakatin nasıl bağdaşabildiğini bir türlü anlayamıyordu.

Atlar rüzgâr gibi gidiyordu ve birkaç dakika içinde Londra kapılarına kadar vardılar. D'Artagnan, kente girilince, Dük'ün atını yavaşlatacağını sanmıştı, ama hiç de öyle olmadı. Dük, önüne çıkanlara çarpıp devirebileceğini aklına bile getirmeden atını aynı hızla sürmeye devam etti. Kent merkezinden geçerlerken bir iki kaza oldu ama Buckingham neye çarptığını görmek için başını bile çevirmedi. D'Artagnan da küfrü andıran bağırıp çağırmalar arasında peşinden gidiyordu.

Buckingham, konağın avlusuna girer girmez, atından atladı, hayvanın durumunu hiç umursamadan dizginleri boynuna attı ve basamaklı sekiye doğru koştu. D'Artagnan da onun gibi davrandı ama yeteneklerine hayranlık duyduğu o soylu hayvanlara biraz olsun ilgi gösterdikten sonra. Mutfaklardan ve ahırlardan fırlayan üç dört uşağın hemen yetişip atlarla ilgilendiklerini görünce rahatladı.

Dük o kadar hızlı yürüyordu ki d'Artagnan ona yetişmekte güçlük çekiyordu. Art arda Fransa'nın en ünlü soylularının hayal bile edemeyecekleri kadar zarif döşenmiş salonlardan geçti ve sonunda zenginlik ve zevk şaheseri bir yatak odasına ulaştı. Odanın girintili bölümünde halı kaplı bir kapı vardı, Dük altın zincirle boynuna asılı altın bir anahtarla açtı bu kapıyı. D'Artagnan nezaket gereği arkada kalmıştı ama Buckingham kapıdan geçeceği sırada döndü ve delikanlının kararsızlığını görerek:

"Gelin" dedi, "ve eğer Majestelerinin huzurlarına kabul edilme şansını elde edebilirseniz, gördüklerinizi anlatın ona."

Bu davetle yüreklenen d'Artagnan, kapıyı ardından çeken Dük'ü izledi.

Altın işlemeli İran ipeklileriyle kaplanmış, mumlarla aydınlatılan bir capella'da buldular kendilerini. Sunağa benzeyen bir şeyin üzerinde, beyaz ve kırmızı tüylerle bezenmiş mavi kadifeden bir gölgeliğin altında, Anne d'Autriche'in doğal büyüklükte bir portresi duruyordu ve portre o kadar aslına benziyordu ki d'Artagnan kendine hâkim olamadı ve hayretle bağırdı. Kraliçe konuşacaktı sanki.

Sunağa benzeyen şeyin üstünde ve portrenin altında da içinde elmasların bulunduğu kutu duruyordu.

Dük, bu sunağa doğru yaklaştı, İsa'nın önündeki bir papaz gibi diz çöktü, sonra kutuyu açtı.

"Alın, işte" diyerek, kutunun içinden, üstündeki

elmasları pırıl pırıl parlayan, kocaman, mavi bir kurdele çıkardı. "Beni birlikte gömmelerini vasiyet ettiğim değerli elmasları alın işte! Bana Kraliçe vermişti onları, şimdi Kraliçe geri istiyor. Onun her isteği, Tanrı buyruğu gibi yerine getirilmelidir."

Sonra artık ayrılmak zorunda olduğu bu elmasları teker teker öpmeye başladı. Ansızın müthiş bir çığlık attı.

"Ne oldu?" diye sordu d'Artagnan endişe içinde. "Neyiniz var Milord?"

"Her şey mahvoldu" diye bağırdı Buckingham, ölü gibi sapsarı kesilmişti. "İkisi eksik elmasların, on tane kalmış yalnızca."

"Milord, taşları kayıp mı ettiler yoksa çalındığını mı sanıyorlar?"

"Çaldılar onları benden" diye karşılık verdi Dük "ve bunu yaptıran da Kardinal'dir. İşte bakın elmasların dizili olduğu kurdele makasla kesilmiş."

"Eğer Milord'un şüphelendiği biri varsa... Belki de taşlar bu şüpheli kişidedir hâlâ."

"Durun, durun!" diye bağırdı Dük. Bu elmasları yalnızca bir kez, sekiz gün önce, Kral'ın verdiği baloda Windsor'da taktım. Baloda, kendisiyle dargın olduğum Winter Kontesi geldi yanıma. Bu sözde barış girişimi aslında kıskanç bir kadının intikamıydı. O günden beri görmedim kendisini. Kardinal'in ajanı bu kadın."

"Demek Kardinal'in dünyanın her tarafında ajanları var ha!" diye bağırdı d'Artagnan.

"Evet! Evet, evet" dedi Buckingham, öfkeyle dişlerini gıcırdatarak; "evet korkunç bir mücadeleci bu adam. Peki ne zaman olacak bu balo?"

"Gelecek Pazartesi."

"Gelecek Pazartesi! Beş gün var daha, yeteri kadar zamanımız var. Patrice!" diye bağırdı capella'nın kapısını açan Dük. "Patrice!"

En yakın oda hizmetçisi koşup geldi hemen.

"Kuyumcum ve sekreterim, çabuk!"

Uşak körü körüne ve hiç karşılık vermeden itaat etmeye alışık olduğunu belli eden bir çabukluk ve sessizlikle kayboldu ortadan.

Ama ilk çağrılan kuyumcu olduğu halde, ilk gelen sekreter oldu. Nedeni basitti, sekreter konakta kalıyordu çünkü. Sekreter yatak odasına girdiğinde Buckingham, bir masanın başında, kendi eliyle bazı emirler yazmaktaydı.

"Mösyö Jackson" dedi sekreterine, "hemen Lord şansölyeye gideceksiniz ve kendisini bu emirlerin uygulanmasıyla görevlendirdiğimi bildireceksiniz. Emirlerin hiç geciktirilmeden duyurulmasını istiyorum."

"Ama, Monsenyör, Lord şansölye, Efendimizi böyle olağanüstü önlemler almaya yönelten şeyin ne olduğunu sorarsa bana, ne cevap vereceğim kendisine?"

"Canı öyle istemiş, dersiniz, kimseye hesap vermek zorunda değilim, istediğimi yaparım."

"Eğer Majesteleri tesadüfen, merak eder de, niçin hiçbir geminin Büyük Britanya limanlarından ayrılmayacağını sorarsa, majestelerine verilecek cevap da aynısı mı olacaktır?" diye sordu gülümseyerek sekreter.

"Haklısınız, Bayım" diye karşılık verdi Buckingham. "Kral'a bu durumda savaş kararı aldığımı ve bu önlemin Fransa'ya karşı ilk düşmanca eylem olduğunu söyle."

Sekreter eğilerek selam verdi ve çıktı.

"Bu açıdan rahatladık" dedi Buckingham, d'Artagnan'a dönerek. "Elmaslar Fransa'ya doğru yola çıkmamışsa, kesinlikle sizden önce ulaşamayacaklardır oraya."

"Nasıl yani?"

"Şu andan itibaren Majestelerinin limanlarında bulunan bütün gemilere ambargo koydum ve özel izin almadan hiçbir gemi demir alamaz."

D'Artagnan, bir Kral'ın kendisine olan aşırı güveni sayesinde elde ettiği sınırsız gücü, aşkının emrinde kullanmakta hiçbir sakınca görmeyen bu adama şaşkın şaşkın baktı bir süre. Buckingham, delikanlının yüzündeki ifadeden ne düşündüğünü çıkararak şunları söyledi:

"Evet, evet, benim gerçek Kraliçem Anne d'Autriche'tir; onun tek bir sözcüğüyle, ülkeme, Kralım'a, Tanrım'a ihanet edebilirim. Benden La Rochelle'deki Protestanlara, söz verdiğim yardımı göndermememi istedi, ben de bu isteğini yerine getirdim. Sözümden dönmüş oldum böylece ama ne önemi var? Onun isteklerini yerine getiriyordum. Söyleyin, bağlılığımın karşılığını fazlasıyla almadım mı? Görmüş olduğunuz portresini bu sadakate borçluyum."

D'Artagnan bir halkın yazgısının ve insanların yaşamının kimi zaman nasıl pamuk ipliğine ve bilinmeyen şeylere bağlı olduğunu hayretler içinde gözlemledi.

Kuyumcu içeri girdiğinde derin düşüncelere dalmıştı. Kuyumcu İrlandalı'ydı ve işinin ehliydi, Buckingham dükünden her yıl yüz bin lira kazandığını kendisi söylüyordu bizzat.

"Mösyö O'Reilly" dedi Dük, onu capella'ya götürürken, "şu elmaslara bakın, her birinin değerini söyleyin bana."

Kuyumcu elmasların, yerlerine nasıl zarif bir şekilde yerleştirildiklerini gördü, ayrı ayrı değerlerini hesapladı ve sonra da hiç duraksamadan:

"Bir tanesi bin beş yüz altın eder, Milord" dedi.

"Böyle iki elması kaç günde hazırlayabilirsiniz bana peki? İki tane eksik gördüğünüz gibi."

"Sekiz günde Milord."

"Bir tanesine üç bin altın vereceğim ama öbür gün isterim."

"Milord'un isteği yerine getirilecektir."

"Değerli bir insansınız Mösyö O'Reilly ama bu yeterli değil. Bu elmaslar hiç kimseye emanet edilemez, bu sarayda yapmanız gerekir işinizi."

"İmkânsız Milord, eskileriyle yeniler arasındaki farkın belli olmaması için benim kendi ellerimle işlemem gerekir bunları."

"İşte bu yüzden siz de benim tutsağım olacaksınız Mösyö O'Reilly; şu andan itibaren isteseniz de çıkamazsınız buradan. Ona göre ayarlayın işlerinizi. İhtiyacınız olan adamlarınızın adlarını verin bana ve hangi gereçler gerekiyorsa söyleyin onları da."

Kuyumcu Dük'ü iyi tanıyordu ve karşı çıkmalarının bir sonuç vermeyeceğini biliyordu. Kararını hemen verdi.

"Karıma haber vermeme izin var mı" diye sordu.

"İstiyorsanız eğer, görmenize bile izin var sevgili dostum O'Reilly. Merak etmeyin tutsaklığınız zor geçmeyecek ve de her cefanın bir sefası olacağından, işte size elmasların parası dışında bin altınlık bir makbuz, size verdiğim sıkıntıyı unutturabilmek için."

D'Artgnan insanlarla ve milyonlarla âdeta oynayan bu yaman adamın, bu Dük'ün kendisini hayretler içinde bırakmasını engelleyemiyordu.

Kuyumcuya gelince, karısına bin altınlık makbuzu yollayarak, kendisine en yetenekli çırağını, karatını ve adlarını verdiği elmas taşlarını, gerekli araçları çok acele göndermesini istedi.

Buckingham, kuyumcuyu, kendisine ayrılan ve yarım

saat içinde atölye haline getirilen odaya götürdü. Sonra her kapıya bir nöbetçi dikerek, uşağı Patrice dışında, kim gelirse gelsin, içeri alınmamasını emretti. Kuyumcu O'Reilly ve yardımcısının da her ne gerekçeyle olursa olsun dışarı çıkmalarının da yasaklandığını söylemek gereksiz her halde. Bu sorun da çözümlenince, tekrar d'Artagnan'ın yanına geldi Dük.

"Genç dostum" dedi, "şimdi artık İngiltere ikimizin. Ne dilersiniz, ne istersiniz benden?"

"Bir yatak" diye karşılık verdi d'Artagnan. "Şu an yalnızca bir yatağa ihtiyacım olduğunu itiraf etmeliyim."

Buckingham, d'Artagnan'a, kendi odasının yanındaki odayı verdi. Delikanlının sürekli elinin altında olmasını istiyordu; kuşkulandığından değil, Kraliçe'den sürekli söz edebilecek biri olduğundan.

Bir saat sonra Fransa'ya gidecek gemilerin, hatta posta gemilerinin bile limanlardan ayrılmalarını yasaklayan kararname yayınlanıyordu Londra'da. Bunun, iki Krallık arasında savaş ilanı anlamına geldiğini söylüyordu herkes.

Ertesi gün saat on birde iki elmas hazırlanmıştı. Taşlar o kadar büyük bir ustalıkla taklit edilmiş, öteki elmaslara o kadar güzel benzetilmişti ki, Buckingham yenileriyle eskilerini ayıramadı birbirlerinden. Bu konuda kendilerini uzman sananlar bile rahatlıkla yanılabilirlerdi.

Dük derhal d'Artagnan'ı çağırttı.

"Alın istediğiniz elmasları" dedi. "İnsan gücünün elinden gelebilecek her şeyi yaptığıma tanık oldunuz böylece."

"Endişe etmeyin Milord, gördüklerimi anlatacağım ama Efendimiz elmasları kutusuz mu verecekler bana?"

"Kutu yük olabilir size. Ayrıca elimde bir tek o kaldığı için, değeri benim için daha da arttı. Onu kendime sakladığımı söylersiniz."

"İstekleriniz harfiyen iletilecektir Milord."

"Peki şimdi?" dedi Buckingham, gözlerini delikanlıya dikerek. "Size olan borcumu nasıl ödeyeceğim?"

D'Artagnan gözünün akına kadar kızardı. Dük'ün kendisine bir şeyler kabul ettirmeye hazırlandığını fark etmiş ve arkadaşlarıyla kendi kanının bedelinin İngiliz altınıyla ödenmesi düşüncesi tuhaf bir biçimde tiksindirmişti kendisini.

"Anlaşalım" diye karşılık verdi d'Artagnan, "ve sonradan kırgınlık çıkmaması için, iyi değerlendirelim olayları. Ben Fransa Kral ve Kraliçesi'nin hizmetindeyim ve Mösyö des Essarts'ın birliğinin muhafızlarındanım. Mösyö des Essarts ve kayınbiraderi Mösyö de Trèville de Majestelerine son derece bağlı insanlardır. Kraliçe için çok şey yaptım ama sizin için hiçbir şey yapmadım. Ayrıca sizin için Kraliçe neyse benim için o olan benim kadınıma hoş görünmek söz konusu olmasaydı, bu işlere hiç girmezdim belki de."

"Evet" dedi Dük gülümseyerek, "hatta ben bu hanımı tanıyorum galiba. Bu..."

"Milord, ben isim vermedim!" diye araya girdi heyecanla d'Artagnan.

"Doğru" dedi Dük. "Demek bana olan sadakatiniz için o hanımefendiye minnet borçluyum."

"Doğru söylüyorsunuz Milord, çünkü bir savaşın gündemde olduğu şu saatte Dük hazretlerinin kişiliğinde yalnızca bir İngiliz gördüğümü itiraf ediyorum. Dolayısıyla da kendisi Windsor Parkı'nda ya da Louvre koridorlarında değil, savaş alanında karşılaşmak istediğim bir düşman! Ama bu bile benim görevimi yerine getirmeme, ve bunun için de gerekirse canımı vermeme engel olamaz. Gene de Dük hazretlerine yineliyorum, size ilk karşılaşmamızda verdiğim hizmette olduğu gibi, bu ikincisinde de teşekkür etmenize gerek yok bana çünkü ben kendim için katlandım bunlara."

"Biz, 'İskoçyalı kadar gururlu' deriz" diye mırıldandı Buckingham.

"Biz de 'Gaskonyalı kadar gururlu' deriz" diye karşılık verdi d'Artagnan. "Gaskonyalılar, Fransa'nın İskoçyalıları'dır."

D'Artagnan Dük'ü selamladı ve çıkmaya hazırlandı.

"Niçin böyle alelacele gidiyorsunuz? Nereye? Nasıl?"

"Doğru, nereye, nasıl gideceğim?"

"Hay Allah! Hiçbir şeyden çekindikleri yok bu Fransızlar'ın."

"İngiltere'nin bir ada olduğunu ve sizin de bu adanın Kral'ı olduğunuzu unutmuştum."

"Limana gidin, 'Sund' adlı gemiyi bulun ve şu mektubu kaptana verin. Sizi hiç kimsenin beklemediği ve genellikle, yalnızca balıkçı teknelerinin yanaştığı küçük bir limana götürecektir."

"Limanın adı ne?"

"Saint-Valèry, bir saniye yalnız. Oraya vardığınızda adı ve tabelası olmayan bir hana gireceksiniz, tam bir gemici batakhanesidir burası, yanılmanıza imkân yok çünkü tektir orada."

"Sonra?"

"Hancıyı bulacaksınız ve 'Forward' diyeceksiniz ona.

"Yani?"

"İleri demektir. Parola bu. Size eyerlenmiş bir at verecek ve izleyeceğiniz yolu gösterecek. Yolunuzun üzerinde dört kez at değiştireceksiniz, hepsine Paris'teki adresinizi verin isterseniz, dört atı getirirler size orada. İkisini gördünüz zaten ve attan anlayan biri olarak beğendiğinizi fark ettim. Bizim bindiğimiz atlardı bunlar, inanın bana ötekiler de bunlardan aşağı kalmazlar. Bu dört adam sefer için donatılmışlardır. Ne kadar

gururlu olursanız olun, birini kabul edeceksiniz ve öteki üçünü de arkadaşlarınıza kabul ettireceksiniz her halde, ayrıca savaşta yararlı olur bunlar. Siz Fransızlar'ın dediği gibi amaç, araçları haklı gösterir, değil mi?"

"Evet, Milord, kabul ediyorum" dedi d'Artagnan. "Ve Tanrı izin verirse, armağanlarınızdan gerektiği gibi yararlanacağız."

"Şimdi, uzatın elinizi delikanlı, yakında savaş alanında karşılaşacağız belki ama bu arada, dost olarak kalacağız umarım, değil mi?"

"Evet, Milord, yakında düşman olmak umuduyla."

"İçiniz rahat etsin, söz veriyorum size."

"Sözünüze güveniyorum Milord."

D'Artagnan, Dük'ü selamladı ve hızla limana yöneldi.

Londra Kulesi'nin karşısında, söylenen gemiyi buldu, mektubu kaptana verdi; kaptan belgeyi liman müdürüne onaylattıktan sonra, demir alıp hareket etti.

Limanda çıkış izni bekleyen elli gemi vardı.

D'Artagnan, bunlardan birinin güvertesinin yanından geçerken, Meung'de rastladığı ve soylu yabancının "Milady" diye hitap ettiği kadını görür gibi oldu. D'Artagnan'ın çok güzel bulduğu bir kadındı bu. Ama bir yandan ırmağın akıntısı, öte yandan şiddetli rüzgâr sayesinde gözden kayboldular bir anda.

Ertesi gün saat dokuza doğru Saint-Valèry'ye yanaştılar.

D'Artagnan hemen sözü edilen hanı aradı ve dışarı taşan gürültülerden, kolayca buldu. İngiltere ve Fransa arasında bir savaşın kaçınılmaz olduğundan bahsediliyordu ve neşeli gemiciler durmaksızın yiyip içiyorlardı.

D'Artagnan kalabalığın arasından ilerledi, hancıya gidip, parolayı, yani "forward" sözcüğünü söyledi. Hancı,

kendisini izlemesi anlamında bir işaret çaktı, birlikte avluyu geçtiler ve ahıra kadar vardılar. Eyerlenmiş bir at bekliyordu onu orada. Hancı başka bir isteği olup olmadığını sordu.

"İzleyeceğim yolu öğrenmeliyim" dedi d'Artagnan.

"Buradan Blangy'ye, Blangy'den de Neufchâtel'e gidin. Neufchâtel'de Herse d'Or hanına girin, parolayı söyleyin hancıya ve burada olduğu gibi eyeri hazır bir at bulacaksınız orada."

"Bir borcum var mı?" diye sordu d'Artagnan.

"Hepsi ödendi" dedi hancı, "hem de fazlasıyla. Haydi gidin, Tanrı yolunuzu açık etsin!"

"Amin!" diye karşılık verdi delikanlı ve dört nala uzaklaştı.

Dört saat sonra Neufchâtel'deydi.

Verilen talimatlara harfiyen uydu, Saint-Valery'de olduğu gibi Neufchâtel'de de kendisini hazır bekleyen bir at buldu, bıraktığı eyerdeki tabancaları bineceği eyere taşımak istedi, eyerde aynı tabancalar vardı.

"Paris'teki adresiniz?"

"Muhafızlar Konağı, Essarts Birliği."

"Peki" dedi adam.

"Hangi yoldan gideceğim?" diye sordu d'Artagnan.

"Rouen yolundan ama kent sağınızda kalacak. Küçük bir köy olan Ecouis'de duracaksınız; tek bir han vardır orada ve adı da l'Ecu de France' tır. Dış görünüşüne aldanmayın, ahırda bunun kadar değerli bir at bulacaksınız."

"Parola gene aynı mı?"

"Aynı."

"Elveda hancı!"

"İyi yolculuklar efendim! Başka bir şeye ihtiyacınız var mı?"

D'Artagnan, hayır anlamında bir baş işareti yaptı ve hemen yola çıktı. Ecouis'de aynı sahne tekrarlandı. Gene uyanık bir hancı ve güçlü, dinlenmiş bir at buldu. Bir önceki konak yerinde yaptığı gibi adresini bırakarak Pontoise'a doğru yola çıktı. Pontoise'da son kez at değiştirdi ve saat dokuzda dört nala Mösyö de Trèville'in konağının avlusuna girdi.

On iki saatte yaklaşık altmış fersah yol kat etmişti.

Mösyö de Trèville kendisini sanki sabahleyin görmüş gibi kabul etti. Yalnız elini her zamankinden daha heyecanlı bir biçimde sıkarken, Mösyö des Essarts'ın birliğinin Louvre'da nöbette olduğunu ve hemen görevinin başına gidebileceğini söyledi.

XXII

MERLAİSON BALESİ

Ertesi gün bütün Paris, Belediye Meclisi üyelerinin Kral ve Kraliçe'ye verecekleri baloda Majestelerinin en sevdiği dans olan Merlaison balesini oynayacaklarından söz ediyordu.

Belediye sarayında, sekiz gün önceden hazırlıklara girişilmişti bu görkemli gece için. Kentin marangozbaşısı, davetli hanımların üzerinde duracakları tribünleri kurmuştu, bakkalbaşı da iki yüz beyaz mumla donatmıştı salonları, ki işitilmemiş bir lükstü bu o çağa göre. Ayrıca yirmi kemancı çağrılmış ve bunlara normal fiyatın iki katı para ödenmişti, çünkü bütün gece aralıksız çalacaklardı.

Sabah saat onda Kral'ın muhafız birliklerinde görevli Teğmen de la Coste, peşinde iki hizmetkâr ve bir yığın kol-lukçuyla, Clèment adlı evrak memurunun yanına gidip, konağın bütün odalarının ve bürolarının kapı anahtarlarını istedi. Anahtarlar anında kendisine teslim edildi. Her anahtarın üstünde, nereye ait olduğunu belirten bir kağıt asılıydı; La

Coste, o andan itibaren bütün kapıların ve caddelerin korumasından sorumlu kişi olmuştu.

Saat on birde de, muhafızların yüzbaşısı Duhallier, elli kollukçuyla birlikte gelip, belediye sarayına yerleştirdi bunları; askerler de kendilerine gösterilen kapıları tuttular.

Saat üçte biri Fransız, diğeri İsviçreli iki muhafız birliği geldi. Fransız muhafız birliğinin yarısı Duhalier'nin, yarısı da Essarts'ın adamlarından oluşmuştu.

Davetliler akşam saat altıdan başlayarak gelmeye başladılar. İçeri girenler büyük salonda hazırlanan tribünlere alınıyorlardı.

Saat dokuzda birinci başkanın eşi geldi. Kraliçe'den sonra, balonun en önemli şahsiyeti olduğundan, kentin ileri gelenleri tarafından karşılandı ve Kraliçe'nin oturacağı locanın tam karşısındaki locaya alındı.

Saat onda Saint-Jean Kilisesi tarafındaki küçük salonda dört kollukçunun koruduğu kentin gümüş büfesinin karşısında Kral'a sunulacak reçeller hazırlandı.

Gece yarısı birden bağrışmalar ve alkış sesleri duyuldu; Kral Louvre'dan belediyeye giden ve renkli fenerlerle aydınlatılmış yollardan geçiyordu.

Belediye Meclisi üyeleri, sırtlarında çuhadan cüppeleri, arkalarında, her biri bir meşale tutan altı çavuşla birlikte Kral'ı karşılamaya çıktılar ve merdivenlerde yanına yaklaştılar. Burada tüccarbaşı Majestelerine "hoş geldiniz" dedi; Kral da geç kaldığından özür diledi ve kendisiyle saat on bire kadar ülke sorunlarını görüşmek zorunda kaldığı Kardinal'e attı suçu.

Tören giysileri içindeki Majesteye. altes, Soissons Kontu, başrahip, Dük de Longueville, Dük d'Elbeuf, Kont d'Harcourt, Kont de La Roche-Guyon, Mösyö de Liancourt, Mösyö de Baradas, Kont de Caramail ve Şövalye Souveray eşlik ediyorlardı.

Herkes Kral'ın üzüntülü ve kafasının bir şeyle meşgul olduğunu fark etmişti.

Kral ve altes için birer oda hazırlanmıştı. Her odaya da maskeli balo giysileri konmuştu. Kraliçe ve Başkan'ın eşi için de aynı biçimde özel odalar hazırlanmıştı. Majestelerinin maiyetindeki soylular ve nedimeler ise aynı amaçla ayrılan odalarda ikişer ikişer giyineceklerdi.

Kral, odasına çekilmeden önce, Kardinal gelir gelmez, kendisine haber verilmesini emretti.

Kral'ın salona girişinden yarım saat sonra yeniden alkış sesleri duyuldu; bu alkışlar da Kraliçe'nin gelişini haber veriyordu. Belediye Meclisi üyeleri gene aynı biçimde davrandılar ve çavuşlarla birlikte ünlü konuklarını karşılamaya çıktılar.

Kraliçe salona girdi. Onun da Kral gibi üzüntülü ve özellikle de yorgun olduğu gözden kaçmadı.

Kraliçe içeri girdiği sırada, küçük bir tribünün, o ana kadar kapalı duran perdesi kalktı ve İspanyol şövalyeleri gibi giyinmiş Kardinal'in soluk yüzü göründü. Gözleri Kraliçe'nin gözlerini aradı, buldu ve ansızın dudaklarında korkunç bir gülümseme belirdi; Kraliçe'nin üstünde elmasları görememişti!

Kraliçe bir süre kentin ileri gelenlerinin övgülerini dinlemek ve kadınların selamlarına karşılık vermek üzere durdu. Birden bire Kral, Kardinal'le birlikte salonun kapılarından birinde ortaya çıktı.

Kardinal alçak sesle bir şeyler söylüyordu ve Kral'ın yüzü sapsarıydı. Kral kalabalığı yardı, maskesiz olarak ve yeleğinin fiyonkları tam olarak bağlanmamış halde Kraliçe'nin yanına gitti ve boğuk bir sesle şunları söyledi:

"Madam, hoşuma gideceğini bildiğiniz halde elmaslarınızı niçin takmadınız?"

Kraliçe çevresini şöyle bir süzdü ve arkada duran

Kardinal'in şeytanca bir gülümsemeyle kendisine baktığını fark etti.

"Majeste" diye karşılık verdi kraliçe de boğuk bir sesle, "bu kalabalıkta elmasların başına bir felaket gelmesinden korktum da ondan."

"Yanılıyorsunuz, Madam! Ben bunları takmanız için hediye ettim size. Yanlış hareket ettiniz takmamakla."

Kral'ın sesi öfkeden titriyordu. Herkes şaşkınlık içinde bakıyor ve dinliyordu ama kimse ne olup bittiğini anlayamıyordu.

"Majeste" dedi Kraliçe, "hemen Louvre'a birini gönderip, aldırayım onları. Majestelerinin arzuları yerine gelmiş olur böylece."

"Haydi Madam, bir an önce aldırın onları çünkü bir saate kadar başlıyor balo."

Kraliçe, peki anlamında başını eğdi ve kendisini odasına götürecek olan nedimelerin peşinden gitti.

Kral da kendi odasına çekildi.

Salona bir an şaşkınlık ve huzursuzluk egemen oldu.

Kral ve Kraliçe arasında bir şeyler geçtiğini herkes görmüştü ama her ikisi de çok alçak sesle konuşmuşlar, çevredekiler de saygılarından birkaç adım geri çekildiklerinden, kimse bir şey işitememişti. Kemanlar bütün güçleriyle çalıyordu ama kimsenin dinlediği yoktu.

Odasından ilk çıkan Kral oldu. Son derece zarif bir av kıyafeti içindeydi, altes ve öteki soylular da onun gibi giyinmişti. Kral'a gerçekten en çok yakışan kıyafet buydu ve av giysileri içinde Krallığın en soylu kişisi gibi gözüküyordu.

Kardinal, Kral'a yaklaştı ve kendisine bir kutu uzattı. Kral kutuyu açtı ve içinde iki elmas bulunduğunu gördü.

"Ne demek bu?" diye sordu Kardinal'e.

"Hiç" diye karşılık verdi Kardinal, "yalnız, Kraliçe elmasları getirtebilirse eğer, onları saymanızı rica edeceğim ve yalnızca on elmas görürseniz, sorun lütfen hanımefendiye, şimdi size takdim ettiğim iki elması kim çalmış."

Kral bir şey sormak istiyormuş gibi baktı Kardinal'e ama soru soracak vakti bulamadı. Herkes bir hayranlık çığlığı kopardı. Kral, Krallığının en önde gelen soylularından biri gibiydi ama Kraliçe'nin Fransa'nın en güzel kadını olduğuna hiç kuşku yoktu.

Avcı giysilerinin ona çok yakıştığı ortadaydı. Üstünde mavi tüyler bulunan bir fötr şapkası, sedef renkli kadifeden, elmas kopçalarla tutturulmuş bir üstlüğü ve gümüş sırma işlemeli mavi satenden bir etekliği vardı. Sol omzunda ise, şapkasındaki tüyler ve etekliğiyle aynı renkte mavi kurdeleli elmaslarından kıvılcımlar saçılıyordu.

Kral keyfinden, Kardinal de öfkesinden titriyorlardı ama Kraliçe'den uzakta olduklarından üstündeki elmasları sayamıyorlardı; elmasların sayısı on muydu on iki mi, kestiremiyorlardı bunu?

Bu sırada kemanlar dansın başlayacağını haber verdiler. Kral dans edeceği, başkanın karısına doğru gitti, altes de Kraliçe'ye. Herkes yerini aldı ve dans başladı.

Kral, Kraliçe'nin tam karşısındaydı ve yanından her geçişinde sayısını bir türlü kestiremediği elmasları gözleriyle yiyordu âdeta. Kardinal'se soğuk terler döküyordu alnından.

Dans bir saat sürdü. Kral on altı kez geçmişti Kraliçe'nin önünden.

Dans bütün salonun alkışları arasında son bulurken, kavalyeler damlarını yerlerine götürdüler ama Kral kendi damını bulunduğu yerde bırakma ayrıcalığına sahip olduğundan, bundan yararlanarak Kraliçe'nin yanına koştu.

"İsteklerimi yerine getirme konusunda bana gösterdiğiniz saygıya teşekkür ederim Madam" dedi, "ama sanıyorum

elmaslarınızdan ikisi eksik, bunları getirdim size."

Bunları söyledikten sonra, Kardinal'in verdiği iki elması Kraliçe'ye uzattı.

"Nasıl olur Majeste!" diye haykırdı genç Kraliçe hayrete düşmüş gibi yaparak. "İki elmas daha mı veriyorsunuz bana, bu durumda on dört elmasım mı olacak?"

Gerçekten de Kral saydı ve Majestelerinin omzunda on iki elmas gördü.

Kral, Kardinal'i çağırdı:

"Ne demek oluyor bu sayın Kardinal?" diye sordu sertçe.

"Bu demektir ki Majesteleri" diye karşılık verdi Kardinal, "bu iki elması Majestelerine kabul ettirmek istiyordum ve kendim takdim etmeye cesaret edemediğimden, bu yolu seçtim."

"Size ne kadar minnettar olduğumu bilemezsiniz Kardinal hazretleri" diye karşılık veren Anne d'Autriche'in dudaklarında, bu dahice nezaket gösterisini yutmadığını belli eden bir gülümseme belirdi. "Üstelik bu iki elmasın size, Majestelerinin on iki elmas için ödediğinden daha pahalıya mal olduğundan da hiç kuşkum yok."

Kraliçe daha sonra Kral ve Kardinal'i selamladı, giyindiği ve soyunacağı odasına doğru yollandı.

Bu bölümün başında takdim ettiğimiz ünlü kişiler üstünde sürekli dikkatimizi toplamak zorunda kaldığımız için Anne d'Autriche'in Kardinal karşısında kazandığı eşsiz zaferi asıl borçlu olduğu kişiyi bir süre ihmal etmek zorunda kaldık. O da bir kapıya üşüşmüş olan kalabalığın arkasında, şaşkın, tanınmadan, araya sıkışmış halde, yalnızca dört kişi için anlaşılır olan bu sahneyi seyrediyordu; bu dört kişi Kral, Kraliçe, Kardinal hazretleri ve kendisiydi.

Kraliçe odasına girmiş, d'Artagnan da çekilmeye

hazırlanıyordu ki, birden yavaşça omzuna dokunulduğunu hissetti, döndü ve peşinden gelmesini işaret eden genç bir kadın gördü. Genç kadının yüzü siyah bir peçeyle örtülmüştü ama kendisinden çok başkaları için alınmış bu önleme karşın, rehberinin kuş kadar hafif ve zeki Madam Bonacieux olduğunu fark etti.

Bir gün önce d'Artagnan'ın kendisini çağırttığı İsviçreli Germain'in yanında ayaküstü görüşebilmişlerdi ancak. Habercisinin mutlu dönüş haberini bir an önce Kraliçe'ye ulaştırma telaşıyla ancak birkaç kelime konuşabilmişlerdi iki âşık. Dolayısıyla d'Artagnan Madam Bonacieux'nün peşinden iki duygu içinde yürüdü: Aşk ve merak. Yol boyunca ve özellikle de koridorlar gitgide tenhalaştıkça d'Artagnan genç kadını durdurmak, bir an için bile olsa kollarına almak ve uzun uzun seyretmek istedi onu. Ama genç kadın, her seferinde kuş gibi sekerek ellerinin arasından kaçıyor, konuşmak isteyince de, parmağını dudaklarına götürerek, emredici ama son derece sevimli bir hareketle ağzını açmamasını anımsatıyordu; d'Artagnan o zaman nasıl bir güce körü körüne boyun eğdiğini daha iyi anladı ve hiç sesini çıkaramadı artık. Madam Bonacieux bir iki dakika daha dolaştıktan sonra bir kapı daha açtı ve delikanlıyı zifiri karanlık bir odaya soktu. Bir kere daha susmasını işaret etti, halı kaplı bir ikinci kapı daha açtı ve aralıklarından bolca ışık taşan kapının arkasında gözden kayboldu.

D'Artagnan bir süre hareketsiz kaldı ve nerede bulunduğunu anlamaya çalıştı ama az sonra bu odadan sızan bir ışık, kendisine kadar ulaşan sıcak ve güzel kokulu hava, iki ya da üç kadının saygılı ve zarif konuşmalarıyla, Majeste sözcüğünün sık sık kullanılmasından Kraliçe'nin dairesine bitişik bir odada bulunduğunu kesinlikle anladı.

Delikanlı gölgeye gizlenerek bekledi.

Kraliçe şen ve mutlu görünüyordu; çevresindekiler de

bu duruma pek şaşmış gibiydiler çünkü onu hemen hemen her zaman tasalı görmeye alışmışlardı. Kraliçe bu neşesini balonun güzel geçmesine, danstan pek hoşlanmış olmasına bağlıyordu ve kimse bir Kraliçe'ye, ister ağlasın ister gülsün, bir şey söyleyemeyeceği için, herkes Paris Belediye Meclisi üyelerinin kibarlık ve nezaketini konuşuyordu.

D'Artagnan, Kraliçe'yi tanımadığı halde, biraz sonra, sesini, diğerlerinin sesinden ayırt etti; önce yabancı şivesinden, sonra da hükümdarların kullandığı ve doğal üstünlüklerini belli eden sözcüklerden. Açık kapıya yaklaşıp uzaklaştığını da işitti, hatta bedeninin birkaç kez içeri sızan ışığın önünden geçen siluetini de fark etti.

Nihayet, birdenbire, tapılası beyazlıkta ve biçimli bir kol ve bir el kapı aralığından uzandı. D'Artagnan armağanının bu olduğunu anladı. Diz çöküp yakaladı bu eli ve saygılı bir tavırla dudaklarına götürdü. Sonra geri çekildi el ve avuçlarına, d'Artagnan'ın yüzük olduğunu anladığı bir şey bıraktı. Kapı gene kapandı hemen ve d'Artagnan gene zifiri karanlık içinde kaldı.

D'Artagnan yüzüğü parmağına geçirdi ve yeniden beklemeye başladı; her şeyin henüz bitmediği açıkça belli oluyordu. Sadakatinin ödülünü aldıktan sonra şimdi de aşkının ödülü geliyordu. Ayrıca dans bitmişti ama gece yeni başlıyordu daha, saat üçte yemek yenecekti ve Saint-Jean Kilisesi'nin çanı saat üçe çeyrek kalayı vurmuştu.

Gerçekten de yan odada sesler yavaş yavaş kesildi, sonra uzaklaştı duyulan sesler, daha sonra d'Artagnan'ın bulunduğu odanın kapısı yeniden açıldı ve Madam Bonacieux içeri süzüldü.

"Sonunda gelebildiniz!" dedi d'Artagnan.

"Susun!" dedi genç kadın, elini delikanlının dudaklarına bastırarak. "Susun ve geldiğiniz yerden çıkın hemen."

"Peki sizi tekrar nerede ve ne zaman görebileceğim?" diye bağırdı d'Artagnan.

"Döndüğünüzde bulacağınız bir pusula sorunuzu yanıtlayacak. Gidin, gidin!"

Daha sonra koridora açılan kapıyı açtı ve d'Artagnan'ı dışarı itti.

D'Artagnan bir çocuk gibi hiç direnmeden ve karşı çıkmadan itaat etti. Bu da gerçekten âşık olduğunun işaretiydi.

XXIII

RANDEVU

D'Artagnan koşarak eve döndü ve saat sabahın üçü olduğu halde ve Paris'in en tehlikeli mahallelerinden geçmek zorunda kaldığı halde, hiçbir kötü olay gelmedi başına. Sarhoşlarla âşıkların ayrı bir Tanrıları olduğu bilinir.

Ağaçlıklı yolun kapısı yarı aralıktı, merdivenleri çıktı, uşağı ile aralarında kararlaştırdıkları gibi yavaşça vurdu kapıya. Belediye konağından, kendisini beklemesini söyleyerek geri gönderdiği Planchet açtı kapıyı.

"Biri bir mektup bıraktı mı benim için?" diye heyecanla sordu d'Artagnan.

"Hiç kimse mektup bırakmadı efendim" diye karşılık verdi Planchet, "yalnız bir mektup geldi kendiliğinden."

"Ne demek istiyorsun aptal?"

"Şunu demek istiyorum: Eve döndüğümde, kapının anahtarları cebimde olduğu halde ve bu anahtarlar cebimden hiç çıkmadığı halde, yatak odanızdaki masanın yeşil örtüsünün altında bir mektup buldum."

"Nerede bu mektup?"

"Olduğu yerde bıraktım efendim. Mektupların insanlara

böyle gelmesi normal değil. Pencere açık olsa ya da aralık olsa söyleyecek bir şey yok, olabilir ama yok, her taraf sıkı sıkı kapalıydı. Dikkat edin efendim, bu işte bir büyü var kesinlikle."

Bu arada delikanlı odaya süzülüyor ve mektubu açıyordu. Mektup Madam Bonacieux'den geliyordu ve şunlar yazılıydı içinde:

Size candan teşekkür borçluyuz ve bu teşekkürleri sunacağız. Bu akşam saat ona doğru Saint-Cloud'ya, Mösyö d'Estrées'nin evinin karşısındaki köşke gelin.

C.B.

D'Artagnan mektubu okurken yüreğinin genişleyip sonra daraldığını hissediyordu; âşıkların yüreğini sıkan ve okşayan o tatlı heyecandı bu.

Aldığı ilk pusulaydı bu, kendisine verilen ilk randevuydu bu. Keyif ve neşenin verdiği sarhoşlukla şişen yüreğinin aşk denilen bu yeryüzü cennetinin eşiğinde ansızın duracağını hissediyordu.

"Ne oldu efendim?" dedi, efendisinin kızarıp sarardığını gören Planchet. "Doğru söylememiş miyim, pis bir iş değil mi?"

"Yanılıyorsun, Planchet" diye karşılık verdi d'Artagnan, "ve işte yanıldığının kanıtı: Al şu altını ve gidip benim sağlığıma iç."

"Efendime bana verdiği altın için teşekkür ediyorum ve talimatlarına harfiyen uyacağıma dair söz veriyorum ama gene de kapalı evlere böyle giren mektupların gerçekten..."

"Gökten düşüyorlar dostum, gökten düşüyorlar."

"O zaman hayatından memnun efendimiz, öyle mi?" diye sordu Planchet.

"Sevgili Planchet, dünyanın en mutlu insanıyım!"

"Gidip yatarak efendimin bu mutluluğundan yararlanabilir miyim peki?"

"Evet, git yat."

"Tanrı'nın bütün nimetleri efendimin üstüne düşsün ama ben gene de bu mektubun..."

Ve Planchet d'Artagnan'ın hoşgörülü tavrının bile ortadan kaldıramadığı kuşkular içinde yatmaya gitti.

Yalnız kalan d'Artagnan pusulayı tekrar tekrar okudu, daha sonra güzel sevgilisinin elinden çıkmış bu satırları belki yirmi kez öptü. Sonra gidip yattı o da, uyudu ve tatlı rüyalar gördü.

Sabah saat yedide kalktı ve Planchet'yi çağırdı. İkinci seslenişte kapıyı açan Planchet'nin yüzünde hâla önceki günün endişeleri vardı.

"Planchet" dedi d'Artagnan, "ben belki bütün gün dışarda olacağım, akşam yediye kadar istediğini yapabilirsin sen de ama akşam saat yedide iki atla birlikte hazır ol."

"Peki!" dedi Planchet. "Gene postu deldireceğiz bazı yerlere gidip galiba."

"Filintanla tabancalarını da al yanına."

"Peki, ne söyleyebilirim ki?" diye bağırdı Planchet. "Emindim zaten bundan, lanet olasıca mektup!"

"Telaşlanma, aptal, bir eğlenceden başka bir şey değil bu."

"Evet! Geçen günkü eğlence gezisi gibi, her taraftan kurşun yağacak, her tarafta tuzaklar çıkacak önümüze."

"Eğer korkuyorsunuz Mösyö Planchet, yanımda siz olmadan da giderim ben" dedi d'Artagnan. "Korkudan tir tir titreyen bir yoldaş yerine, yalnız olmayı yeğlerim."

"Efendim, bana hakaret ediyor" dedi Planchet, "oysa neler yapabileceğimi görmüş olduğunu sanıyordum ben."

"Evet ama bütün cesaretini bir anda yitirdiğini sandım."

"Efendim, fırsat çıktığında, cesaretimi yitirmemiş olduğumu göreceklerdir. Yalnız efendimden rica ediyorum, eğer uzun süre dayanmamı istiyorlarsa, çok fazla harcamasınlar cesaretimi."

"Bu akşam için yetecek kadar bulunduğuna inanıyor musun?"

"Umarım."

"Peki, o halde, sana güveniyorum."

"İstediğiniz saatte hazır olacağım, yalnız bildiğim kadarıyla efendimizin, muhafızların ahırında bir tek atı vardı."

"Şu an bir tek at var belki ama, akşama dört at olacak."

"Anlaşılan son gezimiz binek hayvanı satın alma gezisi olmuş."

"Tastamam öyle" dedi d'Artagnan.

Ve Planchet'ye "aklını başına topla" anlamında son kez bir uyarı işareti yaparak çıktı.

Mösyö Bonacieux kapının önündeydi. D'Artagnan'ın niyeti, soylu tuhafiyeciyle hiç konuşmadan geçip gitmekti ama adam öylesine yumuşak ve tatlı bir selam verdi ki kiracısı selamına karşılık vermekle yetinmedi, konuşmak zorunda kaldı ayrıca.

Ayrıca karısı o akşam Saint-Cloud'da, Mösyö d'Estrèes'nin köşkünün karşısındaki evde randevu vermiş bir kocaya saygılı davranmamak olur muydu? D'Artagnan olabildiğince sevimli bir ifade takınarak yaklaştı.

Konuşma doğal olarak zavallı adamın tutuklanışına geldi. Bonacieux, kiracısının, Meung'deki yabancıyla konuştuklarını duyduğunu bilmediği için, delikanlıya sürekli Kardinal'in celladı diye hitap ettiği Mösyö de Laffemas'nın çektirdiği sıkıntılardan söz etti, uzun uzun Bastille'i, hücrelerini, küçük pencerelerini, hava deliklerini, parmaklıkları ve işkence aletlerini anlattı.

D'Artagnan örnek bir sabırla kendisini dinledi ve konuşmasını bitirince şöyle dedi:

"Ya Madam Bonacieux? Onu kimin kaçırdığını öğrenebildiniz mi? Çünkü sizinle tanışma mutluluğuna bu üzücü olay sayesinde kavuştuğumu unutmuyorum."

"Ah!" diye içini çekti Mösyö Bonacieux. "Bunu bana söylemekten özellikle kaçındılar ve karım da kutsal kabul ettiği her şey üzerine yemin ederek, bilmediğini söyledi." Bonacieux tam bir saflıkla şöyle sordu daha sonra: "Peki siz nerelerdeydiniz kaç gündür? Ne sizi ne de arkadaşlarınızı gördüm ve Planchet'nin dün çizmelerinizi temizlerken çıkardığı tozu da Paris kaldırımlarından bulaştırmış olduğunuzu sanmıyorum."

"Haklısınız, sevgili dostum Bonacieux, dostlarım ve ben kısa bir yolculuğa çıktık."

"Uzağa mı gittiniz?"

"Yok canım! Kırk fersah öteye gitmiştik yalnızca. Athos'u Forges içmelerine götürmüştük, arkadaşlar orada kaldılar."

"Siz de geri döndünüz öyle mi?" dedi Mösyö Bonacieux, bu arada yüzüne en kurnaz ifadesini vermeyi de ihmal etmedi. "Sizin gibi yakışıklı bir genç sevgilisinden daha uzun süreli izin alamazdı tabii ve herhalde Paris'te sabırsızlıkla bekleniyorduk değil mi?"

"Sevgili Mösyö Bonacieux, şunu bir kez daha anladım ki sizden bir şey kaçmıyor, kesinlikle inandım buna artık" diyerek kıs kıs güldü delikanlı. "Evet itiraf edeyim ki bekleniyordum Paris'te, hem de sabırsızlıkla bekleniyordum."

Bonacieux'nün bir an alnı kırışır gibi oldu, ama o kadar belli belirsizdi ki d'Artagnan hiç farkına varmadı.

"Eh bu kadar çabuk dönmenin ödülünü de alacağız değil mi?" diye sürdürdü konuşmasını tuhafiyeci, sesinde de hafif bir

değişme olmuştu ama d'Artagnan biraz önce nasıl alnının bir anlık kırışmasını ve yüzünün kararmasını fark etmediyse, bunu da fark etmedi.

"Vay! Doğruluk taslıyorsunuz ha!" dedi d'Artagnan gülerek.

"Hayır, benim söylemek istediğim, geç mi döneceksiniz, onu öğrenmekti" dedi Bonacieux.

"Niçin soruyorsunuz bunu bana sevgili ev sahibim, dönüşümü mü bekleyeceksiniz yoksa!" diye sordu d'Artagnan.

"Hayır ama tutuklandığımdan beri ve evimin soyulmasından sonra, ne zaman kapı açılsa korkuyorum, hele geceleri! Allah kahretsin! Ne yapayım? Silahşör değilim ki ben."

"Peki, o zaman, sabahın birinde, ikisinde, üçünde dönersem, sakın korkmayın, hatta hiç dönmeyecek olursam gene korkmayın olur mu?"

Bu sefer Bonacieux'nün yüzü o kadar sarardı ki, d'Artagnan'ın fark etmemesi imkânsızdı ve ne olduğunu sordu.

"Hiç" diye karşılık verdi Bonacieux, "hiç. Yalnız, başıma gelen son felaketlerden sonra, arada bir böyle fenalıklar geçiriyorum, bir ürperti geldi birden! Boş verin siz bana, mutlu olmaya bakın."

"İşim var öyleyse, şimdiden mutluyum çünkü."

"Daha değil, durun bakalım, bu akşam, dediniz"

"Evet, Allah'a şükür, bu gün de akşam olacak. Kim bilir siz de belki benim kadar sabırsızlıkla bekliyorsunuzdur bu akşamı. Bu akşam Madam Bonacieux belki de yuvasını ziyarete gelecektir."

"Madam Bonacieux bu akşam serbest değil" diye karşılık verdi sertçe adam. "Görevi gereği Louvre'da kalacak."

"Sizin hesabınıza üzüldüm, sevgili ev sahibim, üzüldüm.

Ben mutlu olunca herkesin mutlu olmasını isterim ama görüyorum ki mümkün değil bu."

Ve delikanlı, yalnız kendisinin anladığını sandığı alaycı kahkahalarla uzaklaştı oradan.

"İyi eğlenin!" diye karşılık verdi Bonacieux, mezardan geldiği izlenimi veren bir sesle.

Ama d'Artagnan, adamı duymayacak kadar uzaktaydı artık ve içinde bulunduğu keyif halinde işitse de dikkat edemezdi zaten.

Mösyö de Trèville'in konağına doğru yöneldi; hatırlanacağı gibi bir gün önceki ziyareti çok kısa sürmüş ve pek bir anlamı olmamıştı bu ziyaretin.

Mösyö de Trèville'i çok neşeli buldu. Kral ve Kraliçe baloda çok iyi davranmışlardı kendisine. Kardinal ise son derece asık suratlıydı.

Gece saat birde, rahatsız olduğunu bahane ederek balodan ayrılmıştı. Majestelerine gelince, o, sabah saat altıda dönmüştü Louvre'a.

"Şimdi" dedi Mösyö de Trèville, sesini alçaltarak ve yalnız kaldıklarından emin olmak için her tarafı iyice gözden geçirerek. "Şimdi sizden söz edelim, genç dostum, çünkü mutlu dönüşünüzün Kral'ın neşesinde, Kraliçe'nin zaferinde nasıl payı varsa, Kardinal hazretlerinin yenilgisinde de payı vardır. Dayanmanız gerekiyor şimdi."

"Neden korkayım ki" diye karşılık verdi d'Artagnan. "Majesteleri lütuflarını benden eksik etmedikçe, her zaman böyle bir mutluluk içinde olduktan sonra neden korkacakmışım?"

"Her şeyden, inanın bana. Kardinal, kendisini aldatan adamın hesabını görmeden, kolay kolay unutmaz aldatıldığını. Bildiğim kadarıyla da Kardinal'i aldatan, çok iyi tanıdığım bir Gaskonyalı."

"Kardinal'in de sizin kadar ileri gittiğini ve Londra'ya gidenin ben olduğumu bildiğini tahmin ediyor musunuz?"

"Londra'ya gittim! diyor yahu! Parmağınızda parlayan şu elması da mı Londra'dan getirdiniz? Sevgili d'Artagnan, adımlarınızı atarken dikkatli olun, bir düşmanın armağanı hoş bir şey değildir kesinlikle. Latince bir dize de vardı bu konuda... Bir dakika."

"Evet, kesinlikle vardır" diye karşılık verdi d'Artagnan, bir taslağın, bir bilginin ilk kuralını hiçbir zaman kafasına yerleştirememişti ve cahilliğiyle öğretmenini ne kadar büyük bir umutsuzluğa düşürmüş olduğu günleri hatırladı.

"Kesinlikle var canım" dedi biraz edebiyattan nasibini almış olan Mösyö de Trèville, "daha geçen gün Mösyö de Benserade söylüyordu. Bir dakika... Hah işte hatırladım: ...*timeo Danaos et dona ferentes*.

Size 'armağanlar' veren düşmandan korkun, demektir bu."

"Bu elmas bir düşmandan gelmiyor, efendim" diye karşılık verdi d'Artagnan, "Kraliçe'den geliyor."

"Kraliçe'den ha! Vay! Vay!" dedi Mösyö de Trèville. "Gerçekten de Kraliyet mücevheri bu, bin altın değerinde. Kraliçe kimin aracılığıyla gönderdi bu armağanı size?"

"Bizzat kendisi verdi."

"Nerede?"

"Tuvaletini değiştirdiği odaya bitişik odada."

"Nasıl?"

"Öpmem için elini uzatırken."

"Kraliçe'nin elini mi öptünüz!" diye haykırdı Mösyö de Trèville d'Artagnan'a bakarak.

"Majesteleri bana bu lutfa kavuşma şerefini bahşettiler."

"Ve de bu iş tanıkların huzurunda oldu öyle mi? İhtiyatsızlık, katmerli ihtiyatsızlık!"

"Hayır efendim, merak etmeyin, kimse görmedi" dedi d'Artagnan. Ve Mösyö de Trêville'e bu işin nasıl olup bittiğini anlattı.

"Ah! kadınlar, kadınlar!" diye bağırdı eski asker. "Bunların romantik hayallerini bilirim ben, esrarlı gibi gözüken her şey büyüler onları, neyse yalnız kolunu görmüşsünüz siz, o kadar. Kraliçe'yi görseniz, tanımazsınız belki, o da sizi görse tanıyamaz."

"Hayır ama bu elmas sayesinde..." diye devam etmek istedi delikanlı.

"Dinleyin" dedi Mösyö de Trèville, "size bir öğüt vereyim mi, iyi bir öğüt, dostça bir öğüt?"

"Şeref duyarım, Mösyö" dedi d'Artagnan.

"Peki öyleyse, karşınıza ilk çıkacak kuyumcuya girin ve bu elması ne fiyat verirse versin satın ona; ne kadar pintilik ederse etsin, en azından sekiz yüz altın koparırsınız. Altınların adı yoktur delikanlı, oysa bu yüzüğün müthiş bir adı var ve takanı ele verebilir."

"Bu yüzüğü satmak ha! Hükümdarımdan gelen bir yüzüğü! Asla" dedi d'Artagnan.

"O zaman yüzüğü iç tarafına çevirin hiç olmazsa çılgın adam, çünkü Gaskonyalı bir acemi silahşörün bu tür mücevherleri annesinin bohçasında bulamayacağını herkes bilir."

"Korkacak bir şeyim olduğuna mı inanıyorsunuz peki siz?" diye sordu d'Artagnan.

"Ben demek istiyorum ki delikanlı, fitili yanan bir lağımın üzerinde oturan biri bile size göre daha bir güvenlik içinde sayılır."

"Yok yahu!" diye haykırdı d'Artagnan, Trèville'in

kendinden çok emin konuşması endişelendirmeye başlıyordu onu. "Allah kahretsin ne yapacağız?"

"Her şeyden önce sürekli tetikte olmanız gerekiyor. Kardinal'in belleği güçlü, eli uzundur; inanın bana, bir oyun oynayacaktır size."

"Nasıl bir oyun?"

"Ne bileyim ben? Şeytanın bütün hilelerinden haberdar değil midir o? Başınıza gelebilecek en hafif şey tutuklanmak olabilir."

"Nasıl? Majestelerinin hizmetindeki birini tutuklamaya cesaret edebilirler mi?"

"Hay Allah! Athos için neler çektik! Her halükârda delikanlı, otuz yıldır sarayda bulunan bir insana inanın. Güvenlik içinde olduğunuzu sanıp, uyumayın, mahvolursunuz yoksa. Tam tersine, her tarafınızda düşmanlar görün, ben söylüyorum bunu size! Eğer sizi dövüşmek için kışkırtırlarsa, kışkırtıcı, on yaşında bir çocuk bile olsa, kaçın ondan. Gece olsun, gündüz olsun, saldırıya uğrarsanız, hiç utanmadan, dövüşerek kaçmaya bakın. Köprüden geçerken, köprünün tahtalarını yoklayın, bir teki eksik olmasın ayağınızın altında, bir inşaatın önünden geçerken, başınızı yukarı kaldırıp bakın, tepenize her an bir taş düşebilir, eve geç dönerseniz, uşağınız hep peşinizde olsun ve silahlı olsun. Uşağınıza güveniyorsanız tabii! Herkesten kuşkulanın, arkadaşlarınızdan, kardeşinizden, sevgilinizden, özellikle de sevgilinizden!"

D'Artagnan kızardı.

"Sevgilimden mi" diye yineledi, elinde olmadan. "Neden özellikle ondan?"

"Çünkü sevgili, Kardinal'in en gözde araçlarından biridir, çünkü ondan daha eli çabuk olanı yoktur, bir kadın sizi on altına satabilir, örnek: Dalila. Kutsal kitapları okudunuz değil mi?"

D'Artagnan, Madam Bonacieux'nün kendisine o akşam için verdiği randevuyu düşündü. Burada kahramanımızın hakkını teslim edelim ki, Trèville'in, genellikle kadınlar hakkında beslediği kötü düşüncelere rağmen, o, güzel sevgilisi hakkında en küçük bir şüphe taşımıyordu.

"Peki, bu arada üç arkadaşınız ne oldu?" diye sordu Mösyö de Trèville.

"Ben de size onlardan bir haber alabildiniz mi" diye soracaktım.

"Hiçbir haber alamadım."

"Hepsi yolda kaldılar. Porthos, Chantilly'de bir düelloda, Aramis, Crèvecœur'de, omzunda bir kurşunla, Athos ta Amiens'te kalpazanlıkla suçlanarak."

"Gördünüz mü?" dedi Mösyö de Trèville. "Siz nasıl kaçabildiniz?"

"İtiraf edeyim ki, mucize oldu bu. Göğsüme bir kılıç yedikten sonra, Calais yolunda Wardes Kontu'nu, halıya yapıştırılan bir kelebek gibi mıhladım yere."

"İşe bakın siz! Kardinal'in adamı, Rochefort'un kuzeni Wardes. Bakın sevgili dostum aklıma bir fikir geldi."

"Söyleyin efendim."

"Ben sizin yerinizde olsam, bir şey yapardım."

"Ne?"

"Kardinal hazretleri beni Paris'te aratırken, ben sessiz sedasız, pılımı pırtımı toplar, üç arkadaşımın durumunu öğrenmek üzere Picardie'ye yollanırdım. Bu kadarcık ilginize de layıktırlar her halde."

"İyi bir öğüt efendim, yarın yola çıkıyorum."

"Yarın! Niye bu akşam değil?"

"Bu akşam efendim, çok önemli bir iş için Paris'te bulunmam gerekiyor."

"Delikanlı! Delikanlı! Bir aşk oyunu mu bu yoksa? Bir kez daha söylüyorum, dikkat edin. Hepimizi mahveden kadınlardır, beni dinleyin de bu akşam yola çıkın siz."

"İmkânsız efendim!"

"Söz mü verdiniz?"

"Evet, efendim."

"O zaman başka ama söz verin bana, bu gece ölmezseniz eğer, yarın hareket edeceksiniz."

"Söz veriyorum."

"Paraya ihtiyacınız var mı?"

"Elli altınım daha var. Bu da bana yeter, sanıyorum."

"Ya arkadaşlarınız?"

"Onların da parasız kalmış olacaklarına ihtimal vermiyorum. Paris'ten çıkarken her birimizin cebinde yetmiş beş altın vardı."

"Yola çıkmadan önce tekrar görebilecek miyim sizi?"

"Sanmıyorum efendim, durumda bir değişiklik olmazsa eğer."

"O zaman iyi yolculuklar!"

"Teşekkürler efendim."

Ve d'Artagnan Mösyö de Trèville'in silahşörlerine gösterdiği babaca yakınlığa minnet ve şükran duyarak izin istedi.

Sırasıyla Athos, Porthos ve Aramis'e uğradı. Hiçbiri evde yoktu. Uşaklar da yoktu ve bir haber de alınamamıştı kendilerinden.

Belki sevgililerinden bir haber alınabilirdi ama ne Aramis'inkini de Porthos'unkini tanıyordu; Athos'a gelince, onun zaten yoktu sevgilisi.

Muhafızların konağının önünden geçerken ahıra bir göz attı, dört attan üçü gelmişti. Tam bir şaşkınlık içindeki Planchet atları tımar ediyordu ve ikisinin işini bitirmişti bile.

"Ah! efendim" dedi Planchet, d'Artagnan'ı fark ettiğinde; "ne kadar memnun oldum sizi gördüğüme."

"Niçin Planchet?" diye sordu delikanlı.

"Ev sahibimiz Mösyö Bonacieux'ye güveniyor musunuz?"

"Ben mi? Hiç güvenmiyorum."

"Çok iyi yapıyorsunuz Mösyö."

"Niçin soruyorsun bu soruyu?"

"Siz onunla konuşurken, ben de yukardan sizi gözlüyordum. İnanın iki üç defa renk değiştirdi yüzü."

"Ya!"

"Efendimin aklı fikri hep aldığı mektupta olduğundan, pek farkına varamadı durumun ama mektubun eve gelişindeki tuhaflık beni hep tetikte beklettiğinden, adamın yüzündeki en ufak değişikliği kaçırmadım."

"Ne gördün peki?"

"Hainlik efendim."

"Sahi mi?"

"Üstelik, efendim, oradan ayrılıp, sokağın köşesini döner dönmez, Mösyö Bonacieux şapkasını kaptı, kapısını çekti ve sizin aksi yönünüzde koşmaya başladı."

"Doğru, haklısın Planchet, bütün bunlar bana da hiç hoş gelmiyor ama rahat ol sen, bu tuhaf davranışlar kesin biçimde açıklanmadıkça kiramızı ödemeyeceğiz biz de."

"Efendim şaka ediyorlar ama görecekler."

"Ne yapabiliriz Planchet? Alnımıza ne yazılmışsa, o olur."

"Yani efendim, bu akşamki gezilerinden vazgeçmiyorlar öyle mi?"

"Tam tersine Planchet. Bonacieux'ye öfkem arttıkça, seni çok korkutan o mektuptaki randevuya gitme isteği de artıyor içimde."

"Madem ki efendimin kararı bu..."

"Kimse beni bu kararımdan vazgeçiremez dostum. Saat dokuzda, burada konakta hazır ol, ben gelip alacağım seni."

Planchet, efendisini niyetinden vazgeçirme konusunda en küçük bir umut ışığı göremeyince derin bir iç çekti ve üçüncü atı tımar etmeye başladı.

D'Artagnan'a gelince, çok ihtiyatlı bir insan olduğundan, evine döneceği yerde, dört arkadaş para sıkıntı içindeyken kendine çikolatalı bir ziyafet çeken Gaskonyalı papaza yemeğe gitti.

XXIV

KÖŞK

D'Artagnan saat dokuzda muhafızların konağındaydı; Planchet'yi silahlanmış buldu. Dördüncü at da gelmişti.

Planchet filinta ve tabancasını yanına almıştı. D'Artagnan'ın da kılıcıyla birlikte, kemerinde iki tabanca vardı, daha sonra her ikisi de birer at seçip hiç gürültü çıkarmadan uzaklaştılar. Hava kapalı olduğundan, çıktıklarını gören olmadı. Planchet efendisinin peşine düştü ve on adım geriden izlemeye başladı onu.

D'Artagnan rıhtımı geçti, Conférence kapısından çıktı

ve o zamanlar şimdikinden daha güzel olan Saint-Cloud yoluna girdi.

Planchet, kent içinde bulundukları sürece, efendisini, kendisinin ayarladığı uzaklıktan saygıyla izledi ama yol yavaş yavaş ıssızlaşmaya ve kararmaya başladıkça sessizce yanına yaklaştı ve Boulogne ormanına girdiklerinde, efendisiyle at başı gitmeye başlamıştı bile. Gerçekten de koca ağaçların titremesi ve karanlık ağaç kümeleri arasında yansıyan ay ışığının kendisini bayağı endişelendirdiğini saklamamamız gerekir. D'Artagnan uşağında olağanüstü bir şeyler olduğunu sezmişti.

"Evet, Mösyö Planchet, neler oluyor bakalım?" diye sordu.

"Siz de ormanların kiliselere benzediği fikrinde değil misiniz?"

"Niçin Planchet?"

"Çünkü insan ormanlarda da kiliselerde de yüksek sesle konuşmaya cesaret edemiyor."

"Niçin yüksek sesle konuşmaya cesaret edemiyorsun? Korkuyor musun?"

"Birileri konuştuklarımı duyar diye endişeleniyorum, evet efendim."

"Birileri duyar diye mi endişeleniyorsun! Bizim konuşmalarımız ahlaka aykırı değil ki sevgili Planchet, kim ne diyebilir ki?"

"Ah, efendim!" dedi Planchet, tekrar açmak istediği meseleye gelerek. "Bu Mösyö Bonacieux'nün kaşlarında sinsi, dudaklarını oynatışında da hiç hoş olmayan şeyler var."

"Hangi şeytan aklına getiriyor Bonacieux'yü şimdi?"

"Mösyö, insan düşünebileceğini düşünür, istediğini değil."

"Çünkü sen korkağın birisin!"

"İhtiyatı korkaklıkla karıştırmayalım efendim, ihtiyatlı olmak bir erdemdir."

"Ve sen erdemlisin değil mi Planchet?"

"Efendim, orada parlayan bir tüfek namlusu değil mi? Başlarımızı eğsek!"

"Gerçekten" diye mırıldandı Trèville'in öğütlerini aklına getiren d'Artagnan, "gerçekten bu hayvan korkutacak beni sonunda."

Ve atını tırısa kaldırdı.

Planchet de gölgesiymiş gibi efendisini taklit etti ve o da yanında tırıs gitmeye başladı.

"Bütün gece gidecek miyiz böyle efendim?" diye sordu.

"Hayır Planchet, çünkü sen vardın varacağın yere."

"Nasıl vardım? Ya siz?"

"Ben biraz daha gideceğim."

"Efendim beni burada tek başıma mı bırakıyorlar?"

"Korkuyor musun Planchet?"

"Hayır ama efendime yalnızca gecenin serin geçeceğini, serinliğin insanı romatizma yaptığını ve romatizmalı bir hizmetkârın, özellikle sizin gibi uyanık ve zinde birine asla hizmet edemeyeceğini söylemek istiyorum."

"Peki Planchet, eğer üşürsen, şurada gördüğün kulübelerden birine girersin ve ertesi sabah saat altıda kapıda beklersin beni."

"Efendim, bana bu sabah verdiğiniz altınla tıka basa yedim içtim, öyle ki üşüyecek olursam bir metelik bulamam cebimde."

"Al şu yarım altını. Yarın görüşürüz."

D'Artagnan atından indi, dizgini Planchet'nin koluna attı ve pelerinine sarınarak hızla uzaklaştı.

"Tanrım, nasıl üşüyorum!" diye bağırdı Planchet, efendisi gözden kaybolur kaybolmaz ve bir an önce ısınmak için acele ederek, civar semtlerin meyhanelerinin gerekli bütün özellikleriyle donanmış bir yerin kapısını çalmak üzere telaşla yürüdü.

Bu arada, bir ara yola sapmış olan d'Artagnan, yoluna devam ediyor ve Saint-Cloud'ya varıyordu ama ana yolu izleyeceği yerde, şatonun arkasından döndü, çok sapa bir yerde kalmış küçük bir sokağa girdi ve az sonra kendisini belirtilen köşkün karşısında buldu. Köşk çok ıssız bir yerdeydi. Yolun, bulunduğu tarafını tutan yüksek duvarın köşesindeydi. Öbür tarafta yükselen bir çit de, dip tarafında sefil bir kulübenin görüldüğü küçük bahçeye girişi engelliyordu.

Randevu yerine gelmişti ve önceden, geldiğini belli edecek bir işaret kararlaştırılmadığından, bulunduğu yerde bekledi.

Çıt çıkmıyordu ve başkentten yüz fersah uzaktaydı sanki. D'Artagnan, arkasına bir göz attıktan sonra, çite yaslandı. Çitin, bahçenin ve kulübenin ötesinde, karanlık bir sis Paris'in içinde bomboş, ağzını açarak uyuduğu, birkaç ışıklı noktanın, bu cehennemin ölümcül yıldızlarının parladığı o uçsuz bucaksız alanı kıvrım kıvrım sarıyordu.

Ama d'Artagnan için bütün görünümler mutluluk verici biçimlere dönüşüyordu ve bütün düşünceler gülümsüyordu, bütün karanlıklar berraklaşıyordu. Randevu saati yaklaşmaktaydı.

Gerçekten de kısa süre sonra Saint-Cloud Kulesi'nin çanı, gürüldeyen iri ağzıyla on kez vurdu ağır ağır.

Gecenin karanlığında inleyen bu tunç seste iç karartıcı bir şeyler vardı.

Ama beklenen saati gösteren her bir vuruş delikanlının yüreğinde uyumlu bir melodi gibi titriyordu.

Gözleri sokağın köşesindeki köşke dikilmişti. Köşkün bütün pencerelerinin panjurları sıkıca kapatılmıştı, yalnız ilk kattaki bir pencerenin panjurları açıktı.

Bu pencereden sızan zayıf bir ışık, parkın öte tarafında bir küme oluşturan iki üç ıhlamur ağacının yaprakları üstünde gümüşsü bir aydınlık meydana getiriyordu. Çok zarif bir biçimde aydınlatılan pencerenin arkasında güzel Madam Bonacieux bekliyordu onu hiç kuşkusuz.

Bu tatlı hayallerle avunan d'Artagnan, hiç sabırsızlık göstermeden yarım saat daha bekledi. Bakışlarını ancak bir bölümünü görebildiği ve evin zarafetini gösteren yaldızlı tavan silmelerinden bir an bile ayırmadı.

Saint-Cloud çan kulesi on buçuğu vurdu.

Bu sefer d'Artagnan'ın nedenini anlayamadığı bir ürperti dolaştı damarlarında. Belki de gecenin serinliği iyice hissedilmeye başlamıştı ve o bütünüyle fiziksel bir olayı ruhsal bir olay gibi algılıyordu.

Sonra, mektubu yanlış okuduğu ve randevunun saat on birde olduğu düşüncesi geldi aklına.

Pencereye yaklaştı, sızan bir ışığa göre yer aldı, mektubunu cebinden çıkarıp bir kez daha okudu, yanılmamıştı, randevu kesinlikle saat ondaydı.

Tekrar eski yerine çekildi ve sessizlik ve yalnızlık içinde kuşkuları gitgide artarak bekledi.

Saat on bir oldu.

D'Artagnan, Madam Bonacieux'nün başına bir şey gelmiş olmasından ciddi ciddi endişelenmeye başladı.

Üç kez el çırptı, âşıkların alışılmış işaretiydi bu ama kimse karşılık vermedi. Bir yankı bile gelmedi.

Sonra birden, genç kadının kendisini beklerken uyuyakalmış olabileceğini düşündü ve rahatladı.

Duvara yanaştı ve tırmanmayı denedi ama duvar yeni sıvanmıştı ve d'Artagnan boşuna tırnaklarını kırdı.

Bu sırada evden sızan ışığın, yapraklarını gümüşsü bir aydınlıkla parlattığı ağaçları fark ederek ve bu ağaçlardan birinin yola doğru çıkıntı yaptığını görerek, dalların arasından bakıp, köşkün içini görebileceğini düşündü.

Kolayca tırmanabileceği bir ağaçtı bu. Kaldı ki d'Artagnan henüz yirmi yaşındaydı ve öğrencilik yıllarını unutmuş değildi. Bir anda dalların içinde buldu kendisini ve gözlerini saydam camlardan köşkün içine dikti.

Gördüğü tuhaf şey d'Artagnan'ı tepeden tırnağa titretti. Pencereden sızan, tatlı ve huzur verici ışık karmakarışık, korkunç bir sahneyi aydınlatıyordu. Pencerenin camlarından biri kırılmıştı, odanın kapısı da parçalanmış, sökülmüş, yan yatmıştı, yemek için özenle hazırlanmış olduğu anlaşılan masa yerlerde sürünüyordu, parça parça olmuş bardaklar, ezilmiş meyveler döşemede yüzüyordu. Her şey bu odada korkunç ve umutsuz bir mücadele verilmiş olduğunu gösteriyordu, hatta d'Artagnan bu tuhaf karışıklığın ortasında birtakım giysi parçalarıyla, sofra örtüsü ve perdelerde kan izleri görür gibi oldu.

Aceleyle ve telaş içinde, yüreği dehşetle çarparak aşağı indi, bu şiddetten başka izler bulabilme umutları içindeydi.

Soluk ve zayıf ışık, gecenin sessizliği içinde hâlâ parıldıyordu. D'Artagnan, o zaman, önceden fark etmediği bir şeyi daha gördü, çünkü böyle bir inceleme yapmayı hiç düşünmemişti başlangıçta. Toprak bir tarafta ezilmiş, başka bir tarafta delinmişti, her yanda erkek çizmelerinin ve nalların izleri görülüyordu. Ayrıca Paris yönünden gelen bir arabanın tekerlek izleri de yumuşak toprakta derin izler açmıştı ve bu izler köşkün ötesine geçmemişti. Bu durumda arabanın yeniden Paris'e döndüğü anlaşılıyordu.

Araştırmalarını sürdüren d'Artagnan nihayet duvarın dibinde yırtık bir kadın eldiveni buldu. Eldivenin çamur değmemiş bölümleri mis gibi kokuyordu hâlâ. Âşıkların güzel bir elden çıkarmayı çok arzuladıkları türden bir eldivendi bu.

D'Artagnan araştırmalarını sürdürdükçe, alnında buz gibi terler birikiyor, yüreği anlatılmaz bir sıkıntı içinde daralıyor, soluk alıp verişi hızlanıyordu; sonra da kendisini rahatlatmak için, kim bilir bu köşkün belki de Madam Bonacieux ile hiçbir ilgisi yoktur, diyordu. Genç kadın bana köşkün içinde değil, dışında randevu vermişti, diye düşünüyordu. Belki de Madam Bonacieux, görevi nedeniyle ya da kocasının kıskançlığı yüzünden Paris'ten ayrılmamıştı.

Ama bütün bu akıl yürütmeler, bazı durumlarda bütün benliğimizi ele geçiren ve yüzümüze haykıran, üstümüzde felaket bulutlarının dolaştığını haber veren çok acı duygularla, bir bir yıkılıp gidiyordu.

Bunun üzerine d'Artagnan neredeyse bütün duygularını yitirdi. Ana yola kadar koştu, aynı yoldan geri döndü, sala kadar gidip, salcıyı sorguladı.

Salcı saat yediye doğru siyahlara bürünmüş ve tanınmamak için büyük çaba harcayan bir kadını karşıya geçirmişti. Salcı da yolcunun tanınmamak için aldığı bu önlemler nedeniyle özellikle dikkat etmiş ve kadının genç ve güzel olduğunu fark etmişti.

Bugün olduğu gibi o zamanlarda da birçok genç ve güzel kadın Saint-Cloud'ya gider ve oralarda gözükmekten pek hoşlanmazdı ama d'Artagnan salcının gördüğü kadının Madam Bonacieux olduğundan bir an bile kuşkulanmadı.

D'Artagnan salcının kulübesindeki lambanın ışığında Madam Bonacieux'nün mektubunu bir kez daha okudu ve yanılmadığını, randevunun kesinlikle başka bir yerde değil Saint-Cloud'da, Mösyö d'Estrèes'nin köşkünün önünde verilmiş olduğunu bir kez daha okudu.

Her şey d'Artagnan'ın önsezilerinin kendisini yanıltmadığını ve büyük bir felaketin gerçekleşmiş olduğunu kanıtlıyordu.

Koşarak tekrar şatoya giden yola saptı, kendisi yokken köşkte yeni olaylar olduğunu ve bazı yeni bilgiler edinebileceğini sanıyordu.

Sokak hâlâ ıssızdı ve pencereden gene aynı zayıf ve soluk ışık sızıyordu.

D'Artagnan birden sağır ve kör viraneyi düşündü, kesinlikle bir şeyler görmüş olabilirler ve konuşabilirdi pekâlâ.

Çitin kapısı kapalıydı; çitin üstünden atladı ve zincirli köpeğin havlamalarına rağmen kulübeye yaklaştı.

Kapıyı ilk vuruşlarında hiçbir yanıt alamadı.

Kulübede de köşkteki gibi bir ölüm sessizliği hüküm sürmekteydi ama bu kulübe son umudu olduğundan diretti.

Biraz sonra içerden bir gürültü duyar gibi oldu. Ürkek, işitilmekten çok korkan bir gürültüydü sanki bu.

D'Artagnan kapıya vurmaktan vazgeçti ve en korkak insanı bile bulunduğu yerden çıkaracak kadar acıklı ve vaatler veren, çekingen ve kaygılı bir sesle yalvarmaya başladı. Nihayet kurt yenikli bir panjur açıldı, daha doğrusu aralandı, bir köşede yanan sefil bir lambanın cılız ışığı d'Artagnan'ın omuz kayışını, kılıcının kabzasını ve tabancalarının topuzcuklarını aydınlatınca birden kapanıverdi gene. Ama kapı ne kadar çabuk kapanırsa kapansın d'Artagnan yaşlı bir insan başı görmüştü orada.

"Allah aşkına, dinleyin beni!" dedi. "Birisini bekliyordum, gelmedi, meraktan ölüyorum. Bir olay oldu mu buralarda? Konuşun."

Pencere tekrar ağır ağır açıldı ve aynı yüz gözüktü yeniden ama bu sefer ilkinden daha solgun gözüküyordu yüz.

D'Artagnan üstü kapalı bir biçimde ve ad vermeden macerasını anlattı. Bir genç kadınla bu köşkün önünde randevulaştıklarını, kadın gelmeyince ıhlamur ağacına tırmandığını ve dallardan sarkıp bakınca, lamba ışığında odayı karmakarışık durumda gördüğünü anlattı bir bir.

İhtiyar, bir yandan, bütün anlatılanları onayladığını gösterir gibi başını sallayarak dikkatle dinledi onu, sonra d'Artagnan konuşmasını bitirince bu sefer hiç de iyi şeyler ifade etmeyen bir havayla salladı başını.

"Ne demek istiyorsunuz?" diye bağırdı d'Artagnan. "Allah aşkına! Konuşsanıza ne oldu!"

"Bayım!" dedi ihtiyar, "bana bir şey sormayın çünkü gördüklerimi size anlatırsam, hiç de iyi şeyler gelmez başıma!"

"Demek bir şeyler gördünüz!" dedi d'Artagnan. "O zaman Allah aşkına, ne olur!" diye sürdürdü konuşmasını, "anlatın, anlatın gördüklerinizi. Söz veriyorum size bir soylu gibi, anlattıklarınızla ilgili tek bir kelime çıkmayacak ağzımdan."

İhtiyar, d'Artagnan'ın yüzünde öylesine bir açık yüreklilik ve acı gördü ki, dinlemesini işaret etti ve alçak sesle şunları söyledi:

"Saat dokuz sularıydı, sokakta bir gürültü işittim ve ne olup bittiğini görmek istedim. Kapıya yaklaştığım sırada, birilerinin içeri girmek istediklerini fark ettim. Yoksul olduğumdan ve birinin bir şeyimi çalacağından korkmadığımdan, kapıyı açtım ve üç adım kadar uzakta üç kişi gördüm. İlerde gölgede, atları koşulmuş bir arabayla binek atları vardı. Bu atlar muhtemelen binici giysileri içindeki üç kişiye aitti.

'Buyurun beyler!' dedim. 'Ne istiyorsunuz?'

'Merdivenin var mı?' diye sordu, başları olduğunu sandığım kişi.

'Evet, efendim, meyve toplarken kullandığım bir merdivenim var.'

'Ver onu bize ve içeri gir, işte sana bir altın, verdiğimiz rahatsızlıktan dolayı özür diliyoruz. Ama göreceğin ve duyacağın -çünkü eminim ki ne kadar tehdit etsek de bakacaksın ve dinleyeceksin- şeylerle ilgili olarak ağzından tek bir kelime çıkarsa, mahvoldun demektir, unutma bunu.'

Sonra bir altın attı; aldım, o da merdiveni aldı.

Gerçekten de arkalarından çitin kapısını kapattıktan sonra, içeri giriyormuş gibi yaptım ama hemen arka kapıdan çıktım, gölgede süzülerek, orta yerinden, fark edilmeden her şeyi görebileceğim mürver kümesine kadar ilerledim.

Üç kişi arabayı sessizce ilerlettiler, içinden şişman, kısa boylu, kır saçlı, koyu renk bayağı giysiler içinde birini indirdiler. Adam dikkatle merdiveni tırmandı, sinsi sinsi odanın içine baktı, hiç gürültü etmeden aşağı indi tekrar ve alçak sesle mırıldandı: 'O!'

Benimle konuşan adam hemen köşkün kapısına yaklaştı, cebinden çıkardığı bir anahtarla kapıyı açtı ve gözden kayboldu. Aynı anda öbür ikisi de merdiveni tırmandılar. Ufak tefek ihtiyar kapıda bekliyordu, arabacı arabanın atlarını tutuyor, uşak da binek hayvanlarını bekliyordu bu arada.

Ansızın feryatlar yükseldi köşkten, bir kadın pencereye koştu, pencereyi açıp dışarı atlamak istedi sanki. Ama iki adamı görünce geriye doğru kaçtı, iki adam peşinden odaya daldılar.

Daha sonrasını görmedim, kırılan eşyaların sesini duydum. Kadın çığlık atıyor ve yardım istiyordu. Ama kısa süre sonra sesi boğuklaştı. Üç adam, kadını kollarına alarak pencereye yaklaştılar, ikisi merdivenden indiler ve kadını arabaya taşıdılar, ufak tefek ihtiyar da kadının arkasından arabaya girdi. Köşkte kalan adam panjurları kapattı, biraz sonra

kapıdan çıktı ve kadının arabanın içinde olduğunu gördü. İki arkadaşı atlarına binmiş, onu bekliyorlardı, o da atına bindi, uşak da arabacının yanındaki yerini aldı, araba üç atlı eşliğinde hızla uzaklaştı ve her şey bitti. O andan sonra hiçbir şey görmedim, hiçbir şey duymadım."

Bu korkunç haberle yıkılan d'Artagnan öylece kalakaldı ve dili tutuldu âdeta, oysa yüreğinde öfke ve kıskançlık şeytanları haykırıyorlardı.

"Ama efendim" diye sürdürdü konuşmasını ihtiyar, d'Artagnan'ın sessiz umutsuzluğu, bağırıp çağırmaktan ve gözyaşlarından daha fazla etkilemişti onu. "Haydi üzülmeyin, sizi öldürmediler ya ona bakın siz."

"Bu korkunç olayın elebaşısı nasıl biriydi, aşağı yukarı anlatabilir misiniz?" diye sordu d'Artagnan.

"Tanımıyorum."

"Ama sizinle konuştuğuna göre, görmüşsünüz."

"Dış görünüşünü mü soruyorsunuz bana?"

"Evet."

"Kara kuru, zayıf, kara bıyıklı, kara gözlü, soylu tavırları olan biri."

"O işte" diye bağırdı d'Artagnan. "Gene o! Her zaman o! Benim şeytanım bu anlaşılan! Peki ya öbürü?"

"Hangisi?"

"Ufak tefek olanı."

"Ha! O soylu biri değildi, eminim. Kılıcı da yoktu ve ötekiler hiç önem vermiyorlardı kendisine."

"Uşağın biri" diye mırıldandı d'Artagnan. "Ah! Zavallı kadın! Zavallı kadın! Ne yaptılar onu?"

"Kimseye bir şey söylemeyeceğinize dair söz verdiniz bana" dedi ihtiyar.

"Sözüme sahibim, rahat olun. Bir beyefendiyim ben. Bir beyefendinin de sözünden başka bir şeyi yoktur ve ben de size söz verdim."

D'Artagnan keder içinde sala doğru yürüdü tekrar. Kimi zaman bu kadının Madam Bonacieux olduğuna inanamıyor ve onu ertesi gün Louvre'da göreceğini hayal ediyordu, kimi zaman da başka biriyle olan gönül macerası yüzünden kıskançlıkla kaçırılmış olmasından endişe ediyordu. Bocalıyor, üzülüyor, umutsuzluğa kapılıyordu.

"Ah! Arkadaşlarım burada olsaydı!" diye bağırdı. "O zaman hiç değilse biraz umutlanırdım onu bulmak için ama onların başlarına da neler geldi kim bilir!"

Neredeyse geceyarısı oluyordu, Planchet'yi bulmak gerekiyordu. D'Artagnan içinde ışık gördüğü her meyhanenin kapısını açtırdı ama hiçbirinde Planchet'yi bulamadı.

Altıncısında bu işin biraz rastlantıya kaldığını düşünmeye başladı. D'Artagnan uşağına sabah saat altıda randevu vermişti ve o zamana kadar canının istediği yere gidebilirdi o.

Ayrıca olayın geçtiği yerin yakınında kalırsa, bu esrarengiz kaçırma işini aydınlatabilecek bir şeyler bulabileceği takıldı delikanlının kafasına. D'Artagnan bu yüzden, yukarıda da belirttiğimiz gibi altıncı meyhanede durdu, en kalitelisinden bir şişe şarap ısmarlayıp, salonun en kuytu, en karanlık köşesine çekildi ve orada sabahlamaya karar verdi. Ama gene boş çıktı umutları çünkü aralarına katıldığı işçiler, arabacılar ve uşaklardan oluşan saygın müşteri topluluğunun küfürlü, argolu, açık saçık konuşmaları arasında, kaçırılan talihsiz kadının izini belli edecek bir söze rastlamadı. Ne yapacağını bilemeden şarabını bitirdikten sonra, şüphe çekmemek için köşesinde, olabildiğince rahat bir şekilde kıvrılıp, iyi kötü uyumaktan başka yapabileceği bir şey yoktu. Hatırlanacağı gibi d'Artagnan henüz yirmi yaşındaydı ve o yaşta en umutsuz yürekler bile uykunun emirlerine karşı çıkamazdı.

D'Artagnan, sabah saat altıya doğru, kötü geçen bir geceden sonra, genellikle görülen rahatsızlıklar içinde gözlerini açtı ve uyandı. Tuvaleti uzun sürmedi. Uykusunda soyulup soyulmadığını anlamak için üstünü başını yokladı, elmas yüzüğü parmağında, kesesi cebinde ve tabancaları belindeydi. Kalktı, içtiği şarabın parasını ödedi ve uşağını gündüz gözüyle bulabilmek için dışarı çıktı. Gerçekten de sabahın nemi ve dumanlı renkleri ve sisi içinde ilk gördüğü şey, gece önünden geçtiği halde, içinde olacağını aklının ucundan bile geçirmediği sefil meyhanelerden birinin kapısında iki atla bekleyen sadık Planchet oldu.

XXV

PORTHOS

D'Artagnan, doğru evine gideceğine, Trèville'in konağının önünde atından indi ve hızla merdivenleri çıktı. Olup biten her şeyi anlatmaya karar vermişti bu sefer. Trèville'in bu konuda kendisine verecek yararlı öğütleri olabilirdi, ayrıca Trèville her gün Kraliçe'yi gördüğünden, Majestelerinden de zavallı kadının başına gelenler hakkında bir şeyler öğrenebilirdi. Çünkü onu kaçıranlar, herhalde Madam Bonacieux'ye, hanımına karşı sadakatinin bedelini ödettiriyorlardı.

Mösyö de Trèville, delikanlının anlattıklarını, bu macerada bir aşk entrikasının ötesinde daha başka şeyler sezinlediğini kanıtlayan bir ciddiyet içinde dinledi. D'Artagnan sözünü bitirdikten sonra da:

"Hım!" dedi "bu işin altında Kardinal hazretleri yatıyor."

"Ben ne yapayım şimdi" dedi d'Artagnan.

"Hiç, şu anda kesinlikle hiçbir şey yapmayacaksın, önceden de söylediğim gibi, olabildiğince süratle Paris'i terk

etmekten başka! Ben Kraliçe'yi göreceğim, kendisine zavallı kadının kaçırılışını ayrıntılarıyla anlatırım, herhalde haberi yoktur bundan. Bu ayrıntılar Majestelerine yol gösterecektir ve döndüğünüzde belki de iyi haberler verebilirim size. Bu konuda bana güvenin."

D'Artagnan, Gaskonyalı olmasına rağmen, Trèville'in pek sık söz vermediğini biliyordu ama bir kere söz verirse, mutlaka yerine getirirdi sözünü. Dolayısıyla Trèville'i hem geçmiş hem gelecek için minnet duygularıyla selamladı. Bu yaman ve kararlı delikanlıya gerçekten ilgi duyan komutanı da ona iyi yolculuklar dileyerek sevgiyle elini sıktı.

Mösyö de Trèville'in verdiği öğütleri hemen yerine getirmeye karar veren d'Artagnan, eşyalarını almak için önce Fossoyeurs Sokağı'na gitti. Evine yaklaşırken, kapının eşiğinde, sabah kıyafeti içinde durmakta olan Bonacieux'yü uzaktan tanıdı. İhtiyatlı Planchet'nin, ev sahibinin uğursuz kişiliğiyle ilgili olarak bir gün önce söylediklerini anımsayan d'Artagnan, bu sefer, yüzünü, şimdiye kadar hiç göstermediği bir dikkatle süzdü. Gerçekten de kanına fazla safra karışmış olduğunun kanıtı olan ya da rastlantı sonucu oluşmuş sarımtrak ve hastalıklı solukluğu dışında, adamın yüz çizgilerinde sinsi bir kalleşlik gördü d'Artagnan. Düzenbaz biri asla namuslu bir insan gibi gülemez, ikiyüzlü biri de iyi niyetli bir insan gibi ağlayamaz kesinlikle. Her aldatmaca bir maskedir ve maske ne kadar iyi yapılmış olursa olsun, biraz dikkatlice bakıldığında, gerçek yüzü gösterir.

D'Artagnan'a da Mösyö Bonacieux bir maske taşıyormuş gibi geldi ve üstelik de çok iğrenç buldu bu maskeyi.

Bu adama karşı duyduğu tiksintiyle, konuşmadan, önünden geçip gideceği sırada, tıpkı bir gün önceki gibi seslendi kendisine Mösyö Bonacieux:

"Ooo delikanlı! Gecelerimiz pek renkli geçiyor anlaşılan! Sabahın yedisi, pes doğrusu! Alışkanlıklara falan da pek

aldırmıyorsunuz anlaşılan ve herkes giderken siz geliyorsunuz."

"Hiç kimse sizin için aynı şeyi söylemez Bonacieux Usta" dedi delikanlı, "çünkü siz düzenli yaşayan insanlara örnek gösteriliyorsunuz. Tabii insanın genç ve güzel bir karısı olursa, mutluluk peşinde koşmaya ihtiyacı yoktur. Mutluluk gelir bulur sizi, öyle değil mi Mösyö Bonacieux?"

Bonacieux bir ölü gibi sarardı ve bir gülümseme belirdi yüzünde.

"Hah hah! Şakacı bir arkadaşsınız siz" dedi. "Ama bütün gece neredeydiniz kuzum? Kestirme yollarda hava pek iyi değildi anlaşılan."

D'Artagnan çamur içindeki çizmelerine baktı ama bu sırada gözleri tuhafiyecinin ayakkabılarına ve çoraplarına da takıldı. Bunların da aynı bataklığa girip çıktığı söylenebilirdi, çizmeler de, ayakkabı ve çoraplar da çamur içindeydi.

İşte o an bir şimşek çaktı d'Artagnan'ın kafasında. Kısa boylu, şişman, kır saçlı, kara giysili, uşak kılıklı ve silahşörlerin yüz vermediği kişi Bonacieux'nün ta kendisiydi. Kocası, karısının kaçırılışına ön ayak olmuştu!

D'Artagnan birden tuhafiyecinin boynuna sarılıp, onu oracıkta hemen boğazlamak için dayanılmaz bir istek duydu içinde ama önceden de söylediğimiz gibi delikanlı ihtiyatlıydı ve kendini tuttu. Bununla birlikte yüzünde öylesine belirgin bir değişiklik olmuştu ki, Bonacieux korktu ve bir adım geri attı ama kapının kapalı kanadı önünde duruyordu ve karşılaştığı engel nedeniyle olduğu yerde kalakaldı.

"Ha! Şaka ediyorsunuz herhalde yiğidim" dedi d'Artagnan, "ama benim çizmelerime şöyle bir sünger değdirmek gerekiyorsa, sizin çorap ve ayakkabılarınıza da fırça gerekiyor. Siz de mi gönül eğlendirdiniz yoksa Bonacieux Usta? Allah kahretsin! Siz yaşta, üstelik de genç ve güzel bir karısı olan bir insana hiç yakışır mı?"

"Ah! Tanrım, hayır!" dedi Bonacieux. "Ben dün gece vazgeçemeyeceğimi anladığım bir hizmetçi hakkında bilgi toplamak amacıyla Saint-Mandè'ye gitmiştim, yollar da çok kötü olduğundan çamura bulandım böyle ve bir türlü vakit bulup temizlenemedim."

Bonacieux'nün gittiğini söylediği yer, d'Artagnan'ın kuşkularına desteklik eden yeni bir kanıttı. Bonacieux Saint-Mandè demişti çünkü Saint-Mandè, Saint-Cloud'nun tam zıt yönündeydi.

Bu olasılık ilk teselli oldu onun için. Bonacieux karısının nerede olduğunu bilseydi, tuhafiyeciyi istediği zaman sıkıştırıp, dilini çözer, sırrını öğrenebilirdi. Bütün mesele bu olasılığı kesinliğe dönüştürmekti.

"Pardon, aziz dostum Bonacieux, sizinle böyle teklifsiz konuşmamın nedeni uykusuz kalmış olmamdır. Uykusuzluk çok kötü şey, üstelik kudurmuş gibi de susadım, bir bardak su içmeme izin verir misiniz? Komşulukta böyle bir istek geri çevrilmez, bilirsiniz."

Ve d'Artagnan ev sahibinin iznini beklemeden hızla eve girerek hemen yatağa bir göz attı. Yatak bozulmamıştı. Bonacieux yatmamıştı. Bir ya da iki saat önce eve dönmüş olmalıydı, karısını götürüldüğü yere kadar izlemiş olmalıydı ya da hiç değilse durdukları ilk yere kadar.

"Teşekkürler Bonacieux Usta" dedi d'Artagnan bardağını boşaltırken, "işte bütün istediğim buydu sizden. Şimdi eve dönüyorum, Planchet'ye çizmelerimi fırçalattıracağım, işini bitirince, ayakkabılarınızı temizletmek istiyorsanız eğer, size göndereceğim onu."

Bu garip vedalaşmadan şaşkına dönen tuhafiyecinin yanından ayrıldı, bu arada kendi oyunuma mı geldim acaba! diye de düşündü.

Planchet'yi merdivenin başında çok kaygılı gördü.

"Ah, efendim!" diye bağırdı Planchet efendisini görür görmez, "bir bu eksikti ve siz dönünceye kadar neler çektim burada bilseniz!"

"Ne oldu?" diye sordu d'Artagnan.

"Siz yokken, sizin yerinize eve kimi aldığımı bir bilseniz, bire yüz değil bire bin veririm."

"Ne zaman?"

"Yarım saat önce, siz Mösyö de Trèville'in yanındayken."

"Kim geldi peki? Söyle, haydi."

"Mösyö de Cavois."

"Mösyö de Cavois?"

"Ta kendisi."

"Kardinal hazretlerinin muhafız birliğinin komutanı mı?"

"Evet, ta kendisi."

"Beni tutuklamaya mı gelmişti?"

"Yüzüme gülüyordu ama ben şüphelendim."

"Gülümsüyor muydu yani?"

"Şeker gibiydi efendim?"

"Sahi mi?"

"Kardinal hazretleri tarafından geldiğini, size iyilikler dilediğini, Kraliyet Sarayı'na kadar gitmenizi rica etmeye geldiğini söyledi."

"Ne cevap verdin?"

"Kendilerinin de gördüğü gibi, evde bulunmadığınızdan bunun mümkün olamayacağını söyledim."

"O ne dedi?"

"Gündüz mutlaka kendisine uğramanızı tembihledi, sonra alçak sesle şunu ekledi: 'Efendine söyle, Kardinal hazretleri, kendisi hakkında iyi şeyler düşünüyor ve kaderi belki de bu görüşmeye bağlı.'"

"Kardinal böyle acemice tuzaklar kurmaz" diye karşılık verdi delikanlı gülümseyerek.

"Ben de tuzak sezdim ve döndüğünüzde üzüleceğinizi söyledim."

"'Nereye gitti?' diye sordu Mösyö de Cavois."

"Champagne'a, Troyes'a diye karşılık verdim."

"'Ne zaman gitti?' diye sordu."

"Dün akşam, dedim."

"Planchet, dostum, sen gerçekten değerli bir insansın" dedi d'Artagnan.

"Anlıyorsunuz ya beyim, fikrinizi değiştirip Mösyö de Cavois'yı görmek istersiniz belki diye de düşündüm. O zaman suçu bana atar, hiçbir yere gitmediğinizi söyleyebilirsiniz rahatça, ben yalancı durumuna düşerim, soylu olmadığımdan rahatça yalan söyleyebilirim ben."

"İçin rahat olsun Planchet, doğru adam şöhretini koruyacaksın. On beş dakika sonra gidiyoruz."

"Ben de efendime bunu önerecektim. Çok da meraklı değilim öğrenmeye ama nereye gideceğiz?"

"Allahallah! Senin gittiğimi söylediğin yönün tam aksine. Ayrıca ben nasıl Athos, Porthos, Aramis hakkında bilgi almak istiyorsam, sen de Grimaud, Mousqueton ve Bazin'in durumlarını öğrenmek istemez misin?"

"Doğru söylüyorsunuz efendim" dedi Planchet, "dilediğiniz an yola çıkabiliriz, şu sırada taşra havası Paris havasından daha iyi gelecektir bize sanıyorum. O zaman..."

"O zaman Planchet, bohçamızı hazırla da yola çıkalım. Ben ellerim cebimde, önce çıkacağım, kimse kuşkulanmasın diye. Sen Muhafızlar Konağı'nda bulacaksın beni. Bu arada Planchet, ev sahibimiz hakkında düşündüklerinde haklısın galiba, adam iğrenç, aşağılık biri."

"Ya! Size bir şey söyleyince inanın bana, ben adamın yüzünden ne mal olduğunu anlarım!"

Kararlaştırdıkları gibi d'Artagnan önce çıktı, sonra hiçbir şeyi eksik bırakmamak için son bir kez daha üç dostunun evlerine uğradı. Hiçbir haber çıkmamıştı onlardan, yalnız Aramis'e, mis kokulu, ince, özenli bir yazı ile süslenmiş bir mektup gelmişti. D'Artagnan mektubu yanına aldı. On dakika sonra Planchet, Muhafızlar Konağı'nın ahırına gidip buldu onu. D'Artagnan vakit kaybetmemek için kendi atını kendisi eyerlemişti bile.

"Tamam" dedi d'Artagnan Planchet'ye, uşak eşyaları ata yükleyince, "şimdi öbür üç atı da eyerle ve yola çıkalım."

"İkimize bir at düştüğü takdirde daha hızlı gideceğimizi mi sanıyorsunuz?" diye sordu alaycı bir tavırla Planchet.

"Hayır, alaycı dostum" diye karşılık verdi d'Artagnan, "ama dört atımızla üç dostumuzu daha kolay geri getiririz, tabii sağ salim bulabilirsek onları."

"Büyük bir şans olurdu bu" diye karşılık verdi Planchet "ama Tanrı'nın merhametinden umut kesmemek gerekir hiçbir zaman."

"Amin" dedi d'Artagnan atını mahmuzlarken.

Ve ikisi birlikte Muhafızlar Konağı'ndan çıkınca, her biri yolun bir ucuna doğru uzaklaştılar birbirlerinden. Paris'i, biri Villette kapısından, öbürü de Montmartre kapısından terk edeceklerdi ve Saint-Denis'nin ötesinde buluşacaklardı. Onları mutlu sona ulaştırabilecek olan bu stratejik manevranın her ikisi tarafından dakiklikle uygulanması gerekiyordu; d'Artag-

nan ve Planchet birlikte Pierrefitte'e girdiler.

Şunu belirtmek gerekir ki Planchet, gündüzleri, geceye oranla daha cesurdu.

Bununla birlikte doğal ihtiyatını da hiç eksik etmiyordu; ilk yolculuktaki olayların hiçbirini kesinlikle unutmamıştı ve yolda rastladığı her şeyi, herkesi düşman sanıyordu. Bu yüzden şapkası elinden hiç eksik olmadı ve bu durum d'Artagnan'ın sert eleştirilerine neden oldu, çünkü delikanlı aşırı saygı gösterileri yüzünden Planchet'nin değersiz birinin uşağı sanılmasından çekiniyordu.

Şöyle ya da böyle, ya yolcuların Planchet'nin inceliğinden gerçekten etkilenmiş olmalarından ya da delikanlının yoluna kimsenin çıkmamış olmasından her iki yolcu da hiçbir can sıkıcı olayla karşılaşmadan Chantilly'ye vardılar ve ilk seferleri sırasında indikleri aynı hana yani Grand Saint-Martin'e indiler.

Hancı, bir delikanlı ve yedeğinde iki at çeken bir uşak görünce, saygıyla kapının eşiğine kadar ilerledi. D'Artagnan da on bir fersahlık yol gittikten sonra, Porthos handa olsun olmasın burada konaklamaya kararlıydı. Belki hemen silahşörün durumu hakkında soru sormak ihtiyatsızlık olurdu. D'Artagnan bütün bunları enine boyuna düşündükten sonra hiçbir şey sormadan attan indi, atlarını uşağına emanet ederek, yalnız kalmak isteyen yolcuların ağırlandıkları küçük bir odaya girdi. Hancıdan iyi bir şişe şarapla, olabildiğince iyi bir yemek istedi, bu istekler, hancının, genç yolcuyu görür görmez üzerinde uyandırdığı olumlu izlenimlerle bağdaşıyordu.

Dolayısıyla olağanüstü bir çabuklukla hizmet edildi d'Artagnan'a.

Muhafız Birliği, krallığın önde gelen soylu kişilerinden oluşurdu ve peşinde bir uşak ve gerçekten mükemmel dört atla yolculuk eden d'Artagnan'ın da üniformasının sadeliğine

rağmen ilgi toplamaması söz konusu olamazdı. Bizzat hancı hizmet etmek istemişti kendisine. D'Artagnan bunu görünce iki kadeh getirtti ve kadehleri doldururken şunları söyledi:

"Sevgili hancı dostum, sizden en iyi şarabı istedim, eğer beni kandırdıysanız bu hatanızdan dolayı cezalandırılacaksınız ve yalnız içki içmekten nefret ettiğim için benimle birlikte siz de içeceksiniz. Alın şu kadehi ve içelim. Kimseyi incitmemek için neyin onuruna kaldıracağız kadehlerimizi bakalım? Müessesenizin geleceğine içelim!"

"Efendimiz onurlandırıyorlar beni" dedi hancı. "İyi dilekleri için içtenlikle teşekkür ediyorum kendilerine."

"Ama, sakın yanılmayasınız" dedi d'Artagnan, "benim kadeh kaldırışımda, sandığınızdan da fazla bencillik vardır belki. Ancak gelişmekte olan hanlarda yolcular iyi ağırlanır, kötü durumdaki hanlarda her şey ters gider ve yolcu da hancının sorunlarının kurbanı olur. Ben çok seyahat ederim ve özellikle de bu yoldan çok geçerim, bütün hancıların da servet sahibi olmalarını isterim."

"Zaten, sizi görme onuruna ilk kez kavuşuyor değilmişim gibi geliyor bana."

"Olabilir. Chantilly'den belki yüz kez geçmişimdir ve belki de üç dört kez sizin hanınıza inmişimdir bu geçişlerde. On on iki gün önce gene buradaydım hatta, arkadaşlarımı, silahşörleri bir yere götürüyordum. O sırada bir yabancı, hiç tanımadığımız biri çıkıp, şimdi hatırlayamadığım bir bahane uydurup, bizimkilerden biriyle kavga çıkarmak istemişti."

"Ha, doğru!" dedi hancı, "çok iyi hatırlıyorum olayı. Efendimiz Porthos'tan söz etmiyorlar mı?"

"Arkadaşımın adı tastamam bu işte. Tanrım! Sevgili hancı, söyleyin lütfen, başına bir şey mi geldi yoksa?"

"Ama Efendimiz, onun yoluna devam edemediğini biliyor olmalılar."

"Doğru, bize yetişeceğini söylemişti ve bir daha görmedik onu."

"Burada kalarak onurlandırdı bizi."

"Nasıl? Burada kalarak onurlandırdı mı sizi?"

"Evet efendim, bu handa, hatta çok endişelendik."

"Niçin?"

"Bazı masraflar yüzünden."

"Ne olmuş yani, öder onları."

"Ah efendim! Yüreğime su serpiyorsunuz! Epey avans verdik onun için ve cerrah daha bu sabah gelip, Mösyö Porthos, borcunu ödemediği takdirde, parayı benden alacağını söyledi çünkü benim çağırttığımı söylüyordu kendisini."

"Porthos yaralı mı peki?"

"Ne söyleyeceğimi bilemiyorum efendim."

"Nasıl ne söyleyeceğinizi bilemiyorsunuz? Herkesten daha fazla şey bilmeniz gerekir bu konuda."

"Evet ama bizim durumumuz, bildiğimiz her şeyi söylememize izin vermiyor, özellikle de eğer konuşursak dilimizi kesmekle tehdit etmişlerse bizi."

"Peki Porthos'u görebilir miyim acaba?"

"Tabii efendim. Merdivenden birinci kata çıkın ve 1 numaralı odanın kapısını vurun. Yalnız siz olduğunuzu haber verin."

"Nasıl? Ben olduğumu haber mi vereyim?"

"Evet, aksi takdirde başınıza bir şey gelebilir."

"Ne gelebilir başıma yani?"

"Mösyö Porthos sizi handan biri sanabilir ve öfkeli bir anına çatmış olabilirsiniz, kılıcını saplayabilir vücudunuza ya da beyninizi dağıtabilir."

"Ne yaptınız ona peki?"

"Para istedik kendisinden."

"Hay Allah! Anlıyorum, Porthos'un, parası olmadığında hiç de hoş karşılamadığı bir taleptir bu, ama parası vardı bildiğim kadarıyla."

"Biz de öyle sanıyorduk efendim. Han çok düzenli çalıştığından ve her hafta hesap çıkarttığımız için, sekizinci günün sonunda hesabı gönderdik kendisine ama kötü bir anına rastladık herhalde çünkü ağzımızdan bu konuyla ilgili ilk sözcük çıkar çıkmaz, küfrün bini bir paraydı onda. Bir gün önce oyun oynamıştı tabii."

"Bir gün önce oyun mu oynamıştı? Kiminle?"

"Hay Allah! Nereden bileyim ben? Buraya uğrayan bir beyle. Bir el kâğıt oynamayı teklif etmişti ona."

"Anlaşıldı, bütün parasını kaybetti zavallı herhalde."

"Atına kadar efendim, çünkü yabancı yola çıkacağı sırada, uşağının Porthos'un atını eyerlediğini gördük. Onu uyardık, ama adam bizim, üstümüze vazife olmayan şeylere burnumuzu soktuğumuzu ve atın kendisine ait olduğunu söyledi. Olup bitenleri hemen Mösyö Porthos'a haber verdik ama soylu birinin sözlerine inanmadığımızdan bayağılıkla suçladı bizi. Eh Mösyö Porthos da atının yabancıya ait olduğunu söyledikten sonra, gerçekten yabancının demekti at."

"Arkadaşımı iyi tanırım ben" diye mırıldandı d'Artagnan.

"Bunun üzerine" diye sürdürdü konuşmasını hancı, "kendisiyle ödeme konusunda anlaşamayacağımızı anlayınca, bir arkadaşımın hanı olan l'Aigle d'Or'da kalmasını ve hiç değilse bana bu iyiliği yapmasını istedim ondan ama Mösyö Porthos, benim hanımın iyi olduğunu ve burada kalmak istediğini söyledi.

Bu yanıt öylesine övücüydü ki, gitmesi için ısrar edeme-

dim daha fazla. Yalnız kendisinden, hanın en iyi odasından çıkmasını, üçüncü kattaki iyi odalardan birine geçmesini rica ettim. Ama Mösyö Porthos bana verdiği cevapta sarayın ileri gelenlerinden olan sevgilisinin her an gelebileceğini ve halen kalmakta olduğu odanın bile böyle bir bayan için pek mütevazı sayılabileceğini anlamam gerektiğini belirtti.

Söylediklerinin gerçek olduğunu kabul etmekle birlikte, ısrar ettim gene de ama o benimle konuşmaya bile gerek duymadan, tabancasını çıkardı, masaya koydu ve bundan böyle han içinde bir başka odaya ya da başka bir hana taşınması gerektiğini söyleyecek ilk adamın beynini dağıtacağını belirtti. İşte efendim o zamandan beri uşağından başka kimse girmiyor odasına."

"Mousqueton da burada mı peki?"

"Evet, efendim, gidişinden beş gün sonra, son derece asık bir suratla geri döndü, anlaşılan yolculukta tatsız olaylarla karşılaşmıştı o da. Ne yazık ki efendisinden daha çevik o, bu nedenle de efendisi için her şeyi alt üst ediyor ve istediklerini belki vermezler diye, istemek zahmetine bile katlanmadan alıp götürüyor ne bulursa."

"Ama şunu söylemeden geçemeyeceğim ki ben Mousqueton'da her zaman çok üstün bir sadakat ve zekâ müşahede etmişimdir."

"Olabilir efendim ama ben böyle sadık ve zeki birisine yılda yalnızca dört kez çatsam, iflas ederim."

"Hayır, hayır, Porthos borcunu öder."

"Bilmem ki ne desem!" dedi hancı şüpheyle.

"Kendisi soylu bir hanımın gözdesidir ve size olan o önemsiz borcu yüzünden onu zor durumda bırakmaz kesinlikle."

"Bu konuda inancımı söylemeye cesaret edebilsem..."

"Neye inanıyorsunuz?"

"Daha da ötesi. Bildiklerim."

"Ne biliyorsunuz?"

"Kesinlikle eminim."

"Neden eminsiniz bakalım?"

"Demek istediğim şu ki bu soylu hanımı tanıyorum ben."

"Siz mi?"

"Evet ben."

"Nereden tanıyorsunuz peki?"

"Ah efendim, ağzınızı sıkı tutabileceğinize bir inansam..."

"Konuşun, şeref sözü veriyorum size, bana güvendiğiniz için pişman olmayacaksınız."

"Peki öyleyse efendim, kabul edersiniz ki, endişe birçok şey yaptırabiliyor insana."

"Ne yaptınız?"

"Aslında bir alacaklının yapacağından fazla bir şey yapmadım."

"Sonra?"

"Mösyö Porthos bu Düşes'e yazdığı bir mektubu postaya atmamız için bize verdi. Uşağı dönmemişti henüz. Odasından da çıkmadığından işlerini bize yaptırmak zorundaydı."

"Sonra?"

"Mektubu postaya atacağıma, ki hiçbir zaman güvenli değildir posta, Paris'e giden adamlarımdan birine verdim ve bizzat Düşes'in eline teslim etmesini istedim. Bu mektubu çok önemseyen Mösyö Porthos'un isteklerini yerine getiriyordum değil mi efendim?"

"Öyle sayılabilir."

"Efendim siz bu soylu hanımefendinin kim olduğunu biliyor musunuz?"

"Hayır, yalnızca Porthos söz ederken duydum, o kadar."

"Bu sözde Düşes'in kim olduğunu biliyor musunuz siz?"

"Tekrar ediyorum, bilmiyorum."

"Châtelet'de vekilharçlık yapan, en aşağı elli yaşında, Madam Coquenard adında ve hâlâ kıskançlık numaraları çeken bir kadın bu! Zaten Ours Sokağı'nda oturan bir prenses tuhaf gelmişti bana."

"Nereden biliyorsunuz bunu?"

"Çünkü mektubu alınca çok sinirlenmiş, Mösyö Porthos'un uçarı biri olduğunu söylemiş ve gene bir kadın yüzünden şişlemişlerdir onu diye yaygara koparmış."

"Kılıçla mı yaralandı?"

"Tanrım! Nasıl kaçtı ağzımdan?"

"Porthos'un kılıçla yaralandığını mı söylediniz?"

"Evet ama bunun söylenmesini kesinlikle yasaklamıştı bana!"

"Niye?"

"Allah kahretsin! Çünkü sizin tartışırken bıraktığınız yabancıyı kılıçla yaraladığını söyleyerek hava atıyordu ama bu yabancı Porthos'un bütün fiyakasına rağmen, onu yere serdi. Mösyö Porthos, maceralarını anlatarak, ilgisini çekeceğini sandığı Düşes dışında herkese hep yukardan baktığından, bu yaralanma olayından kimseye söz etmek istemiyor."

"Demek, Porthos'u yatağa bağlayan bir kılıç yarası ha!"

"Hem de çok ustaca açılmış bir kılıç yarası. Dostunuzun buna dayanabilmesi için ruhunun bedenine çivilenmiş olması gerekirdi."

"Siz orada mıydınız?"

"Efendim, ben meraktan izlemiştim onları, öyle ki dövüşenler beni görmeden ben izledim dövüşçüleri."

"Nasıl oldu?"

"Öyle çok uzun sürmedi, inanın bana. Önce gardlarını aldılar. Yabancı onu oyuna getirip gardını açtı, her şey o kadar çabuk olup bitti ki Mösyö Porthos parad yapayım derken, kılıç üç parmak boyu girdi göğsüne. Sırt üstü düştü. Yabancı kılıcını hemen boğazına dayadı ve kaderinin rakibinin elinde olduğunu gören Mösyö Porthos yenilgiyi kabul etti. Yabancı bunun üzerine adını sordu ve adının d'Artagnan değil de Porthos olduğunu öğrenince elini tutup kaldırdı, hana getirdi, atına bindi ve uzaklaştı."

"Yani yabancının düşmanlığı d'Artagnan'a karşı mıymış?"

"Öyle anlaşılıyor."

"Adamın durumu hakkında bir bilginiz var mı?"

"Hayır, onu o zamana kadar hiç görmemiştim ve o zamandan beri de hiç görüşmedik."

"Çok iyi, öğrenmek istediğimi öğrendim. Şimdi Porthos'un odasının birinci katta 1 numaralı oda olduğunu söylüyorsunuz öyle mi?"

"Evet efendim, hanın en güzel odasıdır, en az on kişiye verebilirdim bu odayı."

"Aman canım, rahat olun!" dedi d'Artagnan gülerek. "Porthos, Düşes Coquenard'ın parasıyla borcunu öder nasılsa."

"Ah! Efendim, vekilharç ya da Düşes, fark etmez, kesenin ağzını açsın da hiç fark etmez ama kadın, Mösyö Porthos'un isteklerinden ve ihanetlerinden bıktığını ve ona artık metelik göndermeyeceğini söyledi."

"Siz bunları konuğunuza ilettiniz mi peki?"

"Özellikle kaçındık bundan. Mektubunu hangi yoldan gönderdiğimizi anlardı sonra."

"Adam hâlâ para bekliyor yani!"

"Ah! Tanrım! Öyle! Dün gene mektup yazdı ama bu sefer uşağı postaya attı mektubu."

"Vekilharç kadının yaşlı ve çirkin olduğunu söylediniz değil mi?"

"En aşağı elli yaşında efendim ve hiç güzel değil Pathaud'ya bakılırsa."

"İçiniz rahat olsun o zaman, yumuşayacaktır, zaten Porthos'un borcu da fazla bir şey değildir, değil mi?"

"Nasıl fazla bir şey değil? Cerrahın parası dışında, yirmi altın tutar alacağımız. Hiçbir şeye hayır demiyor, iyi hayat sürmeye alışkın olduğu belli."

"Sevgilisi terk etse bile, dostları bırakmaz onu, garanti ederim bunu size. Bu bakımdan hiç endişelenmeyin sevgili hancı ve durumu neyi gerektiriyorsa, yapın, gereken özeni gösterin."

"Beyefendi bana vekilharç kadından ve yarasından hiç söz etmeyeceklerine dair söz vermişlerdi."

"Tamam, sözüm söz."

"Yani, öldürür beni anlıyorsunuz ya!"

"Korkmayın canım, göründüğü gibi şeytan değildir o."

D'Artagnan böyle diyerek merdiveni çıktı. Hancı en fazla önem verdiği anlaşılan iki şey için biraz olsun rahatlamıştı: Alacağı ve hayatı.

Merdivenin yukarısında, koridorun en görünür yerindeki kapıya siyah mürekkeple kocaman bir 1 rakamı yazılmıştı, d'Artagnan kapıya bir kere vurdu, içerden gelen "girin" lafı üzerine de girdi.

Portos uzanmıştı ve boş durmamak için Mousqueton'la kâğıt oynuyordu; şişe geçirilmiş keklikler dönerek ateşte kızarıyor, büyük bir şöminenin iki tarafında iki ocağa konmuş iki tencere de kaynıyordu. Tencerelerden birinden av etleri yahnisi, birinden de balık yahnisi kokuları yükseliyordu. Ötede bir yazı masası ve bir komodinin mermer üstlüğü boş şişelerle dolmuştu.

Porthos, dostunu görünce neşeyle haykırdı. Mousqueton da saygıyla kalkarak yer gösterdi ona ve gidip özellikle ilgili olduğu anlaşılan iki tencereye göz attı.

"Tanrım! Siz ha!" dedi Porthos. "Hoş geldiniz, sizi ayakta karşılayamadığım için özür dilerim. Ama başıma gelenleri biliyor musunuz?" diye ekledi d'Artagnan'a endişeyle bakarak.

"Hayır."

"Hancı bir şey söylemedi mi size?"

"Sizi sordum ve doğru yukarı çıktım."

Porthos daha rahat soluk alıp vermeye başlamıştı.

"Ne geldi başınıza peki sevgili Porthos?" diye sürdürdü konuşmasını d'Artagnan.

"Hasmıma saldırdığım sırada üç darbe vurdum ve tam dördüncü bir vuruşla onu yere seriyordum ki ansızın ayağım bir taşa takıldı ve dizim burkuldu."

"Sahi mi?"

"Şerefsizim! Şanslıymış serseri yoksa leşini bırakacaktım orada inanın."

"Ne oldu adam?"

"Hiç bilmiyorum. Yeteri kadar dersini aldı herhalde, çekip gitti. Size ne oldu peki sevgili d'Artagnan?"

"Demek diziniz yüzünden yatağa bağlandınız ha!" dedi d'Artagnan.

"Ah Tanrım! Evet! Birkaç güne kadar kalkarım ama."

"Niçin Paris'e dönmediniz? Burada çok sıkılmışsınızdır."

"Niyetim oydu ama sevgili dostum size bir şeyi itiraf etmeliyim."

"Ne?"

"Sizin de söylediğiniz gibi burada çok sıkıldığımdan ve cebimde de verdiğiniz yetmiş beş altın bulunduğundan, buraya uğrayan bir beyi yukarı çağırttım ve barbut oynama teklifinde bulundum kendisine. Kabul etti, inanın yetmiş beş altınım onun cebine geçti, atım da cabası, onu da alıp gitti üstüne üstlük. Ya siz ne yaptınız sevgili d'Artagnan?"

"Ne yapayım sevgili Porthos, insan her zaman her yerde ayrıcalıklı olamaz ki" dedi d'Artagnan. "Meşhur özdeyişi bilirsiniz, 'kumarda kaybeden aşkta kazanır.' Siz de aşkta, kumarın intikam alamayacağı kadar mutlusunuz, zaten tersliklerin, aksiliklerin ne önemi olabilir ki sizin için? Nasılsa yardımınıza koşacak bir Düşes'iniz var. Ne şanslısınız siz ama!"

"Evet, sevgili d'Artagnan" diye karşılık verdi Porthos son derece rahat bir tavırla. "Şanssızlıklar peşimi bırakmadığından, bir mektup yazıp, içinde bulunduğum durum nedeniyle çok ihtiyacım olan elli altını bana göndermesini istedim..."

"Eee!"

"Eeesi, hayatını yaşıyor herhalde, cevap bile vermedi çünkü."

"Sahi mi?"

"Öyle. Bunun üzerine dün ilkinden daha acil ikinci bir mektup gönderdim ama şimdi siz buradasınız sevgili dostum, sizden söz edelim. İtiraf edeyim ki yavaş yavaş endişelenmeye başlamıştım sizin için."

"Ama hancı size iyi davranıyor anlaşılan, sevgili

Porthos" dedi d'Artagnan, hastaya, dolu tencereleri ve boş şişeleri göstererek.

"Şöyle böyle!" diye karşılık verdi Porthos. Üç dört gün önce hesabı gönderdi küstah herif, ben de hem hesabı hem kendisini kapı dışarı ettim; öyle ki ben burada zafer kazanmış bir komutan, bir fatih gibiyim şimdi. Gördüğünüz gibi, durumumu sarsacakları endişesiyle tepeden tırnağa silahlandım."

"Bununla birlikte arada sırada dışarı çıkıyorsunuz, sanıyorum" dedi d'Artagnan gülerek.

Ve parmağıyla şişeleri ve tencereleri işaret ediyordu.

"Hayır, ben çıkmıyorum ne yazık ki!" dedi Porthos. "Dizim yatağa bağlıyor beni ama Mousqueton dere tepe dolaşıp yiyecek bir şeyler getiriyor. Mousqueton, dostum" diye sürdürdü konuşmasını Porthos, "görüyorsunuz ya takviye geldi, erzakı artırmamız gerekecek."

"Mousqueton" dedi d'Artagnan, "bana bir hizmette bulunmanızı isteyeceğim sizden."

"Nedir efendim?"

"Yönteminizi Planchet'ye de öğretin, ben de günün birinde kuşatma altında kalabilirim ve sizin efendinize sağladığınız olanakların bana da sağlanması hoşuma giderdi."

"Aman efendim!" dedi Mousqueton son derece mütevazı bir tavırla, "bundan kolay ne var. Biraz becerikli olacaksınız, hepsi bu. Ben köyde büyüdüm ve babam boş zamanlarını biraz da kaçak avcılık yaparak değerlendirirdi."

"Geri kalan zamanını nasıl geçirirdi?"

"Efendim, babam her zaman takdir ettiğim bir işle uğraşırdı."

"Ne işi?"

"O dönemde Katolikler'le Huguenot'lar çatışma içinde

olduklarından, Katolikler'in Huguenot'ları, Huguenot'ların da Katolikler'i din uğruna temizlediklerini görünce o da karma bir inancı benimsemişti; böylece bazen Katolik bazen de Huguenot oluyordu. Genellikle horozlu tüfeğini omzuna asar, çitler arasında dolaşır dururdu. Tek başına bir Katolik'in yaklaştığını görecek olursa, hemen Protestanlık ağır basardı kafasında ve tüfeğini anında adama doğrulturdu. Adamın on adım kadar yanına sokulduğunda konuşma başlar, konuşmanın sonunda da adam genellikle canını kurtarmak için kesesini babama teslim etmeye razı olurdu. Tabii, bir Huguenot gördüğünde de Katoliklik'i ağır basar ve daha on beş dakika önce kutsal dinimize nasıl karşı geldiğini anlamakta güçlük çekerdi. Çünkü anlarsınız ya efendim ben Katolik'im; ilkelerine bağlı olan babam ağabeyimi de Huguenot yapmıştı."

"Nasıl öldü bu soylu adam?" diye sordu d'Artagnan.

"Ah feci bir biçimde efendim! Bir gün bir kuytulukta, daha önce ilişkisi olduğu ve kendisini tanıyan bir Katolik'le bir Huguenot'ya rastlamış ve aralarında sıkışıp kalmış; ikisi birlik olup ağaca asmışlar babamı. Sonra da önlerine çıkan ilk köyün meyhanesinde anlattılar marifetlerini böbürlenerek. Bu sırada ağabeyimle ben o meyhanede kafa çekiyorduk."

"Siz ne yaptınız peki?" diye sordu d'Artagnan.

"Önce konuşmalarını dinledik" dedi Mousqueton. "Sonra meyhaneden çıkıp ayrı yollara girdiler; ağabeyim Katolik'e, ben de Protestan'a pusu kurmak üzere ayrıldık birbirimizden. İki saat sonra halledilmişti iş. İkisinin de işini, talihsiz babamızdan öğrendiklerimize layık bir biçimde bitirdik. İkimizi de ayrı dinlerde yetiştirmek basiretini gösteren babamıza olan hayranlığımızı bir kez daha yineledik."

"Gerçekten de Mousqueton, babanız zeki ve yaman bir adammış; demek boş zamanlarında kaçak avlanıyordu ha!"

"Evet efendim, ağ tuzağı kurmayı ve dip oltası

düğümlemeyi de o öğretti bana. Aşağılık hancının da bizi, ancak köylülerin yiyeceği, bizim gibi nazik midelerin kabul etmeyeceği et yığınlarıyla beslemeye kalkıştığını görünce eski mesleğime bir dönüş yaptım. Prens hazretlerinin ormanında dolaşırken geçitlere tuzaklar kurdum, Altes'in durgun sularının kıyılarına uzanıp yattığımda, göllerine olta attım. Sonuç olarak Tanrı'ya şükür, beyefendinin de görebileceği gibi şimdi ne tavşanımız, ne kekliğimiz, ne de sazan ve yılan balığımız eksik! Bunların tümü bir hasta için gerekli olan hafif ve sağlıklı besinler."

"Ya şarap" dedi d'Artagnan, "şarabı kim getiriyor? Hancı mı?"

"Yani hem evet hem hayır."

"Nasıl hem evet hem hayır?"

"Getiriyor, doğru ama bu şerefe sahip olduğundan haberi yok."

"Anlatın Mousqueton, çok öğretici sizin konuşmalarınız."

"Şöyle efendim. Gezip dolaşırken, rastlantıyla çok yer görmüş, bu arada Yeni Dünya'ya kadar gitmiş bir İspanyol'la tanıştım."

"Şu masada ve şu komodinde duran şişelerle Yeni Dünya'nın ne ilgisi olabilir?"

"Biraz sabır efendim, her şeyin sırası gelecek."

"Doğru, Mousqueton, size güveniyorum ve dinliyorum."

"Bu İspanyol'un yanında, Meksika'ya götürdüğü bir uşak da vardı. Uşak hemşehrimdi, dolayısıyla çok çabuk samimi olduk kendisiyle, ayrıca huylarımız da benziyordu büyük ölçüde. Özellikle her ikimiz de avdan hoşlanıyorduk ve o bana pampalarda yerlilerin nasıl basit bir düğümle kaplan ve boğa gibi vahşi hayvanları kolaylıkla yakaladıklarını anlattı. Ben

önce bir insanın herhangi bir işte bu kadar ustalaşabileceğine ihtimal vermedim. Elindeki ipin ucunu otuz adım uzaklıktaki bir hayvanın boynuna geçirivermek imkânsız bir şey gibi gözüktü bana ama kanıtlandığı zaman olayın gerçekliğine inanmak gerekir. Arkadaşım otuz adım uzağa bir şişe koyuyor ve fırlattığı kementle her seferinde boynundan yakalıyordu şişeyi. Ben de bu işi öğrenmek için çalışmaya başladım ve biraz da yetenekli olduğumdan, bugün *lasso* adı verilen kementleri her soylu kadar ustaca kullanabilecek duruma geldim. Neyse, anlatabildim sanıyorum. Bizim hancının da tıka basa dolu bir şarap mahzeni var ama anahtarını hiç yanından ayırmıyor. Bir de hava deliği var bu mahzenin. İşte ben de bu hava deliğinden aşağı sallandırıyorum kemendi; en iyi şarapların mahzenin hangi köşesinde olduğunu da bildiğimden seçip seçip alıyorum bunları. Evet, efendim, komodin ve masadaki şişelerin Yeni Dünya ile ilgisi de buradan geliyor. Şimdi şaraplarımızdan birinin tadına bakar mısınız lütfen? Daha sonra düşüncelerinizi söylersiniz."

"Teşekkürler dostum, teşekkürler, yazık ki yemeğimi biraz önce yedim."

"Peki" dedi Porthos, "haydi sofrayı kur Mousqueton, biz yemeğimizi yerken, d'Artagnan da ayrı kaldığımız on gün içinde başından geçenleri anlatsın."

"Memnuniyetle" dedi d'Artagnan.

Porthos ve Mousqueton nekahet dönemindeki hastalara ve felaket anında insanları birbirlerine yaklaştıran kardeşlik ortamına özgü bir iştahla yemeklerini yerken, d'Artagnan da yaralanan Aramis'in Crèvecœur'de kendilerinden ayrılmak zorunda kaldığını, Athos'u Amiens'te, kendisini kalpazanlıkla suçlayan dört kişiye terk ettiklerini, kendinin de İngiltere'ye gidebilmek için Kont Wardes'i çiğneyip geçmesini bir bir anlattı.

D'Artagnan'ın açıklamaları burada bitti. Yalnız,

İngiltere'den dönerken, biri kendisine, üçü de arkadaşlarına olmak üzere dört şahane at getirdiğini söyledi ve Porthos'a ayırdığı atın da aşağıda, hanın ahırında olduğunu ekledi sözlerine.

Bu sırada da Planchet girdi içeri, atların yeteri kadar dinlenmiş olduklarını ve geceyi Clermont'da geçirebileceklerini bildirdi.

D'Artagnan, Porthos'un durumunu görüp rahatladığından ve öteki arkadaşlarının durumunu merak ettiğinden, hastaya elini uzattı ve araştırmalarını sürdürmek üzere gitmek zorunda olduğunu söyledi. Aynı yoldan dönme niyetinde olduğundan, Porthos yedi-sekiz gün daha Grand Saint Martin hanında kaldığı takdirde, uğrayıp alacaktı onu.

Porthos ağrıyan dizinin zaten bir süre daha yataktan kalkmasına izin vermeyeceğini söyledi. Ayrıca Düşes'ten cevap gelinceye kadar da Chantilly'den ayrılamazdı.

D'Artagnan Düşes'ten acele ve olumlu bir yanıt almasını diledi; Porthos'u bir kez daha Mousqueton'a emanet ettikten sonra hesabı ödedi, yedekte götürdüğü atlardan birinden daha kurtulan Planchet ile birlikte yeniden yola koyuldu.

XXVI

ARAMİS'İN TEZİ

D'Artagnan, Porthos'a ne yarası ne de vekilharç sevgilisi hakkında bir şey söylemişti. Bizim Bèarn'lı çok genç olmasına rağmen, son derece aklı başında bir insandı. Dolayısıyla yiğit silahşörün anlattığı her şeye inanmış göründü. Bir sırrın, özellikle de bu sır, ait olduğu kişinin gururuyla ilgiliyse, yüze vurulmasının aralarındaki dostluğu bitireceğine inanmıştı. Ayrıca insan, başka birinin yaşantısı hakkında bilgi sahibiyse, ona karşı moral açıdan bir üstünlük sağlar.

Oysa d'Artagnan, gelecekteki entrika tasarılarıyla ilgili olarak üç arkadaşını, bahtının araçları olarak kullanmayı düşünüyordu ve onları yönetmesine yarayacak görünmeyen iplerin daha şimdiden elinde toplanması canını sıkmıyordu pek.

Bununla birlikte yol boyu, derin bir hüzün doldu içine. Kendisine sadakatinin karşılığını borçlu olan genç ve güzel Bonacieux'yü düşünmeden yapamıyordu. Yalnız hemen şunu da ekleyelim ki, delikanlının bu hüznünün nedeni avucundan kaçırdığı mutluluk karşısındaki pişmanlıktan çok, zavallı kadının başına bir felaket gelmiş olması korkusuydu. D'Artagnan'a göre Madam Bonacieux Kardinal'in intikam arzularının kurbanı olmuştu ve herkesin çok iyi bildiği gibi Kardinal'in intikamı korkunç olurdu. Şansölye kendisini nasıl bağışlamıştı, bir türlü anlayamıyordu bunu ve Mösyö de Cavois kendisini evde bulmuş olsaydı, kesinlikle bunu da öğrenecekti.

Düşünen insanı bütünüyle kavrayan bir fikir kadar zamanın çabuk geçmesini sağlayan ve yolculukta yolu kısaltan başka bir şey yoktur sanki. Bu durumlarda dış dünya bir uykuya benzer, düşünce de düş olur. Bu etkiler altında ne zaman ölçüsü, ne uzayın uzaklığı kalır. İnsan bir yerden kalkar ve başka bir yere varır, hepsi budur! Bu arada aşılan mesafeden, anılarda kala kala ağaçlar, dağlar, görüntülerden ibaret ve silik bir sis perdesinin altında solmuş binlerce imge kalır. Ve işte d'Artagnan da Chantilly- Crèvecœur arasında altı ila sekiz fersahlık uzaklığı, atının keyfine göre ayarladığı bir hızla aşarken böylesi bir hayalin pençelerine düşmüştü. Öyle ki kasabaya vardığında yolda rastladıklarından hiçbir şey kalmamıştı aklında.

Bir süre sonra belleği yerine geldi, başını salladı, Aramis'i bıraktığı meyhaneyi fark etti ve atını tırısa alarak, meyhanenin kapısında durdu.

Bu kez onu karşılayan hancı erkek değil kadındı.

D'Artagnan insanları yüzlerinden tanırdı. Kadının neşeli yüzüne uzaktan şöyle bir baktı ve ondan bir şey saklamaya gerek olmadığına karar verdi; böylesi şen şakrak birinden hiçbir biçimde çekinilmezdi.

"Hanımefendi" dedi d'Artagnan, "on iki gün kadar önce burada bırakmak zorunda kaldığımız arkadaşımızın ne olduğunu söyleyebilir misiniz lütfen bana?"

"Yirmi üç yirmi dört yaşlarında, tatlı, hoş, sevimli, yakışıklı delikanlı değil mi?"

"Üstelik de omzundan yaralı."

"Evet."

"Tamam."

"Hâlâ burada efendim."

"Çok şükür!" diyerek attan inen d'Artagnan, atının yularını Planchet'ye attı. "Hayat verdiniz bana hanımefendi, nerede sevgili dostumuz Aramis? Kucaklayayım onu bir. İtiraf edeyim ki sabırsızlanıyorum onu görmek için."

"Pardon efendim ama onu hemen görebileceğinizden kuşkuluyum."

"Niye? Bir kadın mı var yanında?"

"Tanrım! Ne diyorsunuz siz! Zavallı çocuk! Hayır efendim, bir kadın yok yanında."

"Kim var peki?"

"Montdidier papazı ve Amiens cizvitlerinin başpapazı ile birlikte."

Bu kez "Tanrım!" diye bağıran d'Artagnan oldu.

"O kadar kötü mü durumu?"

"Hayır efendim, tam tersine ama hastalıktan sonra vahiy geldi âdeta ve tarikata girmeye karar verdi."

"Doğrudur" dedi d'Artagnan, "onun geçici silahşör olduğunu unutmuştum."

"Gene de kendisini görmek istiyor musunuz?"

"Çok."

"Peki efendim, öyleyse, avluda, sağdaki merdivenden çıkın, ikinci katta 5 numaralı oda."

D'Artagnan gösterilen yöne doğru ilerledi ve bugün hâlâ eski hanlarda gördüğümüz dış merdivenlerden birinin eşine rastladı. Ama müstakbel rahibin yanına ulaşabilmek kolay değildi o kadar. Aramis'in odasına giden geçitler de Armide'in bahçeleri kadar sıkı koruma altındaydı. Bazin koridordaki yerini almıştı ve yılların deneyiminden sonra müthiş bir gözüpeklikle yolunu kesmişti. Bazin öteden beri içini yakan tutkunun ödülünü almaya yaklaşmış olmanın heyecanı içindeydi.

Gerçekten de Bazin'in eskiden beri en büyük düşü bir kilise mensubuna hizmet edebilmekti; Aramis'in silahşör üniformasını sırtından çıkarıp, papaz cüppesi giyeceği günü sabırsızlıkla bekliyordu. Ancak genç efendisinin verdiği sözü her gün yinelemesi ve papaz olacağı günün pek fazla gecikmeyeceğini sık sık yinelemesi koşuluyla bir silahşörün hizmetine girmeyi kabul etmişti ve bu hizmeti görürken de sık sık ruhunu yitirdiğini söylemekten geri kalmamıştı.

Bazin bu nedenle sevincinin doruğundaydı. Büyük bir olasılıkla efendisi bu sefer kararsızlık göstermeyecekti. Fizik acıyla ruhsal acının birleşmesi uzun süredir arzulanan sonucu doğurmuştu. Hem bedeni, hem ruhu acılar içinde kıvranan Aramis sonunda bakışlarını ve düşüncelerini dine yöneltmiş, başına gelen iki kazayı yani sevgilisinin aniden ortadan kaybolmasını ve omzundan yaralanmasını Tanrı'nın çifte uyarısı olarak yorumlamıştı.

Bu nedenle efendisini tekrar dünyevi düşüncelere

çekebilecek dostu d'Artagnan'ın birden bire ortaya çıkıvermesini Bazin'in hiç hoş karşılamaması anlaşılır bir tutumdur. Bu yüzden kapıyı cesaretle savunmaya karar verdi. Hancı kadın ona ihanet ettiğinden, Aramis'in içerde olmadığını söyleyemediğinden, efendisini, sabahtan beri süren dinle ilgili toplantısı sırasında rahatsız etmenin büyük bir saygısızlık olacağını, toplantının da akşamdan önce bitmesinin mümkün olmadığını söyledi.

Ama d'Artagnan, Bazin'in bu cafcaflı sözlerine kulak asmadı ve dostunun uşağı ile tartışmaya hiç de niyetli olmadığından, bir eliyle adamı bir yana iterken, öteki eliyle de 5 numaralı kapının tokmağını çevirdi.

Kapı açıldı ve d'Artagnan içeri girdi.

Aramis, sırtında siyah bir üstlük, kafasında takkeye benzeyen yuvarlak ve düz bir başlık, kâğıt tomarları ve kalın formalarla kaplı, eni boyundan geniş bir masaya oturmuştu; sağ tarafında Cizvitlerin başpapazı, solunda da Montdidier rahibi bulunuyordu. Perdeler yarıya kadar çekilmişti ve içeriye ancak gizemli bir ışık sızabiliyordu ve bu ışık kutsal bir uyuşukluk ortamına katkıda bulunuyordu. Genç birinin, özellikle de bu kişi bir silahşörse, odasına girildiğinde rastlanabilecek bütün eşyaları, sihirli bir değnek değmiş gibi ortadan yok oluvermişti. Bazin de, efendisine, eski dünyasını hatırlatır korkusuyla, kılıcını, tabancalarını, tüylerle süslü şapkasını, bütün işlemelerini ve dantellerini ortadan kaldırmıştı.

D'Artagnan bunların yerine, karanlık bir köşede, duvara çiviyle asılmış falaka gibi bir şey gördü.

D'Artagnan'ın, kapıyı açarken çıkardığı gürültüye başını çeviren Aramis, dostunu hemen tanıdı. Ama delikanlıyı hayretler içinde bırakan bir davranışla hiçbir heyecan ve şaşkınlık belirtisi göstermedi. Silahşörün aklı dünya işlerinden bu kadar uzaklaşmıştı demek ki!

"Günaydın sevgili d'Artagnan" dedi Aramis, "sizi gördüğüm için çok mutluyum inanın."

"Her ne kadar konuştuğum kişinin Aramis olduğundan çok emin değilsem de, ben de sevindim."

"Ta kendisi dostum, ta kendisi. Sizi kuşkuya düşüren nedir acaba?"

"Odayı şaşırdığımdan endişeleniyordum ve önce bir din adamının odasına girdiğimi sandım, sonra sizi bu beylerle birlikte görünce bir kez daha yanıldım, ağır hasta olduğunuzu düşündüm."

Siyah cüppeli iki adam, niyetini sezdikleri d'Artagnan'ı tehditkâr bakışlarla süzdüler ama d'Artagnan hiç oralı olmadı.

"Sizi rahatsız ediyorum belki, sevgili Aramis" diye devam etti d'Artagnan. "Gördüğüm kadarıyla bu beylere günah çıkartıyorsunuz siz."

Aramis kızarır gibi oldu.

"Siz mi beni rahatsız ediyorsunuz? Hiç ilgisi yok sevgili dostum, yemin ederim; hatta doğru söylediğimin kanıtı olarak, sizi sağ salim görmekten büyük bir mutluluk duyduğumu dile getirmeme izin verin."

"Şükür, toparlıyor" diye düşündü d'Artagnan, "çok kötü değil durum."

"Çünkü dostum olan bu bey büyük bir tehlike geçirdi" diyen ve dokunaklı bir sesle konuşan Aramis iki din adamına d'Artagnan'ı işaret etti.

"Tanrı'ya şükredin" diyen iki din adamı yerlere kadar eğildiler.

"Unutmadım papaz efendiler" diye karşılık veren d'Artagnan da eğilerek selamladı kendilerini.

"Tam zamanında geldiniz, sevgili dostum d'Artagnan"

dedi Aramis, "siz de tartışmaya katılarak yol gösterirsiniz bize. Amiens başrahibi, Montdidier papazı ve ben uzun süredir ilgimizi çeken bazı ilahiyat meseleleri üzerinde tartışıyorduk, bu konuda sizin de fikirlerinizi almak memnun edecektir beni."

"Bir silahşörün görüşlerinin ağırlığı olamaz" dedi, durumun gidişatından pirelenmeye başlayan d'Artagnan. "Bu bayların bilgilerine güvenebilirsiniz, inanın bana."

İki kara cüppeli bu sözler üzerine eğilerek selamladılar kendisini.

"Aksine" diye karşılık verdi Aramis, "sizin görüşleriniz bizim için büyük önem taşıyor. Bakın sorun şu: Başrahip benim tezimin özellikle didaktik ve dogmatik olması gerektiğine inanıyor."

"Teziniz mi? Tez mi yazıyorsunuz siz?"

"Tabii" diye karşılık verdi cizvit papazı, "papazlıktan önceki sınav için tez hazırlanması zorunludur."

"Papazlık rütbesi töreni ha!" diye bağırdı d'Artagnan, hancı kadının ve Bazin'in söylediklerine inanamıyordu. "Papazlık rütbesi töreni!"

Şaşkın bakışlarını önündeki üç adamın üzerinde gezdiriyordu.

"Oysa" diye devam etti, koltuğunda, sokaktaymış gibi zarif bir tavır alan ve kanı çekilsin diye, havada tuttuğu kadın eli kadar zayıf ve biçimli eline keyifle bakan Aramis, "oysa sizin de işittiğiniz gibi başrahip tezimin dogmatik olmasını istiyor, ben de ideal olması düşüncesindeyim. Bu nedenle başrahip bana şimdiye kadar hiç işlenmemiş bir konu verdi ve ben de olağanüstü gelişmelere açık özellikler olduğunu sanıyorum bu konuda: *Utraque manus in benedicento clericis inferioribus necessaria est.*"

Derin bilgisini yakından tanıdığımız d'Artagnan,

Trèville'in, kendisinin, Buckingham Dükü'nden kabul ettiğini sandığı hediyeler konusunda yaptığı konuşmada olduğu gibi bu sefer de hiç sesini çıkarmadı.

"Demek istiyor ki" dedi Aramis işi kolaylaştırmak amacıyla, "Küçük rütbeli papazlara, hayır duası ederken, iki el kesinlikle gereklidir."

"Olağanüstü bir konu!" diye bağırdı cizvit papazı.

"Olağanüstü ve dogmatik!" diye tekrar etti öteki papaz. Bu papazın Latince bilgisi d'Artagnan'dan pek farklı olmadığından, ayak uydurabilmek amacıyla cizvit papazını dikkatle kolluyor ve o ne derse aynen tekrar ediyordu.

D'Artagnan'a gelince, o, kara cüppeli iki adamın heyecanına bütünüyle kayıtsız kaldı.

"Evet, olağanüstü! *Prorsus admirabile*" diye sürdürdü konuşmasını Aramis. "Ama Tanrı'nın kitabının ve öteki kutsal kitapların ayrıntılı biçimde incelenmesi gerekiyor. Oysa ben ilahiyatçılara, biraz da utanarak, muhafızların nöbet ve krala hizmet gerekçeleriyle, çalışmalarımı biraz ihmal ettiğimi itiraf ettim. Dolayısıyla kendi seçtiğim bu konuda, kendimi çok daha rahat hissedebiliyordum, *facilius natans*, ki bu konu çok zor ilahiyat sorunlarına oranla, Metafizik ve Felsefe karşısında törebilim neyse odur."

D'Artagnan bu konuşmalardan çok sıkılıyordu, papaz da.

"Şu girişe bakın!" diye bağırdı cizvit.

"*Exordium*" diye tekrarladı papaz bir şey söylemiş olmak için.

"*Quemadmodum inter coelorum immensitatem.*"

Aramis, kaçamak bir göz attı d'Artagnan'a ve dostunun çenesi yerinden çıkacakmış gibi esnediğini gördü.

"Fransızca konuşalım peder" dedi cizvite, "Mösyö

d'Artagnan konuşmalarımızın tadını daha iyi çıkarsın.

"Evet, yol beni çok yordu" dedi d'Artagnan "ve bu Latince'yi de takip edemiyorum."

"Peki" dedi biraz bozulan cizvit; köy papazı ise rahatlamış, minnet ve şükran dolu bakışlarla d'Artagnan'ı süzüyordu. "İşte bu açıklamadan çıkarılacak dersi siz değerlendirin."

"Tanrı'nın hizmetkârı Musa... hizmetkârdan başka bir şey değil tamam mı! Musa elleriyle dua ederdi; o iki kolunu tuttururken İbraniler de düşmanlarını tepelerdi; yani iki eliyle dua ediyor. Zaten İncil ne diyor? *İmponite manus*, *manum* değil. Ellerinizi koyun, elinizi değil."

"Ellerinizi koyun" diye yineledi papaz bir hareket yaparak.

"Aksine, ardılları bugünkü papalar olan Aziz Pierre" diye sürdürdü konuşmasını cizvit, "*Porrige digitos*, *parmaklarınızı gösteriniz*" der, "anladınız mı şimdi?"

"Kesinlikle" diye karşılık verdi Aramis, büyük bir keyifle, "ama nazik bir mesele bu."

"Parmaklar" diye devam etri cizvit, "Aziz Pierre parmaklarıyla dua ederdi. Ve de kaç parmakla biliyor musunuz? Üç parmakla: Baba, oğul, kutsal ruh."

Hep birlikte ıstavroz çıkardılar; d'Artagnan da onlar gibi hareket etmek zorunda olduğunu sandı.

"Papa, Aziz Pierre'in ardılıdır ve üç ilahi gücü temsil eder; gerisi, kilise hiyerarşisinin *ordines inferiores*'i kutsal meleklerin ve meleklerin adıyla dua eder. En mütevazı din adamları, diyakoslar, ayin eşyası bakıcıları sonsuz sayıda dua eden parmak yerine geçen serpmeçlerle dua ederler. İşte konunun basitleştirilmiş hali, *argumentum omni denudatum ornamento*, ben bununla şu boyda iki cildi doldururdum" diye sürdürdü konuşmasını cizvit.

Ve o coşku içinde, ağırlığıyla masayı çökerten iki yapraklık formalar halindeki Saint Chrysostome'a bir yumruk indirdi.

D'Artagnan ürperdi.

"Kesinlikle" dedi Aramis, "bu tezin güzelliklerinin hakkını teslim ediyorum ama aynı zamanda da benim için çok ağır olduğunu da söylemek istiyorum. Ben şu metni seçmiştim; söyleyin d'Artagnan sizin zevkinize de hitap etmiyor mu? *Non inutile est desiderium in oblatione* yani: Bir parça pişmanlık Tanrı'ya bağışta uygun düşmez."

"Yeter!" diye bağırdı cizvit, "çünkü bu tez sapkınlığa götürür; sapkın Jansenius'un *Augustinus* adlı yapıtında buna çok benzeyen bir önerme vardır, bu kitap er geç celladın elleriyle ateşe atılacaktır. Dikkat edin genç dostum! Yanlış öğretilere kayıyorsunuz, genç dostum, mahvolursunuz!"

"Mahvolursunuz!" dedi papaz üzüntüyle hüzünlü bir şekilde başını sallayarak.

"Şu meşhur cüzi irade meselesine temas ediyorsunuz, ki öldürücü bir engeldir bu. Pelagiusçuların ve yarı Pelagiusçuların telkinlerine cepheden yanaşıyorsunuz."

"Ama, muhterem peder" dedi, kafasına dolu gibi yağan eleştiriler karşısında biraz şaşıran Aramis.

"İnsanın kendini Tanrı'ya adadıktan sonra, dünya nimetlerini pişmanlıkla anması gerektiğini nasıl kanıtlayacaksınız?" diye devam etti karşısındakine konuşma fırsatı vermeyen cizvit. "Şu kıyasa ne dersiniz: Tanrı Tanrı'dır ve dünya şeytandır. Dünya için üzülmek şeytan için üzülmek demektir: İşte benim çıkardığım sonuç."

"Ben de öyle düşünüyorum" dedi papaz.

"Lütfen ama!.." dedi Aramis.

"*Desideras diabolum, talihsiz adam!*" diye bağırdı cizvit.

"Şeytan için üzülüyor ha! Ah! Benim genç dostum" dedi papaz iç geçirerek, "şeytana üzülmeyin, yalvarırım size."

D'Artagnan aptallaşıyordu, bir tımarhanedeydi sanki ve karşısındaki deliler gibi delireceğini sanıyordu. Yalnız karşısında konuşulan dili hiç anlamadığı için susmak zorundaydı.

"Ama dinleyin beni bir" dedi Aramis; kibarca konuşmasının altında biraz sabırsızlık belirtileri görülüyordu. "Ben üzüldüğümü söylemiyorum, hayır doğru olmayan böyle bir sözü hiçbir zaman sarf etmem ben..."

Cizvit kollarını havaya kaldırdı, köy papazı da onu taklit etti.

"Hayır, ama hiç değilse, Tanrı'ya tamamen tiksinti duyulan bir şey sunmanın, kötü bir bağışlama olduğunu kabul edin. Haklı değil miyim d'Artagnan?"

"Kesinlikle haklı olduğuna inanıyorum!" diye bağırdı d'Artagnan.

Papaz ve cizvit yerlerinden sıçradılar.

"İşte benim kalkış noktam, bir kıyas bu: Dünya nimetleri çekici gelir, dünya nimetlerinden vazgeçiyorum, demek ki fedakârlık yapıyorum; oysa Kutsal Kitap şöyle diyor: Tanrı'ya karşı fedakârlık yapın."

"Doğru" dediler karşıtları.

"Hem sonra" diye sürdürdü konuşmasını Aramis; ellerini beyazlatmak için sallıyordu, bu sefer de kızartmak için kulağını çimdikledi, "geçen yıl bu konuyla ilgili bir rondo yazıp Mösyö Voitire'e vermiştim ve bu büyük adam da bin bir iltifatta bulundu."

"Rondo mu?" dedi küçümseyerek cizvit.

"Rondo!" dedi elinde olmadan papaz.

"Okuyun, okuyun şunu" diye bağırdı d'Artagnan, "ortam değişir biraz."

"Hayır, dini bir parça çünkü" diye karşılık verdi Aramis, "yani dizeler halinde ilahiyat."

"Hay Allah!" diye mırıldandı d'Artagnan.

"Dinleyin bakalım" dedi Aramis ve belli bir ikiyüzlülükle karışık tevazuyla okumaya başladı.

Güzelliklerle dolu bir geçmiş için ağlayan siz
Ve bahtsız günleri ardından sürükleyen siz,
Bütün üzüntüleriniz son bulacak,
Gözyaşı döken siz
Gözyaşlarınızı yalnızca Tanrı'ya sunduğunuzda

D'Artagnan ve papaz beğenmiş gibi gözüktüler. Cizvit kendi düşüncesinde ısrar etti.

"Dinsel türde, kutsal olmayan zevklerden sakının. Ne der Aziz Augustinus? *Severus sit clericorum sermo.*"

"Evet, vaız açık olsun!" dedi papaz.

"Oysa" diye araya girdi hemen, yamağının sapıtacağını sezen cizvit, "oysa sizin teziniz yalnızca kadınların hoşuna gidecektir, ancak Patru efendinin bir söylevi kadar başarılı olacak."

"İnşallah!" diye bağırdı kendinden geçen Aramis.

"Görüyorsunuz" diye bağırdı cizvit, "dünya nimetleri hâlâ içinizde, yüksek sesle bağırıyor, *altissima voce*. Siz dünyanın izindesiniz genç dostum ve inanın bağışınızın yerini bulamamasından endişe ediyorum."

"Rahat olun siz, muhterem peder, ben kendime güveniyorum."

"Dünyevi kendini beğenme."

"Ben kendimi tanıyorum, peder, kararımdan dönmem."

"Yani bu tezde ısrar ediyorsunuz öyle mi?"

"Görevimin başka bir tezi değil, bunu işlemek olduğunu hissediyorum; bu nedenle devam edeceğim ve yarın görüşleriniz doğrultusunda yapacağım düzeltmelerden hoşnut kalacağınızı umuyorum."

"Çalışırken acele etmeyin" dedi papaz, "sizi çok iyi durumda bırakıyoruz."

"Evet, arazi baştan başa ekilmiş durumda" dedi cizvit "ve tohumların bir bölümünün taşa, başka bir bölümünün de yola düşmesinden, geri kalanını da havadaki kuşların yemesinden korkmuyoruz, *aves coeli comederunt illam*."

"Hay sana da Latince'ne de!" diye patladı ansızın sabrı taşan d'Artagnan.

"Allah'a emanet ol oğlum" dedi papaz, "yarın görüşürüz."

"Allah'a emanet ol, gözüpek delikanlı" dedi cizvit. "Kilisenin ışıklarından biri olabilirsiniz. Allah vere de bu ışık yakıcı bir ateş olmasın."

Bir saatten beri sabırsızlıktan tırnaklarını yiyen d'Artagnan, artık etini yemeye hazırlanıyordu.

Kara cüppeli iki adam yerlerinden kalktılar, Aramis ile d'Artagnan'ı selamladılar ve kapıya doğru ilerlediler. Ayakta kalıp bu konuşmaları dinsel bir coşku içinde dinleyen Bazin hemen yanlarına koştu, köy papazının ve cizvitin dua kitaplarını aldı, sonra da yol açmak için önlerinden koşar adım yürüdü büyük bir ciddiyetle.

Aramis de adamları merdivenin altına kadar geçirdi ve daha sonra hemen hâlâ düşler içinde olan d'Artagnan'ın yanına döndü.

İki dost, yalnız kalınca, bir süre sıkıcı bir suskunluk içinde kaldılar ama birinden birinin bu suskunluğu bozması gerekiyordu ve d'Artagnan da bu şerefi dostuna bırakmaya kararlı göründüğünden Aramis konuştu:

"Görüyorsunuz işte, temel düşüncelerime dönmüş halde buldunuz beni."

"Evet, biraz önce beyefendinin söylediği gibi, etkili bağış dokunmuş size anlaşılan."

"Ah! Bu inzivaya çekilme planları çok eski dönemlerde oluştu bende; size de söz etmiştim bunlardan değil mi dostum?"

"Kesinlikle ama itiraf edeyim ki ben şaka yaptığınızı sandım."

"Böyle şeylerin şakası olur mu d'Artagnan?"

"Ne olmuş! Ölümle bile şaka ediliyor!"

"Yanlış d'Artagnan, çünkü ölüm insanı mahvolmaya ya da kurtuluşa doğru götüren kapıdır."

"Tamam, peki ama lütfen ilahiyat yapmayalım Aramis, bütün gün yetecek kadar konuşmuşsunuzdur herhalde. Bana gelince, çok az Latince biliyordum, onu da unuttum gitti, sonra şunu söyleyeyim ki, sabah saat ondan beri bir lokma bir şey koymadım ağzıma ve kurt gibi açım."

"Birazdan yiyeceğiz sevgili dostum ama unutmayın, bugün günlerden Cuma; böyle bir günde ne et yerim, ne de et yiyenleri seyrederim. Benim yemeğimi paylaşmak istersen, haşlanmış labada ve meyveyle yetineceksiniz."

"Labadayla kastettiğin nedir?" diye sordu d'Artagnan endişeyle.

"Yaz ıspanağı demek istiyorum" diye karşılık verdi Aramis, "ama sizin için yumurta da koydurabilirim içine, ki bu da büyük bir günahtır bence çünkü yumurta piliç barındırdığından et sayılır.

"İnsanın ağzını sulandıran bir ziyafet değil bu ama olsun, sizinle birlikte olmak için katlanacağım."

"Bu fedakârlığınızdan dolayı müteşekkirim size" dedi Aramis, "ancak şunu bilin ki bedeninize yararlı olmasa bile, ruhunuza yararlı olacaktır bu yemek."

"Aramis, demek din yolunu seçmekte kararlısınız. Dostlarımız ne düşünecek, Mösyö de Trèville ne düşünecek bu konuda? Kaçak diyecekler size, haber vereyim."

"Din yolunu seçmiyorum, dine dönüyorum. Ben dünyaya dönmek için kiliseyi terk etmiştim; çünkü siz de biliyorsunuz ki silahşör üniformasını sırtıma geçirmek için kendimle mücadele etmiştim."

"Bu konuda hiçbir bilgim yok."

"Papaz okulundan nasıl ayrıldığımı bilmiyor musunuz?"

"Hiç bilmiyorum."

"Anlatayım size hikâyemi, zaten Kutsal Kitap şöyle der: 'Sırlarınızı birbirinize açın'. Ben de size açıyorum sırrımı d'Artagnan."

"Ben de sizi peşin peşin bağışlıyorum; görüyorsunuz, ne kadar iyi bir insanım."

"Kutsal şeylerle alay etmeyin dostum."

"Peki anlatın, dinliyorum sizi."

"Dokuz yaşımdan beri papaz okulundaydım. Üç gün sonra yirmi yaşına girecek ve papaz olacaktım, hayatımın çizgisi belli olmuştu artık. Bir akşam, sürekli takıldığım bir evde -ne yapayım, ben de gençtim, bizim de ihtiyaçlarımız, zayıf taraflarımız vardı- ev sahibesine *Azizlerin Hayatı*'nı okuduğumu gören ve beni kıskanan bir subay pat diye içeri daldı. Ben de o akşam Yuda'dan bir bölüm çevirmiş, övgüler yağdıran ev sahibesine okuyordum bunu; o da başını omzuma dayamış eşlik ediyordu bana. İtiraf edeyim ki bu sere serpe

durum o subayı yaraladı, bir şey söylemedi ama ben dışarı çıktıktan sonra arkamdan yetişti ve bana:

'Papaz efendi' dedi 'sopa yemekten hoşlanır mısınız?'

'Bir şey söyleyemem efendim' diye karşılık verdim, 'çünkü hiç kimse cesaret edemedi böyle bir şeye.'

'Öyleyse beni dinleyin papaz efendi; sizi gördüğüm bu eve bir daha giderseniz, ben cesaret edeceğim buna.'

Sanıyorum korktum, sapsarı kesildim, elim ayağım tutmaz oldu, bir şey söylemek istedim, söyleyemedim, sustum.

Subay da bir cevap bekliyordu benden ve bu cevabın geciktiğini görünce, gülmeye başladı, sırtını döndü ve eve girdi. Ben de okula döndüm.

Ben soylu biriyim ve fark etmiş olacağınız gibi sıcakkanlıyım, sevgili d'Artagnan; yapılan hakaret dayanılır gibi değildi ve her ne kadar kimse işitmemiş de olsa ben bu hakaretin yüreğimin derinliklerine oturduğunu ve orada kımıldadığını hissediyordum. Üstlerime gidip papazlık için kendimi yeteri kadar hazır hissetmediğimi bildirdim ve benim isteğimle papazlık törenim bir yıl ertelendi.

Paris'e gidip, en ünlü kılıç hocasını buldum ve her gün eskrim dersi almak üzere anlaştım kendisiyle. Bir yıl boyunca her gün ders aldım. Aşağılandığım günün yıldönümünde de cüppemi bir çiviye astım ve gerçek bir şövalye kıyafeti satın alıp sırtıma geçirdim, aradığım adamı bulacağımdan emin olduğum ve bir bayan arkadaşımın verdiği baloya gittim. Balo, Force'un hemen yakınında Francs-Bourgeois Sokağı'nda veriliyordu.

Gerçekten de benim subay oradaydı; yanına yaklaştım, kadınlardan birine baygın baygın bakarak bir aşk şarkısı söylüyordu ve ikinci kıtanın ortasında kestim şarkıyı.

'Efendim' dedim, 'Payenne Sokağı'ndaki evlerden

birine gitmem canınızı sıkar mı gene ve sizi dinlemeyip gene bu evlerden birine gitsem, bana sopa çeker miydiniz gene?'

Subay bana şaşkın şaşkın baktı ve sonra şöyle dedi:

'Benden ne istiyorsunuz Mösyö? Sizi tanımıyorum.'

'Ben' diye karşılık verdim, 'azizlerin hayatını okuyan ve Yuda'yı çeviren küçük papazım.'

'Ha! Hatırladım' dedi subay homurdanarak. 'Ne istiyorsunuz benden?'

'Benimle birlikte biraz dolaşmanızı isteyecektim.'

'Yarın sabah, çok istiyorsanız eğer ve büyük zevk duyarım.'

'Hayır, yarın sabah değil, lütfen, hemen.'

'Eğer bu kadar ısrar ediyorsanız...'

'Evet, ediyorum.'

'O zaman çıkalım. Hanımefendiler, rahatsız olmayın' dedi subay. 'Beyin işini bitirip dönerim hemen ve son kıtayı da okurum size.'

Çıktık.

Onu Payenne Sokağı'na, bir yıl önce saati saatine bana sözünü ettiğim hakareti yaptığı yere götürdüm. Olağanüstü bir mehtap vardı. Kılıçlarımızı çektik ve ilk hamlede cansız yere serdim onu."

"Vay anasını!" dedi d'Artagnan.

"Ama" diye sürdürdü konuşmasını Aramis, "hanımlar, şarkıcılarının geri dönmediğini görünce ve adam göğsünde kocaman bir kılıç yarasıyla Payenne Sokağı'nda ölü bulununca, bu işi benim yaptığımı anladılar ve büyük bir skandal patladı. Bu yüzden bir süre cüppeye veda etmek zorunda kaldım. O sırada tanıştığım Athos ve eskrim dersleri dışında bana bazı

yiğitlikleri öğreten Porthos, silahşörlere katılmaya razı ettiler beni. Kral da Arras kuşatması sırasında can veren babamı çok severdi ve sonuç olarak kabul edildim silahşörlüğe. Şimdi artık kiliseye dönme zamanının geldiğini kabul edersiniz herhalde."

"Peki niçin dün ya da yarın değil de bugün? Bugün ne oldu da, aklınıza böyle kötü düşünceler takılıverdi birden?"

"Bu yara sevgili d'Artagnan, Tanrı'nın bir ihtarıdır bana."

"Yara mı? Bırak canım, neredeyse kapanmış bile yara ve ben eminim ki size asıl acı çektiren bu yara değil."

"Ne peki?" diye sordu Aramis kızararak.

"Sizin yüreğinizde bir yara var, Aramis, daha büyük ve daha fazla kanayan bir yara, bir kadın açmış bu yarayı."

Aramis'in gözleri kendine rağmen parladı.

"Ah!" dedi, heyecanını önemsemediğini belli etmeye çalışarak. "Böyle şeylerden söz etmeyin, ben böyle şeyler düşünebilir miyim? Aşk acıları ha! *Vanitas vanitatum*! Başımı çevirip bakar mıyım sanıyorsunuz? Kime? Garnizona bile götürebileceğim bir hoppa, bir hizmetçi kadına mı? Boş versenize."

"Pardon, sevgili Aramis ama ben gözünüzün daha yükseklerde olduğunu sanıyordum."

"Daha yükseklerde mi? Ben kimim ki o kadar hırslı olabileyim? Kulluk etmekten nefret eden ve dünyada yerini bulamamış baldırı çıplak ve silik bir silahşörden başka neyim ki ben?"

"Aramis, Aramis!" diye bağırdı şüpheyle arkadaşına bakan d'Artagnan.

"Bir toz zerresiyim ben, gene tozlara karışıyorum. Hayat utanç ve acılarla doludur" diye sürdürdü konuşmasını karamsar bir halde. "Hayatı mutluluğa bağlayan ipleri insanoğlu birer

birer koparır, özellikle de altın telleri. Ah sevgili d'Artagnan!" diye devam etti Aramis sesine hafif hüzünlü bir hava vererek, "yara aldığınız zaman, yaralarınızı çok iyi gizlemeniz gerekir, inanın bana. Susmak mutsuzların son zevkidir; kim olursa olsun acılarınızı belli etmeyin, sinekler yaralı bir ceylanın kanını nasıl emerse, meraklılar da bizim gözyaşlarımızı öyle sömürürler."

"Ne yazık ki, sevgili Aramis" dedi d'Artagnan derin derin içini çekerek, "benim hikâyemi anlatıyorsunuz`siz."

"Nasıl?"

"Evet, sevdiğim, taptığım bir kadını zorla kaçırdılar. Nerede olduğunu, nereye götürdüklerini bilmiyorum, belki tutuklu, belki ölü."

"Ama sizin hiç değilse bir teselliniz var; beni kendi isteğiyle terk etti demiyorsunuz, ondan hiç haber alamamanızın nedeni, sizinle her türlü teması yasaklamış olmalarıdır, oysa..."

"Oysa..."

"Hiç" diye karşılık verdi Aramis, "hiç."

"Demek, dünyadan kesinlikle vazgeçiyorsunuz; kesin, dönüşü olmayan bir karar mı bu?"

"Kesin. Bugün benim dostumsunuz, yarın benim için bir gölgeden başka bir şey olmayacaksınız ya da hatta hiç olmayacaksınız. Dünyaya gelince, bir mezar, başka bir şey değil."

"Allah kahretsin! Bu söylediklerinizçok üzüyor beni."

"Ne yapalım! Tanrı'nın çağrısı çekiyor, alıp götürüyor beni."

D'Artagnan gülümsedi ve hiçbir şey söylemedi. Aramis devam etti:

"Bununla birlikte, henüz bu dünyadayken, sizden, dostlarımdan söz etmek isterdim."

"Bense" dedi d'Artagnan, "sizden söz etmek isterdim ama görüyorum ki her şeyden kopmuşsunuz siz; aşka falan boş vermişsiniz; dostlar gölge, dünya bir mezar."

"Ne yazık ki siz de göreceksiniz bunu bir gün" dedi Aramis, içini çekerek.

"Peki hiç söz etmeyelim bundan" dedi d'Artagnan "ve hoppa ya da hizmetçi sevgilinizin yeni bir ihanetini açıkladığından şüphe olmayan mektubu da yakalım."

"Ne mektubu?" diye telaşla sordu Aramis.

"Siz yokken eve gelen ve size verilmek üzere bana teslim edilen mektup."

"Kimden geliyor acaba bu mektup?"

"Ah! İki göz iki çeşme ağlayan bir sevgiliden belki ya da umutsuz bir fingirdekten; kim bilir belki de hanımıyla birlikte Tours'a dönmek zorunda kalan Madam de Chevreuse'ün oda hizmetçisinden geliyordur. Dikkat çekmek için hanımının kokulu mektup kâğıtlarını kullanmış, zarfa da düşesin mührünü basmış olabilir."

"Neler söylüyorsunuz siz böyle?"

"Kaybettim mi yoksa mektubu!" diyen delikanlı sinsice mektubu arama numarası yaptı. "Bereket versin dünya bir mezar, insanlar ve dolayısıyla kadınlar birer gölge, aşk da sizin boşverdiğiniz bir duygu!"

"Ah! d'Artagnan, d'Artagnan!" diye bağırdı Aramis, "öldüreceksin beni."

"Hah işte!" dedi d'Artagnan.

Ve cebinden mektubu çıkardı.

Aramis yerinden sıçradı, mektubu kaptı, okudu, daha doğrusu yuttu, gözleri parlıyordu.

"Anlaşılan, hizmetçinin üslubu pek güzel" dedi kayıtsızca d'Artagnan.

"Teşekkürler, d'Artagnan!" diye bağırdı Aramis, çıldıracak gibiydi. "Tours'a dönmek zorunda kalmış, bana ihanet etmemiş, hâlâ seviyor beni. Gel, dostum, gel sarılayım sana, mutluluk boğuyor beni!"

Ve iki dost yüce Saint Chrysostome'un çevresinde dans etmeye başladılar ve yere saçılan tezin sayfaları üzerinde kayıtsızca tepindiler.

Tam bu sırada da Bazin ıspanak ve omletle içeri giriyordu.

"Yıkıl, bedbaht herif!" diye bağırdı Aramis, takkesini yüzüne fırlatarak. "Geldiğin yere dön, bu iğrenç sebzeleri ve iğrenç yemekleri geri götür! Şaraplı tavşan yahnisi, yağlı bir horoz, sarmısaklı bir but, iyice yıllandırılmış dört şişe Burgonya şarabı söyle."

Efendisine bakan ve bu değişiklikten hiçbir şey anlamayan Bazin, omleti ıspanağın içine düşürdü, ıspanağı da yere döktü.

"İşte varlığınızı Kralların Kralı'na adamanızın zamanı" dedi d'Artagnan, "tabii kendisine bir nezaket gösterisinde bulunmak istiyorsanız: *Non inutile desiderium in oblatione*."

"Hay size de, Latince'nize de! Sevgili d'Artagnan, içelim be, çatlayıncaya kadar içelim, en güzel şaraptan bol bol içelim ve siz de sizin tarafta olup bitenleri anlatın bana."

XXVII

ATHOS'UN KADINI

"Sıra geldi Athos'tan haber almaya" dedi d'Artagnan. bir türlü yerinde duramayan Aramis'e, ayrıldıktan sonra başkentte olup biten her şeyi anlattıktan sonra. Yedikleri nefis yemek birine yorgunluğunu diğerine de tezini unutturmuştu.

"Başına bir felaket gelmiş olabilir mi, ne dersiniz?" diye

sordu Aramis. "Athos o kadar soğukkanlı ve cesurdur ve kılıcını da o öylesine ustalıkla kullanır ki."

"Evet, kesinlikle, kimse Athos'un cesaret ve ustalığını benden daha iyi bilemez. Ama ben kılıcımın üstünde sopa yerine kargı darbelerini yeğ tutarım. Uşakların onu iyice hırpalamış olmalarından korkarım. Uşakların darbeleri sert olur ve bir türlü sonu gelmez. İşte bu yüzden hemen yola çıkmak istediğimi itiraf edeyim."

"Kendimi ata binecek kadar iyi hissetmiyorum ama size eşlik etmeye çalışacağım" dedi Aramis. "Dün de şu duvarda gördüğünüz falakayı denedim ama duyduğum acı bu dinsel alıştırmaya devam etmeme engel oldu."

"Tabii, sevgili dostum, horozlu karabinanın açtığı yaranın kıl kırbaç darbeleriyle iyileştirildiği görülmemiştir ama siz hastaydınız, hastalık düşünceyi zayıflatır, bu yüzden mazur görüyorum sizi."

"Ne zaman yola çıkıyorsunuz."

"Yarın şafakta; bu gece iyi bir dinlenin, yarın mümkün olursa, birlikte yola çıkarız."

"Peki yarın görüşürüz" dedi Aramis. "Ne kadar güçlü olursanız olun, sizin de dinlenmeye ihtiyacınız var."

Ertesi sabah, d'Artagnan, Aramis'in odasına girdiğinde, onu pencerede buldu.

"Neye bakıyorsunuz öyle?" diye sordu d'Artagnan.

"Ahırdaki çocukların dizginlerinden tuttukları şu üç şahane ata bakıyorum, böyle atlara binmek krallara yaraşır bir zevk."

"Bu zevki tadacaksınız sevgili Aramis, çünkü bu atlardan biri sizin."

"Sahi mi, hangisi?"

"Hangisini beğenirseniz, benim bir tercihim yok bu konuda."

"Üstündeki o gösterişli eyer takımı da benim mi?"

"Gayet tabii."

"Alay ediyorsunuz d'Artagnan."

"Hayır, siz Fransızca konuşmaya başlayalı beri yapmıyorum bunu."

"Şu yaldızlı eyer kuburlukları, şu kadife örtü, şu gümüş kakmalı eyer benim mi yani?"

"Nasıl şu eşelenen at benim, yerinde duramayan ötekisi Athos'unsa, o da sizin."

"Şahane atlar bunlar!"

"Beğendiğiniz için de ayrıca mutlu oldum."

"Kral mı hediye etti bunları size?"

"Kardinal'in hediye etmediği kesin ama nereden geldiklerine kafayı takmayın siz, üçünden birinin sizin malınız olduğunu bilin yalnızca."

"Ben şu kızıl saçlı uşağın tuttuğunu seçiyorum."

"Şahane!"

"Yaşasın!" diye haykırdı Aramis, "bütün acılarım dindi; otuz kurşun olsa vücudumda gene binerim bu ata. Ah ne güzel üzengiler bunlar! Hey Bazin, hemen gel!"

Bazin asık suratı ve ağır hareketleriyle eşikte gözüktü.

"Kılıcımı parlatın, şapkamı düzeltin, pelerinimi fırçalayın ve tabancalarımı doldurun!" dedi Aramis.

"Bu son emre gerek yok" diye karşılık verdi d'Artagnan. "Eyerinizde dolu tabancalar var."

Bazin derin bir iç çekti.

"Haydi bakalım Bazin efendi, rahatlayın" dedi d'Artagnan. "Gidilecek yer, her halükârda gökyüzü krallığıdır."

"Efendim o kadar iyi bir ilahiyatçıydı ki!" dedi Bazin, neredeyse ağlayacaktı. "Piskopos, hatta Kardinal bile olabilirdi."

"Yapma Bazin, düşün biraz; rica ederim, din adamı olmak neyi halleder? Savaşa gitmekten kurtulamıyorsunuz ki, Kardinal'i bile başında takkesi, elinde âsâsı sefere çıkarken görmüşsündür, ya Mösyö de Nogaret de la Valette'e ne dersin? O da Kardinal; sor bakalım uşağına kaç kez yaralarını tımar etmiş?"

"Ne yazık ki öyle" diye derin bir iç geçirdi Bazin. "Günümüzde dünya alt üst oldu zaten."

Bu arada iki genç ve zavallı uşak da aşağı inmişlerdi.

"Tut bakalım üzengimi, Bazin" dedi Aramis.

Ve Aramis her zamanki zarafeti ve çevikliği ile eyere sıçradı; ama soylu hayvana birkaç çark yaptırdıktan ve onu birkaç kez de şaha kaldırdıktan sonra, öylesine şiddetli acılar hissetti ki, sarardı ve sallanmaya başladı. Böyle bir olayı bekleyen d'Artagnan, gözünü üstünden hiç ayırmadığı için hemen yanına koştu, arkadaşını kollarına aldı ve odasına çıkardı.

"Peki, sevgili Aramis, siz iyileşmeye bakın, ben yalnız giderim Athos'u aramaya."

"Çelik gibi bir adamsınız siz" dedi Aramis.

"Hayır, mutluyum, hepsi bu ama dönüşümü beklerken ne yapacaksınız siz? Artık tez, parmaklar ve dualar üstüne nutuklar yok tamam mı?"

Aramis gülümsedi.

"Şiir yazacağım" dedi.

"Evet, evet Madam de Chevreuse'ün hizmetçisinin mektupları gibi kokulu dizeler yazın. Bazin'e de düzgün konuşma dersleri verin, avunur hiç değilse. Ata gelince, her gün biraz binin, hiç değilse biraz alıştırma yapmış olursunuz."

"Ah! Bu konuda rahat olun" dedi Aramis, "döndüğünüzde beni peşinizden gelmeye hazır bulacaksınız."

Vedalaştılar ve on dakika sonra, d'Artagnan, dostunu Bazin ve hancıya emanet ederek, atını Amiens'e doğru tırısa kaldırdı.

Athos'u nasıl bulacaktı, hatta bulabilecek miydi?

Onu çok zor durumda bırakmıştı; olayların altında ezilmiş olabilirdi. Bunları düşününce, alnı kırıştı, birkaç kez derin derin iç geçirdi, arkadaşının intikamını alacağına dair ant içti. Athos en büyükleriydi ve dolayısıyla da görünüşte zevklerine ve sempatilerine en az yakın olandı.

Oysa d'Artagnan'ın bu soylu insana özellikle saygısı vardı. Athos'un soylu ve seçkin havası, isteyerek içine kapandığı gölgeden ara sıra taşan büyüklük kıvılcımları, kendisini dünyanın en kolay anlaşılan yoldaşı yapan değişmez karakteri, zoraki ve çarpıcı neşesi, ender rastlanan bir soğukkanlılığın eseri olmasa körü körüne denebilecek kadar eşsiz cesareti, böylesine sayısız meziyet, saygının da ötesinde duygular uyandırıyor, d'Artagnan'ın dostluğundan başka hayranlığını da kazanıyordu.

Mösyö de Trèville'in de değer verdiği bu kibar ve soylu saray adamı yani Athos, neşeli olduğunda herkesi kendine hayran bırakırdı. Orta boyluydu ama bedeni öylesine dengeliydi ki, acı kuvveti silahşörler arasında namı yürümüş olan Porthos'la güreştiğinde çok defa pes dedirtmişti o deve. Başı, keskin bakışları ve gözleri, düzgün burnu, Brutus'u andıran çenesi, tarifi imkânsız bir yücelik ve zarafet veriyordu ona. Hiç özen göstermediği elleri ise Aramis'in tepesini

attırmaya yetiyordu çünkü o ellerine badem yağı ve çeşitli başka yağlar sürerdi. Sesi hem yürek hoplatırdı hem de tatlı bir melodi gibiydi. Athos'un anlatılması olanaksız özelliklerinden biri de çekingen ve silik görünüşüne karşın toplum kurallarını ve kibar çevrelerin tutum ve davranışlarını çok iyi bilmesi, en önemsiz bir hareketinde bile hiç dikkat çekmek istemiyormuş gibi soylu bir biçimde davranmasıydı.

Sözgelimi bir ziyafette Athos, bir salon adamının beceremeyeceği kadar ustalıkla yemek seçer, her davetliyi ailesinin ya da kendisinin hak kazandığı yere oturturdu. Armalarla ilgili olarak da ayrıntılı bilgiye sahipti ve krallığın soylu ailelerini tanır, soykütüklerini, aralarındaki birleşmeleri, armalarını ve armalarının kökenini çok iyi bilirdi. Töreler konusunda da bilmediği yoktu. Büyük toprak sahiplerinin haklarını hiç zorluk çekmeden anlatır, sürgün avı ve yırtıcı kuşlarla düzenlenen av partileri konusunda son derece ayrıntılı bilgiler verebilirdi. Hatta bir keresinde bu çok önemli sanattan söz ederken, usta bir avcı kabul edilen kral XIII. Louis'yi bile şaşırtmıştı.

O dönemin bütün soyluları gibi çok usta bir biniciydi ve çok iyi kılıç kullanırdı. Öğrenimine de yeteri derecede önem vermişti, yaşıtları arasında ender rastlanacak biçimde uzun bir süre okula gitmişti, dolayısıyla Porthos'un anlar gözüktüğü, Aramis'in Latince paralamalarına güler geçerdi. Hatta birkaç defa arkadaşlarının hayretleri arasında Aramis'in yanlışlarını düzeltmiş, bazı fiilleri gerçek zamanları, isimleri de halleriyle yerli yerine oturtmuştu. Ayrıca o kadar dürüst ve namusluydu ki savaşçıların dinlerini ve vicdanlarını, âşıkların zarafeti, yoksulların da Tanrı'nın yedinci buyruğunu kolayca unuttukları bir yüzyılda, ona kimsenin bir diyeceği olamazdı. Kısacası Athos her anlamda olağanüstü bir insandı.

Bununla birlikte bu seçkin kişiliğin, bu çok güzel yaratığın, bu ince ruhun, yaşlıların fizik ve moral açıdan bunaklığa dönüşleri gibi maddi hayata yüz çevirdiği de herkes

tarafından görülüyordu. Athos epeyce sık olan yalnızlık anlarında sanki sönen bir ışığa dönüyor, parlak kişiliği de karanlık bir gecede kayboluyordu.

İşte o zaman baygın bir yarı-tanrıdan geriye insana benzer bir şey kalıyordu. Başı yerde, bakışları donuk, ağzından zar zor laf çıkan Athos saatler boyu ya şişesini ya kadehini ya da efendisinin işaretlerine alışık olan, donuk gözlerinden onun en küçük isteğini bile okuyan ve anında yerine getiren uşağı Grimaud'yu izlerdi. Dört arkadaşın toplantıları eğer böyle bir anına rastlarsa, ağzından zar zor çıkan bir sözcük, tek katkısı olurdu Athos'un sohbete. Athos buna karşılık tek başına dört kişi kadar içer, çok içtiği de ancak kaşlarını biraz daha çatmasından ya da biraz daha fazla hüzünlenmesinden fark edilirdi.

Araştırmacı kişiliğini ve meraklı huyunu bildiğimiz d'Artagnan bu konudaki merakını tatmin etmek istemesine rağmen, ondaki bu ruhsal çöküntüye bir türlü neden bulamıyor, rastlantıları değerlendiremiyordu. Athos'a hiç mektup gelmiyordu, Athos arkadaşlarının bilebildiği kadarıyla hiçbir girişimde bulunmuyordu.

Athos'u şarabın hüzünlendirdiği de söylenemezdi çünkü o bu hüznü yenmek için içiyordu; ama önceden de belirttiğimiz gibi bu ilaç kendisini daha beter hüzünlendiriyordu. Karamsarlığının nedeni kumar da olamazdı çünkü talihe küfürleri ve şarkılarıyla meydan okuyan Porthos'un aksine Athos kazansa da kaybetse de kılını bile kıpırdatmıyordu. Onun bir akşam silahşörler kulübünde önce bin altın kazandığını, sonra galalarda taktığı altın işlemeli omuz kayışına kadar her şeyini kaybettiğini, daha sonra tekrar bütün kayıplarını çıkarıp, yüz altın da kâra geçtiğini görmüşlerdi. Oyun sırasında bir kere bile kaşını oynatmamış, ellerinin balmumu rengi hiç değişmemiş, sakin sakin ve hiç şaşırmadan da sohbetine devam etmişti.

Komşularımız İngilizler'de olduğu gibi, Athos'un yüzünü kararan atmosfer koşulları da değildi çünkü suratı yılın en güzel ve güneşli günlerinde daha da asık oluyordu. Haziran ve Temmuz aylarında korkunç oluyordu Athos.

Hüznü gündelik yaşantısından kaynaklanmıyordu, gelecekten söz edildiğinde de omuz silkiyordu; sırrı geçmişle ilgiliydi yani ve bu konuda d'Artagnan'a da fazla bir şey çıtlatmamışlardı.

Bütün kişiliğine yansıyan bu gizemli hava, ne kadar ustaca sorulara muhatap olursa olsun çok sarhoş olduğunda bile diliyle de bakışlarıyla da hiçbir şey açıklamayan bu adamı daha da ilginç kılıyordu.

"İşte" diye düşünüyordu d'Artagnan, "şu anda belki de ölmüştür Athos ve benim yüzümdendir bu; ben sürükledim bu işe onu çünkü. Üstelik işin ne olduğunu da bilmiyordu, sonucunu da hiçbir zaman bilmeyecek ve hiçbir çıkarı da yok bundan."

"Ayrıca efendim" diye ekledi Planchet, "hayatımızı da ona borçluyuz büyük olasılıkla; hatırlıyor musunuz nasıl bağırmıştı? 'Kaç d'Artagnan! beni yakaladılar' diye bağırmıştı. Ya iki tabancasını boşalttıktan sonra kılıcıyla nasıl ortalığı ayağa kaldırmıştı! Yirmi kişiye bedeldi sanki, daha doğrusu yirmi kudurmuş şeytana!"

Bu sözler d'Artagnan'ın hırsını daha da artırıyor, o da dürtüklenmeye fırsat bırakmayan atını dürtükleyip dört nala kaldırıyordu.

Sabah saat on bire doğru Amiens gözüktü; on bir buçukta lanetli hanın önündeydiler.

D'Artagnan alçak hancıdan nasıl intikam alabileceğini uzun süredir tasarlıyordu zaten ve bununla avunmuştu. Bu nedenle şapkasını iyice gözlerinin üstüne çekip, sol eli kılıcının kabzasında, sağ eliyle de kırbacına ıslık çaldırarak içeri girdi.

"Beni tanıdınız mı?" diye sordu, kendisini selamlamak üzere ilerleyen hancıya.

"Bu şerefe erişemedim henüz Monsenyör" diye karşılık verdi hancı. D'Artagnan'ın muhteşem donanımıyla gözleri kamaşmış ve birden toparlayamamıştı kendisini.

"Demek tanıyamadınız beni!"

"Hayır, Monsenyör."

"Pekâlâ, iki sözcük belleğinizi yerine getirecek. Aşağı yukarı on beş gün kadar önce kalpazanlıkla suçlama cesaretini gösterdiğiniz beyefendiyi ne yaptınız?"

Hancı sarardı, çünkü d'Artagnan son derece tehditkâr bir tavır takınmıştı ve Planchet de efendisini taklit ediyordu.

"Ah! Monsenyör, açmayın bu konuyu" diye bağırdı hancı ağlamaklı bir halde. "Ah efendim, nasıl ödedim bunun bedelini bir bilseniz! Ah! Ne talihsiz insanmışım ben!"

"Bu beyefendi ne oldu, diye soruyorum ben."

"Lütfen dinler misiniz beni Monsenyör? Biraz anlayışlı olun. Oturun lütfen."

Öfke ve endişeden dili tutulan d'Artagnan bir yargıç gibi tehditkâr bir tavırla oturdu. Planchet de gururla yaslandı koltuğuna.

"Bakın anlatayım Monsenyör" dedi hancı tir tir titreyerek, "çünkü şimdi hatırladım sizi; o beyefendiyle sözünü ettiğiniz talihsiz tartışmaya girdiğimde acele giden sizdiniz."

"Evet, bendim; görüyorsunuz, eğer gerçeği söylemezseniz benden aman dilemeyin kesinlikle."

"Beni dinleyin öyleyse, her şeyi öğreneceksiniz."

"Dinliyorum."

"Resmi makamlar ünlü bir kalpazanın, arkadaşlarıyla

birlikte ve silahşör ya da muhafız kılığında hanıma gelecekleri konusunda uyarmışlardı beni. Atlarınız, uşaklarınız, yüzünüz, hepsi efendim, hepsi, en ince ayrıntılarına kadar anlatılmıştı."

"Sonra, sonra?" dedi d'Artagnan, kesin eşkalini kimin verdiğini çok iyi biliyordu.

"Bana altı kişilik takviye gönderen resmi makamların emirlerine göre sözde kalpazanları yakalamak için kendimce acil önlemleri aldım."

"Hâlâ mı?" diye bağırdı, kalpazan sözcüğü kulaklarını fena halde hırpalayan d'Artagnan.

"Böyle konuştuğum için bağışlayın beni Monsenyör ama özrüm bu sözlerde. Resmi makamlar korkutmuştu beni ve bir hancı resmi makamlarla daima iyi geçinmek zorundadır."

"Bir kez daha soruyorum, bu beyefendi nerede? Ne oldu ona? Öldü mü? Hayatta mı?"

"Sabredin Monsenyör, geliyoruz. Tam bu arada, sizin de bildiğiniz o olay meydana geldi ve sizin ani gidişiniz bir anlamda sonucu hazırladı" dedi hancı d'Artagnan'ın bile sezinlediği olağanüstü ince bir sesle. "Arkadaşınız olan bu soylu insan umutsuzca savundu kendisini. Hiç beklenmedik bir felaket sonucu seyis kılığına girip, resmi makamın temsilcileriyle dalaşan uşağı ise..."

"Sus! Sefil herif!" diye bağırdı d'Artagnan. "Hepiniz varsınız bu işin içinde! Neden hepinizi birden cehenneme göndermediğime şaşıyorum doğrusu!"

"Hayır! Monsenyör, ne yazık ki hepimiz aynı biçimde düşünmüyorduk, siz de anlayacaksınız zaten. Arkadaşınız olan bey -kendisinin adını anmadığım için beni mazur görmenizi rica edeceğim, ama taşıdıkları şerefli adı bilmiyoruz- evet arkadaşınız olan beyefendi, iki adamı safdışı ettikten sonra, kılıcıyla kendisini savunarak geri çekilmeye başladı ve bir adamımı daha şişledi bu arada, beni de başıma geçirdiği tabakla sersemletti."

"Cellat herif, yeter artık!" dedi d'Artagnan. "Athos, Athos'a ne oldu?"

"Efendimize söylediğim gibi geri çekilirken, şarap mahzeninin merdivenine dayandı birden ve kapı açık olduğundan anahtarı aldı ve kapının arkasına sığındı. Onu orada nasıl olsa yakalayacaklarından emin olduklarından, üstüne gitmediler."

"Evet" dedi d'Artagnan, "zaten niyetleri öldürmek değildi, yakalayıp, hapsetmek istiyorlardı!"

"Aman Allahım! Hapsetmek de ne demek Monsenyör! Size yemin ederim, kendi kendini hapsetti o. Başlangıçta çok acımasız davranmıştı. Vurduklarından biri hemen ölmüş, ikisi de ağır yaralanmıştı. Arkadaşları ölüyle iki yaralıyı götürdüler, sonra bir daha da gören olmadı onları. Ben kendime geldikten sonra valiyi ziyaret ettim, olup bitenleri bir bir anlattım ve yakaladığımız kişiyi ne yapacağımı sordum. Ama vali sanki başka bir dünyada yaşıyordu; benim ne demek istediğimi anlamadığını, bana ulaşan emirlerin kendisinden gelmediğini ileri sürdü ve bütün bu olaylarla ilgili olarak herhangi bir kimseye bir şey söylediğim takdirde beni astıracağı tehdidinde bulundu. Anlaşılan efendim, ben yanılmıştım, yanlış birini yakalamıştım ve asıl yakalanması gereken kişi de kaçıp gitmişti."

"Athos ne oldu Athos! diyorum ben" diye haykırdı, resmi makamların ipin ucunu kaçırmalarıyla sabrı iyice taşan d'Artagnan. "Ne oldu Athos'a?"

"Hapsettiğimiz insana kendimizi bağışlatmak için telaş ettiğimizden, kendisini serbest bırakmak için şarap mahzenine koştum" diye sürdürdü konuşmasını hancı. "Ah Efendim! Dostunuz insanlıktan çıkmış, tam bir şeytan olmuştu. Kendisini salıvereceğimizi söyleyince bize bunun bir tuzak olduğunu söyledi ve dışarı çıkmadan önce bazı koşulların yerine getirilmesi gerektiğini belirtti. Majestelerinin silahşörlerinden birine

karşı işlediğim bir kusur yüzünden zor durumda kalacağımı bildiğimden boynumu büktüm ve isteklerini yerine getireceğimi söyledim.

'Önce' dedi 'uşağımın silahlı olarak buraya getirilmesini istiyorum.'

Bu emri yerine getirmek için derhal harekete geçtik; çünkü anlarsınız ya efendim, dostunuzun her isteğini yerine getirmeye hazırdık. Mösyö Grimaud -Bu bey fazla konuşkan olmamakla birlikte bu adı söyledi bize- evet ne diyordum, Mösyö Grimaud yaralı olduğu halde mahzene indi; efendisi onu yanına aldıktan sonra kapıyı kapadı ve bizim de gitmemizi emretti."

"Nerede peki?" diye haykırdı d'Artagnan. "Nerede Athos?"

"Mahzende efendim."

"Nasıl, alçak adam, o zamandan beri mahzende mi?"

"Aman Allahım! Olur mu hiç! Bizim onu mahzende tutmamız mümkün mü? Siz onun mahzende ne yaptığını bilmiyorsunuz o halde! Onu oradan çıkarabilirseniz, hayat boyu minnettar kalırım size efendim, patronum olarak tanırım sizi."

"Orada yani. Bulabilecek miyim şimdi onu orada?"

"Şüphesiz efendim, aşağıda kalmak için diretti. Ona her gün hava deliğinden ekmek ve istediğinde de et atıyoruz. Ne yazık ki en çok tükettiği şey ne ekmek ne et! Bir keresinde iki adamımla aşağı inmeye kalkıştım, müthiş öfkelendi. Kendisinin tabancalarını, uşağının da tüfeğini doldurduğunu duydum. Niyetlerinin ne olduğunu sorduk bunun üzerine. Efendi cevap verdi. Uşağı ile birlikte kırk atımlık cephaneleri olduğunu, mahzene adım atmaya kalkıştığımız takdirde sonuna kadar direneceklerini bildirdi. Ben de valiye gitmek zorunda kaldım sonunda; vali bana sonunda layığını bulduğumu, hanımda

kalan seçkin soyluları aşağılamaya kalkışmanın ne demek olduğunu öğreneceğimi söyledi."

"Yani o zamandan beri?" diye karşılık verdi, hancının acınacak haldeki suratına bakıp gülüşünü tutamayan d'Artagnan.

"Evet efendim, o zamandan beri" dedi hancı, "hayal edilebilecek en sefil yaşantıyı sürdürüyoruz. Çünkü bildiğiniz gibi bütün erzakımız mahzende. Şarap şişeleri, şarap fıçıları, bira, zeytinyağı, baharat, domuz yağı, sucuklar. Mahzene inmemiz yasaklandığı için müşterilere yiyecek içecek bir şey veremiyoruz, bu yüzden zarar ediyoruz. Dostunuz eğer bir hafta daha mahzende kalırsa, mahvolduk demektir."

"Adalet yerini bulmuş olur böylece. Yüzümüzden, bizim soylu kişiler olduğumuz, kalpazan olmadığımız anlaşılmıyor muydu peki? Söyleyin anlaşılmıyor muydu?"

"Evet efendim, evet, haklısınız" dedi hancı. "Bakın bakın, gene dağıttı."

"Kızdırmışlardır gene" diye karşılık verdi d'Artagnan.

"Ama kızdırmak zorundayız" diye bağırdı hancı, "iki İngiliz geldi biraz önce."

"Eee!"

"Yani efendim, bildiğiniz gibi İngilizler şarabın iyisini severler, bunlar da en iyisini sordular. Karım da galiba, bu beylerin isteklerini yerine getirmek için Mösyö Athos'tan izin istedi ve o da reddetti her zamanki gibi. Hay Allah! Patırtı giderek artıyor."

Gerçekten de d'Artagnan mahzenden büyük bir gürültü geldiğini duyuyordu; peşinde sürekli elini ovuşturan hancı ve dolu filintası Planchet ile olay yerine doğru yürüdüler.

İki İngiliz'in sabırları iyice taşmıştı, uzun bir yolculuk yapmışlardı ve açlıktan ve susuzluktan ölüyorlardı.

"Zorbalık bu" diye bağırıyorlardı, yabancı aksanı belli olan ama kusursuz bir Fransızca'yla. "Bu adam nasıl olur da soylu kişilerin iyi şaraptan yararlanmalarını engelleyebilir? Kapıyı kırarız, gerçekten kudurmuşsa bu herif, öldürürüz olur biter."

"Durun bakalım beyler!" dedi belinden tabancalarını çeken d'Artagnan. "Kimseyi öldürmeye kalkışmayın lütfen!"

"İyi, iyi" diyordu kapının arkasından Athos sakin bir sesle, "bırakın da girsinler şu ağızları süt kokan çocuklar, gelecekleri varsa görecekleri de var."

İki İngiliz, çok cesur gözükmelerine rağmen, duraksayarak bakıştılar; mahzende sanki insan yiyen açgözlü bir dev, halk masallarında görülen merhametsiz bir dev vardı ve kimse mahzenin kapısını zorlamayı göze alamıyordu.

Bir an sessizlik oldu ama sonunda iki İngiliz geri çekilmeden utandılar ve daha cesur gibi gözükeni beş altı basamaktan oluşan merdiveni indi ve kapıya duvarları yıkacak kadar şiddetli bir tekme indirdi.

"Planchet" dedi d'Artagnan, tabancalarını doldururken "ben yukarıdakiyle meşgul olacağım, sen aşağıdakine bak. Peki beyler! Kavga mı istiyorsunuz siz? Pek güzel kavga edeceğiz!"

"Aman Tanrım! D'Artagnan bu galiba" diyen Athos'un boğuk sesi duyuldu.

"Doğru bildin" dedi d'Artagnan sesini yükselterek, "ta kendisi, d'Artagnan, dostum."

"İyi o zaman" dedi Athos, "şu kapı kırıcılarının hesabını görelim."

İngilizler kılıçlarını çekmişlerdi ama iki ateş arasında kalmışlardı, bir an duraksadılar; ne var ki ilk seferinde olduğu gibi gururları baskın çıktı ve ikinci bir tekmeyle kapı tamamen söküldü yerinden.

"Çekil d'Artagnan, çekil" diye bağırdı Athos, "çekil, ateş edeceğim."

"Beyler" dedi, her zaman sağduyusuyla hareket eden d'Artagnan, "beyler kendinize gelin! Biraz sabırlı ol Athos. Kötü bir işe kalkışıyorsunuz ve kalbura döneceksiniz. Uşağım ve ben üç el ateş edeceğiz, üç el de mahzenden gelecek; ayrıca kılıçlar var, şunu söyleyeyim ki dostum ve ben iyi kılıç kullanırız. Bırakın da ayarlayayım hem kendi işimi hem sizin işinizi. Biraz sonra istediğiniz her şeyi içebileceksiniz, söz veriyorum size."

"Kalmışsa" diye homurdandı Athos alaycı bir sesle.

Hancı sırtından soğuk terler boşandığını hissetti.

"Ne demek kalmışsa!" diye mırıldandı.

"Hay Allah! Kalmıştır tabii ki" dedi d'Artagnan, "endişe etmeyin, iki kişi mahzendeki bütün içkileri bitiremez. Beyler, kılıçlarınızı kınlarına sokun."

"Siz de tabancalarınızı belinize koyun."

"Memnuniyetle."

Ve d'Artagnan örnek oldu ötekilere. Sonra Planchet'ye dönerek, filintasını boşaltmasını işaret etti.

İkna olan İngilizler homurdanarak kılıçlarını kınlarına yerleştirdiler. Athos'un nasıl hapsedildiği anlatıldı kendilerine. Onlar da soylu insanlar olduklarından hancıyı suçlu buldular.

"Şimdi, beyler" dedi d'Artagnan, "odanıza çıkın, söz veriyorum size, on dakika içinde istediğiniz her şey getirilecektir size."

İngilizler selam verip çıktılar.

"Şimdi yalnız olduğuma göre sevgili Athos" dedi d'Artagnan, "açın kapıyı bana lütfen."

"Hemen" dedi Athos.

Bunun üzerine birbirine sürten çalı çırpı ve kalasların gıcırtısı duyuldu, kuşatma altındaki Athos'un aldığı önlemlerdi bunlar ve kendi elleriyle yıkıyordu kalesini.

Biraz sonra kapı sarsıldı ve ardında Athos'un solgun yüzü göründü, hızlı bir bakışla çevresini süzdü şöyle bir.

D'Artagnan boynuna atıldı ve şefkatle sarıldı ona, sonra o rutubetli yerden uzaklaştırmak istedi kendisini ama Athos'un sallandığını fark etti.

"Yaralı mısınız?" diye sordu.

"Ben mi! Yok canım, ne ilgisi var; çok sarhoşum, hepsi bu ve hiçbir insan gereğini benden daha iyi yerine getirememiştir. Yaşasın hancı! Yüz elli şişe yalnız ben içmişimdir."

"Tanrım!" diye haykırdı hancı. "Uşağı da efendisinin yarısı kadar içmişse, yandık demektir."

"Grimaud iyi bir uşaktır, benim içtiğim şarabı içmez o, açık şaraptan içti yalnızca. Bakın, musluğunu da kapatmayı unutmuş galiba, duyuyor musunuz, akıyor."

D'Artagnan öyle bir kahkahaya boğuldu ki, hancının ürpertisi yüksek ateşe dönüştü.

Grimaud da aynı anda omzunda filintasıyla efendisinin arkasında göründü, başı titriyordu ve o haliyle Rubens'in tablolarındaki sarhoş satirlere benziyordu. Önü de arkası da yağlı bir sıvıyla ıslanmıştı ve hancı anında bunun en iyi cins zeytin yağı olduğunu anlayıverdi.

Kafile büyük salondan geçip, d'Artagnan'ın zorla el koyduğu hanın en iyi odasına yerleşti.

Bu sırada hancı ve karısı, ellerinde fenerlerle, uzun zamandır kendilerine yasaklanmış olan mahzene koştular; korkunç bir manzarayla karşılaşacaklardı burada.

Athos'un strateji kurallarına uygun biçimde çalı çırpı, kalaslar ve içki fıçılarını yığarak oluşturduğu savunma

mevzilerinden çıkmak için açtığı geçitten geçip içeri girdiklerinde, her tarafta öbek öbek yağ ve şarap birikintileri ve yenmiş sucuk artıklarıyla karşılaştılar, ayrıca mahzenin sol köşesinde kırık şarap şişeleri koca bir yığın oluşturmuştu, musluğu açık bırakılmış bir fıçı da kanının son damlasını dökmekteydi. Antik çağ şairinin dediği gibi savaş alanına talan ve ölüm görüntüsü egemen olmuştu.

Kirişlere asılı elli sucuk kangalından ancak on tane kalmıştı.

Hancıyla karısının feryatları mahzenin kubbesinden taştı ve d'Artagnan bile duygulandı bu durumdan. Athos ise başını çevirip bakmadı bile.

Ama acının arkasından öfke geldi. Hancı eline bir şiş aldı ve umutsuzluk içinde iki dostun çekildikleri odaya daldı.

"Şarap!" dedi Athos hancıyı görünce.

"Şarap ha!" diye bağırdı şaşkın bir halde hancı. "Şarap ha! Yüz altınlık şarap içmişsiniz; öldüm, bittim, mahvoldum ben!"

"Boş ver!" dedi Athos. "Biz zaten devamlı susuzluk çekeriz."

"Yalnız içmekle kalsaydınız iyiydi, bütün şişeleri de kırmışsınız."

"Siz ittiniz beni şişe yığınına. Sizin hatanız!"

"Bütün zeytinyağım akmış!

"Zeytinyağı yaraya çok iyi gelen bir merhemdir ve zavallı Grimaud'nun da sizin kendisinde açmış olduğunuz yaralarını tedavi etmesi gerekiyordu.

"Bütün sucuklar kemirilmiş!"

"Çok fare var bu mahzende."

"Hepsini ödeyeceksiniz" diye bağırdı umutsuzluk içinde hancı.

"Koca aptal!" dedi Athos yerinden doğrulurken. Ama hemen sonra oturuverdi gene yerine, gücünün ne durumda olduğunu göstermiş oluyordu böylece. D'Artagnan'ın kırbacı havada yardımına yetişti.

Hancı bir adım geri attı ve gözyaşlarına boğuldu.

"Tanrı'nın size gönderdiği konuklara daha kibar davranmayı öğretecektir bu size" dedi d'Artagnan.

"Şeytan'ın gönderdiği desenize!"

"Sevgili dostum" dedi d'Artagnan, "böyle kulaklarımızı tırmalamaya devam ederseniz, dördümüz birden tekrar mahzeninize kapanırız ve hasarın gerçekten sizin söylediğiniz gibi büyük olup olmadığına bakarız.

"Evet, beyler" dedi hancı, "haksızım, itiraf ediyorum bunu ama affetmek büyüklüğün şanındandır; sizler soylu insanlarsınız, ben garip bir hancıyım, acıyın bana."

"Ha! Böyle konuşursan" dedi Athos, "yüreğimi parçalayacaksın ve fıçılardan akan sıvı gibi gözlerimden yaşlar boşanacak. Sandığın gibi kötü insanlar değiliz biz. Gel de konuşalım biraz."

Hancı endişeyle yaklaştı.

"Gel diyorum, korkma" diye sürdürdü konuşmasını Athos. "Sana hesabı ödeyeceğim sırada kesemi masanın üstüne koymuştum, hatırladın mı?"

"Evet Monsenyör."

"Bu kesede elli altın vardı. Nerede bunlar?"

"Mahkeme kalemine teslim edildi Monsenyör; paraların sahte olduğunu söylemişlerdi."

"Peki kesemi geri al, altmış altın da senin olsun."

"Ama efendim siz çok iyi bilirsiniz ki mahkeme kalemi el koyduğu şeyleri kolay kolay geri vermez. Sahte para olsa geri

alma umudu vardı ama ne yazık ki gerçek altın bunlar."

"Sen mahkemeyle anlaş yiğidim, beni ilgilendirmez bu iş, bana bir lira bile kalmayacağına göre hiç ilgilendirmez."

"Peki Athos'un eski atı nerede?" diye sordu d'Artagnan.

"Ahırda."

"Ne kadar eder bu at?"

"Olsa olsa elli altın."

"Seksen altın eder; at senin olsun ve bu iş bitsin."

"Nasıl? Atımı mı satıyorsun" dedi Athos, "Bajazet'yi mi? Neyle sefere çıkacağım? Grimaud'nun üstüne mi bineceğim?"

"Ben sana başka bir at getirdim" dedi d'Artagnan.

"Başka bir at mı?"

"Hem de şahane bir at!" diye bağırdı hancı.

"Eğer, daha güzel ve daha genç bir at varsa, yaşlısını sen al ve şerefe kadeh kaldıralım."

"Hangisinden içelim?" diye sordu iyice rahatlayan hancı.

"Dip tarafta, latanın yanındakinden, yirmi beş şişe daha var o şaraptan. Düştüğüm sırada ötekilerin hepsi kırıldı. Altı şişe çıkarın."

"Tam bir bela bu adam!" diye söylendi hancı kendi kendine. "Şurada on beş gün daha kalsa ve içtiklerinin de parasını ödese, biraz kendimize gelirdik."

"Unutma" diye devam etti d'Artagnan, "aynı şişelerden dört tane de İngilizler'e göndereceksiniz."

"Şimdi, şarabımız gelinceye kadar, sen de bana, bu arada olup bitenleri anlat bakalım" dedi d'Artagnan'a.

D'Artagnan, Porthos'u yatağında dizi burkulmuş halde,

Aramis'i de masa başında iki ilahiyatçı arasında bulduğunu anlattı. Anlatacaklarının sonuna varmıştı ki hancı şarap şişeleri ve mahzenin bir köşesinde her nasılsa kalmış bir parça jambonla çıkageldi.

"İyi" dedi Athos kendi kadehini ve d'Artagnan'ın kadehini doldururken, "Porthos'la Aramis'i öğrendik; ya siz dostum, siz ne yaptınız, sizin başınıza neler geldi? Sıkıntılı görüyorum sizi."

"Maalesef!" dedi d'Artagnan. "İçimizde en mutsuz olan benim!"

"Sen mi mutsuzsun d'Artagnan?" dedi Athos. "Nasıl mutsuzmuşsun, anlat bakalım!"

"Daha sonra" dedi d'Artagnan.

"Daha sonra mı? Niçin daha sonra? Sarhoş olduğumu mu sanıyorsun d'Artagnan? Şunu iyi bil ki şarap içtiğimde zihnim daha da açık olur benim. Konuş, kulaklarımı dört açtım, seni dinliyorum."

D'Artagnan, Madam Bonacieux ile macerasını anlattı.

Athos hiç istifini bozmadan dinledi; sözünü bitirince:

""Ne acı, ne acı" dedi.

Athos'un her zamanki lafıydı bu.

"Siz hep acı dersiniz sevgili Athos" dedi d'Artagnan. "Sizin gibi hiç sevmemiş birine hiç yakışmıyor bu sözcük."

Ölü gibi bakan Athos'un gözlerinde kıvılcım çaktı birdenbire ama çok kısa sürdü bu, yeniden eski donuk ve bulanık bakışlar hakim oldu yüzüne.

"Doğru" dedi sakin bir sesle, "hiç sevmedim ben."

"Taş yürekli adam, görüyorsunuz ya, bizim gibi sevecen insanlara karşı katı olmakla yanılıyorsunuz" dedi d'Artagnan.

"Sevecenler, yüreği delikler" dedi Athos.

"Ne diyorsunuz siz?"

"Ben diyorum ki aşk, kazananın, aslında ölümü de kazandığı bir piyangodur. Ve siz kaybettiğiniz için çok şanslısınız, sevgili d'Artagnan, inanın bana. Ve size bir öğüdüm var: Her zaman kaybedin aşkta."

"Ama kadın beni çok seviyor gibi görünüyordu."

"Gibi görünüyordu."

"Seviyordu beni."

"Çocuk olma. Sevgilisinin kendisini sevdiğine inanan tek bir erkek yok şu dünyada sizden başka; sevdiği kadın tarafından aldatılmayan tek bir erkek de yoktur."

"Siz hariç Athos, hiç sevgiliniz olmadı çünkü."

"Doğru" dedi Athos, bir an sessiz kaldıktan sonra, "hiç sevgilim olmadı benim: İçelim!"

"Peki, siz ki filozofsunuz" dedi d'Artagnan, "akıl verin bana, destekleyin; öğrenmek istiyorum ve avutulmaya ihtiyacım var."

"Neden avunmak istiyorsunuz?"

"Mutsuzluğumu avutmak istiyorum."

"Mutsuzluğunuz komik" dedi Athos omuz silkerek. "Ben size bir aşk hikâyesi anlatsam, ne diyeceğinizi merak ediyorum."

"Sizin başınıza gelen bir aşk olayı mı?"

"Benim ya da bir dostumun, önemi yok!"

"Anlatın Athos, anlatın."

"İçelim, daha iyi olur."

"İçin ve anlatın."

"Gerçekten olabilir bu!" dedi kadehini boşaltıp yeniden dolduran Athos. "Bu ikisi birlikte çok daha iyi gider."

"Dinliyorum" dedi d'Artagnan.

Athos dalıp gitti ve d'Artagnan, daldıkça sarardığını gördü onun; basit içkicilerin devrilip uyudukları bir anı yaşıyordu. Uyumadan açık ve belirgin biçimde düş görüyordu. Sarhoşluktaki bu uyurgezerlikte ürkütücü bir yan vardı.

"Mutlaka anlatmamı istiyor musunuz?" diye sordu.

"Lütfen" dedi d'Artagnan.

"Peki, nasıl isterseniz. Dostlarımdan biri, dostlarımdan biri, anlıyor musunuz, ben değil" dedi birden buruk bir gülümsemeyle sözünü yarıda keserek; "memleketimin, yani Berry'nin kontlarından biri, bir Dandolo ya da Montmorency kadar soylu kontlardan biri, yirmi beş yaşındayken, melek kadar güzel, on altısında bir genç kıza gönlünü kaptırdı. Yaşı küçüktü ama kafası çok iyi çalışıyordu genç kızın; kadın kafası değildi onunkisi, bir şair beyniydi. Basit bir güzellik değildi onunkisi, baş döndürüyor, büyülüyor, sarhoş ediyordu. Küçük bir kentte papaz olan kardeşinin yanında yaşıyordu ve ikisi birlikte sonradan gelip yerleşmişlerdi buraya. Kimse nereden geldiklerini bilmiyordu. Ama genç kızın güzelliğini, kardeşinin de papaz olduğunu görenler, merak edip sormuyorlardı kim olduklarını ve geçmişlerini. Ayrıca iyi bir geçmişleri oldukları anlatılıyordu kulaktan kulağa. Memleketin senyörü dostum, istese kızı baştan çıkarabilir, hatta zorla sahip olabilirdi ona, çünkü sahibi gibiydi memleketin; iki yabancının, tanınmayan iki kişinin yardımına kim gelecekti? Ama dürüst bir insandı dostum, evlendi onunla. Aptal, sersem, kafasız!"

"Niçin öyle konuşuyorsun? Kızı seviyordu madem?" dedi d'Artagnan.

"Dur bakalım" dedi Athos. "Kızı alıp şatosuna götürdü ve yörenin bir numaralı kadını yaptı onu; doğrusunu söylemek gerekirse hakkını da veriyordu bu işin."

"Eee sonra?" dedi d'Artagnan.

"Sonra, bir gün kocasıyla avdayken" diye sürdürdü konuşmasını alçak sesle ve çok hızlı konuşan Athos, attan düştü ve bayıldı; kont yardımına koştu ve giysileri içinde boğulacak gibi olduğundan, giysisini bıçağıyla kesti ve omzunu ortaya çıkardı. Bilin bakalım ne vardı omzunda d'Artagnan?" dedi Athos kahkaha atarak.

"Nereden bileyim!" dedi d'Artagnan.

"Bir zambak" dedi Athos. "Damgalanmıştı!"

Ve Athos elindeki kadehi bir dikişte boşalttı.

"İğrenç!" diye bağırdı d'Artagnan, "ne diyorsunuz siz?"

"Gerçeği söylüyorum dostum, melek bir şeytanmış. Hırsızlık yapmış zavallı kız."

"Kont ne yaptı peki?

"Kont büyük bir senyördü, topraklarında her türlü adaleti dağıtmaya hakkı vardı. Kontes'in giysilerini tümüyle parçaladı, ellerini arkasına bağladı ve götürüp bir ağaca astı."

"Tanrım! Athos! Cinayet!" diye bağırdı d'Artagnan.

"Evet, tam anlamıyla cinayet, başka bir şey değil" dedi ölü gibi sararan Athos. "Ama sanıyorum şarap vermiyorlar bana burada."

Ve Athos kalan son şişeyi de uzanıp aldı, normal bir kadehten içiyormuş gibi, bir dikişte bitirdi şişeyi.

Sonra başı iki elinin arasına düştü. D'Artagnan karşısında dehşet içinde kalakaldı öylece.

"Bu olay beni, güzel, şair ruhlu ve melek gibi kadınlardan uzaklaştırdı işte" dedi Athos yerinden doğrulurken, kontun dersler çıkarılacak öyküsüne devam etmeyi düşünmedi bile. "Tanrı gönlünüze göre versin, içelim!"

"Öldü mü peki?" diye kekeledi d'Artagnan.

"Tabii!" dedi Athos. "Uzatın kadehinizi siz. Jambon, ne tuhaf" diye bağırdı, "içemeyecek miyiz yahu!"

"Peki ya kardeşi!" diye devam etti d'Artagnan çekingen bir tavırla.

"Kardeşi mi?" diye karşılık verdi Athos.

"Evet, papaz?"

"Onu da astıracaktı, arattı ama o önlemini almıştı ve önceden kaçmıştı."

"Bu sefilin kim olduğu öğrenilebildi mi hiç değilse?"

"Güzel kızın ilk sevgilisi ve suç ortağıydı hiç kuşkusuz; belki de metresini evlendirip, ona iyi bir gelecek sağlamak için papazlık numarası yapan biriydi. Onu da atlara bağlayıp kol ve bacaklarını kopartmışlardır sanıyorum."

"Aman Allahım!" diye inledi d'Artagnan, dinlediği bu korkunç olay karşısında şaşırarak.

"Şu jambondan yiyin d'Artagnan, nefis" dedi bir dilim keserek delikanlının tabağına koyan Athos. "Yazık ki dört tane vardı bunun gibi mahzende, biraz fazla olsaydı elli şişe daha içebilirdim."

D'Artagnan kendini delirtebilecek bu sohbete daha fazla dayanamayacaktı, başını ellerinin arasına aldı ve uyuma numarası yaptı.

"Gençler içmeyi bilmiyor" dedi Athos acıyarak bakarken ona, "üstelik de en yamanlarından biri bu!.."

XXVIII

DÖNÜŞ

D'Artagnan Athos'un korkunç itirafları karşısında

serseme dönmüştü. Gene de üstü kapalı açıklamalarda aydınlanmamış bazı noktalar olduğunu düşünüyordu; birincisi bunlar dut gibi sarhoş biri tarafından yarı yarıya sarhoş birine anlatılmıştı. İki üç Burgonya şarap şişesinin uyuşturduğu kafasıyla dinlediklerini ertesi sabah ayıldığında hatırlayan d'Artagnan, Athos'un ağzından çıkan her sözün beynine kazınmış olduğunu fark etti. Kuşkuları her şeyi kesinlikle öğrenme isteğini daha bir artırıyordu. Bir gün önceki sohbete devam etme niyetiyle dostunun odasına gitti. Ama Athos bütünüyle ayılmıştı, yani katı ve ulaşılmaz bir insan olmuştu.

Silahşör kendisiyle el sıkıştıktan sonra, önce davranarak konuşmaya başladı:

"Dün çok sarhoştum sevgili d'Artagnan" dedi, "bu sabah anladım bunu dilimin ne kadar paslı olduğunu fark edince, nabzım da çok hızlı atıyordu ayrıca; bin türlü saçmalık yaptığıma iddiaya girerim."

Bunları söylerken öyle dik dik baktı ki dostuna, d'Artagnan sıkıldı.

"Yok canım" diye karşılık verdi d'Artagnan, "yanlış hatırlamıyorsam, sudan şeylerden söz ettiniz."

"Ah! Şaşırtıyorsunuz beni! Ben çok acıklı bir hikâye anlatmış olduğumu sanıyordum."

Ve delikanlıya yüreğinin derinliklerini okumak istiyormuş gibi bakıyordu.

"Hiçbir şey hatırlamadığıma göre, ben sizden daha sarhoşmuşum demek" dedi d'Artagnan.

Athos hiç aldırmadı bu lafa ve devam etti:

"Sevgili dostum, herkesin kendine göre neşeli ya da hüzünlü bir sarhoşluğu olduğunu fark etmiş olmanız gerekir; benim sarhoşluğum hüzünlüdür, bir kez sarhoş olunca, budala dadımın çocukluğumda kafama soktuğu iç karartıcı bütün

masalları anlatırım. Benim kusurum da bu işte; büyük bir kusur, kabul ediyorum ama bu bir yana iyi bir içkiciyimdir."

Athos bunları öylesine doğal bir biçimde anlatıyordu ki, d'Artagnan'ın inançları sarsılır gibi oldu.

"Ah! Demek gerçek bu ha" dedi delikanlı, gerçeği yeniden yakalamaya çalışarak, "hatırladıklarım bunlarmış demek; bir düş gibi hatırlıyorum gerçi duyduklarımı! Asılan birilerinden söz etmiştik galiba."

"Ah! Görüyorsunuz ya" dedi Athos sararark ve gülümsemeye çalışarak, "emindim bundan, asılmışlar kâbusumdur benim."

"Evet, evet" diye karşılık verdi d'Artagnan, "daha iyi hatırlamaya başladım şimdi; evet gerçekten... bir dakika... bir kadından söz ediyordunuz."

"Bakın" dedi Athos, neredeyse bembeyaz bir yüzle, "bu benim meşhur sarışın kadın masalımdır, uzun boylu ve güzel, mavi gözlü."

"Evet ve de asılmış. Tanıdığınız bir senyör olan kocası tarafından" diye devam etti d'Artagnan, Athos'un gözlerinin içine bakarak.

"Görüyorsunuz ya, insan ne dediğini bilmeyince, nasıl başkalarını da lekeleyebiliyor" dedi Athos, kendi durumuna acımış gibi omuz silkti sonra da. "İnanın d'Artagnan, bir daha böyle sarhoş olmak istemiyorum, kötü bir alışkanlık bu."

D'Artagnan hiçbir şey söylemedi.

Athos, sonra konuyu değiştirdi birden.

"Aklımdayken, bana getirdiğiniz at için teşekkür ederim" dedi.

"Beğendiniz mi?" diye sordu d'Artagnan.

"Evet ama pek dayanıklı bir hayvan değil galiba."

"Yanılıyorsunuz, ben onunla, yaklaşık bir buçuk saatte on fersah yol gittim, ve at, yolun sonunda, yalnızca Saint-Sulpice alanının çevresini dolaşmış kadar rahat gözüküyordu."

"Bu sözlerinizle pişman edeceksiniz beni neredeyse."

"Pişman?"

"Evet, verdim atı çünkü."

"Nasıl?"

"Şöyle oldu: Bu sabah saat altıda uyandım, siz derin bir uykudaydınız hâlâ, ben de ne yapacağımı bilmiyordum, dünkü sarhoşluğun sersemliğini üstümden atamamıştım. Salona indim, baktım ki bizim İngilizler'den biri bir at tüccarıyla pazarlık ediyor. Kendisininki çatlamış. Yanına gittim, sıradan bir doru ata yüz altın veriyordu. 'Beyefendi, benim de satılık bir atım var yahu!' dedim.

'Hem de çok güzel bir at' dedi, 'dün gördüm, dostunuzun uşağı dizginini tutmuştu.'

'Yüz altın eder mi, ne dersiniz?'

'Evet, bu fiyata verir misiniz bana?'

'Hayır ama kumarda sürerim.'

'Kumarda mı?'

'Evet.'

'Ne oynayacağız?'

'Zar atarız.'

Söyledik ve yaptık ve atı kaybettim. Ah! Ama örtüsünü kazanıp geri aldım.

D'Artagnan surat astı.

"Canınızı mı sıktı bu?" dedi Athos.

"Evet, itiraf edeyim ki öyle" dedi d'Artagnan, "bu at, bir

gün bir çatışmada birilerinin bizi tanımasını sağlayacaktı, bir güvence, bir hatıraydı, yanlış yapmışsınız."

"Ama sevgili dostum, benim yerime koysanız kendinizi" dedi silahşör, "çok canım sıkılıyordu bir kere. Sonra açık söyleyeyim ki İngiliz atlarını sevmem ben. Bir dövüş sırasında tanınacaksak, atın örtüsü yeter zaten, oldukça çarpıcı bir örtü çünkü. Atın nasıl kaybolduğuna gelince, onu da izah etmenin bir yolunu buluruz. Hem atlar da ölümlüdür. Tutalım ki benim at da sakağı hastalığına ya da sıracaya tutuldu."

D'Artagnan'ın keyfi bir türlü yerine gelmiyordu.

"Üzüyorsunuz beni" diye devam etti Athos, "hayvanlara çok bağlı gibisiniz, anlatacaklarım da bitmiş değil henüz."

"Başka ne yaptınız?"

"Dokuza karşı onla kendi atımı kaybettikten sonra, sizin atınızla oynamak geldi aklıma!"

"Evet, ama hemen vazgeçtiniz bu fikrinizden, değil mi?"

"Hiç ilgisi yok, hemen uygulamaya geçtim."

"Yok ya!" diye bağırdı endişeyle d'Artagnan.

"Oynadım ve kaybettim."

"Benim atımı mı?"

"Sizin atınızı. Sekize karşı yediyle, bir sayıyla, atasözünü biliyor musunuz?"

"Athos, aklınız başınızda değil sizin, yemin ederim!"

"Dostum, bana bunu dün size o saçma sapan şeyleri anlatırken söylemeniz gerekirdi, bu sabah değil. Bütün donanımı ve koşum takımlarıyla kaybettim atı."

"Çok çirkin!"

"Durun, daha bitmedi, inatçılık etmesem çok iyi bir oyuncu olurdum ama inatçılığım tutuyor, içki içtiğimde olduğu gibi. İnat ettim ben de işte..."

"Nasıl oynadınız peki? Paranız kalmamış ki!"

"Vardı, vardı dostum. Parmağınızda parlayan ve benim dün farkına vardığım elmas yüzük vardı!"

"Elmas yüzük mü!" diye bağıran d'Artagnan elini heyecanla yüzüğüne götürdü.

"Değerli taşlardan çok iyi anladığımdan ve bir zamanlar benim de mücevherlerim olduğundan bin altın fiyat biçmiştim bu yüzüğe."

"Umarım, umarım bu elmastan hiç söz etmediniz onlara" dedi d'Artagnan ciddi bir tavırla. Korkudan bayılacak gibiydi.

"Tam tersine dostum, bu değerli taş elimizde kalan son servetimizdi bildiğiniz gibi. Bu elmasla atlarımızı ve koşum takımlarımızı geri alabilirdim, hatta dönüş paramızı bile çıkartabilirdik."

"Beni dehşete düşürüyorsunuz" diye bağırdı d'Artagnan.

"Sonuç olarak oyun arkadaşıma elmastan söz ettim, zaten o da fark etmişti yüzüğü. Elimden ne gelir dostum, parmağınızda âdeta gökyüzünden inmiş bir yıldız taşıyorsunuz ve bunun dikkat çekmemesini istiyorsunuz! Mümkün mü?"

"Bitirin, dostum, bitirin artık lütfen!" dedi d'Artagnan, "çünkü soğukkanlılığınızla öldüreceksiniz beni!"

"Sonuç olarak bu elması her biri yüz altın değerinde on parçaya böldük."

"Siz gülmek ve devamlı benim canımı mı sıkmak istiyorsunuz?" dedi d'Artagnan, tepesi iyice atmıştı artık.

"Hayır, şaka yapmıyorum! Böyle bir durum karşısında sizi de görmek isterdim doğrusu! On beş gün boyunca insan yüzü görmemiştim ve şişelerle ağız ağıza yaşamaktan patlayacaktım az daha."

"Benim elmasımla kumar oynamak için yeterli sebep değil bu!" diye karşılık verdi d'Artagnan sinirli sinirli yumruklarını sıkarak.

"Sonunu dinleyin bir. Elması her biri yüz altın değerindeki on parçasını on zar atışında kaybettim. On üç atışta da hepsini kaybettim. On üç atışta! On üç rakamı hep uğursuzluk getirmiştir bana. Sözgelimi on üç Temmuz'da ben..."

"Allah belanı versin!" diye bağırdı d'Artagnan yerinden fırlayarak, bugün olanlar dünküleri unutturmuştu.

"Sabredin" dedi Athos, "bir planım daha vardı. İngiliz ilginç biriydi, sabah Grimaud'yla konuşurken görmüştüm onu, Grimaud da İngiliz'in, kendisine, hizmetine girmesi için teklifte bulunduğunu söylemişti. Bu sefer de Grimaud'yu sürdüm kumara, ağzı var dili yok Grimaud'yu ona bölüp sürdüm."

"Olacak şey değil!" dedi, kendisini tutamayarak gülmekten kırılan d'Artagnan.

"Bizzat Grimaud'yla, düşünebiliyor musunuz? Grimaud'nun on parçasıyla, tamamı bir gümüş etmeyecek Grimaud'yla elması geri aldım. Sebatın erdem olmadığını söyleyebilir misiniz şimdi?"

"Ne tuhaf iş!" dedi d'Artagnan, biraz teselli bulmuştu ve kasıklarını tuta tuta gülüyordu.

"Şansımın döndüğünü görünce, ben de devam ettim elması sürmeye."

"Allah kahretsin!" dedi yeniden suratı asılan d'Artagnan.

"Sizim koşum takımlarını, sonra sizin atı, daha sonra kendi koşum takımlarımı, atımı geri aldım, tekrar hepsini kaybettim. Sizin koşum takımlarıyla, kendi koşum takımlarımı kurtardım sonunda. İşte bulunduğumuz nokta. Büyük bir şans bu, ben de burada durdum işte."

D'Artagnan, göğsünün üstüne çöktüğünü sandığı han kalkmış gibi rahat hissetti kendini ve nefes aldı.

"Yani elmas benim mi şimdi?" diye sordu çekinerek.

"Hiç el sürülmedi ona sevgili dostum, sizin ve benim koşum takımlarına da."

"Peki ama at olmadan koşum takımlarını ne yapacağız?"

"Bir düşüncem var bu konuda."

"Athos, canımı sıkıyorsunuz!"

"Bakın d'Artagnan, siz uzun zamandır oynamıyorsunuz değil mi?"

"Oynamak da istemiyorum."

"Yok, peşin hükümlü olmayalım kesinlikle. Uzun zamandır oynamadığınıza göre, bileğinizin güçlü olması gerekir."

"Eee sonra?"

"İngiliz ve arkadaşı buradalar daha. Koşum takımları için çok üzüldüklerini fark ettim. Siz de atınıza üzülmüş görünüyorsunuz. Ben sizin yerinizde olsam koşum takımlarını ata karşı sürerdim."

"Tek bir koşum takımını kabul etmez ki."

"İkisini sürün canım! Sizin gibi bencil değilim ben."

"Yapar mısınız bunu benim için?" dedi d'Artagnan kararsız bir halde, farkında olmadan Athos'a güvenmeye başlıyordu.

"Söz. Bir seferde alırsınız."

"Ama ben, atlar gitti, koşum takımları kalsın bari diyordum."

"O zaman elmasınızla oynayın."

"O iş başka! Kesinlikle olmaz, kesinlikle."

"Hay Allah! Planchet'yi sürün diyeceğim size ama bu işi bir kere yaptığımızdan İngiliz istemeyebilir."

"Yok sevgili Athos" dedi d'Artagnan, "hiçbir şeyi riske etmek istemiyorum."

"Yazık" dedi soğuk bir tavırla Athos, "İngiliz'in kesesi altın dolu. Bir el deneseniz ne çıkar canım!"

"Ya kaybedersem!"

"Kazanacaksınız."

"Ama ya kaybedersem!"

"Koşum takımlarını vereceksiniz o zaman."

"Bir el oynayalım o zaman" dedi d'Artagnan.

Athos hemen İngiliz'in peşine düştü ve onu ahırda hayran hayran koşum takımlarına bakarken buldu. Tam fırsatını yakalamıştı. Hemen şartları söyledi: İki koşum takımına karşı bir at, ya da yüz altın: Kazanan seçimini yapacaktı. İngiliz hemen bir hesap yaptı: İki koşum takımı en azından üç yüz altın ederdi, "tamam" dedi.

D'Artagnan titreyen elleriyle zarları attı ve üç rakamını buldu; öyle bir sarardı ki Athos ürktü ve ancak şu kadarını söyleyebildi:

"Talihsiz bir el arkadaş, saçlarınız diken diken olacak anlaşılan beyim."

Kendinden emin İngiliz zarları sallamaya bile gerek duymadı, kazanacağına o kadar güveniyordu ki hiç bakmadan attı, d'Artagnan heyecandan arkasını dönmüştü.

"Bak bak bak" dedi Athos sakin bir sesle, "olacak şey değil, hayatımda dört kez gördüm böyle bir şeyi: Hepyek!"

İngiliz baktı ve şaşırdı; d'Artagnan da baktı ve müthiş keyiflendi.

"Evet, evet, tam dört kez" diye devam etti Athos. "Bir kez Mösyö de Crèquy'de, bir kez bende, köyde, şatomda... şatom varken, üçüncüsünde Mösyö de Trèville'de, hepimizi şaşırtmıştı, nihayet dördüncüsünde meyhanede! Meyhanede bana konmuştu talih kuşu! Yüz altınla bir yemek kaybetmiştim."

"Beyefendi atını geri alıyor bu durumda" dedi İngiliz.

"Tabii" dedi d'Artagnan.

"Rövanş yok mu?"

"Şartlarımızda rövanş yoktu, hatırlamıyor musunuz?"

"Doğru, at uşağınıza geri verilecek efendim."

"Bir dakika" dedi Athos, "müsadenizle efendim, dostuma bir şey söylemek istiyorum."

"Söyleyin."

Athos d'Artagnan'ı bir kenara çekti.

"Daha ne istiyorsun, benden" dedi d'Artagnan, "kışkırtıcı, gene oynamamı istiyorsun, değil mi?"

"Hayır, düşünmenizi istiyorum."

"Neyi?"

"Atı geri alacaksınız değil mi?"

"Hiç şüphesiz."

"Yanlış yapıyorsunuz, ben olsam yüz altını alırdım; biliyorsunuz koşumlarınızı at ya da yüz altına karşı sürdünüz, tercih sizin."

"Evet."

"Ben olsam yüz altını alırdım."

"Ben atı alıyorum."

"Yanlış yapıyorsunuz işte, tekrar ediyorum. İkimiz tek atı

ne yapacağız, ben arkaya binemem, kardeşlerini yitiren Aymon'un oğullarına döneriz binersem; siz de yanımda bu şahane atın sırtında gidip beni küçük düşürmek istemezsiniz herhalde. Ben bir an bile duraksamadan yüz altını tercih ederdim, Paris'e dönmek için paraya ihtiyacımız var."

"Bu at benim için çok önemli Athos."

"Yanılıyorsunuz dostum. Atın ayağı burkulabilir, at tökezleyebilir, ayağını kırabilir, at ruamlı başka bir atın yediği yemlikten yiyebilir; işte ya böyle bir at ya da geri gelecek yüz altın. Sahibinin atı beslemesi gerekir, tersine yüz altın sahibini besler."

"İyi ama nasıl döneceğiz?"

"Uşaklarımızın atlarıyla tabii ki! Yüzümüze bakan bizim hali vakti yerinde olan insanlar olduğumuzu anlayıverir hemen."

"O bodur atların üstünde ne de yakışıklı görünürüz ya! Aramis'le Porthos kendi atlarının üstünde kasılacaklar ama."

"Aramis! Porthos!" diye bağırdı Athos ve gülmeye başladı.

"Ne oldu?" diye sordu arkadaşının birdenbire neşelenmesinden bir şey anlamayan d'Artagnan.

"Bir şey yok, bir şey yok, devam edelim" dedi Athos.

"Kararınız nedir peki?.."

"Yüz altını almak gerekir d'Artagnan. Yüz altınla ay sonuna kadar beyler gibi yaşarız, ne kadar yorulduk görmüyor musunuz, biraz dinlenmemiz gerekiyor."

"Ben mi dinleneceğim? Kesinlikle olmaz Athos! Paris'e döner dönmez hemen o zavallı kadını aramaya başlayacağım."

"Peki bu iş için atınızın altınlardan daha yararlı mı olacağını sanıyorsunuz? Yüz altını alın dostum, yüz altını alın."

D'Artagnan'ın teslim olması için yalnızca bu gerekçe yeterliydi. Bu gerekçe tam yerini bulmuş gibiydi. Ayrıca daha fazla ısrar ederse Athos'un gözünde bencil biri durumuna düşmekten de çekiniyordu; sonuç olarak kabul etti ve İngiliz hemen oracıkta saydı yüz altını.

Artık yola çıkmaktan başka düşünecekleri bir şey kalmamıştı. Athos'un eski atından başka altı altın lira daha verip hesabı ödediler hancıya. D'Artagnan ve Athos, Planchet ile Grimaud'nun atlarına bindiler, iki uşak da eyerleri başlarının üstünde, yaya olarak peşlerine düştüler onların.

İki arkadaş, atları ne kadar kötü olursa olsun, biraz sonra uşaklarını geride bırakıp Crèvecœur'e vardılar. Uzaktan, Aramis'in üzgün bir halde pencereye dayanmış, toz bulutunun kabardığı ufku seyrettiğini gördüler.

"Hey Aramis! Ne yapıyorsun orada?" diye bağırdılar ikisi birden.

"Ah! Siz misiniz d'Artagnan, Athos?" dedi delikanlı. "Ben de kendimden geçmiş şu dünyanın nimetleri ne çabuk geçip gidiyor, diye düşünüyordum. İşte hızla uzaklaşıp ufuktaki bir toz bulutunun ardından kaybolan İngiliz atım da en canlı örneği bunun! Yaşamın kendisi bile şu üç sözcükle çözümlenebilir: *Erat, est, fuit*."

"Ne demek yani bu?" diye sordu, şüphelenmeye başlayan d'Artagnan.

"Bu demektir ki yaptığım alışverişten kazık yedim: Saatte rahat rahat beş fersah yol alan bir atı altmış altına satmak!"

D'Artagnan ve Athos kahkahalarla güldüler.

"Sevgili d'Artagnan" dedi Aramis, "kızmayın bana lütfen. İhtiyacın kuralları olmaz, kaldı ki ilk cezalandırılan ben oldum çünkü o namussuz at hırsızı en aşağı elli altın kazık attı bana. Sizler bu işlerden anlıyorsunuz. Uşaklarınızın atlarına

biniyorsunuz ve o güzel atlarınızı da hiç yormadan yedekte getiriyorsunuz."

Tam bu sırada bir süre Amiens yolunda izledikleri bir yük arabası durdu yanlarında ve Grimaud ile Planchet'nin başlarında eyerleri ile arabadan indikleri görüldü. Araba Paris'e boş dönüyordu ve iki uşak kendilerini arabaya bindirmeleri karşılığında, arabacıya yol boyunca susuzluğunu giderme vaadinde bulunmuşlardı.

"Bu da nesi?" dedi olup bitenleri gören Aramis. "Yalnız eyer mi?"

"Şimdi anladınız mı?" dedi Athos.

"Dostlarım, siz de aynen benim durumumdasınız! İçgüdümün sesine uyup koşum takımını korudum. Hey Bazin! Yeni koşum takımını göster beylere."

"Papazları ne yaptınız peki?" diye sordu d'Artagnan.

"Dostum, onları ertesi gün yemeğe davet ettim" dedi Aramis. "Bu arada şunu söyleyeyim, nefis şaraplar var burada, bir güzel sarhoş ettim onları. Papaz üniformamı çıkarmamı yasakladı, cizvit de kendisini silahşörlerin arasına almam için ricada bulundu."

"Tez hazırlamadan!" diye bağırdı d'Artagnan. "Tez hazırlamadan! Ben tezin kaldırılmasını istiyorum!"

"O zamandan beri, gönlümce yaşıyorum" diye devam etti Aramis. "Tek hecelik dizelerden oluşan bir şiir yazmaya başladım; zor bir iş ama marifet güçlükleri yenmektir. Konu çok hoş, ilk bölümünü okuyacağım size. Dört yüz dize ve bir dakika sürüyor."

"Bana sorarsanız sevgili Aramis" dedi şiirden de Latince kadar nefret eden d'Artagnan, "güçlükleri yenme marifetine kısa yazma marifetini de ekleyin, böylece şiirlerinizde iki ustalığı garanti etmiş olursunuz."

"Sonra" diye devam etti Aramis, "dürüstçe tutkular esinler insana, görürsünüz. Demek Paris'e dönüyoruz arkadaşlar! Ben hazırım. Yaşasın! Porthos'umuzu da göreceğiz yani! Ne güzel! O koca budalayı öyle özledim ki! Ona bir krallık verseler atını satmazdı. Atının ve eyerinin üstünde hayal ediyorum onu! Kesinlikle Cengiz Han gibidir."

Atları dinlendirmek için bir saatlik bir mola verildi; Aramis hesabı gördü, Bazin'i arkadaşlarıyla birlikte yük arabasına bindirdi ve hep birlikte Porthos'u bulmak üzere yola çıktılar.

Porthos'u bu sefer ayakta, d'Artagnan'ın ilk seferinde gördüğünden daha az solgun bir yüzle buldular. Bir masaya oturmuştu ve tek başına olmasına rağmen, dört kişilik bir sofradaymış gibi duruyordu; sofrada nefis pişmiş etler, kaliteli şaraplar ve ağız sulandıran meyveler vardı.

"Aman Allahım!" diyerek yerinden kalktı. "Tam vaktinde geldiniz dostlar, çorbadaydım henüz, birlikte devam edebiliriz şimdi yemeğe."

"Oh! Oh!" dedi d'Artagnan, "bu şişeleri de Mousqueton kemendiyle çekip almadı herhalde. Ayrıca balık ve sığır filetosu da var..."

"Toparlanmaya çalışıyorum" dedi Porthos, "kendimi toparlamaya çalışıyorum, ne yapayım, şu lanet burkulmalar insanı o kadar zayıf düşürüyor ki. Sizin hiç bir yeriniz burkuldu mu Athos?"

"Yok, yalnız hatırlıyorum, Fèrou Sokağı'ndaki çatışmada bir kılıç yarası almıştım da on beş on sekiz gün ben de seninki gibi rahatsızlıklar çekmiştim."

"Ama bu yemek yalnız sizin için hazırlanmamıştı değil mi Porthos?" dedi Aramis.

"Hayır" dedi Porthos, "misafirlerim vardı ama gelemeyeceklerini bildirdiler. Siz dolduruyorsunuz yerlerini ve

zararlı çıkacak değilim bundan herhalde. Mousqueton, iskemle getir, şarapları da artır!"

"Burada ne yediğimizi biliyor musunuz?" diye sordu Athos on dakika sonra.

"Allah allah!" diye karşılık verdi d'Artagnan, "ben şaraplı, enginarlı, ilikli dana eti yiyorum."

"Ben kuzu filetosu" dedi Porthos.

"Ben de tavuğun beyaz etini" dedi Aramis.

"Hepiniz yanılıyorsunuz" diye karşılık verdi Athos, "at eti yiyorsunuz."

"Haydi oradan!" dedi d'Artagnan.

"At!" dedi Aramis suratını ekşiterek. Yalnız Porthos sustu.

"Evet, at eti, değil mi Porthos, at eti yiyoruz, öyle değil mi? Hatta belki de koşum takımlarıyla birlikte!"

"Hayır, beyler, koşum takımını sakladım" dedi Porthos.

"Hepimiz birbirimize benziyoruz" dedi Aramis, "sanki sözleştik."

"Ne yapayım" dedi Porthos, "bu at bana gelen konukları utandırıyordu, ben de onları daha fazla küçük düşürmek istemedim!"

"Düşes'ten hâlâ haber yok değil mi?" diye sordu d'Artagnan.

"Yok" diye karşılık verdi Porthos. "Ayrıca bugün yemeğe beklediğim konuklardan bölge valisi o kadar çok istedi ki atı, verdim gitti ben de."

"Verdin!" diye bağırdı d'Artagnan.

"Evet, verdim, verdim işte!" dedi Porthos. "Çünkü bu at en aşağı yüz elli altın ederdi, aşağılık herif, seksen altından fazla vermeye razı olmadı."

"Eyersiz olarak mı?" diye sordu Aramis.

"Evet, eyersiz."

"Görüyorsunuz ya beyler" dedi Athos, "içimizde en iyi alışverişi Porthos yapmış."

Bunun üzerine hep birlikte kahkahalarla güldüler. Zavallı Porthos şaştı kaldı ama az sonra ansızın bastıran bu neşenin nedenini açıkladılar kendisine ve o da her zamanki gür sesiyle katıldı kahkahalara.

"Hepimiz keselerimizi doldurduk mu yani?" dedi d'Artagnan.

"Benimki pek dolu sayılmaz" dedi Athos. "Aramis'in İspanyol şarabı o kadar güzeldi ki uşakların arabasına altmış şişe yüklettim, bu da boşalttı kesemi tabii."

"Ben de aynı durumdayım" dedi Aramis. "Bütün paramı Montdidier Kilisesi'ne ve Amiens Cizvitlerine verdim; ayrıca yerine getirmem gereken sözler vardı, benim için, sizin için düzenlenen ayinler, nasılsa gene buluşacağımızdan emindim!"

"Ya ben?" dedi Porthos. "Dizimin burkulması bana nelere mal oldu biliyor musunuz? Mousqueton'un yaraları da cabası, cerrahı bazen günde iki defa getirtmek zorunda kaldım. Bu cerrah üstüne üstlük iki misli para istedi benden, çünkü Mousqueton serserisi, insanın ancak eczacılara gösterebilecekleri bir yerinden yaralanmış. Ona bir daha orasından yaralanmaması için öğütler verdim."

"Haydi canım!" dedi Athos, d'Artagnan ve Aramis'e bakıp gülümseyerek; "o garibe çok iyi davrandığınız belli; gerçek bir efendi gibi."

"Kısacası" diye devam etti Porthos, "masraflar ödendikten sonra, bana otuz altın kadar bir şey kalacak."

"Bende de on altın kadar bir şey var ancak" dedi Aramis.

"Haydi, haydi!" dedi Athos. "Toplumun Krezus'leriyiz biz anlaşılan. Sizde yüz altından geriye ne kaldı d'Artagnan?"

"Yüz altın mı? Ellisini size vermiştim ya."

"Öyle mi?"

"Allah allah!"

"Ha doğru! Şimdi hatırladım."

"Altı altın da hancıya verdim."

"Hayvanın biri o hancı! Niçin altın verdiniz ona?"

"Siz söylediniz."

"Doğru, ne safım ben. Peki ne kaldı geriye?"

"Yirmi beş altın" dedi d'Artagnan.

"Bende de" dedi cebinden ufak parçalar çıkaran Athos, "bende de..."

"Sizde bir şey yok."

"Evet çok az bir şey, lafını etmeye değmez."

"Bakalım şimdi, hepimizde ne kadar var: Porthos?"

"Otuz taçlı."

"Aramis?"

"On silahlı."

"Ya sizde d'Artagnan?"

"Yirmi beş."

"Hepsi ne yapıyor?" diye sordu Athos.

"Dört yüz yetmiş beş lira!" dedi Arşimet gibi hesabı kuvvetli olan d'Artagnan.

"Paris'e vardığımızda dört yüz lira kalır, bir de koşum takımlarımız."

"Peki ya birliğimizin atları ne olacak?" diye sordu Aramis.

"Yapılacak şey belli: Uşakların dört atıyla doğru düzgün iki at satın alırız ve bunu kurayla bölüşürüz. Dört yüz lirayla iyi kötü bir at daha alırız ve bunu da atı olmayan birine veririz, sonra cepte ne kalmışsa, hepsini bir araya getirir, bileği güçlü olan d'Artagnan'a veririz, o da ilk kumarhaneye girip şansını dener. Hepsi bu işte!"

"Yemeğimizi yiyelim öyleyse" dedi Porthos, soğuyor.

Gelecek konusunda biraz rahatlayan dört arkadaş karınlarını iyice doyurdular; artıkları da Mousqueton, Bazin, Planchet ve Grimaud'ya bıraktılar.

D'Artagnan Paris'e vardığında, Mösyö de Trèville'in, kendisinin silahşörler arasına alınması hakkındaki Kral buyruğunu bildiren mektubunu buldu.

Madam Bonacieux'yü bulma tutkusu dışında hayatında en çok istediği şeye kavuşan d'Artagnan, büyük bir keyifle, yarım saat önce ayrıldığı arkadaşlarını aramaya koştu, hepsini üzgün ve çok meşgul buldu. Hepsi Athos'ta toplanmışlardı. Bu da durumun oldukça ciddi olduğunu gösteriyordu.

Mösyö de Trèville, Majestenin 1 Mayıs'ta sefere çıkma konusundaki kesin kararını silahşörlere bildirmiş ve vakit geçirmeden araç gereç ve donanımlarını hazır etmeleri konusunda uyarmıştı onları.

Dört filozof şaşkınlık içinde bakıştılar. Mösyö de Trèville disiplin söz konusu olduğunda şakaya gelmezdi.

"Ne kadar gerekir bu iş için sizce?" diye sordu d'Artagnan.

"Hiç sorma!" diye karşılık verdi Aramis, "son derece cimri davranarak hesapladık, gene de bin beş yüz lira gerekiyor adam başına."

"Dört kere bin beş yüz, altı bin lira" dedi Athos.

"Bence" dedi d'Artagnan, "adam başına bin lira yeter; şunu da söyleyeyim ki, bir cimri gibi yapmadım bu hesabı, bir vekilharç..."

Bu vekilharç sözü uyandırdı Porthos'u.

"Bir fikrim var!" dedi.

"O da bir şey. Bende fikrin f'si bile yok" dedi Athos buruk bir halde, "ama d'Artagnan'a gelince beyler, aramıza katılmanın mutluluğu deliye döndürdü onu. Bin lira! Ben diyorum ki, yalnız bana iki bin gerekli."

"Dört kere iki sekiz eder" dedi Aramis. "Demek hepimizin donanımı için sekiz bin gerekiyor; eyerlerimiz var ama hiç değilse."

"Ayrıca" dedi Athos, Trèville'e teşekküre giden d'Artagnan'ın kapıyı kapatmasından sonra, "bir de arkadaşımızın parmağında parlayan o güzel elmas var. D'Artagnan kardeşlerini sıkıntıda bırakmayacak kadar iyi bir arkadaştır, hele hele orta parmağında bir kralın fidyesini taşıyorsa."

XXIX

DONANIM PEŞİNDE

Dört arkadaş içinde en meşgulü hiç kuşkusuz d'Artagnan'dı, üstelik d'Artagnan'ın bir muhafız olarak donanımı, soylu silahşörlerin donanımından daha kolaydı. Ama o zamana kadar görüldüğü gibi bizim Gaskonyalı, aşırı tedbirli hatta cimriliğe yatkın bir insandı; üstüne üstlük (nasıl izah edilebilirdi bu!) övünmekte de Porthos eline su dökemezdi onun. D'Artagnan, bu kibirli uğraşma huyuna daha az bencil bir kuruntu daha eklemişti şu sıralarda. Hiçbir haber alamadığı Madam Bonacieux'yle ilgili bilgi toplayabilmek için ne yapacağını bilemiyordu. Trèville, Kraliçe'ye söz etmişti olaydan;

Kraliçe genç tuhafiyeci kadının nerede olduğunu bilmiyordu ama aratacağına söz vermişti. Ne var ki kesin bir söz değildi bu ve d'Artagnan'a pek güven vermiyordu.

Athos'sa odasından hiç çıkmıyordu, donanımı konusunda en küçük bir girişimde bulunmaya niyeti yoktu.

"Önümüzde on beş gün var" diyordu arkadaşlarına, "bu on beş gün içinde bir şey bulamazsam, daha doğrusu bir şeyler gelip beni bulmazsa, beynime bir kurşun sıkamayacak kadar dini bütün bir Katolik olduğuma göre ben de gider Kardinal hazretlerinin dört muhafızına sataşırım ya da sekiz İngiliz'le dalaşırım ve birinden birinin beni temizlemesini beklerim; sayıca benden üstün olacaklarına göre pek de uzatmazlar bu işi. Sonuç olarak Kral uğruna öldüğüm söylenir ve ben de donanıma falan gerek kalmadan görevimi yapmış olurum."

Porthos elleri arkasında, başını bir aşağı bir yukarı sallayarak dolaşıyor ve şöyle diyordu:

"Ben düşüncemde ısrarlıyım!"

Hiçbir şey düşünemeyen ve epey kuruntulu olan Aramis ise hiç konuşmuyordu.

Bu üzüntü verici ayrıntılar dostlar arasında büyük bir sıkıntının hüküm sürmekte olduğunun belirtisiydi.

Öte yandan uşaklar da Hippolytos'un hizmetkârları gibi, efendilerinin üzüntülerini paylaşıyorlardı. Mousqueton ekmek stoku yapıyordu, eskiden beri sofuluğu bırakmamış olan Bazin sürekli kiliselerdeydi, Planchet ise sineklerin uçuşunu izliyordu. Grimaud'ya gelince, o, genel hüznün ve efendisinin zorunlu kıldığı sessizliğin içinde taşları bile duygulandırabilecek "ah"lar çekiyordu.

Üç arkadaş -üç arkadaş diyoruz çünkü Athos'un donanım konusunda en küçük bir girişimde bulunmayacağı konusunda yemin ettiğini söylemiştik daha önce- sabah erken saatlerde evden çıkıyor ve çok geç dönüyorlardı. Sokaklarda

dolaşıp duruyor, gelip geçenlerden birinin kesesini düşürüp düşürmediğini kolluyorlardı. Gittikleri her yerde öylesine dikkatli davranıyorlardı ki, görenler bir iz peşinde olduklarını sanırdı. Rastlaştıklarında da birbirlerine "Bir şey buldun mu?" diye sorar gibi bakıyorlardı.

İçlerinde ilk defa bir şeyler düşünen Porthos'tu ve düşüncelerinde ısrar ettiğinden, ilk önce harekete geçen de o oldu. Bu Porthos tam bir eylem adamıydı. D'Artagnan bir gün onu Saint-Leu Kilisesi'ne doğru yürürken gördü ve içgüdüsünün sesine uyup peşinden gitti. Porthos bıyıklarını burup, keçi sakalını sıvazladıktan sonra kutsal binaya girdi. Çok cüretkâr birtakım işlerin peşinde olduğunun kanıtıydı bu. D'Artagnan görünmemek için bazı önlemler aldığından, Porthos gözetlendiğinin farkında değildi kesinlikle. D'Artagnan arkasından içeri girdi. Porthos bir direğe dayandı, hâlâ fark edilmemiş olan d'Artagnan da başka bir direğe dayandı.

Bu sırada kilisede vaaz olduğundan içerisi çok kalabalıktı. Porthos durumdan yararlanıp kadınları süzmeye başladı. Mousqueton'un gösterdiği özen sayesinde, dış görünüşü içindeki yıkımı yansıtmıyordu o kadar. Şapkası biraz eskimiş, tüylerinin rengi solmuştu, işlemeleri de biraz yıpranmış, dantelleri kıvrılmıştı ama kilisenin loş ortamında hiç göze batmıyordu bunlar ve Porthos gene aynı yakışıklı Porthos'tu.

D'Artagnan, Porthos'un dayandığı direğe en yakın sırada oturan olgun, biraz solgun, biraz kuru ama gene dimdik ve gururlu duran güzel bir kadını tam bu sırada fark etti. Porthos kaçamak bakışlarla süzüyordu bu kadını ve sonra gözlerini tekrar uzaklara dikiyordu.

Öte yandan kadın da arada bir kızarıyor, uçarı Porthos'u ani bakışlarla süzüyor ve bu anlarda Porthos'un bakışlarında öfkeli kıvılcımlanmalar görülüyordu. Siyah başlıklı kadının için için zorlu bir mücadele verdiği belli oluyordu, çünkü

dudaklarını kan çıkarıncaya kadar ısırıyor, burnunun ucunu kaşıyor, oturduğu bankta umutsuzca kımıldanıp duruyordu.

Durumu gören Porthos bir kez daha bıyığını burdu, keçi sakalını sıvazladı ve bu sefer de koro yerine yakın bir yerde oturan gerçekten güzel bir kadına işaretler yapmaya başladı. Kadın güzel olduğu kadar soylu biriydi de büyük olasılıkla, çünkü arkasında duran bir zenci çocuğun getirdiği anlaşılan yastığa diz çökmüştü ve dua okuduğu kutsal kitabı içine koyduğu armalı kutuyu da hizmetçisi taşıyordu.

Siyah başlıklı kadın bu olaylar olup biterken Porthos'un bakışlarını izledi, bu bakışların en sonunda, kadife yastıklı, zenci çocuklu ve hizmetçili güzel kadına takıldığını gördü.

Bu sırada Porthos kararlılıkla sürdürüyordu oyununu; göz kırpıyor, parmaklarını dudaklarına götürüyor, güzel kadını gerçekten bitiren öldürücü gülümsemeler atıyordu.

Kadın, bir anda, suçlu olduğunu kabul edercesine, göğsünü yumruklayıp derinden öyle bir ah çekti ki herkes hatta kırmızı yastıklı kadın bile o tarafa dönüp baktı; Porthos oralı olmadı. Oysa her şeyi çok iyi anlamıştı ama hiçbir şey duymamış gibi yaptı.

Kırmızı yastıklı kadın siyah başlıklı kadını çok etkilemişti çünkü gerçekten güzel bir kadındı ve çok tehlikeli bir rakibe havası vardı. Porthos'u çok etkilemişti çünkü onu siyah başlıklı kadından çok daha güzel buluyordu; kadının ayrıca d'Artagnan üstünde de büyük bir etkisi olmuştu çünkü o bu kadının Meung, Calais ve Louvre'da sürekli karşısına çıkan ama hep elinden kaçırdığı, yüzünde yara izi bulunan adamın Milady diye selamladığı kadın olduğunu anlamıştı.

D'Artagnan kırmızı yastıklı kadını gözünden kaçırmadan, Porthos'un, pek eğlendirici bulduğu oyununu izlemeyi sürdürdü. Siyah başlıklı kadının Ours Sokağı'nda oturan vekilharç kadın olduğunu sanıyordu ve bu sokak Saint-Leu Kilisesi'nden çok uzakta değildi.

D'Artagnan, duruma şöyle bir bakıp, Porthos'un Chantilly yenilgisinin intikamını almaya çalıştığını sezdi. Vekilharç kadının kesesini açmakta ne kadar pintice davrandığını mutlaka anımsıyordu Porthos.

Bu arada da d'Artagnan, kadınlardan hiçbirinin yüzünün Porthos'un düşkün olduğu kadın tipine uymadığını fark etti. Bunların tümü kuruntu ve hayaldi ama gerçek bir aşk için, gerçek bir kıskançlık için, kuruntu ve hayalden başka bir gerçeklik var mıdır?

Vaaz bitti; vekilharç kadın, okunmuş su kabının bulunduğu yere doğru ilerledi, Porthos ondan önce davrandı ve tek parmağı yerine tümüyle elini soktu suya. Vekilharç kadın, Porthos'un kendisi için zahmete girdiğini sanarak gülümsedi ama çok çabuk ve acı bir biçimde yanıldığını gördü. Porthos, kadının yanına varmasına üç adım kala başını çevirdi, yerinden kalkıp, peşinde zenci çocuk ve hizmetçisiyle yaklaşmakta olan kırmızı yastıklı kadına dikti gözlerini.

Kırmızı yastıklı kadın yanına gelince Porthos okunmuş suların aktığı elini çıkardı kabın içinden; güzel dindar kadın zarif eliyle Porthos'un kocaman eline dokundu, gülümseyerek haç çıkardı ve kiliseden ayrıldı.

Vekilharç kadın bu kadarının da fazla olduğunu düşündü. Porthos'la bu kadın arasında bir ilişki olduğundan hiç şüphesi yoktu artık. Soylu bir kadın olsaydı, düşüp bayılırdı anında ama bir vekilharçtan başka bir şey olmadığından, içinde birikmiş öfkeyle şunları söyledi silahşöre:

"Mösyö Porthos, bana da okunmuş su vermeyecek misiniz?"

Bu sesi işiten Porthos, yüz yıl sürmüş bir uykudan uyanır gibi sıçradı yerinden.

"Ma... Madam! diye bağırdı, siz miydiniz? Kocanız beyefendi Coquenard nasıllar? Gene öyle cimri mi? İki saat

süren bu vaaz sırasında gözlerim nereye bakıyordu da sizi göremedim?"

"İki adım ötenizdeydim" diye karşılık verdi vekilharç kadın. "Beni fark etmediniz çünkü biraz önce okunmuş su verdiğiniz güzel kadındaydı gözleriniz."

Porthos sıkılmış gibi yaptı.

"Ya! Fark ettiniz demek..." dedi.

"Görmemek için kör olmak gerekirdi."

"Evet" dedi ilgisiz bir tavırla Porthos, "bir arkadaşımın tanıdığı bir düşestir kendisi. Kocası çok kıskanç olduğundan güçlükle görebiliyorum onu, bugün de sırf beni görmek için kiliseye geleceğini haber vermişti önceden. Köşe bucaktaki bu döküntü kiliseye benim için geldi yalnızca."

"Mösyö Porthos" dedi vekilharç kadın, "beş dakikalığına kolunuzu verir miydiniz bana lütfen? Sizinle konuşmak isterdim."

"Ne demek, Madam" dedi Porthos, karşısındaki alıkla alay eden bir kumarbaz gibi sinsice gözünü kırparak.

Bu sırada Milady'yi izleyen d'Artagnan geçiyordu; Porthos'a doğru baktı ve bu göz kırpışı yakaladı.

"İyi!" dedi içinden, bu çapkınlık döneminin pek sıkı olmayan törelerine uygun biçimde düşünerek. "Hiç değilse içimizden biri donanımını zamanında sağlayacak."

Porthos, dümene terk edilmiş bir sandal gibi vekilharç kadının kolunun baskısına bıraktı kendisini, Saint-Magliore Manastırı'nın bulunduğu yere vardı. Burası iki ucu kapalı tenha bir geçitti. Gündüzleri karınlarını doyuran dilencilerden ve oynayan çocuklardan başka kimse görülmezdi.

"Ah! Mösyö Porthos!" diye bağırdı vekilharç kadın; muhitinde kendisini tanıyabilecek birinin bulunmadığından emindi o saatte. "Ah! Mösyö Porthos! Sizin ne kadar büyük bir savaşçı olduğunuz nasıl da anlaşılıyor!"

"Ben mi Madam!" dedi Porthos kasılarak. "Niçin böyle söylüyorsunuz?"

"Yaptığınız işaretler, okunmuş su! Ama o hanım, arkasındaki zenci çocuk ve hizmetçisiyle Prenses'ti galiba!"

"Yanılıyorsunuz, hayır efendim, yalnızca bir Düşes'ti o."

"Ya kapıda bekleyen atlı, üniformalı arabacı ve üniforma?"

Porthos ne atlıyı, ne arabayı görmüştü ama kıskanç kadın bakışlarıyla Madam Coquenard her şeyi görmüştü.

Porthos işin başında kırmızı yastıklı kadına Prenses demediğine pişman olmuştu.

"Ah! Siz güzellerin sevgili delikanlısısınız" diyerek içini çekti vekilharç kadın.

"Ama" diye karşılık verdi Porthos, "takdir edersiniz ki doğanın bana bahşettiği bu fizikle talihim her zaman açık olur."

"Tanrım! Erkekler ne kadar çabuk unutuyorlar!" diye bağırdı vekilharç kadın gökyüzüne bakarak.

"Kadınlar kadar çabuk değil herhalde, bana öyle geliyor" diye karşılık verdi Porthos, "çünkü yaralanıp, cerrahlara teslim edildiğim sırada, ben de sizin kurbanınız oldum yanılmıyorsam. Ünlü bir ailenin evladı olan ben, sizin dostluğunuza güvenmiştim, Chantilly'de berbat bir handa, önce aldığım yaralardan, sonra da açlıktan ölüyordum az daha. Ve siz gönderdiğim ateşli mektuplara cevap verme zahmetine bile katlanmadınız."

"Ama, Mösyö Porthos..." diye mırıldandı dönemin saygın kadınlarının davranış kuralları uyarınca yanlış davrandığını sezmeye başlamış olan vekilharç kadın.

"Ben ki sizin için Kontes de Penaflor'u feda etmiştim..."

"Biliyorum."

"Barones..."

"Mösyö Porthos, üzmeyin beni."

"Düşes...

"Mösyö Porthos, biraz daha yüce gönüllü olun."

"Haklısınız Madam, devam etmeyeceğim."

"Ama para verme lafını duymak istemeyen ben değil, kocamdır."

"Madam Coquenard" dedi Porthos, "bana yazdığınız ve belleğime kazınmış olarak sakladığım mektubu hatırlasanıza."

Vekilharç kadın inledi.

"Ama ödünç almak istediğiniz para çok fazlaydı" dedi.

"Madam Coquenard size seçme hakkı tanıyorum. Düşes şeye bir mektup yazmam yeterli olurdu... Adını söylemek istemiyorum, çünkü bir kadını zor durumda bırakmak istemem ama bildiğim şu ki bana bin beş yüz lira göndermesi için mektup yazabilirdim ona."

Vekilharç kadının gözünden bir damla yaş döküldü.

"Mösyö Porthos" dedi, "yemin ederim ki çok ağır bir ceza verdiniz bana, ilerde böyle zor durumda kalırsanız, gene bana başvurun!"

"Boş verin efendim!" dedi birden başkaldırırcasına Porthos. "Paradan söz etmeyelim lütfen, çok onur kırıcı."

"Artık beni sevmiyorsunuz demek!" dedi usulca ve hüzünlü bir sesle vekilharç kadın.

Porthos görkemli suskunluğunu sürdürdü.

"Demek böyle cevap veriyorsunuz bana öyle mi? Yazık! Anlıyorum."

"Bana yaptığınız hakareti düşünün Madam. Acısı burada kaldı" dedi Porthos, elini yüreğine götürerek ve kuvvetle bastırarak.

"Tamir edeceğim sevgili Porthos, sıkma canını!"

"Hem ne istiyordum ki ben sizden?" dedi Porthos sevimli bir halde omuz silkerek. "Borç, başka bir şey değil. Her şey bir yana mantıksız biri değilim ki ben. Sizin zengin olmadığınızı biliyorum, Madam Coquenard; zavallı kocanızın yoksul davacılardan birkaç altın sızdırmak için neler çektiğini de biliyorum. Ah! Kontes, Markiz ya da Düşes olsaydınız, o zaman başka, bağışlamazdım sizi."

Vekilharç kadın irkildi birden.

"Mösyö Porthos, şunu iyi bilin ki benim kasam bir vekilharç kasasıdır ve sizin komik eski sevgililerinizin kasalarından daha doludur her zaman."

"Bana iki kez hakaret ediyorsunuz şu halde" diye bağırdı Porthos, vekilharcın kolunu kendi kolundan çıkararak, "çünkü Madam Coquenard, eğer zenginseniz, beni reddetmenizin mazereti kalmıyor."

"Zengin dediysem" diye karşılık verdi çok ileri gittiğini anlayan vekilharç kadın, "bunu sözcüğün gerçek anlamında almadım. O kadar zengin değilim, rahat yaşıyorum hepsi bu."

"Bakın Madam" dedi Porthos, "bunları konuşmayalım artık, rica ediyorum. Yanlış anladınız beni, aramızdaki bütün sempati gitti."

"Ne kadar nankörsünüz!"

"Kabahati kendinizde aramanızı tavsiye ederim size!" dedi Porthos.

"Güzel düşesinizin peşinden gidin! Tutmuyorum sizi."

"O kadar da iş geçmiş değil ondan, sanıyorum!"

"Bakın Mösyö Porthos, bir kez daha, son kez soruyorum. Beni hâlâ seviyor musunuz?"

"Ne yazık ki Madam!" dedi Porthos, çok acıklı bir sesle.

"Yakında bir sefere çıkacakken ve bu seferde öleceğimi hissettiğim şu sırada..."

"Ah! Böyle konuşmayın!" diye bağırdı vekilharç kadın hıçkırıklar içinde.

"İçimden bir ses böyle diyor" diye devam etti Porthos, ortamı giderek daha hüzünlü bir hale getirerek.

"Yeni bir aşk yaşamaya başladınız desenize."

"Hayır, açık konuşuyorum sizinle. Beni duygulandıran yeni bir şey yok kesinlikle. Ama şurada, kalbimin derinliklerinde, sizden söz eden bir şeyler duyar gibi oluyorum. Ve biliyorsunuz ya da bilmiyorsunuz, on beş gün sonra alınyazımızı belirleyecek bir sefer başlıyor; bu nedenle donanımımızı tamamlamak için koşuşturacağım ve başımı kaşıyacak zamanım olmayacak. Ayrıca bu iş için gerekli parayı bulmak amacıyla Bretagne'a ailemin yanına kadar gidip gelmem gerek."

Porthos kadının içinde aşk ve cimrilik arasında son bir mücadele olduğunu anladı.

"Biraz önce görmüş olduğunuz Düşes'in topraklarıyla bizim topraklarımız komşu olduğundan yola birlikte çıkacağız" diye sürdürdü konuşmasını. "Bildiğiniz gibi iki kişilik yolculuk tek başına yapılan yolculuktan daha az sıkıcı geçer."

"Peki Paris'te hiç dostunuz yok mu Mösyö Porthos?" diye sordu vekilharç kadın.

"Var sanıyordum" diye karşılık verdi Porthos gene hüzünlü haliyle, "ama kesinlikle yanılmış olduğumu anladım."

"Dostlarınız var Porthos, var dostlarınız!" dedi vekilharç kendisini bile şaşırtan bir heyecan içinde. "Yarın bize uğrayın. Siz benim teyzemin oğlusunuz, yani kuzenim sayılırsınız, Picardie'den Noyon'dan gelmişsiniz buraya; Paris'te bir sürü işiniz var ve bu işleri sizin için takip edecek kimse yok. Bunların tümü aklınızda kalacak mı?"

"Tabii Madam."

"Yemek saatinde gelin."

"Tamam."

"Kocamın karşısında da sıkı durun, yetmiş altı yaşında olmasına rağmen kurnazdır."

"Yetmiş altı yaşında ha! Vay anasını be! Ne güzel yaş!" dedi Porthos.

"Yaşlılık diyorsunuz değil mi Mösyö Porthos, zavallı adamcağız her an dul bırakabilir beni" diye devam etti vekilharç kadın Porthos'a anlamlı bir bakış atarak. "Bereket versin, evlilik sözleşmemize göre mal mülk tümüyle hayatta kalanın olacak."

"Hepsi mi?" diye sordu Porthos.

"Hepsi."

"Görüyorum ki tedbirli bir kadınsınız sevgili Madam Coquenard" dedi Porthos sevgiyle vekilharcın elini sıkarak.

"Anlaştık o halde değil mi Mösyö Porthos?" dedi cilveli bir tavırla kadın.

"Hayat boyu" diye karşılık verdi Porthos aynı tavırla.

"Allahaısmarladık hain erkeğim."

"Güle güle unutkan kadınım."

"Yarın görüşürüz meleğim!"

"Yarın hayatımın ateşi!"

XXX

MİLADY

D'Artagnan, fark ettirmeden Milady'yi izlemişti. Milady, arabasına binmiş ve arabacısına Saint-Germain'e gitme emri vermişti.

İki güçlü atın tırısta çektiği arabayı yaya olarak izlemeye kalkışmak boşunaydı. D'artagnan bunun üzerine Fèrou Sokağı'na döndü.

Seine Sokağı'nda Planchet'ye rastladı; Planchet bir pasta fırının önünde, insanın ağzını sulandıran çörekleri seyrediyordu hayranlıkla.

Planchet'ye hemen Mösyö de Trèville'in ahırında biri efendisi d'Artagnan, biri de kendisi için olmak üzere iki at eyerlemesi için emir verdi. Mösyö de Trèville, d'Artagnan'ın ahırından dilediği gibi yararlanmasına izin vermişti artık.

Planchet, Colombier Sokağı'na doğru yollandı, d'Artagnan da Fèrou Sokağı'na doğru. Athos evinde oturmuş Picardie'den getirdiği bir İspanyol şarabını içmekle meşguldü. Grimaud'ya d'Artagnan için de bir bardak getirmesini işaret etti ve Grimaud her zamanki gibi emrini yerine getirdi.

D'Artagnan, Athos'a, kilisede Porthos ve vekilharç kadın arasında olup bitenleri anlattı ve arkadaşlarının şu saatlerde belki de donanımını düzmekte olduğunu söyledi.

"Bana gelince" diye karşılık verdi Athos hikâyenin sonunda, "ben çok rahatım, çünkü benim koşum takımlarımı kadınlar düzmeyecek."

"Oysa ki sevgili Athos, sizin gibi yakışıklı, kibar, soylu birinin aşkına ne prensesler, ne de kraliçeler dayanabilirdi."

"Amma da toy şu d'Artagnan!" dedi Athos omuz silkerek.

Ve Grimaud'ya ikinci bir şişe daha getirmesini işaret etti.

Bu sırada Planchet kapı aralığından başını uzattı ve çekinerek iki atın hazır olduğunu haber verdi efendisine.

"Ne atları?" diye sordu Athos.

"Mösyö de Trèville'den şöyle bir Saint-Germaine'e kadar uzanmak için ödünç aldığım iki at."

"Ne yapacaksınız Saint-Germain'de?" diye sordu bu sefer Athos.

Bunun üzerine d'Artagnan kilisedeki karşılaşmayı, ezeli meşguliyeti şakağında yara izi bulunan siyah pelerinli adamla kadını nasıl gördüğünü anlattı.

"Yani Madam Bonacieux gibi bu kadına da âşıksınız siz" dedi küçümseyici bir tavırla omuz silkerek; insani zaaflara karşı merhamet duyguları içindeydi sanki.

"Ben mi, hiç ilgisi yok!" diye bağırdı d'Artagnan. "Ben yalnızca kadının da ilişkili olduğu gizemi aydınlatmaya çalışıyorum. Neden bilmiyorum, bu kadına ne kadar yabancı olursam olayım, o da benim için ne kadar yabancı sayılırsa sayılsın, çok etkiliyor beni."

"Aslında haklısınız" dedi Athos, "ben ortadan kaybolduğunda arama zahmetine değecek bir kadın tanımıyorum. Madam Bonacieux kaybolduysa, kendisinin bileceği bir iştir, bakar başının çaresine!"

"Hayır, Athos, hayır, yanılıyorsunuz" dedi d'Artagnan, "ben zavallı Constance'ımı her zamankinden daha çok seviyorum ve eğer nerede olduğunu bilseydim, orası dünyanın öbür ucu da olsa, düşmanlarından kurtarmak için giderdim oraya ama bilmiyorum ki, bütün araştırmalarım boş çıktı. Ne yapalım? Kendimizi avutmamız gerekiyor."

"Milady'yle avunun o halde sevgili d'Artagnan; bu sizi oyalayabilirse bütün kalbimle isterim bunu."

"Bakın, Athos" dedi d'Artagnan, "içeri tıkılmış gibi burada bekleyeceğinize atlayın atınıza ve Saint-Germain'e gelin benimle birlikte."

"Dostum" diye karşılık verdi Athos, "atım varsa binerim, yoksa yaya gezerim."

"Bense" diye karşılık verdi, Athos'un, başka birisinden

gelse yaralayabilecek mizantropluğu karşısında gülümseyen d'Artagnan, "ben sizin kadar gururlu değilim, ne bulursam ona binerim. Neyse Allahaısmarladık sevgili Athos."

"Güle güle" dedi silahşör. Grimaud'ya da getirdiği şişeyi açmasını işaret etti.

D'Artagnan'la Planchet atlarına atladılar ve Saint-Germain yolunu tuttular.

D'Artagnan yol boyunca, sürekli Madam Bonacieux'nün söylediklerini düşündü. D'Artagnan öyle çok duygulu biri değildi ama güzel tuhafiyeci kadın gerçekten etkilemişti onu; söylediği gibi onu bulmak için dünyanın bir ucuna gitmeye hazırdı. Ama dünyanın çeşitli uçları vardı ve üstelik de yuvarlaktı, dolayısıyla ne tarafa yöneleceğini bilemiyordu.

Bu arada da Milady'nin kim olduğunu öğrenmeye çalışacaktı. Milady siyah pelerinli adamla konuşmuştu, demek tanıyordu onu. Oysa d'Artagnan'a göre Madam Bonacieux'yü ilk sefer olduğu gibi ikincisinde de kaçıran aynı adamdı. Bu nedenle d'Artagnan Milady'nin ardına düşmekle, aslında Constance'ı da aradığını söylerken yalan söylemiş olmuyordu ya da yarı yarıya yalan söylemiş gibi oluyordu.

D'Artagnan, bir yandan bunları düşünerek, bir yandan da atını mahmuzlayarak yol almış ve bir süre sonra Saint-Germain'e varmıştı. On yıl sonra XIV. Louis'nin dünyaya geleceği köşkün önünden geçiyordu. Acaba yakışıklı İngiliz'in izine rastlayabilir miyim, diye etrafına bakarak ıssız bir sokaktan geçerken, birden, o çağın anlayışına uygun olarak hiç sokağa bakan penceresi olmayan güzel bir evin giriş katında tanıdık bir sima görür gibi oldu. Bu sima çiçeklerle bezenmiş teras gibi bir yerde geziniyordu. Planchet ondan da önce tanımıştı adamı. "Efendim!" dedi d'Artagnan'a dönerek. "Alık alık bakan şu yüzü tanımadınız mı?"

"Hayır" dedi d'Artagnan, "ama bu yüzü kesinlikle ilk kez görmediğimden de eminim."

"Kesinlikle inanıyorum buna" dedi Planchet, "zavallı Lubin bu, bir ay önce Calais'de, valinin evine giden yolda rezil ettiğiniz Kont Wardes'ın uşağı."

"Ha! doğru" dedi d'Artagnan, "şimdi tanıdım, o seni tanımış mıdır?"

"İnanın efendim, öyle kötü durumdaydı ki, hafızasında benden açık seçik bir şeyler kalmış olacağını sanmam."

"Git konuş şu oğlanla bakalım" dedi d'Artagnan, "laf arasında da bir öğren bakalım efendisi ölmüş mü?"

Planchet attan indi, doğruca Lubin'e gitti; adam gerçekten de tanıyamadı onu ve iki uşak son derece içten bir sohbete daldılar. Bu arada d'Artagnan da iki atla birlikte küçük bir sokağa daldı, bir evin çevresini dolandı, fındık ağaçlarının arkasından, sohbeti dinlemeye başladı.

Bulunduğu yere henüz yerleşmişti ki, bir araba sesi duydu ve Milady'nin arabasının tam karşısında durduğunu gördü. Yanılmıyordu. Arabanın içinde Milady vardı. D'Artagnan atının boynuna doğru uzandı ve kendini göstermeden olup biteni öğrenmek istedi.

Milady o güzel sarı saçlı başını arabanın kapısından uzattı ve hizmetçisine emirler verdi.

Yirmi yirmi iki yaşlarında, uyanık ve eline çabuk, bu güzel genç kız gerçekten soylu hanımlara layık bir hizmetçiydi; o dönemin geleneklerine uygun olarak oturduğu basamaktan aşağı atladı ve d'Artagnan'ın Lubin'i gördüğü terasa doğru ilerledi.

D'Artagnan hizmetçiyi gözleriyle izledi, terasa yöneldiğini gördü. Ama, tesadüfen, bu sırada Lubin'i içerden çağırdılar ve Planchet yalnız kalınca etrafına bakıp d'Artagnan'ın nereye gitmiş olabileceğini araştırmaya başladı.

Hizmetçi, Lubin sandığı Planchet'ye yaklaştı ve bir pusula uzatarak şöyle dedi:

"Efendinize."

"Efendime mi?" diye karşılık verdi Planchet şaşkın bir halde.

"Evet, hem de acil. Çabuk alın lütfen."

Sonra tekrar koşarak arabaya gitti; bu arada araba da çevrilmiş, geldiği yöne döndürülmüştü. Hizmetçi basamağa atladı, araba hareket etti.

Planchet pusulayı elinde şöyle bir evirip çevirdi, her zamanki itaat etme alışkanlığıyla terastan aşağı atladı, küçük sokağa girdi ve yirmi adım kadar ilerde d'Artagnan'a rastladı. Her şeyi gören d'Artagnan da ona doğru gelmekteydi.

"Size efendim" dedi Planchet, pusulayı delikanlıya uzatarak.

"Bana mı?" diye sordu d'Artagnan. "Emin misin?"

"Allah allah! Emin miyim! Hizmetçi 'Efendin için' dedi. Sizden başka efendim yok benim. Neyse... hizmetçi de hizmetçi yani!"

D'Artagnan pusulayı açtı ve okudu:

> *Sizinle ilgi derecesinin ne olduğunu söylemeyen biri, ormanda hangi gün gezintiye çıkabileceğinizi öğrenmek istiyor. Yarın Champ du Drap d'Or hanında kırmızı-siyah renkli giysileri olan bir uşak cevabınızı bekleyecek.*

"Oh! Oh! Ne güzel!" dedi içinden d'Artagnan. "Pes doğrusu. Anlaşılan Milady'yle ben aynı kişinin sağlığıyla yakından ilgiliyiz. Peki! Planchet, Kont Wardes nasılmış bakalım? Ölmemiş ya!"

"Hayır efendim, vücuduna dört kılıç darbesi yiyen bir

insan ne kadar iyi olabilirse, o kadar iyiymiş, çünkü hatırlarsınız, dört kez saplamıştınız kılıcınızı ona, fazla kan kaybettiğinden düzelememiş hâlâ. Efendime söylediğim gibi, Lubin tanımadı bile beni, başından sonuna kadar bizim maceramızı anlattı bana."

"Çok iyi Planchet, sen uşakların kralısın, şimdi atına atla ve arabaya yetişelim."

Arabaya yetişmeleri o kadar uzun sürmedi, beş dakika sonra arabanın yol kenarında durduğunu gördüler. Arabanın kapısının yanında gösterişli bir kıyafet içinde bir atlı vardı.

Milady ile atlı arasında öylesine heyecanlı bir konuşma geçiyordu ki, d'Artagnan'ın arabanın öteki kapısının yanında durduğunu güzel hizmetçiden başka gören olmadı.

Konuşma İngilizce'ydi ve d'Artagnan İngilizce bilmezdi ama konuşmasından güzel İngiliz kadının çok öfkeli olduğunu anladı d'Artagnan. Sözlerini de konuşmanın niteliğini çok iyi gösteren bir hareketle bitirdi. Yelpazesini öylesine şiddetle çarptı ki, bu küçük kadın eşyası paramparça oldu.

Atlı, Milady'nin sabrını iyice taşıran bir kahkaha attı.

D'Artagnan müdahelede bulunma zamanının gelmiş olduğunu düşündü; öteki kapıdan yanaşarak saygıyla eğildi.

"Madam" dedi, "size hizmet etmeme izin verir misiniz? Bu atlı sizi kızdırmış galiba. Tek bir kelime söyleyin Madam ve kibarlıktan nasibini almamış bu adamı cezalandırayım."

Ağzından daha ilk kelimeler çıkar çıkmaz Milady döndü ve hayretle delikanlıya baktı, sözlerini bitirince de:

"Mösyö" dedi, mükemmel bir Fransızca'yla, "benimle tartışan kardeşim olmasaydı, memnuniyetle kabul ederdim himayenizi."

"Özür dilerim o zaman" dedi d'Artagnan, "bunu bilemeyebileceğimi takdir edersiniz Madam."

"Bu sersem niye karışıyor" diye bağırdı, Milady'nin, kardeşi olduğunu söylediği atlı, arabanın kapısına doğru eğilerek, "niçin yoluna gitmiyor?"

"Sersem sizsiniz" dedi d'Artagnan; atının boynuna doğru uzanıp, arabanın öbür kapısının bulunduğu yerden karşılık vermişti. "Yoluma da gitmiyorum çünkü burada durmak hoşuma gidiyor."

Atlı, kızkardeşine İngilizce birkaç kelime söyledi.

"Ben sizinle Fransızca konuştum" dedi d'Artagnan, "siz de lütfen benimle aynı dilde konuşun, rica ediyorum. Hanımefendinin kardeşisiniz, olabilir ama Allah'tan benim kardeşim değilsiniz."

Genellikle bütün kadınlar gibi çekingen olan Milady'nin de kavganın daha fazla büyümemesi için müdahele edeceği düşünülebilirdi ama tam tersine birden arabaya atlayıp, arabacıya bağırdı:

"Hemen konağa!"

Güzel hizmetçi yakışıklığıyla kendisini etkilediği anlaşılan d'Artagnan'ı kaygılı bakışlarla süzdü.

Araba hareket etti ve iki adam karşı karşıya kaldılar, onları ayıran hiçbir fiziksel engel yoktu artık.

Atlı, arabayı izlemek için davrandı ama d'Artagnan karşısındakinin Amiens'te kumarda atını alan ve Athos'tan da az kalsın elmasını alacak olan İngiliz olduğunu anlayınca iyice kudurdu, atını yularından tuttu ve durdurdu onu.

"Hey Mösyö!" dedi. "Bakıyorum da benden de sersemsiniz siz. Çünkü aramızda bir tartışma geçtiğini unutmuş gibisiniz."

"Ha!" dedi İngiliz, "siz misiniz! Siz mutlaka bir oyun oynamak zorunda mısınız?"

"Evet ve şimdi bir intikam almam gerektiğini

hatırladım. Göreceğiz efendim kılıçta da zar kadar usta mısınız?"

"Gördüğünüz gibi kılıcım yok" dedi İngiliz, "silahsız bir adama yiğitlik mi taslayacaksınız?"

"Kaldığınız yerde bir kılıcınız vardır umarım" diye karşılık verdi d'Artagnan. "Her halükârda, benim iki kılıcım var, isterseniz birini verebilirim size."

"Gerek yok" dedi İngiliz, "bu türden yeteri kadar gerecim var benim."

"Peki efendim" diye karşılık verdi d'Artagnan, "o halde en uzununu seçin ve bu akşam gelip gösterin bana."

"Nereye geleceğimi söyler misiniz lütfen?"

"Luxembourg'un arkasına. Size önerdiğim türden gezintiler için üstüne yoktur buranın."

"Peki, orada olacağım."

"Saat kaçta?"

"Altıda."

"Ha bu arada, bir ya da iki dostunuzu da yanınıza alabilirsiniz değil mi?"

"Benimle aynı oyunu oynamaktan onur duyacak üç dostum var."

"Üç? Harika! Ne güzel bir rastlantı!" dedi d'Artagnan. "Tam da benim hesap ettiğim gibi."

"Şimdi söyler misiniz, kimsiniz?" diye sordu İngiliz.

"Ben d'Artagnan'ım, Gaskonyalı, Mösyö des Essarts'ın birliğinde muhafız. Ya siz?"

"Ben, Lord Winter, Sheffield Baronu."

"Sayın Baron, her ne kadar adlarınızı akılda tutmak zorsa da, hizmetkârınızım efendim" dedi d'Artagnan.

Ve atını mahmuzlayarak dört nala kaldırdı, Paris'e doğru uzaklaştı.

D'Artagnan böyle durumlarda âdeti olduğu üzere, doğruca Athos'a gitti.

Athos kanepeye uzanmış yatıyordu; daha önce söylemiş olduğu gibi donanımın gelip kendisini bulmasını bekliyordu.

Athos'a, Mösyö de Wardes'ın mektubu dışında olup biten her şeyi anlattı.

Athos bir İngiliz'le dövüşeceğini öğrenince pek sevindi. Bunun onun en büyük rüyası olduğunu söylemiştik daha önce.

Hemen uşakları gönderip Porthos'la Aramis'e de haber verdiler durumu.

Porthos kılıcını kınından çekti ve duvardaki gölgesiyle vuruşmaya başladı, arada geri çekiliyor ve bir dansçı gibi dizlerini büküyordu. Hâlâ şiiri üzerinde çalışan Aramis, Athos'un çalışma odasına kapanmıştı ve kendisini ancak kılıçları kınından çekme zamanı geldiğinde rahatsız etmelerini rica etmişti.

Athos, Grimaud'ya işaret ederek bir şişe şarap istedi.

D'Artagnan'a gelince, o, uygulamasını daha sonra göreceğimiz küçük bir plan tasarladı; büyük bir maceranın habercisiydi bu plan. Arada bir yüzünde görülen, daldığı hayalleri aydınlatan gülümsemelerden anlaşılabiliyordu bu.

XXXI

İNGİLİZLER VE FRANSIZLAR

Vakit gelince dört uşakla birlikte, Luxembourg'un arkasında, keçilere terk edilmiş bir yere gittiler. Athos keçi çobanına gitmesi için para verdi. Uşaklar da gözcülükle görevlendirildiler.

Kısa süre sonra sessiz bir topluluk daha aynı yere, silahşörlerin yanına geldi; daha sonra İngiliz gelenekleri uyarınca tanışmalar gerçekleşti.

İngilizler'in tümü mevki sahipleriydi; hasımlarının tuhaf adları onları hem şaşırttı hem endişelendirdi.

"İyi güzel de" dedi Lord Winter, üç arkadaş adlarını söyledikten sonra, "kim olduğunuzu bilmiyoruz ve böyle adlarla da dövüşemeyiz doğrusu, çoban adları bunlar."

"Tahmin ettiğiniz gibi Milord, takma adlar bunlar."

"Gerçek adlarınızı öğrenme isteği daha da arttı içimizde" diye karşılık verdi İngiliz.

"Bizimle kumar oynarken adlarımızı bilmiyordunuz ve iki atı da böyle kazandınız bizden ama" dedi Athos.

"Doğru ama yalnızca altınlarımız tehlikedeydi o zaman; oysa bu sefer kanımızı ortaya koyuyoruz. İnsan herkesle kumar oynayabilir, ancak yalnız eşitleriyle dövüşür."

"Doğru söylüyorsunuz" dedi Athos. Ve dört İngiliz'den dövüşeceği kişiyi bir kenara çekip adını fısıldadı.

Porthos ve Aramis de aynısını yaptılar.

"Yetti mi bu kadarı size" dedi Athos rakibine, "bana sizinle kılıç şakırdatma onurunu bahşedeceğiniz kadar soylu muyum?"

"Evet efendim" dedi İngiliz eğilerek.

"Peki, şimdi size bir şey daha söylememi ister misiniz?" diye sürdürdü konuşmasını Athos soğuk bir tavırla.

"Ne söyleyeceksiniz?" diye sordu İngiliz.

"Adımı öğrenmeyi ısrarla istemeseydiniz sizin için daha iyi olurdu."

"Niçin?"

"Çünkü beni öldü sanıyorlar, yaşadığımın bilinmemesini istiyorum ve bunun için kendimce nedenlerim var, sırrımın açığa çıkmaması için de sizi burada öldürmek zorunda kalacağım."

İngiliz, şaka ettiğini sanarak Athos'a baktı ama Athos kesinlikle şaka yapmıyordu.

"Baylar" diye seslendi Athos hem arkadaşlarına hem İngilizler'e, "hazır mıyız?"

"Evet" diye karşılık verdiler İngilizler'le Fransızlar hep bir ağızdan.

"Alın gardınızı öyleyse" dedi Athos.

Ve o anda, batmakta olan güneşin son ışınları altında, sekiz kılıç birden parıldadı ve âdeta birbirlerinin kanını içmek isteyen düşmanlar gibi amansız bir dövüşe başladılar.

Athos, bir eskrim salonundaymış gibi, rahat, sessiz ve yöntemli bir şekilde dövüşüyordu.

Porthos da Chantilly macerasından sonra, kendine aşırı güvenmeyi bırakmış son derece ihtiyatlı ve dikkatli dövüşüyordu.

Şiirinin üçüncü bölümünü bitirmesi gereken Aramis ise çok acelesi olan biri gibi dövüşüyordu.

İlk önce Athos hasmını öldürdü. Tek bir darbe vurmuştu ama önceden uyarmış olduğu gibi, öldürücü bir darbe oldu bu, kalbine girdi kılıç.

İkinci olarak da Porthos çimenlere uzattı hasmını. Kalçasını delmişti adamın. İngiliz daha fazla direnemeyeceğini anlamış, kılıcını teslim etmişti ona, Porthos adamı kucağına aldı ve arabasına kadar götürdü.

Aramis öylesine şiddetle saldırdı ki rakibine, İngiliz'i elli adım kadar sürdükten sonra adam uşakların yuh sesleri arasında tabanları yağlayıp kaçmayı yeğ tuttu.

D'Artagnan'a gelince, o yalnızca basit bir savunma uygulamıştı; sonra hasmının iyice yorulduğunu fark edince, güçlü bir yan saldırıyla kılıcını elinden düşürmüştü. Silahsız kaldığını gören Baron geriye iki üç adım attı ama bu sırada ayağı kaydı ve sırt üstü yuvarlandı.

D'Artagnan adamın üstüne çullandı ve kılıcını boğazına dayadı.

"Sizi öldürebilirdim, beyim" dedi İngiliz'e "ve kesinlikle elimdesiniz ama kızkardeşinizin hatırı için bağışlıyorum canınızı."

D'Artagnan zevkten dört köşe olmuştu; tasarladığı plan gerçekleşmişti ve bu gelişme sözünü ettiğimiz gülümsemeleri doğurmuştu yüzünde.

Böylesine soylu biriyle dövüşmekten son derece memnun olduğunu söyleyen İngiliz de, d'Artagnan'ı kucakladı, üç silahşöre övgüler yağdırdı; Porthos'un hasmı çoktan arabasına yerleştirildiğinden, Aramis'inki de kaçtığından, yalnızca ölüyle ilgilendiler.

Porthos ve Aramis yaranın öldürücü olamayabileceği umutları içinde cesedin sırtındaki giysileri çıkarırlarken, kemerinden koca bir kese düştü ansızın. D'Artagnan keseyi aldı ve Lord Winter'e verdi.

"Ne yapayım ben bunu?" dedi İngiliz.

"Ailesine verirsiniz" dedi d'Artagnan.

"Ailesinin bu paraya ihtiyacı yok; daha geçen gün on beş bin altınlık bir mirasa kondular. Uşaklarınıza verin bu keseyi.

D'Artagnan keseyi cebine koydu.

"Şimdi, genç dostum, böyle hitap etmeme izin verin lütfen" dedi Lord Winter, "sizi hemen bu akşam kızkardeşim leydi Clarick'le tanıştıracağım, himayesine girmenizi istiyorum.

Sarayda sözü geçen biri olduğundan ilerde çok yardımı dokunabilir size."

D'Artagnan zevkten kıpkırmızı kesildi ve kabul ettiğini belli eder gibi, eğilerek selam verdi.

Bu sırada Athos, d'Artagnan'ın yanına gelmişti.

"Bu parayı ne yapmak niyetindesiniz?" diye sordu alçak sesle.

"Size vermeyi düşünüyordum sevgili Athos."

"Bana mı? Niye?"

"Niye olacak, siz öldürdünüz onu. Ganimettir bu."

"Ben düşmandan ganimet mi alacağım?" dedi Athos. "Ne sanıyorsunuz beni siz?"

"Bu bir savaş geleneğidir" dedi d'Artagnan, "niçin bir düello geleneği olmasın?"

"Ben savaş alanında bile yapmadım bunu" dedi Athos.

Porthos omuz silkti. Aramis bir dudak hareketiyle Athos'u desteklediğini belli etti.

"Öyleyse" dedi d'Artagnan, "Lord Winter'in dediği gibi uşaklara verelim bu parayı."

"Evet" dedi Athos, "bu parayı uşaklara verelim ama bizimkilere değil, İngilizler'inkine."

Athos keseyi aldı ve arabacının avucuna attı.

"Siz ve arkadaşlarınız için."

Parasız birinin gösterdiği bu davranış, Porthos'u bile etkiledi ve Lord Winter'le arkadaşının başkalarına da anlattıkları bu Fransız cömertliği Grimaud, Mousqueton, Planchet ve Bazin dışında herkeste büyük bir hayranlık uyandırdı.

Lord Winter giderken kızkardeşinin adresini verdi

d'Artagnan'a; kadın dönemin en gözde semti Royale alanında, altı numarada oturuyordu. Ayrıca kızkardeşiyle tanıştırmak üzere kendisini gelip alabileceğini de bildirdi. D'Artagnan ona saat sekizde Athos'un evinde randevu verdi.

Milady'yle tanıştırılma meselesi bizim Gaskonyalı'nın kafasını bir hayli kurcalıyordu. Bu kadının şimdiye kadar hayatına nasıl tuhaf bir şekilde karışmış olduğunu hatırlıyordu. Onun inancına göre kadın Kardinal'in himayesindeydi ama açıklanamayan bir duyguyla çekimine kapılmaktan alamıyordu kendini. Tek endişesi Milady'nin onu Meung ve Douvres'daki adam olarak tanımasıydı. Bu durumda Mösyö de Trèville'in dostlarından biri olduğunu anımsayacak, dolayısıyla da ruhen ve bedenen Kral'a bağlı olduğunu anlayacaktı. Sonuç olarak avantajlarından birini kaçırmış olacaktı çünkü nasıl kendisi Milady'yi tanıyorsa, onun da kendisini tanımasıyla, oyunlarını eşit şartlar altında oynama zorunluğu doğacaktı. Kadının Wardes Kontu'yla ilişki kurma teşebbüsü ise bizim iddialı delikanlıyı pek o kadar düşündürmüyordu; Marki'nin genç, yakışıklı, varlıklı, Kardinal'in gözüne iyice girmiş olması bile değiştirmiyordu bu konudaki düşüncesini. İnsan boşuna mı yirmi yaşındadır? Üstelik de Tarbes'da dünyaya gelmişse.

D'Artagnan işe, evinde sıkı bir temizlik yapmakla başladı; sonra Athos'a gidip, âdeti olduğu üzere her şeyi anlattı. Athos tasarılarını dinledi; sonra başını sallayıp, biraz da üzüntüyle, dikkatli olması gerektiğini anımsattı.

"Bu nasıl şey!" dedi. "İyi, sevimli, mükemmel olduğunu söylediğiniz bir kadını yitiriyorsunuz ve hiç vakit kaybetmeden başkasının peşinde koşmaya başlıyorsunuz."

D'Artagnan bu sitemdeki gerçeklik payını teslim etti.

"Madam Bonacieux'yü bütün yüreğimle seviyordum oysa Milady'yi aklımla seviyorum; ona gidip özellikle sarayda oynadığı rol konusunda aydınlanmak istiyorum ben."

"Oynadığı rolü mü öğreneceksin! Bana anlattıklarınızdan sonra bunu kestirmek hiç de zor değil. Kardinal'in habercilerinden biri muhtemelen. Bu kadın sizi tuzağa düşürecek ve kellenizi alacak, işte bu kadar."

"Allah kahretsin! Athos, çok karamsarsınız diye düşünüyorum."

"Azizim, ben kadınlardan çekinirim; ne yaparsınız! Bedelini ödedim ben bunun, özellikle de sarışın kadınlardan çekinirim. Milady sarışın demiştiniz bana, değil mi?"

"Dünyanın en güzel sarı saçlarına sahiptir o."

"Ah! Zavallı d'Artagnan" dedi Athos.

"Bakın, bilgilenmek istiyorum ben; öğrenmek istediklerimi öğrenince çekileceğim köşeme."

"Bilgilenin bakalım" dedi alaycı bir tavırla Athos.

Lord Winter kararlaştırılan saatte geldi ama bunu zamanında haber alan Athos yan odaya geçti. Dolayısıyla Lord, d'Artagnan'ı yalnız buldu ve saat de neredeyse sekiz olduğundan delikanlıyı götürdü.

Aşağıda gösterişli bir araba bekliyordu ve bu arabaya koşulu iki güçlü at bir solukta Royale alanına götürdü onları.

Milady Clarick, d'Artagnan'ı çok nazik bir biçimde karşıladı. Konağı dikkat çekici bir ihtişam içindeydi. Savaş yüzünden birçok İngiliz Fransa'yı terk etmiş ya da terk etmek üzereydi ama Milady evinde yeni harcamalar yapıyordu, bu da İngilizler'in yollara düşmesine neden olan durumdan hiç etkilenmediğini kanıtlıyordu.

"Bakın" dedi Lord Winter, d'Artagnan'ı kızkardeşiyle tanıştırırken, "bu delikanlı, hayatım elindeyken, bu fırsattan yararlanmak istemedi. Oysa katmerli düşmandık biz çünkü kendisine hakaret etmiştim, hem de İngiliz'dim. Bu nedenle bana karşı biraz dostluk besliyorsanız, teşekkür edin ona Madam."

Milady hafifçe kaşlarını çattı, belli belirsiz alnı kırıştı ve dudaklarında öylesine acayip bir gülümseme belirdi ki, bu üçlü ayrıntıyı fark eden delikanlı ürperdi.

Kardeşi ise hiçbir şey görmedi; hırkasını çekiştiren Milady'nin gözdesi maymunla oynaşmak için sırtını onlara çevirmişti.

"Hoş geldiniz efendim" dedi Milady. Tuhaf bir yumuşaklıkla çıkan sesi d'Artagnan'ın biraz önce gözlemlediği huysuzluk belirtileriyle çelişiyordu. "Bugün minnettarlığımın ölümsüz nimetlerini gerçekten hak etmiş bulunuyorsunuz."

Bunun üzerine İngiliz döndü ve hiçbir ayrıntıyı unutmadan düelloyu anlattı. Milady büyük bir dikkatle dinledi onu ama duygularını gizlemek için büyük bir çaba harcamasına rağmen bu hikâyenin hiç de hoşuna gitmediği kolayca anlaşılıyordu. Kan beynine sıçrıyor, küçük ayağını elbisesinin altından sabırsızlıkla sallıyordu.

Lord Winter hiçbir şey fark etmedi. Sözlerini bitirince, üstünde bir şişe İspanyol şarabıyla kadehlerin bulunduğu masaya yanaştı. İki kadeh doldurdu ve d'Artagnan'a işaret ederek içkiye çağırdı.

D'Artagnan bir İngiliz'in kadeh kaldırma teklifini reddetmenin çok yakışıksız kaçacağını biliyordu. Masaya yaklaştı ve ikinci kadehi aldı. Bu arada Milady'yi de bir an gözden kaçırmadı ve yüzündeki ifadede meydana gelen değişikliği aynadan izledi. O anda kendisine bakılmadığını sandığından genç kadının yüz çizgileri ancak vahşi bir hayvanda rastlanabilecek duygularla harekete geçmişti. Güzel dişleriyle mendilini ısırıyordu.

Bu sırada d'Artagnan'ın önceden fark etmiş olduğu güzel hizmetçi girdi içeri; Lord Winter'e İngilizce birkaç kelime söyledi, o da özür dileyerek çok acele bir iş için gitmek zorunda olduğunu bildirdi ve kendisini bağışlatma görevini de kızkardeşine bıraktı.

Lord Winter'le el sıkışan d'Artagnan daha sonra Milady'nin yanına gitti. Hayret verecek kadar kısa süre içinde yüzünde büyük bir değişiklik olmuştu kadının ve gene eski hoş ifadesini takınmıştı ama mendilindeki birkaç küçük kırmızı leke dudaklarını kan çıkarıncaya kadar ısırmış olduğunu gösteriyordu.

Gerçekten de şahaneydi dudakları, mercanı andırıyordu.

Sohbet neşeli bir hava aldı. Milady tamamen düzelmiş görünüyordu. Lord Winter'in aslında kayınbiraderi olduğunu, kardeşi olmadığını anlattı. Ailenin büyük çocuklarından biriyle evlenmişti ve kocası bir çocukla dul bırakmıştı onu. Bu çocuk Lord Winter'in tek varisiydi, tabii Lord hiç evlenmediği takdirde. Bütün bunlar d'Artagnan'a bir perdenin arkasında bazı şeylerin gizlendiğini anlatıyordu ama perdenin arkasındakileri bir türlü kestiremiyordu.

Ayrıca d'Artagnan yarım saat süren sohbetten sonra Milady'nin vatandaşı olduğunu anlamıştı. O kadar duru ve akıcı bir Fransızca konuşuyordu ki en küçük bir kuşkuya yer yoktu bu konuda.

D'Artagnan kibar konuşmalara ve sadakat gösterilerine dalıp gitti bir süre. Bizim Gaskonyalı'nın ağzından çıkan her saçmalığa Milady hoşgörüyle gülümsüyordu. Nihayet gitme zamanı geldi çattı. D'Artagnan, Milady'den izin isteyerek salondan dünyanın en mutlu erkeği gibi ayrıldı.

Merdivenlerde güzel hizmetçiye rastladı ve kız yanından geçerken d'Artagnan'a hafifçe dokununca, gözbebeklerine kadar kızardı, sonra dokunduğu için özür diledi; o kadar tatlı bir sesle özür dilemişti ki d'Artagnan onu bağışladığını hemen söyledi.

D'Artagnan ertesi gün gene gitti konağa ve bir gün öncesine göre daha da iyi karşılandı. Lord Winter evde

olmadığından bütün gece Milady ilgilendi kendisiyle. Delikanlıya çok yakın davranıyor, nereden geldiğini soruyor, kimlerle dostluk ettiğini öğrenmek istiyordu. Bu arada Kardinal hazretlerinin hizmetlerine girmeyi düşünüp düşünmediğini de sordu.

Bilindiği gibi yirmi yaşındaki birinden beklenmeyecek kadar ihtiyatlı olan d'Artagnan birden Milady'den şüphelendiğini anımsadı; Kardinal hakkında müthiş övücü bir konuşma yaptı. Mösyö de Cavois'yı, Mösyö de Trèville'den önce tanımış olsa, pekâlâ Kral'ın muhafızları yerine, Kardinal'in muhafızları arasında yer almış olabileceğini anlattı.

Milady ilgisiz bir tavırla konuyu değiştirdi, son derece olağan bir şeyden söz ediyormuş gibi d'Artagnan'a hiç İngiltere'ye gidip gitmediğini sordu birden.

D'Artagnan bu soruyu, Mösyö de Trèville tarafından bir at satın almak üzere bir kez İngiltere'ye gönderildiğini, hatta örnek olarak dört at getirdiğini söyleyerek yanıtladı.

Milady sohbet sırasında iki üç kez dudaklarını ısırdı. Sıkı bir Gaskonyalı vardı karşısında.

D'Artagnan bir önceki gece olduğu gibi aynı saatte çekildi. Koridorda gene güzel Ketty'ye rastladı; hizmetçinin adı Ketty'ydi. Kız büyülü bir çekicilikle baktı ona, kesinlikle yanılmaya imkân yoktu bu konuda. Ama d'Artagnan'ın kafası o kadar hanımefendiyle meşguldü ki kesinlikle hiç farkına varmadı durumun.

D'Artagnan ertesi gün ve daha ertesi gün gene gitti Milady'ye ve Milady her seferinde son derece nazik karşıladı kendisini.

Her akşam ya bekleme odasında ya koridorda güzel hizmetçiye rastlıyordu.

Ama, daha önce söylediğimiz gibi d'Artagnan zavallı Ketty'nin bu ısrarcı tavrına hiç tepki vermiyordu.

XXXII

VEKİLHARCIN YEMEĞİ

Porthos'un parlak bir rol oynadığı düello bile ona dava vekilinin karısının yemek davetini unutturamamıştı. Ertesi gün saat bire doğru Mousqueton'a üstünü başını bir kez daha fırçalattı ve Ours Sokağı'na doğru şansı çok açık biri gibi gitti.

Kalbi küt küt atıyordu heyecandan ama d'Artagnan'ınki gibi taze ve sabırsız bir aşk için değil. Hayır, onun kanını çok daha maddi bir çıkar tutuşturuyordu. Coquenard Efendi'nin pinekleyip duran altınlarına doğru çıkan gizemli eşiği aşacak, merdivenin basamaklarını birer birer tırmanabilecekti nihayet!

Düşlerinde belki yirmi kez gördüğü, şişkince kapaklı define sandığını gerçekten görecekti. Uzun ve derin, kocaman asma kilitli, sürgülü, yere mıhlanmış gibi duran sandığı, sık sık lafını duyduğu, vekilharç kadının kuruca, ama zarafetini yitirmemiş elleriyle hayran bakışlara sergilemek için açacağı sandığı!

Bütün bunlar bir yana, dur durak bilmeden gezen, parasız, aileden yoksun, hanlara, meyhanelere, tavernalara, İspanyol lokantalarına alışmış, karnını ancak rastlantılarla doğru dürüst doyurabilen, zoraki ağzının tadına düşkün biri ilk kez bir ev yemeği yiyecek, rahat bir yuvanın nimetlerinden, eski savaşçıların tabiriyle insanın, ne kadar sert olursa, o kadar hoşuna giden belli birtakım ilgilerden yararlanacaktı.

Kuzen olarak her gün mükellef bir sofraya gelip oturmak, yaşlı dava vekilinin sarı ve buruşuk alnındaki kırışıklıkları giderip, yüzünü güldürmek, birkaç noter ya da avukat yardımcısına iskambil, zar oyunlarının bütün inceliklerini öğretmek ve verdiği bir saatlik ders karşılığında, hilesiz dolapsız, aylık gelirlerinin bir kısmını kendileriyle oyun oynayarak tırtıklamak... Bütün bunlar müthiş keyiflendiriyordu Porthos'u doğrusu!

Silahşör daha o zamanlar ağızdan ağıza dolaşan ve daha sonraki dava vekilleri için de anlatılan bazı kötü dedikoduları hatırlıyordu elbette. Pintilik, kırpıntı, açlık günleri... Ama her şeye rağmen, Porthos'un eskiden beri gereksiz bulduğu tutumluluk saplantılarına rağmen, vekilharç kadının, bir vekilharcın olabileceği kadar hoşgörülü olduğu ortadaydı ve gideceği evde hoş karşılanacağı ve ağırlanacağını umuyordu.

Bununla birlikte silahşör kapıda biraz endişelendi; evin çevresi insanlar için hiç de çekici değildi. Pis kokulu ve karanlık bir geçit, ancak komşu avludan sızan ve demir parmaklıklardan giren gün ışığı ile iyi aydınlatılamamış merdiven, ilk katta Grand Châtelet'nin ana giriş kapısını anımsatan alçak ve iri demir çivilerle desteklenmiş bir kapı!

Porthos parmağıyla kapıya vurdu; uzun boylu, soluk yüzlü, bakımsız gür saçları olan bir çömez gelip açtı kapıyı. İri yarı bedeni güçlü olduğunu gösteriyordu ve konumunu belli eden askeri üniforması ve iyi bir hayat sürdüğünün göstergesi olan sağlıklı yüzüyle, karşısındaki yabancıyı gerekli saygıyla selamladı.

İlk çömezin arkasında daha kısa boylu başka bir çömez, onun arkasında ise bundan daha boylu bir üçüncüsü, en arkada da on iki yaşlarında ayak işlerine bakan bir yamak duruyordu.

Toplam olarak üç buçuk çömez! O döneme göre işlerin yolunda olduğunu gösteriyordu bu manzara.

Silahşör saat birde gelecekti ama vekilharç kadın saat on ikiden beri yolu gözlüyordu ve âşığının daha erken gelmesi için kalbine, hatta belki de midesine güveniyordu.

Madam Coquenard dairenin kapısından girdiği sırada, konuğu da merdivenin kapısından giriyordu ve soylu hanımefendiyi görünce birden rahatladı. Çömezler meraklıydılar; o da biri inen biri çıkan bu kafileye ne söyleyeceğini bilemediğinden susuyordu.

"Kuzenim" diye bağırdı vekilharç kadın, "girin lütfen, girin Mösyö Porthos."

Porthos adı çömezler üzerinde hemen etkisini gösterdi ve gülmeye başladılar ama Porthos sırtını döndü ve bütün yüzler ciddileşti yeniden.

Çömezlerin bulunduğu ve işlerini gördükleri anlaşılan giriş odasından geçip dava vekilinin çalışma odasına vardılar. Burası kâğıt dolu karanlık bir salondu. Çalışma odasından çıkıldığında mutfak sağda kalıyor, kabul salonuna giriliyordu.

Girip çıktığı bütün odalar Porthos'a hiç de iyi şeyler düşündürmedi. Konuşulan her şey bütün bu açık kapıları aşıp, herkes tarafından duyulabilirdi. Önünden geçerken, mutfağı da araştırmacı gözlerle süzmüştü. Ve vekilharç kadını utandırdığını bile bile, ağzının tadını bilenlerin mekânlarında görülen ve iyi yemekler yendiğini haber veren ateşten, hareketten, telaştan eser görülmediğini itiraf etti kendi kendine.

Vekilharç hiç kuşkusuz haberliydi bu ziyaretten, çünkü Porthos'u görünce hiç şaşkınlık göstermedi; Porthos oldukça rahat bir tavırla yanına kadar gidip, saygıyla selamladı kendisini.

"Kuzenimiz oluyormuşsunuz siz, Mösyö Porthos ha!" dedi dava vekili, bastonundan destek alıp doğrularak.

Siyah ve bol bir hırkaya sarınmış olan ihtiyarın yüzü yemyeşildi, vücudu da kupkuru kalmıştı. Küçük gözleri kızıl yakut gibi parlıyor, güleç ağzıyla birlikte yüzünün yaşam belirtisi veren tek bölümü olarak dikkat çekiyordu. Yazık ki bacakları bu iskeleti taşımayı kabul etmemeye başlamıştı artık. Zayıflığın kendini hissettirmeye başlayalı beş altı aydan beri karısının kölesi olmuştu dava vekili.

Kuzen çaresiz kabul edildi, hepsi bu! Eli ayağı tutan bir Mösyö Coquenard, Porthos'la her türlü akrabalık ilişkisini reddederdi muhtemelen.

"Evet, efendim, kuzeniniz oluyormuşum" dedi Porthos pek fazla şaşırmış gibi görünmeden; zaten kocanın kendisini sevgiyle karşılayacağını beklememişti.

"Kadınlar tarafından değil mi?" dedi dava vekili sinsice.

Porthos bu alayı hiç anlamadı ve saflık sanarak koca bıyığının altından güldü. Saf dava vekilinin nevi şahsına münhasır biri olduğunu bilen Bayan Coquenard ise gülümsedi ve kıpkırmızı kesildi.

Üstat Coquenard, Porthos geldiğinden beri, gözlerini endişe içinde, meşe çalışma masasının tam karşısındaki büyük bir dolaba dikmişti. Bu dolap, biçimiyle Porthos'un düşlerinde görmüş olduğu dolap değildi ama o kutsal sandıktı, anlamıştı bunu ve gerçeğin de düşten altı ayak yüksek olduğunu görerek tebrik etmişti kendisini.

Coquenard Efendi soyağacıyla ilgili araştırmalarını daha fazla derinleştirmedi ve kuşkulu bakışlarını dolaptan ayırıp Porthos'a dikerek şunları söylemekle yetindi:

"Kuzenimiz beyefendi, sefere çıkmadan önce, bizimle bir kez yemek yeme lütfunda bulunur herhalde, değil mi Madam Coquenard?"

Porthos bu sefer darbeyi tam midesinden aldı ve hissetti; Madam Coquenard da darbeyi hissetmişti anlaşılan çünkü hemen atıldı.

"Kendisine iyi davranmazsak, bir daha gelmez kuzenim ama memnun kalırsa o başka. Zaten az bir süre kalacak Paris'te, bu nedenle sık göremez bizi, dolayısıyla gidinceye kadar hep bizde kalmasını isteyebiliriz kendisinden."

"Ah! bacaklarım, zavallı bacaklarım! Neredesiniz?" diye mırıldandı Coquenard. Ve gülümsemeye çalıştı.

Midesini dilediği gibi doldurma konusundaki umutlarına büyük bir darbe indiği sırada imdadına yetiştiği için vekilharcına minnet ve şükran duydu Porthos.

Biraz sonra yemek saati geldi. Mutfağın karşısında simsiyah bir oda olan yemek salonuna geçtiler.

Çömezler, evde alışık olmadıkları bir havanın estiğini fark etmişler, askeri bir disipline uyar gibi ellerinde tabureleri oturmaya hazır durumda bekliyorlardı. Önceden, korkutucu ölçüler içinde çenelerini açıp kapamaya başlamışlardı bile.

"Allah kahretsin!" dedi içinden Porthos üç aç gözlüye bakarak; getir götür işlerine bakan yamak sofrada oturma onurundan yoksun bırakılmıştı. "Allah kahretsin! Ben kuzenimin yerinde olsam, böyle oburları sofraya oturtmazdım. Bir buçuk aydan beri ağızlarına bir şey koymamış kazazedelere benziyor bunlar."

Mösyö Coquenard, Madam Coquenard'ın ittiği tekerlekli sandalyeyle içeri girdi; Porthos da kalkıp Madam Coquenard'a yardıma gitti hemen.

İçeri girer girmez, o da çömezler gibi burnunu ve çenesini oynatmaya başladı.

"Oh!" dedi "işte iştah açıcı bir çorba!"

"Bu çorbada olağanüstü ne gördüler bunlar acaba?" dedi Porthos gördüğü manzara karşısında. Renksiz, koca bir kâseye doldurulmuş et suyunun içinde birkaç parça ekmek kabuğu takımadalar gibi yüzüyordu.

Madam Coquenard gülümsedi ve verdiği işaretle herkes telaşla yerine oturdu.

İlk önce Coquenard Efendi'ye servis yapıldı, sonra Porthos'a; daha sonra da Madam Coquenard tabağını doldurdu ve kuru ekmek kabuklarını da sabırsız çömezlere dağıttı.

Bu sırada yemek odasının kapısı kendiliğinden gıcırdayarak açıldı ve aralık kalan kapının kanatları arasından Porthos, sofraya oturtulmadığından, kuru ekmeğini, yemek odasının ve mutfağın kokularını içine çekerek yiyen küçük çömezi fark etti.

Hizmetçi kadın çorbadan sonra haşlanmış tavuk getirdi; konukların göz kapakları baygınlaştı zevkten, neredeyse yarılacaktı.

"Ailenizi sevdiğiniz belli Madam Coquenard" dedi dava vekili neredeyse trajik bir gülümsemeyle, "çok kibar davranıyorsunuz kuzeninize doğrusu."

Zavallı tavuk da çok zayıftı ve üzerinde, kemiklerinin bütün çabasına rağmen bir türlü delemediği kalın bir deri vardı. Büyük ihtimalle yaşlılıktan can vermek üzere çekildiği tünekte bu kart tavuğu bulmak için çok zaman harcanmıştı herhalde.

"Hay Allah!" dedi içinden Porthos. "Ne hüzün verici; yaşlılığa saygım var ama yaşlılığın haşlaması, kızartması olunca iş değişiyor."

Ve düşüncelerinin paylaşılıp paylaşılmadığını anlayabilmek için çevresine baktı ama tam tersine, herkesin gözleri parlıyordu, onu üzüntüye atan bu yüce tavuğu daha şimdiden kemiriyorlardı.

Madam Coquenard tencereyi önüne çekti, iki siyah, etli budu büyük bir beceriyle ayırıp kocasının tabağına koydu; boynunu kesti, başıyla birlikte kendisine ayırdı. Porthos için de bir kanat kopartıp tabağına koyduktan sonra, tavuğu neredeyse hiç el değmemiş gibi tencereyi getiren hizmetçi kadına uzattı. Silahşör huylara göre değişen yüzlerdeki hayal kırıklığını incelemeye bile vakit bulamadan tavuk kayboldu ortadan.

Tavuğun yerine kocaman bir tabak içinde bakla geldi masaya; içinde yemeğe etli görünümü vermek için konmuş birkaç parça koyun kemiği zar zor fark edilebiliyordu.

Ama çömezler de yutmadılar bu numarayı ve asık suratlarında kaderlerine razı olduklarını belirten buruk bir ifade belirdi bu sefer.

Madam Coquenard yemeği iyi bir ev kadının ölçülü hareketleriyle çömezlere dağıttı.

Sıra şaraba gelmişti. Coquenard Efendi epeyce dar toprak şişedeki şarabı gençlerin bardaklarına üçte bir oranında doldurdu, kendi bardağını da aşağı yukarı aynı ölçüde doldurdu ve şişe hemen Porthos ve Madam Coquenard'ın tarafına geçti.

Çömezler üçte bir şarabın üstüne su ekliyorlar, bardağın yarısını içtikten sonra, yeniden su koyuyorlardı ve böyle devam edip gidiyordu bu. Yemeğin başında içmeye başladıkları sıvı yakut rengindeyken, sonuna doğru yakut sarısı rengine dönüşüyordu.

Porthos tavuğun kanadını çekine çekine yedi ve birden masanın altında dizine değen vekilharç kadının dizini hissederek ürperdi. Son derece ihtiyatlı tüketilen şaraptan da yarım bardak içti ve deneyimli damağı, bunun nefret ettiği dinlenmemiş Montreuil şarabı olduğunu anladı hemen.

Coquenard Efendi, Porthos'un bu durü şarabı içişini seyretti ve derin bir nefes aldı.

"Kuzenim Porthos, bu bakladan yiyeceksiniz değil mi?" diye sordu Madam Coquenard tuhaf bir biçimde. Sakın yemeyin, demek istiyordu.

"Yersem, Allah belamı versin!" diye mırıldandı Porthos.

Sonra da yüksek sesle konuştu:

"Teşekkürler sevgili kuzinim, doydum."

Bir sessizlik oldu. Porthos nasıl davranması gerektiğini bilemiyordu. Vekilharç birkaç kez ısrar etti.

"Ah! Madam Coquenard! Kutlarım sizi, gerçek bir ziyafetti bu yemek. Of, amma da yedim ha!"

Coquenard Efendi çorbasını içmiş, tavuk butlarını ve üstünde bir parça et bulunan tek koyun kemiğini de götürmüştü.

Porthos kendisiyle dalga geçildiğini sandı ve bıyıklarını burmaya, kaşlarını çatmaya başladı ama Madam Coquenard'ın dizi dizine değerek, sabır tavsiye etti.

Porthos'un hiçbir şey anlamadığı bu sessizlik ve yemeğin sona ermesi, çömezler için çok şey ifade ediyordu. Vekilharcın bakışı ve Madam Coquenard'ın gülümsemesiyle ağır ağır sofradan kalktılar, daha ağır bir şekilde peçetelerini katladılar ve selam verip çıktılar.

"Haydi gençler, haydi, çalışarak sindirin yediklerinizi" dedi arkalarından vekilharç.

Çömezler gider gitmez Madam Coquenard kalktı, büfeden bir parça peynir ve ayva reçeliyle, özel olarak hazırladığı bademli ve ballı bir kek çıkardı.

Coquenard Efendi kaşlarını çattı çünkü çok yeniyordu; Porthos dudaklarını ısırdı çünkü yenecek bir şey yoktu.

Bakla tabağını aradı gözleri, bakla tabağı da kaybolmuştu ortadan.

"Tam bir ziyafetti bu" diye bağırdı Coquenard Efendi iskemlesinde ileri geri hareket ederek, "gerçekten bir ziyafet, *epula epularum*; Lucullus Lucullus'un evinde yemek yiyor."

Porthos hemen yanında duran şişeye baktı ve şarap, ekmek, peynirle karnımı doyururum, diye düşündü ama şarap bitmişti, şişe boştu; Bay ve Bayan Coquenard da hiç farkında değillerdi durumun sanki.

"İyi" dedi Porthos, kendi kendine, "anlamış oldum."

Küçük bir kaşığın içindeki reçele dilini değdirdi ve Madam Coquenard'ın yapışkan hamurunu ısırdı.

"İşte fedakârlık bitti" dedi kendi kendine. "Ah! Madam Coquenard'la birlikte kocasının dolabını görme umudum olmasaydı!"

Coquenard Efendi israf dediği böyle nefis bir yemekten sonra biraz kestirmek ihtiyacını duymakta gecikmedi. Porthos adamın hemen ve orada uyuyacağını sanmıştı ama lanet dava vekili hiç oralı değildi; kendisini odasına götürmeleri gerekti

ve dolabının önüne çekilinceye kadar bağırıp çağırdı. Bu konuda kendisini güvende görmek için ayaklarını dolabın kenarına koydu.

Vekilharç kadın Porthos'u yan taraftaki başka bir odaya götürdü ve burada bir anlaşmanın temelleri atılmaya başladı.

"Haftada üç kez bize yemeğe gelebilirsiniz" dedi Madam Coquenard.

"Teşekkür ederim" dedi Porthos, "istismar etmek istemem; zaten şu donanım işiyle meşgul olmam lazım."

"Doğru" dedi vekilharç kadın iç geçirerek, "ah şu donanım meselesi..."

"Ne yazık ki durum bu" dedi Porthos.

"Peki Mösyö Porthos nelere ihtiyacı var bedeninizin bu donanımla?"

"Bir yığın şey" diye karşılık verdi Porthos. "Bildiğiniz gibi silahşörler seçme askerlerdir ve muhafızlara ya da İsviçreli muhafızlara gerekli olmayan pek çok şey bizim için gereklidir."

"Ayrıntılı olarak anlatın bana."

"Ama bu taa şeye kadar gidebilir..." dedi Porthos; ayrıntı yerine yuvarlak bir rakam vermek istiyordu.

Vekilharç kadın titreyerek bekliyordu.

"Kaça çıkar?" diye sordu, "sanıyorum şeyden... fazla tutmaz"

Durdu, ne söyleyeceğini bilemiyordu.

"Yok canım!" dedi Porthos. "İki bin beş yüz lirayı geçmez; hatta biraz idareli gidersem, iki bin lirayla bile kurtarabilirim."

"Hay Allah! İki bin lira ha!" diye bağırdı. "Servet bu."

Porthos son derece anlamlı bir işaret çaktı; Bayan Coquenard anladı durumu.

"Ayrıntıları sormamın nedeni" dedi, "ticaret dünyasında çok tanıdığım var, ayrıca deneyimliyim de bu konuda, gerekli eşyaları size göre yüzde yüz daha ucuza sağlayabilirim."

"Ah!" dedi Porthos, "söylemek istediğiniz buysa!"

"Evet, Mösyö Porthos! Önce bir at gerekiyor size, değil mi?"

"Evet, bir at."

"Tamam, bu benim işim işte."

"İyi, tamam!" dedi Porthos, gözleri parlayarak. "At işi halloldu; eksiksiz bir koşum takımı gerekiyor sonra, bunu da bir silahşör kendisi alabilir ancak, üç yüz lirayı geçmez."

"Üç yüz lira, tamam üç yüz diyelim" dedi vekilharç kadın derin bir nefes alarak.

Porthos gülümsedi. Buckingham Dükü'nün armağanı bir eyeri vardı hatırlayacağınız gibi, dolayısıyla üç yüz lirayı cebine indirmiş sayılırdı.

"Sonra" diye sürdürdü konuşmasını, "uşağımın atı ve çanta; silahlara gelince, bunları düşünmenize gerek yok, silahlarım var."

"Uşağınız için bir at mı?" dedi duraksayarak vekilharç kadın. "Dostum soylu ve önemli bir şahsiyet anlaşılan."

"Ne yani Madam, köylü mü sandınız beni yoksa?" dedi Porthos kibirli bir tavırla.

"Yok canım, demek istediğim iyi bir katır bir atın yerini tutabilir bazen. Sanıyorum Mousqueton'a güzel bir katır bulabilirsek..."

"Peki güzel bir katır olsun" dedi Porthos, "haklısınız, ben hizmetkârlarını katıra bindirmiş çok ünlü İspanyol soyluları gördüğümü anımsıyorum. Yalnız Madam Coquenard, süsleri ve çıngırakları olacak tabii katırın, değil mi ama?"

"Merak etmeyin siz" dedi vekilharç kadın.

"Geriye çanta kalıyor" dedi Porthos.

"Ah! Çantayı hiç düşünmeyin" diye karşılık verdi Madam Coquenard, "kocamın beş altı çantası var, en iyisini seçersiniz; özellikle bir çantası var, bütün seyahatlerinde yanına alırdı onu, dünyayı sığdırırsınız içine."

"Boş mu bu çanta?" diye safça sordu Porthos.

"Tabii ki boş" diye karşılık verdi Madam Coquenard da safça.

"Ah! Benim ihtiyacım olan çanta, içi iyice donanmış bir çanta sevgilim."

Madam Coquenard gene derin derin iç çekti. O dönemde Molière *Cimri*'yi yazmamıştı henüz. Madam Coquenard, Harpagon'dan önceydi dolayısıyla.

Nihayet donanımın geri kalan kısmı da tartışıldı aynı biçimde; ve sonuç olarak Madam Coquenard kocasından sekiz yüz gümüş lira isteyecek, Porthos ve Mousqueton'a şan ve şöhret getirecek atı ve katırı sağlayacaktı.

Koşullar üzerinde anlaşmaya varılıp, paranın verileceği tarih belirlendikten sonra Porthos izin istedi Madam Coquenard'dan. Kadın tatlı tatlı bakarak biraz daha kalmasını istiyordu onun. Ama Porthos işleri olduğunu söyleyerek özür diledi ve Madam Coquenard, Kral'a öncelik tanımak zorunda kaldı.

Silahşör eve canı çok sıkkın ve aç olarak döndü.

XXXIII

HİZMETÇİ VE HANIMI

Bununla birlikte, daha önce de söylediğimiz gibi, vicdanının feryatlarına ve Athos'un akıllıca öğütlerine rağmen d'Artagnan'ın Milady'ye karşı aşkı gittikçe şiddetleniyordu; bu

nedenle her gün kendisini ziyaret edip kur yapmaktan geri kalmıyordu ve maceracı Gaskonyalı delikanlı genç kadının er geç bir karşılık vereceğine inanıyordu.

Bir akşam, gene burnu havada, başına altın yağmasını bekleyen birinin hafifliğiyle konağa vardığında, kapı aralığında hizmetçi kıza rastladı ama güzel Ketty bu kez geçerken ona gülümsemekle yetinmedi, elini avucuna aldı usulca.

"İyi!" dedi d'Artagnan. "Hanımı tarafından bana mesaj vermekle görevlendirilmiş herhalde; belki de doğrudan yüzüme söylemeye cesaret edemediği randevu yerini açıklayan bir pusula."

Ve karşısındaki güzel kızı olabildiğince kibirli bakışlarla süzdü.

"Size bir iki kelime söylemek istiyorum, sayın şövalye..." diye kekeledi hizmetçi kız.

"Konuş kızım, konuş!" dedi d'Artagnan. "Dinliyorum."

"Burada olmaz. Anlatacaklarım çok uzun ve özellikle de çok gizli."

"Peki ne yapacağız?"

"Eğer sayın şövalye beni izlerlerse" dedi çekingen bir tavırla Ketty.

"İstediğin yere gelirim güzel çocuk."

"Gelin o halde."

Ve d'Artagnan'ın elini hiç bırakmamış olan Ketty, delikanlıyı karanlık ve dönerek yükselen bir merdivene doğru götürdü, on beş basamak kadar çıktıktan sonra, bir kapıyı açtı kız.

"Girin sayın şövalye" dedi, "burada baş başa olacağız ve konuşma olanağı bulacağız."

"Ne odası burası güzel çocuk?" diye sordu d'Artagnan.

"Benim odam sayın şövalye; şu kapıdan da hanım-efendinin odasına geçilir. Ama endişe etmeyin siz, konuşmalarımızı duymaz, gece yarısından önce yatmaz kesinlikle."

D'Artagnan çevresine şöyle bir göz attı. Küçük oda zevkli döşenmişti ve tertemizdi ama gözü, elinde olmadan Ketty'nin, Milady'nin odasına açıldığını söylediği kapıya takıldı.

Ketty delikanlının içinden ne geçirdiğini sezdi ve derin derin iç geçirdi.

"Hanımımı çok seviyorsunuz anlaşılan, sayın şövalye!" dedi.

"Ah! Anlatamam! Deli oluyorum onun için!"

Ketty gene derin bir iç geçirdi.

"Yazık! efendim" dedi, "çok yazık!"

"Niye? Ne varmış bunda yazık olacak?" diye sordu d'Artagnan.

"Çünkü efendim, benim hanımım sizi hiç sevmiyor."

"Ne!" dedi d'Artagnan, "yoksa seni, bunu söylemekle mi görevlendirdi?"

"Hayır efendim! Ama sizin iyiliğiniz için, ben kendim karar verdim bunu söylemeye."

"Teşekkür ederim, temiz kalpli Ketty ama yalnızca niyetin için teşekkür ediyorum, çünkü verdiğin sır, senin de takdir edeceğin gibi hiç hoş değil."

"Yani size söylediklerime kesinlikle inanmıyorsunuz değil mi?"

"Böyle şeylere inanmak her zaman zordur güzel kızım; yalnızca gurur nedeniyle de olabilir."

"İnanmıyorsunuz bana demek?"

"İtiraf edeyim ki, ileri sürdüğün şeyleri kanıtlayacak bir delil gösterinceye kadar inanmayacağım."

"Buna ne dersiniz?"

Ve Ketty göğsünden bir pusula çıkardı.

"Bana mı?" dedi d'Artagnan heyecanla elinden kaparak.

"Hayır, başkasına."

"Başkasına mı?"

"Evet.

"Adı ne, adı ne!" diye bağırdı d'Artagnan.

"Adrese bakın."

"Kont de Wardes."

Kibirli Gaskonyalı'nın gözünde Saint-Germain'deki sahnenin anıları canlanıverdi birden; düşünce kadar hızlı bir hareketle, yapacağını, daha doğrusu yaptığını gören Ketty'nin attığı çığlığa rağmen zarfı yırttı.

"Ah! Tanrım! Sayın şövalye" dedi," ne yapıyorsunuz?"

"Hiç!" dedi d'Artagnan ve okudu pusulayı:

Gönderdiğim ilk pusulaya yanıt vermediniz; hasta mısınız, yoksa Madam de Guise'in balosunda bana nasıl baktığınızı unuttunuz mu? İşte size fırsat Kont! Kaçırmayın.

D'Artagnan sarardı; gururu yaralanmıştı, aşkının da yaralandığını hissediyordu.

"Zavallı sevgili Mösyö d'Artagnan!" dedi Ketty, hüzünlü bir sesle ve gene delikanlının elini avucuna alıp sıkarak.

"Benim için üzülüyorsun, iyi kalpli küçük kız!" dedi d'Artagnan.

"Ah! Evet, bütün kalbimle! Çünkü ben aşkın ne demek olduğunu bilirim."

"Aşkın ne demek olduğunu biliyor musun?" dedi d'Artagnan ona ilk kez biraz dikkatli bakarak.

"Ne yazık ki evet!"

"Peki öyleyse, o zaman bana acıyacağına, hanımından intikam almam için yardım etsene bana."

"Nasıl intikam almak isterdiniz?"

"Onu yenilgiye uğratmak, rakibimin yerini almak."

"Bunun için size asla yardım etmeyeceğim sayın şövalye!" dedi Ketty heyecanla.

"Niçin?" diye sordu d'Artagnan.

"İki nedeni var bunun."

"Nedir bunlar?"

"Birincisi, hanımım sizi asla sevmeyecektir."

"Nereden biliyorsun bunu?"

"Onu derinden yaraladınız."

"Ben mi? Nasıl yaralamış olabilirim ben onu? Ben ki onu tanıdığımdan beri köle gibi ayaklarının dibinde yaşıyorum! Konuş, rica ediyorum."

"Ben bunu ancak ruhumu... ruhumun derinliklerini okuyabilecek bir erkeğe açıklayabilirim ancak."

D'Artagnan bir daha dikkatle baktı Ketty'ye. Genç kız, birçok Düşes'in, taçları pahasına satın alabilecekleri bir güzellik ve körpelikteydi.

"Ketty" dedi, "sen istediğin zaman, ruhunun en derin yerini okurum ben; iş ona kalsın çocuğum."

Ve kızı öptü; zavallı kız kiraz gibi kıpkırmızı kesildi.

"Oh! Hayır!" diye bağırdı Ketty. "Beni sevmiyorsunuz siz! Hanımımı seviyorsunuz, biraz önce kendiniz söylediniz bunu."

"Peki bu ikinci nedeni de açıklamana engel mi?"

"İkinci neden sayın şövalye" diye karşılık verdi önce dudağına kondurulan öpücükten, sonra da delikanlının bakışlarından cesaret alan Ketty, "ikinci neden aşkta herkes kendi derdine düşmüştür."

D'Artagnan, Ketty'nin baygın bakışlarını, bekleme odasında, merdivende, koridordaki karşılaşmalarını, her seferinde kendisine hafifçe dokunmasını, iç çekişlerini işte o zaman hatırladı ama gözü hanımefendinin gözüne girmekten başka bir şey görmeyen d'Artagnan hizmetçi kızı ihmal etmişti; gözü yükseklerde olduğundan çevresindekilerle ilgilenmemesi normaldi.

Ama bizim Gaskonyalı, Ketty'nin son derece safça ve hiç çekinmeden itiraf ettiği aşkından nasıl yararlanabileceğini hemen anladı. Kont Wardes'e gönderilecek mektupların ele geçirilmesi, yerinde istihbarat, Ketty'nin, hanımının dairesine bitişik olan odasına günün her saatinde girebilme olanağı! Görüldüğü gibi hain, daha şimdiden Milady'yi güzellikle ya da zorla elde etmek uğruna zavallı kızı feda ediyordu.

"Peki" dedi genç kıza, "kuşku duyduğun bu aşk için sana bir kanıt vermemi ister misin, sevgili Ketty?"

"Hangi aşk için?" diye sordu genç kız.

"Sana karşı hissetmeye hazır olduğum aşk için."

"Neymiş bu kanıt?"

"Genellikle hanımınla geçirdiğim saatleri bu akşam seninle birlikte geçirmemi ister misin?"

"Ah! evet" dedi Ketty el çırparak, "çok isterim."

"Peki o zaman, sevgili güzel kız" dedi d'Artagnan bir koltuğa yerleşerek, "yanıma gel de sana şimdiye kadar gördüğüm hizmetçilerin en güzeli olduğunu söyleyeyim!"

Ve o kadar iyi anlattı ki, buna inanmaktan başka bir şey

istemeyen zavallı kızcağız, hemen inanıverdi... Bununla birlikte güzel Ketty, d'Artagnan'ın hayretleri içinde inatla savunuyordu kendini.

Hücum ve savunmayla geçtiği zaman, su gibi akıp gider zaman.

Saat gece yarısını vurdu ve hemen hemen aynı anda Milady'nin odasındaki çıngırağın çınladığı işitildi.

"Aman Tanrım!" diye bağırdı Ketty, "hanımım çağırıyor! Gidin, çabuk gidin!"

D'Artagnan kalktı, söyleneni yapmak niyetindeymiş gibi şapkasını aldı; sonra merdivene çıkan kapıyı açacak yerde çabucak büyük bir dolabın kapısını açarak Milady'nin giysileri ve penyuvarları arasına yerleşti.

"Ne yapıyorsunuz?" diye bağırdı Ketty.

Anahtarı da yanına alan d'Artagnan hiç cevap vermeden dolabın içine iyice gizlendi.

"Neredesiniz?" diye bağırdı Milady, sinirli bir sesle. "Niye gelmiyorsunuz çağırdığım halde, uyuyor musunuz yoksa?"

D'Artagnan ara kapının sertçe açıldığını duydu.

"Geliyorum Milady, geliyorum" diye bağırdı Ketty hanımını karşılamaya koşarak.

İkisi birlikte yatak odasına geçtiler ve ara kapı açık kaldığından, d'Artagnan bir süre daha Milady'nin hizmetçisini azarlamasını dinledi; sonunda yatıştı ve Ketty hanımının üstünü başını düzeltirken d'Artagnan'dan söz etmeye başladılar.

"Bizim Gaskonyalı'yı görmedim bu akşam, ne oldu acaba?" dedi Milady.

"Nasıl, Madam" dedi Ketty, "gelmedi mi! Daha mutluluğa kavuşmadan uçarı biri mi oldu yoksa!"

"Yok canım! Mösyö de Trèville ya da Mösyö des Essarts

yüzünden gelememiştir! Ben adamdan anlarım Ketty, bu adam avucumun içinde!"

"Hanımefendi ne yapacaklar acaba?"

"Ne mi yapacağım? Sen dert etme Ketty, bu adamla benim aramda onun bilmediği bir şey var... Kardinal hazretleri nezdinde itibarımı beş paralık edecekti az daha... Ah! İntikamını alacağım bunun!"

"Ben de sanıyordum ki Madam onu seviyor."

"Ben mi sevecekmişim onu! Nefret ediyorum! Aptalın biri! Lord Winter'i öldürmüyor, canını bağışlıyor ve beni üç yüz bin liralık bir gelirden yoksun bırakıyor!"

"Doğru" dedi Ketty, "oğlunuz, amcasının tek varisiydi ve ergin yaşa gelinceye kadar siz yararlanacaktınız servetinden."

D'Artagnan, sohbetleri sırasında gizlemek için büyük bir çaba gösterdiği o ıslıklı sesiyle, kendisine dostluk gösteren bir adamı öldürmediği için üzülen zarif kadının sözlerini duyunca, iliklerine kadar ürperdi.

"Şimdiye kadar da çoktan almış olacaktım intikamımı" diye sürdürdü konuşmasını Milady "ama neden bilmem Kardinal şimdilik oyalamamı istedi onu."

"Ah, evet! Ama Madam, sevdiği o kadını hiç oyalamadı."

"Ah! Fossoyeurs Sokağı'ndaki tuhafiyeci kadından mı söz ediyorsun? Onun varlığını unutmadı mı daha acaba? Bu da hoş bir intikamdı doğrusu!"

D'Artagnan'ın alnını soğuk ter bastı. Demek bu kadın bir canavardı!

Konuşulanları dinlemek için kulak kesildi ama ne yazık ki tuvalet faslı bitmişti.

"Tamam" dedi Milady, "odanıza dönün ve yarın size

vermiş olduğum o mektuba bir cevap almaya çalışın."

"Mösyö de Wardes için mi?" dedi Ketty.

"Tabii ki Mösyö de Wardes için."

"Zavallı d'Artagnan'ın tam zıddı biri gibi geliyor bu adam bana" dedi Ketty.

"Haydi yeter artık Matmazel" dedi Milady; "böyle tahminlerden pek hoşlanmam."

D'Artagnan kapının kapandığını duydu, sonra Milady'nin yatmadan önce sürdüğü çift sürgünün sesini duydu. Ketty de kendi tarafındaki anahtarı sessizce çevirdi, kilitledi kapısını. D'Artagnan ancak o zaman açtı dolabın kapağını.

"Aman Allahım!" dedi alçak sesle Ketty. "Neyiniz var? Ne kadar sararmışsınız!"

"İğrenç yaratık!" diye mırıldandı d'Artagnan.

"Susun, susun! Gidin artık" dedi Ketty. "Odamla Milady'nin odası arasında bir bölme var yalnızca, bir tarafta konuşulanlar öbür tarafta duyuluyor."

"İşte ben de bu yüzden dışarı çıkamayacağım ya" dedi d'Artagnan.

"Nasıl?" dedi Ketty kızararak.

"Yani... daha geç çıkacağım."

Ve Ketty'yi kendisine doğru çekti; direnmesine imkân yoktu artık, direnmesi çok gürültü çıkaracaktı! Ketty de teslim oldu.

Bu, Milady'ye karşı bir intikam hareketiydi. D'Artagnan, intikamın, tanrıların zevki olduğunu söyleyenlere hak verdi. Aslında kalp denen şeyden biraz nasibini almış olsaydı, bu yeni fethiyle yetinirdi ama d'Artagnan sırf tutku ve gururdu.

Bununla birlikte hakkını teslim etmek gerekir ki, Ketty üstündeki etkisinden yararlanma konusunda başvurduğu ilk şey Madam Bonacieux'nün başına gelenleri öğrenmeye çalışmak oldu. Ama zavallı kız haç üstüne yemin ederek, d'Artagnan'a, bu konuda bir şey bilmediğini, hanımının kendisine sırlarının ancak yarısını açtığını anlattı ama tuhafiyeci kadının büyük olasılıkla ölmemiş olduğunu söyleyebilirdi.

Milady'nin Kardinal nezdindeki itibarını az daha nasıl sarsacağı konusunda ise Ketty bir şey bilmiyordu; ancak d'Artagnan bu kez kızdan daha ileri durumdaydı. İngiltere'den ayrıldığı sırada Milady'yi, hareket etmeleri engellenen gemilerden birinin güvertesinde gördüğünden, bunun elmaslarla ilgili bir şey olabileceğinden kuşkulanıyordu.

Ama bütün bu olup bitenler içinde en belirgin olanı, Milady'nin, kendisine karşı beslediği gerçek, derin ve müzminleşmiş kinin gerçek nedeninin, eline fırsat geçtiği halde kayınbiraderini öldürmemiş olmasıydı.

D'Artagnan, ertesi sabah gene gitti Milady'ye. Suratı son derece asıktı, d'Artagnan, sıkıntısının nedeninin Mösyö de Wardes'tan cevap alamamasından kaynaklanabileceğinden kuşkulandı. Bu arada Ketty içeri girdi ama Milady sert davrandı ona. Kız delikanlıyı "Bakın sizin için nelere katlanıyorum" demek ister gibi bir bakışla süzdü.

Bununla birlikte, gecenin sonuna doğru, dişi kaplan yumuşadı, d'Artagnan'ın tatlı sözlerini gülümseyerek dinledi, hatta ayrılırken, öpmesi için elini bile uzattı ona.

D'Artagnan dışarı çıktığında ne düşüneceğini bile bilmiyordu; ama kolayca başı döndürülecek biri olmadığından, bir yandan Milady'ye kur yaparken, öte yandan da küçük bir plan tasarlamıştı kafasında.

Ketty'yi kapıda buldu ve bir gün önceki gibi haber almak için odasına çıktı. Ketty çok azar işitmiş, ihmalcilikle

suçlanmıştı. Milady, Wardes Kontu'nun suskunluğuna hiçbir anlam veremiyordu ve sabah saat dokuzda, üçüncü bir mektup almak üzere odasına uğramasını tembihlemişti.

D'Artagnan, ertesi sabah bu mektubu kendisine getirmesi için söz aldı Ketty'den; kızcağız âşığının her isteğini yerine getireceğine dair söz verdi. Deliye dönmüştü âdeta.

Olaylar gene önceki gibi cereyan etti. D'Artagnan gene dolabına kapandı, Milady kızı çağırdı, kız kendisinin tuvaletini yaptı, daha sonra Ketty'yi gönderdi ve kapısını kapattı. D'Artagnan evine gene sabahın beşinde dönebildi ancak.

Saat on birde Ketty'nin geldiğini gördü; elinde Milady'nin yeni bir mektubu vardı. Kızcağız bu kez d'Artagnan'la tartışmaya bile kalkışmadı, her şeyi oluruna bıraktı. Bedeniyle ve ruhuyla yakışıklı silahşöre aitti.

D'Artagnan mektubu açıp okudu.

Sizi sevdiğimi söylemek için gönderdiğim üçüncü mektup bu. Dikkat edin de dördüncüsünde sizden nefret ettiğimi yazmayayım.

Bana karşı davranışlarınızdan dolayı pişmanlık duyuyorsanız, size bu mektubu getirecek genç kız, soylu birinin nasıl özür dileyeceğini bildirecektir.

D'Artagnan mektubu okurken defalarca kızardı ve sarardı.

"Ah! Hâlâ seviyorsunuz siz onu!" dedi, bakışlarını bir an bile delikanlıdan ayıramayan Ketty.

"Hayır Ketty, yanılıyorsun, sevmiyorum onu artık ama o küçümseyici tavırlarının öcünü almak istiyorum."

"Evet, öcünüzü nasıl alacağınızı biliyorum, söylemiştiniz bana."

"Senin için ne önemi var Ketty! Biliyorsun ki ben yalnızca seni seviyorum."

"Nereden bilebilirim bunu?"

"Benim de onu küçümsediğimi anlayarak."

Ketty rahat bir nefes aldı.

D'Artagnan da kalemi eline aldı ve yazmaya başladı:

Madam, şimdiye kadar, kendimi böyle bir şerefe layık görmediğimden ilk iki mektubunuzun bana hitap ettiği konusunda kuşkularım vardı; ayrıca öylesine acı çekiyordum ki cevap vermekte tereddüt ettim.

Ama bugün artık sizin son derece iyi bir insan olduğunuza inanmam gerekiyor, çünkü yalnız mektubunuz değil, hizmetkârınız da sizin tarafından sevilme mutluluğuna erişmiş olduğumu onaylıyor.

Soylu bir insanın kendisini nasıl bağışlatabileceğini hizmetkârınızın anlatmasına gerek yok. Bu gece saat on birde bizzat gelip özür dileyeceğim. Bir gün bile gecikmek, size yeni bir hakarette bulunmak olur.

Dünyanın en mutlu erkeği kıldığınız.

WARDES KONTU.

Bu mektup önce sahtekârlık, sonra da nezaketsizlikti;

hatta geçerli törelere göre alçaklıktı ama o dönemde insanlar bu konularda o kadar titizlenmezlerdi. Kaldı ki d'Artagnan Milady'nin çok daha önemli şahsiyetlere ihanet ettiğini, kendi itiraflarından biliyordu ve ona o kadar önem vermiyordu. Ama her ne kadar değer vermiyorsa da bu kadına karşı anlam veremediği bir tutkunun içini yaktığını hissediyordu, onun insanları küçümseyen tavrıyla sarhoş olmuş tutku, ama siz ne derseniz deyin buna, tutku ya da susuzluk.

D'Artagnan'ın niyeti çok basitti: Ketty'nin odasından hanımının odasına geçecekti; yaratacağı ilk şaşkınlık, dehşet, utanç havasından yararlanarak, ona karşı bir zafer kazanmaya çalışacaktı. Belki başarılı olamayacaktı ama bazı şeyleri de rastlantılara bırakmakta fayda vardı. Bir hafta içinde sefere çıkacaklardı ve çekip gidecekti nasıl olsa, d'Artagnan'ın kusursuz aşklar arayacak kadar vakti yoktu.

"Al bakalım" dedi delikanlı, mühürlü mektubu Ketty'ye uzatarak, "Milady'ye ver bu mektubu; Mösyö de Wardes'ın cevabıdır bu."

Zavallı Ketty bir ölü gibi sapsarı kesildi, mektupta yazılı olan şeyler korkutuyordu onu.

"Dinle, güzel kızım" dedi d'Artagnan, "sen de biliyorsun ki bu işin şu ya da bu biçimde bitirilmesi gerekiyor. Milady ilk mektubunu Kont'un uşağı yerine benim uşağıma verdiğini öğrenebilir, kontun açması gereken mektupları da benim açmış olduğumu ortaya çıkarabilir, o zaman seni kovacaktır Milady ve sen onu bizden iyi tanırsın, intikamı bir kadınla sınırlı kalmaz."

"Yazık!" dedi Ketty, "bütün bu tehlikelere kimin için atılıyorum ben?"

"Benim için atıldığını çok iyi biliyorum, güzelim" dedi delikanlı "ve sana da minnettarım, yemin ederim."

"Peki, neler yazdınız mektupta?"

"Milady anlatır sana."

"Ah! Siz beni sevmiyorsunuz!" diye bağırdı Ketty. "Çok mutsuzum!"

Böyle bir sitem karşısında kadınları her zaman şaşırtmış olan bir karşılık vardır; d'Artagnan da öyle bir karşılık verdi ki Ketty müthiş bir yanılgı içinde kaldı.

Gene de bu mektubu Milady'ye verme kararı almadan önce epey gözyaşı döktü ama en sonunda kararını verdi, d'Artagnan'ın da istediği buydu zaten.

Delikanlı da ayrıca, akşam hanımının yanından erken ayrılacağını ve hemen kendisinin yanına geleceğini söyledi.

Bu vaat zavallı Ketty'yi avutmaya yetti.

XXXIV

ARAMİS VE PORTHOS'UN DONANIMLARI HAKKINDA

Dört arkadaş donanımlarının peşinde koştuklarından bir türlü bir araya gelemiyorlardı artık. Yemeklerini bulabildikleri yerde ayrı ayrı yiyorlardı. Çok çabuk gelip geçen zaman içinde hizmetler de büyük yer tutuyordu. Yalnız haftada hiç değilse bir kez Athos'un evinde buluşmak üzere sözleşmişlerdi. Çünkü verdiği söze sadık kalan Athos, kapısından dışarı adımını atmıyordu.

Ketty'nin d'Artagnan'a geldiği gün de toplantı günüydü.

Ketty gider gitmez d'Artagnan da Fèrou Sokağı'na yollandı.

Gittiğinde Athos ve Aramis sohbet ediyorlardı. Aramis gene papaz cüppesi hevesleri içindeydi; Athos her zamanki tavrıyla onu ne caydırmaya ne de cesaretlendirmeye çalışıyordu. Athos herkesin özgürce davranmasından yanaydı. İstenmedikçe öğüt vermezdi kimseye. Üstüne üstlük iki kez istenmesi gerekirdi bu öğüdün.

"İnsan genellikle, kulak asmayacağı için öğüt ister başkasından" diye düşünüyordu, "ya da aldığı öğütlere uyduktan sonra, kendisine bu öğütleri veren kişiyi yermektir öğüt isteyenin amacı."

Porthos da d'Artagnan'ın hemen arkasından geldi. Dört arkadaş yeniden bir araya gelmişlerdi şimdi.

Dört çehre de dört farklı duygu ifade ediyordu. Porthos'ta rahatlık, d'Artagnan'da umut, Aramis'te endişe, Athos'ta kayıtsızlık hâkimdi.

Porthos'un, önemli bir kişinin, kendisini sıkıntıdan kurtarmayı üstlenmek istediğini belirttiği konuşmanın sonunda Mousqueton girdi içeri.

Ağlamaklı bir sesle Porthos'un eve dönmesi gerektiğini, acil bir durum olduğunu bildirdi.

"Donanımlarım mı yoksa?" diye sordu Porthos.

"Hem evet hem hayır" diye karşılık verdi Mousqueton.

"Ne demek istiyorsun yani?"

"Gelin efendim."

Porthos kalktı, arkadaşlarını selamladı ve Mousqueton'un peşine takıldı.

Biraz sonra da Bazin belirdi kapıda.

"Ne istiyorsunuz dostum?" dedi Aramis. Aramis ne zaman kiliseye dönme düşünceleri içinde olsa uşağına böyle tatlı bir dille hitap ederdi...

"Evde sizi bekleyen biri var" diye karşılık verdi Bazin.

"Biri mi var? Kim?"

"Bir dilenci.

"Ona sadaka verin Bazin ve zavallı bir günahkâr için dua etmesini söyleyin."

"Bu dilenci ısrarla sizinle görüşmek istiyor ve onu görmekten çok memnun olacağınızı söylüyor."

"Özellikle benimle ilgili bir şey söylemedi mi?"

"Evet efendim, söyledi. 'Mösyö Aramis beni görme konusunda tereddüt geçirirse, kendisine Tours'dan geldiğimi söyleyin' dedi."

"Tours'dan mı?" diye bağırdı Aramis. "Beyler çok affedersiniz ama bu adam kesinlikle beklediğim haberleri getiriyor bana."

Hemen kalktı ve hızla çıktı.

Athos'la d'Artagnan başbaşa kaldılar.

"Bu uyanıklar işlerini ayarladılar galiba. Ne dersin d'Artagnan?" dedi Athos.

"Porthos'un zaten işlerinin tıkırında olduğunu biliyordum" dedi d'Artagnan. "Aramis'e gelince, doğrusunu söylemek gerekirse, onun hakkında hiç endişe duymadım ama siz sevgili Athos, siz ki tamamen size ait olan İngiliz'in altınlarını cömertçe dağıttınız, siz ne yapacaksınız?"

"Ben o herifi öldürdüğüm için çok memnunum, çocuğum; kaldı ki bir İngiliz'i öldürmek kutsal ekmeğe benzer. Altınları cebe indirseydim, çok büyük pişmanlık duyardım."

"Yapmayın sevgili Athos! Gerçekten anlaşılmaz düşünceleriniz var."

"Geçiniz, geçiniz! Dün ziyaretime gelerek evime şeref veren Mösyö de Trèville'in ne söylediğini biliyor musunuz? Kardinal'in koruması altındaki bazı İngilizler'le görüşüyormuşsunuz."

"Bir İngiliz kadını demek istiyorsunuz herhalde, size sözünü ettiğim sarışın."

"Ha evet! Onunla ilgili bazı öğütler vermiştim size hani ve siz de dinlememiştiniz tabii bunları."

"Gerekçelerini söylemiştim size."

"Evet, sanıyorum bu işin sonunda donanımınız var."

"Hiç ilgisi yok! Bu kadının Madam Bonacieux'nün kaçırılmasında parmağı olduğundan kesinlikle eminim."

"Evet, anlıyorum. Bir kadını bulmak için başka bir kadına kur yapıyorsunuz; en uzun ama en eğlenceli yoldur bu."

D'Artagnan, az daha her şeyi anlatacaktı Athos'a ama bir noktada durmak zorunda kaldı. Athos dürüstlük söz konusu olduğunda titiz bir insandı ve bizim âşığın Milady'nin konağında kurduğu planda öyle şeyler vardı ki, gelenek, görenek bakımından tutucu olan dostunun onayını kesinlikle alamazdı; bu yüzden susmayı yeğledi, Athos da hiç meraklı bir insan olmadığından d'Artagnan'ın sırları gene sır kaldı.

Dolayısıyla biz de birbirlerine söyleyecek önemli hiçbir şeyleri olmayan iki arkadaşı bırakıp, Aramis'i izleyeceğiz.

Uşağının, adamın Tours'dan geldiğini söylemesi üzerine, Aramis'in nasıl telaşla çıktığını hatta Bazin'i bile yaya bıraktığını gördük; Fèrou Sokağı'ndan Vaugirard'a kadar uçtu sanki.

Eve girince, gerçekten de kısa boylu, zeki bakışlı, hırpani kılıklı bir adam buldu karşısında.

"Siz mi görmek istediniz beni?" diye sordu silahşör.

"Yani ben Bay Aramis'i arıyorum. Aramis'misiniz siz? "

"Ta kendisi. Bana bir şey mi getirdiniz?"

"Evet, işlemeli bir mendil gösterdiğiniz takdirde ama."

"İşte" dedi Aramis göğsünden bir anahtar çıkararak. Bu anahtarla sedef işlemeli, abanozdan küçük bir sandığı açtı ve "işte mendil" dedi.

"Peki" dedi dilenci, "uşağınızı gönderin."

Gerçekten de dilencinin efendisinden ne istediğini merak eden Bazin, adımlarını ona uydurmuş ve neredeyse efendisiyle aynı anda eve varmıştı ama bu çabukluk pek bir işine yaramamıştı; dilencinin isteği üzerine efendisi, dışarı çıkmasını işaret etti, o da boyun eğdi buna.

Bazin çıkar çıkmaz, dilenci, kimsenin kendilerini görmediğinden, duymadığından emin olmak için etrafını şöyle bir süzdü, deri bir kemerin belini sıktığı her yanı dökülen ceketinin önünü açarak, hırkasının üst tarafındaki dikişleri söktü, bir mektup çıkardı içinden.

Aramis zarfın üstündeki mührü görür görmez bir sevinç çığlığı attı, yazıyı öptü ve neredeyse dinsel bir saygıyla zarfı açıp mektubu okudu:

Dost, kader bir süre daha ayrı kalmamızı istiyor ama güzel gençlik günlerimizi bütünüyle yitirmiş değiliz. Siz kendi görevlerinizi yapın, ben de kendi görevlerimi yerine getireyim. Mektubu getiren kişinin vereceği şeyi alın, sefere yakışıklı ve iyi bir soylu gibi çıkın ve beni düşünün; kara gözlerinizden şefkatle öpüyorum.

Elveda, daha doğrusu Allahaısmarladık!"

Dilenci, hırkasını sökmeye devam ediyordu; kirli paslı giysilerinin içinden yüz elli çift İspanyol altını çıkardı, masaya dizdi. Sonra kapıyı açtı, selam verip, şaşkınlık içinde kalan delikanlının kendisine bir şey söylemesine fırsat bırakmadan çıkıp gitti.

Aramis bir kez daha okudu mektubu ve birden mektubun altında bir not bulunduğunu fark etti:

Hamiş: mektubu getiren kişiyi iyi karşılayın, kendisi Kont ve bir İspanyol soylusudur.

"Yaldızlı düşler!" diye bağırdı Aramis. "Oh! Hayat ne güzel! Evet, genciz daha! Evet, güzel günler göreceğiz. Ah! Aşkım, kanım, canım! Hepsi, hepsi, hepsi, senin olsun! Hepsi senin sevgilim!"

Ve masanın üzerinde parıldayan altınlara hiç bakmadan tutkuyla mektubu okuyordu.

Bazin kapıyı tıkırdattı; Aramis'in onu dışarda beklet-mesi için bir neden kalmamıştı artık, girmesine izin verdi.

Bazin altınları görünce şaşırdı ve Athos'un yanından ayrıldıktan sonra dilenciyi merak ederek Aramis'e uğrayan d'Artagnan'ın geldiğini haber vermeyi bile unuttu.

Ama Aramis'le teklifsiz ilişkiler içinde olan d'Artagnan, Bazin'in efendisine haber vermeyi unuttuğunu görünce hiç çekinmeden içeri girdi.

"Vay anasını! Sevgili Aramis" dedi d'Artagnan, "size Tours'dan gönderilen erikler bunlarsa, yetiştiren bahçıvana tebriklerimi sunmayı unutmayın sakın!"

"Yanılıyorsunuz, azizim" dedi Aramis, ağırbaşlı bir tavır-la, "parayı bana tek heceli şiirlerimi göndermeye başladığım yayıncım gönderdi."

"Gerçekten mi!" dedi d'Artagnan. "Yayıncınız çok cömertmiş sevgili Aramis, size daha başka bir şey söyleye-meyeceğim."

"Nasıl, nasıl, Mösyö?" diye bağırdı Bazin. "Bir şiirin fiyatı bu kadar yüksek olabiliyor mu? İnanılır gibi değil! Ah! Efendim! Artık istediğinizi yapabilirsiniz, hatta Mösyö de Voiture ya da Mösyö de Benserade'ın eşiti sayabilirsiniz kendinizi. Ben bunu tercih ederim efendim, zaten bir şair biraz

da papaz gibidir. Ah! Mösyö Aramis, şair olun, lütfen, rica ediyorum!"

"Bazin, dostum" dedi Aramis, "konuşmamıza karışıyorsunuz gibime geliyor."

Bazin uygunsuz davrandığını anladı; başını önüne eğdi ve çıktı.

"Ah!" dedi, gülümseyerek d'Artagnan. "Yapıtlarınızı, ağırlığınca altına satıyorsunuz bakıyorum. Çok şanslısınız dostum ama dikkat edin, hırkanızın altından çıkan mektubu kaybedeceksiniz, o da yayıncınızdan geliyordur hiç kuşkusuz."

Aramis, gözlerinin akına kadar kızardı, mektubu yerine koydu tekrar ve hırkasını ilikledi.

"Sevgili d'Artagnan" dedi, "isterseniz gidip arkadaşlarımızı bulalım; ben zengin olduğuma göre bugün birlikte yemek yemeğe başlarız ve bu arada sizin de zengin olmanızı bekleriz."

"Tabii, memnuniyetle" dedi d'Artagnan. "Uzun zamandır doğru dürüst bir şey yemedik. Bugün ben de öyle rasgele bir keşfe çıkacağımdan, doğrusu birkaç şişe Burgonya şarabıyla kafayı çeksem iyi olurdu."

"Tamam, iyice yıllanmış Burgonya şarabından içelim, ben de seviyorum" dedi Aramis, parayı görünce inzivaya çekilme düşüncesinden vazgeçer gibi olmuştu.

O anda gerekli olacak üç dört altını yanına aldıktan sonra, geri kalanları, uğurlu işlemeli mendilin de içinde bulunduğu sedef kakmalı abanoz sandığa koydu.

İki arkadaş Athos'a gittiler önce; dışarı çıkmama konusunda kendi kendisine verdiği söze sadık kalan Athos, yemeği eve getirtme işini üstüne aldı. Sofra zevkiyle ilgili bütün ayrıntıları çok iyi bildiğinden, Aramis ve d'Artagnan onun bu işi üstlenmesine hiç ses çıkarmadılar.

Sonra Porthos'a gittiler; Bac Sokağı'nın köşesinde

ağlamaklı bir halde bir katırla bir atı yürütmeye çalışan Mousqueton'a rastladılar.

D'Artagnan bir hayret çığlığı attı; biraz da neşeyle karışıktı bu çığlık.

"Aaa! Benim sarı atım!" diye bağırdı Aramis. "Şu ata bakın!"

"Ah! Ne çirkin şey!"

"Evet, sevgili Aramis, işte ben bu atın sırtında Paris'e gelmiştim" dedi d'Artagnan.

"Nasıl, beyefendi bu atı tanıyorlar mı?" dedi Mousqueton.

"Rengi çok acayip" dedi Aramis, "ilk kez bu renkte bir at görüyorum."

"Doğrudur" diye karşılık verdi d'Artagnan, "ben de bu nedenle üç altına satmıştım ya hayvanı. Bu parayı da rengine verdiler herhalde, iskeleti on sekiz lira bile etmez. Peki ama sen nereden buldun bu atı Mousqueton?"

"Hiç sormayın efendim" dedi uşak, "Düşes'imizin kocasının bir oyunu bu."

"Nasıl oluyor bu iş Mousqueton?

"Çok soylu bir kadın bizi tutar, efendim, şey Düşes'i... pardon! Efendim, ağzımı sıkı tutmam gerektiğini söyledi. Bu hanım bir İspanyol aygırıyla bir Endülüs katırını armağan olarak kabul etmemizi istemişti bizden, bir görseniz şahane hayvanlardı her ikisi de! Kocası duymuş bunu, bize gönderilen şahane hayvanlara el koymuş çıkış sırasında ve onların yerine bu korkunç şeyleri göndermiş!"

"Sen de geri mi veriyorsun?" dedi d'Artagnan.

"Tabii!" diye karşılık verdi Mousqueton. "Takdir edersiniz ki bize vaat edilmiş olanların yerine bunları kabul edemezdik."

"Olmaz, tabii ama Porthos'u benim sarı atın sırtında görmek isterdim doğrusu; hiç değilse Paris'e ilk geldiğimde, neye benzediğimi anlamış olurdum. Ama meşgul etmeyelim seni Mousqueton, haydi, git efendinin işlerini gör. Evde mi kendisi?"

"Evet, efendim" dedi Mousqueton "ama suratı çok asık. Haydi gidin."

Mousqueton, Grands-Augustins rıhtımına doğru giderken, iki arkadaş da talihsiz Porthos'un kapısını çaldılar. Porthos, kendilerini avludan geçerken gördüğü için, kapıyı açmamaya karar verdi. Onlar da boşuna çaldılar kapıyı.

Bu arada Mousqueton yoluna devam ediyor, önündeki iki külüstür hayvanı itekleye itekleye Pont-Neuf'ü geçip, Ours Sokağı'na varıyordu. Kapının önüne gelince, efendisinin emri uyarınca atla katırı dava vekilinin kapısının önüne bağladı; sonra, hayvanların ne olacaklarını hiç düşünmeden, dönüp Porthos'u buldu ve emrinin yerine getirildiğini bildirdi kendisine.

Bir süre sonra, sabahtan beri bir şey yememiş olan iki zavallı hayvan öyle bir gürültü kopardılar ve kapının tokmağını öylesine şiddetli bir şekilde kaldırıp indirdiler ki dava vekili, ayak işlerine bakan çocuğu, atla katırın kime ait olduğunu öğrenmeye gönderdi komşulara.

Madam Coquenard ise gönderdiği hediyeleri anında tanıdı ve neden geri gönderildiklerini anlayamadı ama biraz sonra gelen Porthos durumu aydınlattı. Silahşörün, kendisine hâkim olmak için gösterdiği çabalara rağmen, gözlerindeki korkunç öfke, duygulu âşığını ürküttü. Gerçekten de Mousqueton d'Artagnan'la Aramis'e rastladığını ve d'Artagnan'ın, sarı atın, sırtında Paris'e gelmiş olduğu ve üç altına sattığı Bèarn atı olduğunu anladığını anlattığını saklamamıştı efendisinden.

Porthos vekilharç kadına Saint-Magloire Manastırı'nda randevu verdikten sonra çıktı. Dava vekili, Porthos'un gitmeye hazırlandığını görünce yemeğe kalmasını istedi ama silahşör bu daveti kibirli bir tavırla geri çevirdi.

Madam Coquenard titreye titreye Saint-Magloire Manastırı'na gitti, çünkü orada kendisini nelerin beklediğini tahmin edebiliyordu ama Porthos'un tavırlarından da büyülenmişti.

Gururu incinen bir erkek bir kadına ne kadar lanet ve sitem yağdırabilirse Porthos da bunların tümünü, başını önüne eğmiş vekilharç kadına yağdırdı.

"Ne yazık ki" dedi kadın, "ben elimden gelen her şeyi yaptım. Müşterilerimizden biri at tüccarıdır, bize borcu vardı ve borcunu ödememekte diretiyordu; ben de borcuna karşılık bu atla bu katırı aldım ama adam bana şahane iki binek hayvanı vereceğini söylemişti."

"Peki, Madam" dedi Porthos, "eğer bu adamın borcu beş altından fazlaysa, bu at cambazı hırsızın biri."

"Ucuz mal aramak yasak değil ya Mösyö Porthos" dedi vekilharç kadın, kendini bağışlatmaya çalışarak.

"Hayır, Madam ama ucuz mal arayanlar da başkalarının daha cömert dostlar aramalarına izin vermelidir."

Ve Porthos bunları söyleyerek, topuklarının üzerinde döndü, gitmek üzere bir adım attı.

"Mösyö Porthos! Mösyö Porthos!" diye bağırdı vekilharç kadın. "Haksızım, kabul ediyorum haksız olduğumu. Sizin gibi bir şövalyeyi donatırken gereksiz pazarlıklara girmemem gerekirdi!"

Porthos hiç cevap vermeden bir adım daha attı.

Vekilharç kadın, birden, onu, ışıklar saçan bir bulut içinde, ayaklarına keselerle altın saçan Düşes'lerin ve Markiz'lerin arasında görür gibi oldu.

"Durun, Allah aşkına! Mösyö Porthos!" diye bağırdı. "Durun, konuşalım sizinle!"

"Sizinle konuşmak uğursuzluk getiriyor bana" dedi Porthos.

"Ama ne istediğinizi söyler misiniz bana lütfen?"

"Hiç, çünkü, aksi takdirde sizden bir şey isteyen biri durumuna düşerim."

Vekilharç kadın Porthos'un koluna asıldı ve çektiği acıların etkisiyle haykırdı:

"Mösyö Porthos, bunlardan bir şey anlamıyorum ben; ben attan ne anlarım? Koşum takımından ne anlarım?"

"Ben anlıyorum bu işlerden, bana gelmeniz gerekirdi Madam! Ama siz kendiniz çözümlemek istediniz bu işleri ve sonuç olarak da kandırıldınız."

"Bu bir hata Mösyö Porthos ama şerefim üzerine yemin ederim ki telafi edeceğim bunu."

"Nasıl yapacaksınız bunu?" diye sordu silahşör.

"Bakın. Mösyö Coquenard bu akşam, kendisini çağırtan Chaulnes Dükü'ne gidiyor. En az iki saat sürecek görüşmeleri, siz de gelin, başbaşa kalır, hesaplaşırız."

"Hah şöyle! Konuşmak dediğin budur işte sevgilim!"

"Beni bağışlıyor musunuz?"

"Bakacağız" dedi gururlu bir tavırla Porthos.

Ve ikisi de "akşama görüşürüz" diyerek ayrıldılar.

"Allah kahretsin!" dedi Porthos içinden uzaklaşırken. "Nihayet Coquenard Efendi'nin sandığına yaklaşıyorum galiba."

XXXV

GECELEYİN BÜTÜN KEDİLER GRİDİR

Porthos ve Aramis'in sabırsızlıkla beklediği bu akşam nihayet geldi.

D'Artagnan her zamanki gibi saat dokuza doğru Milady'ye gitti. Kendisini çok çekici buldu. Hiç bu kadar iyi karşılanmamıştı şimdiye kadar. Bizim Gaskonyalı, yazdığı pusulanın verildiğini ve etkisini gösterdiğini hemen fark etti.

Ketty şerbet ikram etmek için içeri girdi. Hanımı ona da güleryüz gösterdi, son derece tatlı bir gülümsemeyle baktı ama ne yazık ki zavallı kızcağız o kadar hüzünlüydü ki, Milady'nin hoş davranışlarını fark etmedi bile.

D'Artagnan, sırayla bu iki kadına bakıyor ve doğanın, onları yaratırken yanılmış olduğunu kendi kendisine itiraf etmek zorunda kalıyordu. Hanıma aşağılık, satılık bir ruh, hizmetçisine de bir Düşes yüreği vermişti.

Milady saat on sularında kuşkulu tavırlar göstermeye başladı, d'Artagnan da bunun ne anlama geldiğini anladı. Saate bakıyor, kalkıyor, oturuyor, d'Artagnan gülümseyerek bakarken şöyle demek istiyordu sanki: Hiç şüphesiz iyisizin, hoşsunuz ama gitseniz çok iyi olurdu!

D'Artagnan kalktı ve şapkasını aldı; Milady öpmesi için elini uzattı. Delikanlı, kadının, elini tutup sıktığını hissetti ama böylelikle cilve yapmıyor, nihayet gittiği için minnet ve şükran duyuyordu.

"Deli gibi seviyor adamı!" diye mırıldandı. Sonra çıktı.

Ketty bu sefer kendisini ne bekleme odasında, ne koridorda, ne de büyük kapının altında bekliyordu. D'Artagnan'ın merdivenleri ve küçük odayı tek başına bulması gerekti.

Ketty, başı ellerinin arasında ağlıyordu.

D'Artagnan'ın içeri girdiğini duydu ama kesinlikle

başını kaldırmadı; delikanlı yanına gidip, ellerini avuçlarına aldı, genç kız hıçkırmaya başladı.

D'Artagnan'ın tahmin ettiği gibi, Milady, mektubu aldıktan sonra, neşeden deliye dönmüş, hizmetçisine her şeyi anlatmıştı; sonra, bu sefer görevini çok iyi yaptığı için, bir kese altın vermişti kendisine. Ketty odasına girer girmez, keseyi bir kenara atmış ve kese ağzı açık halde ve çevresine saçılmış üç dört altınla kalakalmıştı orada.

D'Artagnan'ın sesini duyan zavallı kız başını kaldırdı. Yüzünün kötü halini gören d'Artagnan çok korktu. Yalvarır gibi ellerini kavuşturmuş duruyor ama tek kelime konuşacak cesareti bulamıyordu kendinde.

D'Artagnan ne kadar katı kalpli olursa olsun, bu sessiz acıdan etkilendiğini hissetti ama tasarılarına, özellikle de bu tasarıya sıkı sıkıya bağlıydı. Bu nedenle önceden yaptığı planlarda bir değişiklik yapamazdı. Dolayısıyla Ketty'ye pes edeceği konusunda hiç umut vermedi, yalnızca eylemini basit bir intikam gibi gösterdi.

Üstelik, Milady, büyük olasılıkla yüzünün utançtan kızardığını âşığına göstermemek için, Ketty'ye konaktaki bütün ışıkları, hatta kendi odasındakileri bile söndürmesini emrettiğinden bu intikamın alınması daha da kolaylaşıyordu. Kont Wardes gene güneş doğmadan, karanlıkta çıkıp gitmeliydi.

Bir süre sonra Milady'nin, odasına girdiği duyuldu. D'Artagnan da anında dolabına girdi. Köşesine henüz büzülmüştü ki çıngırak sesi duyuldu.

Ketty hanımının odasına geçti ama kapıyı kesinlikle açık bırakmadı. Ancak aradaki bölme o kadar inceydi ki iki kadının konuştuklarının hemen hemen tümü duyuluyordu.

Milady zevkten sarhoş olmuş gibiydi, Ketty'ye sürekli, hizmetçiyle Mösyö Wardes arasındaki sözde görüşmeyi en ince

ayrıntılarına kadar tekrarlattırıyor, mektubunu nasıl aldığını, nasıl karşılık verdiğini, yüzündeki ifadeyi, gerçek bir âşığa benzeyip benzemediğini sorup duruyordu; zavallı Ketty de kendisine hâkim olup, bu sorulara, mutluluk bencil olduğundan, hanımının farkına bile varmadığı boğuk bir sesle cevap vermeye çalışıyordu.

Nihayet Kont'la buluşma saati yaklaştığından, Milady evindeki bütün ışıkları söndürttü ve Ketty'ye odasına dönmesini ve gelir gelmez Wardes'i içeri almasını emretti.

Ketty fazla beklemedi. D'Artagnan, dolabının anahtar deliğinden bütün dairenin karanlığa gömüldüğünü görünce, Ketty aradaki kapıyı çektiği anda gizlendiği yerden çıktı.

"Nedir bu gürültü?" diye sordu Milady.

"Benim" dedi d'Artagnan kısık bir sesle "ben, Wardes Kontu."

"Aman Allahım!" diye mırıldandı Ketty. "Kendisinin saptamış olduğu saati bile bekleyemedi!"

"Peki niye girmiyor içeri?" diye sordu Milady titrek bir sesle. "Kont, Kont, sizi beklediğimi biliyorsunuz" diye sürdürdü sözlerini."

Bunun üzerine d'Artagnan Ketty'yi yavaşça kenara itti ve Milady'nin odasına daldı.

Eğer öfke ve acı bir ruha işkence edecekse, bunun en iyi yolu bir âşığa kendi adıyla değil, rakibinin adı anılarak sevda sözleri söylenmesidir.

D'Artagnan önceden kestiremediği acı bir durumla karşı karşıyaydı, kıskançlık içini kemiriyordu ve en az aynı anda, yan odada ağlayan zavallı Ketty kadar acı çekiyordu.

"Evet, Kont" diyordu Milady o çok tatlı sesiyle, bir yandan da avucuna aldığı elini bütün gücüyle sıkıyordu. "Evet, karşılaştığımızda bana aşk ve hayranlık dolu bakışlarla dikilen

gözleriniz ve sözleriniz mutluluk veriyor. Ben de sizi seviyorum. Ah! Yarın, hemen yarın, beni düşündüğünüzü kanıtlayacak bir güvence vermenizi istiyorum. Ve beni unutmamanız için de alın şunu."

Ve parmağındaki bir yüzüğü çıkarıp, d'Artagnan'ın parmağına geçirdi.

D'Artagnan bu yüzüğü Milady'nin parmağında gördüğünü hatırladı. Pırlantalarla çevrelenmiş şahane bir safirdi.

D'Artagnan'ın yaptığı ilk hareket yüzüğü geri vermeye kalkışmak oldu ama Milady hemen ardından şunları ekledi:

"Hayır, hayır, aşkım adına sizde kalsın bu yüzük. Zaten bunu kabul etmekle, bana tahmin edemeyeceğiniz kadar büyük bir hizmette bulunuyorsunuz" diye ekledi heyecanlı bir sesle.

"Amma da gizemli bir kadın bu!" diye mırıldandı d'Artagnan kendi kendine.

Bu sırada içinden her şeyi açıklamak geldi. Milady'ye kim olduğunu ve nasıl bir intikam planıyla gelmiş olduğunu söylemek için ağzını açtı ama Milady şunları söyledi o sırada:

"Zavallı melek, o canavar Gaskonyalı az kalsın öldürecekti!"

Canavar kendisiydi.

"Oh!" diye devam etti Milady, "yaralarınız acıyor mu hâlâ?"

"Evet, çok" dedi ne cevap vereceğini pek bilemeyen d'Artagnan.

"Rahat olun siz" diye mırıldandı Milady, "ben intikamınızı alacağım, hem de acımasızca!"

"Allah belasını versin! İtiraf anı gelmedi hâlâ" diye mırıldandı içinden d'Artagnan.

D'Artagnan'ın bu kısa sohbetin şaşkınlığından kendini

kurtarabilmesi için bir süre geçmesi gerekti ama içindeki bütün intikam duyguları kaybolmuştu. Bu kadının inanılmaz bir etkisi vardı üstünde, ondan hem nefret ediyordu hem de hayrandı kendisine, bir yürekte böylesine zıt iki duygunun bulunabileceğine hiç inanmamıştı d'Artagnan. Ve bu iki duygu birleşince de tuhaf ve neredeyse şeytansı bir aşk çıkıyordu.

Bu arada saat da biri vuruyordu, artık ayrılmaları gerekti. D'Artagnan Milady'den ayrılırken, büyük bir pişmanlık duydu içinde ve birbirlerine tutkuyla veda ederken, bir sonraki hafta gene buluşmak üzere anlaştılar. Zavallı Ketty, odasından geçerken biraz konuşabilmeyi ummuştu d'Artagnan'la ama Milady karanlıkta onu kendisi geçirdi ve ancak merdivenlerde ayrıldı yanından.

Ertesi sabah d'Artagnan Athos'a koştu. Öylesine tuhaf bir maceraya atılmıştı ki, ona akıl danışmak istiyordu. Ona her şeyi anlattı. Athos defalarca kaşlarını çattı.

"Bu sizin Milady aşağılık bir yaratık bence" dedi "ama onu aldatmakla siz de ondan aşağı kalmamışsınız, böylelikle şöyle ya da böyle korkunç bir düşman kazanmışsınız."

Ve Athos bir yandan onunla konuşurken bir yandan da dikkatle, d'Artagnan'ın parmağında, mücevher kutusuna kaldırdığı Kraliçe'nin yüzüğünün yerini alan pırlantalarla çevrili safir yüzüğe bakıyordu.

"Yüzüğe mi bakıyorsunuz?" diye sordu Gaskonyalı, arkadaşlarına bu kadar değerli bir armağan gösterdiğinden dolayı gururluydu.

"Evet" dedi Athos, "bizim aile mücevherlerinden birini hatırlatıyor bana."

"Güzel değil mi?" dedi d'Artagnan.

"Şahane!" diye karşılık verdi Athos. "Bu kadar güzel bir safir olabileceğine inanmazdım doğrusu. Elmas yüzüğünüzle mi değiştiniz yoksa?"

"Hayır" dedi d'Artagnan, "güzel İngiliz'imin ya da daha doğrusu güzel Fransız'ımın armağanı. Çünkü, her ne kadar ona bu konuda bir şey sormadıysam da Fransa'da doğmuş olduğundan eminim."

"Milady mi verdi bu yüzüğü size?" diye bağırdı Athos, sesinde gizleyemeyeceği kadar büyük bir heyecan vardı.

"Evet o, bu gece verdi!"

"Göstersenize bana şu yüzüğü" dedi Athos.

"İşte" diye karşılık verdi d'Artagnan yüzüğü parmağından çıkararak.

Athos yüzüğü inceledi ve sapsarı kesildi, sonra sol elinin yüzük parmağına geçirip denedi; bu parmağına o kadar güzel oturdu ki, kendisi için yapılmıştı sanki. Genelde hep sakin olan soylu insanın alnında öfke ve intikam duyguları parladı.

"Aynısı olması imkânsız" dedi, "bu yüzük Milady Clarick'in eline nasıl geçmiş olabilir? İki mücevher arasında bu kadar benzerlik olması çok zor."

"Tanıyor musunuz bu yüzüğü? diye sordu d'Artagnan.

"Tanıdığımı sanmıştım" dedi Athos, "ama kesinlikle yanılıyorum."

Yüzüğü d'Artagnan'a geri verdi ama bakışlarını da ayıramadı yüzükten.

"Bakın d'Artagnan" dedi bir süre sonra, "bu yüzüğü ya parmağınızdan çıkarın ya da taşlı kısmını içeri doğru çevirin; bana öylesine acı şeyler hatırlatıyor ki sizinle nasıl konuşacağımı bilemiyorum. Ayrıca siz bana akıl danışmaya gelmiyor muydunuz? Ne yapmanız gerektiği konusunda karar veremediğinizi söylemeye gelmemiş miydiniz?.. Ama durun bakayım... Versenize şu safiri bir daha bana. Benim sözünü ettiğim yüzüğün bir taşı bir kazada çizilmişti."

D'Artagnan yüzüğü tekrar parmağından çıkardı ve Athos'a verdi.

Athos ürperti geçirdi.

"Bakın" dedi "ne kadar tuhaf değil mi?"

Ve d'Artagnan'a taş üstünde olması gereken çiziği gösteriyordu.

"Kimden kaldı bu safir size Athos?"

"Annemden, ona da annesinden kalmış. Söylediğim gibi eski bir mücevher bu. Kesinlikle aile dışına çıkmaması gerekirdi."

"Sattınız mı peki?" diye sordu d'Artagnan çekinerek.

"Hayır" diye karşılık verdi Athos tuhaf bir gülümsemeyle, "bir aşk gecesinde birisine vermiştim tıpkı size verildiği gibi."

Bu sefer d'Artagnan düşüncelere daldı. Milady'nin ruhunda dipleri karanlık ve bilinmeyen uçurumlar görüyordu sanki.

Yüzüğü parmağına takmadı, cebine indirdi.

"Bakın" dedi ona Athos, elini tutarak, "sizi sevdiğimi bilirsiniz d'Artagnan; öz oğlumu sizden daha çok sevemezdim. Bu kadından vazgeçin, mutlaka vazgeçmeniz gerekir, inanın bana. Tanımıyorum onu ama bir tür önsezi onun mahvolmuş biri olduğunu ve onda uğursuz bir şeyler bulunduğunu söylüyor bana."

"Haklısınız" dedi d'Artagnan. "Ben de bırakacağım onu; itiraf edeyim ki beni korkutuyor bu kadın."

"Bu cesareti gösterebilecek misiniz?"

"Göstereceğim" diye karşılık verdi d'Artagnan, "hem de hemen."

"Peki! Haklısın dostum" dedi Gaskonyalı'nın elini neredeyse bir baba şefkatiyle sıkan soylu, "Allah vere de hayatınıza yeni girmiş olan bu kadın, acı bir iz bırakmasa üstünüzde!"

Ve Athos, d'Artagnan'ı başıyla, öyle, düşünceleriyle baş başa kalmak istediğini belli eden bir insan gibi selamladı.

D'Artagnan eve dönünce Ketty'nin kendisini beklediğini gördü. Zavallı kız uykusuz ve üzüntü içinde geçirdiği bir gece boyunca, bir ay ateşli hasta olarak yatsa, bozulamayacağı kadar kötülemişti.

Hanımı onu sahte Wardes'a göndermişti gene. Hanımı aşktan deliye dönmüş, neşeden sarhoş olmuştu; Kont'un ikinci bir görüşme olanağını ne zaman vereceğini öğrenmek istiyordu.

Ve zavallı Ketty, solgun ve titreyerek, d'Artagnan'ın cevabını bekliyordu.

Athos, delikanlı üstünde çok etkiliydi; dostunun öğütleri uyarılarıyla birleşince kararını vermişti. Gururunu kurtarmış, öcünü almıştı, o halde Milady'yi bir daha görmeyecekti. Kalem ve kâğıdı eline alarak şu mektubu yazdı cevap olarak:

Gelecek randevu için bana güvenmeyin Madam: Nekahet döneminden beri böyle o kadar çok meşguliyetim var ki, hepsini sıraya koymak zorunda kaldım. Size sıra gelince, bildirmekle şeref duyacağım.

Ellerinizi öperim.

WARDES KONTU

Safirden hiç söz edilmemişti; Gaskonyalı Milady'ye karşı elinde bir silah bulunmasını mı istiyordu? Ya da açık olalım, donanımı için son kaynak olarak mı görüyordu bu safiri?

Aslında bir dönemin eylemlerini, başka bir dönemin gözüyle yargılamak yanıltıcı olabilir. Bugün bir beyefendi için utanç verici gibi gözüken bir davranış, o zamanlar son derece

basit ve doğal olarak karşılanıyordu ve en iyi ailelerin silahşörleri bile genellikle sevgililerinden destek görüyordu.

D'Artagnan mektubu açık olarak Ketty'ye verdi; Ketty mektubu ilk okuyuşunda bir şey anlamadı ama ikinci okuyuşundan sonra sevinçten deliye döndü.

Ketty bu mutluluğa inanamıyordu; d'Artagnan yazılı olarak anlattıklarını, bir de sözlü olarak açıklama gerekliliği duydu. Zavallı genç kız, böyle bir mektubu hanımına vermekle, kendisini nasıl bir tehlikeye attığını bilmesine rağmen Royale alanına bacaklarının olanca hızıyla koştu.

En iyi kadının yüreği bile, bir rakibenin acıları karşısında merhametsizdir.

Milady de mektubu, Ketty'nin koşturup getirişi kadar çabuk ve telaşla açtı ama daha ilk sözcüğü okur okumaz taş kesildi. Sonra da kâğıdı buruşturup, kıvılcımlar çakan bakışlarıyla Ketty'ye doğru döndü.

"Nedir bu mektup?" dedi.

"Hanımın mektubuna cevap" diye karşılık verdi Ketty titreyerek.

"İmkânsız" diye bağırdı Milady, "bir beyefendi bir kadına böyle bir mektup yazamaz kesinlikle!"

Sonra birden titremeye başladı:

"Aman Tanrım!" dedi, "yoksa..." Ve durdu.

Dişlerini gıcırdatıyordu, yüzü kül gibi olmuştu; biraz hava almak için pencereye doğru gitmek istedi ama ancak ellerini uzatabildi, bacakları yoktu sanki ve bir koltuğa bıraktı kendini.

Ketty onun fenalaştığını sandı ve korsajını açmak istedi telaşla. Ama Milady birden kalktı.

"Ne istiyorsunuz benden?" dedi, "ve niçin dokunuyorsun bana?"

"Hanımefendinin kendini iyi hissetmediğini sandım ve yardım etmek istedim" diye karşılık verdi hizmetçi, hanımının yüzündeki dehşet ifadesinden ürkmüştü.

"Ben mi kendimi iyi hissetmiyor muşum? Ben mi? Ne sanıyorsun beni sen? Bana hakaret edilirse, kendimi kötü hissetmem, intikam alırım, anlıyor musun!"

Ve Ketty'ye bir el işareti yaparak, çıkmasını istedi.

XXXVI

İNTİKAM DÜŞÜ

Akşam Milady, her zamanki gibi d'Artagnan'ın gelince içeri alınmasını için emir verdi. Ama gelmedi d'Artagnan.

Ertesi gün Ketty gene delikanlıyı görmeye gitti ve olup biten her şeyi anlattı; d'Artagnan gülümsedi. Milady'nin bu öfkeli kıskançlığı, intikamıydı onun.

Akşam, Milady, bir gün öncesine göre daha sabırsız gözüktü, Gaskonyalı'ya ilişkin emri yineledi ama gene bir gün önceki gibi boşuna bekledi gene.

Ertesi gün Ketty, d'Artagnan'a gitti; önceki iki gün gibi neşeli ve zinde değildi, tam tersine müthiş üzüntülüydü.

D'Artagnan kızcağıza nesi olduğunu sordu, kızcağız cevap olarak cebinden bir mektup çıkarıp verdi ona.

Mektupta Milady'nin yazısı okunuyordu ama bu sefer mektup Wardes'a değil, d'Artagnan'a hitaben yazılmıştı.

D'Artagnan mektubu açtı ve okudu:

Sevgili Bay d'Artagnan, insanın, dostlarını, özellikle de uzun bir süre için ayrılacakları sırada

terk etmesi hiç de hoş bir şey değil. Kayınbiraderim ve ben sizi önceki gün ve dün boşuna bekledik. Bu gece de aynı şeyi mi yaşayacağız?

Minnettarınız,

LADY CHARICK.

"Son derece basit" dedi d'Artagnan, "bekliyordum ben bu mektubu. Benim itibarım yükselirken, Kont'unki düşüyor."

"Gidecek misiniz?" diye sordu Ketty.

"Bak, güzel kız" dedi Gaskonyalı bir yandan da Athos'a verdiği sözü tutmadığı için mazeret bulmaya çalışarak. "Böylesine uygun bir daveti kabul etmemenin hiç de politik bir tavır olmayacağını tahmin edersin sanırım. Milady gelmediğimi görünce, ziyaretlerimin niçin kesildiğini anlayamayacaktır; bir şeyden kuşkulanabilir ve onun gibi bir kadının da nasıl bir intikam alacağını kimse bilemez."

"Ah! Tanrım!" dedi Ketty, "siz her şeyi kendinizi haklı çıkaracak biçimde takdim ediyorsunuz. Gene kur yapacaksınız ona ve bu sefer gerçek adınızla gerçek yüzünüzle gelirseniz, daha beter olacaktır işler!"

Kızcağız içgüdüsüyle olabilecekleri tahmin edebiliyordu.

D'Artagnan elinden geldiğince teselli etti onu ve Milady'nin baştan çıkarma girişimlerine ilgisiz kalacağını söyledi.

Verdiği yanıtta, iyilikleri karşısında minnet duymamasının mümkün olmadığını ve emirlerini yerine getireceğini bildirdi ama Milady'nin, keskin gözlerinden çekindiğinden, önceki mektuplarındaki yazıyı tanıyacağı endişesiyle mektupla yanıt vermek istemediğini bildirdi.

Saat dokuzu çalarken d'Artagnan, Royale alanındaydı. Bekleme odasındaki uşakların haberli oldukları anlaşılıyordu,

çünkü d'Artagnan gözükür gözükmez Milady'yi görüp göremeyeceğini sormasına bile fırsat kalmadan, koşup haber verdi içlerinden biri.

"İçeri gelsin" dedi Milady, kısa konuştu ama öylesine sert bir biçimde çıktı ki ağzından bu sözler, delikanlı dışardan duydu.

D'Artagnan salona alındı.

"Kim ararsa arasın, yokum ben!" dedi Milady. "Anladınız mı? Kim ararsa arasın."

Uşak çekildi.

D'Artagnan merakla baktı Milady'ye. Solgundu ve ağlamış olduğundan ya da uykusuzluktan gözleri yorgundu. Her zamanki ışıkların sayısı azaltılmıştı ama genç kadını iki gündür kemirmiş olan ateşin izlerini saklaması mümkün olmuyordu.

D'Artagnan her zamanki zarafetiyle yaklaştı kadına; Milady onu karşılamak için olağanüstü bir çaba sarf etti ama perişan olmuş bir yüz de bundan daha fazla gülümseyemezdi.

D'Artagnan'ın sağlığıyla ilgili sorularına şu karşılığı verdi:

"Kötü, çok kötü."

"Saygısızlık ediyorum ben o halde, istirahata ihtiyacınız var sizin, gideyim hemen."

"Hayır" dedi Milady, "tam tersine, kalın Mösyö d'Artagnan, o sıcak varlığınızla biraz olsun avunurum belki."

"Oh! Oh!" dedi içinden d'Artagnan. "Hiç bu kadar hoş davranmamıştı bana, dikkatli olmam gerekiyor."

Milady, en sevimli tavırlarıyla, sohbetini olabildiğince ilginç kılmaya çalıştı. Ayrıca ateşi bir an düşünce, gözlerinin parlaklığı geri geliyor, yanakları pembe pembe oluyor, dudakları kızarıyordu. D'Artagnan, kendisini büyüleriyle

sarmış olan Kirke'sini bulmuştu yeniden. Söndüğü, dindiği sandığı aşkı yeniden alevlendi yüreğinde, hissetti bunu. Milady gülümsüyordu ve d'Artagnan bu gülümsemesi uğruna ruhunu şeytana bile satabileceğine inanıyordu.

Bir ara onunla ilgili olarak, içinden bir pişmanlık duygusu geçer gibi oldu.

Milady giderek daha konuşkan oluyordu, d'Artagnan'a sevgilisi olup olmadığını sordu.

"Yazık!" dedi d'Artagnan, yüzüne verebileceği en duygusal ifadeyle. "Ben ki sizi gördüğümden beri, yalnız sizin için soluk alıyorum, yalnız sizin için acı çekiyorum, nasıl oluyor da bu acımasız soruyu yöneltebiliyorsunuz bana?"

Milady acayip bir şekilde gülümsedi.

"Beni seviyor musunuz yani?" dedi.

"Söylemeye gerek var mı, fark etmediniz mi bunu?"

"Fark ettim ama siz de bilirsiniz ki, yürekler ne kadar gururlu olursa, fethedilmeleri de o derece güçleşir."

"Ah! Güçlükler yıldıramaz beni" dedi d'Artagnan, "beni korkutan imkânsızlıklardır."

"Gerçek bir aşk söz konusu olduğunda hiçbir şey imkânsız değildir" dedi Milady.

"Hiçbir şey mi Madam?"

"Hiçbir şey" diye karşılık verdi Milady.

"Hay Allah!" dedi içinden d'Artagnan, hava değişti. "Bu hoppa bana âşık olmuş olmasın sakın. Wardes'a veriyorum, diye verdiği safir yüzük gibi bir yüzük de bana verir mi acaba?"

D'Artagnan iskemlesini heyecanla Milady'nin yanına çekti.

"Sözünü ettiğiniz bu aşkı, kanıtlamak için ne yapacaksınız bakalım?" dedi.

"Benden istenen her şeyi. Emredin, hazırım."

"Her şeye hazır mısınız?"

"Her şeye!" diye bağırdı, böyle bir söz vererek nasıl olsa kendini tehlikeye atmadığını bilen d'Artagnan.

"Peki o zaman konuşalım biraz" diyen Milady de koltuğunu d'Artagnan'ın iskemlesine doğru yaklaştırdı.

"Sizi dinliyorum Madam" dedi d'Artagnan.

Milady bir süre bekledi kuşku ve kararsızlık içinde; sonra bir karar almış gibi gözüktü.

"Benim bir düşmanım var" dedi.

"Sizin mi Madam!" diye bağırdı d'Artagnan şaşırmış gözükerek. "Mümkün mü böyle bir şey Tanrım? Sizin gibi iyi ve güzel bir kadının düşmanı olsun!"

"Amansız bir düşman."

"Sahi mi?"

"Beni acımasızca aşağılayan bir düşman, aramızda bir ölüm kalım savaşı verilmekte. Bana yardım edebilir misiniz, bu konuda size güvenebilir miyim?"

D'Artagnan intikamcı yaratığın işi nereye götürmek istediğini anladı.

"Güvenebilirsiniz Madam" dedi coşkuyla, "bileğim ve hayatım da aşkım gibi emrinizdedir."

"Öyleyse" dedi Milady, "âşık olduğunuz kadar cömertsiniz de..."

Birden durdu.

"Eee?" diye sordu d'Artagnan.

"Eeesi" diye karşılık verdi bir anlık bir suskunluktan sonra Milady, "bugünden başlayarak imkânsızlıklardan söz etmeyin artık."

"Beni mutluluğa boğmayın" diye haykırdı d'Artagnan diz çökerek, kendisine uzatılan elleri öpücüklere boğarak.

"O alçak ve aşağılık Wardes'tan öcümü al" diye mırıldandı Milady, "sonra ben senden kurtulmanın bir yolunu bulurum nasılsa, geri zekâlı kiralık kılıç!"

"Benimle alay ettikten sonra, elime düş kendi isteğinle böyle bakalım, iki yüzlü, tehlikeli kadın!" diyordu içinden d'Artagnan da. "Sonra da bana öldürtmek istediğin adamla karşına geçip nasıl güleceğiz bak!"

D'Artagnan kafasını kaldırdı.

"Hazırım" dedi.

"Anladınız beni demek, sevgili Mösyö d'Artagnan!" dedi Milady.

"Bir tek bakışınızdan her şeyi anlarım."

"Daha şimdiden büyük ün yapan o kılıç tutan kolunuzu benim için kullanacak mısınız?"

"Anında."

"Ama ben böyle bir hizmetin karşılığını nasıl ödeyeceğim?" dedi Milady. "Âşıkları bilirim ben, karşılıksız hiçbir şey yapmazlar."

"İstediğim tek cevabın ne olduğunu biliyorsunuz siz" dedi d'Artagnan, "size ve bana layık olan tek şey!"

Ve kadını yavaşça kendisine doğru çekti.

Kadın pek fazla direnmedi.

"İlginç" dedi gülümseyerek.

"Ah!" diye inledi, kadının yüreğine saldığı tutkuyla coşan d'Artagnan. "Ah! Bilseniz bu mutluluk bana nasıl inanılmaz bir şey gibi geliyor ve bilseniz bir düş gibi uçmasın diye nasıl acele ediyorum gerçekleştirmek için!"

"Hak edin öyleyse bu mutluluk dediğiniz şeyi."

"Emrinizdeyim" dedi d'Artagnan.

"Doğru mu söylüyorsunuz?" diye sordu Milady son bir kuşkuyla.

"Sizin güzel gözlerinizi ağlatan aşağılık adamın adını verin bana."

"Ağladığımı kim söyledi size?"

"Bana öyle geldi."

"Benim gibi kadınlar ağlamaz" dedi Milady.

"Daha iyi! Haydi söyleyin adını bana."

"Vereceğim adın bir sır olduğunu unutmayacaksınız kesinlikle."

"Adını bilmem gerekiyor."

"Evet bilmeniz gerekiyor; bakın nasıl güveniyorum size!"

"Beni mutluluğa boğuyorsunuz. Adı ne?"

"Biliyorsunuz adını."

"Sahi mi?"

"Evet."

"Dostlarımdan biri olmasın sakın!" dedi d'Artagnan; hiçbir şey bilmiyormuş numarası yapıyordu.

"Dostlarınızdan biri olsa, duraksar mıydınız?" dedi Milady. Ve gözlerinde bir tehdit kıvılcımı belirdi.

"Hayır, kardeşim bile olsa duraksamazdım" diye bağırdı d'Artagnan coşkuyla kendinden geçmiş gibi.

Bizim Gaskonyalı hiçbir riske girmeden devam ediyordu yoluna çünkü nereye gittiğini biliyordu.

"Sadakatiniz hoşuma gidiyor" dedi Milady.

"Yazık! Yalnız bu özelliğimi mi seviyorsunuz?" diye sordu d'Artagnan.

"Sizi de seviyorum" dedi kadın, elini tutarak.

Ve bu ateşli tutku titretti d'Artagnan'ı; Milady elini tutarak içindeki ateşi ona geçirmişti sanki.

"Beni seviyorsunuz siz!" diye bağırdı d'Artagnan. "Bu gerçekse eğer, çıldırabilirim!"

Ve kadına sarıldı. Milady dudaklarını kaçırmaya kalkışmadı, yalnız öpüşüne karşılık vermedi.

Buz gibiydi dudakları. D'Artagnan, bir heykeli öptüğünü sandı.

Neşeden sarhoş, aşktan çarpılmış gibiydi. Milady'nin temiz kalpli biri olduğuna inanacaktı neredeyse, neredeyse Wardes'ın suçlu olduğuna inanacaktı. Wardes Kontu o anda eline geçse öldürebilirdi onu.

Milady fırsattan yararlandı.

"Adı... diye başladı.

"Wardes, biliyorum" diye haykırdı d'Artagnan.

"Nereden biliyorsunuz?" diye sordu Milady, d'Artagnan'ın iki elini tutarak ve gözlerinden ruhunun derinliklerini okumaya çalışarak.

D'Artagnan kendini kaybettiğini ve bir hata yaptığını anladı.

"Söyleyin, söyleyin, çabuk!" deyip duruyordu Milady. "Nereden biliyorsunuz?"

"Nereden mi biliyorum?" dedi d'Artagnan.

"Evet, nereden biliyorsunuz?"

"Çünkü dün Wardes, benim de bulunduğum bir yerde, sizden almış olduğunu söylediği bir yüzük gösterdi."

"Alçak!" diye bağırdı Milady.

Bu hakaret, kolayca anlaşılacağı gibi yüreğine oturdu d'Artagnan'ın.

"Sonra!" diye devam etti kadın.

"Sonrası!" İntikamınızı alacağım o alçaktan" dedi d'Artagnan kasılarak.

"Teşekkürler, yiğit dostum!" diye bağırdı Milady. "Ne zaman alacaksınız intikamımı peki?"

"Yarın, hemen, ne zaman isterseniz."

Milady, "Hemen" diye bağıracaktı neredeyse ama bu kadar telaşın d'Artagnan tarafından pek de hoş karşılanmayacağını anladı hemen.

Kaldı ki binlerce önlem alması gerekiyordu, koruyucusuna, tanıklar önünde kontla konuşması sırasında sakıncalı laflar etmemesi için öğütler vermesi gerekiyordu. Bu sırada d'Artagnan'ın ağzından çıkan tek kelimeyle her şey çözümlenmiş gibi oldu.

"Yarın" dedi, "yarın ya intikamınızı alırım ya da ölürüm."

"Hayır! dedi genç kadın. "İntikamımı alacaksınız ama ölmeyeceksiniz. Alçağın biri o."

"Kadınlara karşı öyledir belki, ama erkeklere karşı... Bir şeyler bildiğimi sanıyorum bu konuda."

"Ama onunla dövüştünüzde, talihinizden pek şikâyetçi değildiniz her halde."

"Talih fahişeye benzer; dün gülerken, yarın sırt çevirebilir."

"Yani tereddüt içindesiniz öyle mi?"

"Hayır, değilim, Allah korusun ama bana umuttan

başka bir şey vermeden, beni olası bir ölüme göndermek adalete sığar mı?"

Milady göz kırparak şu anlama gelen bir şey söyledi:

"Hepsi bu mu? Konuşun haydi."

Sonra o göz kırpışın ardından şu açıklayıcı sözler geldi:

"Çok doğru."

"Ah! Siz bir meleksiniz" dedi delikanlı.

"Her şey yolunda demek ki!" dedi genç kadın.

"Sizden istediğim şey dışında, sevgili ruhum!"

"Ama bana güvenebilirsiniz, dedikten sonra!"

"Benim beklemek için ertesi günüm yok."

"Susun; kardeşim galiba. Sizi burada görmesinin bir anlamı yok."

Çıngırağı çaldı, Ketty hemen göründü.

"Buradan çıkın" diyerek küçük bir kapıyı açtı, "saat on birde gene gelirsiniz, görüşmemizi tamamlarız. Ketty odama alır sizi."

Bu sözleri duyan zavallı kız sırt üstü düşecekti neredeyse.

"Matmazel orada bir heykel gibi durmuş ne yapıyorsunuz? Beyefendiyi geçirsenize; bu gece saat on birde, unutmayın!"

"Anlaşılan bütün randevularını saat on birde veriyor" dedi içinden d'Artagnan. "Alışkanlık herhalde."

Milady'nin uzattığı eli sevgiyle öptü.

"Bak" dedi çıkarken ve Ketty'nin şikâyetlerine yüzeysel cevaplar verdikten sonra, "uyanık olalım. Bu kadın anasının gözü, faka basmayalım."

XXXVII

MİLADY'NİN SIRRI

D'Artagnan, genç kızın bütün ısrarlarına rağmen, hemen Ketty'nin odasına çıkacağına, konaktan ayrılmıştı. İki nedeni vardı bunun. Birincisi kızın şikâyetlerinden, isteklerinden, yalvarmalarından kurtuluyordu, ikincisi ise becerebilirse eğer, kendi düşüncelerini ve mümkünse kadının kafasından geçenleri okumak istiyordu.

Bu işte en belirgin yan, d'Artagnan'ın, Milady'ye çılgınca âşık olduğu, kadının ise kendisini hiç sevmediğiydi. D'Artagnan bir ara yapılacak en iyi şeyin, eve dönüp Milady'ye uzun bir mektup yazıp, Kont Wardes ve kendisinin aynı kişiler olduklarını itiraf etmeyi, dolayısıyla intiharı göze almadan, Wardes'i öldürmesinin mümkün olamayacağını anlatmayı düşündü. Ama kendisi de müthiş bir intikam arzusu içindeydi; genç kadına bir kere de kendi adıyla sahip olmak istiyordu ve intikam da ona tatlı yanları olan bir şey gibi gözüktüğünden, kesinlikle vazgeçmek istemiyordu.

Royale alanının çevresini beş altı kez dolaştı, belki on adımda bir geri dönüp, Milady'nin dairesinde panjurların arkasından ışık sızmadığını görmek istedi. Genç kadının bu kez odasına çekilmek için daha az aceleci davrandığı açık seçik belli oluyordu.

Nihayet ışık söndü.

Sönen ışıkla birlikte d'Artagnan'ın yüreğindeki son kararsızlık da kayboldu; ilk gecenin ayrıntılarını hatırladı ve kalbi çarparak, ateşler içinde konağa girdi ve hızla Ketty'nin odasına çıktı.

Ölü gibi sapsarı kesilmiş, tir tir titreyen genç kız, âşığını durdurmak istedi ama kulağı kirişte bekleyen Milady, d'Artagnan'ın yaptığı gürültüyü işitmişti. Kapıyı açtı.

"Gelin" dedi.

Bu davranışların hepsi o kadar ihtiyatsız, o kadar yüzsüzceydi ki, d'Artagnan bir an duyduklarına ve gördüklerine inanamayacak gibi oldu. Ancak düşlerde rastlanan fantastik entrikalardan birine sürüklenmiş olduğunu sandı.

Mıknatısın demiri çekişi kadar güçlü bir cazibeye kapılıp Milady'ye doğru ilerledi.

Kapı arkalarından kapandı.

Ketty de kapıya doğru ilerledi.

Kıskançlık, öfke, çiğnenen gururu, kısacası seven bir kadının ruhunda fırtına koparan bütün tutkular, onu her şeyi anlatmaya itiyordu ama böyle bir oyunda parmağı olduğu anlaşılırsa, kendisi de mahvolurdu, d'Artagnan'ı da temelli kaybedebilirdi üstelik. Bu aşk aklına geldikçe son bir fedakârlıkta bulunması gerektiği düşüncesine vardı.

Öte yandan d'Artagnan da isteklerinin karşılanması konusunda doruğa ermişti; kişiliğinde artık bir rakip değil, doğrudan doğruya kendisi seviliyordu, öyle davranıyorlardı ona karşı. İçindeki gizli bir ses de d'Artagnan'a, bir intikam aracından başka bir şey olmadığını söylüyor, bir cinayet aleti olarak sırtının sıvazlandığını yineleyip duruyordu. Ama gururu, kibiri, gözü kara bir insan olması bu sesi bastırıyor, mırıltıları da boğuyordu. Ayrıca bizim Gaskonyalı iyi tanıdığımız kişiliğine özgü aşırı güveniyle, kendisini Wardes'la karşılaştırıyor ve "niçin ben de ben olarak sevilmeyecek mişim?" diye düşünüyordu.

Sonuç olarak kendini bütünüyle o andaki duygularına kaptırdı. Milady artık o ürküntü veren, uğursuz amaçları olan kadın olmaktan çıkmış, kendisinin de zevk aldığı bir aşkın kucağına düşen, ateşli ve tutkulu bir sevgili olmuştu. İki saat geçip gitti böyle.

İki âşığın heyecanı duruldu sonunda. D'Artagnan gibi her şeyi unutmak zorunda olmayan Milady döndü önce

gerçeklere ve delikanlıya, ertesi gün Wardes'la yapacağı düello için kafaca hazır olup olmadığını sordu.

Ama aklı çoktan başka yerle gitmiş olan d'Artagnan, aptalca bir unutkanlık içine girmiş ve düello düşünmek için çok geç olduğunu söyleyivermişti birdenbire.

Milady'yi ilgilendiren bu tek tutkuya karşı ilgisizlik, korkuttu kadını, sorularını daha ısrarcı ve baskıcı bir tavırla tekrarlamaya başladı.

Aslında mümkün olmayan bu düelloyu o ana kadar ciddi ciddi hiç düşünmemiş olan d'Artagnan konuyu değiştirmek istedi ama gücü yetmedi buna.

Milady, kendisinin önceden belirlediği sınırlar içinde hareket ediyor, karşı konulmaz mantığı ve çelik iradesiyle ısrar ediyordu.

D'Artagnan Milady'ye bu işten vazgeçmesini, Wardes'ı bağışlamasını ve bu dehşet dolu tasarıları kafasından çıkarıp atmasını tavsiye ederek, zekâsıyla onu etkileyeceğini sandı.

Ama ilk sözcükler daha ağzından çıkar çıkmaz, genç kadın ürperdi ve geri çekildi.

"Korkuyor musunuz yoksa sevgili d'Artagnan?" dedi karanlıkta garip bir biçimde çınlayan alaycı ve tiz sesiyle.

"Sakın böyle bir şey düşünmeyin sevgili!" diye karşılık verdi d'Artagnan "ama nihayet şu Wardes Kontu sizin sandığınız kadar suçlu değilse!"

"Her halükârda, beni aldatmıştır ve beni aldattığına göre de ölümü hak etmiştir" dedi Milady ciddi bir tavırla.

"Madem ki onu mahkûm ettiniz, ölecektir!" dedi d'Artagnan son derece kararlı bir sesle; Milady körü körüne bir sadakat sezdi bu ifadede.

Hemen yaklaştı kendisine.

O gecenin Milady için ne kadar sürdüğünü söyleyemeyeceğiz ama güneşin ilk soluk ışıkları panjurlardan içeri süzüldüğünde, d'Artagnan'a aradan iki saat geçmiş gibi geldi.

Milady, d'Artagnan'ın gitmek üzere hazırlandığını görünce, Wardes'dan intikamını almak için verdiği sözü bir kez daha hatırlattı.

"Hazırım ben" dedi d'Artagnan "ama daha önce bir şeyden emin olmak istiyorum."

"Nedir?" diye sordu Milady.

"Beni seviyor musunuz?"

"Sanıyorum, belli ettim bunu."

"Evet, ben de bedenimle ve ruhumla sizirim."

"Teşekkürler yiğit sevgilim benim! Ama ben nasıl size olan aşkımı kanıtladıysam, siz de bana olan aşkınızı kanıtlayacaksınız değil mi?"

"Hiç kuşkusuz. Ama şu var: Söylediğiniz gibi beni seviyorsanız eğer, biraz olsun endişe etmiyor musunuz benim için?"

"Niçin endişe edecek mişim?"

"Ne bileyim tehlikeli bir biçimde yaralanabilirim, hatta ölebilirim."

"Böyle bir şey mümkün değil" dedi Milady, "siz yiğit ve yaman bir silahşörsünüz."

"Peki, bu düelloyu gereksiz kılacak bir intikam şekli düşünmez miydiniz acaba?"

Milady hiç sesini çıkarmadan sevgilisine baktı. Günün ilk ışıklarının soluk parıltısı açık renk gözlerine acayip, uğursuz bir ifade veriyordu.

"Şimdi gerçekten kararsız olduğunuzu görüyorum" dedi.

"Hayır, kararsız değilim, yalnız şu var, bu zavallı Wardes, siz onu sevmekten vazgeçtiğinizden beri zaten önemli biri olmaktan çıktı ve bana sorarsanız bir erkeği cezalandırmanın en iyi yolu onu aşkınızdan yoksun bırakmaktır. Bundan ağır biz ceza olamaz."

"Onu sevdiğimi kim söyledi size?" diye sordu Milady.

"Şimdi hiç değilse, pek fazla kendini beğenmişlik etmeden sizin bir başkasını sevdiğinize inanabilir miyim?" diye sordu delikanlı tatlı bir sesle. "Bir kez daha söylüyorum, Kont'la ilgileniyorum."

"Siz mi?" dedi Milady.

"Evet ben."

"Niçin siz?"

"Çünkü yalnız ben biliyorum..."

"Neyi?"

"Size karşı sanıldığı kadar suçlu değil, daha doğrusu olmadı."

"Gerçekten mi?" dedi Milady endişeyle "Anlatın, çünkü ne demek istediğinizi pek iyi anlamıyorum."

Ve kendisini kollarına almış olan d'Artagnan'a, gittikçe daha çok parlayan gözlerle bakıyordu.

"Evet, ben soylu bir insanım!" dedi d'Artagnan, kestirip atmaya karar vererek. "Aşkınızı kazanmış olduğumdan eminsem eğer! Seviyorsunuz beni değil mi?"

"Gayet tabii. Devam edin siz."

"Kendimde değilim sanki, bir şeyi itiraf etmem gerekiyor."

"İtiraf mı?"

"Aşkınızdan şüphe etmiş olsam, böyle bir itirafta

bulunmazdım ama seviyorsunuz beni siz, güzel sevgilim! Değil mi, seviyorsunuz beni değil mi?"

"Kuşkusuz."

"Peki size olan bu aşk yüzünden bir suç işlemişsem, bağışlayacak mısınız beni?"

"Belki."

D'Artagnan, en tatlı gülümseyişiyle Milady'ye yaklaşıp dudaklarını dudaklarına değdirmek istedi ama genç kadın kaçtı ondan.

"Bu itiraf" dedi sararak, "neymiş bu itiraf?"

"Geçen Perşembe, gene bu odada Wardes'a randevu vermiştiniz değil mi?"

"Ben mi, hayır! Yok böyle bir şey" dedi Milady son derece kararlı bir ses tonu ve soğukkanlı bir tavırla. Öyle ki d'Artagnan böyle bir şeyden emin olmasa, kuşkuya düşecekti.

"Yalan söylemeyin meleğim" dedi d'Artagnan gülümseyerek, "boşuna!"

"Nasıl olur! Söyleyin! Öldüreceksiniz beni!"

"Rahat olun! Bana karşı bir suç işlemiş falan değilsiniz ve ben sizi çoktan affettim!"

"Sonra, sonra?"

"Wardes hiçbir biçimde böbürlenemez."

"Niçin? Siz kendiniz söylediniz bana bu yüzüğün..."

"Bu yüzük sevgilim, bende. Perşembe'nin Wardes Kontu ve bugünün d'Artagnan'ı aynı kişiler."

Düşüncesiz adam utançla karışık bir sürpriz, sonunda gözyaşlarına dönüşecek bir fırtına bekliyordu ama büyük bir yanılgı içindeydi ve bunu anlaması için uzun bir süre geçmesi gerekmedi.

Sararan ve dehşet içinde kalan Milady kalktı ve d'Artagnan'ı göğsüne indirdiği şiddetli bir darbeyle iterek, yataktan atladı.

Ortalık iyice aydınlanmıştı.

D'Artagnan özür dilemek için Milady'yi hint ipeklisi penyuvarından tutup yakalamak istedi ama kadın güçlü ve kararlı bir davranışla kaçmaya çalıştı. Penyuvar yırtıldı ve omuzları çırılçıplak ortaya çıktı; d'Artagnan bu yuvarlak ve güzel omuzların birinde, anlatılmaz duygular içinde, celladın kara elinin bastığı damgayla oluşmuş silinmez zambak şeklini gördü.

"Aman Allahım!" diyerek penyuvarı bıraktı elinden d'Artagnan.

Ve yatakta dili tutulmuş, kımıltısız ve donmuş gibi kaldı.

Ama Milady, d'Artagnan'ın sessizliğinin bile kendisini ele verdiğini hissediyordu. Kesinlikle her şeyi görmüştü. Delikanlı şimdi sırrını biliyordu, ondan başka kimsenin bilmediği korkunç bir sırdı bu.

Ansızın döndü ama artık öfkeli bir kadın değil yaralı bir panterdi.

"Sefil adam!" dedi. "Alçakça ihanet ettin bana, sırrımı da öğrendin üstelik, öleceksin!"

Ve koşarak tuvaletin üstünde duran oymalı bir kutunun başına gitti, titreyen ve ihtiraslı elleriyle kutuyu açtı, içinden altın saplı, ince ve sivri uçlu bir hançer çıkardı. Hemen döndü, yarı çıplak durumdaki d'Artagnan'a saldırdı.

Delikanlı, bilindiği gibi cesurdu ama allak bullak olmuş bir yüz, dehşetle gerilmiş göz kapakları, solgun yanaklar ve kanlı dudaklar karşısında açıkça ürktü. Üstüne tırmanan bir yılan görmüş gibi karyolanın üstünde duvara kadar geriledi ve

terden sırılsıklam olmuş eli kılıcıyla temas edince, kınından çekti onu.

Ama Milady, kılıca falan aldırmadan yatağa çıkıp d'Artagnan'ı öldürmeyi denedi ve ancak kılıcın sivri ucunu boynunda hissedince durdu.

Elleriyle tutmak istedi kılıcı ama d'Artagnan kadının kılıcı yakalamasını engelleyip, gözüne ve zaman zaman da göğsüne vurarak, onu yataktan aşağı atmayı başardı, kendisi de sığınmak için Ketty'nin odasının kapısını bulmaya çalıştı.

Bu sırada Milady kıpkırmızı kesilmiş, müthiş bir öfkeyle ve çığlıklar atarak sürekli saldırmaya çalışıyordu.

Bir düelloya benzemişti kavga ve d'Artagnan yavaş yavaş duruma hâkim oluyordu.

"Peki güzelim, peki!" diyordu "Ama ne olur sakinleşin biraz yoksa öteki omzunuza da ben bir zambak konduracağım."

"Alçak! Alçak!" diye uluyordu Milady.

D'Artagnan bir yandan kendini savunurken bir yandan da kapıyı bulmaya çalışıyordu.

Kadının, d'Artagnan'ı yakalamak için eşyaları devirmesinden, d'Artagnan'ın da kendisini korumak için eşyaların arkasına saklanırken çıkardığı gürültüden kuşkulanan Ketty, kapıyı açtı ansızın. Bu kapıyı bulmak için sürekli manevra yapan d'Artagnan üç adım ötesindeydi kapının şimdi. Bir sıçrayışta kendisini Milady'nin odasından, hizmetçisinin odasına atıverdi ve yıldırım hızıyla da kapadı kapıyı. Arkadan bütün gücüyle dayanıp kapının açılmasını engellemeye çalışırken Ketty de sürgüleri çekti.

Milady bu sefer, bir kadından beklenmeyecek kadar güçlü çabalar harcayarak, odanın kemerlerini yıkmak için çılgınca saldırılara geçti; bunun mümkün olmadığını anlayınca durdu ve hançeriyle kapıyı delmeye çalıştı. Ve gerçekten birkaç darbede delip geçti kalın tahtayı.

Her hançer darbesiyle birlikte bir de küfür savuruyordu.

"Çabuk, çabuk Ketty!" diye bağırdı d'Artagnan sürmeler çekildikten sonra. "Beni hemen dışarı çıkar, odasından çıkarsa, uşaklarına öldürtür beni yoksa!"

"Ama böyle çıkamazsınız ki!" dedi Ketty, "çırılçıplaksınız."

"Doğru" dedi d'Artagnan ve ancak o zaman fark etti ne kılıkta olduğunu, "doğru! Giydir beni, bir şey ver sırtıma! Ama acele et lütfen, ölüm kalım meselesi bu anlıyor musun?"

Ketty neler olup bittiğini pek fazla anlayamamıştı. Hemen çiçekli bir entari, geniş kenarlı bir şapka ve kısa bir mantoyu sırtına ve başına geçirdi delikanlının, d'Artagnan, uzattığı terliklere çıplak ayaklarını geçirdi ve daha sonra Ketty onu merdivenlere doğru sürükledi. Tam zamanında davranmıştı çünkü Milady zili çalmış ve bütün konağı ayağa kaldırmıştı. Kapıcı, Ketty'nin uyarısıyla d'Artagnan'ın çıkması için kordonu çekmişti ve bu sırada da Milady pencereden olanca gücüyle "açmayın kapıyı" diye haykırıyordu.

Geç kalmıştı.

İKİNCİ
BÖLÜM

XXXVIII

ATHOS HİÇ SIKINTIYA GİRMEDEN DONANIMINI NASIL SAĞLADI?

Genç kadın arkasından hâlâ aczini gösteren hareketlerle elini kolunu sallarken kaçıp gitti delikanlı. D'Artagnan gözden kaybolur kaybolmaz, Milady bayıldı kaldı odasında.

D'Artagnan öylesine şaşkındı ki, Ketty'nin ne olacağını hiç düşünmeden Paris'in yarısını koşarak katetti ve ancak Athos'un kapısında durdu. Şaşkınlığı, kendisini daha da tedirginleştiren korku, peşine düşen devriyelerin sesleri, sabahın erken saatlerine rağmen işlerine gidenlerin yuhalamaları daha da artırıyordu hızını.

Avluyu geçti, Athos'un iki kat merdivenini çıktı ve kıracakmış gibi vurdu kapıya.

Grimaud uykudan şişmiş gözlerle gelip kapıyı açtı. D'Artagnan öyle bir dalış daldı ki içeri, az daha deviriyordu adamı.

Her zaman suskun olan zavallı çocuk ağzını açtı bu sefer.

"Hop, hop, hop!" diye bağırdı. "Ne istiyorsunuz koşucu kız? Ne istiyorsunuz tuhaf kadın?"

D'Artagnan perukasını çıkardı, ellerini kısa mantosunun altından çıkardı; bıyıklarını ve elindeki kılıcı görünce, zavallı uşak karşısındakinin bir erkek olduğunu anladı.

Bu sefer de bir katil olduğunu sandı onun.

"İmdat! Yardım edin! İmdat!" diye bağırdı.

"Sus, sefil!" dedi delikanlı, "d'Artagnan'ım ben, tanımadın mı beni? Nerede efendin?"

"Mösyö d'Artagnan, siz ha!" dedi Grimaud şaşkın bir halde. "İmkânsız bu."

"Grimaud" dedi, sırtında ropdöşambrla odasından çıkan Athos, "konuşmaya başlamışsınız artık bakıyorum."

"Ah! Mösyö! Yani..."

"Sus."

Grimaud parmağıyla d'Artagnan'ı efendisine göstermekle yetindi.

Athos arkadaşını tanıdı ve öfkeli olmasına rağmen, gözünün önündeki maskaralığın etkisiyle gülmekten kırıldı; ters çevrilmiş bir peruka, ayakkabıların üstüne düşmüş bir eteklik, sıvanmış kollar ve heyecandan dikilmiş bıyıklar.

"Gülmeyin dostum" diye bağırdı d'Artagnan, "Allah aşkına gülmeyin, çünkü yemin ederim gülünecek bir şey yok."

Ve bu sözleri öyle ciddi bir tavırla ve öyle inandırıcı bir heyecan içinde söyledi ki, Athos hemen ellerini avucuna alıp bağırdı:

"Yaralı mısınız yoksa, dostum? Çok solgunsunuz!"

"Hayır ama korkunç bir olay geldi başıma. Yalnız mısınız Athos?"

"Bu saatte kim olabilir ki benim evimde?"

"Peki, peki."

Ve d'Artagnan, Athos'un odasına daldı.

"Anlatın bakalım" dedi kapıyı kapayıp, rahatsız edilmemek için sürgüleri de süren Athos. "Kral mı öldü? Kardinal'i mi öldürdünüz? Perişan durumdasınız; söyleyin ne oldu, gerçekten, öleceğim meraktan."

"Athos" dedi sırtındaki kadın giysilerini çıkaran ve don gömlek ortada kalan d'Artagnan, "duyulmamış, görülmemiş bir hikâye dinlemeye hazır olun."

"Siz önce şu ropdöşambrı geçirin sırtınıza" dedi silahşör arkadaşına.

D'Artagnan ropdöşambrı giydi ama o kadar heyecanlıydı ki kollarını ters geçirdi.

"Eee sonra?" dedi Athos.

"Eeesi" diye karşılık verdi Athos'un kulağına doğru eğilen ve sesini iyice kısarak konuşan d'Artagnan, "Milady'nin omzunda zambak figürü bir dövme var!"

"Yaa!" diye bağırdı silahşör, kalbinden vurulmuş gibi.

"Peki ama" dedi d'Artagnan, "*öteki*'nin öldüğünden emin misiniz siz?"

"Öteki mi?" dedi Athos d'Artagnan'ın zar zor işitebildiği bir sesle.

"Evet, bir gün bana Amiens'te sözünü ettiğiniz kadın."

Athos inledi ve başını ellerinin arasına aldı.

"Bu" diye devam etti d'Artagnan, "yirmi altı yirmi sekiz yaşlarında bir kadın."

"Sarışın, değil mi?" dedi Athos.

"Evet."

"Gözleri açık mavi, tuhaf bir açık mavi, kirpikleri ve kaşları siyah değil mi?"

"Evet."

"Uzun boylu, bedeni güzel değil mi? Sol taraftaki üst köpek dişi eksik."

"Evet."

"Zambak dövmesi küçük, soluk pembe renkli, üstüne sürülen kremle soldurulmuş sanki, öyle değil mi?"

"Evet."

"Ve siz onun İngiliz olduğunu söylüyorsunuz."

"Adı Milady, ama Fransız da olabilir. Buna karşılık Lord Winter kayınbiraderi yalnızca."

"Görebilir miyim onu d'Artagnan?"

"Dikkat edin Athos, dikkat edin. Onu öldürmek istediniz, öyle bir kadın ki size aynı şekilde karşılık verebilir ve kaçırmaz da elinden sizi."

"Hiçbir şey söyleyemez, aksi takdirde kendi kendini ele verecektir."

"Her şeyi yapabilir o! Öfkeliyken gördünüz mü hiç onu?"

"Hayır" dedi Athos.

"Dişi bir kaplan, bir panter! Ah! Sevgili Athos! Korkarım müthiş bir intikam duygusunun hedefi olduk biz ikimiz!"

D'Artagnan her şeyi anlattı. Milady'nin ölçüsüz öfkesini ve ölüm tehditlerini.

"Haklısınız, yeminle söylüyorum, saçının bir teli için hayatımı verirdim" dedi Athos. "Allah'tan, yarın ayrılıyoruz Paris'ten, büyük ihtimalle La Rochelle'e gidiyoruz ve buradan ayrıldıktan sonra da..."

"Dünyanın öteki ucunu da gitseniz, peşinizden gelir bu kadın Athos, tanırsa eğer tabii ki. Bırakın da bana kıssun öfke ve nefretini."

"Ah! Azizim! Öldürsün beni, ne önemi var!" dedi Athos. "Hayatın benim için çok önemli olduğunu mu sanıyorsunuz yoksa siz?"

"Bütün bunların altında korkunç bir sır var. Athos! Bu kadın Kardinal'in casusu, eminim bundan."

"Öyleyse dikkat edin kendinize. Kardinal, Londra olayı için büyük bir hayranlık duymuyor size karşı ama büyük bir kin duyduğu gerçektir. Sonuç olarak size açıkça bir suç yükleyemediği, öfkesini ve özellikle de Kardinal öfkesini dindirmesi gerektiği için, dikkatli olmanız gerekiyor! Dışarı çıkarsanız,

yalnız dolaşmayın, yemek yerken önlem alın, her şeye dikkat edin yani, gölgenizden bile çekinin."

"Allah'tan başımızı belaya sokmadan geçirmemiz gereken zaman öbür gün bitiyor; bir kez orduya katıldıktan sonra pek korkulacak kişilerle temasımız olmayacak sanıyorum" dedi d'Artagnan.

"Bu arada" dedi Athos, "ben de eve kapanma tasarılarından vazgeçiyorum, siz nerede ben de orada. Fossoyeurs Sokağı'na dönmeniz mi gerekiyor, ben de geliyorum sizinle."

"Ama buraya ne kadar yakın olursa olsun bu kılıkla gidemem herhalde" dedi d'Artagnan.

"Doğru"" dedi Athos. Ve çıngırağı çaldı.

Grimaud içeri girdi.

Athos, d'Artagnan'ın evine gitmesini ve giysilerini getirmesini işaret etti ona.

Grimaud da her şeyi anladığını gösteren bir işaret yaptı ve gitti.

"Evet ama bütün bunlar donanımımızla ilgili hiçbir şeyi çözümlemiyor" dedi Athos, "çünkü sanıyorum, her şeyinizi Milady'de bıraktınız siz; bunları size iade edeceğini de sanmıyorum. Neyse ki safir yüzüğünüz var."

"Sizin o, sevgili Athos! Bunun aileye ait bir mücevher olduğunu söylememiş miydiniz?"

"Evet, babam bana onu iki bin altına satın aldığını söylemişti bir zamanlar. Düğün hediyesi olarak anneme vermiş; şahane bir yüzük doğrusunu söylemek gerekirse. Annem de bana verdi ve ben de sersem gibi, kutsal bir eşya gibi saklamam gerekirken, kalkıp o sefil kadına hediye ettim."

"Alın yüzüğünüzü öyleyse dostum, bu yüzüğün sizin için çok önemli olması anlaşılır bir şey benim için."

"Ben? Ben geri mi alacağım bu yüzüğü? O alçağın elinden geçmiş yüzüğü? Bu yüzük kirlenmiştir d'Artagnan."

"Satın o zaman siz de!"

"Annemden hatıra bir yüzüğü satmak ha! Kutsal şeylere saygısızlık anlamına gelir bu benim için."

"Rehine verin o zaman, bin altından fazla verirler böyle bir yüzük için. Böyle bir para sorunlarınızı çözecektir, sonra, elinize geçecek ilk parayla, kurtarırsınız rehinden yüzüğünüzü, kirlerinden de kurtarmış olursunuz böylece, çünkü elden ele dolaşacaktır nasıl olsa."

Athos gülümsedi.

"Çok hoş bir arkadaşsınız, sevgili d'Artagnan" dedi, "sonsuz neşenizle yoksul ruhlara sevgi veriyorsunuz. Peki o zaman, verelim bu yüzüğü rehine ama bir şartla!"

"Neymiş o şart?"

"Beş yüz altın size, beş yüz altın da bana."

"Bunu mu düşünüyorsunuz Athos? Benim bu paranın dörtte birine bile ihtiyacım yok, ben muhafızım ve yalnızca eyerimi satsam bulurum bu parayı. Ne lazım bana? Planchet için bir at, hepsi bu. Sonra unutmayın ki benim de bir yüzüğüm var."

"Sanıyorum sizin için çok değerli bir yüzük o, benim safire olan düşkünlüğümden daha düşkünsünüz siz ona galiba; en azından bana öyle geliyor."

"Evet, çünkü zor durumlarda, bu yüzük bizi sıkıntıdan kurtarmakla kalmaz, tehlikeden de kurtarabilir. Yalnızca değerli bir elmas değil, aynı zamanda sihirli bir eşya."

"Sizi anlamıyorum ama söylediklerinize inanıyorum. Gelelim yüzüğüme, daha doğrusu sizin yüzüğünüze. Rehin karşılığında alınacak paranın yarısı sizin olacak, yoksa Seine'e atarım bu parayı ve sanmıyorum ki Polykrates gibi biz de bir balığın karnında bulabilelim o parayı."

"Peki öyleyse, kabul ediyorum!" dedi d'Artagnan.

Bu sırada Grimaud, Planchet'yle birlikte içeri girdi; efendisinin başına gelenleri merak eden ve olup bitenleri öğrenmek isteyen uşak durumdan yararlanmış ve kendisi getirmişti elbiseleri.

D'Artagnan, arkasından da Athos giyindi. Sonra her ikisi de dışarı çıkmaya hazır duruma gelince, Athos, Grimaud'ya bir işaret çaktı ve tüfekle nişan alır gibi yaptı; uşak hemen filintasını aldı ve efendisinin peşinden gitmeye hazırlandı.

Athos ve d'Artagnan, peşlerinde uşaklarıyla, sağ salim Fossoyeurs Sokağı'na vardılar. Bonacieux kapıdaydı, sinsi sinsi d'Artagnan'a baktı.

"Sevgili kiracım!" dedi. "Acele edin, yukarda sizi bir genç kız bekliyor ve bilirsiniz kadınlar bekletilmekten hoşlanmaz!"

"Ketty'dir bu!" diye bağırdı d'Artagnan.

Ve hemen atıldı.

Gerçekten de odasına giden yolda, zavallı kızı bir kapıya yaslanmış halde ve tir tir titrer durumda buldu. Kız kendisini fark eder etmez,

"Beni koruyacağınızı söylemiştiniz, onun gazabından kurtaracağınızı söylemiştiniz" dedi. "Beni zor durumda bırakan sizsiniz, biliyor musunuz bunu?"

"Evet, kesinlikle" dedi d'Artagnan, "telaşlanma Ketty. Neler oldu ben gittikten sonra?"

"Ben biliyor muyum neler olduğunu" dedi Ketty. "Bağırınca uşaklar koşuştular, öfkeden deliye dönmüştü, akla gelebilecek bütün küfürleri etti size. O anda, odasına benim odamdan geçerek girdiğinizi ve benim de suç ortağınız olduğumu düşüneceğini aklıma getirdim; biriktirdiğim birkaç kuruşu, en değerli eşyalarımı alıp, kaçtım evden."

"Zavallı çocuk! Ne yapacağım seni ben şimdi? Öbür gün gidiyorum. La Rochelle kuşatmasına götüremem seni yanımda herhalde" dedi d'Artagnan.

"Hayır ama taşrada tanıdığınız bir kadına bırakabilirsiniz beni, memleketinizde mesela."

"Ah! Sevgili dostum! Benim memleketimde kadınların oda hizmetçileri olmaz. Ama, dur bakayım, halledebilirim senin işini. Planchet, Aramis'i bul bana, hemen gelsin. Çok önemli bir şey söyleyeceğiz ona."

"Anlıyorum" dedi Athos "ama niçin Porthos değil? Sanıyorum Markiz'leri..."

"Porthos'un Markiz'ini kocasının çömezleri giydiriyor" dedi d'Artagnan gülerek. "Kaldı ki Ketty, Ours Sokağı'nda kalmak istemez, değil mi Ketty?"

"Nerede isterseniz orada kalırım" dedi Ketty, "yeter ki güvenli bir yerde saklanmış olayım ve nerede olduğumu bilmesinler."

"Şimdi Ketty, ayrılıyoruz artık ve beni kıskanman için de bir neden kalmıyor..."

"Sayın şövalye, uzakta ya da yakında, her zaman seveceğim sizi" dedi Ketty.

"Ben de" dedi d'Artagnan, "ben de seni hep seveceğim, gönlün rahat olsun. Ama söyle bakayım bana. Şimdi soracağım soru çok önemli. Bir gece vakti kaçırılan bir kadından söz edildiğini duydunuz mu hiç?"

"Bir dakika... Aman Tanrım! Sayın şövalye, yoksa bu kadını da mı seviyorsunuz?"

"Hayır, bir arkadaşım seviyor onu. İşte, o, Athos."

"Ben!" diye, farkında olmadan yılana basan biri gibi haykırdı Athos.

"Elbette, siz!" dedi d'Artagnan, Athos'un elini kuvvetle sıkarak. "Hepimizin zavallı Madam Bonacieux ile ne kadar yakından ilgilendiğimizi biliyorsunuz. Kaldı ki Ketty bir şey söylemeyecek. Değil mi Ketty? Anlıyorsun değil mi?" diye devam etti d'Artagnan, "Buraya girerken kapıda gördüğün o iğrenç herifin karısıdır o."

"Aman Allahım!" diye bağırdı Ketty. "Gene korkularımı aklıma getirdiniz, tanımamış olsa bari beni adam."

"Nasıl yani? Daha önce gördün mü bu adamı?"

"İki kez Milady'ye geldi."

"Tamam. Ne zaman?"

"On beş ya da on sekiz gün kadar önce."

"Tamam."

"Dün akşam gene geldi."

"Dün akşam."

"Evet, sizden biraz önce."

"Sevgili Athos, bir casus şebekesi içindeyiz! Tanıdı mı seni acaba Ketty?"

"Onu görünce şapkamı yüzüme indirdim ama geç kalmış olabilirim."

"Athos, benden çekindiği kadar çekinmiyor sizden, inip bir bakın lütfen, kapıda mı hâlâ?"

Athos indi ve hemen çıktı.

"Gitmiş" dedi, "kapı da kapalı."

"Raporunu sunmaya ve güvercinlerin de şu anda güvercinlikte olduklarını haber vermeye gitmiştir."

"Hemen tüyelim biz de" dedi Athos. "Yalnız Planchet kalsın burada, haber getirmek için bize."

"Bir dakika! Ya buraya çağırttığımız Aramis ne olacak?"

"Doğru"" dedi Athos, "Aramis'i bekleyelim."

Tam bu sırada Aramis içeri girdi.

Durumu anlattılar kendisine ve Ketty'ye, tanıdığı yüksek mevki sahibi kimseler arasında hemen bir yer bulmasının şart olduğunu söylediler.

Aramis bir an düşündü ve kızararak şunları söyledi:

"Bunun size gerçekten bir yararı olacak mı d'Artagnan?"

"Hayatım boyunca minnettar kalacağım size."

"Peki o zaman, Madam de Bois-Tracy, taşrada yaşayan bir dostu için güvenilir bir oda hizmetçisi istemişti. Sevgili d'Artagnan siz de bayan için bir garanti verebilirseniz..."

"Ah efendim! diye bağırdı Ketty, "Paris'ten ayrılmamı sağlayacak kişiye yürekten sadık kalacağım, emin olun bundan."

"Tamam o zaman" dedi Aramis.

Masaya geçti, kısa bir mektup yazdı, yüzüğüyle mühürledi ve Ketty'ye verdi mektubu.

"Dinle güzel kız" dedi d'Artagnan, "burasının ne senin için ne de bizim için doğru düzgün bir yer olmadığını anlamışsındır. Onun için ayrılalım biz. Daha iyi günlerde buluşuruz."

"Nerede ve ne zaman buluşursak buluşalım" dedi Ketty, "sizi gene bugün sevdiğim gibi seveceğim."

"Kumarcı yemini" dedi Athos, d'Artagnan genç kızı merdivenlere kadar geçirirken.

Biraz sonra da üç genç adam, saat dörtte Athos'ta buluşmak üzere sözleşip ayrıldılar. Planchet'yi nöbetçi olarak evde bıraktılar.

Aramis eve döndü, Athos ve d'Artagnan ise safir yüzüğü rehine vermek için kolları sıvadılar.

Bizin Gaskonyalı'nın tahmin ettiği gibi, kolayca üç yüz altın buldular yüzük için. Parayı veren Yahudi ayrıca, yüzüğü satacak olurlarsa, küpe yapmakta kullanacağı için, beş yüz altına kadar çıkabileceğini söyledi.

Athos'la d'Artagnan iki askerin ve iki uzmanın gayretiyle, silahşör donanımları için gerekli malzemeleri üç saat içinde tamamladılar. Zaten Athos tam bir soylu ve gerçek bir senyördü. Hoşuna giden ve işine yarayacağına inandığı bir şey buldu mu, hiç pazarlık etmeden veriyordu istenen parayı. D'Artagnan birkaç kez itiraz edecek olduysa da Athos her seferinde gülümseyerek elini delikanlının omzuna koydu ve susturdu onu. Gaskonyalı küçük soylu için pazarlık etmek yadırganmazdı ama ortalıkta Prens gibi dolaşan birisi pazarlık edemezdi.

Silahşör abanoz gibi siyah, burun delikleri titreyen, ince, zarif bacaklı, altı yaşında şahane bir Endülüs atı buldu. Hayvanı inceledi ve kusursuz olduğunu gördü. Bin lira istediler.

Daha düşük bir fiyata da satın alabilirdi hayvanı belki ama d'Artagnan satıcıyla pazarlık ederken, Athos yüz altını masanın üstüne saymıştı bile.

Grimaud üç yüz liraya bodur ama güçlü bir Picardie atı satın aldı.

Ama bu atın eyeri ve Grimaud'nun silahları da satın alındıktan sonra Athos'un yüz elli altınından bir şey kalmamıştı geriye. D'Artagnan arkadaşına, kendi payına düşeninin bir bölümünü, daha sonra geri vermek koşuluyla alabileceğini söyledi.

Ama Athos, cevap yerine omuz silkmekle yetindi.

"Yahudi safiri satın almak için ne kadar teklif etmişti?" diye sordu Athos.

"Beş yüz altın."

"Yani iki yüz altın daha; yüz altın sizin için, yüz altın bana. Bir servet bu dostum, Yahudiye gidin gene."

"Nasıl, yani..."

"Bu yüzük bana çok acı şeyler hatırlatacaktı, üstelik ona üç yüz altın ödemek sıkıntısından da kurtulacağız. Sonuç olarak iki bin lira kaybetmiş olacağız bu alışverişte. Haydi d'Artagnan, gidin ve ona yüzüğün kendisinin olduğunu söyleyin ve iki yüz altınla dönün buraya."

"İyi düşünün Athos."

"Geçen zamana göre değerlendirirseniz peşin para pahalıdır ve insan fedakârlık yapmasını da bilmelidir. Haydi d'Artagnan, haydi; Grimaud da filintası elinde gelecek sizinle birlikte."

D'Artagnan, yarım saat sonra, elinde iki bin lirayla, sağ salim geri döndü.

İşte Athos, hiç ummadığı biçimde, yeni donanıma sahip oldu.

XXXIX

HAYAL

Saat dörtte dört arkadaş, Athos'un evinde bir araya gelmişti. Donanımla ilgili sıkıntılar tamamen sona ermişti ve bütün yüzlerde özel ve gizli kaygılarının ifadesi okunuyordu yalnızca çünkü her mutluluğun arkasında gelecekteki bir endişe gizlidir.

Birden Planchet girdi içeri elinde d'Artagnan'a hitaben yazılmış iki mektupla.

Bunlardan biri uzunlamasına katlanmış ve gagasında yeşil bir dal taşıyan güvercin figürlü balmumuyla mühürlenmiş küçük bir zarf içindeydi.

Öbürü ise Kardinal-Dük hazretlerinin armalarıyla süslenmiş, şatafatlı, kare biçiminde büyük bir zarftı.

Küçük mektubu görünce yüreği hopladı d'Artagnan'ın çünkü üzerindeki yazıyı tanır gibi olmuştu ve bu yazıyı hayatında bir tek defa görmüş olmasına rağmen yüreğinin en derin yerine kök salmıştı anısı.

Ve küçük mektubu büyük bir heyecan içinde açtı hemen.

Gelecek Çarşamba akşam saat altıyla yedi arasında Chaillot yolunda dolaşın ve geçen arabalara dikkatle bakın ama kendi hayatınıza ve sizi sevenlerin hayatına önem veriyorsanız sizi bir an görebilmek için ortaya çıkan kadını tanıdığınızı belli edecek tek kelime etmeyin, tek hareket yapmayın.

İmzasız bir mektuptu.

"Tuzak" dedi Athos, "gitmeyin d'Artagnan."

"Ama" diye karşılık verdi d'Artagnan, "yazıyı tanıdım sanki."

"Taklit edilmiştir belki" dedi Athos. "Chaillot yolu saat altı ile yedi arasında son derece ıssızdır, Bondy ormanında dolaşmaktan farkı yoktur.

"Hep birlikte gideriz!" dedi d'Artagnan. "Dördümüzü birden götüremezler ya, dört de uşak, atlar, silahlar."

"Ayrıca donanımımızı da göstermek için bir fırsat olur" dedi Porthos.

"Ama ya mektubu yazan bir kadınsa" dedi Aramis "ve bu kadın görünmek istemiyorsa, onu zor durumda bırakmış olacaksınız d'Artagnan. Soylu bir insana yakışmaz bu."

"Biz arkada kalırız" dedi Porthos, "yalnız o görünür."

"Evet ama dört nala giden atların çektiği bir arabadan kolayca ateş edilebilir."

"Boş verin!" dedi d'Artagnan, "isabet ettiremezler. Böyle bir şey olursa, arabaya yetişir, içindekilerin tümünü şişleriz. O kadar düşman da eksilmiş olur böylece."

"Haklı" dedi Porthos, "savaş var, silahlarımızı da denememiz gerekir."

"Evet! Bu zevkten mahrum etmeyelim kendimizi" dedi Aramis yumuşak sesi ve kayıtsız tavrıyla.

"Nasıl isterseniz" dedi Athos.

"Beyler" dedi d'Artagnan, "saat dört buçuk ve saat altıda Chaillot yolunda olabilecek kadar vaktimiz var ancak."

"Sonra, çok geç kalırsak" dedi Porthos, kimseler göremez bizi ve yazık olur! Haydi beyler, hazırlanalım!"

"Ama ikinci mektubu unutuyorsunuz" dedi Athos. "Üzerindeki mühür açılmaya değer olduğunu gösteriyor. Bana gelince, şunu söyleyeyim ki, sevgili d'Artagnan, sessiz sedasız koynunuza attığınız o pusuludan daha fazla ilgilendiriyor beni o."

D'Artagnan kızardı.

"Peki" dedi delikanlı, "haydi baylar, görelim bakalım, Kardinal hazretleri ne istiyormuş benden."

Ve d'Artagnan mektubu açıp, okudu:

Essarts Birliğinden Kral muhafızı Mösyö d'Artagnan bu akşam saat sekizde Kardinal Sarayı'nda beklenmektedir.

LA HOUDİNİERE,
Muhafız Birliği Komutanı

"Vay anasını!" dedi Athos. "Öbüründen daha endişe verici bir randevu bu."

"İlkinden çıkar, ikincisine giderim" dedi d'Artagnan. "Biri saat yedide, öbürü sekizde; vakit bol."

"Ben olsam gitmezdim" dedi Aramis. "Soylu bir şövalye, bir kadının verdiği randevuya gitmemezlik edemez ama ihtiyatlı ve dikkatli biri Kardinal hazretlerinin çağrısına, mazeret göstererek uymayabilir, özellikle de, kendisini, iltifat etmek için çağırmadığına inandıracak güçlü belirtiler varsa."

"Ben de Aramis gibi düşünüyorum" dedi Porthos.

"Beyler" diye karşılık verdi d'Artagnan, "Mösyö de Cavois, beni daha önce de çağırtmıştı Kardinal adına, gitmedim ve ertesi gün büyük bir felaket geldi başıma! Constance kayboldu; ne olursa olsun gideceğim."

"Karar vermişsen, git" dedi Athos.

"Ya Bastille?" dedi Aramis.

"Kurtarırsınız siz beni" diye karşılık verdi d'Artagnan.

"Tabii ki kurtarırız" dediler, Aramis'le Porthos, hayranlık uyandıran bir inanç ve çok basit bir şeyden söz ediyorlarmış gibi. "Kurtarırız tabii ama öbür gün hareket edeceğimizden siz gene Bastille'e atılmamak için elinizden geleni yapın."

"Biz de elimizden geleni yapalım" dedi Athos. "Gece yalnız bırakmayalım onu, peşimizde üç silahşörle sarayın bütün çıkış kapılarında bekleyelim kendisini. Kapısı kapalı ve şüphe çeken bir arabanın saraydan çıktığını görürsek, hemen atlarız. Uzun süredir Kardinal'in muhafızlarıyla kapışmadık. Mösyö de Trèville öldü sanacak bizi."

"Tam ordu komutanı olacakmışsınız siz Athos" dedi Aramis. "Ne düşünüyorsunuz plan hakkında beyler?"

"Şahane bir plan" diye karşılık verdiler hep bir ağızdan gençler.

"Peki o zaman"" dedi Porthos, "ben konağa gidip, arkadaşlara saat sekizde hazır olmalarını söyleyeceğim, Kardinal Sarayı alanında toplanacaklar; bu arada siz de uşaklara söyleyin atları eyerlesinler."

"Ama benim atım yok" dedi d'Artagnan. "Olsun, gider Mösyö de Trèville'den alırım bir at."

"Gerek yok" dedi Aramis, "benimkilerden birini alırsınız.

"Kaç atınız var sizin?" diye sordu d'Artagnan.

"Üç" diye karşılık verdi gülümseyerek Aramis.

"Azizim" dedi Athos, "siz Fransa'nın ve Navarre'ın en iyi atlarının sahibi bir şairsiniz kesinlikle."

"Dinleyin sevgili Aramis, üç atı ne yapacağınızı bilmiyorsunuz bile, değil mi? Hatta niye üç at satın aldığınızı da anlamış değilim ben."

"Yalnızca iki at satın aldım ben" dedi Aramis.

"Üçüncüsü gökten mi indi size?"

"Hayır, üçüncüsünü üniformasız bir uşak getirdi bugün bana. Kimin uşağı olduğunu söylemedi ve efendisinden aldığı emre göre..."

"Ya da hanımından" diye araya girdi d'Artagnan.

"Önemi yok bunun" dedi Aramis kızararak... "Ha evet ne diyordum... Hanımından aldığı emir gereği, atı, bana nereden geldiğini söylemeden ahıra koyacağını söyledi."

"Bu işler yalnız şairlerin başına gelir nedense" dedi Athos, ciddi bir tavırla.

"O zaman bu durumda, en iyisi neyse onu yapalım" dedi

d'Artagnan. "Siz hangi ata bineceksiniz? Satın aldığınız ata mı yoksa hediye edilen ata mı?"

"Tabii ki hediye edilmiş olana. Siz de takdir edersiniz ki bu ata binmemek hakaret olurdu."

"Kim olduğu bilinmeyen bağışçıya" dedi d'Artagnan.

"Ya da gizemli bağışçı bayana" dedi Athos.

"Satın almış olduğunuz at gereksiz mi şimdi size yani?"

"Öyle denebilir."

"Siz mi seçmiştiniz onu?"

"Hem de büyük bir titizlikle. Bilirsiniz, binicinin güvenliği hemen her zaman ata bağlıdır!"

"O zaman, aldığınız fiyata bana bırakın bu atı!"

"Ben de bunu teklif edecektim size; deminden beri bu önemsiz parayı vermeye razı olup hayvanı almayı kabul etmenizi bekliyordum."

"Ne kadar vermiştiniz siz?"

"Sekiz yüz lira."

"İşte size seksen altın dostum" dedi d'Artagnan, cebinden paraları çıkararak. "Şiirleriniz karşılığında bu parayı aldığınızı biliyorum."

"Bayağı zenginsiniz!" dedi Aramis.

"Zengin, çok zengin, azizim!"

Ve d'Artagnan, cebindeki geri kalan altınları şıngırdattı.

"Eyerinizi silahşörler konağına gönderin, atınızı da bizimkilerle birlikte buraya getirecekler."

"Çok güzel ama saat beşe geliyor, çabuk olalım."

On beş dakika sonra, Porthos, Fèrou Sokağı'nın ucunda

şahane bir at üstünde ortaya çıktı; Mousqueton da küçük ama güçlü bir Auvergne atının sırtında efendisini izliyordu. Porthos neşe ve gururla ışık saçıyordu çevresine.

Aynı anda Aramis de çok güzel bir İngiliz atının sırtında sokağın öbür ucunda göründü; Bazin, bir Rouan atına binmiş, yularından tuttuğu güçlü başka bir atı yedeğinde çekerek izliyordu onu. D'Artagnan'ın atıydı bu.

İki silahşör kapıda karşılaştılar, Athos ve d'Artagnan pencereden seyrediyordu onları.

"Vay be!" dedi Aramis, "ne kadar güzel bir atınız var böyle Porthos."

"Evet" diye karşılık verdi Porthos, "önce bu atı göndereceklerdi zaten. Kocanın kötü bir şakasıyla diğeriyle yer değiştirdi ama koca cezasını buldu ve ben de tatmin oldum."

Bu arada Planchet ve Grimaud da efendilerinin atlarını çekerek çıktılar ortaya. D'Artagnan ve Athos aşağı indiler, arkadaşlarının yanında atlarına bindiler ve dördü birden yola çıktılar. Athos karısının, Aramis sevgilisinin, Porthos vekilharç kadının, d'Artagnan da mümkün olabilecek en iyi sevgili olan talihin sağladığı atlarıyla...

Uşakları da peşlerinden gitti.

Porthos'un tahmin ettiği gibi, at üstünde geçişleri olağanüstü bir etki yarattı çevrede. Bu sırada, eğer Madam Coquenard yol üstünde olsaydı ve Porthos'un, gösterişli İspanyol atının sırtında nasıl fiyakalı bir biçimde oturduğunu görseydi, kocasının kasasında açtığı delik yüzünden hiç pişmanlık duymazdı.

Dört arkadaş Louvre'a yakın bir yerde Saint-Germain'den dönen Mösyö de Trèville'e rastladılar. Mösyö de Trèville donanımlarıyla ilgili olarak iltifatlar yağdırdı ve çevrelerinde bir anda yüzlerce aylak toplanıp onları seyretti.

D'Artagnan fırsattan yararlanıp Mösyö de Trèville'e büyük kırmızı damgalı ve dükalık armaları taşıyan mektuptan söz etti, öteki mektubun lafını bile etmedi tabii.

Mösyö de Trèville aldığı kararı onayladı ve ertesi gün ortalıkta görünmeyecek olursa, hangi deliğe girmiş olsa da, kendisini bulacağını söyledi.

Bu arada Samaritaine'in saati altıyı vurdu, dört arkadaş randevuları olduğunu söyleyerek izin istediler Mösyö de Trèville'den.

Atlarını dört nala sürerek Chaillot yoluna vardılar, hava kararmaya başlamıştı ve geçen arabalar seyrekleşmişti. Birkaç adım gerisinden gelen arkadaşlarının koruduğu d'Artagnan, gelip geçen arabalara dikkatle bakarak, içlerinde tanıdık bir yüz görmeye çalışıyordu.

Nihayet on beş dakika süren bekleyişten sonra, hava iyice karardığında Sèvres yolu tarafında, dört nala koşan atların çektiği bir araba göründü. İçinden gelen bir ses d'Artagnan'a, randevu veren kişinin bu arabada bulunduğunu söyledi ve delikanlı, kalbinin çok şiddetli atmaya başlamasına şaşırdı. Hemen sonra arabanın kapısından bir kadın başı uzandı; kadının iki parmağı dudaklarındaydı, sessiz olmasını istiyordu sanki ya da öpücük gönderir gibiydi. D'Artagnan keyiflenerek belli belirsiz bir çığlık attı; araba yanından adeta yıldırım hızıyla geçtiğinden kendisine hayal gibi görünen bu kadın Madam Bonacieux idi.

Elinde olmayan bir hareketle ve kendisine aksi yönde hareket etmesi söylendiği halde atını dört nala kaldırdı ve kısa sürede arabaya yetişti ama arabanın kapısındaki cam sımsıkı kapanmıştı. Hayal kaybolmuştu.

D'Artagnan o zaman şu öğüdü hatırladı. "Kendi hayatınıza ve sizi sevenlerin hayatlarına önem veriyorsanız, en küçük bir hareket yapmayın ve hiçbir şey görmemiş gibi davranın."

Durdu ve ürperdi. Kendisi için korkmuyordu, bu randevuyu vermek için ölümü bile göze aldığı anlaşılan zavallı kadın için korkuyordu.

Araba gene aynı hızla yoluna devam etti, Paris'e daldı ve gözden kayboldu.

Olduğu yerde öyle kalakalmış olan d'Artagnan ne söyleyeceğini bilemiyordu. Gördüğü kadın gerçekten Madam Bonacieux idiyse ve Paris'e gidiyorduysa, niçin böyle kaçamak bir randevuya gerek duymuştu, niçin bir an bakabilmişlerdi ancak birbirlerine ve niçin boşuna öpücük göndermeye çalışmıştı kendisine? Yok eğer kadın Madam Bonacieux değilse, ki insan alacakaranlıkta yanılabileceğinden pekâlâ mümkündür bu, o zaman, bu kadına karşı duyduğu sevgiden haberli olanların kurdukları bir tuzak mı söz konusuydu acaba?

Üç arkadaş yanına yaklaştılar. Üçü de arabanın kapısından uzanan kadın başını görmüşlerdi ama Athos dışında hiçbiri Madam Bonacieux'yü tanımıyordu. Athos kadının kesinlikle Madam Bonacieux olduğu kanısındaydı ama o, bu güzel yüzle d'Artagnan kadar ilgili olmadığından, arabanın dip tarafında bir de erkek başı fark etmişti.

"Öyleyse" dedi d'Artagnan, "kadını bir hapishaneden başka bir hapishaneye götürüyorlar; peki ama ne istiyorlar kadıncağızdan? Nasıl kavuşabileceğim ben ona acaba?"

"Dostum" dedi ciddi bir tavırla Athos, "unutmayalım ki bu dünyada yalnızca ölülerle karşılaşmak mümkün değildir. Bunu benim kadar siz de biliyorsunuz değil mi? Dolayısıyla eğer sevgiliniz ölmediyse, eğer gördüğümüz o ise, günün birinde rastlayacaksınız ona. Ve belki de" diye ekledi kendine özgü mizantrop tavrıyla "belki de sandığınızdan da erken göreceksiniz onu."

Saat yedi buçuk oldu, araba verilen randevudan yirmi dakika geç gelebilmişti. D'Artagnan'ın dostları, ona, bir

ziyareti daha olduğunu hatırlattılar, bir yandan da isterse bundan vazgeçebileceğini söylediler.

Ama d'Artagnan hem inatçı hem de meraklı bir insandı. Kardinal Sarayı'na gitmeyi ve Kardinal hazretlerinin kendisine ne söylemek istediğini öğrenmeyi kafasına koymuştu bir kere. Hiç kimse ve hiçbir şey bu kararından vazgeçiremezdi onu.

Saint-Honorè Sokağı'na gittiler ve Kardinal Sarayı alanında kendilerini bekleyen on iki silahşör arkadaşlarını gördüler. İşte o zaman açıkladılar durumu kendilerine.

D'Artagnan, Kral'ın muhafız birliğinde çok iyi tanınıyordu ve günün birinde hak ettiği yerini alacağından kimsenin kuşkusu yoktu, dolayısıyla daha şimdiden bir arkadaş gibi görüyorlardı onu. Sonuç olarak hepsi de kendilerine verilen görevleri hiç itiraz etmeden, içtenlikle kabul ettiler, kaldı ki, büyük ihtimalle Kardinal ve adamlarına bir oyun oynanacaktı ve bu yürekli gençler bu tür oyunlara dünden hazırdılar.

Athos silahşörleri üç gruba ayırdı, birinin komutasını kendi üstlendi, ikincisini Aramis'e, üçüncüsünü de Porthos'a verdi. Daha sonra her bir grup sarayın çıkış kapılarından birinde yerini aldı.

D'Artagnan da ana kapıdan içeri girdi yiğitçe bir tavırla.

Delikanlı, arkasında güçlü bir destek olduğunu bildiği halde, büyük merdiveni çıkarken endişe içindeydi. Milady'ye karşı tutumu biraz da ihaneti andırıyordu ve bu kadınla Kardinal arasındaki ilişkilerin siyasi ilişkiler olmasından kuşkulanıyordu; üstelik çok zor durumlarda bıraktığı Wardes da Kardinal hazretlerinin sadık adamlarındandı. D'Artagnan, düşmanlarına karşı son derece insafsız olan Kardinal hazretlerinin, dostlarına da çok bağlı olduğunu bilirdi.

"Eğer Wardes, Kardinal'e her şeyi anlatmışsa, ki hiç

kuşku duymuyorum bundan ve eğer beni tanıdıysa, ki mümkündür bu, mahvoldum demektir" diyordu d'Artagnan başını sallayarak. "Ama bugüne kadar niçin bekledi? Çok basit, Milady kendisini çok çekici kılan o ikiyüzlü acısı içinde beni şikâyet etmiştir ve bu da bardağı taşıran son damla olmuştur."

"Allah'tan arkadaşlarım aşağıda ve beni, direnmeden götürmelerini engelleyeceklerdir. Ama Mösyö de Trèville'in silahşörleri tek başlarına Kardinal'e karşı savaş açamazlar çünkü Fransa'nın bütün güçleri onun elinde. Kraliçe güçsüz Kardinal'in karşısında, Kral da isteksiz davranıyor. D'Artagnan, dostum, yiğitsin, yeteneklisin ama kadınlar mahvedecek seni!"

Bekleme odasına vardığında bu hüzün verici sonuca ulaşmıştı kendisi hakkında. Mektubu görevli memura verdi, memur onu salona aldı ve sarayın biraz daha içine girmiş oldu böylelikle.

Salonda Kardinal'in beş altı muhafızı vardı ve d'Artagnan'ı tanıyıp, Jussac'ı yaralayan kişi olduğunu bildiklerinden, tuhaf bir gülümsemeyle süzüyorlardı onu.

D'Artagnan bu gülümsemeyi kötü bir işaret olarak algıladı; ne var ki bizim Gaskonyalı kolay pes eden biri değildi ve daha da önemlisi memleketinin insanlarına özgü doğal gururu yüzünden iç dünyasını dışarı yansıtmazdı pek, özellikle de korkuya benzeyen duygularını hiç belli etmezdi. Dolayısıyla muhafızların karşısında gururlu ve heybetli bir tavır içinde, eli belinde beklemeye başladı.

Görevli içeri girdi ve d'Artagnan'a kendisini izlemesini işaret etti. Delikanlı, muhafızların, yanlarından uzaklaşırken, arkalarından fısıldaştıklarını sandı.

Bir koridoru izledi, büyük bir salondan geçti, bir kütüphaneye girdi ve birden kendisini masa başında bir şeyler yazan bir adamın karşısında buldu.

Görevli onu içeri aldıktan sonra, hiçbir şey söylemeden

çekildi. D'Artagnan önce, dosyasını inceleyen bir yargıcın karşısında olduğunu sandı ama bu memurun, sözcükleri parmaklarıyla sayarak eşit olmayan uzunlukta satırlar yazdığını daha doğrusu bu satırları düzelttiğini gördü; karşısındakinin bir şair olduğunu anladı. Şair bir süre sonra defteri kapattı ve başını kaldırdı. Defterin kapağında şunlar yazılıydı:

MİRAME, beş perdelik trajedi.

D'Artagnan, Kardinal'i tanıdı.

XL

KARDİNAL

Kardinal dirseğini defterine, elini yanağına dayadı ve bir süre delikanlıyı seyretti. Hiç kimse Kardinal de Richelieu kadar inceleyici ve araştırıcı bakışlarla insanı süzemezdi ve d'Artagnan bu bakışların, damarlarında ateş gibi dolaştığını hissetti.

Bununla birlikte kendine hâkim olup, şapkası elinde, hiç kibir yapmadan ama çok da mütevazı görünmeden Kardinal hazretlerinin keyfini bekledi bir süre.

"Mösyö" dedi Kardinal, "Bèarn'lı d'Artagnan siz misiniz?"

"Evet Monsenyör" diye karşılık verdi delikanlı.

"Tarbes ve çevresinde d'Artagnan'ların bir çok kolu vardır, siz hangisine mensupsunuz?"

"Ben majestelerinin babası, büyük Kral Henri'nin yanında din savaşlarına katılmış birinin çocuğuyum."

"Güzel. Yaklaşık yedi sekiz ay önce, başkentte şansını denemek için memleketinden çıkıp gelen kişi de sizsiniz değil mi?"

"Evet Monsenyör."

"Meung'den geldiniz. Orada başınıza bir şey geldi, çok fazla bilmiyorum ne olduğunu ama bir şey geldi başınıza işte."

"Monsenyör" dedi d'Artagnan, "benim başıma gelen şey..."

"Bırakın bırakın" diye karşılık verdi Kardinal, anlatmak istediği şeyi çok iyi bildiğini belirten bir gülümsemeyle, "sizi Mösyö de Trèville'e emanet ettiler değil mi?"

"Evet, Monsenyör ama Meung'deki o talihsiz olay sırasında..."

"Mektubunuz kaybolmuştu" dedi Kardinal hazretleri, "evet biliyorum bunu ama Mösyö de Trèville insanların ne mal olduklarını bir bakışta anlayan bir insan sarrafıdır ve sizi kayınbiraderi Mösyö des Essarts'ın birliğine yerleştirdi, size günün birinde silahşör olabileceğiniz umudunu verdi."

"Monsenyör her şeyden haberli" dedi d'Artagnan.

"O günden beri başınıza çok iş geldi. Bir gün başka yerlerde dolaşmanız daha hayırlı olacakken Chartreux'nün arka taraflarında bir yerlerde dolaştınız, sonra arkadaşlarınızla birlikte Forges kaplıcalarına gittiniz, onlar yol üzerinde bir yerde kaldılar, siz devam ettiniz. Nedeni basit, İngiltere'de işleriniz vardı."

"Monsenyör" dedi d'Artagnan şaşkın bir halde, "ben şeye..."

"Windsor'da avlanmaya ya da başka bir yere gidiyordunuz, kimseyi ilgilendirmez bu. Ben biliyorum bunları, çünkü her şeyi bilebilecek bir konumdayım. Döndükten sonra, önemli bir kişiyle görüştünüz ve büyük bir mutlulukla görüyorum ki size verdiği hatırayı hâlâ saklıyorsunuz."

D'Artagnan kraliçenin verdiği elmas yüzüğe uzattı elini ve parmağında yüzüğün taşını içeri doğru çevirmek istedi ama geç kalmıştı.

"Ertesi gün, Cavois ziyaretinize geldi" diye sürdürdü konuşmasını Kardinal, "saraya uğramanızı rica etmeye gelmişti, bu ziyareti iade etmediniz ve hata ettiniz böyle davranmakla."

"Monsenyör, Kardinal hazretlerinin kızabileceğinden çekiniyordum."

"Niçin efendim? Üstlerinizin emirlerini hiç kimseden beklenemeyecek bir zekâ ve cesaretle yerine getirdiğiniz için, övgülerimi bekleyecek yerde benden çekinmek niye? Ben itaat etmeyen insanları cezalandırırım, sizin gibi, körü körüne itaat eden insanları değil... İşte kanıtı. Beni görmeye gelin dediğim günün tarihini ve aynı akşam ne olduğunu hatırlamaya çalışın."

Madam Bonacieux o gün kaçırılmıştı. D'Artagnan ürperdi ve yarım saat kadar önce, zavallı kadın gene yanından geçmişti. Hiç kuşkusuz onu kaybeden de yanından geçiren de aynı güçtü.

"Her neyse" diye devam etti Kardinal, "uzun süredir sizden söz edildiğini hiç duymadığımdan, neler yaptığınızı öğrenmek istedim. Zaten bana teşekkür borçlusunuz. Her türlü koşulda, işlerin içinden nasıl sıyrıldığınızı kendiniz de fark etmişsinizdir."

D'Artagnan saygıyla eğildi.

"Bu" diye sürdürdü konuşmasını Kardinal, "doğal bir hakseverlik duygusundan kaynaklanmıyordu yalnız, sizinle ilgili olarak çizdiğim bir planın uygulamaya konmasıydı."

D'Artagnan'ın şaşkınlığı gitgide artıyordu.

"Ben bu planı size, ilk çağrıma uymuş olsaydınız, o zaman açıklayacaktım ama gelmediniz. Allah'tan, bu gecikme nedeniyle kaybedilmiş bir şey yok ve bugün her şeyi öğreneceksiniz. Geçin şöyle karşıma oturun Mösyö d'Artagnan. Beni ayakta dinlemeyecek kadar soylu bir insansınız siz."

Ve Kardinal parmağıyla bir iskemleyi gösterdi. D'Artagnan olup bitenler karşısında çok şaşkındı, öyle ki oturmak için Kardinal'in ikinci bir işaret daha yapması gerekti.

"Yiğit bir insansınız Mösyö d'Artagnan" diye devam etti Kardinal hazretleri, "ihtiyatlısınız, böylesi daha iyidir her zaman. Hem kafası hem yüreği olan insanlardan hoşlanırım ben, korkmayın" dedi gülümseyerek. "Yüreği olan adamlar derken cesur insanlar demek istiyorum ama siz daha çok gençsiniz ve bu dünyaya yeni girdiniz, bu nedenle de güçlü düşmanlarınız vardır, dikkatli davranmazsanız, mahvederler sizi!"

"Ne yazık ki! Monsenyör" diye karşılık verdi delikanlı, "kolayca yapabilirler bunu hiç kuşkusuz çünkü onlar güçlü ve arkaları var, oysa ben yalnızım!"

"Evet, doğru ama yalnız olmanıza rağmen, çok şey yaptınız ve daha da yapacaksınız, hiç kuşkum yok bundan. Bununla birlikte, girmiş olduğunuz serüven mesleğinde, sanıyorum birinin sizi yönlendirmesi gerekiyor, ihtiyacınız var buna çünkü yanılmıyorsam siz Paris'e servet sahibi olma umutlarıyla geldiniz."

"Benim yaşım çılgınca umutlar yaşı Monsenyör" dedi d'Artagnan.

"Ancak aptallar çılgınca umutlar besler Mösyö, oysa siz akıllı bir insansınız. Benim muhafızlarım arasında bir rütbe almaya ve seferden sonra da bir birliğe ne dersiniz?"

"Ah Monsenyör!"

"Kabul ediyorsunuz değil mi?"

"Monsenyör" diye karşılık verdi d'Artagnan sıkıntılı bir sesle.

"Nasıl? Kabul etmiyor musunuz?" dedi Kardinal şaşkınlık içinde.

"Ben Majestelerinin muhafızıyım Monsenyör ve durumumdan memnun olmamak için bir nedenim yok."

"Ama ben öyle sanıyorum ki" dedi Kardinal hazretleri, "benim muhafızlarım aynı zamanda Majestelerinin de muhafızlarıdır ve herhangi bir Fransız birliğinde hizmet vermek Kral'a hizmet vermekle eş anlamlıdır.

"Monsenyör, Kardinal hazretleri yanlış anladılar beni."

"Bir bahane arıyorsunuz değil mi? Anlıyorum. Tamam, hazır bu bahane. Yükselme isteği, başlayacak olan sefer, size hazırladığım fırsat, işte herkes için inandırıcı sebepler; sizin için de güvenli korunma ihtiyacı çünkü Mösyö d'Artagnan, bilmenizde yarar var, sizinle ilgili olarak çok ciddi şikâyetler geldi bana, günlerinizi ve gecelerinizi yalnızca Kral'a hizmet ederek geçirmiyorsunuz."

D'Artagnan kızardı.

"Ayrıca" diye devam etti Kardinal, elini bir tomar kâğıdın üstüne koyarak, "elimin altında sizinle ilgili kalın bir dosya var ama dosyayı okumadan önce sizinle konuşmak istedim. Sizin çabuk karar verebilen biri olduğunuzu biliyorum ve iyi yönlendirildiğiniz takdirde, hizmetleriniz başınıza iş açacağı yerde, çok şeyler kazandırabilir size. Şimdi düşünün ve karar verin."

"İyiliğiniz şaşırtıyor beni Monsenyör" diye karşılık verdi d'Artagnan "ve Kardinal hazretleri öyle yüce gönüllü bir insan ki ben bir solucan gibi kalıyorum yanında ama madem ki Monsenyör açıkça konuşmama izin veriyorlar..."

D'Artagnan sustu.

"Evet, devam edin."

"Kardinal hazretlerine şunu söyleyeyim ki benim bütün arkadaşlarım Kral'ın silahşörleri ve muhafızları arasındadır ve düşmanlarım da anlaşılamayacak bir alınyazısı sonucu Kardinal

hazretlerinin emirleri altındadır; bu yüzden Monsenyör'ün teklifini kabul edersem burada iyi gözle bakmazlar bana ve orada da iyi şeyler söylemezler arkamdan."

"Yoksa size hak ettiğiniz değeri vermediğim gibi kibirli bir düşünceye mi kaptırıyorsunuz kendinizi Mösyö?" dedi Kardinal küçümseyici bir gülümsemeyle.

"Monsenyör, Kardinal hazretleri yüz kez iyi davranmıştır bana, tam tersine ben kendimi henüz layık görmüyorum bu iyiliklere. La Rochelle kuşatması başlayacak Monsenyör. Kardinal hazretlerinin gözleri önünde hizmet vereceğim ve bu kuşatma sırasında dikkatlerinizi çekecek biçimde davranma mutluluğuna erişecek olursam, işte o zaman hiç değilse bana bahşetme lutfunda bulundukları yüksek himayelerini doğrulayacak parlak bir hizmetim hatırlanacaktır. Her şey zamanında yapılmalıdır Monsenyör. İlerde belki sizin hizmetinize girmeye hak kazabilirim ama şimdi girersem, satılmış gözüyle bakarlar bana."

"Yani bana hizmet vermeyi kabul etmiyorsunuz, Mösyö" dedi Kardinal içinde bir çeşit saygı da olan meydan okuyucu bir tavırla. "O halde özgür kalın ve nefretleriniz ve sempatileriniz de sizin olsun."

"Monsenyör..."

"Tamam, tamam" dedi Kardinal, "kızmıyorum size ama takdir edersiniz ki insan nasıl dostlarını savunmak ve ödüllendirmek isterse, düşmanlarına karşı da hiçbir şey borçlu değildir ve bu arada bir tavsiyede bulunacağım size. Rahat durun Mösyö d'Artagnan çünkü elimi üzerinizden çektiğim an hayatınızı bir liraya bile satın almam, bilesiniz."

"Gayret ederim, Monsenyör" diye karşılık verdi Gaskonyalı soylu bir kendine güven duygusu içinde.

"Daha sonra gene düşünün ve günün birinde başınıza bir iş gelirse" dedi Richelieu, "ben sizi aramıştım ve başınıza böyle bir felaket gelmemesi için..."

"Başıma ne gelirse gelsin, Kardinal hazretlerinin bana bugün yaptıkları için ölünceye kadar minnetar kalacağım" diyerek elini göğsüne koydu ve saygıyla eğildi d'Artagnan.

"Peki Mösyö d'Artagnan, dediğiniz gibi seferden sonra görüşeceğiz sizinle. Yakından izleyeceğim sizi, ben de orada olacağım çünkü" dedi Kardinal ve parmağıyla seferde giyeceği şahane zırhı gösterdi d'Artagnan'a. "Dönüşte hesaplaşırız."

"Ah! Monsenyör" dedi d'Artagnan, "gözünüzden düşmenin ağırlığı altında ezilmekten koruyun beni, eğer benim uygun biçimde davrandığımı görürseniz tarafsız kalın Monsenyör."

"Delikanlı" diye karşılık verdi Richelieu, "size bugün söylemiş olduklarımı, bir kez daha söyleyebilirsem eğer, aynen tekrarlayacağıma söz veriyorum."

Richelieu'nün bu son sözü korkunç bir şüphe ifade ediyordu, bu da d'Artagnan'ı tehdit etmekten çok şaşkına çevirmişti çünkü ihtardı açıkça. Kardinal onu tehdit eden bir felaketten koruyordu. Cevap vermek için ağzını açtı, ama Kardinal kibirli bir tavırla çıkmasını işaret etti.

D'Artagnan çıktı ama kapıda az kalsın kalbi duracaktı ve az daha gerisin geri içeri giriyordu. Athos'un ciddi ve asık suratı geldi gözlerinin önüne. Kardinal'in teklif ettiği anlaşmayı kabul edecek olursa, Athos bir daha elini sıkmaz ve reddederdi kendisini.

Onu durduran bu korku oldu; çevresindekilere oranla gerçekten çok güçlü olan bir kişilik etkili olmuştu.

D'Artagnan çıktığı aynı merdivenlerden aşağı indi ve kapının önünde Athos'la öteki dört silahşörü gördü; dönmesini bekliyorlardı ve gecikince endişelenmeye başlamışlardı. D'Artagnan tek bir kelimeyle yatıştırdı onları ve Planchet de efendisinin Kardinal Sarayı'ndan sağ salim çıktığını, artık gereksiz yere nöbet beklemeye gerek kalmadığını bildirmek üzere öteki kapılara haber vermek üzere koştu.

Athos'un evine döndükten sonra Aramis ve Porthos bu tuhaf buluşmanın nedenlerini sordular ama d'Artagnan, yalnızca Mösyö de Richelieu'nün kendisine muhafızlık ve birliğinde bir rütbe teklif ettiğini ve bu teklifi reddettiğini söylemekle yetindi.

"İyi etmişsiniz" diye bağırdılar hep bir ağızdan Porthos'la Aramis.

Athos ise derin düşüncelere daldı ve hiç cevap vermedi ama d'Artagnan'la baş başa kalınca konuşmaya başladı.

"Yapmanız gereken şeyi yapmışsınız, d'Artagnan ama belki de hata ettiniz."

D'Artagnan derin bir iç çekti çünkü bu ses, ruhunda kendisini büyük felaketlerin beklediğini söyleyen gizli bir sese karşılık veriyordu.

Ertesi gün yol hazırlıklarıyla geçti. D'Artagnan Mösyö de Trèville'le vedalaşmaya gitti. O saatlerde muhafızlarla silahşörlerin ayrılmalarının geçici olacağı, Kral'ın aynı gün düzenleyeceği toplantıdan sonra, ertesi gün yola çıkacağı sanılıyordu. Mösyö de Trèville, d'Artagnan'a, kendisine ihtiyacı olup olmadığını sormakla yetindi, d'Artagnan da gururla hiçbir ihtiyacı olmadığını bildirdi.

Gece Mösyö des Essarts'ın birliğindeki muhafızlarla, Mösyö de Trèville'in silahşörleri bir araya geldiler çünkü hepsi dost olmuşlardı. Tanrı ne zaman isterse ve izin verirse görüşmek üzere vedalaşıyorlardı. Dolayısıyla gece çok gürültülü patırtılı geçti tahmin edeceğiniz gibi çünkü böyle durumlarda çok fazla düşünen beyinler ancak aşırı bir vurdumduymazlıkla susturulabilir.

Ertesi gün ilk borazan sesleriyle vedalaştılar. Silahşörler Mösyö de Trèville'in konağına, muhafızlar da Mösyö des Essarts'ın konağına koştular. Komutanlar birliklerini hemen Kral'ın denetimine sunmak üzere Louvre'a götürdüler.

Kral üzgün ve hasta gibiydi, bu nedenle eski mağrur hali yoktu sanki. Gerçekten de bir gün önce ateşlenmiş ve yargı toplantısı sırasında Meclis'i terk edip yatağına çekilmişti. O akşam yola çıkma kararından vazgeçmiş değildi ve uyarılara rağmen birlikleri denetlemekte ısrar etmişti. Bedenini sarmaya başladığını hissettiği hastalığı ancak böyle yenebileceğini umut ediyordu.

Geçit töreni bittikten sonra yalnızca muhafızlar yürüyüşe geçtiler, silahşörler ancak Kral'la birlikte yola çıkacaklardı. Porthos işte bu fırsattan yararlanıp, son derece gösterişli donanımı içinde Ours Sokağı'na kadar uzandı.

Vekilharç kadın onu yeni üniforması içinde ve şahane atının üstünde geçerken gördü. Porthos'u böyle kolay kolay koyuvermeyecek kadar çok seviyordu; atından inip yanına gelmesi için işaret etti. Porthos muhteşemdi, mahmuzları çınlıyor, zırhı parlıyor, kılıcını gururla bacaklarına çarptırıyordu. Porthos'un her an bir kulak kesebileceğini anlayan çömezler bu sefer gülmeye falan kalkışmadılar.

Silahşörü Mösyö de Coquenard'ın yanına aldılar; kuzenini yepyeni giysiler içinde gören Mösyö de Coquenard'ın gözleri öfkeyle parladı. Bununla birlikte kendisini içten içe teselli eden bir şey de vardı, her tarafta seferin çok çetin geçeceği söyleniyordu. Porthos'un bu savaşta öleceğini umuyordu içten içe.

Porthos, üstat Coquenard'a saygılarını sundu ve veda etti; o da kendisine mutluluklar diledi. Madam Coquenard'a gelince, o, gözyaşlarını tutamıyordu ama hiç kimse kötü şeyler düşünmedi, yakınlarına ne kadar düşkün olduğunu biliyorlardı, hatta yakınları yüzünden kocasıyla sık sık atışırdı.

Ama asıl vedalaşma bayan Coquenard'ın odasında gerçekleşti. Çok yürek parçalayıcı oldu bu vedalaşma.

Vekilharç kadın, âşığını gözüyle izleyebildiği kadar

mendil salladı arkasından, pencereden düşecekmiş gibi sarkıyordu pencereden, aşağı atacaktı kendini sanki. Porthos ise bütün bu duygusal gösterileri bunlara alışık bir insan gibi karşılamıştı. Sokağın köşesini dönerken şapkasını çıkardı ve veda işareti gibi salladı.

Öte yandan Aramis de uzun bir mektup yazdı. Kime mi? Kimse bilmiyordu bunu. Yan odada da, aynı akşam Tours'a hareket edecek olan Ketty bu esrarengiz mektubu bekliyordu.

Athos ise son İspanyol şarap şişesini yudumluyordu ağır ağır.

Bu sırada d'Artagnan da birliğiyle yürüyüş halindeydi.

Saint-Antoine semtine vardıklarında Bastille'e bakmak için geri döndü ama o anda gözü Bastille'den başka bir şey görmediği için kula bir ata binmiş olan Milady'yi hiç fark etmedi. Kadın yanındaki karanlık suratlı iki kişiye parmağıyla d'Artagnan'ı gösteriyordu. Adamlar onu iyice görebilmek için ön taraftaki sıraya yaklaştılar, bakışlarıyla sordukları soruya, Milady başını sallayıp, "evet, o" anlamında bir işaretle karşılık verdi. Sonra da emirlerinin hiç ihmal edilmeden yerine getirileceğinden emin, atını mahmuzladı ve gözden kayboldu.

İki adam birliği izlediler ve Saint-Antoine semtinden çıkışta, üniformasız bir uşağın hazır beklettiği iki ata bindiler.

XLI

LA ROCHELLE KUŞATMASI

La Rochelle kuşatması, XIII. Louis döneminin en önemli siyasi olaylarından, Kardinal'in de en önemli askeri girişimlerinden biridir. Bu nedenle kuşatmayla ilgili olarak birkaç kelime etmemiz hem gereklidir hem de ilginç olacaktır. Ayrıca kuşatmanın birçok ayrıntısı, anlatmayı üstlendiğimiz hikâyeyle çok yakından bağlantılı olduğundan, bunları sessizce geçiştiremezdik.

Bu kuşatmaya giriştiği sırada, Kardinal'in siyasi görüşleri çok önemliydi. Önce bunları anlatalım, sonra, Kardinal hazretleri üzerinde belki gene bunlar kadar etkili olmuş ötekilere geçeriz.

IV. Henri'nin, Huguenot'lara önemli kentler olarak verdiklerinden geriye yalnızca La Rochelle kalmıştı. Dolayısıyla sürekli bir iç ayaklanma ya da dış tehlike tohumlarının beslendiği bu Kalvinizm yuvasının yok edilmesi gerekiyordu.

Durumlarından şikâyetçi İspanyollar, İngilizler, İtalyanlar, her ulustan serüvenciler, çeşitli mezheplerden zoraki askerler, Protestanların çağrısıyla bayraklarını açıp geliyor ve dalları Avrupa'nın dört bir köşesine dağılan büyük bir birlik halinde örgütleniyorlardı.

Öteki Kalvinci kentlerin harabeleri üstünde daha da önem kazanan La Rochelle, uyuşmazlıkların, anlaşmazlıkların ve tutkuların merkezi haline gelmişti. Dahası, kentin limanı Fransa krallığının İngiltere'ye açık tek limanıydı; Kardinal bu limanı ezeli düşmanımız İngiltere'ye kapayarak, Jeanne d'Arc'ın ve Guise Dükü'nün eserini tamamlamış olacaktı.

Hem Protestan hem Katolik, inancıyla Protestan, Saint-Esprit şövalyesi olarak Katolik olan Bassompierre, doğuştan Alman ama kalbiyle Fransız olan Bassompierre, nihayet La Rochelle kuşatmasında özel bir komutanlığı olan Bassompierre kendi gibi Protestan birçok başka soylunun kafasına vura vura şöyle diyordu:

"Göreceksiniz beyler, La Rochelle'i almakla nasıl bir budalalık etmiş olacağız!"

Ve Bassompierre haklıydı. Ré adasının topa tutulması Cévennes ayaklanmalarını haber veriyordu ona, La Rochelle'in alınması da Nantes fermanının geçersiz hale gelmesinin önsözüydü.

Ama, önceden de söylediğimiz gibi, Kardinal'in tarihle

ilgili basit ve yuvarlak görüşlerinin yanında, günlük yazarı, seven insanın ve kıskanç rakibin küçük hesaplarını da göz önünde bulundurmak zorundaydı.

Herkesin bildiği gibi, Richelieu, Kraliçe'ye âşık olmuştu; bu aşk yalnızca siyasal amaçlı mıydı yoksa Anne d'Autriche'in çevresindekilerin çoğunu esinleyen derin tutkulardan biri miydi, bunu bilemiyoruz. Her halükârda, bu hikâyenin önceki bölümlerinde de görüldüğü gibi Buckingham, Richelieu'ye karşı hep üstünlük sağlamış, üç-dört olayda, özellikle de elmas olayında, üç silahşörün bağlılıkları ve d'Artagnan'ın cesareti sayesinde, Kardinal'i hep bastırmıştı.

Dolayısıyla Richelieu için söz konusu olan yalnızca Fransa'yı bir düşmandan kurtarmak değil, aynı zamanda da bir rakipten intikam almaktı. Ayrıca bu intikam etkili ve göz kamaştırıcı olmalı, imparatorluğun bütün güçlerini elinde kılıç diye tutan adama layık bulunmalıydı.

Richelieu İngiltere'yle savaşırken, Buckingham'la savaştığını, İngiltere karşısında zafer kazanırken, Buckingham karşısında zafer kazandığını, Avrupa karşısında İngiltere'yi küçük düşürürken, Kraliçe karşısında Buckingham'ı küçük düşürdüğünü çok iyi biliyordu.

Öte yandan Buckingham da İngiltere'nin onurunu ortaya koyarken, aslında o da Kardinal gibi kendi çıkarları için hareket ediyordu; Buckingham da kendinin alacağı intikamın peşindeydi. Buckingham hiçbir biçimde elçi olarak Fransa'ya girmeyi başaramamıştı, şimdi bir fatih olarak girmeyi tasarlıyordu.

İki güçlü krallığın oynadıkları bu kumarın, aslında aşktan gözleri dönmüş iki adamın zevki, Anne d'Autriche'in tatlı bakışı için oynandığı açıkça belliydi.

İlk üstünlüğü sağlayan Buckingham Dükü olmuştu. Beklenmedik bir anda doksan gemi ve yirmi bin adamıyla Ré

adası açıklarına geldiğinde, Kral adına adayı yöneten Toiras kontunu gafil avlamış, kanlı bir savaştan sonra da adaya çıkmıştı.

Bu arada şunu da belirtelim ki bu savaşta Baron Chantal ölmüştü; Baron Chantal on sekiz aylık kızını yetim bırakmıştı.

Bu küçük kız daha sonra Madam de Sévigné oldu.

Toiras kontu, garnizonuyla birlikte Saint-Martin kalesine sığındı, yüz kadar adamını da La Prée kalesine yerleştirdi.

Bu olay Kardinal'in kararlarını çabuklaştırmıştı ve Kral'la birlikte La Rochelle kuşatmasının komutasını üstlenince kadar, ilk harekâtı yönetmek üzere Dük'ü göndermişti bile. Ayrıca emrindeki bütün birlikleri de savaş alanına sürmüştü.

İşte dostumuz d'Artagnan da öncü olarak giden bu birlikte bulunuyordu.

Önceden de söylediğimiz gibi Kral, yargı toplantılarını bitirir bitirmez arkalarından gelecekti ama bu toplantıları 28 Haziran'da bitirdiğinde ateşinin yükseldiğini hissetti; buna rağmen yola çıkmak istedi ama yolda hastalığı giderek artınca Villeroi'da durmak zorunda kaldı.

Tabii ki Kral'ın durduğu yerde silahşörler de dururdu, dolayısıyla Kral'ın muhafız birliklerinde görevli olan d'Artagnan, geçici bir süre için de olsa dostları Athos, Porthos ve Aramis'ten ayrılmış oluyordu. D'Artagnan kendisini ne gibi tehlikelerin beklediğini bilseydi can sıkıcı bu ayrılık ciddi bir endişeye dönüşürdü onda.

Gene de 1627 yılının Eylül ayının 10'una doğru La Rochelle önündeki ordugâha kazasız belasız varabildi.

Her şey aynı durumdaydı. Ré adasına hâkim olan Buckingham Dükü ve komutası altındaki İngilizler, Saint-Martin ve La Prée kalelerini kuşatmayı sürdürüyor, ancak bir

sonuç alamıyorlardı. Angoulême Dükü'nün kent civarında yaptırdığı bir kale nedeniyle de iki üç günden beri La Rochelle'le savaş başlamıştı.

Mösyö des Essarts'ın komutası altındaki muhafızlar da ordugâhlarını Minimes'de kurmuştu.

Bildiğimiz gibi silahşörlere katılmayı bir tutku haline getiren d'Artagnan, arkadaşlarıyla sıkı bir dostluk kuramıyordu bir türlü, yalnız ve kendi düşünceleriyle baş başa kalmıştı.

Düşünceleri de o kadar güldürücü şeyler değildi. Bir yıldır Paris'te bulunuyordu ve sürekli kamunun gözü önünde olmuştu. Aşk ve para alanında özel işleri pek yolunda gitmemişti.

Âşık olduğu, sevmiş olduğu tek kadın Madam Bonacieux olmuştu ve Madam Bonacieux, o ne olup bittiğini anlayamadan kaybolmuştu ortadan.

Talihine gelince, kendi acınası haline bakmadan, krallığın en yüksek şahsiyetlerinin, hatta karşısında Kral'ın bile titrediği Kardinal'i düşman etmişti kendisine.

Bu adam onu ezebilirdi ama yapmamıştı. D'Artagnan gibi, kavrayışı güçlü biri bu hoşgörünün kendisi için gelecekte daha iyi günler anlamına geldiğini seziyordu.

Ayrıca daha az korkutucu başka bir düşman daha edinmiş olduğunu düşünüyordu ama içten içe bu düşmanın her şeye rağmen küçümsenmemesi gerektiğini de hissediyordu; Milady'ydi bu düşman!

Bütün bunlara karşılık Kraliçe'nin himayesini ve yakınlığını kazanmıştı ama Kraliçe'nin yakınlığı şu son zamanlarda dertten başka bir şey getirmezdi insanın başına; himayesi de, bilindiği gibi, hiç de etkili bir himaye değildi, Chalais ve Madam Bonacieux tanıklarıdır bunun.

Demek bütün bu gürültü patırtı içinde en büyük

kazancı, parmağındaki beş altı bin lira değerindeki elmas yüzüktü ama d'Artagnan, bu elması günün birinde, kendini Kraliçe'ye hatırlatmaya yarayacak bir simge olarak saklamayı düşündüğünden, kesinlikle bozdurmaya niyetli değildi şimdilik ve dolayısıyla da ayağının altında ezdiği çakıl taşlarından daha değerli bir şey gibi görmüyordu.

"Ayağının altında ezdiği çakıl taşları" diyoruz, çünkü d'Artagnan, bunları ordugâhtan Angoutin köyüne giden küçük güzel yolda tek başına yürürken düşünüyordu. Daldığı düşünceler onu ordugâhtan çok uzaklara götürmüştü, güneş batmaya başlıyordu, batan güneşin son ışınlarından birinin altındaki çalılıkların ardında bir filintanın namlusunun parladığını görür gibi oldu.

D'Artagnan'ın keskin bir gözü ve çok hızlı çalışan bir kafası vardı. Filintanın buraya tek başına gelmediğini ve silahı taşıyan kişinin de çalıların ardına dostça niyetlerle gizlenmediğini anladı. Hemen kaçmaya karar verdi; yolun öbür tarafında, bir kayanın ardında ikinci bir filintanın namlusunu gördü.

Kesinlikle pusu kurulmuştu ona.

Delikanlı ilk filintaya bir göz attı ve endişe içinde tüfeğin kendisine doğru alçalmakta olduğunu fark etti ve namlunun deliğinin hareketsiz kaldığını görür görmez de yüzükoyun yere attı kendini. Aynı anda silah patladı ve bir mermi başının üstünden ıslık çalarak geçti.

Kaybedecek zaman yoktu, d'Artagnan bir sıçrayışta doğruldu yerinden, aynı anda da öteki filintadan çıkan bir kurşun yüzü koyun yattığı yerdeki çakıl taşlarını havaya fırlatarak yere saplandı.

D'Artagnan budalaca cesaret gösterileriyle arkalarından "bir adım bile geri çekilmeden aslanlar gibi dövüştü" diye anlatılmasını isteyen o kişilerden biri değildi; kaldı ki burada cesaret gösterisiyle ilgili bir durum söz konusu değildi, d'Artagnan tuzağa düşmüştü.

"Bir üçüncü mermi daha gelirse, tamamdır işim!" diye düşündü.

Ve hemen tabanları yağlayarak, memleketinin insanlarına özgü bir çeviklikle ordugâha doğru kaçmaya başladı ama çok hızlı koşmasına rağmen, ilk ateş eden, silahını bir daha doldurup bir kez daha ateş etmeye fırsat bulmuştu ve adam iyi nişan aldığından kurşun şapkasını delmiş ve on adım ötesine uçurmuştu.

D'Artagnan'ın başka şapkası olmadığından, kaçarken onu da almayı unutmadı ve nefes nefese, sapsarı bir yüzle ordugâha vardı, hiçbir şey söylemeden bir köşeye oturdu ve düşünmeye başladı.

Üç nedeni olabilirdi bu olayın.

Birinci ve en doğal neden pusuyu La Rochelle'lilerin kurmuş olmasıydı; majestelerinin muhafızlarından birini öldürerek bir düşman eksiltmek ve de bu düşmanın kesesini boşaltmak hiç de fena olmazdı.

D'Artagnan şapkasını eline aldı, kurşunun açtığı deliği inceledi ve başını salladı. Kurşun bir filintadan değil, arkebüzden çıkmıştı; zaten bu kadar iyi nişan alınmasından belliydi bunun özel bir silah olduğu. Askeri bir tuzak değildi bu dolayısıyla çünkü standart kalibrelere uymuyordu kurşun.

Kardinal hazretlerinin bir armağanı da olabilirdi bu. Güneşin yansımasıyla fark ettiği namluyla karşı karşıya kaldığı anda, o da Kardinal hazretlerinin hoşgörüsüyle ilgili düşünceler içinde değil miydi?

Gene başını salladı d'Artagnan. Kardinal hazretleri tek bir parmağını oynatarak yok edeceği insanlara karşı ender olarak bu yollara başvururdu.

Milady'nin bir intikamı olabilirdi bu öyleyse.

En akla yatkın olanı buydu.

Katillerin yüz çizgilerini ya da giysilerini boşuna hatırlamaya çalıştı; yanlarından o kadar çabuk uzaklaşmıştı ki hiçbir şeyi fark edecek zamanı olmamıştı.

"Ah! Zavallı dostlarım benim" diye mırıldandı d'Artagnan, "neredesiniz? Nasıl arıyorum sizleri!"

D'Artagnan çok kötü bir gece geçirdi. Birinin kendisini hançerlemek üzere geldiğini sanıp, üç dört kez sıçrayarak uyandı. Ama karanlıkta hiçbir şey olmadan güneş doğdu.

Ancak d'Artagnan ortada yalnızca ertelenmiş ya da geciktirilmiş bir durum olduğunu ve tehlikenin ortadan kalkmamış olduğunu düşündü.

Bütün gün dışarı çıkmadı, özür olarak da havanın kötü olmasını gösterdi kendi kendine.

Ertesi gün saat dokuzda araziye çıktılar. Orléans Dükü karakolları dolaşıyordu. Muhafızlar silahbaşı yaptılar, d'Artagnan da arkadaşlarının arasında yerini aldı.

Dük cepheye geldi; sonra bütün yüksek rütbeli subaylar, bu arada muhafızların komutanı Mösyö des Essarts da tekmil vermek üzere yanına yaklaştılar.

Bir süre sonra d'Artagnan, Mösyö des Essarts'ın, yanına yaklaşması için kendisine işaret ettiğini sandı; yanıldığını sanıp, üstünün bu hareketini bir kez daha yinelemesini bekledi ve hareket yinelenince saftan ayrılıp, emir almak üzere o tarafa doğru ilerledi.

"Dük tehlikeli bir görev için iyi niyetli adamlar arıyor ama bu öyle bir görev ki, yerine getirenlere büyük bir onur kazandıracak, ben de hazır olmanız için işaret ettim size."

"Teşekkür ederim komutanım!" diye karşılık verdi tümgeneralin gözüne girmekten başka bir şey istemeyen d'Artagnan.

Gerçekten de La Rochelle'liler gece bir çıkış hareketi

yapmışlar ve Kraliyet ordusunun iki gün önce işgal ettiği önemli bir kaleyi geri almışlardı. Ordunun bu kaleyi nasıl savunduğunun anlaşılması için bir keşif yapılması gerekiyordu.

Ve bir süre sonra Dük sesini yükselterek şöyle konuştu:

"Bu görev için bana, güvenilir biri tarafından yönetilecek üç dört gönüllü gerekiyor."

"Güvenilir adam, elimin altında Monsenyör" dedi Mösyö des Essarts, d'Artagnan'ı işaret ederek. "Dört beş gönüllüye gelince, Monsenyör niyetlerini açıklasınlar, adamlar ortaya çıkacaktır."

"Benimle birlikte ölmeyi göze alacak dört iyi niyetli adam arıyorum!" diye bağırdı d'Artagnan kılıcını kaldırarak.

Muhafızlar arasındaki iki arkadaşı hemen öne çıktılar, iki asker daha katıldı onlara; böylece istenen sayı tamamlanmış oldu. D'Artagnan ilk isteklilere öncelik tanımak istediğinden öteki gönüllüleri geri çevirmek zorunda kaldı.

Ele geçirilen tepedeki kalenin La Rochelle'liler tarafından boşaltılıp boşaltılmadığı, burada asker bırakıp bırakmadıkları bilinmiyordu; dolayısıyla gerçeği anlamak için olayı yerinde incelemek gerekiyordu.

D'Artagnan dört arkadaşıyla birlikte yola çıktı ve siper boyunca ilerledi. İki muhafız kendisiyle birlikte yürüyor, askerlerse arkadan onları izliyordu.

Araziye uyarak, kalenin yüz adım yakınına kadar yaklaştılar! Bu sırada d'Artagnan arkasına bakmayı akıl etti ve iki askerin ortadan kaybolduğunu gördü.

Onların korkarak geride kaldıklarını düşündü ve ilerlemeye devam etti.

Bayırın dolambaç yaptığı yere geldiklerinde, kalenin aşağı yukarı altmış adım kadar yakınlarında bulunduklarını gördüler.

Ortalıkta kimse yoktu ve kale terk edilmiş gibiydi.

Ne yapacaklarına karar veremeyen üç genç, "daha ileri gitsek mi acaba!" diye düşünürlerken birden kalenin taşlarından gelen bir duman çemberiyle sarılmış buldular kendilerini ve yaklaşık bir düzine kurşun d'Artagnan ve iki arkadaşının çevresinde ıslıklar çalmaya başladı.

Öğrenmek istediklerini öğrenmişlerdi: Kale savunuluyordu. Dolayısıyla bu tehlikeli yerde daha fazla oyalanmak gereksiz bir ihtiyatsızlık olurdu. D'Artagnan ve iki muhafız gerisin geri döndüler ve kaçar gibi geri çekilmeye başladılar.

Korunmak amacıyla emekleye emekleye ilerledikleri siperin köşesine vardıklarında muhafızlardan biri düştü. Bir kurşun göğsünü delip geçmişti. Sağ salim kalan ötekisi ordugâha doğru koşmaya devam etti.

D'Artagnan arkadaşını orada bırakmak istemedi ve onu kaldırıp, kendi hatlarına kadar taşımak için yardım etmek istedi ama bu sırada iki filinta birden patladı. Bir mermi, yaralı muhafızın kafasını parçaladı, diğeri ise d'Artagnan'ın iki parmak kadar yanından geçip kayalardan sekti.

Delikanlı hızla arkasını döndü çünkü bu silahlar kaleden atılmış olamazdı. Kale, siperin köşesinin arkasında kalmıştı. Tam bu sırada onları terk eden iki asker aklına geldi ve bir gün önce kendisini öldürmek isteyen katilleri hatırladı. Bu sefer gerçeği ortaya çıkarmak istedi ve ölü taklidi yaparak arkadaşlarının cesetleri üzerine kapaklandı.

Otuz adım kadar ötede, terk edilmiş bir siperden uzanan iki başın baktığını fark etti o zaman. İki askerdi bunlar. D'Artagnan yanılmamıştı. Bu iki adam onu öldürmek için peşinden gelmişlerdi. Delikanlının ölümünü düşmanın sırtına yıkacaklarını umut etmişlerdi.

İki adam onun yalnızca yaralanmış olduğunu ve kendilerini ele verebileceğini düşünerek işini bitirmek üzere yanına

yaklaştılar ama d'Artagnan'ın numarasını yutmuş olduklarından tüfeklerini tekrar doldurmayı düşünmediler.

Kendisine on adım kadar yaklaştıklarında, düşerken kılıcına sahip olmaya özellikle dikkat etmiş olan d'Artagnan anında doğruldu ve üzerlerine saldırdı.

Katiller kurbanlarının işini bitirmeden ordugâha doğru kaçacak olurlarsa, onun kendisini ele vereceklerini anlamışlardı, dolayısıyla akıllarına ilk gelen düşman tarafına doğru kaçmak oldu. Biri tüfeğini namlusundan tutup topuz gibi sallayarak vurmak istedi d'Artagnan'a; delikanlı yana çekilerek savuşturdu bu darbeyi. Ama fırsattan yararlanan haydut, aradaki boşluktan yararlanıp, kaleye doğru koşmaya başladı. Kaleyi koruyan La Rochelle'liler ise adamın hangi niyetle kaleye doğru koştuğunu bilmediklerinden ateş açtılar ve adam omzundan vurulup yere düştü.

Bu sırada d'Artagnan, kılıcıyla ikinci askerin üstüne atlamıştı bile; mücadele uzun sürmedi çünkü bu sefilin kendini savunmak için boş bir arkebüzden başka bir şeyi yoktu elinde. Muhafızın kılıcı hiçbir işe yaramayan bu namluyu kolaylıkla aşıp kalçasına saplandı katilin ve yere devirdi onu. D'Artagnan çeliğinin ucunu gırtlağına dayayıverdi hemen.

"Oh! Öldürmeyin beni!" diye bağırdı haydut. "Acıyın, acıyın bana efendim! Her şeyi anlatacağım size."

"Sırtın hayatını bağışlamama değecek mi bakalım?" diye sordu delikanlı kendisine hâkim olarak.

"Evet, insan sizin gibi yirmi iki yaşındaysa ve sizin gibi yakışıklı ve yiğit olup yükseleceğini, her şeyi elde edebileceğini biliyorsa!"

"Sefil!" dedi d'Artagnan. "Konuş, çabuk, kim, seni beni öldürmekle görevlendirdi?"

"Tanımıyorum ama Milady adlı bir kadın."

"Kadını tanımıyorsan, adını nereden biliyorsun?"

"Arkadaşım tanıyordu onu ve bu adla çağırıyordu, kadın benimle değil onunla görüşmüştü, hatta duyduğum doğruysa, cebinde de sizin için önemli sayılabilecek bir mektup varmış."

"Peki sen bu tuzağa nasıl karıştın?"

"Bana, bu işi birlikte yapalım" dedi, "ben de kabul ettim."

"Bu güzel gezi için ne kadar para verdi size kadın?"

"Yüz altın."

"Allah versin!" dedi delikanlı gülerek. "Bana epey değer vermiş bu kadın, yüz altın! Sizin gibi iki sefil için bir servet bu, bu işi kabul etmeni anlıyorum ve bağışlıyorum seni. Ama bir şartla."

"Neymiş o?" diye sordu henüz her şeyin bitmediğini anlayan endişeli asker.

"Arkadaşının cebindeki mektubu bulup getireceksin bana."

"Ama!" diye bağırdı haydut, "bu da beni öldürmenin başka bir çeşidi, kaleden açılan ateş altında nasıl gidip alabilirim bu mektubu?"

"Ama gidip bulacaksın o mektubu, yoksa yemin ediyorum, kendi ellerimle öldürürüm seni."

"Acıyın bana efendim, merhamet! Sevdiğiniz ve belki de öldü sandığınız ama sağ olan o genç kadının yüzü suyu hürmetine!" diye bağırdı haydut diz çökerek ve ellerini yere koyup dayanarak. Kan kaybından gücü iyice tükenmişti.

"Peki sevdiğim bir genç kadın olduğunu ve de bu kadının öldüğünü sandığımı nereden biliyorsun?" diye sordu d'Artagnan."

"Arkadaşımın cebindeki mektuptan öğrendim."

"Bu mektubun elime geçmesi gerekiyor, çok iyi biliyorsun bunu o halde" dedi d'Artagnan. "Hadi bakalım o zaman, geç kalmak, duraksamak yok, aksi takdirde kılıcımı senin gibi bir sefilin kanına ikinci kez saplayacak olmak beni tiksindirse de, şerefim üzerine yemin ediyorum ki..."

Ve d'Artagnan bunları söyledikten sonra, öylesine tehditkâr bir hareket yaptı ki, yaralı anında kalktı.

"Durun! durun!" diye bağırdı, ansızın korkusundan cesaret alarak. "Gidiyorum, peki gidiyorum!.."

D'Artagnan, askerin arkebüzünü aldı, arkasına geçerek ve kılıcının ucuyla kıçını dürtükleyerek, arkadaşına doğru gitmeye zorladı.

Bu talihsiz insanın, ardında kan izleri bırakarak, yakında öleceğini gösteren sapsarı yüzüyle yirmi adım kadar ötede yatan arkadaşının yanına kadar görünmeden ulaşmaya çalışmasını izlemek korkunç bir şeydi.

Soğuk ter basan yüzünde öylesine dehşetli bir ifade okunuyordu ki, d'Artagnan adama acıdı ve tiksintiyle bakarak şöyle dedi:

"Pekâlâ, sana yürekli bir insanla, senin gibi alçak biri arasında ne fark olduğunu göstereceğim, sen dur, ben gidiyorum."

Çevik ve hızlı adımlarla, pür dikkat, düşmanın her hareketini kollayarak, arazinin her türlü engebesinden yararlanarak, ikinci askerin yanına kadar gitti d'Artagnan.

Hedefine ulaşması için iki yol vardı. Ya bulunduğu yerde adamın üstünü arayacaktı ya da bedenini siper ederek onu geriye çekecek ve siperde arayacaktı üstünü.

D'Artagnan ikinci yolu seçti ve katili omuzlarına aldı, tam bu sırada da düşman ateş açmıştı.

Hafif bir titreme, ete saplanan üç kurşunun çıkardığı tok

ses, son bir çığlık, ölüm çırpınışları d'Artagnan'a, kendisini öldürmek isteyen kişinin, bu sefer yaşamını kurtardığını kanıtlamaya yetti.

D'Artagnan sipere ulaştı ve cesedi, yüzü ölü yüzü gibi sararmış olan arkadaşının yanına uzattı.

Hemen üstünü aramaya başladı. Deri bir cüzdan, içinde haydudun aldığı paranın bir bölümü olan bir kese, bir meşin zar hokkası ve zarlardan oluşuyordu ölünün mirası.

Meşin hokkayla zarları olduğu yerde bıraktı, keseyi yaralıya fırlattı ve heyecan içinde cüzdanı açtı.

Önemsiz birkaç kâğıt arasında bir mektup buldu, yaşamını tehlikeye atarak almaya gittiği mektuptu bu.

> *"Madem ki bu kadının izini kaybettiniz ve madem kendisi asla bırakmamanız gereken manastırda güvenlik altındadır, adamı kaçırmamaya bakın hiç değilse; aksi takdirde elimin nerelere kadar uzandığını bilir ve o yüz altının bedelini çok ağır ödersiniz."*

İmza yoktu. Ama mektubun Milady'den geldiği de belliydi. Sonuçta mektubu kanıt olarak sakladı ve siperde kendini güvenlikte hissettiğinden yaralıyı sorguya çekti. Adam, ölen arkadaşıyla birlikte La Villette kapısından Paris'i terk edecek olan bir genç kadını kaçırma görevini aldıklarını, ama bir meyhanede içmeye dalıp, arabayı on dakika farkla kaçırdıklarını itiraf etti.

"Peki ne yapacaktınız bu kadını?" diye sordu d'Artagnan endişe içinde.

"Royale alanında bir konağa götürecektik" dedi yaralı.

"Evet! evet!" diye mırıldandı d'Artagnan. "Tamam, Milady'nin konağına."

Delikanlı işte o zaman genç kadının kendini ve sevdik-

lerini ortadan kaldırmak için nelere katlandığını, her şeyi bildiğine göre, saray entrikalarını da nasıl yakından izlediğini anladı; bu acımasız intikam hareketi karşısında elinde olmadan ürperdi. Milady bu bilgileri kesinlikle Kardinal'den alıyordu.

Ama bütün bu olup bitenler arasında, gerçek bir neşe duygusu içinde, Kraliçe'nin sonunda zavallı Madam Bonacieux'nün sadakatinin bedelini ödediği hapishanesini keşfettiğini ve onu oradan kurtardığını anladı. Böylelikle genç kadından aldığı mektupla, arabasıyla Chaillot yolundan geçişi olayı açıklanmış oluyordu.

Athos'un önceden tahmin etmiş olduğu gibi Madam Bonacieux'yü bulmak bundan sonra mümkündü ve bir manastır da girilemeyecek bir yer değildi.

Bu düşünce d'Artagnan'ın yüreğinde acıma duyguları uyandırmaya yetti. Yüzündeki karmakarışık ifadeleri kaygıyla izlemekte olan yaralıya dönüp kolunu uzattı.

"Haydi bakalım" dedi, "seni böyle bırakamam. Dayan bana da ordugâha dönelim."

"Peki" dedi bu kadar iyiliğe inanamayan yaralı, "ama beni astırmaya götürmüyorsun değil mi?"

"Söz veriyorum, dedi d'Artagnan "ve ikinci kez bağışlıyorum hayatını!"

Yaralı diz çöktü ve tekrar ayaklarını öptü kurtarıcısının ama düşmanın bu kadar yakınında daha uzun süre kalmak için bir neden bulamayan d'Artagnan, bu minnet ve şükran gösterilerini kısa kestirdi.

La Rochelle'lilerin açtığı ilk ateşten sonra hemen geri dönen muhafız öteki dört arkadaşının öldüğünü haber vermişti. Ama delikanlının sağ salim döndüğü görülünce alayda herkes çok şaşırdı ve keyiflendi.

D'Artagnan arkadaşının vücudundaki kılıç yarasının,

kılıcını çekerken kendisinin neden olduğu bir kaza olduğunu anlattı. Sonra öteki askerin nasıl öldüğünü, atlattıkları tehlikeleri anlattı. Bu hikâye onun için tam bir zafer gösterisi yapmalarına vesile oldu. Bir gün boyunca bütün askerler bundan söz ettiler ve Dük bile kutladı kendilerini.

Nasıl her iyi hareketin bir karşılığı varsa, d'Artagnan'ın iyi hareketleri de onu çoktandır kaybettiği huzuruna kavuşturmuştu. Gerçekten de iki düşmanından biri öldüğü, öbürü de kendisine karşı gönül borcu duyduğundan huzur içinde hissedebilirdi kendisini.

Bu huzur tek bir şeyi kanıtlıyordu. D'Artagnan Milady'yi tanımıyordu henüz.

XLII

ANJOU ŞARABI

Kral'la ilgili olarak alınan neredeyse umutsuz haberlerden sonra, ordugâhta nekahet dönemine girdiği söylentileri yayılmaya başlamıştı. Kral kuşatmada bizzat bulunmak istediğinden, ata binebilecek duruma gelir gelmez yola çıkacağı haberleri de geliyordu.

Bu sırada Angoulême Dükü, Bossompierre ya da Schomberg'den birinin kendi yerine komutanlığa atanmasının bir an meselesi olduğunu bilen Dük pek fazla bir çaba sarf etmiyor, günlerini düşmanı yoklamakla geçiriyor, Fransızlar, La Rochelle kuşatmasını sürdürürken, Saint-Martin ve La Prée kalelerini zorlayan İngilizler'i Ré adasından atmak için geniş çaplı bir harekete girişmeye cesaret edemiyordu.

D'Artagnan, daha önce söylediğimiz gibi, atlatılan her tehlikeden sonra ve tehlike geçmiş gibi görüldüğünde olduğu gibi çok daha huzurluydu şimdi. Tek bir derdi kalmıştı, o da dostlarından hiç haber alamamasıydı.

Ama Kasım ayının başında bir sabah, Villeroi'dan atılmış şu mektup her şeyi açıkladı:

Mösyö d'Artagnan,

Mösyö Athos, Mösyö Porthos ve Mösyö Aramis bizde verdikleri ve iyice keyiflendikleri bir partiden sonra o kadar çok şamata ettiler ki sert bir adam olan şato subayı üçünü de birkaç gün izinsiz bıraktı ama ben emirleri uyarınca, gerçekten hakkını verdikleri Anjou şarabından on iki şişe gönderiyorum size: Çok sevdikleri bu şaraptan sağlıklarına kadeh kaldırmanızı arzuluyorlar.

Buyruklarını yerine getirdim ve huzurunuzda saygıyla eğiliyorum.

Alçakgönüllü ve itaatkâr hizmetkârınız.

GODEAU
Silahşörlerin Hancısı.

"Ha şöyle!" diye bağırdı d'Artagnan. "Ben nasıl onları başım sıkıştığında hatırladıysam, onlar da beni zevk u safa içindeyken hatırlamışlar; tabii ki sağlıklarına yürekten kadeh kaldıracağım ama tek başıma değil."

Ve d'Artagnan, öbürlerine göre daha yakın dost olduğu iki muhafızı çağırmak üzere koştu; Villeroi'dan gelen nefis Anjou şarabını birlikte içmek üzere davet etmekti niyeti onları. Muhafızlardan biri o akşam bir yere davetliydi, diğeri de ertesi gün başka bir yere davetliydi, dolayısıyla toplantı daha ertesi gün yapılabilecekti ancak.

D'Artagnan on iki şişe şarabı özenle korumalarını tembihleyerek muhafızların büfesine gönderdikten sonra döndü; sonra ziyafet günü geldi ve bu iş öğle saatlerinde

yapılacağından d'Artagnan sabah saat dokuzda her şeyi hazır etmesi için Planchet'yi gönderdi.

Sofracıbaşılığa terfi etmiş olduğundan son derece kibirli bir tavır takınan Planchet akıllı uslu bir insan gibi her şeyi eksiksiz yerine getirmeyi düşündü. Bu amaçla efendisinin davetlilerinden birinin uşağı olan Fourreau ile d'Artagnan'ı öldürmek isteyen ve hiçbir birliğe bağlı olmadığından, hayatını bağışlayan insana, daha doğrusu Planchet'ye kapılanan sahte askeri kullandı.

Ziyafet saati geldiğinde, her iki konuk da sofradaki yerlerini aldılar ve yemekler dizildi masaya. Planchet kolunda peçeteyle servis yapıyordu, Fourreau şişeleri açıyor, Brisemont da (nekahet dönemindeki yaralının adı) şarabı cam sürahilere dolduruyordu. Şarap yolculuk sırasında muhtemelen sallanmaktan tortu bırakmıştı. İlk şişe sonuna doğru biraz bozulmuş gibi göründüğünden, Brisemont bu şarabın tortulu bölümünü başka bir bardağa doldurdu, d'Artagnan da içmesi için izin verdi ona. Çünkü hâlâ gücünü toplayamamıştı zavallı adam.

Konuklar çorbalarını bitirdikten sonra şaraplarını dudaklarına götürüyorlardı ki, birden Louis ve Neuf kalelerinden top atılmaya başladı. Muhafızlar bunu kuşatılanların ya da İngilizler'in ani bir saldırısı gibi yorumlayarak hemen kılıçlarına davrandılar; onlardan hiç geri kalmayan d'Artagnan da muhafızları izledi ve üçü birlikte yerlerini almak üzere koştular.

Ama dışarı çıkar çıkmaz bu gürültü patırtının nedenini anladılar. Dört bir yandan "Yaşasın Kral! Yaşasın Kardinal!" sesleri geliyordu ve her yanda davullar çalıyordu.

Gerçekten de, önceden belirttiğimiz gibi sabrı taşan Kral, iki konak yerinde beklemeden yoluna devam etmiş, bütün saray halkı ve on bin kişilik bir takviye kuvvetle ordugâha gelmişti. Önü ve arkası silahşörleriyle doluydu. Birliğiyle birlikte safta duran d'Artagnan, anlamlı bir hareketle, kendini

süzen arkadaşlarını selamladı. Onu hemen tanıyan Tréville'in karşısında saygıyla eğildi.

Karşılama töreni sona erince dört arkadaş sarmaş dolaş oldular.

"Vay anasını!" diye bağırdı d'Artagnan. "Bu kadar olur, insan bu kadar zamanında gelebilir! Etler soğumamıştır daha! Değil mi beyler?" diyerek arkadaşlarına döndü. Muhafızları daha sonra arkadaşlarıyla tanıştırdı.

"Oh! Oh! Tam ziyafete yetiştik anlaşılan" dedi Porthos.

"Umarım kadın yoktur yemekte!" dedi Aramis.

"İçilecek şarap var mı sofranızda?" diye sordu Athos.

"Hem de sizin şarabınızdan" diye karşılık verdi d'Artagnan.

"Bizim şarabımız mı?" dedi Athos şaşırarak.

"Evet bana gönderdiğiniz şaraptan."

"Size şarap mı gönderdik biz?"

"Canım biliyorsunuz işte, Anjou şarapları."

"Evet, hangi şaraptan söz etmek istediğinizi çok iyi anlıyorum."

"Tercih ettiğiniz şarap."

"Kesinlikle, şampanya ya da kırmızı Burgonya şarabı olmayınca."

"Ne yapalım, şampanya ve kırmızı Burgonya şarabı olmayınca bununla yetineceksiniz."

"Yani boğazımıza düşkünüz diye Anjou'dan şarap mı getirttik?" dedi Porthos.

"Hayır, canım, sizin tarafınızdan bana gönderilmiş olan şarap bu."

"Bizim tarafımızdan mı?" dediler hep bir ağızdan üç silahşör.

"Siz mi gönderdiniz Aramis, şarabı?" diye sordu Athos.

"Hayır, ya siz Porthos?"

"Hayır, ya siz Athos?"

"Hayır."

"Siz göndermediyseniz, hancınız göndermiştir" dedi d'Artagnan.

"Bizim hancı mı?"

"Evet! Sizin hancı, Godeau, silahşörlerin hancısı."

"Canım, nereden gelmişse gelmiş işte, ne önemi var bunun! İyiyse içelim, içelim hadi!" dedi Porthos.

"Hayır" dedi Athos, "nereden geldiği belli olmayan şarabı içmeyelim bence."

"Haklısınız Athos" dedi d'Artagnan. "Hancı Godeau'yu bana şarap göndermekle görevlendiren oldu mu içinizde?"

"Hayır! Ama o bizim tarafımızdan şarap gönderdi buna rağmen öyle mi?"

"İşte mektup!" dedi d'Artagnan.

Ve arkadaşlarına gösterdi mektubu.

"Onun yazısı değil bu!" diye bağırdı Athos. "Tanırım onun yazısını, ayrılmadan önce hesapları ben ödemiştim."

"Sahte mektup!" dedi Porthos. "Biz izinsiz kalmadık ayrıca."

"Amma da yaptın be d'Artagnan!" dedi Aramis. "Bizim rezalet çıkarmış olabileceğimize nasıl inandın?.."

D'Artagnan sarardı ve çırpınmalı bir titreme bütün uzuvlarını sardı.

"Korkutuyorsun beni" dedi Athos, ancak olağanüstü durumlarda sen diye hitap ederdi ona. "Ne oldu böyle?"

"Acele edelim, haydi dostlar!" diye bağırdı d'Artagnan. "Korkunç bir şüphe geçti aklımdan! Gene bu kadının bir intikam girişimi olmasın bu?"

Bu sefer sararan Athos oldu.

D'Artagnan büfeye doğru atıldı, üç silahşör ve iki muhafız da peşinden gittiler.

Yemek salonuna girer girmez d'Artagnan'ın ilk gözüne çarpan şey, yere serilmiş, korkunç sancılar içinde kıvranan Brisemont oldu.

Ölü gibi sapsarı kesilmiş Planchet ve Fourreau yardım etmeye çalışıyorlardı ona ama her türlü yardım girişiminin boşuna olduğu belliydi. Can çekişmekte olan zavallının bütün yüz çizgileri koma haliyle gerilmişti.

"Ah!" diye bağırdı d'Artagnan'ı görünce. "Ah! Korkunç! Canımı bağışlar gibi yapıp, zehirlediniz beni!"

"Ben mi!" diye bağırdı d'Artagnan. "Ben, sefil! Ben mi! Ne dediğinin farkında değilsin sen!"

"Diyorum ki, bu şarabı bana siz verdiniz, diyorum ki bu şarabı içmemi siz söylediniz bana, diyorum ki benden intikam almak istediniz, diyorum ki iğrenç bir şey bu!"

"Öyle değil Brisemont" dedi d'Artagnan, "öyle değil; yemin ederim, sizi temin ederim ki..."

"Ah! Ama Allah var yukarda! Cezalandırır sizi! Dilerim Allah'tan, o da benim çektiğim acıyı çeksin!"

"İncil üzerine yemin ederim ki" diye bağırarak can çekişmekte olan adamın üstüne atıldı d'Artagnan, "yemin ederim bu şarabın zehirli olduğunu bilmiyordum ve ben de içecektim sizin gibi."

"Size inanmıyorum" dedi asker.

Ve gittikçe artan acılar içinde can verdi.

"Korkunç! Korkunç!" diye mırıldanıyordu Athos, bu arada Porthos şişeleri kırıyor, Aramis ise gecikmiş emirler veriyor ve bir papaz getirilmesini istiyordu.

"Dostlarım!" dedi d'Artagnan, "bir kez daha hayatımı kurtardınız benim, yalnız benim değil, bu bayların hayatını da. Beyler" diye sürdürdü konuşmasını, muhafızlara hitap ederek, "bu olayla ilgili olarak konuşmamanızı rica edeceğim sizden. Görmüş olduğunuz şu olaya bazı çok önemli adlar karışmış olabilir ve bütün suç üstümüze yıkılabilir sonra."

"Ah, efendim!" diye kekeliyordu bir canlıdan ziyade ölüyü andıran Planchet. "Ah efendim, nasıl ucuz atlattım!"

"Ne demek o?" diye bağırdı d'Artagnan. "Benim şarabımdan mı içecektin?"

"Kral'ın sağlığına efendim, küçük bir bardak, Fourreau çağrıldığımı haber vermeseydi eğer!"

"Yazık!" dedi, korkudan dişleri takırdayan Fourreau. "Ben de tek başıma içmek için onu uzaklaştırmak istiyordum yanımdan!"

"Beyler!" dedi d'Artagnan muhafızlara hitap ederek, "olup bitenlerden sonra yemeğe devam etmek çok ayıp kaçar takdir edersiniz ki; bu nedenle bağışlayın beni ve lütfen başka bir güne bırakalım yemeği."

İki muhafız d'Artagnan'ın özrünü kibarca kabul ettiler, ve dört dostun yalnız kalmak istediklerini anlayarak çekildiler.

Genç muhafız ve üç silahşör yanlarında hiç tanık kalmayınca, durumun ne kadar ciddi olduğunu anladıklarını belli eden bakışlarla birbirlerini süzdüler.

"Önce" dedi Athos, "bu odadan çıkalım; bir ölünün, özellikle de acılar içinde kıvranarak ölen birinin yanında böyle durmak hiç hoş değil."

"Planchet" dedi d'Artagnan, "bu zavallının cesedini size emanet ediyorum. Gerektiği şekilde gömülsün. Bir suç işlemişti, doğru ama pişman olmuştu sonradan."

Ve dört dost, Planchet ile Fourreau'yu, Brisemont'un cenazesini kaldırmak üzere baş başa bırakıp çıktılar.

Hancı onlara başka bir oda verdi, rafadan yumurta pişirdi, su da getirdi. Athos kendi suyunu çeşmeden kendisi aldı. Durumu kısaca Porthos'la Aramis'e de anlattılar.

"Görüyorsunuz ya dedi d'Artagnan Athos'a, "ölüm kalım meselesi bu!"

Athos başını salladı.

"Evet, evet" dedi, "çok iyi anlıyorum ama o kadın olduğundan emin misiniz?"

"Eminim."

"Ben hâlâ kuşkuda olduğumu itiraf edeceğim."

"Ama ya omzundaki zambak dövmesi?"

"Fransa'da suç işlediği için damgalanmış bir İngiliz kadını da olabilir."

"Athos, bu o kadın, diyorum size" diyordu d'Artagnan sürekli. "İki belirti nasıl uyuyor birbirine, hatırlamıyor musunuz?"

"Oysa ben ötekinin öldüğünü sanmıştım, o kadar iyi asmıştım ki."

Bu sefer d'Artagnan başını salladı.

"Ne yapacağız şimdi peki?" dedi delikanlı.

"Gerçek şu ki" dedi Athos, "insan tepesinde Damokles'in kılıcı gibi sallanan bir tehlike altında sürekli yaşayamaz, bu durumdan kurtulmamız gerekiyor."

"Nasıl ama?"

"Dinleyin. Onu bulup anlaşma yolları arayın, 'savaş ya da barış!' deyin. 'Soylu biri olarak söz veriyorum, sizinle ilgili olarak kimseye bir şey söylemeyeceğim, size hiçbir kötülüğüm dokunmayacak' deyin. 'Aksi takdirde, Kardinal'e, Kral'a, cellada kadar götürürüm işi' deyin. 'Bütün sarayı size karşı ayaklandırır, sizin damgalı bir kadın olduğunuzu söylerim' deyin. 'Sizi mahkemeye veririm, suçsuz bulunursanız, bu sefer kendi ellerimle öldürürüm sizi', deyin. Onu ıssız bir sokağın köşesinde kuduz bir köpek gibi gebertebileceğinizi anlatın."

"Hoşuma gitti bu fikir" dedi d'Artagnan, "ama nasıl ulaşacağız ona?"

"Sevgili dostum, zaman çıkarır bu fırsatı, fırsat bir çeşit kumardır. İşin içine girmişsen, beklemesini, sabretmesini bilirsen kazanırsın mutlaka."

"Evet ama katillerle, zehirleyicilerle çevrili olarak beklemek..."

"Boş ver!" dedi Athos, "şimdiye kadar korudu bizi Tanrı, bundan sonra da koruyacaktır."

"Evet, biz; biz de insanız zaten ve bütün yaptığımız, hayatımızı tehlikeye atmak ama o!" diye ekledi yavaşça.

"O kim?" diye sordu Athos.

"Constance."

"Madam Bonacieux! Ah! Doğru" dedi Athos, "zavallı dostum! Âşık olduğunuzu unutmuştum.

"İyi, güzel ama" dedi Aramis, "o sefilin ölüsünün üzerinde bulduğunuz mektupta Madam Bonacieux'nün bir manastırda olduğunu öğrenmemiş miydiniz? En iyisi manastırda olmaktır ve La Rochelle kuşatması biter bitmez, kendi payıma şunu söyleyeyim ki..."

"İyi!" dedi Athos, "iyi! İyi, sevgili Aramis! Gönlünüzün dinden yana olduğunu biliyoruz zaten."

"Ben geçici silahşörüm" dedi Aramis, mütevazı bir tavırla.

"Anlaşılan, sevgilisinden uzun süredir haber alamadı" dedi alçak sesle Athos, "boş verin, alıştık biz buna."

"Peki" dedi Porthos, "daha basit başka bir yol var galiba."

"Nedir?" diye sordu d'Artagnan.

"Onun bir manastırda olduğunu söylüyorsunuz siz değil mi?" dedi Porthos.

"Evet."

"Peki, kuşatma biter bitmez, o manastırdan kaçıracağız onu."

"Ama önce hangi manastırda olduğunu öğrenmemiz gerekir."

"Doğru" dedi Porthos.

"Ama" dedi Athos, "bu manastırı Kraliçe'nin seçtiğini söylememiş miydiniz siz sevgili d'Artagnan?"

"En azından ben öyle sanıyorum."

"Porthos yardımcı olabilir bu konuda bize."

"Nasıl olacak bu peki?"

"Markiz'iniz, Düşes'iniz, Prenses'inizle; elleri uzundur onların."

"Şşşit!" diye bir ses çıkardı Porthos, bir parmağını dudaklarına götürerek, "sanıyorum Kardinalci o ve de hiçbir şey bilmemesi gerekiyor.

"O zaman" dedi Aramis, "ben onunla ilgili haber alma işini üstleniyorum."

"Siz mi Aramis?" diye haykırdılar hep bir ağızdan üç dost. "Nasıl olacak bu?"

"Kraliçe'nin rahibi aracılığıyla, aram iyidir onunla..." dedi Aramis kızararak.

Bunun üzerine, mütevazı yemeklerini de bitirmiş olan dört dost, hemen o akşam tekrar görüşmeyi kararlaştırarak ayrıldılar. D'Artagnan Minimes'e gitti, üç silahşör de kalabilecekleri bir yer ayarlamak üzere kralın konakladığı yere döndüler.

XLIII

KIRMIZI GÜVERCİNLİK HANI

Düşmanın karşısına çıkmak için olağanüstü aceleci davranan ve haklı olarak Buckingham'a Kardinal'den daha çok nefret duyan Kral, önce İngilizler'i Ré adasından atmak, sonra da La Rochelle kuşatmasını sonuçlandırmak için bütün önlemleri almak istemişti ama Bassompierre ve Schomberg arasında Angoulême Dükü'ne karşı patlak veren anlaşmazlıklar yüzünden, elinde olmadan gecikti.

Bassompierre ve Schomberg mareşaldiler ve Kral'ın buyruğu altında orduya komuta etmeye hakları olduğunu ileri sürüyorlardı. Ama yüreğinin derinliklerinde Huguenot olan Bassompierre'in İngilizler'e ve din kardeşleri oldukları için de La Rochelle'lilere karşı gerektiği kadar sert olamayacağını düşünen Kardinal, Kral'ın, kendisinin zorlamalarıyla tümgeneralliğe yükselttiği Angoulême Dükü'nü ileri sürüyordu. Sonunda Bassompierre'le Schomberg'in orduyu terk etme ihtimali üzerine herkese ayrı bir özel komutanlık verilmesi zorunluğu doğdu. Bossompierre, kentin kuzeyinde La Leu'den Dompierre'e kadar uzanan bölgede ordugâh kurdu; Angoulême Dükü doğuda Dompierre- Périgny arasına yerleşti; Schomberg de güneyde Périgny'den Angoutin'e kadar olan bölgede kurdu ordugâhını.

Dükü'n karargâhı Dompierre'deydi.

Kral ise kimi zaman Etré'de, kimi zaman da La Jarrie'de oluyordu.

Nihayet Kardinal de karargâhını La Pierre köprüsünde, kumluk bir alanda, korunmasız basit bir evde kurmuştu.

Böylece Dük, Bassompierre'i, Kral, Angoulême Dükü'nü, Kardinal de Schomberg'i gözlüyordu.

Bu düzen kurulduktan sonra İngilizler'i adadan atmaya uğraştılar.

Durum son derece uygundu. İyi savaşmak için her şeyden önce karınlarını iyi doyurmak zorunda olan İngilizler tuzlanmış et ve kuru ekmekten başka bir şey bulamıyorlardı, bu nedenle de tümü hastalanmıştı kışlalarında. Ayrıca bu mevsimde Okyanus'un bütün kıyılarında deniz çok kötü olduğundan, her gün bir gemi kötü duruma düşüyordu. Öte yandan Aiguillon burnundan siperlere kadar uzanan kumsalda, her gelgit olayından sonra kayık, bot, filika kalıntılarına rastlanıyordu. Bunun sonucunda, Kral'ın askerleri kışlalarında oturmaktan paslansalar da, Ré adasında sırf inadı yüzünden direnen Buckingham, sonunda kuşatmayı kaldırmak zorunda kalacaktı.

Ama Mösyö de Toiras, düşman karargâhında yeni bir saldırı hazırlığı yapıldığı haberini ulaştırınca, Kral bu işi kestirip atmak gerektiği kararını aldı ve bitirici bir harekete geçilmesi için gerekli önlemlerin alınması emrini verdi.

Kuşatma günlüğünü tutma niyetinde olmadığımıza, tersine, ancak anlattığımız hikâyeyle ilgili olayları yazdığımıza göre, bir iki kelimeyle girişimin başarılı olduğunu, buna Kral'ın bile çok şaşırdığını, Kardinal'in de bu parlak başarıdan kendine pay çıkardığını söyleyelim. Adım adım püskürtülen, her çatışmada yenilgiye uğratılan, Loix adasından geçişleri sırasında ezilen İngilizler, savaş alanında, aralarında beş albay, üç yarbay, iki yüz elli yüzbaşı ve ünlü yirmi soylunun da bulunduğu iki bin kişi bırakarak gemilerine binmek zorunda kaldılar. Ayrıca ele geçirilen dört topla altmış bayrak da Claude de Saint-Simon tarafından Paris'e getirildi ve görkemli törenlerle Notre-Dame'ın kubbelerine asıldı.

Kışlalarda *Te Deum*'lar okundu ve buralardan bütün Fransa'ya yayıldı.

Böylelikle Kardinal, hiç değilse bir süre için İngilizler'den çekinmeden kuşatmayı sürdürme olanağına kavuşmuş oluyordu.

Ama söylediğimiz gibi, geçici bir rahatlamaydı bu.

Buckingham Dükü'nün Montaigu adlı bir habercisi yakalanmış ve üstünde İmparatorlukla, İspanya, İngiltere ve La Lorraine arasında tasarlanan bir birliğin kanıtları bulunmuştu.

Bu birlik Fransa'yı hedef alıyordu.

Öte yandan, Buckingham'ın çok acele terk etmek zorunda kaldığı karargâhında ele geçirilen bazı belgeler sayesinde, böyle bir birliğin varlığı kuşkuya yer bırakmayacak biçimde ortaya çıkmıştı ve Kardinal'in anılarında belirttiği gibi aynı belgeler Madam de Chevreuse'ü, dolayısıyla da Kraliçe'yi çok zor durumlarda bırakmaktaydı.

Bütün sorumluluk Kardinal'in omuzlarındaydı çünkü insan sorumluluk yüklenmeden kesin yetkilerle donatılmış bir devlet görevlisi olamaz. Bu nedenle onun sınırsız dehasının tüm yetenekleri gece gündüz, Avrupa'daki büyük krallıklardan çıkabilecek en küçük bir sesi bile dinlemeye ayrılıyordu.

Kardinal, Buckingham'ın etkinliklerini ve özellikle de kinini çok iyi biliyordu. Fransa'yı tehdit eden birlik zafere ulaşacak olursa, bütün etkinliği kaybolacaktı. İspanyol ve Avusturya politikalarının Louvre Sarayı'nda temsilcileri vardı, burada bile yandaş bulabiliyorlardı kendilerine; Richelieu, bu mükemmel ulusal başbakan, mahvolmuş demekti bu durumda. Kral, Kardinal'e bir çocuk gibi itaat etmekle birlikte, aynı zamanda öğretmeninden nefret eden bir çocuk gibi de diş biliyordu kendisine. Dükü'n ve Kraliçe'nin öç alma yöntemlerine terk etmişti onu, dolayısıyla mahvolmuştu o ve onunla birlikte Fransa da mahvolacaktı belki. Bütün bunların engellenmesi gerekiyordu.

Bunların sonucu olarak da Kardinal'in karargâh kurduğu La Pierre köprüsü üstündeki küçük eve peş peşe gece gündüz gidip gelen habercilerin arttığı görülüyordu.

Gelenler arasında papaz kılığıyla hiç uyuşmayan rahipler de vardı ve bunların militan kilise mensupları oldukları kolayca anlaşılıyordu. Uşak kılığı içinde sıkılan ve yuvarlak hatlarını bol pantolonları içinde bile saklayamayan kadınlar vardı, elleri kararmış ama zarif yürüyüşlü, aklı başında kişiler oldukları fersahlarca uzaktan anlaşılan köylüler vardı.

Bir de bunlar kadar hoş olmayan başka ziyaretler oluyordu çünkü Kardinal'i iki üç kez öldürmeye teşebbüs ettikleri söylentileri dolaşmıştı ortalıkta.

Şu da bir gerçek ki Kardinal Hazretlerinin düşmanları onun bu beceriksiz katilleri, kendisinin devreye soktuğu ve sonuçsuz kalan bu eylemlerden sonra da bastırma hareketlerine rahatça girişebileceğini de söylüyorlardı ama insan ne başbakanların ne de düşmanlarının sözlerine inanmalıdır.

Ayrıca bunlar, Kardinal'in en azılı düşmanları tarafından bile kabul edilen cesaretini kırmıyor, kimi zaman Angoulême Dükü'ne emirler götürmek, kimi zaman Kral'la görüşmek, kimi zaman da içeri buyur etmek istemediği bir haberciyle konuşmak üzere geceleri dışarı çıkıp dolaşmasına engel olamıyordu.

Öte yandan kuşatmada yapacak önemli işleri olmayan silahşörler ise, çok sıkı bir düzen içinde tutulmuyorlar ve neşeli bir yaşam sürüyorlardı. Tréville'in dostları olan bizim üç silahşör için ise ortam daha da rahattı çünkü ordugâha geç dönmek için özel izinler alıyorlardı komutanlarından.

Ve d'Artagnan'ın siperlerde nöbette olduğu bir gece, Athos, Porthos ve Aramis savaşa hazırlanmış atlarına binmiş, savaş pelerinlerine bürünmüş bir elleri tabancalarının kabzasında, Athos'un iki gün önce La Jarrie yolunda keşfettiği Kır-

mızı Güvercinlik Hanı adlı meyhaneden, ordugâha giden yolu izleyerek dönüyorlardı. Daha önce de söylediğimiz gibi, pusu ihtimaline karşı sürekli tetikteydiler ve Boisnar köyüne iki fersah kadar uzaklıkta kendilerine doğru yaklaşan atlılardan gelen sesleri duydular. Üçü birden anında durdu ve birbirlerine sokulup beklemeye başladılar yolun ortasında. Biraz sonra ve tam o sırada ay da bulutların arasından sıyrılınca, yolun karşı tarafındaki dönemeçten iki atlının çıktığını, onların da kendilerini görür görmez durduklarını ve yollarına devam etme ya da geri dönme konusunda kararsız kaldıklarını fark ettiler. Bu kararsızlıkları üç silahşörü kuşkulandırmaya yetti. Athos bir kaç adım öne çıkarak kararlı bir sesle bağırdı:

"Kimsiniz?"

"Siz kimsiniz?" diye karşılık verdi iki atlıdan biri.

"Bu benim sorumun cevabı değil!" dedi Athos. "Kimsiniz? Cevap verin yoksa saldırırız."

"Beyler, yapacağınız şeyi iyi düşünün önce!" dedi emir vermeye alışkın olduğu anlaşılan titrek bir ses.

"Gece devriyesine çıkmış yüksek rütbeli bir subay" dedi Athos. "Amacınız nedir baylar?"

"Kimsiniz?" diye sordu aynı emredici ses tonu. "Cevap verin yoksa itaatsizliğinizin cezasını çekersiniz."

"Kral'ın silahşörleri" dedi Athos, adamın soru sormaya yetkili biri olduğuna ilişkin inancı gitgide pekişiyordu.

"Hangi birlik?"

"Tréville'in birliği."

"Sırayla yaklaşın ve bu saatte burada ne işiniz olduğunu anlatın bakalım."

Üç arkadaş kulakları biraz düşmüş olarak ilerlediler çünkü kendilerinden daha güçlü birine çattıklarına inanmışlardı şimdi; sözcülüğü de Athos'a verdiler.

İki atlıdan biri, ikinci olarak konuşan, arkadaşının on adım önündeydi. Athos da Porthos'la Aramis'e arkada kalmalarını işaret edip tek başına ileri çıktı.

"Affedersiniz, komutanım!" dedi Athos, "kiminle ya da kimlerle karşılaşacağımızı bilemezdik tabii ki ve çok ihtiyatlı davrandığımızı da görmüş olmalısınız."

"Adınız?" diye sordu yüzünün bir bölümünü peleriniyle gizleyen subay.

"Ya sizin adınız, efendim" dedi bu işkenceye karşı başkaldırmaya başlayan Athos, "rica ediyorum, beni sorgulamaya yetkili olduğunuzu kanıtlayın."

"Adınız ne?" diye sordu ikinci kez atlı ve bu kez pelerinini, yüzünü ortaya çıkaracak şekilde aşağı indirdi.

"Kardinal hazretleri!" diye bağırdı şaşiran silahşör.

"Adınız ne?" diye sordu üçüncü kez Kardinal hazretleri.

"Athos" dedi silahşör.

Kardinal, seyise bir işaret çakarak, yanına yaklaşmasını istedi.

"Bu üç silahşör bizi izleyecekler" dedi alçak sesle, "ordugâhtan çıktığımın bilinmesini istemiyorum ve bunlar bizimle birlikte gelirlerse, durumu kimseye söylemeyeceklerinden emin oluruz."

"Bizler soylu insanlarız, Monsenyör" dedi Athos, "bizden söz alın ve gerisini düşünmeyin. Allah'a şükür, sır saklamasını biliriz."

Kardinal keskin bakışlarını bu yaman adama dikti ve şöyle konuştu:

"Kulağınız keskin, Mösyö Athos ama şimdi beni dinleyin. Sizden korktuğum için beni izlemenizi istemiş değilim, güvenliğim için bu önlem, iki arkadaşınız da Mösyö Porthos ve Mösyö Aramis değil mi?"

"Evet, Kardinal hazretleri" dedi Athos, geride kalan iki silahşör de, şapkaları ellerinde yaklaştılar.

"Tanıyorum sizi baylar" dedi Kardinal, "tanıyorum; bana pek dost olmadığınızı biliyorum, kızıyorum da buna ama yiğit ve soylu insanlar olduğunuzu ve ayrıca güvenilir olduğunuzu da biliyorum. Mösyö Athos iki arkadaşınızla birlikte bana eşlik etme şerefini bahşedin lütfen; yolda majestelerine rastlayacak olursak, kıskanılacak bir refakat birliğim olduğunu görsünler."

Üç silahşör atlarının boyunlarına doğru eğildiler.

"Şerefimle temin ederim ki" dedi Athos, "Kardinal hazretleri bizi yanında götürmekte haklı. Yolda birtakım uğursuz suratlara rastladık, hatta Kırmızı Güvercinlik'te bu uğursuzlardan dördüyle da dalaştık."

"Kavga mı ettiniz? Niçin peki beyler?" dedi Kardinal. "Ben kavgacıları hiç sevmem bilirsiniz."

"İşte ben de bunun için, olup bitenleri Kardinal hazretlerine haber vermek istedim ya çünkü bunları başkasından öğrenmek isteyebilirlerdi ve yanlış bilgilerle bizim kabahatli olduğumuz kanaatine varabilirlerdi."

"Peki ne oldu kavgadan sonra?" diye sordu Kardinal kaşlarını çatarak.

"Arkadaşım Aramis kolundan hafif bir kılıç yarası aldı ama Kardinal hazretleri yarın saldırı emri verseler, bu yara, arkadaşımızın, emirlerinizi yerine getirmesine kesinlikle engel değildir."

"Ama siz, böyle olur olmaz kılıç darbelerine hedef olacak insanlar değilsiniz" dedi Kardinal. "Açık konuşun beyler, birkaçının hesabını görmüşsünüzdür, günah çıkartın, biliyorsunuz benim böyle bir yetkim de var."

"Ben, Monsenyör" dedi Athos, "kılıcıma elimi bile sürmedim ama karşıma çıkan adamı tuttum ve pencereden

dışarı attım, adam düşerken bacağını kırdı galiba" diye de ekledi biraz kararsız bir sesle.

"Ah! Ah! Ya siz Porthos?" diye sordu Kardinal.

"Ben, Monsenyör, düellonun yasak olduğunu bildiğimden, bir bank kapıp, savurdum haydutlardan birinin üstüne ve omzunu kırdım yanılmıyorsam."

"Peki" dedi Kardinal, "ya siz Aramis?"

"Ben, Monsenyör, ben çok yumuşak huylu biri olduğumdan ve sonra... Monsenyör bilmezler belki, ben kiliseye girmek üzere olduğumdan, ayırmak istedim arkadaşlarımı ama bu sırada o sefil haydutlardan biri sol kolumdan yaraladı beni kılıcıyla ve sonunda sabrım taştı işte, ben de çektim kılıcımı. Adam tekrar saldırınca, kılıcım bedenine saplandı kendiliğinden sanki, yere düştüğünü çok iyi biliyorum. Sonra da iki arkadaşı alıp götürdüler."

"Pes doğrusu beyler!" dedi Kardinal. "Bir meyhane tartışmasında üç kişiyi saf dışı etmek! Elleriniz hiç boş durmuyor anlaşılan; bu arada kavga neden çıkmıştı peki?"

"Sarhoştu bu sefiller" dedi Athos, "gece hana bir kadının indiğini bildiklerinden kapısını zorlamak niyetindeydiler."

"Kapısını zorlamak mı?" diye sordu Kardinal. "Niçin peki?"

"Tecavüz etmek için tabii ki" diye karşılık verdi Athos, "sizi şerefimle temin ederim Kardinal hazretleri, sarhoştu bu haydutlar."

"Kadın genç ve güzel miydi peki?" diye sordu Kardinal biraz şüpheci bir tavırla.

"Biz görmedik onu, Monsenyör" diye karşılık verdi Athos.

"Siz kendisini görmediniz! Çok iyi!" dedi heyecan

içinde Kardinal. "Bir kadının namusunu korumuşsunuz, iyi etmişsiniz; ben şimdi doğru Kırmızı Güvercinlik hanına gidiyorum, bana gerçeği söyleyip söylemediğinizi anlayacağım."

"Monsenyör" dedi gururla Athos, "biz soylu insanlarız, kellemizi kurtarmak için yalan söylemeyiz."

"Ben sizin söylediklerinizden kuşkulanmıyorum Mösyö Athos, bir an bile kuşkulanmadım ama yalnız mıydı bu kadın?" diye sordu birden Kardinal konuyu değiştirmek için.

"Kadının kapattığı bir kavalyesi varmış" dedi Athos, "ama bu kadar gürültü patırtıya rağmen adam ortaya çıkmadığına göre alçağın biridir."

"Cüretli yargılarda bulunmayın, der İncil" diye karşılık verdi Kardinal.

Athos saygıyla eğildi.

"Peki beyler, bu kadar yeter" diye sürdürdü konuşmasını Kardinal hazretleri, "öğrenmek istediklerimi öğrendim; peşimden gelin."

Üç silahşör Kardinal'in peşine düştüler; Kardinal yüzünü tekrar peleriniyle örttü ve atını mahmuzladı. Dört refakatçisinin sekiz on adım önündeydi.

Bir süre sonra ıssız ve sessiz hana vardılar. Hancı hiç kuşkusuz ünlü birinin geleceğini biliyordu ve uygunsuz kişileri önceden göndermişti.

Kapıya on adım kala Kardinal seyisine ve üç silahşöre durmaları için işaret verdi. Eyerlenmiş bir at pencere kepengine bağlanmıştı, Kardinal belli aralıklarla üç kez kapıya vurdu.

Pelerine sarınmış bir adam çıktı hemen ve Kardinal'le acele acele bir şeyler konuştu, sonra atına bindi ve Surgêres yönüne doğru uzaklaştı. Aynı zamanda Paris yoluydu bu.

"Gelin beyler, bana doğruyu söylemişsiniz soylu insan-

lar" dedi Kardinal silahşörlere dönerek, "bu gece size rastlamam benim tarafımdan sizin için hiç yararsız olmayacak, gelin benimle."

Kardinal attan indi, üç silahşör de onu izlediler. Kardinal atının dizginlerini seyisine attı, silahşörler de kendi atlarının dizginlerini panjura bağladılar.

Hancı kapının eşiğinde duruyordu; Kardinal onun için bir kadını ziyarete gelen bir subaydan başka bir şey değildi.

"Bu bayların güzel bir ateş karşısına kurulup beni bekleyebilecekleri iyi bir odanız var mı giriş katında?" diye sordu Kardinal.

Bunun üzerine hancı bir salonun kapısını açtı; içerdeki kötü sobanın yerine kocaman, gösterişli bir şömine yerleştirilmişti.

"Burası var" diye karşılık verdi.

"Peki" dedi Kardinal, "girin beyler, beni bekleyin lütfen, yarım saate kalmaz gelirim."

Ve üç silahşör zemin kattaki odaya girerlerken, Kardinal, daha fazla soru sormadan, yol gösterilmesine ihtiyacı olmayan biri gibi merdivenlerden çıktı.

XLIV

SOBA BORULARININ YARARI ÜSTÜNE

Üç dostumuz hiç kuşkusuz, farkında bile olmadan ve yalnızca şövalye ve maceraperest karakterlerinin itmesiyle Kardinal'in özel himayesiyle onurlandırdığı birine hizmet etmiş oluyorlardı.

Şimdi kimdi acaba bu biri? Üç silahşör bu soruyu sordular önce kendilerine ama buldukları cevapların hiçbiri doyurucu olmayınca, Porthos hancıyı çağırdı ve bir çift zar istetti.

Porthos ve Aramis bir masaya geçip zar atmaya başladılar. Athos da aşağı yukarı dolaşıp düşünmeye başladı.

Athos, bir yandan düşünüp, bir yandan yürürken sık sık sobanın yarısından yukarısı çıkarılmış borusunun yanından geçiyordu. Borunun öbür ucu üst odaya dayalıydı ve Athos borunun yanından her geçişinde birtakım mırıltılar duyuyordu, sonunda bir ses dikkatini çekti. Yaklaştı ve çok ilginç birkaç sözcük duymuş olacaktı ki arkadaşlarına susmalarını işaret etti, kulağını boru deliğine yaklaştırıp eğildi.

"Dinleyin, Milady" diyordu Kardinal, "çok önemli bir konu bu, oturun da konuşalım."

"Milady!" diye mırıldandı Athos.

"Olanca dikkatimle Kardinal hazretlerini dinliyorum" diye karşılık verdi silahşörü titreten bir kadın sesi.

"Mürettebatı İngiliz, kaptanı da adamım olan küçük bir gemi La Pointe kalesinde Charente ağzında sizi bekliyor; sabahleyin yelken açacak."

"Öyleyse bu geceden mi gitmeliyim?"

"Hemen, yani talimatlarımı aldıktan sonra. Çıkışta kapıda göreceğiniz iki kişi eşlik edecek size; önce ben çıkarım, yarım saat sonra da siz çıkarsınız."

"Peki, Monsenyör. Şimdi bana vermek istediğiniz göreve gelelim. Kardinal hazretlerinin, layık olduğum güvenlerinin sürmesi için, hiçbir hataya meydan vermemem gerekir, bu nedenle açık seçik anlatın bana görevimi."

Bir an derin bir sessizlik oldu aralarında. Kardinal'in sarf edeceği sözcükleri önceden ölçüp biçtiği açıktı, Milady'nin de onun söyleyeceklerini anlayıp, belleğine kazımak için bütün zihinsel yetilerini seferber ettiği anlaşılıyordu.

Athos bu sessizlikten yararlanıp arkadaşlarına kapıyı kapatmalarını ve yanına gelip birlikte konuşulanlara kulak kabartmayı işaret etti.

Rahatlarına düşkün olan iki silahşör iskemleleriyle birlikte yanaştılar ve bir iskemle de Athos'a verdiler. Üçü birden oturup kafa kafaya verdiler ve kulak kesildiler.

"Londra'ya gideceksiniz" diye sürdürdü konuşmasını Kardinal. "Kente varınca Buckingham'ı bulacaksınız."

"Yalnız Kardinal hazretlerine şunu hatırlatayım ki" dedi Milady, "Dük, benden hep şüphelenmesine yol açan elmas olayından beri, mesafeli davranıyor bana karşı."

"İşte bu sefer" diye karşılık verdi Kardinal, "karşısına, güvenini kazanmak için değil, açık sözlü ve dürüst bir görüşmeci olarak çıkacaksınız."

"Açık sözlü ve dürüst" diye tekrar etti Milady; sesinde belli belirsiz bir ikiyüzlülük seziliyordu.

"Evet, açık sözlü ve dürüst" diye karşılık vedi Kardinal aynı ses tonuyla, "bu görüşme tümüyle açık olmalı."

"Kardinal hazretlerinin talimatlarına harfiyen uyacağım ve bekliyorum bu talimatları."

"Benim tarafımdan Buckingham'a gideceksiniz ve ona bütün hazırlıklarından haberdar olduğumu ama hiç endişelenmediğimi çünkü giriştiği ilk eylemde Kraliçe'yi mahvedeceğimi söyleyeceksiniz."

"Kardinal hazretlerinin bu tehditleri gerçekleştirebilecek güçte olduklarına inanacak mı acaba?"

"Evet, kanıtlar var elimde çünkü."

"Bu kanıtları değerlendirmesi için kendisine sunmam gerekir."

"Tabii, ayrıca Bois-Robert ve Marki de Beautru'nün başkomutanın eşinin düzenlediği maskeli baloda, Kraliçe'nin, başkomutanın eşinin evinde Dük'le yaptığı görüşmeyle ilgili düzenledikleri raporu yayınladığını da söyleyin. Hiçbir şeyden kuşkulanmaması için ayrıca baloya şövalye de Guise'den üç bin

altına aldığı Cengiz Han kıyafetiyle geldiğini de ekleyin sözlerinize."

"Tamam Monsenyör."

"Gece saraya bir İtalyan falcısı kılığında giriş çıkışını bütün ayrıntılarıyla anlatırsınız; aldığım bilgilerin ne kadar doğru olduğundan en küçük bir kuşkusu kalmasın diye pelerininin altında, üstünde kara göz yaşları, kuru kafalar ve çapraz kemik desenleri olan beyaz bir elbise giydiğini de söylersiniz. Baskın gerçekleşseydi, her önemli olaydan önce Louvre Sarayı'nda görülen beyazlı kadının hayali gibi yutturacaktı kendisini."

"Hepsi bu mu Monsenyör?"

"Amiens macerasından da bütün ayrıntılarıyla haberli olduğumu, bunu çaktırmadan değiştirip, bahçenin planı ve gece sahnesinin başlıca oyuncularının portreleriyle kısa bir roman yapacağımı da söyleyin kendisine."

"Bunu da söyleyeceğim ona."

"Montaigu'nün elimde olduğunu, Bastille'de olduğunu da söyleyin, üstünde hiçbir şey ele geçiremediğimizi ama işkenceyle bildiği herşeyi... hatta bilmediklerini bile itiraf ettirebileceğimizi de söyleyin."

"Başüstüne."

"Ona ayrıca, Ré adasından telaş içinde ayrılırken, odasında, kraliçeyi çok kötü ele veren Madam de Chevreuse'ün bir mektubunu bulduğumu, Majestelerinin yalnız Kral'ın düşmanlarını sevmekle kalmayıp, Fransa düşmanlarıyla da komplolar geliştirdiğinin anlaşıldığını da bildirin. Bütün söylediklerimi iyice anladınız değil mi?"

"Kardinal hazretleri değerlendirsin bunu. Başkomutanın eşinin balosu; Louvre'daki gece; Amiens gecesi; Montaigu'nün tutuklanması; Madam de Chevreuse'ün mektubu."

"Tamam" dedi Kardinal, "tamam. Güçlü bir belleğiniz var Milady!"

"Ama" dedi, Kardinal'in hoş komplimanlarına muhatap olan kadın, "ama bütün bunlara rağmen Dük teslim olmaz da Fransa'yı tehdit etmeye devam ederse?"

"Dük deli gibi âşık ya da daha doğrusu budala gibi" diye karşılık verdi Richelieu derin bir acı içinde, "eski gezgin şövalyeler gibi, bu savaşı, sevgilisinin bir bakışı uğruna göze aldı. Ama bu savaşın, kendi deyimiyle hayallerindeki kadının şerefine leke süreceğini, hatta özgürlüğüne mal olacağını bilse, üstünde bir kez daha duracağından en küçük bir şüphem yoktur."

"Peki ama" dedi üstlendiği görevin ne olduğunu sonuna kadar çok açık bir biçimde kavramak isteyen bir ısrarcılıkla Milady, "buna rağmen direnirse?"

"Direnirse" dedi Kardinal... "yok ama olamaz."

"Olabilir" dedi Milady.

"Direnirse..." Kardinal hazretleri biraz durdu ve devam etti sonra. "Direnirse, ben de devletlerin durumunu değiştirecek bir olay bekleyeceğim o zaman."

"Kardinal hazretleri bu olaylarla ilgili olarak bana tarihten birkaç örnek verebilirse eğer, ben de geleceğe ilişkin beslediği güveni paylaşırım."

"Bakın mesela!" dedi Richelieu. "Sözgelimi 1610'da, bugün Dük'ü harekete geçiren şeyin benzeri bir nedenle kral IV. Henri, Avusturya'yı iki taraftan vurmak üzere Flandre ve İtalya'yı istila etmek istediğinde Avusturya'yı kurtaran bir olay meydana gelmemiş miydi? Niçin Fransa Kralı'nın da İmparator kadar şansı olmasın?

"Kardinal hazretleri Ferronnerie Sokağı'nda indirilen bıçak darbesinden söz etmek istiyor olmasınlar?"

"Tam üstüne bastınız" dedi Kardinal.

"Kardinal hazretleri Ravaillac'ın çektiği işkencenin, onu izlemek isteyenleri korkutacağından endişe etmiyorlar mı acaba?"

"Her çağda ve her ülkede, özellikle de bu ülkede dinsel çatışmalar varsa, Tanrı yolunda acı çekmeye gönüllü olarak katlanacak bağnaz insanlar bulmak her zaman mümkündür. Hemen aklıma gelen bir şey var, Protestanlar da Buckingham Dükü'ne karşı öfkeliler ve bu mezhebin önderleri onu İsa düşmanı olarak gösteriyorlar."

"Eee?" dedi Milady.

"Eeesi şu" diye sürdürdü konuşmasını Kardinal kayıtsız bir tavır içinde, "şimdilik, yalnızca genç, güzel, akıllı, becerikli ve Dük'ten öç almak isteyen bir kadın bulmak da yeterli olabilir. Böyle bir kadını elde etmek zor olmasa gerek çünkü Dük yakışıklıdır; sayısız bağlılık yeminleri etmesine rağmen, sürekli ihanet ederek epeyce kin tohumu serpmiştir çevresine."

"Kesinlikle" dedi soğuk bir tavırla Milady, "böyle bir kadın bulmak kolaydır."

"İşte Jacques Clément ya da Ravaillac'ın bıçağını bir fanatiğin eline verebilecek böyle bir kadın Fransa'yı kurtarabilir."

"Evet ama bir cinayetin de suç ortağı olur."

"Ravaillac ya da Jacques Clément'ın suç ortakları meydana çıktı mı?"

"Hayır, bunlar belki de ortaya çıkarılmaya cesaret edilemeyecek kadar yüksek mevki sahipleri kişilerdi; adalet sarayı herhangi biri için kundaklanamaz Monsenyör."

"Adalet sarayı yangınının, rastlantı dışında, başka nedenlerden çıktığını mı sanıyorsunuz siz?" diye sordu Richelieu çok önemsiz bir şeyden söz ediyormuş gibi.

"Ben Monsenyör" diye karşılık verdi Milady, "hiçbir şey sanmıyorum, yalnızca bir olaydan söz ediyorum, hepsi bu kadar. Diyorum ki eğer adım Matmazel de Montpensier ya da Kraliçe Marie de Médicis olsaydı, Lady Clarick adıyla aldığım önlemlerin belki de hiçbirini almazdım."

"Doğru" dedi Richelieu, "peki ne istiyorsunuz siz?"

"Fransa'nın yüksek çıkarları için kendimce gerekli gördüğüm her şeyi yapabileceğimi peşin peşin onaylayan bir belge."

"Ama daha önce söylediğim gibi bir kadın bulmak gerekiyor ve de Dük'ten intikam alacak biri."

"Kadın bulundu" dedi Milady.

"Ayrıca Tanrı'nın adaletini yerine getirmeye araç olacak sefil bir fanatik bulmak da şart."

"Onu da buluruz."

"Peki" dedi Kardinal, "demin istediğiniz belgeyi talep etmenin zamanı geldi."

"Kardinal hazretleri haklı" dedi Milady, "bana vermek lütfunda bulundukları görevde, gerçeğin dışında şeyler görmekle yanlış davrandım ben, yani Kardinal hazretleri adına Dük hazretlerine şu hususları bildirmektir görevim: Başkomutanın eşinin düzenledikleri baloda Kraliçe'ye yaklaşmak için nasıl kıyafet değiştirdiğini biliyorsunuz; Louvre'da Kraliçe'nin, aslında Dük'ten başkası olmayan bir İtalyan falcıyı kabul ettiğine dair elinizde deliller var; yer olarak bahçeyi alan ve bir bahçede görünen oyuncuların portrelerinin betimlendiği, Amiens macerası üstüne nükteli bir roman sipariş ettiniz; Montaigu, Bastille'dedir, işkence altında her şeyi hatırlayabilir ve hatta unuttuğu birtakım şeyleri bile anlatabilir; nihayet Dük hazretlerinin odasında bulunan ve yalnız yazanı değil, yazılan kişiyi de zor durumda bırakabilecek Madam de Chevreuse'ün mektubu elinizdedir. Ama bütün bunlara rağmen Dük gene de

direnirse, benim görevim, anlattıklarımla sınırlı kalacağından, Fransa'yı kurtarması konusunda Tanrı'ya yalvarmaktan başka bir şey gelmeyecektir elimden. Hepsi bu değil mi Monsenyör? Yapacak başka bir şeyim yok benim değil mi?"

"Evet hepsi bu" diye karşılık verdi kuru bir sesle Kardinal.

"Şimdi" dedi Milady, Kardinal'in ses tonunun değiştiğinin farkında değilmiş gibi yaparak, "şimdi Kardinal hazretlerinden düşmanları konusunda talimatlarını aldığıma göre, acaba Monsenyör benim de kendi düşmanlarım hakkında iki kelime etmeme izin verecekler mi?"

"Sizin de mi düşmanlarınız var?" diye sordu Richelieu.

"Evet Monsenyör ve siz bu düşmanlara karşı destek vermelisiniz bana, çünkü ben bu düşmanları Kardinal hazretlerine hizmet verirken kazandım."

"Kim bunlar?" diye sordu Kardinal.

"Birincisi Bonacieux adlı entrikacı kadın."

"Nantes hapishanesinde o."

"Yani hapishanede idi" diye karşılık verdi Milady, "ama Kraliçe Kral'dan koparmayı başardığı bir fermanla kadını oradan alıp bir manastıra yerleştirdi."

"Manastıra mı?"

"Evet."

"Hangi manastıra?"

"Bilmiyorum, çok iyi saklanan bir sır bu."

"Ben öğrenirim ama!"

"Kardinal hazretleri bana da söylerler mi bu kadının hangi manastırda bulunduğunu?"

"Ben bir sakınca görmem bunda" dedi Kardinal.

"Peki, bir de benim için Madam Bonacieux'den de tehlikeli bir düşman daha var."

"Kim?"

"Âşığı."

"Adı ne?"

"Oh! Kardinal hazretleri iyi tanırlar onu!" diye öfkeyle bağırdı Milady. "İkimizin de başına bela olan adam. Kardinal hazretlerinin muhafızlarıyla olan çatışmada galibiyetin Kral'ın silahşörlerine geçmesini sağlayan kişi; haberciniz Wardes'ı kılıçla üç yerinden yaralayan ve elmas işini bozan adam; Madam Bonacieux'yü benim kaçırttığımı bildiğinden, beni öldürmeye yemin eden canavar."

"Ah!" dedi Kardinal. "Kimden söz ettiğinizi anladım."

"O sefil d'Artagnan'dan söz ediyorum."

"Yürekli bir yoldaş o."

"İşte, öyle biri olduğundan çekinmek gerekiyor kendisinden ya."

"Buckingham'la işbirliği yaptığı konusunda kanıt bulunmalı elimizde."

"Kanıt mı?" diye haykırdı Milady, "onlarca kanıt var elimde."

"Peki o zaman! Bundan kolay bir şey yok, getirin bu kanıtı bana, hemen Bastille'e göndereyim onu."

"Peki Monsenyör! Ama sonra?"

"Bastille'e girildi mi, sonrası falan yoktur bunun" dedi Kardinal boğuk bir sesle. Allah kahretsin! Keşke benim düşmanımdan kurtulmak da sizin düşmanlarınızdan kurtulmak kadar kolay olsaydı; keşke bu tür insanların cezasız kalmalarını isteseydiniz siz!.."

"Monsenyör" dedi Milady, "değiş tokuş meselesidir bu. Hayata karşı hayat, adama karşı adam; siz bana onu getirin, ben de size başkasını."

"Ne demek istediğinizi anlamıyorum" dedi Kardinal, "anlamak da istemiyorum, ama size hoş görünmek istiyorum ve bu kadar önemsiz bir yaratık konusundaki talebinizi kabul etmekte de bir sakınca görmüyorum. Hele hele söz konusu olan d'Artagnan gibi haylaz, kavgacı ve hain birisiyse."

"Hain Monsenyör! Hain!"

"Bana kâğıt, kalem ve mürekkep getirin" dedi Kardinal.

"Buyrun Monsenyör."

Kardinal'in, ne yazacağını, hatta istenen pusulayı yazıp yazmamayı düşündüğünü kanıtlayan kısa bir sessizlik anı oldu. Konuşmaların tek bir sözcüğünü bile kaçırmayan Athos iki arkadaşını ellerinden tutup, odanın öbür ucuna çekti.

"Peki" dedi Porthos, "ne istiyorsun, konuşmanın sonunu dinlememize niçin izin vermiyorsun?"

"Şşşt!" dedi Athos alçak sesle. "Duymamız gereken her şeyi duyduk, ayrıca konuşmanın sonunu dinlemenizi engellediğim de yok ama benim çıkmam gerekiyor."

"Çıkman mı gerekiyor?" dedi Porthos. "Ama Kardinal çağırırsa seni, ne diyeceğiz ona?"

"Beni çağırmasını beklemezsiniz siz de, hancının konuşmalarından dönüş yolunun pek de güvenli olmadığı düşüncesine kapıldığımı ve yıldırım hızıyla çıkıp gittiğimi söylersiniz. Ben Kardinal'in seyisiyle de konuşurum, gerisi bana ait, endişe etmeyin siz."

"Dikkatli olun, Athos!" dedi Aramis.

"Merak etmeyin" diye karşılık verdi Athos, "biliyorsunuz, soğukkanlıyımdır ben."

Porthos ve Aramis tekrar soba başındaki yerlerini aldılar.

Athos'a gelince, hiç gizlenmeden çıktı, iki arkadaşının atlarıyla birlikte panjura bağladığı atının yanına gitti, dönüş için bir ön araştırma yapılması gerektiği konusunda ikna edici bir konuşma yaptı seyisle, sevecen bir tavırla tabancasının fitilini, kılıcını yokladı, sonra rahat rahat ordugâha giden yola doğru yöneldi.

XLV

KARI-KOCA KAVGASI

Athos'un tahmin etmiş olduğu gibi, Kardinal aşağı inmekte gecikmedi; silahşörlerin girmiş olduğu odanın kapısını açtı ve Porthos'la Aramis'i hararetli hararetli zar atarken buldu. Odanın dört bir yanını araştırdı bakışlarıyla ve adamlarından birinin eksik olduğunu gördü.

"Mösyö Athos ne oldu?" diye sordu.

"Monsenyör" diye karşılık verdi Porthos, "hancımızın, dönüş yolunun pek güvenilir olmadığı yolundaki sözlerinden pirelenip, araştırma yapmak üzere fırlayıp gitti."

"Ya siz ne yaptınız Mösyö Porthos?"

"Aramis'ten beş altın kazandım."

"Benimle birlikte dönebilirsiniz şimdi."

"Kardinal hazretlerinin emrindeyiz."

"O halde hemen atlara beyler, geciktik çünkü."

Seyis kapıdaydı ve Kardinal'in atının dizginini tutuyordu. Biraz ötede, karanlıkta iki kişi ve üç at görünüyordu; bu iki adam Milady'yi, La Pointe kalesine götürecek ve gemiye bindireceklerdi.

İki silahşörün, Kardinal'e, Athos hakkında söylediklerini seyis de onayladı. Kardinal başıyla "tamam" anlamında bir işaret yaptı ve gelişinde almış olduğu önlemlerin aynısını giderken de alarak yola koyuldu.

Biz şimdi onu seyisi ve iki silahşörüyle birlikte ordugâha dönerken bırakıp Athos'a dönelim.

Silahşör yüz adım kadar hep aynı tempoda gitmiş, ancak gözden kaybolur kaybolmaz, atını sağa doğru çekerek, dönmüş, yirmi adım kadar ötedeki çalılığın arkasına gizlenmiş ve küçük birliğin önünden geçişini seyretmişti. Arkadaşlarının geniş kenarlı şapkalarıyla, Kardinal'in yan tarafı sırmalı pelerinini tanıyınca, atların ilerdeki kavşaktan sapmalarını beklemiş ve gözden kaybolduklarını görünce dört nala hana dönmüştü. Hiç zorluk çıkarmadan kapıyı açtılar kendisine.

Hancı tanıdı onu.

"Komutan birinci kattaki hanıma önemli bir şey söylemeyi unutmuş, onu söylemeye geldim" dedi Athos.

"Çıkın" dedi hancı, "odasında."

Athos verilen bu izinden yararlandı, merdivenleri çabucak çıktı, sahanlığa vardı ve yarı aralık kapıdan Milady'nin şapkasını başına geçirdiğini gördü.

Odaya girdi ve kapıyı çekti arkasından.

Sürgüyü çekerken çıkardığı gürültüyle arkasını döndü Milady.

Athos, kapının önünde, pelerinine sarınmış ve şapkasını gözlerine indirmiş, duruyordu.

Heykel gibi sessiz ve kımıltısız şekli görünce Milady korktu.

"Kimsiniz? Ve ne istiyorsunuz?" diye bağırdı.

"Evet, o!" diye mırıldandı Athos.

Sonra pelerinini attı, şapkasını çıkardı, Milady'ye doğru ilerledi.

"Beni tanıdınız mı Madam?" dedi.

Milady bir adım attı, sonra bir yılan görmüş gibi geri çekildi.

"Tamam" dedi Athos, "iyi, beni tanıdığınız anlaşılıyor."

"Kont de la Fêre!" diye mırıldandı Milady, yüzü sarardı ve duvara kadar geriledi, daha fazla gidecek bir yeri kalmamıştı odada.

"Evet, Milady" diye karşılık verdi Athos, "ta kendisi, Kont de la Fêre; sizi görme mutluluğunu tadabilmek için öbür dünyadan geliyor. Monsenyör Kardinal'in dediği gibi oturalım da konuşalım."

Milady anlatılmaz bir korku içinde, tek kelime edemeden oturdu.

"Demek siz yeryüzüne gönderilmiş bir şeytansınız, öyle mi?" dedi Athos. "Büyük bir gücünüz var, biliyorum bunu ama siz de bilirsiniz ki, insanlar Tanrı'nın da yardımıyla çoğu zaman en korkunç şeytanları bile dize getirmişlerdir. Daha önce de yoluma çıkmıştınız ve sizi alt ettiğimi sanıyordum Madam ama ya ben yanıldım ya da cehennemde dirildiniz."

Bu sözlerle dehşet veren anıları tazelenen Milady, boğuk bir inilti çıkararak başını önüne eğdi.

"Evet, cehennem diriltmiş sizi" diye devam etti Athos, "cehennem zenginleştirmiş sizi, cehennem yeni bir yüzle neredeyse yeniden yaratmış sizi ama ne ruhunuzdaki lekeleri ne de bedeninizdeki karaları silebilmiş."

Milady yayından fırlayan ok gibi sıçradı. Gözlerinde şimşekler çaktı. Athos oturduğu yerde kaldı.

"Öldüğümü sanıyordunuz değil mi, ben de sizi öldü sanıyordum. Athos adı bugüne kadar Kont de La Fêre adını nasıl

sakladıysa, Milady Clarick adı da Anne de Breuil adını sakladı! Saygıdeğer kardeşiniz bizi evlendirdiğinde adınız bu değil miydi? Gerçekten de tuhaf bir durumdayız" diye sürdürdü konuşmasını Athos gülerek. "Bugüne kadar her ikimiz de birbirimizi ölü sandığımız için yaşayabildik. Oysa anılar, bazıları çok yürek parçalayıcı olsalar da, bir canlı kadar sıkıcı olmazlar hiçbir zaman."

"Peki ama" dedi Milady boğuk bir sesle, "neden geldiniz bana? Ne istiyorsunuz benden?"

"Size söylemek istediğim şu ki, siz beni görmüyordunuz ama ben sizi hiçbir zaman gözden uzak tutmadım!"

"Neler yaptığımı biliyor musunuz?"

"Yaptıklarınızı günü gününe anlatabilirim; Kardinal'in hizmetine girişinizden bu akşama kadar."

Milady'nin solgun dudaklarından, inanmadığını belli eden bir gülümseme geçti.

"Dinleyin. Buckingham Dükü'nün omzundaki iki elmas taşı siz kestiniz, Madam Bonacieux'yü siz kaçırttınız, Wardes'a âşık olup, geceyi onunla geçireceğinizi sanarak, d'Artagnan'ı içeri alan sizsiniz, Wardes'ın sizi aldattığını sanarak, onu hasmına öldürtme planları kuran da sizsiniz, bu hasım, sizin iğrenç sırrınızı öğrenince, onu, peşine taktığınız iki kiralık katile öldürtmek isteyen gene sizsiniz, kurşunların, hedeflerini bulmadığını görünce, sahte bir mektupla zehirli şarap gönderen, şarabın arkadaşlarından geldiğine inandırmaya çalışan sizsiniz, nihayet şu odaya gelip, oturduğum bu iskemleye oturan ve Kardinal Richelieu ile birlikte Buckingham Dükü'nü öldürtme planları yapan ve karşılığında da d'Artagnan'ın kellesini isteyen de sizden başkası değil!"

Milady'nin yüzü kireç gibi olmuştu.

"Şeytan mısınız siz?" diyebildi.

"Belki de" dedi Athos, "ama her halükârda şunu iyi dinleyin. Buckingham Dükü'nü öldürmeniz ya da öldürtmeniz hiç ilgilendirmez beni! Tanımıyorum onu. Zaten İngiliz o ama çok sevdiğim ve korumam altında olan sadık dostum d'Artagnan'ın saçının bir teline parmağınızın ucunu bile dokunduracak olursanız, babamın onuru üzerine yemin ederim ki işleyeceğiniz son suç olur bu."

"Mösyö d'Artagnan ağır hakaretler etti bana" dedi Milady boğuk bir sesle, "Mösyö d'Artagnan ölecek."

"Gerçekten size hakaret etmek mümkün mü Madam?" dedi Athos gülerek. "Size hakaret etti ve ölecek öyle mi?"

"Ölecek" diye karşılık verdi Milady. "Önce kadın sonra d'Artagnan."

Athos başının dönmeye başladığını sandı birden. Kadınlıkla hiç ilgisi olmayan bu yaratığı görmek dehşet verici anıları hatırlatıyordu ona. Bir gün şimdi içinde bulunduğu çok daha az tehlikeli bir durumdayken, onurunu kurtarmak için bu yaratığı kurban etmeyi göze almış olduğunu anımsadı; öldürmek isteğiyle yandı tutuştu, bu istek yakıcı bir alev gibi sardı ruhunu. Kalktı, elini kemerine götürdü, tabancasını çıkardı ve doldurdu.

Ölü gibi sapsarı kesilen Milady bağırmak istedi ama paslı dilinden çatlak bir ses çıkarabildi ancak; insandan çıkmıyordu bu ses sanki, vahşi bir hayvanın hırıltısını andırıyordu. Koyu renk duvar kâğıdına yapışmış, darmadağınık saçlarıyla dehşetin insanı ürperten canlı tablosuydu âdeta.

Athos tabancasını yavaş yavaş kaldırdı, silahın namlusu Milady'nin alnına değebilecek kadar uzattı kolunu, sonra sarsılmaz bir kararlılığın yüce sükunetiyle daha da korkunçlaşan müthiş sesiyle konuştu.

"Madam" dedi, "Kardinal'in imzalayıp size verdiği kâğıdı hemen bana teslim edeceksiniz, aksi takdirde, yemin ederim beyninizi dağıtırım."

Başka biri olsa, Milady kuşku duyabilirdi bu sözlerden, ama Athos'u tanıyordu, gene de hareketsiz kaldı.

"Karar vermek için bir saniyeniz var" dedi.

Milady, Athos'un yüzündeki gerilimden tetiği çekeceğini anladı; elini koynuna soktu hemen, bir kâğıt çıkardı ve silahşöre uzattı.

"Alın" dedi, "lanet olsun!"

Athos kâğıdı aldı, silahını beline soktu, elindeki kâğıdın gerçekten aradığı belge olup olmadığından emin olmak için lambaya yaklaştı ve açıp okudu kâğıdı:

Bu belgeyi elinde bulunduran kişi benim emrimle ve Devletin çıkarı için yapmıştır istediği şeyi.

5 Aralık 1627.

RICHELIEU

"İşte şimdi" dedi Athos pelerinini alıp, şapkasını başına geçirirken, "işte şimdi dişlerini söktüm, yılan! Isır, ısırabiliyorsan bakalım!"

Ve arkasına bile bakmadan çıktı.

Kapıda beraberlerinde getirdikleri atla iki adamı gördü.

"Beyler" dedi, "Monsenyörün emri, biliyorsunuz, bu kadını hiç vakit kaybetmeden La Pointe kalesine götürmek ve ancak gemiye bindirdikten sonra yanından ayrılmaktır."

Bu sözler önceden aldıkları emirle çelişmediğinden ikisi de eğilip, anladıklarını belli eden bir tavırla silahşörü selamladılar.

Athos'a gelince, eyerine atladığı gibi dört nala uzaklaştı ama yolu izlemedi ve tarlalara saptı, hayvanı sürekli mahmuzladı sürdü ve zaman zaman da durup çevresine kulak kabarttı.

Bu molalardan birinde yoldan gelen nal sesleri işitti. Bunların Kardinal ve beraberindekiler olduğundan hiç şüphe etmedi. Tekrar ileri sürdü atını. Hayvanın terini funda ve ağaç yapraklarıyla kuruladı ve ordugâhın iki yüz adım kadar yakınlarında yola çıktı.

"Kim var orada?" diye bağırdı uzaktan atlıları seçince.

"Bu bizim yiğit silahşör galiba" dedi Kardinal.

"Evet Monsenyör" diye karşılık verdi Athos, "ta kendisi."

"Mösyö Athos" dedi Richelieu, "mükemmel muhafızlık hizmetinizden dolayı teşekkürlerimi kabul edin lütfen. İşte geldik beyler, soldaki kapıdan girin, parola Kral ve Ré'dir."

Kardinal bunları söyledikten sonra üç arkadaşı başıyla selamladı, arkasında seyisi olduğu halde sağa saptı çünkü o gece o da ordugâhta yatıyordu.

"Biliyor musun?" dediler Porthos'la Aramis, Kardinal onları duyamayacak kadar uzaklaştığında. "Kadının istediği kâğıdı imzaladı Kardinal."

"Biliyorum" dedi Athos sakin bir tavırla, "bende o kâğıt çünkü."

Ve üç arkadaş, gidecekleri yere kadar, nöbetçilere parolayı söylemenin dışında hiç ağızlarını açmadılar.

Yalnız Mousqueton'u acele Planchet'ye gönderip, nöbetten dönünce, d'Artagnan'ın hiç gecikmeden, hemen silahşörlerin yanına gelmesini bildirdiler.

Öte yandan, Athos'un önceden tahmin ettiği gibi, Milady aşağı inip, kapıda kendisini bekleyen adamları görünce, onlarla birlikte gitmekte hiç zorluk çıkarmadı. Bir an önce Kardinal'in huzuruna çıkıp, her şeyi anlatma düşünceleri geçti kafasından ama o açıklama yaparsa, Athos da açıklamalar yapacaktı. Milady, Athos'un kendisini astığını söyleyecekti

ama Athos da kadının damgalı olduğunu açıklayacaktı. Bu durum karşısında hiç konuşmamaya, gitmeye, kendisine özgü o ustalıkla verilen zor görevi yerine getirmeye, Kardinal'i memnun ettikten sonra da, intikam almak üzere geri dönmeye karar verdi.

Sonuç olarak bütün gece yol aldıktan sonra, sabahın yedisinde La Pointe kalesine vardı, saat sekizde gemiye bindi. Saat dokuzda da Kardinal'in mührünü taşıyan mektupla Bayonne'a gitmesi gereken gemi demir alıp İngiltere'ye doğru yola çıkıyordu.

XLVI

SAINT-GERVAIS KALESİ

D'Artagnan, arkadaşlarının yanına geldiğinde, üçünü de aynı odada bir arada buldu. Athos düşünüyor, Porthos bıyıklarını buruyor, Aramis de mavi kadife ciltli küçük bir dua kitabından dua okuyordu.

"Evet, beyler!" dedi, "umarım bana anlatacaklarınız gerçekten önemlidir, yoksa, iyi bilesiniz ki, bütün bir geceyi bir kaleyi almak, surlarını yıkmak için dövüşerek geçirdikten sonra, yatıp dinleneceğime buraya gelmek zorunda kalmayı asla bağışlamam. Ah siz de orada olsaydınız keşke! Nasıl bir ateş içindeydik."

"Biz de başka bir yerdeydik ve bulunduğumuz yer de soğuk değildi!" diye karşılık verdi Porthos, bir yandan da bıyığının, kendisine özgü bir kıvrımını buruyordu.

"Şşşt!" yaptı Athos.

"Oh! oh!" dedi silahşörün kaşlarını hafifçe çattığını fark eden d'Artagnan. "Yeni bir şeyler dönüyor burada anlaşılan."

"Aramis" dedi Athos, "sanıyorum evvelki gün Parpaillot hanına yemeğe gitmiştiniz siz!"

"Evet."

"Nasıl bir yer?"

"Doğrusunu isterseniz hiç de iyi bir yemek yemedim ama kabahat benim çünkü perhiz günüydü o gün, ne yazık handa da hep yağlı yiyecekler vardı."

"Nasıl!" dedi Athos, "bir liman kentinde balık olmaz mı yani?"

"Söylentiye göre Kardinal'in yaptırdığı bent, balıkları denize kaçırıyormuş" dedi biraz önce ara verdiği okumasına yeniden dalan Aramis.

"Canım ben bize bunu sormuyorum ki Aramis" diye karşılık verdi Athos, "rahat ettiniz mi, sizi rahatsız eden oldu mu?" diye soruyorum.

"Bana göre insanı rahatsız edecek fazla kimse yoktu. Ha evet, söylemek istediğinizi anladım Athos, Parpaillot'da rahat edebiliriz."

"Haydi o zaman Parpaillot'ya gidelim" dedi Athos, "çünkü burada duvarlar kâğıt kadar ince."

D'Artagnan, arkadaşının davranışlarına alışık olduğundan, tek bir sözcüğünden, bir işaretinden, bir hareketinden her şeyi anlayabildiği için ciddi bir durum karşısında olduklarını hemen kavradı, Athos'un koluna girdi ve hiçbir şey söylemeden dışarı çıktılar birlikte. Porthos da Aramis'le birlikte peşlerinden gitti.

Yolda Grimaud'ya rastladılar, Athos kendilerini izlemesi için işaret etti. Grimaud her zamanki gibi hiç sesini çıkarmadan itaat etti, zavallı çocuk sonunda hiç konuşmamayı öğrenmişti.

Parpaillot hanına vardılar. Saat sabahın yedisiydi, gün ışımaya başlamıştı. Üç arkadaş yemek ısmarlayıp bir odaya girdiler, hancı burada kendilerini kimsenin rahatsız etmeyeceğini söyledi.

Ne yazık ki gizli bir toplantı için çok kötü bir zaman seçmişlerdi; kalk borusu çalınıştı, herkes uyanıyor ve sabahın nemli havasından sıyrılmak için bir şey içmeye iniyordu. Dragon süvarileri, İsviçreliler, muhafızlar, silahşörler, hafif süvariler, hancının, işten başını kaldırmasına imkân tanımayacak biçimde akın akın geliyorlardı. Ama dört arkadaş tarafından hiç hoş karşılanmıyorlardı. Bu yüzden selamlarına, kadeh kaldırışlarına, şakalarına suratlarını ekşiterek karşılık veriyorlardı.

"Haydi haydi!" dedi Athos. "Kavga çıkacak burada ve şu anda ihtiyacımız yok buna. D'Artagnan, geceyi nasıl geçirdiğinizi anlatın siz, sonra biz de anlatırız."

"Sahi yahu" dedi elindeki kadehi hafif hafif yudumlarken sallana sallana dolaşan bir hafif süvari, "sahi siz dün gece siperdeydiniz değil mi muhafız beyler? La Rochelle'lilerle kozlarınızı paylaşmışsınızdır değil mi?"

D'Artagnan, lafa karışan bu münasebetsize cevap verip vermemek gerektiğini öğrenebilmek için Athos'a baktı.

"Peki" dedi Athos, "sana, seninle konuşma şerefini bahşeden Mösyö de Busigny'yi duymuyor musun? Madem ki bu beyler öğrenmek istiyorlar, anlat dün gece olup bitenleri."

"Bir galayı alamadınız mı ba?" dedi bira bardağından rom içen bir İsviçreli, kendine özgü şivesiyle.

"Evet, efendim" diye karşılık verdi d'Artagnan eğilerek, "bu şerefe eriştik, hatta duyduğunuz gibi, bir köşeye bir fıçı barut yerleştirip patlattık ve mükemmel bir gedik açtık, kale de o kadar sağlam olmadığı için, her tarafı sallandı."

"Hangi kale bu?" diye sordu pişirmek için kılıcına geçirdiği kazla yanlarında duran bir dragon süvarisi.

"Saint-Gervais" diye karşılık verdi d'Artagnan, "içindeki La Rochelle'lilerin bizimkileri rahatsız ettikleri kale."

"Zor mu oldu?"

"Çok, beş adamımızı kaybettik, La Rochelle'liler ise sekiz ya da on adamlarını kaybettiler."

"Yuh be!" dedi İsviçreli, Almanca çok iyi küfürler bilmesine rağmen Fransızca sövmeyi tercih ediyordu genelde.

"Ama büyük bir ihtimalle" dedi hafif süvari, "kaleyi onarmak için adam göndereceklerdir sabahleyin."

"Evet mümkündür" dedi d'Artagnan.

"Beyler, iddiaya girelim" dedi Athos.

"Ha! eved! İtra!" dedi İsviçreli.

"Ne iddiası?" diye sordu hafif süvari.

"Bir dakika" dedi dragon süvarisi, kılıcını, ocaktaki ateşi tutan iki demir çengele şiş gibi geçirerek, "varım ben. Bana bak hey hancı! Hemen bir ızgara altlığı buraya, bu nefis kazın yağından bir damla bile ziyan etmek istemiyorum."

"Haklı yavu!" dedi İsviçreli, "gaz yağı, leçerle gözel olur."

"Tamam" dedi dragon süvarisi. "Şu iddiaya bakalım şimdi! Dinliyoruz Mösyö Athos."

"Evet iddia!" dedi hafif süvari.

"Mösyö de Busigny, sizinle iddiaya girerim... üç arkadaşım, Mösyö Porthos, Mösyö Aramis, Mösyö d'Artagnan ve ben Saint-Gervais kalesine gider, orada yemek yer ve bir saat kalabiliriz. Saat tutmacasına! Düşman bizi oradan kovmak için ne yaparsa yapsın!"

Porthos ve Aramis birbirlerine baktılar, anlamaya başlamışlardı meseleyi.

"Ama" dedi d'Artagnan, Athos'un kulağına eğilerek, "acımasızca öldürteceksin hepimizi."

"Oraya gitmezsek ölmekten de beter olacağız" diye karşılık verdi Athos.

"Tamam beyler!" dedi Porthos iskemlesinde kaykılarak ve bıyığını burarak. "Güzel bir iddia işte bu."

"Ben de kabul ediyorum" dedi Mösyö de Busigny, "şimdi nesine iddiaya giriyoruz, ona karar verelim."

"Siz dört kişisiniz, biz de dört kişiyiz" dedi Athos, "aramızda sekiz kişilik bir yemeğe ne dersiniz?"

"Çok güzel" diye karşılık verdi Mösyö de Busigny.

"Mükemmel" dedi dragon süvarisi.

"Eyi canım!" dedi İsviçreli de.

Konuşmanın başından beri dilsiz gibi duran dördüncü bahisçi de, önerileri kabul ettiğini belli eden bir baş işaretiyle yetindi.

"Bayların yemekleri hazır" dedi hancı.

"Peki getirin" dedi Athos.

Hancı söyleneni yaptı. Athos, Grimaud'yu çağırdı, uşağına, köşede duran koca bir sepeti gösterip, getirilen etleri peçetelere sarmasını işaret etti.

Grimaud, kırda bir yemeğin söz konusu olduğunu çaktı hemen, sepeti aldı, etleri paketledi, şişeleri de koydu içine ve sepeti koluna taktı.

"Nerede yiyeceksiniz yemeklerimi?" diye sordu hancı.

"Sizin için ne önemi olabilir bunun, paranız ödendikten sonra!" dedi Athos.

Ve gösterişli bir tavırla iki altın attı masaya.

"Üstünü getireyim mi efendim?" diye sordu hancı.

"Hayır, yalnız iki şişe Champagne şarabı daha ekleyin ve farkı peçetelere sayın."

Hancıya önce pek de iyi bir iş değilmiş gibi geldi bu ama dört konuğuna, iki şişe Champagne şarabı yerine iki şişe Anjou şarabı sokuşturarak açığını kapattı.

"Mösyö de Busigny" dedi Athos, "saatinizi benim saatime göre mi ayarlarsınız, yoksa ben mi saatimi sizinkine göre ayarlayayım?"

"Nasıl isterseniz, Mösyö!" dedi hafif süvari, yelek cebinden elmaslarla bezenmiş güzel saatini çıkarırken. "Yedi buçuk."

"Yedi buçuğu beş geçiyor" dedi Athos, "benimkinin beş dakika ileri olduğunu bilelim, Mösyö."

Ve, şaşkına dönen seyircileri selamlayan dört arkadaş, arkalarında sepetleri taşıyan ve nereye gittiğini bilmediği halde, itaat etme alışkanlığı içinde Athos'a sormaya cesaret edemeyen Grimaud'yla Saint-Gervais kalesinin yolunu tuttular.

Ordugâh içinde oldukları sürece tek kelime etmedi dört arkadaş. Zaten giriştikleri iddiayı duyan meraklılar peşlerine düşmüş, bu işin içinden nasıl çıkacaklarını öğrenmek istiyorlardı.

Ama kuşatma siperleri aşılıp, dışarı çıkılır çıkılmaz, olup bitenleri bir türlü anlayamayan d'Artagnan artık bir açıklama istemenin zamanıdır diye düşündü.

"Sevgili Athos" dedi, "dostluğumuza dayanarak soruyorum, cevap verin lütfen, nereye gidiyoruz biz?"

"Görüyorsunuz işte" dedi Athos, "kaleye gidiyoruz."

"Ne yapacağız orada?"

"Biliyorsunuz, yemek yiyeceğiz."

"Peki ama niçin Parpaillot'da yemedik?"

"Çünkü çok önemli şeyler konuşmamız gerekiyor ve bir

yığın münasebetsizin durmadan lafa karıştığı, selam verdiği, yanaştığı bir yerde beş dakika konuşmamız imkânsız! Burada" diyerek kaleyi işaret etti Athos, "kimse gelip rahatsız etmez bizi."

"Bence" dedi yiğitliğiyle pek güzel bağdaşan ihtiyatlılığını hiç elden bırakmayan d'Artagnan, "bence deniz kenarında, kumsalda da tenha bir yer bulabilirdik."

"Orada, dördümüzü bir arada gördüklerinde, toplantı yaptığımızı on beş dakika içinde haber verirler casusları Kardinal'e."

"Evet" dedi Aramis, "Athos haklı. *Animadvertuntur in desertis.*"

"Bir çöl hiç de fena olmazdı doğrusu ama nerede bulmalı?"

"İnsanın üstünden bir kuşun bile geçmediği bir çöl, yüzeyine bir balığın bile sıçramadığı bir deniz, tavşanın dışarı çıkmadığı bir tavşan yuvası olamayacağına göre ve ben kuşun da balığın da tavşanın da Kardinal'in casusu olabileceğine inandığımdan en iyisi başladığımız bu işi devam ettirmektir; zaten yüzümüzü kızartmadan geri dönemeyiz artık. Bir iddiaya girdik, kimsenin kestiremeyeceği bir iddia bu; öyle bir iddia ki hiç kimse gerçek nedenini bulamaz, ben bunun için de ayrıca iddiaya girebilirim. Kazanmak için bir saat kalede kalacağız. Bize saldıracaklar ya da saldırmayacaklar. Saldırmazlarsa eğer, rahatça konuşabileceğiz, kimse de duymayacak bizi çünkü kalenin duvarlarının kulağı olmadığından eminim. Saldırırlarsa da konuşabileceğiz, üstelik de savunma halindeyken şan ve şöhret de kazanacağız. Gördüğünüz gibi her bakımdan kârlı bir iş bu."

"Evet" dedi d'Artagnan "ama kesinlikle bir kurşun da yeriz."

"Azizim" dedi Athos, "biliyorsunuz ki, en korkutucu kurşunlar düşmanın kurşunları değildir."

"Ama bana öyle geliyor ki böyle bir yere giderken hiç değilse filintalarımız yanımızda olmalıydı."

"Siz budalasınız dostum Porthos; bu gereksiz yükü niye vuralım sırtlarımıza?"

"Bence düşman karşısında iyi bir filinta, bir düzine mermi ve bir kese barut hiç de gereksiz olmaz."

"Pekâlâ siz d'Artagnan'ın ne söylediğini duymadınız mı?" dedi Athos.

"Ne dedi d'Artagnan?" diye sordu Porthos.

"D'Artagnan geceki saldırıda sekiz on Fransız'ın ve bir o kadar da La Rochelle'linin öldürüldüğünü söyledi."

"Sonra?"

"Henüz bunları soyacak zamanı bulamamışlardır değil mi? Her halükârda yapılacak daha acil işleri vardır."

"Eee?"

"Biz onların filintalarını, barut keselerini ve kurşunlarını alacağız ve dört filinta, bir düzine mermi yerine yaklaşık on beş tüfeğimiz ve yüz atımlık cephanemiz olacak."

"Gerçekten büyük adamsın be Athos!" dedi Aramis!

Porthos bu düşünceyi onayladığını belli eder gibi başını salladı.

Yalnızca d'Artagnan inanmış gözükmüyordu.

Hiç kuşkusuz Grimaud da delikanlının kuşkularını paylaşıyordu çünkü kaleye doğru yürümeye devam edildiğini görünce, zaten önceden kuşkulandığından, efendisini giysisinin eteğinden çekti.

"Nereye gidiyoruz?" diye sordu işaretle.

Athos kaleyi işaret etti ona.

"Ama" dedi, gene sessiz hareketlerle Grimaud, "postu deldirebiliriz orada."

Athos gözlerini ve parmağını gökyüzüne doğru kaldırdı.

Grimaud sepetini yere bıraktı ve başını eğerek oturdu.

Athos belindeki tabancalardan birini çıkardı, kapsülünü kontrol etti, doldurdu ve namluyu Grimaud'nun kulağına dayadı.

Grimaud ayaklarının altında bir yay varmış gibi fırladı.

Athos sepeti almasını ve önden gitmesini işaret etti.

Grimaud söyleneni yaptı.

Zavallı çocuğun bu bir anlık pantomimden tek kazancı artçılıktan öncülüğe terfi etmek olmuştu.

Kaleye varınca arkalarına baktılar dört arkadaş.

Çeşitli birliklerden üç yüzü aşkın asker ordugâhın kapısında toplanmıştı. Mösyö de Busigny, dragon süvarisi, İsviçreli ve dördüncü bahisçi de ayrı bir grup oluşturmuşlardı.

Athos şapkasını çıkardı, kılıcının ucuna geçirdi ve havada salladı.

Bütün seyirciler selamına karşılık verdiler, kulaklarına kadar gelen bir hurrayla da tamamladılar bu nezaket gösterilerini.

Daha sonra dört arkadaş, kendilerinden önce içeri giren Grimaud'nun arkasından kaleye dalıp gözden kayboldular.

XLVII

SİLAHŞÖRLER KONSEYİ

Athos'un tahmin ettiği gibi kalede bir düzine kadar Fransız ve La Rochelle'linin cesetinden başka kimseler yoktu.

"Beyler" dedi seferin komutasını üstlenmiş olan Athos, "Grimaud sofrayı hazırlarken, biz de filintalarla mermileri toplayalım; bu işle uğraşırken bir yandan da konuşabiliriz zaten.

Bu beyler" diye sürdürdü konuşmasını, cesetleri göstererek "dinlemezler bizi."

"Ama" dedi Porthos, "ceplerinde bir şey kalmadığından emin olunca, çukura atamaz mıyız bu cesetleri?"

"Evet" dedi Aramis, "Grimaud'nun işi bu."

"Ha! peki o zaman" dedi d'Artagnan, "Grimaud ceplerini yoklasın, sonra hepsini duvardan atsın."

"Biz saklayalım cesetleri" dedi Athos, "işimize yarayabilirler."

"Bu cesetler mi bizim işimize yarayacak?" dedi Porthos. "Delirdiniz mi siz dostum?"

"Cüretli yargılarda bulunmayın, der İncil ve Kardinal hazretleri" diye karşılık verdi Athos. "Kaç tüfek var beyler?"

"Bir düzine" diye karşılık verdi Aramis.

"Kaç atımlık cephane var?"

"Yüz kadar."

"Tam bize yetecek kadar; silahları dolduralım."

Dört silahşör kolları sıvadılar. Son tüfeği doldurduklar; sırada Grimaud sofranın hazır olduğunu haber verdi.

Athos, gene işaretle "tamam" dedi, sonra Grimaud'ya gözcü kulübesi gibi bir yeri işaret etti; Grimaud da nöbet tutması gerektiğini anladı. Yalnız görevini daha rahat yerine getirmesi için Athos, yanına, ekmek, iki kalem pirzola ve bir şişe şarap almasına izin verdi.

"Şimdi sofraya" dedi Athos.

Dört arkadaş terziler ya da Türkler gibi yere oturup bağdaş kurdular.

"Şimdi artık, duyulma tehlikesi kalmadığına göre, sırrını açacaksın bize umarım Athos."

"Umarım size hem eğlence hem de şeref kazandırıyorum, beyler" dedi Athos. "Eğlenceli bir gezi yaptırdım size, ağız sulandırıcı bir sofra da sizi bekliyor. Mazgal deliklerinden bakarsanız göreceğiniz gibi beş yüz insan da bizi deli ya da kahraman gözüyle seyrediyor. Zaten bu iki budala sınıfını birbirlerinden ayırmak zordur ya!"

"Neymiş bu sır?" diye gene sordu d'Artagnan.

"Sır şu ki" dedi Athos, "dün akşam Milady'yi gördüm."

D'Artagnan bardaklarını dudaklarına götürüyordu ama Milady adını duyunca, eli öyle bir titremeye başladı ki içindekini dökmemek için yere bırakmak zorunda kaldı bardağı.

"Yani karın..."

"Şşşt!" diye sözünü kesti Athos. "Bu bayların benim evlilik sorunlarımı sizin gibi ayrıntılı biçimde bilmediklerini unutuyorsunuz. Milady'yi gördüm dün gece."

"Nerede?" diye sordu d'Artagnan.

"Buradan yaklaşık iki fersah uzakta, Kırmızı Güvercinlik hanında."

"Öyleyse yandım ben" dedi d'Artagnan.

"Hayır, henüz tam anlamıyla değil" diye karşılık verdi Athos, "çünkü şu saatlerde Fransa kıyılarını terk etmiş olmalı o."

D'Artagnan derin bir nefes aldı.

"Yahu, kim bu Milady Allah aşkına?" diye sordu Porthos.

"Sevimli bir kadın" diyerek, köpüklü şarabından bir yudum içti Athos. Arkasından da hemen "alçak hancı!" diye bağırdı. "Champagne şarabı diye Anjou şarabı sokuşturmuş! Yutacağımızı sanıyor! Evet sevimli bir kadın!" diye sürdürdü konuşmasını. "Arkadaşımız d'Artagnan için çok iyi şeyler düşünen, kim bilir hangi nedenlerle ona kızıp, intikam almak

isteyen bir kadın! Bir ay kadar önce, pusuya düşürüp vurdurmak istedi, sekiz gün önce zehirlemeye teşebbüs etti, dün de Kardinal'den kellesini istedi."

"Nasıl! Kardinal'den kellemi mi istedi?" diye bağırdı d'Artagnan, dehşete düşüp sapsarı kesilerek.

"Bu doğru işte, İncil kadar" dedi Porthos. "Kulaklarımla duydum."

"Ben de" dedi Aramis.

"O zaman" dedi d'Artagnan, kollarını umutsuzca iki yana sarkıtarak, "o zaman daha fazla mücadeleye gerek yok. beynime bir kurşun sıkarım, biter bu iş!"

"Yapılabilecek son budalalıktır bu" dedi Athos, "üstelik de hiçbir ilacı yoktur bunun."

"Ama ben bu tür düşmanların elinden yakamı kesinlikle kurtaramayacağım" dedi d'Artagnan. "Önce Meung'deki yabancı, sonra üç yerinden yaraladığım Wardes, arkasından sırrını öğrendiğim Milady ve nihayet intikamını alacağı sırada engellediğim Kardinal."

"Ne var bunda canım!" dedi Athos. "Dört kişi hepsi! Biz de dört kişiyiz, adam başına bir kişi düşüyor yani. Vay anasını! Grimaud'nun işaretine bakarsak, baş etmemiz gerekecek bir yığın insan var galiba. Ne oldu Grimaud?" diye seslendi Athos. "Durumun ciddiyeti karşısında konuşmanıza izin var dostum, yalnız kısa kesin lütfen. Ne görüyorsunuz?"

"Bir birlik."

"Kaç kişilik?"

"Yirmi."

"Nasıl?"

"On altı istihkâm, dört asker."

"Ne kadar uzaktalar?"

"Beş yüz adım."

"İyi, o zaman, şu tavuğu bitirecek ve sağlığına kadeh kaldıracak kadar zaman var d'Artagnan!"

"Sağlığına!" dediler Porthos ve Aramis.

"Peki o zaman sağlığıma! Her ne kadar iyi dileklerinizin bir işe yarayacağına inanmasam da!"

"Boş ver!" dedi Athos. "Muhammed'in müminlerinin dediği gibi Allah büyüktür ve gelecek ellerindedir."

Athos, sonra bardağını bir dikişte boşalttı, yanına koydu, tembel tembel kalktı, eline gelen ilk tüfeği kaptı ve mazgal deliklerinden birine yaklaştı.

Porthos, Aramis ve d'Artagnan da onun gibi davrandılar. Grimaud'ya gelince, o, tüfekleri doldurmak üzere arkaya geçme emri aldı.

Biraz sonra birlik göründü. Kaleyle kent arasındaki bağlantıyı sağlayan sıçan yolu gibi bir yolda ilerliyordu.

"Vay be!" dedi Athos. "Kazına, kürek ve bellerle silahlanmış yirmi garip için bu kadar zahmete değer miydi? Grimaud, bu adamlara eliyle dönüp gitmelerini işaret etseydi, eminim ki bizi rahat bırakıp giderlerdi."

"Sanmam" dedi d'Artagnan, "çünkü pek kararlı bir biçimde ilerliyorlar bu tarafa doğru. Ayrıca istihkâmcıların yanında filintalarla donanmış dört askerle bir onbaşı var."

"İyi ki görmediler bizi" dedi Athos.

"Size şunu itiraf edeyim ki, bu zavallı şeytanlara silah atmak tiksinti veriyor bana."

"Sapkınlara acıyan kötü papaz" diye karşılık verdi Porthos.

"Gerçekten" dedi Athos, "Aramis haklı, uyaracağım onları."

"Allah kahretsin, ne yapıyorsunuz siz?" diye bağırdı d'Artagnan. "Vurduracaksınız kendinizi dostum."

Ama Athos hiç kulak asmadı bu uyarılara ve bir elinde şapkası, bir elinde tüfeği, gediklerden birine çıktı.

"Beyler" diye seslendi askerlere ve istihkâmcılara, onu görünce şaşırmışlar, kaleye yaklaşık elli adım uzaklıkta durmuşlardı. Athos kendilerini kibarca selamlayıp konuşmasını sürdürdü. "Beyler, ben ve birkaç arkadaşım yemek yiyoruz bu kalede. Takdir edersiniz ki yemekte rahatsız edilmek kadar can sıkıcı bir şey yoktur, dolayısıyla sizden ricamız, burada mutlaka bir işiniz varsa, yemeğimizi bitirmemizi bekleyin ya da daha sonra gelin. Yok eğer isyancılardan ayrılıp saflarımıza geçmek ve Fransa Kralı'nın şerefine kadeh kaldırmak gibi bir niyetiniz varsa, buyrun gelin."

"Dikkat Athos!" diye bağırdı d'Artagnan. "Nişan aldıklarını görmüyor musun?"

"Görüyorum, görüyorum" dedi Athos "ama bu adamlar çok kötü silah kullanırlar ve kesinlikle vuramazlar beni."

Gerçekten de aynı anda dört tüfek birden patladı ve kurşunlar Athos'un çevresinde dağıldı ama hiçbiri isabet etmedi.

Ve neredeyse aynı anda da dört tüfek karşılık verdi ama bu atışlar saldırganların atışlarından çok daha ustacaydı; üç asker cansız serildi ve bir istihkâmcı da yaralandı.

"Grimaud, bir tüfek daha!" diye bağırdı Athos bulunduğu gedikten.

Grimaud hemen emri yerine getirdi. Öte yandan üç arkadaş da kendi silahlarını doldurmuşlardı, ilkini ikinci bir atış izledi; onbaşı ve iki istihkâmcı daha can verdi, birlikten geri kalanlar da kaçtı.

"Haydi beyler, çıkış yapıyoruz" dedi Athos.

Ve dört arkadaş kaleden çıkarak savaş alanına vardılar, askerlerden kalan dört filintayı ve onbaşının kısa mızrağını aldılar; kaçakların ancak kente vardıklarında duracaklarını bildiklerinden, ganimetleriyle birlikte tekrar kalenin yolunu tuttular.

"Silahları yeniden doldurun, Grimaud" dedi Athos, "biz de beyler, yemeğimize ve konuşmamıza devam edelim. Nerede kalmıştık?"

"Ben hatırlıyorum" dedi Milady'nin izleyeceği yolu çok merak eden d'Artagnan.

"İngiltere'ye gidiyor" diye karşılık verdi Athos.

"Amacı ne peki?"

"Buckingham'ı öldürmek ya da öldürtmek."

D'Artagnan şaşkınlık ve öfkeyle bağırdı:

"Alçaklık ama bu!"

"Ah! Lütfen bana inanın dostum, pek de umurumda değil bu benim. Grimaud işinizi bitirdeyseniz, onbaşımızın şu mızrağını alın" diye devam etti Athos, "ucuna bir peçete geçirin ve kalenin en yüksek yerine asın; La Rochelle'li isyancılar, karşılarında Kralı'n nasıl yaman ve yiğit savaşçılarını bulduklarını anlasınlar."

Grimaud hiçbir şey demeden, emri yerine getirdi. Biraz sonra dört arkadaşın başlarının üstünde beyaz bayrak dalgalanıyordu. Ordugâhta gök gürültüsünü andıran alkış sesleri işitildi; ordugâhın yarısı engellere yığılmıştı.

"Nasıl!" dedi d'Artagnan. "Buckingham'ı öldürmesi ya da öldürtmesi endişelendirmiyor mu seni? Ama Dük dostumuz bizim."

"Dük İngiliz, Dük bize karşı savaşıyor. Dük'ü ne yaparsa yapsın, boş bir şişe kadar ilgilendiriyor bu beni ancak."

Ve Athos elinde tuttuğu ve içindeki şarabı son damlasına kadar bir bardağa boşalttığı bir şişeyi on beş adım kadar uzağa fırlattı.

"Bir dakika" dedi d'Artagnan, "Buckingham'ı böyle terk edemem; çok güzel atlar vermişti bize."

"Ve özellikle de çok güzel eyerler" diye devam etti o anda bile kendi eyerinin süs şeridini pelerinine takmış olan Porthos.

"Ayrıca" dedi Aramis, "Tanrı, günahkârın ölmesini değil, konuşmasını ister."

"Amin" dedi Athos, "hoşunuza gidiyorsa, gene döneriz bu konuya. Ama şimdilik beni en fazla ilgilendiren ve eminim beni anlayacaksın d'Artagnan, kadının Kardinal'den koparmayı başardığı ve böylelikle senden, hatta belki de bizden rahatça intikam almasını sağlayacak bir tür açık bonoyu ele geçirmekti."

"Şeytan mı yani bu yaratık?" dedi Porthos, tabağını, bir tavuğu parçalamakta olan Aramis'e uzatırken.

"Bu açık bono" dedi d'Artagnan, "bu açık bono, elinde mi kaldı peki?"

"Hayır, benim elime geçti; pek zahmetsiz olduğunu söyleyemeyeceğim çünkü böyle söylersem yalan olur."

"Sevgili Athos" dedi d'Artagnan, "size hayatımı kaç kez borçlu olduğumu saymıyorum artık."

"Demek onun yanına gitmek için yanımızdan ayrıldınız öyle mi?" diye sordu Aramis.

"Tabii."

"Yanında mı Kardinal'in bu mektubu?" diye sordu d'Artagnan.

"İşte" dedi Athos.

Ve değerli kâğıdı yeleğinin cebinden çıkardı.

D'Artagnan titrediğini gizlemeye gerek duymadığı eliyle açtı kâğıdı ve okudu:

Bu belgeyi elinde bulunduran kişi benim emrimle ve Devletin çıkarı için yapmıştır istediği şeyi.

5 Aralık 1627.

RICHELIEU

"Gerçekten" dedi Aramis, "insanın her konuda istediği gibi davranmasına izin veren bir belge bu."

"Bu kâğıdı yırtmak gerek" dedi idam fermanını okuduğunu sanan d'Artagnan.

"Tam tersine" dedi Athos, "titizlikle korumak gerekir. Üstünü altınla doldursalar bile kimseye vermem bu kâğıdı."

"Ne yapacak şimdi peki?" diye sordu delikanlı.

"Muhtemelen" dedi Athos, kayıtsız bir tavırla, "Kardinal'e bir mektup gönderip, Athos adında bela bir silahşörün, elinden belgesini zorla aldığını söyleyecek; aynı mektupta benimle birlikte iki arkadaşımın, Porthos'la Aramis'in de yok edilmeleri gerektiğini anımsatacak. Kardinal de önüne hep aynı kişilerin çıktığını anlayacak ve günün birinde d'Artagnan'ı tutuklatıp, içerde sıkılmasın diye onunla birlikte bizi de Bastille'e gönderecek."

"Biraz soğuk şakalar yapıyorsun gibime geliyor dostum" dedi Porthos.

"Şaka yapmıyorum" diye karşılık verdi Athos.

"Biliyor musunuz" dedi Porthos, "şu Allah'ın belası Milady'nin boğazını sıkıp canını almak, bütün kusurları bizim

Latince okuduğumuz duaları Fransızca okumak olan zavallı Huguenot'ları öldürmekten çok daha hafif bir günah olsa gerek, ne dersin?"

"Peder ne diyor?" diye sordu Athos sakin bir tavırla.

"Porthos'la aynı fikirdeyim" diye karşılık verdi Aramis.

"Tabii ben de!" dedi d'Artagnan.

"Allah'tan çok uzaklarda o şimdi!" dedi Porthos, "çünkü burada olsa çok sıkardı beni herhalde."

"İngiltere'deyken de Fransa'dayken de canımı sıkıyor benim" dedi Athos.

"Benim canımı her yerde sıkıyor" diye devam etti d'Artagnan.

"Peki madem böyleydi durum, niçin elinizdeyken, boğmadınız, gırtlaklamadınız, asmadınız onu?" dedi Porthos. "Yalnızca ölüler geri dönmez."

"Siz öyle mi sanıyorsunuz Porthos?" diye karşılık verdi silahşör ancak d'Artagnan'ın anlayabileceği buruk bir gülümsemeyle.

"Bir fikrim var" dedi d'Artagnan.

"Söyle bakalım" dediler hep bir ağızdan silahşörler.

"Silah başına!" diye bağırdı tam bu sırada Grimaud.

Gençler heyecanla kalktılar yerlerinden ve tüfeklerine doğru koştular.

Bu kez de yirmi ya da yirmi beş kişiden oluşan küçük bir birlik geliyordu ama istihkâmcı yoktu aralarında, garnizonun askerlerindendi hepsi.

"Ordugâha dönsek nasıl olur acaba?" dedi Porthos. "Bence kuvvetlerimiz denk değil."

"Üç nedenden mümkün değil bu" diye karşılık verdi

Athos. "Birincisi yemeğimizi bitirmedik henüz, ikincisi daha konuşacak önemli meselelerimiz var, üçüncüsü de iddiayı kazanmamız için on dakika daha geçmesi gerekiyor."

"Haydi" dedi Aramis, "bir savaş planı yapalım."

"Çok basit bu" diye karşılık verdi Athos, "düşman menzile girer girmez ateş açacağız, ilerlemeye devam ederlerse ateşe devam ederiz, silahlarımız dolu olduğu sürece ateş ederiz. Birlikten geri kalanlar hâlâ saldırıyı sürdürmek isterlerse o zaman da aşağı, hendeğe kadar inip, ancak bir denge mucizesiyle ayakta duran duvarı üzerlerine yıkarız."

"Aşkolsun!" dedi Porthos. "Siz general olmak için yaratılmışsınız Athos, kendini büyük bir asker sanan Kardinal sizin yanınızda solda sıfırdır."

"Beyler!" dedi Athos. "Bir koyundan iki post çıkmaz, lütfen, herkes ateş edeceği adama iyi nişan alsın."

"Ben seçtim kendiminkini" dedi d'Artagnan.

"Ben de" dedi Porthos.

"Ben de" dedi Aramis.

"Ateş o zaman!" dedi Athos.

Dört tüfek aynı anda tek bir tüfek gibi patladı ve dört adam devrildi.

Hemen trampetler çaldı ve küçük birlik saldırıya geçti.

Bu kez tüfekler düzensiz biçimde ama hep aynı şaşmazlık içinde patladı. Ne ki La Rochelle'liler düşmanın sayıca az olduğunu anlamış gibi koşar adım yaklaşıyorlardı kaleye doğru.

Üç tüfek patlamasından sonra iki adam daha düştü ama ayakta kalanlar yürüyüşlerini yavaşlatmamışlardı.

Kaleye yaklaşabilenlerin sayısı on iki, on beş kişi kadardı. Son bir yaylım ateşle daha karşılaştılar ama bu da durduramadı onları, hendeğe atladılar ve yukarı tırmanmaya hazırlandılar.

"Haydi, arkadaşlar" dedi Athos, "bitirelim şu işi, duvara! Duvara doğru!"

Ve dört arkadaş, Grimaud'nun da yardımıyla, tüfeklerinin namlularından yararlanarak, devasa bir duvar kalıntısını itmeye başladılar. Duvar, rüzgâr tarafından eğiliyormuş gibi yattı ve sonunda temelinden sökülüp korkunç bir gürültüyle çöktü. Aşağıdan korkunç çığlıklar yükseldi, gökyüzü toz bulutuyla kaplandı ve her şey bir anda bitti.

"Hepsini ezdik mi acaba?" diye sordu Athos.

"Sanıyorum evet" dedi d'Artagnan.

"Hayır" dedi Porthos, "bakın iki üç kişi düşe kalka kaçmaya çalışıyor."

Gerçekten de üç ya da dört talihsiz asker, çamur ve kan içinde, çukur yoldan kente doğru kaçıyorlardı, küçük birlikten bir onlar sağ kalmıştı.

Athos saatine baktı.

"Beyler" dedi, "bir saattir buradayız ve iddiayı kazandık ama oyunun kurallarını da yerine getirmek gerekir. Zaten d'Artagnan da düşüncelerini açıklamadı henüz."

Ve silahşör, alışılmış soğukkanlılığıyla kalan yemeğin başına geçti tekrar.

"Benim fikrim mi?" diye sordu d'Artagnan.

"Evet, bir fikrim var demiştiniz ya" diye karşılık verdi Athos.

"Ha! Evet, hatırladım" dedi d'Artagnan. "İkinci kez İngiltere'ye geçmek, Mösyö de Buckingham'ı bulmak ve kendisine karşı komplo düzenlendiğini haber vermek."

"Böyle bir şey yapmayacaksınız d'Artagnan" dedi soğuk bir tavırla Athos.

"Niçin? Daha önce yapmadım mı?"

"Evet yaptınız ama o zaman savaş yoktu; o dönemde Mösyö de Buckingham müttefikimizdi ve düşman değildi. Sizin yapmak istediğiniz şey vatana ihanet suçudur."

D'Artagnan bu mantığın gücünü sezdi ve sustu.

"Ama" dedi Porthos, "benim de bir fikrim var."

"Susalım da Mösyö Porthos'u dinleyelim!" dedi Aramis.

"Sizin bulacağınız herhangi bir bahaneyle Mösyö de Tréville'den izin isterim ben; ben kolay kolay bahane bulamam da ondan. Milady beni tanımaz, yanına yaklaşırım, o hiçbir şeyden kuşkulanmaz, ve boğazını sıkıverir, işini bitiririm."

"Doğrusu ben Porthos'un düşüncelerine pek uzak değilim."

"Yok olmaz!" dedi Aramis. "Kadın öldürmek! Hayır, beni dinleyin. Asıl benim bir fikrim var!"

"Konuş bakalım Aramis!" dedi, genç silahşöre çok saygı duyan Athos.

"Kraliçe'ye haber vermeli."

"Evet, en doğrusu bu galiba!" diye hep bir ağızdan bağırdılar Porthos ve d'Artagnan. "Galiba çareyi bulduk."

"Kraliçe'ye haber vermek mi?" dedi Athos. "Nasıl? Sarayla irtibatımız var mı ki? Ordugâhta duyulmadan Paris'e birini gönderebilir miyiz? Buradan Paris yüz kırk fersah; mektubumuz Angers'ye ulaşmadan zindanda buluruz kendimizi."

"Majestelerine güvenilir biriyle elden bir mektup göndermekse mesele" dedi Aramis kızararak, "ben üstlenebilirim bu işi. Tours'da tanıdığım becerikli biri var."

Aramis, Athos'un gülümsediğini görünce sustu.

"Benimsemiyor musunuz bu fikri Athos?" dedi d'Artagnan.

"Kesinlikle reddetmiyorum" dedi Athos, "ama Aramis'e, ordugâhtan ayrılamayacağını hatırlatmak istiyordum yalnızca. Dördümüzden başkasına kesinlikle güvenmeyin, mektubunuz yola çıktıktan iki saat sonra Kardinal'in bütün keşişleri, ajanları, kara başlıklıları mektubunuzu ezbere öğrenirler ve sizi de, becerikli tanıdığınızı da yakalarlar."

"Ayrıca, kraliçe Buckingham'ı kurtarır da bizi kurtaramaz" dedi Porthos.

"Baylar" dedi d'Artagnan, "Porthos anlamlı laflar etti."

"Durun bakayım! Kentte neler oluyor böyle?" dedi Athos.

"Toplanın diyor davullar."

Dört arkadaş kulak kabarttılar ve gerçekten de davul sesi kendilerine kadar ulaştı.

"Göreceksiniz tam teşekküllü bir alay gönderecekler üstümüze" dedi Athos.

"Herhalde bu alaya karşı direnmeyi düşünmüyorsunuz değil mi?" dedi Porthos.

"Niçin olmasın?" dedi silahşör. "Kendimi formda hissediyorum; hele hele ihtiyatlı davranıp bir düzine şarap daha alabilseydik yanımıza, bir orduya karşı bile direnebilirdim."

"Davul sesleri yaklaşıyor haberiniz olsun" dedi d'Artagnan.

"Bırakın yaklaşsınlar" dedi Athos, "buradan kent on beş dakika çeker, dolayısıyla kentten burası da on beş dakika. Plan yapmak için bol bol yeter bu kadar zaman bize. Buradan ayrılırsak, daha uygun bir yer bulamayız kesinlikle ve işte aklıma gelen fikir de şu."

"Söyleyin o zaman."

"Önce müsaade edin de Grimaud'ya bazı gerekli emirleri vereyim."

Athos uşağına yaklaşmasını işaret etti.

"Grimaud" dedi Athos, kalenin içinde serili cesetleri işaret ederek, "bu beylerin hepsini alıp duvara dayayacaksın, şapkalarını kafalarına takıp, tüfeklerini de ellerine vereceksin."

"Ne büyük adamsın!" diye haykırdı d'Artagnan. "Anlıyorum seni."

"Anlıyor musunuz?" dedi Porthos.

"Ya sen, anlıyor musun Grimaud?" diye sordu Aramis.

Grimaud başını sallayarak anladığını belli etti.

"Bu kadarı yeterli" dedi Athos, "gelelim benim fikrime."

"Ama ben de öğrenmek isterdim" dedi Porthos.

"Gerek yok."

"Evet, evet, Athos'un fikri" dediler hep bir ağızdan d'Artagnan ve Aramis.

"Bu Milady'nin, bu kadının, bu yaratığın, bu şeytanın bir kayınbiraderi olduğunu söylemiştiniz bana yanılmıyorsam d'Artagnan?"

"Evet, hatta çok iyi tanıyorum kendisini, hatta yanılmıyorsam yengesine karşı da sevgisi yok pek."

"Bunun bir zararı yok" diye karşılık verdi Athos, "hatta nefret etse daha da iyi olurdu bizim için."

"Tam bize göre demek ki."

"Bu arada Grimaud ne yapıyor, merak ediyorum doğrusu" dedi Porthos.

"Sus Porthos!" dedi Aramis.

"Kayınbiraderin adı ne?"

"Lord Winter."

"Nerede şimdi?"

"Savaş söylentileri çıkar çıkmaz Londra'ya döndü."

"İşte tam işimize yarayacak adam!" dedi Athos. "Bizim için en iyisi ona haber vermek. Yengesinin birini öldürmek üzere olduğunu çıtlatırız ona, gözünü üstünden ayırmamasını tembihleriz. Herhalde Londra'da da *Madelonettes* ya da *Filles repenties* türünden bir iki kurum bulunur, yengesini bunlardan birine attırır ve rahat ederiz."

"Evet" dedi d'Artagnan, "çıkıncaya kadar."

"Ah! Siz de çok fazla şey istiyorsunuz d'Artagnan amaʼ dedi Athos, "neyim var neyim yoksa verdim size ve çantamın dibi gözüktü artık söyleyeyim."

"Ben daha iyisini buldum" dedi Aramis. "Hem Kraliçe'ye hem Lord Winter'a haber verelim."

"Evet ama Tours'a ve Londra'ya mektupları kiminle göndereceğiz?"

"Ben Bazin'e güveniyorum" dedi Aramis.

"Ben de Planchet'ye" dedi d'Artagnan.

"Sahi" dedi Porthos, "biz çıkamayız ordugâhtan ama uşaklarımız çıkabilir."

"Tamam" dedi Porthos, "hemen bugün mektupları yazıyoruz, para veriyoruz ve yola çıkıyorlar."

"Para mı veriyoruz?" dedi Athos. "Paranız var demek ki?"

Dört arkadaş bakıştılar ve bir an düzelmiş olan alınları gene kırıştı.

"Dikkat!" diye bağırdı d'Artagnan, "şurada kımıldayan kırmızı ve siyah noktalar görüyorum, alay olmasın bu sakın Athos? Koca bir ordu yahu."

"Evet, öyle" dedi Athos, "işte göründüler. Hiç böyle borusuz, davulsuz sinsi sinsi yaklaşan ordu gördünüz mü siz? İşin bitti mi Grimaud?"

Grimaud evet anlamında bir işaret yaptı ve son derece ilginç bir biçimde yerleştirdiği bir düzine kadar cesedi gösterdi. Kimileri silahlarını doğrultuyor, kimileri nişan alıyordu, kimileri de ellerinde kılıçlarıyla duruyorlardı.

"Bravo" dedi Athos, "müthiş bir hayal gücünün olduğunu gösterdin."

"Olabilir" dedi Porthos "ama bir de ben anlasam şunu."

"Önce bir yola çıkalım da" diye karşılık verdi d'Artagnan, "sonra anlarsın."

"Bir dakika beyler, bir dakika! Grimaud'yu biraz rahat bırakalım da sofrayı toplasın."

"Ah!" dedi Aramis, "siyah ve kırmızı noktalar gittikçe büyüyor ve ben de d'Artagnan gibi düşünüyorum; bir an önce ordugâha dönmek zorundayız."

"Benim geri çekilmeye karşı hiçbir itirazım yok" dedi Athos. "Biz bir saat için iddiaya girmiştik, bir buçuk saat kaldık; kimse bir şey söyleyemez artık, haydi gidelim beyler."

Grimaud sepet ve artan yiyeceklerle birlikte öne düşmüştü bile.

Dört arkadaş da arkasından yürüdüler ve on adım kadar gittiler.

"Hey!" diye bağırdı Athos, "ne yaptık biz baylar?"

"Bir şey mi unuttunuz?" diye sordu Aramis.

"Ya bayrak? Allah kahretsin! Bayrak düşmana bırakılmaz hiçbir zaman, peçete bile olsa bu bayrak!"

Ve Athos kaleye gitti, sahanlığa çıktı, bayrağı aldı. Bu sırada da La Rochelle'liler silahşöre ateş edebilecekleri kadar yaklaşmışlardı ve sanki zevk için hedef olmak isteyen adamı korkunç bir kurşun yağmuruna tuttular.

Ama Athos kurşunlara karşı büyü yaptırmıştı sanki;

bütün kurşunlar yanından ıslık çalarak geçti ve biri bile isabet etmedi.

Athos sırtını kentin muhafızlarına dönerek ordugâhı selamladı, bayrağını salladı. İki taraftan da sesler yükseldi. Bir taraftan küfürler ve lanetler, öbür taraftan zafer çığlıkları!

İkinci bir yaylım ateşi ilkini izledi ve üç kurşun peçeteyi delerek gerçek bir bayrağa benzetti. Ordugâhtakiler bağırmaya başladılar gene.

"İnin, inin!"

Athos aşağı indi; kendisini sıkıntı içinde bekleyen arkadaşları neşeli gördüler onu.

"Haydi Athos, haydi" dedi d'Artagnan, "yatalım ve sürünerek dönelim çünkü para dışında her şeyi bulduğumuza göre pisi pisine ölmenin anlamı yok."

Ama Athos gösterişli bir tavır içinde yürümeye devam ediyordu; arkadaşları uyarmak istediler kendisini, bir yararı olmayacağını anlayınca da ona ayak uydurdular ister istemez.

Grimaud ve sepeti çoktan gitmiş ve menzil dışına çıkmıştı.

Bir süre sonra dehşetli bir yaylım ateşi sesi duydular.

"Bu da ne böyle?" dedi Porthos. "Nereye ateş ediyorlar? Kurşunların vızıltısını da duymuyorum, hiç kimseyi de göremiyorum çevrede."

"Cesetlere ateş ediyorlar" diye karşılık verdi Athos.

"Ama ölülerimiz cevap vermeyecek onlara."

"Tabii, o zaman bir pusudan şüphelenecekler ve görüşmek isteyecekler bizimle. Birini gönderecekler ve onlar numaranın farkına vardıklarında biz çoktan menzil dışında olacağız. İşte bunun için koşup da zatülcemp olmanın bir anlamı yok."

"Ha! Şimdi anlıyorum" diye bağırdı Porthos âdeta kendinden geçerek.

"Oh ne güzel!" dedi Athos omuz silkerek.

Öte yandan dört arkadaşın geri döndüğünü gören Fransızlar da heyecan içinde bağırıyorlardı.

Nihayet bir yaylım ateşi sesi daha duyuldu ve bu kez kurşunlar dört arkadaşın çevresindeki çakıl taşlarından sekti ya da kulaklarının dibinde vızıldadı. La Rochelle'liler kaleye girmişlerdi sonunda.

"Ne acemi adamlar bunlar" dedi Athos. "Kaçını öldürdük bunların? On iki mi?"

"Ya da on beş."

"Kaçını ezdik duvarın dibinde?"

"Sekiz ya da on."

"Ve bütün bunlara karşılık bir çiziğimiz bile yok bizim değil mi? Ah! Olmaz olur mu? Ne var elinizde d'Artagnan? Kan mı? Kan galiba!"

"Bir şey yok" dedi d'Artagnan.

"Kurşun mu sıyırdı?"

"Yok canım."

"Ne peki?"

Daha önce de söylediğimiz gibi, Athos d'Artagnan'ı oğlu gibi seviyordu; karanlık ve boyun eğmek nedir bilmeyen kişiliğiyle bir baba titizliğiyle eğiliyordu bazen delikanlının üzerine.

"Sıyrık" dedi d'Artagnan, "parmaklarım iki taş arasında kaldı, duvarla yüzük taşı arasında; derim sıyrıldı o zaman işte."

"İşte elmas yüzük takarsan böyle olur, efendi" dedi Athos, onu küçümseyerek.

"Allah allah!" dedi Porthos ansızın, "ortada gerçekten bir elmas var ve biz parasızlıktan yakınıyoruz, nasıl iş bu?"

"Sahi yahu!" dedi Aramis.

"Hele şükür Porthos, bu sefer gerçekten parlak bir fikir geldi aklına."

"Tabii" dedi Athos'un övgüleriyle koltukları kabaran Porthos, "madem ki elmas var satalım gitsin!"

"Ama, Kraliçe'nin elması bu" dedi d'Artagnan.

"Daha iyi ya!" dedi Athos. "Kraliçe sevgilisi Buckingham Dükü'nü kurtaracağına göre bundan daha doğru ne olabilir? Kraliçe'nin bizi, yani dostlarını kurtarması kadar ahlaka uygun ne olabilir? Satalım elması. Papaz efendi ne diyor acaba? Porthos'un fikrini sormuyorum, o açıkladı zaten."

"Bana sorarsanız" dedi Aramis kızararak, "yüzük bir sevgilinin armağanı olmadığına göre ve dolayısıyla da bir aşk sözü olmadığına göre d'Artagnan satabilir bunu."

"Dostum bu söylediklerniz ilahiyatın ta içinden fışkırıyor sanki. Sonuç olarak ne diyorsunuz?"

"Elmas satılmalı" diye karşılık verdi Aramis.

"Peki o zaman" dedi neşe içinde d'Artagnan, "elması satalım ve kapansın bu mesele."

Ateş devam ediyordu ama dostlarımız çoktan menzil dışındaydılar ve La Rochelle'liler sırf vicdanlarının sesini bastırmak için ateş ediyorlardı.

"Aslında Porthos bu buluşu tam zamanında gerçekleştirdi" dedi Athos. "Ordugâha vardık işte. Dolayısıyla, artık bu konu üzerinde tek kelime etmeyeceğiz. Bizi izliyorlar, karşılamaya gelecekler, zafer gösterileri yapacaklar bizim için."

Gerçekten de daha önce söylediğimiz gibi bütün ordugâh ayağa kalkmış gibiydi; iki bini aşkın insan, dört arkadaşın

mutlu maskaralıklarını seyretmek için toplanmıştı ama bu maskaralığın gerçek nedenini kimse anlayamamıştı tabii ki. "Yaşasın muhafızlar! Yaşasın silahşörler!" seslerinden başka bir şey duyulmuyordu. Athos'un yanına gelip, kendisini ilk kutlayan ve iddiayı kaybettiğini söyleyen Mösyö de Busigny oldu. Onu dragon süvarisi ve İsviçreli izledi; onları da öteki arkadaşları. Tebriklerin, el sıkmaların, sarılmaların ardı arkası kesilmiyordu, La Rochelle tarafından bile kahkahalar yükseliyordu sürekli. Nihayet gürültü o kadar arttı ki Kardinal ayaklanma var sanarak, muhafızların komutanı La Houdiniêre'i olup bitenlere bakması için gönderdi.

Olay, heyecanın verdiği coşku içinde aktarıldı komutana.

"Nedir olay?" diye sordu Kardinal, La Houdiniêre döndüğünde.

"Monsenyör" diye cevap verdi komutan, "üç silahşörle bir muhafız, Mösyö de Busigny ile Saint-Gervais kalesine gidip yemek yiyeceklerine dair iddiaya girmişler; üstelik iki saat süreyle de düşmana karşı koymuşlar ve birçok La Rochelle'liyi de öldürmüşler, sayısını bilmiyorum."

"Bu üç silahşörün adını öğrenebildiniz mi?"

"Evet Monsenyör."

"Neymiş adları?"

"Athos, Porthos ve Aramis."

"Gene bizim üç yiğit" diye mırıldandı Kardinal. "Ya muhafız?"

"Mösyö d'Artagnan."

"Gene bizim garip delikanlı! Bu dört adamın da benim tarafımda olması şart."

Kardinal hemen o akşam, ordugâhta konuşulan sabahki olayı Mösyö de Tréville'e anlattı. Olayı yaratanların ağzından

dinleyen Tréville de, Kardinal'e bütün ayrıntıları, peçete bayrağı bile unutmadan anlattı.

"Çok güzel Mösyö de Tréville" dedi Kardinal, "sizden bu peçeteyi bana göndermenizi rica ediyorum. Üstüne altın yaldızla üç zambak işletip, birliğinize flama olarak vereceğim."

"Monsenyör" dedi Mösyö de Tréville, "muhafızlara haksızlık etmiş oluruz. Mösyö d'Artagnan benim birliğimde değil, Mösyö des Essarts'ın birliğinde."

"Alın sizin olsun o halde" dedi Kardinal. "Bu dört yaman dövüşçünün birbirlerini bu kadar sevdikleri halde ayrı birliklerde olması da bir haksızlık olur."

Aynı akşam Mösyö de Tréville bu güzel haberi üç silahşöre ve d'Artagnan'a duyurdu ve ertesi gün dördünü de yemeğe davet etti.

D'Artagnan kabına sığamıyordu sevinçten. Bilindiği gibi en büyük hayali silahşör olmaktı.

Üç arkadaş pek keyifliydiler.

"Gerçekten çok güzel bir şey düşündünüz" dedi d'Artagnan Athos'a. "Hem üne kavuştuk hem de çok önemli bir görüşme yaptık."

"Bundan böyle hiç kimseyi kuşkulandırmadan sürdürebiliriz sohbetlerimizi çünkü şükür Tanrı'ya, Kardinal taraftarı olarak tanınacağız bundan böyle."

Aynı akşam d'Artagnan, Mösyö des Essarts'a saygılarını sunmaya gitti ve aldığı terfiyi bildirdi.

D'Artagnan'ı çok seven Mösyö des Essarts, yardım teklifinde bulundu hemen çünkü birlik değiştirme, donanım ve dolayısıyla da para gerektiriyordu.

D'Artagnan reddetti; ancak fırsattan yararlanıp, paraya çevirmek istediği elmasa fiyat biçmesini rica etti.

Ertesi gün, sabah saat sekizde Mösyö des Essarts'ın uşağı d'Artagnan'ın yanına gitti ve içinde yedi bin lira bulunan bir keseyi teslim etti kendisine.

Kraliçe'nin elmasının bedeliydi bu.

XLVIII

AİLE SORUNU

Athos deyimi bulmuştu: aile sorunu. Bir aile sorunu hiçbir zaman Kardinal'in araştırma ve soruşturmalarına konu olamazdı, bir aile sorunu kimseyi ilgilendirmezdi, bir aile sorunuyla herkesin içinde ilgilenmek mümkündü.

Böylece Athos deyimi bulmuş oldu: Aile sorunu.

Aramis fikri bulmuştu: Uşaklar.

Porthos da aracı bulmuştu: Elmas.

Yalnızca d'Artagnan hiçbir şey bulamamıştı oysa dört arkadaş arasında en yaratıcı olan da oydu; şunu söylemek gerekir ki Milady'nin adını bile duymak felç etmeye yetiyordu onu.

Yok! hayır, yanılıyoruz. Elmas için bir müşteri bulmuştu.

Mösyö de Tréville'de yenen yemek pek hoş geçti. D'Artagnan üniformasına kavuşmuştu; Aramis'le hemen hemen aynı boyda olduğundan ve hatırlanacağı üzere Aramis de şiirini satın alan yayıncısından epey yüklü bir para aldığından, her şeyini çift satın almış ve arkadaşına da eksiksiz bir donanım vermişti.

D'Artagnan, ufukta kara bir bulut gibi gözünün önünden gitmeyen Milady de olmasa, bütün isteklerinin yerine geldiğine inanacaktı.

Yemekten sonra, akşam Athos'ta toplanmayı ve meseleyi burada çözmeyi kararlaştırdılar.

D'Artagnan bütün günü ordugâh yollarında silahşör üniformasını teşhir etmekle geçirdi.

Akşam, kararlaştırdıkları saatte bir araya geldiler; yalnızca üç konuda karar vermeleri gerekiyordu.

Milady'nin kardeşine ne yazılacaktı?

Tours'daki becerikli kişiye ne yazılacaktı?

Bu mektupları götürecek olan uşaklar nasıl seçilecekti?

Herkes kendi uşağını ileri sürüyordu. Athos yalnızca efendisi emrettiğinde ağzını açan Grimaud'nun ne kadar ağzı sıkı birisi olduğundan söz ediyordu; Porthos normal boyda dört kişiyle rahatça baş edebileceğini söylediği Mousqueton'u övüyordu; Bazin'in becerikliliğine güvenen Aramis ise kendi adayını öve öve bitiremiyordu. D'Artagnan'a gelince Planchet'nin yiğitliğine yürekten inanıyor ve Boulogne'daki o zor olayda nasıl davranmış olduğunu hatırlatıyordu.

Bu dört erdem uzun uzun övüldü ve parlak söylevler verildi bu konuda ama lafı fazla uzatmamak için bunlardan ayrıntılı olarak söz edemeyeceğiz daha fazla.

"Maalesef" dedi Athos, "göndereceğimiz kişi bu erdemlerden yalnızca birine sahip olacak oysa bize dört erdemi birden kendisinde toplamış biri gerekirdi."

"Nerede bulabiliriz ki böyle bir uşağı?"

"Bulamayız!" dedi Athos. "Çok iyi biliyorum; en iyisi Grimaud'dur, söylüyorum size."

"Mousqueton'u alın."

"Bazin'i alın."

"Planchet'yi alın. Planchet hem yiğit hem beceriklidir, dört erdemden ikisi var hiç değilse."

"Beyler" dedi Aramis, "önemli olan dört uşaktan hangisinin en ağzı sıkı, en güçlü, en becerikli ya da yürekli olduğunu

bulmak değil; asıl sorun parayı en çok sevenin kim olduğunu bilmek."

"Aramis çok haklı" dedi Athos, "insanın erdemlerine değil kusurlarına bakmalı. Siz büyük bir ahlakçısınız sayın rahip!"

"Tabii" diye karşılık verdi Aramis, "çünkü yalnız başarıya ulaşmak için iyi hizmetlere ihtiyacımız yoktur, başarısızlıktan kaçınmak için ihtiyacımız vardır iyi hizmetlere; çünkü başarısızlık durumunda bizim kellemiz gider, uşaklarınki değil."

"Alçak sesle konuş Aramis!" dedi Athos.

"Doğru, uşakların kellesi gitmez" diye karşılık verdi Aramis, "efendinin hatta efendilerin kellesi gider! Acaba uşaklarımız canlarını feda edebilecek kadar sadıklar mı bize? Hayır."

"Bence" dedi d'Artagnan, "bu konuda Planchet'den neredeyse hiç kuşku duymuyorum."

"O zaman sevgili dostum, onun doğal sadakatine yüklüce bir para kat, adamcağız biraz rahat etsin ve siz de neredeyse hiç kuşku duymamak yerine kesinlikle kuşkulanmayın ondan."

"Ulu Tanrım! Siz de diyorsunuz! Gene de aldanırsınız, söyleyeyim size" dedi olaylar konusunda iyimser, insanlar söz konusu olduğunda karamsar olan Athos. "Paraya sahip olmak için söz verirler, sonra yolda korkudan elleri kolları bağlanır sanki. Bir de yakalandılar mı, sıkıştırırlar bunları, o zaman da bülbül gibi şakıyıp, her şeyi anlatırlar. Çocuk değiliz ya! İngiltere'ye geçmek için" sesini iyice alçalttı Athos, "Kardinal'in adamları ve casuslarıyla dolu Fransa'yı bir uçtan bir uca kat edeceksiniz. Gemiye binmek için izin belgesi gerekiyor. Londra'ya gitmek için dil bileceksin. Bence zor bu iş."

"Hiç de zor değil" dedi, mutlaka harekete geçmek gerektiğine inanan d'Artagnan, "tam tersine çok kolay bence bu iş. Söylemeye bile gerek yok tabii ki eğer Lord Winter'a, kimse-

lerin söylemediği şeyleri, Kardinal'in canavarlıklarını yazarsak..."

"Daha yavaş konuşun!" dedi Athos.

"Entrikaları ve devlet sırlarını açıklarsak" diye sürdürdü konuşmasını d'Artagnan, arkadaşının öğütlerine uyarak, "o zaman bizi çark işkencesinden geçirirler ama Allah aşkına unutmayın Athos, sizin de dediğiniz gibi, bir aile sorunuyla ilgili olarak mektup yazabiliriz kendisine. Yalnızca bu amaçla. Milady'yi Londra'ya varır varmaz, bize zarar vermeyecek bir duruma getirmesini rica ederiz. Aşağı yukarı bunları dile getirecek bir mektup yazacağım ona."

"Görelim bakalım" dedi Aramis, önceden eleştirel bir tavır takınarak.

Sayın bay ve sevgili dostum...

"Ha! evet; sevgili dost, bir İngiliz'e" diye araya girdi Athos, "çok iyi başladık! Bravo d'Artagnan! Yalnızca bu sözcük bile sizi çark işkencesi yerine atlara bağlanıp parçalanmaya götürür."

"Peki, olsun, ben de yalnızca *sayın bay* derim."

"Kısaca Milord bile diyebilirsiniz" dedi geleneklere çok bağlı olan Athos.

"*Milord, Luxembourg'un küçük keçi otlağını hatırladınız mı?*"

"İyi! Şimdi de Luxembourg! Bunun ana kraliçeye bir anıştırma olduğunu sanacak herkes! Dahice bir buluş!" dedi Athos.

"Peki yalnızca şöyle yazıyoruz: *Milord, hayatınızın bağışlandığı o küçük yeri hatırladınız mı acaba?*"

"Sevgili d'Artagnan" dedi Athos, "siz asla doğru düzgün

bir yazı yazamayacaksınız: *Hayatınızın bağışlandığı!* Bu ne böyle! Yakışık alıyor mu? Soylu birine böyle şeyler hatırlatılmaz. Yapılan iyiliği hatırlatmak, hakarettir."

"Ah! sevgili dostum!" diye karşılık verdi d'Artagnan. "Hiç çekilmiyorsunuz, böyle sizin sansürünüz altında yazmaktansa vazgeçiyorum ben bu işten."

"İyi edersiniz. Tüfek ve kılıç kullanın siz dostum, bu iki işi çok iyi becerirsiniz; kalemi rahibe verin, onun işi bu."

"Evet, doğru" dedi Porthos, "Aramis'e bırakın bu işi, Latince tezler yazıyor o."

"Peki, öyle olsun" dedi d'Artagnan. "Yazın şu mektubu Aramis ama aziz Papa hazretlerinin başına yemin ediyorum ki ben de sizin yazdıklarınızı didik didik edeceğim, haberiniz olsun. Ayağınızı denk alın."

"Benim istediğim de bu zaten" dedi Aramis her şairde görülen o saf kendine güvenle "ama her şeyi de bilmek isterim doğrusu; çünkü duyduklarıma göre bu hanımefendi çok hoppaymış hatta ben bile fark ettim bunu Kardinal'le konuşurken."

"Allah cezanızı versin, daha alçak sesle!" dedi Athos.

"Ama, ayrıntıları kaçırıyorum" diye sürdürdü konuşmasını Aramis.

"Ben de" dedi Porthos.

D'Artagnan ve Athos sessizce bakıştılar bir süre. Nihayet Athos toparladı kendini ve her zamankinden daha fazla sararmış bir yüzle onay verdiğini gösteren bir işaret yaptı ve d'Artagnan da konuşabileceğini anladı böylelikle.

"Peki, işte söylenecek olan" dedi d'Artagnan. "Milord, Milady, mirasınıza konmak için sizi öldürmek isteyen vicdansızın biridir. Oysa ağabeyinizle evlenmeye hakkı da yoktu çünkü daha önce Fransa'da evlenmiş ve de..."

D'Artagnan bir kelime arıyormuş gibi durdu ve Athos'a baktı.

"Kocası tarafından kovulmuş" dedi Athos.

"Çünkü hırsız olarak damgalanmıştı" diye devam etti d'Artagnan.

"Yok canım, olur mu öyle şey!" diye bağırdı Porthos. "Kayınbiraderini mi öldürmek istedi?"

"Evet."

"Evli miydi?" diye sordu Aramis.

"Evet."

"Peki omzunda bir zambak damgası olduğunu kocası gördü mü?" diye sordu Porthos.

"Evet."

Bu üç evet de Athos'un ağzından çıkmıştı ve her seferinde de daha bulanık bir biçimde telaffuz etmişti bu sözcüğü.

"Kim gördü bu zambağı peki?" diye sordu Aramis.

"D'Artagnan ve ben, daha doğrusu tarih sırasına göre ben ve d'Artagnan" diye karşılık verdi Athos.

"Bu korkunç yaratığın kocası hâlâ hayatta mı?" diye sordu Aramis.

"Hayatta."

"Emin misiniz?"

"Eminim."

Bir an soğuk bir sessizlik hâkim oldu ve herkes karakterine göre etkilendi bu sessizlikten.

"Bu sefer d'Artagnan iyi bir fikir verdi bize" dedi sessizliği bozan Athos. "Öncelikle bunu yazmak gerek."

"Vay be! Haklısınız Athos" dedi Aramis, "çok zor bu mektubu yazmak. Sayın şansölye bile zora düşerdi böyle bir

mektup yazarken; oysa mükemmel iddianameler hazırlar kendileri. Olsun, zararı yok! Susun bakalım, yazıyorum şimdi."

Aramis kalemi eline aldı, biraz düşündü, küçük zarif bir kadın yazısıyla sekiz on satır yazdı, sonra her kelimeyi tek tek tartıyormuş gibi şu satırları okudu:

Milord,

Şu satırları yazan kişi sizinle Enfer (cehennem) Sokağı'ndaki küçük bir yerde kılıç tokuşturma onuruna ermiş biridir. Siz bu kişiyle o günden beri dost olma düşüncenizi bir çok kez dile getirdiğiniz için, o da bu dostluğa bir haberle katkıda bulunmak istedi. Vârisiniz olduğunu sandığınız yakın bir akrabanızın kurbanı oluyordunuz az daha, hem de iki kez. Oysa bu kadın sizin vârisiniz olamaz çünkü İngiltere'de evlenmeden önce Fransa'da başka bir evlilik geçti başından. Ama kendisinin üçüncü bir suikast girişiminden kurtulamayabilirsiniz. Akrabanız olan kadın gece La Rochelle'den İngiltere'ye hareket etti. Dikkatle izleyin onu oraya varınca. Çünkü önemli ve korkunç projeleri var. Bu kadının neler yapabileceğini öğrenmek istiyorsanız, sol omzunda okuyabilirsiniz geçmişini."

"Peki, harika!" dedi Athos, "bir bakan kadar güçlü kaleminiz var, sevgili Aramis. Lord Winter, bu mektup kendisine ulaştığı takdirde dört açacaktır gözünü; mektup Kardinal hazretlerinin eline geçse de başımıza iş açılmaz. Ama mektubu verdiğimiz uşak bize Londra'ya gittiğini söyleyip Châtellerault'da kalabilir, bu nedenle ona mektupla birlikte vadettiğimiz paranın yarısını verelim yalnızca, öbür yarısını da cevabı getirdiğinde vereceğimizi söyleyelim. Elmas sizde mi?" diye devam etti konuşmasına Athos.

"Elmastan daha değerli şeyler var bende, para var."

Ve d'Artagnan bir kese attı masanın üzerine. Aramis altın sesini duyunca başını kaldırdı. Porthos ürperdi, Athos'a gelince, o soğukkanlılığını korudu.

"Ne kadar var bu küçük kesede?" diye sordu.

"On iki franklık yedi bin Louis altını."

"Yedi bin altın ha!" diye bağırdı Porthos. "O kötü elmas yedi bin lira tuttu demek ha?"

"Öyle anlaşılıyor" dedi Athos, "altınlar burada olduğuna göre. Dostumuz d'Artagnan'ın kendi cebindeki parayı da buna eklemiş olduğunu sanmıyorum."

"Ama beyler, bu arada Kraliçe'yi hiç düşünmedik" dedi d'Artagnan. "Sevgili Buckingham'ının sağlığıyla da ilgilenelim biraz. Unutmayalım ki biraz da ona borçluyuz her şeyi."

"Doğru" dedi Athos "ama Aramis'i ilgilendirir bu."

"Peki" diye karşılık verdi Aramis kızararak "ne yapmamı istiyorsunuz?"

"Çok kolay" dedi Athos. "Tours'da oturan o becerikli kişiye de bir mektup yazın."

Aramis tekrar kalemi eline aldı, gene düşünmeye başladı ve aşağıdaki satırları yazdıktan sonra hemen arkadaşlarının onayına sundu.

Sevgili kuzinim...

"A!" dedi Athos, "bu becerikli insan akrabanız mı sizin?"

"Kardeş çocuklarıyız" dedi Aramis.

"İyi, devam et bakalım!"

Aramis devam etti:

Sevgili kuzinim, Fransa'nın mutluluğu ve krallığın düşmanlarının mahvolması için Tanrı'nın

başımızdan eksik etmemesini dilediğim Kardinal hazretleri, La Rochelle'deki sapkın ayaklanmacıların işini bitirmek üzere; hatta yardım olarak gönderilen İngiliz filosunun ortalıkta gözükmemesi de mümkündür; hatta Mösyö de Buckingham'ın önemli bir olay nedeniyle yola çıkmasının engelleneceğini bile söyleyebilirim. Kardinal hazretleri geçmişin, bugün ve büyük olasılıkla geleceğin en büyük siyaset adamı. Güneşten rahatsız olsa güneşi bile söndürebilir. Bu mutlu haberleri kızkardeşinize de iletin lütfen sevgili kuzinim. Rüyamda bu lanetli İngiliz'in öldüğünü gördüm. Yalnız ateşli silahla mı, zehirle mi ölmüştü, onu hatırlamıyorum; emin olduğum tek şey rüyamda onu ölü gördüğümdür ve biliyorsunuz benim rüyalarım da çıkar hep. Yakında döneceğimden emin olabilirsiniz."

"Mükemmel!" diye bağırdı Athos. "Siz şairlerin kralısınız, sevgili Aramis, Apokalypsis gibi konuştunuz ve İncil kadar gerçeksiniz siz. Artık mektubu zarfa koyup üstüne adres yazmaktan başka yapacak bir şey kalmadı."

"Çok kolay bu" dedi Aramis.

Sonra şık bir tavırla mektubu katladı, zarfa koydu ve adresi yazdı:

Tours kentinde çamaşırcı bayan Marie Michon'a

Üç arkadaş gülerek birbirlerine baktılar. Yakalanmışlardı.

"Şimdi" dedi Aramis, "takdir edersiniz ki, bu mektubu Tours'a Bazin götürebilir ancak. Kuzinim yalnız Bazin'i tanır ve yalnızca ona güvenir, ondan başkası beceremez bu işi. Hem Bazin hırslı ve bilgili bir adamdır; tarih okumuştur Bazin beyler. Sixe Quint'in domuz yetiştiriciliğinden papalığa yükseldiğini

bile bilir o. Kendisi de benimle birlikte kilise yolunu seçeceğinden ilerde Papa, en azından Kardinal olmaktan umudunu kesmiyor. Böyle amaçlar peşinde olan birinin kolay kolay yakalanmayacağını, yakalansa bile konuşmaktansa işkence çekmeye razı olacağını anlarsınız sanırım."

"Peki, peki" dedi d'Artagnan, "kabul ediyorum Bazin'i ama siz de Planchet için kullanın oyunuzu; Milady onu bir gün sopayla kapı dışarı atmıştı. Planchet'nin belleği güçlüdür, eğer bir intikam alma durumu söz konusu olursa, vaz geçmektense sopa yemeye razı olacağına kalıbımı basarım. Tours'daki işler nasıl sizin işlerinizse Aramis, Londra'daki işler de benim işlerimdir. Dolayısıyla Planchet'yi seçmenizi rica ediyorum. Ayrıca Planchet benimle daha önce Londra'ya gitmişti ve çok düzgün bir biçimde *London, sir, if you please* ve *my master lord d'Artagnan* demeyi biliyor; endişe etmeyin bu konuda, rahatça gidip dönecektir."

"Bu durumda" dedi Athos, "Planchet'nin gidiş için yedi yüz, dönüş için de yedi yüz altına ihtiyacı var; Bazin'in de gidiş için üç yüz ve dönüş için de üç yüz altına ihtiyacı var. Böylelikle beş bin altınımız kalacaktır. Hepimiz istediğimiz gibi kullanmak üzere biner altın alırız, bin altını da gerektiğinde ve ortak ihtiyaçlarımız için kullanılmak üzere rahibe emanet ederiz, kabul mü?"

"Sevgili Athos" dedi Aramis, "herkesin bildiği gibi Yunanlılar'ın en bilge kişisi olan Nestor gibi konuşuyorsunuz."

"Peki, tamam bu iş" dedi Athos, "Planchet ve Bazin gidecekler; nihayet Grimaud benimle birlikte kaldığı için memnun olmadığımı söyleyemem. O bana alışkındır ve ben de onsuz yapamam, dün hayli yorulmuştu zaten, bir de bu geziye çıkmış olsaydı mahvolurdu."

Planchet'yi çağırdılar ve ona talimat verdiler. Daha önce d'Artagnan uyarmıştı onu zaten ve ona önce elde edeceği şan ve şereften, sonra paradan ve nihayet tehlikelerden söz etmişti.

"Mektubu, elbisemin sol cebinin iç tarafında taşıyacağım" dedi Planchet "ve yakalarlarsa beni, yutacağım onu."

"Ama o zaman görevini yerine getirmiş olmazsın" dedi d'Artagnan.

"Bu akşam bana bir kopyasını verirseniz, yarına kadar ezberlerim."

D'Artagnan arkadaşlarına şöyle bir baktı:

"Dememiş miydim ben size?" diyor gibiydi.

"Şimdi" diye devam etti, Planchet'ye dönerek, "Lord Winter'ın yanına gidebilmen için sekiz günün var, dönüş için de sekiz gün, eder on altı gün. Buradan ayrıldıktan on altı gün sonra akşam saat sekizde dönemezsen, metelik alamazsın, sekizi beş geçe bile gelsen alamazsın anlaşıldı mı?"

"O zaman, efendim" dedi Planchet, "bana bir saat alın."

"Bunu al" dedi Athos, alışılmış cömertliğiyle kendi saatini uzattı, "yiğitlikten ayrılma sakın. Eğer gevezelik edersen, orada burada başıboş dolaşır, aylaklık edersen, efendinin kafasını uçururlar. Oysa efendin sana çok güveniyor ve o tavsiye etti seni bize. Şunu kafana iyice yerleştir, senin yüzünden d'Artagnan'ın başına bir şey gelecek olursa, hangi deliğe girersen gir, seni bulur ve karnını deşerim."

"Aman efendim!" dedi Planchet, hem ondan şüphelendikleri için üzülmüş, hem de Athos'un sakin konuşmalarından ürkmüştü.

"Ben de" dedi Porthos, gözlerini devirerek, "diri diri derini yüzerim senin."

"Kıymayın bana!"

"Ben de" diye devam etti Aramis, tatlı ve melodili sesiyle, "vahşiler gibi ateşte pişiririm seni."

"Yapmayın efendim!"

Ve Planchet ağlamaya başladı; tehdit edildiği için mi ağladı, yoksa dört arkadaşın birbirlerine bu kadar bağlı olmaları onu duygulandırdığı için mi ağladı, bunu söylemeye cesaret edemeyeceğiz doğrusu.

D'Artagnan elini tuttu ve sarıldı ona.

"Görüyor musun Planchet" dedi, "bu beyler beni sevdikleri için söylüyorlar bunları ama aslında seni de seviyorlar."

"Ah efendim!" dedi Planchet, "ya başaracağım ya da beni dört parçaya bölecekler ama dört parçaya da bölseler, inanın, hiçbir parçam tek sözcük etmeyecek."

Planchet'nin ertesi sabah saat sekizde yola çıkmasına karar verildi. Böylece kendisinin teklif ettiği gibi, mektubu gece ezberlemesine fırsat verildi. Bu anlaşmayla uşak on iki saat kazanmış oluyordu; on altıncı gün akşam saat sekizde dönecekti.

Ertesi sabah tam ata bineceği sırada, Dük'e karşı hep zaafı olan d'Artagnan, uşağını tutup bir köşeye çekti.

"Dinle beni" dedi, "mektubu Lord Winter'a verdikten ve o da mektubu okuduktan sonra, şunları da söyleyeceksin kendisine: 'Lord Buckingham'a göz kulak olunuz efendim, öldürecekler kendisini.' Yalnız Planchet, bu çok önemli ve ciddi bir meseledir ve görüyorsun bu sırrı sana açacağımı arkadaşlarıma da söylemedim. Üstelik bana komutanlık bile verseler, bu haberi yazılı olarak vermezdim eline."

"Endişe etmeyin, efendim" dedi Planchet "güvenilir biri olduğumu göreceksiniz."

Ve Planchet, yirmi fersah ilerde bir konakta bir başkasıyla değiştireceği şahane atına bindi, üç silahşörün tehditleriyle biraz üzülmüş olmakla birlikte, genel olarak en iyi koşullarda dört nala yola çıktı.

Bazin de ertesi gün Tours'a doğru yola çıktı, o da görevini sekiz günde yerine getirecekti.

Dört arkadaş, iki uşağın ordugâhta bulunmadıkları süre içinde sürekli tetikteydiler haklı olarak; rüzgârdan nem kapıyor, en ufak bir sese kulak kabartıyorlardı. Bütün günleri, çevrede neler konuşulduğunu, Kardinal'in tavır ve tutumunun ne olduğunu, postadan ne gibi haberler geldiğini gözlemekle geçiyordu. Birkaç kez, hiç beklemedikleri bir görev için davet aldıklarında dayanılmaz bir titreme aldı hepsini. Ayrıca kendi güvenlikleri için de uyanık olmak zorundaydılar. Milady, insanlara bir görünür, bir daha da yakalarından düşmezdi, hortlak gibiydi.

Sekizinci günün sabahı Bazin, her zamanki gibi uyanık ve güleryüzüyle dört arkadaşın yemek yedikleri Parpaillot hanına girdi, vazgeçemediği saygılı tavırlarıyla konuştu:

"Mösyö Aramis, işte kuzininizden gelen cevap!"

Dört arkadaş keyifle birbirlerine baktılar. İşin yarısı tamamdı ama bu bölümün daha kısa ve kolay olduğu da bir gerçekti.

Aramis, kendisine rağmen kızararak mektubu aldı; mektup kaba ve hatalı bir yazıyla kaleme alınmıştı.

"Aman Allahım!" diye bağırdı gülerek, "giderek yitiriyorum umudumu. Bizim zavallı Michon hiçbir zaman Mösyö de Voiture gibi yazı yazmasını öğrenemeyecek."

"Ne demek zavalı Mijon?" diye sordu, mektup geldiğinde dört arkadaşla sohbet etmekte olan İsviçreli.

"Aman canım! Bir şey değil" diye karşılık verdi Aramis, "çok sevdiğim hoş bir çamaşırcı, hatıra olarak el yazısıyla birkaç satır istemiştim de kendisinden."

"Yuh be!" dedi İsviçreli, "bu garının gendi de yazısı gibi gocamansa, işün iş demektür argadaşım."

Aramis mektubu okuyup Athos'a uzattı.

"Bakın neler yazmış bana Athos" dedi.

Athos mektuba bir göz attı ve sonra doğabilecek bütün şüpheleri yok etmek için yüksek sesle okudu:

Kuzenim, kızkardeşim ve ben düşleri çok iyi yorumladık ve çok da korktuk ama sizinki için, sanıyorum bütün düşler yalandır, lafı söylenebilir. Allahaısmarladık! Kendinize iyi bakın ve arada sırada haberlerinizi alalım.

AGLAÉ MICHON.

"Peki hangi düşten söz ediyor?" diye sordu, mektup okunurken yanlarına yanaşan dragon süvarisi.

"Eved, hangi duş?" dedi İsviçreli de.

"Allah allah!" dedi Aramis, "ne var bunda anlamayacak, benim gördüğüm ve anlattığım bir düş."

"Tabi, tabi! doğru! Duşunu anadmakdan golay ne va? Ama ben hiç duş gormam."

"Bunun için de çok mutlusunuz" dedi Athos ayağa kalkarak, "ben de sizinle aynı şeyi söylemek isterdim doğrusu."

"Heç!" diye devam etti İsviçreli, "heç!" Athos gibi birinin kendisine gıpta etmesine pek sevinmişti.

Athos'un kalktığını gören d'Artagnan da kalktı ve arkadaşının koluna girip çıktı.

Porthos ve Aramis ise dragon süvarisiyle İsviçreli'nin maskaralıklarını dinlemek için orada kaldılar.

Bazin'e gelince, o, bir saman yığının üstünde yattı. İsviçreli'den daha geniş bir hayal gücüne sahip olduğu için de, düşünde, Papa olan Aramis'in, kendisine Kardinallik şapkası giydirdiğini gördü.

Ama daha önce söylediğimiz gibi, Bazin'in gelişi dört arkadaşın yüreklerini sıkan kuruntuların ancak bir bölümünü

yok edebilmişti. Beklemek kadar zor bir şey yoktur ve d'Artagnan şu sırada günlerin kırk sekiz saat olduğuna dair herkesle iddiaya girebilirdi rahat rahat. Deniz yolculuğunun ummadık gecikmelere yol açabileceğini unutuyor, Milady'nin gücünü gözünde çok fazla büyütüyordu. Bir şeytan olarak gördüğü bu kadına olağanüstü güçler yakıştırıyordu; en ufak bir gürültüde, kendisini tutuklamaya geldiklerini sanıyor, Planchet'yi kendisiyle ve arkadaşlarıyla yüzleştireceklerini düşünüyordu. Dahası yiğit Picardie'liye karşı bir zamanlar duyduğu güven giderek sarsılıyordu. O kadar büyük bir kuruntu duyuyordu ki bu konuda, yavaş yavaş Porthos ve Aramis'e de bulaştırıyordu sıkıntısını. Hiç telaşlanmayan, çevresinde hiçbir tehlike yokmuş gibi davranan ve günlük yaşantısını hiç bozmadan sürdüren bir Athos kalmıştı.

Özellikle de on altıncı gün gelince, d'Artagnan ve iki arkadaşındaki heyecan ve şüphe belirtileri o kadar arttı ki, yerlerinde duramaz oldular, Planchet'nin geleceği yolda aylak aylak dolaşmaya başladılar.

"İnanın, adam değilsiniz siz, çocuksunuz daha! Bir kadından bu kadar korkulmaz ki canım! Ne olacak yani? Zindana mı atacaklar bizi? Atsınlar! Nasılsa kurtaracak biri bulunur. Madam Bonacieux'yü bile kurtarmadılar mı? Kellemizi mi uçuracaklar? Siperde her gün bunların çok daha beteriyle karşılaşıyoruz biz ve güle oynaya katlanıyoruz bunlara. Her an bir gülle bacağımızı koparabilir ve ben inanıyorum ki bir cerrah bizim bacağımızı keserken, kafamızı kesecek celladın vereceği acıdan daha fazlasını çektirir bize. Bu yüzden sakin olun ve bekleyin. İki saat, dört saat, bilemediniz altı saat sonra burada olur Planchet; çünkü söz verdi ve ben onun gerçekten yiğit biri olduğuna inanıyorum. Planchet sözünü tutacaktır."

"Peki ya gelmezse?" diye sordu d'Artagnan.

"Gelmezse, gecikmiş olur, o kadar! Attan düşmüş olabilir, bir köprüden aşağı yuvarlanmış olabilir, çok hızlı gitmiştir,

bu nedenle göğsünde bir yerlere kan toplanmıştır. Tesbitlerimizi doğru yapalım baylar. Hayat, filozofun gülerek çektiği ve çeşitli acılardan meydana gelen bir tespihe benzer. Siz de benim gibi filozof olun biraz, gelin masaya içelim şimdi; hiçbir şey hayatı bir bardak şarabın ardından gözüktüğü kadar toz pembe gösteremez."

"Çok doğru" diye karşılık verdi d'Artagnan "ama ben şarabı bile içerken, Milady'nin mahzeninden çıkmış olabileceğini düşünmekten bıktım usandım artık."

"Siz de çok zor bir insansınız yani" dedi Athos, "bu kadar güzel bir kadın!"

"Hem de damgalı bir kadın!" dedi Porthos kahkahayla.

Athos ürperdi, biriken terleri silmek için elini alnına götürdü ve gizlemeyi beceremediği sinirli bir hareketle, kalkmak için davrandı.

Her şeye rağmen gün pek ağır geçti; akşam saatleri daha da yavaşladı ama sonunda akşam oldu. Hanlar ve meyhaneler dolup taşmaya başladı. Elmastan payına düşeni aldığından beri Parpaillot'dan çıkmıyordu Athos. Kendilerine gerçekten nefis bir ziyafet çeken Mösyö de Busigny gönlüne göre bir içki arkadaşı olmuştu. Saat yediyi vurduğunda her zamanki gibi karşılıklı geçmiş, oyun oynuyorlardı gene. Nöbetçileri takviyeye giden devriyelerin ayak seslerini işittiler. Saat yedi buçukta yat borusu çaldı.

"Mahvolduk" dedi d'Artagnan Athos'un kulağına.

"Kaybettik demek istiyorsunuz yani" dedi Athos sakin bir tavırla cebinden dört altın çıkarıp masanın üstüne atarak. "Haydi beyler, geri çekiliyoruz, yatmaya gidiyoruz."

Ve Athos, peşinde d'Artagnan olduğu halde Parpaillot'dan çıktı. Aramis'le Porthos kol kola arkadan geliyorlardı. Aramis dizeler mırıldanıyordu, Porthos da zaman zaman umutsuzca bıyıklarını yoluyordu.

Birden karanlıkta d'Artagnan'a hiç yabancı gelmeyen bir gölge belirdi ve şöyle konuştu tanıdık bir ses:

"Bayım, pelerininizi getirdim, çünkü hava serin dışarıda."

"Planchet!" diye bağırdı zevkten sarhoş olan d'Artagnan.

"Planchet!" diye yinelediler Porthos ve Aramis.

"Evet, Planchet" dedi Athos, "ne var bunda şaşıracak? Saat sekizde döneceğine dair söz vermişti ve işte saat sekiz. Bravo! Planchet, siz gerçekten sözünüzün erisiniz ve bir gün efendinizden ayrılacak olursanız, bilesiniz ki yanımda yeriniz hazırdır."

"Ah! Hayır, asla" dedi Planchet, "Mösyö d'Artagnan'ı asla bırakamam."

D'Artagnan aynı anda Planchet'nin avucuna bir kâğıt sıkıştırdığını fark etti.

D'Artagnan'ın içinde, tıpkı giderken olduğu gibi, dayanılmaz bir istek uyandı Planchet'yi kucaklamak için ama uşağına karşı göstereceği bu sevgi gösterisinin sokak ortasında tuhaf karşılanacağını düşünerek, tuttu kendisini.

"Mektubu aldım" dedi Athos'la arkadaşlarına.

"İyi" dedi Athos, "içeri girelim de okuruz."

Mektup d'Artagnan'ın avucunu yakıyordu sanki. Bir an önce gitmek istiyordu ama Athos koluna girince, delikanlı adımlarını yavaşlatıp, onun adımlarına uydurmak zorunda kaldı.

Nihayet çadıra girdiler, lambayı yaktılar, Planchet, dört arkadaşın ansızın baskına uğramamaları için kapıda beklerken, d'Artagnan, titreyen elleriyle mührü söktü, bunca zamandır bekledikleri mektubu açtı.

Kâğıtta İngilizler'e özgü yarım satırlık dik bir yazı okunuyordu:

"Thank you, be easy."

"Teşekkür ederim, rahat olun" demekti bu.

Athos mektubu d'Artagnan'dan aldı, lambaya yaklaştırdı, tutuşturdu ve ancak kül olduktan sonra elinden bıraktı.

Sonra Planchet'yi çağırdı ve şunları söyledi ona:

"Şimdi oğlum, yedi yüz altını isteyebilirsin, ama üstünde taşıdığın böyle bir mektupla hiçbir tehlikeyle karşılaşmazdın zaten."

"Ama ben gene de kâğıdı saklamak için ne çareler yarattım bilseniz!" dedi Planchet.

"Peki" dedi d'Artagnan, anlat bize şunları.

"Çok uzun sürer efendim."

"Haklısın, Planchet" dedi Athos, "hem yat borusu da çaldı; ışığımız ötekilerinkinden daha uzun süre yanarsa dikkat çekeriz."

"Peki" dedi d'Artagnan, "yatalım. İyi uykular Planchet!"

"İnan olsun, efendim! On altı gündür gözüme ilk kez uyku girecek."

"Benim de" dedi d'Artagnan.

"Benim de" diye yineledi Porthos.

"Benim de" diye ekledi Aramis.

"Peki size bir şey itiraf edeyim mi? Benim de" dedi Athos.

XLIX

KADER

Bu arada Milady öfkeden çılgına dönmüş, geminin güvertesinde dişi bir aslan gibi kükrüyor, kıyıya çıkmak için denize atlamaya kalkışıyordu; çünkü d'Artagnan'ın hakaret-

lerine maruz kalmayı, Athos tarafından tehdit edilmeyi ve intikamını alamadan Fransa'dan ayrılmış olmayı bir türlü kabul edemiyordu. Bir süre sonra bu düşünce kafasında öyle bir tutkuya dönüştü ki, başına gelebilecek her türlü tehlikeye rağmen, kaptandan kendisini bir kıyıya bırakmasını istemeye kadar vardırdı işi. Ama Fransız ve İngiliz savaş gemilerinin ortasında, farelerle kuşlar arasında şaşkına dönen yarasa durumundan bir an önce kurtulmak isteyen kaptan, gecikmeden İngiltere'ye varmak istiyordu; dolayısıyla da Milady'nin, bir kadın kaprisi olarak gördüğü isteklerini sürekli reddetti. Kardinal'in, sıkı sıkı tembihlerle teslim ettiği kadına, deniz ve Fransızlar izin verdiği takdirde, kendisini Bretagne limanlarından birine, Lorient'a ya da Brest'e çıkartmaya çalışacağına söz verdi. Ama rüzgâr ters yönden esiyordu ve deniz dalgalıydı, sürekli volta vuruyorlardı ve yalpalıyorlardı. Charente'tan ayrılmalarından dokuz gün sonra içindeki acı ve öfke nedeniyle hâlâ sapsarı olan Milady, Finistêre'in mavimtrak kıyılarının göründüğünü fark etti.

Fransa'nın bu köşesini aşmak ve Kardinal'in yanına geri dönmek için en az üç güne ihtiyacı vardı, buna bir de karaya çıkış eklenince dört gün ediyordu, dört güne geçen dokuz gün de katıldığında tümü on üç gün demekti ki, bu süre içinde Londra'da çok önemli olaylar cereyan edebilirdi. Kardinal'in dönüşüne çok sinirleneceğini, dolayısıyla da kendi suçlamalarından çok başkalarının kendisi hakkındaki şikâyetlerini dinleyeceğini düşündü. Bu nedenle kaptana daha fazla ısrar etmedi ve Lorient ve Brest'in önünden geçtiler; öte yandan kaptan da bir şey söylemedi bu konuda ve yoluna devam etti. Planchet'nin Porsmouth'dan Fransa'ya geçmek üzere gemiye bindiği gün, Kardinal'in habercisi de limana giriyordu.

Kentte, olağanüstü bir durumu haber veren bir hareketlilik göze çarpıyor, çünkü yapımı tamamlanan dört savaş gemisi denize indiriliyordu. Rıhtımda ayakta duran, her tarafı altınlarla kaplı, her zaman olduğu gibi taktığı elmas ve değerli taş-

larla üstü başı pırıl pırıl parlayan, omzuna düşen beyaz bir tüyle süslü şapka takmış olan Buckingham Dükü'nün çevresinin en az kendisi kadar parlak kurmay heyetiyle çevrili olduğu görülüyordu.

İngiltere'nin, gökyüzünde bir güneş olduğunu hatırladığı ender güzel günlerden biriydi. Soluk bir renk alan ama görkemini henüz yitirmeyen güneş, ufukta yavaş yavaş batıyor, hem gökyüzünü, hem denizi kızıla boyuyor, kentin kulelerinin ve eski yapılarının üstüne düşen altın sarısı son ışın ise camlarda bir yangını yansıtır gibi kıvılcımlar yakıyordu. Milady karaya yaklaştıkça daha da keskinleşen deniz kokusunu içine çekti, hem de birkaç kez altın karşılığında yok etmekle görevlendirildiği, tek başına -bir kadın olarak- savaşmak zorunda kaldığı bu ordunun bütün gücünü seyrederek kendisini ister istemez Yudith'e, Asurlular'ın kışlasına girip, savaş arabalarını, atları, askerleri ve silahları görünce, tümünü bir el işaretiyle bir toz bulutuna döndüren o amansız Yahudi kadınına benzetti.

Demir atacakları yere girdiler. Tam demir atmaya hazırlanıyorlardı ki, güçlü silahlarla donatılmış bir tekne gemiye yaklaştı; bir kıyı koruma ekibi olduğunu belli edip, bir sandal indirdi denize. Sandal geminin merdivenine doğru yaklaştı. İçinde bir subay, bir lostromo ve sekiz kürekçi vardı. Yalnızca subay yukarı çıktı ve üniformasının gerektirdiği saygıyla karşılandı.

Subay kaptanla bir şeyler konuştu, kendisine, getirdiği bazı belgeleri okuttu ve kaptanın emriyle bütün mürettebat ve yolcular güverteye çağrıldı.

Subay, daha sonra, kaptana, geminin hangi limandan kalktığı, hangi rotayı izlediği, nerelere uğradığına dair sorular sordu; kaptan da hiç duraksamadan ve güçlük çekmeden bütün soruları yanıtladı. Bunun üzerine subay güvertedekileri, önlerinden geçerek birer birer denetledi. Milady'nin önünde durup dikkatle süzdü genç kadını ama hiç konuşmadı onunla.

Sonra tekrar kaptanın yanına dönüp, birkaç şey daha söyledi kendisine, hemen arkasından da geminin komutasını üstüne almış gibi emirler verdi; mürettebat da derhal yerine getirdi bu emirleri. Gemi, peşinde altı topunun namlusunu üstüne çevirmiş bir tekne ve bu teknenin yanında küçük bir nokta gibi kalmış bir sandalla birlikte hareket etti.

Subay Milady'yi incelerken, tahmin edilebileceği gibi Milady de bakışlarıyla subayı yemişti âdeta. Ama alev bakışlı bu kadın, sırlarını öğrenmek istediği insanların içlerini okumaktaki tüm maharetine rağmen, bu sefer, karşısındaki yüzde hiçbir anlam ifade etmeyen bir sükûnetten başka bir şey görememişti. Önünde duran ve kendisini büyük bir özenle ve sessizce inceleyen subay olsa olsa yirmi beş yirmi altı yaşlarındaydı. Yüzü beyaz, mavi gözleri hafifçe çekikti; ince ve biçimli ağzı, düzgün çizgileri içinde kımıltısız duruyordu. Güçlü çenesi iradesine hâkim biri olduğunu gösteriyordu ki bu yetenek sıradan bir İngiliz'de körü körüne bir inatçılıktan başka bir şey değildir. Ancak şairlerde, duygulu insanlarda ve askerlerde görülebilen kısa ve açık renk saçları hafifçe gölgeliyordu alnını. Yüzünün alt bölümünü kaplayan sakalı ise hoş bir koyu kestane rengindeydi.

Limana girdiklerinde gece olmuştu. Sis karanlığı daha bir yoğunlaştırıyordu ve rıhtımlardaki fener ve lambaların çevresinde, yağmurdan önce Ay'ın çevresinde görülen yuvarlağa benzer bir çember oluşturuyordu. Ciğerlere çekilen hava hüzünlü, rutubetli ve soğuktu.

Çok güçlü bir kadın olan Milady, elinde olmadan ürperdiğini hissetti.

Subay, Milady'nin eşyalarını işaret etti, bavullarını sandala indirtti; bu iş bittikten sonra, elini uzatıp, kendisini de aşağı inmeye davet etti.

Milady adama baktı ve duraksadı.

"Siz kimsiniz Mösyö?" diye sordu. "Niçin özellikle benimle böyle yakından ilgilendiğinizi sorabilir miyim?"

"Üniformamdan anlamış olmanız gerekir Madam; İngiliz donanmasında subayım" diye karşılık verdi genç adam.

"İyi güzel de, İngiliz deniz subaylarının, vatandaşları Büyük Britanya adalarındaki limanlardan birine çıkarken onlara refakat etmek istemeleri de bir nezaket gereği midir?"

"Evet Milady, gelenektir bu ama nezaket gereği değil, tedbirdir; savaş sırasında ülkemize gelen yabancıların kendilerine gösterilen yerlerde kalmalarını ve haklarında gerekli bilgiler tam olarak toplanıncaya kadar, hükümetin denetiminde kalmaları amacıyla. "

Bu sözler son derece kibarca ve sakin bir tavırla söylenmişti. Ama gene de Milady'yi inandırmaya yetmedi.

"Ben yabancı değilim efendim" dedi Postsmouth'tan Manchester'a kadar zor duyulabilecek kusursuz bir lehçeyle konuşan genç kadın. "Adım Lady Clarick ve bu önlem..."

"Bu genel bir önlemdir, Milady ve bundan kaçmaya çalışmanız boşuna olur."

"O halde sizi izleyeceğim Mösyö."

Ve subayın elini tutarak, merdiveni inmeye başladı; aşağıda sandal bekliyordu kendisini. Subay da indi peşinden, sandalın arka tarafına geniş bir pelerin serilmişti, subay onu bu pelerinin üstüne oturttu ve kendi de yanına geçti.

"Gidelim" dedi tayfalara.

Sekiz kürek denize daldı, tek bir ses çıkararak, tek bir hareketle... ve sandal su yüzünde uçar gibi gitti.

Beş dakika sonra karaya çıkıyorlardı.

Subay rıhtıma sıçradı ve elini Milady'ye uzattı.

Bir araba bekliyordu kendilerini.

"Bizim için mi bu araba?" diye sordu Milady.

"Evet Madam" diye karşılık verdi subay.

"Han uzakta mı?"

"Kentin öteki ucunda."

"Haydi bakalım" dedi Milady.

Ve kararlı bir tavırla arabaya bindi.

Subay eşyaların da arabanın arka tarafına yerleştirilmesine göz kulak oldu, sonra Milady'nin yanına geçip, arkasından kapıyı çekti.

Sürücü hiçbir emir almadan, kendisine nereye gideceği söylenmeden atları hemen dört nala kaldırdı ve kentin sokaklarına daldılar.

Böylesi tuhaf bir karşılama Milady'nin derin düşüncelere dalması için yeterli olmuştu; genç subayın konuşmaya niyeti olmadığını görünce, arabanın bir ucuna kadar çekilip, aklına gelen ihtimalleri tek tek incelemeye başladı.

Ama on beş dakika kadar gidildikten sonra, yolun uzunluğuna şaşırarak nereye gittiklerini anlamak için eğilip dışarı baktı pencereden. Etrafta hiç ev görünmüyordu, ağaçlar birbirlerini kovalayan kara hayaletler gibi gelip geçiyordu.

Milady ürperdi.

"Ama şehirden çıkmışız biz Mösyö" dedi.

Genç subay hiç konuşmadı.

"Nereye gittiğimizi söylemezseniz, yola devam etmem, uyarıyorum sizi Mösyö!"

Bu tehditlere de hiçbir cevap alamadı.

"Ah! Yeter artık ama!" diye bağırdı Milady. "İmdat! İmdat!"

Sesine hiçbir ses karşılık vermedi, araba hızla yoluna devam etti; subay bir heykeli andırıyordu.

Milady kendi yüzüne özgü ve genellikle pek ender etkisiz kalan o müthiş ifadesiyle baktı subaya; karanlıklar içindeki gözlerinde öfkeden kıvılcımlar çakıyordu gözlerinde.

Genç adam hiç telaşlanmadı.

Milady kapıyı açıp atlamak istedi.

"Dikkat edin Madam" dedi genç adam buz gibi bir sesle, "atlarsanız ölürsünüz."

Milady köpürerek tekrar yerine oturdu; subay üzerine doğru eğildi, bu kadar güzel bir yüzün, öfkeden allak bullak olup iğrenç bir hale gelmesine çok şaşırdı. Kurnaz kadın ruhunu böyle açığa vurmasının kendisi için zararlı olduğunu anlamakla gecikmedi; yüzüne daha yumuşak bir ifade vererek yalvarır gibi sordu:

"Allah aşkına, efendim! Söyleyin bana gösterilen bu şiddet kimden geliyor? Sizden mi, hükümetten mi, yoksa bir düşmandan mı?"

"Size karşı hiç şiddet gösterilmedi Madam ve size yapılan muamele İngiltere'ye giren herkese karşı zorunlu olarak uyguladığımız basit bir önlemin sonucudur."

"Peki siz beni tanımıyor musunuz Mösyö?"

"Sizi görme şerefine ilk kez eriştim."

"Şerefiniz üzerine söyleyin, bana karşı hiçbir kininiz yok değil mi?"

"Yemin ederim ki yok."

Genç adam öylesine soğukkanlı hatta tatlı bir sesle konuştu ki, Milady yatıştı.

Nihayet, yaklaşık bir saat süren bir yolculuktan sonra, araba karanlık, ıssız ve koca bir şatoya giden ara yolun sonundaki demir parmaklıklı kapının önünde durdu. Tekerlekler ince kumlar üstünde dönmeye başlayınca Milady kor-

kunç bir uğultu duydu ve bunun kayalıklara çarpıp kırılan dalgaların sesi olduğunu anladı.

Araba iki kapının altından geçti ve kasvetli, kare biçiminde bir avluda durdu. Hemen hemen aynı anda arabanın kapısı açıldı, genç adam çevik bir hareketle atladı ve kolunu Milady'ye uzattı; Milady subayın koluna dayanarak oldukça sakin bir tavırla indi arabadan.

"Anlaşılan" dedi Milady çevresini süzerek ve tatlı bakışlarını genç subaya çevirerek, "ben esirim burada ama uzun sürmeyecek bu, eminim bundan, vicdanım ve kibarlığınız garantisidir bunun Mösyö."

Bu pohpohlayıcı övgülere hiç karşılık vermedi genç subay; kemerinden lostromoların gemilerde kullandıkları türden küçük gümüş bir düdük çıkararak ayrı tonlarda üç kez çaldı. Bir yığın adam gelip, ter içindeki atları çözdüler ve arabayı bir barınağa çektiler.

Daha sonra subay, aynı soğukkanlı nezaketiyle tutsağını içeri davet etti. Milady aynı güleryüzüyle koluna girdi ve birlikte basık, kemerli bir kapıdan geçtiler, yalnızca dip tarafı aydınlatılmış bir tonozun altından sivri köşeli bir taşın çevresinde dönerek yükselen bir merdivene vardılar; masif bir kapının önünde durdular. Subay, cebinden bir anahtar çıkarıp deliğe soktu, kapı gıcırdayarak açıldı ve Milady'ye ayrılan oda gözüktü.

Tutsak, bir bakışta odayı en ince ayrıntılarına kadar gözden geçirdi.

Oda öyle bir tarzda döşenmişti ki bir tutuklu için çok temiz, özgür bir insanın barınması için de çok ağırdı. Bununla birlikte pencerelerdeki demir parmaklıklar ve kapıdaki sürgüler, hapishane görüntüsünün daha ağır basmasına neden oluyordu.

En şiddetli darbeler karşısında yılmak nedir bilmeyen

genç kadın, bir an bütün gücünün kendisini terk ettiğini hissetti; kollarını kavuşturdu, başını öne eğerek bir koltuğa çöktü, her an bir yargıç içeri girip kendisini sorgulamaya başlayacaktı sanki.

Ama eşyalarını ve çantalarını taşıyan iki üç deniz askerinden başka kimse girmedi içeri. Onlar da getirdikleri eşyaları bir köşeye bıraktılar ve hiçbir şey söylemeden çekildiler.

Subay, Milady'nin gözünden kaçırmadığı her zamanki sakinliği içinde en küçük ayrıntılara kadar her şeyi izliyor, tek kelime etmiyor, bütün emirlerini ya düdüğünü çalarak ya da bir el işaretiyle veriyordu.

İnsan neredeyse bu adamla emrindekiler arasında sözlü dilin olmadığına ya da gereksiz olduğuna inanacaktı.

Nihayet kendini daha fazla tutamayan Milady sessizliği bozdu:

"Allah aşkına efendim!" diye bağırdı. "Nedir bütün bunların anlamı? Kararsızlıklarıma bir son verin lütfen; tahmin ettiğim her tehlikeye, kafamın alabileceği her felakete karşı cesaretliyimdir. Neredeyim ve neyim burada? Özgür müyüm, bu parmaklıklar ve bu kapılar nedir? Esir miyim, suçum ne?"

"Burada size tahsis edilen dairedesiniz Madam. Sizi gemiden alıp bu şatoya getirmekle görevlendirildim. Bu emri sanıyorum bir asker titizliğiyle ama aynı zamanda da bir beyefendiye yakışır bir kibarlıkla yerine getirdiğimi sanıyorum. Sizinle ilgili olarak aldığım emir burada son buluyor, bundan sonrası başkasına ait artık."

"Bu başkası kimdir?" diye sordu Milady. "Adını söyleyemez misiniz bana?..."

Bu sırada merdivenlerden mahmuz şıkırtıları duyuldu; birtakım sesler duyulur gibi oldu, sonra kesildi bu sesler ve tek bir insanın ayak sesleri kapıya doğru yaklaştı.

"Bu kişi burada işte Madam" dedi subay kenara çekilerek ve saygıyla karışık bir sadakatle eğilerek.

Aynı anda kapı açıldı, eşikte bir adam gözüktü.

Adamın başında şapka yoktu, kılıcını yanında taşıyor ve ellerindeki bir mendili buruşturup duruyordu.

Milady gölgedeki bu gölgeyi tanır gibi oldu, bir elini koltuğa dayadı ve beklediği şeyle karşılaşmak ister gibi başını öne uzattı.

Yabancı yavaş yavaş ilerledi ve lambanın aydınlattığı çemberin içine doğru ilerledikçe, Milady elinde olmadan geriliyordu.

Ve sonra hiç kuşkusu kalmayınca konuştu:

"Ne! Kardeşim!" diye bağırdı müthiş bir şaşkınlık içinde. "Siz misiniz?"

"Evet, küçük hanım!" diye karşılık verdi Lord Winter, yarı kibar yarı alaycı bir selamla, "ta kendisi."

"Peki ama bu şato?"

"Benim."

"Bu oda?"

"Sizin."

"Sizin tutsağınızım o halde öyle mi?"

"Öyle sayılabilir."

"Ama iğrenç bir güç istismarıdır bu!"

"Büyük sözler etmeyelim; oturalım ve sakin sakin konuşalım, iki kardeşe yakışır bir biçimde."

Sonra kapıya doğru döndü ve genç subayın son emirlerini beklediğini gördü:

"Peki" dedi, "teşekkür ederim; şimdi yalnız bırakın bizi Mösyö Felton."

L

İKİ KARDEŞİN KONUŞMASI

Lord Winter kapıyı kapayıp, yengesinin oturduğu koltuğa doğru bir iskemle çekinceye kadar geçen süre içinde düşüncelere dalan Milady, bütün olasılıkların derinliklerine kadar indi ve gerçekten kimin elinde olduğunu öğrenmeden, önceden tahmin bile edemediği böyle bir durumu kavrayamayacağını anladı. Kayınbiraderini soylu bir insan, dürüst bir avcı, gözüpek bir kumarcı, kadınların yanında girişken biri olarak tanıyordu, ancak entrika konusunda kendisi kadar güçlü bulmuyordu onu. İngiltere'ye geldiğini nereden öğrenmiş olabilirdi? Nasıl yakalamıştı kendisini? Niçin burada kapalı tutuyordu?

Athos Kardinal'le yaptığı görüşmenin birtakım yabancılar tarafından da dinlenildiğini kanıtlayan laflar kaçırmıştı ağzından ama bu kadar çabuk ve cüretli bir karşılık verileceğini de düşünemiyordu doğrusu.

O, daha çok İngiltere'de önceki marifetlerinin ortaya çıkarılmasından korkuyordu. Buckingham, iki elmas taşını kesenin kendisi olduğunu anlamış ve bu ihanetin intikamını almak istemiş olabilirdi ama Buckingham kadınlara karşı asla aşırı sertliğe başvurmaz, özellikle de bu kadının aşırı kıskançlık nedeniyle böyle davrandığını da biliyorsa kesinlikle eyleme geçmezdi.

Bu tahmin daha çok aklına yattı; kendisinden geçmişteki bir olay nedeniyle intikam almak istediklerini sezer gibiydi, gelecekle ilgili tasarıları konusunda bir şeyden kuşkulanmış olamazlardı. Gene de akıllı ve amansız bir düşmanın eline düşmektense kayınbiraderinin eline düşmüş olduğu için mutlu kabul etti kendisini.

"Evet, konuşalım kardeşim" dedi âdeta çevresine neşe saçan bir tavırla. Lord Winter ne kadar önlem almaya çalışırsa

çalışsın, bu sohbetten bir şeyler çıkarmaya kararlıydı, gelecekteki tutumunu belirlemek için biraz bilgilenmeye ihtiyacı vardı.

"Demek Paris'te bana sık sık söylediğiniz gibi bir daha Büyük Britanya'ya adımınızı atmamaya kararlı olmanıza rağmen, gene de döndünüz İngiltere'ye öyle mi?" dedi Lord Winter.

Milady bir soruya başka bir soruyla cevap verdi.

"Her şeyden önce, yalnız gelişimi değil ama geleceğim günü, saati ve gemiden ineceğim limanı bile öğrenecek kadar nasıl sıkı izlettiniz beni? Bunu söyler misiniz bana?"

Lord Winter, yengesi uyguladığına göre, iyidir, diye düşündüğü aynı taktiği kullanmakta bir sakınca görmedi.

"İyi güzel sevgili kardeşim de, İngiltere'ye niçin geldiğinizi söyleyin bana bakalım?"

"Sizi görmeye geldim tabii ki" diye karşılık veren Milady, bu sözleriyle kayınbiraderinin zihninde d'Artagnan'ın mektubu üzerine doğan şüphelerin nasıl daha da kuvvetlendiğini hiç fark etmedi; o yalnızca bir yalanla kayınbiraderinin teveccühünü kazanmak istemişti.

"Beni görmek öyle mi?" dedi Lord Winter sinsice.

"Kesinlikle sizi görmek! Ne var bunda şaşıracak?"

"İngiltere'ye gelirken beni görmekten başka bir amacınız yok muydu?"

"Hayır."

"Yani, yalnızca beni görmek için Manş'ı geçme zahmetine katlandınız öyle mi?"

"Yalnızca sizin için."

"Pes! Ne şefkat bu böyle kardeşim!"

"Ben sizin en yakınınız değil miyim?" diye sordu Milady dokunaklı bir saflıkla.

"Ve tek varisim değil mi?" dedi Lord Winter, gözlerini Milady'ye dikerek.

Kendisine hâkim olma konusunda olağanüstü yeteneklı olmasına rağmen Milady ürperdi ve Lord Winter de, son sözlerini söylerken elini kardeşinin omzuna koymuş olduğundan fark etti bu durumu.

Gerçekten de ağır ve doğrudan bir darbeydi bu. Milady'nin ilk aklına gelen şey Ketty'nin kendisine ihanet etmiş olmasıydı. İhtiyatsızca hizmetkârının önünde ettiği sözlerin Baron'a yetiştirilmiş olabileceğini düşündü. Ayrıca kayınbiraderinin hayatını bağışladığında d'Artagnan'ın yanında öfkeli ve patavatsız çıkışını hatırladı.

"Anlayamıyorum Milord" dedi vakit kazanmak ve muhatabını konuşturmak için. "Ne demek istiyorsunuz? Bir şeyler mi gizli yoksa sözlerinizin altında?"

"Aman Allahım! Hayır" dedi Lord Winter belirgin bir saflıkla; "beni görmeyi arzu ediyorsunuz ve İngiltere'ye geliyorsunuz. Ben de bu arzudan haberdar oluyorum ya da daha doğrusu böyle bir arzu içinde olacağınızdan kuşkulanıyorum ve sizi geceyarısı bir limana varmanın sıkıntılarından, karaya çıkmanın yorgunluklarından kurtarmak için subaylarımdan birini karşılamaya gönderiyorum. Emirlerine bir araba veriyorum ve sizi buraya, şatoya getiriyor, yöneticisi olduğum ve her gün uğradığım yere. Karşılıklı görüşme isteğimizin yerine gelmesi için de size bir oda hazırlatıyorum. Benim bu söylediklerimde, sizin bana söylemiş olduklarınızdan daha şaşırtıcı ne var?"

"Hayır, benim şaşırtıcı bulduğum, sizin benim gelişimden haberli olmanız."

"Çok basit bu sevgili kardeşim; gemi kaptanının limana girerken giriş izni almak için yolcu ve mürettebat listesini bir

sandalla karaya gönderdiğini görmediniz mi? Ben liman komutanıyım; listeleri bana getirdiler, adınızı gördüm. İçimden gelen bir ses, sizin şimdi ağzınızla onayladığınız şeyi söyledi bana; yani bu mevsimde tehlikelerle dolu ya da en azından son derece yorucu bir denize hangi amaçla açıldığınızı anlattı. Bunun üzerine teknemi gönderdim sizi karşılaması için. Sonrasını biliyorsunuz zaten."

Milady, Lord Winter'in yalan söylediğini anladı ve korkusu daha da arttı.

"Kardeşim" diye sürdürdü konuşmasını, "gece geldiğimde, dalgakıranda gördüğüm, Buckingham değil miydi?"

"Ta kendisiydi! Ah! Onu görmeniz sizi sarstı, biliyorum" dedi Lord Winter, "yakın ilgi duyulan bir ülkeden geliyorsunuz. Fransa'ya karşı kullanmak amacıyla hazırlattığı silahlar, yakın dostunuz Kardinal hazretlerinin kafasını kurcalıyordur herhalde."

"Dostum Kardinal mi?" diye bağırdı, Lord Winter'ın öteki konularda olduğu gibi bu konuda da her şeyden haberli olduğunu hemen fark eden Milady.

"Dostunuz değil mi yoksa?" dedi kayıtsız bir tavırla Baron. "Ah! pardon, ben öyle sanıyordum; neyse Milady, Dük konusuna gene döneriz sonra, sohbetimizin duygulu havasından kopmayalım şimdi. Beni görmek için geldiğinizi söylüyordunuz değil mi?"

"Evet."

"Peki, ben de size dilediğiniz gibi hizmet edileceğini ve her gün görüşeceğimizi söyledim."

"Hep burada mı kalmak zorundayım?" diye sordu Milady biraz korkuyla.

"Beğenmediniz mi yoksa kaldığınız yeri kardeşim? Bir eksiğiniz varsa söyleyin, hemen yerine getireceğim isteğinizi."

"Hizmetçilerim, uşaklarım yok ama."

"Hepsi olacak, Madam; bana ilk eşinizin evinizi nasıl kurduğunu anlatın, sizin yalnızca kayınbiraderiniz olmama rağmen aynısını yapayım size."

"İlk eşim mi?" diye bağırdı Milady, Lord Winter'a dehşet dolu gözlerle bakarak.

"Evet, Fransız olan eşiniz; kardeşimden söz etmiyorum. Ayrıca onu unuttuysanız, henüz hayatta olduğundan, ona mektup yazabilirim ve bu konuda bilgi verebilir o da bize."

Milady'nin alnını soğuk terler bastı.

"Alay ediyorsunuz" dedi, boğuk bir sesle.

"Öyle bir halim var mı?" diye sordu Baron yerinden kalkıp bir adım geri atarak.

"Daha doğrusu aşağılıyorsunuz beni" diye sürdürdü konuşmasını, kasılan elleriyle koltuğun iki kenarından destek alıp doğrularak.

"Ben mi sizi aşağılayacak mışım?" dedi Lord Winter küçümseyici bir tavırla. "Gerçekten inanıyor musunuz böyle bir şeye?"

"Gerçekten Mösyö" dedi Milady, "ya sarhoşsunuz ya da saçmalıyorsunuz; çıkın ve bir kadın gönderin bana!"

"Kadınlar çok boşboğaz olur kardeşim! Size ben hizmet edemez miyim? Bütün sırlar aile içinde kalır böylece."

"Küstah!" diye bağırdı Milady ve yakından fırlayan bir ok gibi, soğukkanlı bir halde duran ama bir eli de kılıcının kabzasında olan Lord'un üstüne atıldı.

"Yavaş olun bakalım!" dedi, "adam öldürmek gibi bir alışkanlığınız olduğunu biliyorum ama kendimi korurum ben, haberiniz olsun, size karşı da savunurum kendimi."

"Haklısınız" dedi Milady, "bana göre siz bir kadına bile el kaldıracak kadar alçaksınız."

"Olabilir, doğrudur belki ama mazeretim var. Sanıyorum size ilk el kaldıran erkek ben olmayacağım."

Ve Baron, bunları söylerken, eliyle hafifçe dokunduğu kadının sol omzunu işaret etti.

Milady boğuk kükremeyi andırır bir inilti çıkardı ve odanın köşesine kadar geriledi, avının üstüne hızla atılmak için güç kazanmak amacıyla geri geri giden bir panteri andırıyordu.

"Ah! İstediğiniz kadar kükreyin bakalım" diye bağırdı Lord Winter, "ama sokmaya kalkışmayın sakın, çünkü haberiniz olsun, siz zararlı çıkarsınız. Burada miras işlerini önceden düzenleyen vekilharçlar yok; tutsak tuttuğum güzel genç kadın uğruna benimle dalaşacak gezgin şövalyeler de yok ama öyle yargıçlar var ki, ağabeyim Lord Winter'ın yatağına girmek için iki eşli olduğunu saklayan utanmaz kadınlardan hesap sorarlar ve size haber vereyim ki sizi cellada gönderip her iki omzunuzu da aynı duruma getirmekten hiç çekinmezler."

Milady'nin gözleri öyle kıvılcımlar saçıyordu ki Lord Winter erkek olmasına ve silahsız bir kadının karşısında silahlı olarak bulunmasına rağmen korkunun soğuk elinin ruhunu sardığını hissetti; gene de, artan bir hiddetle sürdürdü konuşmasını:

"Evet sizin ağabeyimin mirasına konduktan sonra benim mirasıma da konmak istemenizi çok iyi anlıyorum. Yalnız şunu iyi bilin, beni öldürebilirsiniz ya da öldürtebilirsiniz ama ben gerekli bütün önlemleri aldım. Sahip olduğum servetten bir kuruş geçmeyecek sizin elinize. Siz zaten zengin değil misiniz? Yaklaşık bir milyonluk bir servetiniz var. İçinizde kötülük yapmak için doğal bir eğilim yoksa eğer şu uğursuz yolunuzdan vazgeçemez misiniz? Ağabeyimin hatırasına saygılı olmasaydım, sizi çoktan zindanlarda çürütür ya da Tyburn'de aç gemicilerin arzularını tatmin etmeye gönderirdim. Ben susacağım ama siz de hiç ses çıkarmadan bir tutsak gibi yaşamayı kabul edeceksiniz. On beş yirmi güne kadar orduyla La Rochel-

le'e gidiyorum; ancak hareketimden önce bir gemi gelip alacak sizi ve güneydeki sömürgelerden birine gidişinizi gözlerimle göreceğim. Rahat olun, İngiltere'ye ya da Avrupa'ya dönmeye kalkışırsanız, bir kurşunla beyninizi dağıtacak birini bulmayı da ihmal etmeyeceğim."

Milady alev alev yanan gözlerini daha da büyüten bir dikkatle izliyordu bu sözleri.

"Evet, şimdilik şatoda kalacaksınız" diye sürdürdü konuşmasını Lord Winter. "Şatonun duvarları kalın, kapıları sağlam, demir parmaklıkları da dayanıklıdır; pencerenizden aşağısı uçurum şeklinde denize iner. Adamlarım, hayatta da ölümde de bana sadık kalacaklarına dair yemin etmiş insanlardır; bu odayı ve avluya çıkan bütün yolları denetlerler, avluya kadar gidebilseniz bile daha sonra üç demir parmaklığı daha aşmanız gerekecektir. Verdiğim emir kesindir; bir adım, bir hareket, kaçmayla ilgili bir söz, ateş edilecektir üstünüze derhal. Sizi burada öldürecek olurlarsa, İngiliz adliyesi, kendilerini bir dertten kurtardığım için minnettar kalacaktır bize. Ooo, bakıyorum yüz hatlarınız durulmaya başladı, gene bir güven duygusu kazanmış olduğunuz anlaşılıyor yüzünüzden. İçinizden, 'Nasıl olsa, önümde daha on beş yirmi gün var! Yaratıcı bir zekâya sahibim ben, bir fikir gelir aklıma; ben de zebaniler gibi düşünür, bir iki kurban bulurum. On beş gün burada olmayacak bu adam' diyorsunuz. Hah ha! 'Deneyin bakalım bir!' diyorsunuz."

Düşüncelerinin okunduğunu gören Milady yüzüne sıkıntıdan başka anlamlar taşıyan bir ifade verebilecek duyguları bastırmak için sivri tırnaklarını etine batırdı.

Lord Winter şöyle devam etti:

"Yokluğumda burayı yöneten subayı gördünüz, tanıyorsunuz onu, emirleri nasıl yerine getirdiğini anlamışsınızdır; Portsmouth'tan buraya kadar süren yolculuk sırasında sanırım ağzından laf almaya çalışmışsınızdır. Ne düşünüyorsunuz? An-

cak taştan bir heykel bu kadar sessiz ve katı olabilir değil mi? Bugüne kadar pek çok erkeği baştan çıkarmaya çalıştınız ve ne yazık ki başarılı da oldunuz bunda; bir de bu adamı baştan çıkarmaya çalışın bakalım, bunu da becerebilirseniz, şeytanın ta kendisi olduğunuza hükmedeceğim."

Kapıya doğru gitti ve birden açtı kapıyı.

"Mösyö Felton'u çağırsınlar" dedi. "Biraz daha bekleyin, ona emanet edeceğim sizi."

İki insan arasında tuhaf bir sessizlik oldu; bu sırada ağır, düzenli ve gittikçe yaklaşan ayak sesleri işitildi. Loş koridorda bir insan gölgesi belirdi ve daha önce tanışmış olduğumuz genç teğmen kapıda durdu, Baron'un emirlerini bekliyordu.

"Girin, sevgili John" dedi Lord Winter, "girin ve kapıyı kapayın."

Genç subay içeri girdi.

"Şimdi" dedi Baron, "bu kadına bakın: Genç, güzel, her türlü çekiciliğe sahip bir kadındır ve işte bu kadın, yirmi beş yaşında, mahkemelerimizin arşivlerinde ancak bir yılda okunabilecek kadar çok suç işlemiştir. Sesi, kendisinden yanadır, güzelliğini kurbanlarını tuzağa düşürmek için kullanır, bedeninin de vadettiği şeylerin karşılığını hakkıyla verdiğini kabul etmemiz gerekir; sizi baştan çıkarmaya çalışacak, hatta belki de öldürmek isteyecektir. Ben sizi sefaletten kurtardım Felton, teğmen yaptım sizi, bir kez hayatınızı kurtardım, hatırlarsınız her halde; ben sizin yalnız koruyucunuz değil, aynı zamanda da dostunuzum, yalnız iyilik yapan biri değilim, babanızım aynı zamanda. Bu kadın hayatıma kastetmek için İngiltere'ye geldi, şimdi ellerimde bu yılan, sizi çağırttım buraya ve şöyle diyorum: Dostum Felton, John, çocuğum, beni ve özellikle de kendini bu kadından koru; hak ettiği cezayı çekmesi için kendi selametin üzerine yemin et! John Felton, sözüne güveniyorum, John Felton, asaletine güveniyorum senin."

"Milord" dedi genç subay, gözlerini yüreğindeki bulabildiği tüm kinle doldurarak, "Milord, yemin ederim, her şey, istediğiniz gibi olacaktır."

Milady kaderine razı olmuş bir kurban gibi bu bakışı da sineye çekti: Güzel yüzüne hâkim olan tatlı ve boyun eğmiş ifade olağanüstüydü. Lord Winter bile biraz önce üstüne atlamaya hazırlanan panteri tanımakta güçlük çekti.

"Bu odadan kesinlikle çıkmayacak, anlıyor musunuz John" diye sürdürdü konuşmasını Baron. "Kimseyle konuşmayacak, yalnız sizinle konuşacak, tabii siz ona bu şerefi bahşedecek olursanız."

"Bu kadarı yeterli Milord, yemin ettim."

"Ve şimdi Madam, Tanrı'yla barışmaya bakın, çünkü insanlar tarafından yargılanmanız bitti."

Milady bu acımasız yargı karşısında ezilmişçesine başını yere eğdi. Lord Winter, Felton'a bir işaret çakıp dışarı çıktı; Felton da peşinden çıkıp kapıyı kapattı.

Biraz sonra koridorda belinde baltası, elinde filintasıyla nöbet tutan bir deniz askerinin gürültülü ayak sesleri işitildi.

Milady birkaç dakika aynı konumda öyle kalakaldı çünkü anahtar deliğinden gözetlenebileceğini düşündü; sonra yavaş yavaş müthiş bir tehdit ve meydan okuma havasına bürünmüş kafasını kaldırdı, kapıyı dinlemeye koştu, pencereden baktı ve geniş bir koltuğa gömülerek düşüncelere bıraktı kendini.

LI

SUBAY

Bu arada Kardinal, İngiltere'den haber bekliyordu ama insanın tepesini attıran ve tehdit dolu söylentilerden başka bir şey gelmiyordu kulağına.

La Rochelle sarılmıştı, alınan önlemler ve özellikle de kuşatılan kente hiçbir geminin yanaşmasına fırsat tanımayacak bent sayesinde başarı çok yakın görünmesine rağmen sefer uzayabilirdi; oysa bu Kral'ın askerleri için alçaltıcı bir durum, Kardinal hazretleri için de büyük bir sıkıntı oluyordu. Kardinal, XIII. Louis ile Anne d'Autriche'in aralarını açmayı, Angoulême Dükü'yle araları açılan Bassompierre'i de Kral'a sevdirmeyi başarmıştı ama yeterli değildi bu.

Kuşatmayı başlatan Dük ise bitirme işini Kardinal'e havale etmişti.

Belediye Başkanı'nın inanılmaz direnişine rağmen kentte, teslim olmak için ayaklanmaya benzer bir hareket başlamıştı. Belediye Başkanı bazı ayaklanmacıları astırmıştı. İdamlar yanlış düşünen kafaları ıslah etmiş, herkes açlıktan ölmeye razı olmuştu. Üstelik açlıktan ölme, idam sehpasındaki ölüm kadar kesin değildi ve çok daha yavaş geliyordu onlara göre.

Öte yandan kenti kuşatanlar zaman zaman La Rochelle'lilerin Buckingham'a yolladıkları habercileri ya da Buckingham'ın La Rochelle'lilere yolladıkları casusları yakalıyorlardı. Her iki durumda da çok çabuk görülüyordu dava. Kardinal hazretlerinin ağzından tek bir sözcük çıkıyordu. Asın! Kral da çağrılıyordu idamlara. Kral tembel tembel geliyor ve idamları seyretmek için en iyi yere oturuyordu. İdamlar onun için her zaman biraz dinlendirici oluyordu ve kuşatmayı daha sabırla karşılaması için yararlı oluyordu ama gene de genelde çok fazla sıkılmasına engel olamıyordu ve sürekli Paris'e dönmekten söz ediyordu; öyle ki haberci ve casus yakalanmayınca, Kardinal hazretleri hayal gücünün zenginliğine rağmen çok zor durumda hissediyordu kendisini.

Gene de zaman ilerliyordu ve La Rochelle'liler teslim olmuyordu; yakalanan son casusun üstünde bir mektup bulunmuştu. Mektupta Buckingham'a kentin dayanma gücünün son

noktasına geldiği bildiriliyordu ama "On beş güne kadar yardım göndermezseniz teslim olacağız" yerine yalnızca "On beş güne kadar yardım gelmezse, yardım geldiğinde hepimiz ölmüş olacağız" gibi bir ifade kullanılmıştı.

Demek ki La Rochelle'liler bütün umutlarını Buckingham'a bağlamışlardı, Buckingham, bir Mesih'ti onlar için. Günün birinde Buckingham'a güvenmenin artık kesinlikle gereksiz olduğunu anlarlarsa, umutlarıyla birlikte cesaretlerini de yitirecekleri kesinlikle belliydi.

Dolayısıyla Kardinal, İngiltere'den Buckingham'ın gelmeyeceği haberinin bir an önce ulaşmasını büyük bir sabırsızlık içinde bekliyordu.

Kenti bir saldırıyla ele geçirme fikri Kral'ın huzurunda tartışılmış ve her seferinde de reddedilmişti; her şeyden önce La Rochelle alınması çok zor bir kentti. Ayrıca Kardinal ne söylerse söylesin, Fransızlar'la Fransızlar'ın çarpışacakları bu bölgede kan tiksintisi yaygınlaştığı takdirde, şimdiye kadar izlediği siyasette altmış yıllık bir gerilemeye neden olacağının kesinlikle farkındaydı. Çünkü Kardinal o dönemde, şimdi ilerici denen biri gibi biliniyordu. Gerçekten de 1628'deki La Rochelle kuşatmasında, çatışmalarda öldürülen üç dört bin Huguenot'nun sonu 1572'deki Saint-Barthélemy katliamına çok benziyordu. Ayrıca iyi bir Katolik olan Kral başvurulacak bu son çareye hiç karşı çıkmıyordu ama bu çare kuşatmaya katılan komutanların şu görüşüne çarpıp kalıyordu sürekli olarak: La Rochelle'i almanın tek yolu, kenti açlığa mahkûm etmektir.

Kardinal de İngiltere'ye gönderdiği müthiş habercinin, içinde uyandırdığı kuruntuları bir türlü atamıyordu kafasından; çünkü bazen yılana bazen de aslana benzeyen bu kadının tuhaf birisi olduğunu o da anlamıştı. İhanet mi etmişti kendine acaba? Öldürülmüş müydü yoksa? Onu çok iyi tanıdığından, kendisi için de çalışsa, başkası hesabına da çalışsa çok önemli

bir şey olmadan böyle hareketsiz ve sessiz kalmayacağını çok iyi biliyordu; Milady'ye kim ve ne engel olmuştu o halde? Bir türlü kestiremediği buydu işte.

Bir yandan da haklı olarak güveniyordu Milady'ye; bu kadının geçmişinde, ancak kırmızı Kardinallik pelerininin muhafaza edebileceği müthiş şeyler saklı olduğunu tahmin etmişti. Genç kadının şu ya da bu nedenle koruyucusuna bağlı kalacağını, karşı karşıya olduğu büyük tehlikeden ancak Kardinali'nin koruyucu kanatları sayesinde sakınabileceğini anladığını hissetmişti.

Bunun üzerine Kardinal tek başına savaşmaya ve dışardan gelebilecek yardımı mutlu bir rastlantı olarak değerlendirmeye karar verdi. La Rochelle'i aç bırakacak ünlü bendin yapımına devam etti. Bu arada çektiği sıkıntılara rağmen sayısız kahramanlıklar da yaratmayı başaran kente bir göz attı. Kendi nasıl Robespierre'in selefi ise, siyasi alandaki selefi XI. Louis'yi hatırlayarak Tristan'ın şu özdeyişi aklına geldi: "Böl ve yönet."

IV. Henri Paris'i kuşattığı zaman surlardan ekmek ve yiyecek attırmıştı. Kardinal de La Rochelle'lilere, liderlerinin tutumunun ne kadar haksız, bencil ve barbarca olduğunu anlatan pusulalar attırıyordu. Liderlerin elinde fazlasıyla buğday vardı ama halkla paylaşmaya yanaşmıyorlardı bu buğdayı, onlar da şu görüşü benimsemişlerdi: Kadınların, çocukların ve yaşlıların ölmeleri hiç de önemli değildi, kenti savunanlar güçlü ve sağlıklı olsunlar, bu yeterliydi. Şimdiye kadar inançlarına duydukları bağlılıktan ya da liderlerine karşı çıkmaya cesaret edemediklerinden bu düşünceyi benimsemek zorunda kalmıştı halk ama şimdi laf zamanı değil eylem zamanıydı. Atılan bildiriler de halkı uyandırmıştı. Kenti savunan askerler açlık ve yokluktan ölen kadınların, çocukların ve yaşlıların, kendi öz evlatları, eşleri, ana babaları olduğunu hatırlamışlardı. Birlikte karar verebilmek için aynı düzeye inmek, herkesin ortak sefalete mahkûm edilmesi çok daha adaletliydi.

Atılan bildiriler, bu işi düşünenlerin beklediği sonucu yaratmakta gecikmemiş ve kent halkının çoğunluğu Kral'ın ordusuyla özel görüşmelere başlamıştı bile.

Ama Kardinal, buluşunun meyvelerini toplamaya başlayacağını sandığı bir anda Bassompierre, Schomberg ve Angoulême Dükü'nün sıkı denetimine, onların da Kardinal tarafından gözetlenmesine rağmen, Krallık ordusu hatlarını aşmayı başaran bir La Rochelle'li, kente girip, sekiz güne kadar güçlü bir donanmanın Portsmouth'dan hareket edip denize açılacağını haber verdi. Öte yandan Buckingham da, Belediye Başkanı'na, Fransa'ya karşı Büyük İttifak'ın ilan edilmesinin çok yakın olduğunu, İngiliz, İmparatorluk ve İspanyol ordularının İmparatorluk topraklarına saldırıp istila hareketi başlatacaklarını bildirdi. Mektup bütün kentte okundu, kopyaları sokak köşelerine yapıştırıldı; bunun üzerine görüşmelere başlayanlar bile karşı tarafla ilişkilerini kestiler, büyük gürültüyle ilan edilen yardımı beklemeye karar verdiler.

Bu beklenmedik durum Richelieu'nün başlangıçtaki kuşkularının yeniden doğmasına neden oldu ve bakışlarını ister istemez gene denizin öte yanına çevirdi.

Bu arada tek ve gerçek liderinin endişelerinden habersiz Kraliyet ordusu zevkli bir yaşam sürmekteydi. Kışlada ne yiyecek ne de para sıkıntısı vardı. Bütün birlikler cüretkârlıkta ve eğlencede birbirleriyle yarışıyordu âdeta. Casus yakalamak ve yakaladıkları casusları asmak, bentte ya da denizde tehlikeli keşif gezilerine çıkmak, çeşitli çılgınlıklar tasarlamak, bunları pervasızca uygulamak... bitmek bilmeyen uzun günlerin daha çabuk geçmesini sağlayan eğlencelerin başta gelenleri bunlardı. Aslında günler yalnız açlıktan ve endişeden kıvranan La Rochelle'liler için değil, kendilerini kapana kıstırmış Kardinal için de bitmek bilmiyordu.

Kardinal, ordunun en küçük rütbeli erlerinden biri gibi, her zamanki alışkanlığı ile atla dolaşırken, çalışmaları dalgın

gözlerle seyrediyor, işlerin istediği gibi hızlı ilerlemediğini görüyor, Fransa'nın dört bir yanından getirttiği ve emrinde çalışan mühendislerin yönettiği çalışmaları izlerken Tréville'in birliğinden bir silahşöre rastladığında, yanına sokuluyor ve tuhaf bir biçimde bakarak, onun dört arkadaştan biri olmadığını anlayınca keskin bakışları ve engin düşünceleri başka taraflara çevriliyordu.

Gene müthiş sıkıntılı olduğu günlerden birinde, kentle yapılan görüşmelerden umudunu kesmeye başladığı, İngiltere'den bir türlü haber alamadığından da iyice umutsuzluğa düştüğü günlerden birinde, Kardinal şöyle bir dolaşmak amacıyla dışarı çıkmış ve yanına da yalnızca Cahusac ve La Houdiniêre'i almıştı. At üstünde kumsal boyunca ilerliyor, düşlerinin sonsuzluğuyla Okyanus'un sonsuzluğunu birbirine karıştırıyordu. Tırıs giden atıyla bir tepeye vardı ve birden bir engelin ardında, kumlara uzanmış, bu mevsimde pek ender rastlanan güneşte ısınmaya çalışan ve çevreleri boş şişelerle dolu yedi kişi gördü. Bunlardan dördü bizim silahşörlerdi. İçlerinden birine gelen çok önemli bir mektubu okumaya hazırlanıyorlardı. Mektup o kadar önemliydi ki bir davulun üstündeki iskambil kâğıtlarını ve zarları bile unutmuşlardı.

Öteki üçü de kocaman bir Collioure şarabı damacanasını açmaya çalışıyordu; bu soylu beylerin uşaklarıydı bunlar.

Daha önce söylediğimiz gibi Kardinal'in keyfi hiç yerinde değildi o gün. İnsan böyle bir durumda olunca da başkalarının keyifli durumuna hiç tahammül edemez. Ayrıca tuhaf bir düşünce vardı kafasında: Onun üzüntülerine neden olan şeylerin başkalarını neşelendirdiğini sanıyordu. La Houdiniêre ve Cahusac'a beklemelerini işaret edip, atından indi, kuşkulandığı bu neşeli insanların çok ilginç şeyler konuştuklarını düşünerek ve kumsalın da ayak seslerini bastırmasından yararlanıp, önündeki bir engeli kendisine siper almak, konuşulanları duyabilmek, bir şeyler öğrenmek istedi. Engele on adım kalmıştı ki Gaskonyalı silahşörü tanıdı ve diğer üçü-

nün de sürekli birlikte olduklarını anladı: Athos, Porthos ve Aramis.

Bu keşfinden sonra konuşulanları anlama isteğinin daha da arttığını tahmin edersiniz herhalde. Kardinal tuhaf tuhaf bakmaya başladı, kedi gibi sinsi sinsi yürüyerek engele doğru ilerledi, ancak daha belirsiz ve hiç olumlu şeyler ifade etmeyen heceler duymaya başlamıştı ki tiz ve kısa bir ses yerinden sıçrattı onu; silahşörlerin de dikkatini çekti bu ses aynı anda.

"Subay!" diye bağırdı Grimaud.

"Konuşuyorsunuz ha!" dedi dirseğinin üstünde doğrulup öfkeli bakışlarla uşağını süzen Athos.

Grimaud tek kelime daha etmedi ve parmağıyla engeli göstererek Kardinal ve beraberindekileri haber verdi.

Dört silahşör bir anda ayağa fırladılar ve saygıyla selam verdiler.

Kardinal öfkeli gözüküyordu.

"Silahşörler iyice sermişler işi anlaşılan!" dedi. "İngilizler karadan mı geliyor yoksa silahşörler kendilerini yüksek rütbeli subaylar gibi mi görüyorlar artık?"

"Monsenyör" diye karşılık verdi Athos, genel şaşkınlık içindeydi, yalnızca o her zamanki sakinliğini ve soğukkanlılığını kaybetmemişti, "Monsenyör, silahşörler görevli olmadıklarında ya da görevleri bittiğinde ya içerler ya da zar atarlar; uşaklarının gözünde de gerçekten yüksek rütbeli subaylardır."

"Uşaklar!" diye homurdandı Kardinal. "Çevreden biri geçince haber vermesi için görevlendirilmiş uşaklara uşak değil nöbetçi denir."

"Kardinal hazretleri, böyle bir önlem almamış olsaydık, kendilerine saygılarımızı sunmaya fırsat bulamadan geçip gitmiş olacaklardı, her halde fark etmişlerdir bunu. Dördümüzü bir araya getirdikleri için kendilerine teşekkür etme fırsatı da

bulamayacaktık. D'Artagnan" diye sürdürdü konuşmasını Athos, "siz de biraz önce Kardinal hazretlerine minnet ve şükranlarınızı sunma fırsatı bulamadığınızı söylüyordunuz; işte fırsat size, yararlanın!"

Athos bu sözleri tehlike anlarında bile sarsılmayan soğukkanlılığıyla söylemişti; bu aşırı nezaketi bazen onu bu dünyaya Kral olarak gelmişlerden daha çok Kral yapıyordu.

D'Artagnan yaklaştı ve teşekkür etmek amacıyla birkaç sözcük kekeledi ama Kardinal'in karanlık bakışlarıyla hemen susmak zorunda kaldı.

"Hiç önemi yok beyler!" dedi Athos'un yaptığı çıkışı dikkate almadığını göstermek istercesine Kardinal. "Hiç önemi yok! Ben ayrıcalıklı birlikte hizmet veriyorlar diye, rütbesiz askerlerin böyle büyük senyörler gibi davranmalarını hoş göremem, disiplin herkes için neyse, onlar için de odur."

Athos, Kardinal'in sözlerini tamamlamasını bekledi, sonra da düşüncesini paylaştığını belli eder gibi eğilerek karşılık verdi:

"Monsenyör, sanıyorum ki biz disiplinden hiç kopmadık. Şu an görevli değiliz ve görevde olmadığımızdan da boş vaktimizi istediğimiz gibi geçirebileceğimizi umuyorduk. Ancak Kardinal hazretlerinin bir emirleri olursa, bu emri yerine getirmekle mutlu oluruz. Ayrıca Monsenyör fark etmişlerdir ki" diye kaşlarını çatarak sürdürdü konuşmasını Athos çünkü böyle sorguya çekilmek ve eleştirilmek sabrını taşırmaya başlıyordu, "ilk toplan borusunda hazır olmak için silahlarımız da yanımızda."

Ve üzerinde oyun kâğıtlarıyla zarların bulunduğu davulun yanında çatılmış tüfekleri gösterdi.

"Ayrıca Kardinal hazretleri emin olmalıdırlar ki" diye ekledi d'Artagnan, "yanında bu kadar az insanla dolaşanın kendileri olduğunu önceden fark etmiş olsaydık, karşılamak için anında koşardık huzurlarına."

Kardinal bıyıklarını ve biraz da dudaklarını kemiriyordu.

"Böyle dördünüz bir arada, silahlı ve arkanızda uşaklarınızla neye benzediğinizi biliyor musunuz?" dedi Kardinal, "Dört fesatçıya!"

"Ah! bunda haklısınız Monsenyör" dedi Athos, "ancak Kardinal hazretlerinin geçen sabah görmüş oldukları gibi biz yalnız La Rochelle'lilere karşı fesat çeviriyoruz."

"Eh! Sizler aynı zamanda iyi siyasetçisiniz" dedi Kardinal kaşlarını çatarak, "biraz önce okuduğunuz ve ben gelince sakladığınız mektup gibi aklınızdan geçenleri de okumak mümkün olsaydı, gizli kalmış birçok şeyin sırrını anlamak mümkün olabilirdi belki."

Athos kıpkırmızı kesildi ve Kardinal hazretlerine doğru bir adım attı.

"Siz galiba gerçekten kuşkulanıyorsunuz bizden Monsenyör ve biz burada gerçekten sorgulanıyoruz; eğer böyleyse Kardinal hazretleri lütfen açıklasınlar durumu da ne yapacağımıza karar verelim biz de."

"Bu bir sorgulama olsaydı Mösyö Athos" diye karşılık verdi Kardinal, "sorgulananlar da böyle cevap verirdi."

"Biz de Monsenyör, Kardinal hazretlerinin sormasını istiyoruz; cevap vermeye hazırız."

"Okuduğunuz ve sakladığınız bu mektup neydi Mösyö Aramis?"

"Bir kadından geliyordu bu mektup Monsenyör."

"Evet, anlıyorum" dedi Kardinal, "bu tür mektuplar söz konusu olduğunda ağzını sıkı tutmalı insan ama böyle bir mektup pekâlâ günah çıkaran bir papaza gösterilebilir; benim de kilise mensubu olduğumu biliyorsunuz her halde."

"Monsenyör" dedi Athos sakin bir tavırla, böyle bir

cevap verirken kellesini ortaya koyduğundan korkunç bir sükûnetti bu, "mektup bir kadından geliyor ama altındaki imza ne Marion de Lorme'a ne de Madam d'Aiguillon'a ait."

Kardinal'in yüzü ölü yüzü gibi sarardı, gözlerinde şimşekler çaktı; Cahusac ve La Houdinière'e emir verecekmiş gibi birden geri döndü. Athos fark etti bu hareketi, o da tüfeklere doğru bir adım attı; kolay kolay tutuklanmaya razı olmayacak herkes gibi üç arkadaşı da gözlerini tüfeklere dikmişti. Üçüncü olarak da Kardinal aklına getirdi tüfekleri; silahşörler uşaklarıyla birlikte yedi kişiydiler, aniden çıkabilecek bir çatışmanın eşit şartlarda geçmeyeceği ve dört arkadaşın gerçekten komplo kurdukları düşüncesine vardı, her zaman yaptığı gibi ani bir dönüşle öfkesini bastırıp gülümsedi.

"Haydi, haydi!" dedi, "siz yaman delikanlılarsınız, gündüzleri gururlu, geceleri sadık birer yiğitsiniz. İnsan başkalarına bile bu kadar iyi göz kulak olduktan sonra, kendisine de göz kulak olmasında ne kötülük olabilir ki? Baylar, Kırmızı Güvercinlik'e gittiğim gece bana eşlik etmenizi unutmadım. Bugün de gideceğim yolda bir tehlike olsa benimle birlikte gelmenizi isterdim ama böyle bir şey olmadığına göre olduğunuz yerde kalabilirsiniz, şişeleri boşaltın, eğlenmeye ve mektubunuzu okumaya devam edin. Allahaısmarladık beyler."

Cahusac'ın getirdiği atına binerken selamladı onları ve uzaklaştı.

Ayakta ve hareketsiz kalan dört genç, Kardinal gözden kaybolduncaya kadar hiç konuşmadan öyle beklediler.

Sonra birbirlerine baktılar.

Tümünün de yüz hatları gerilmişti, çünkü Kardinal kendilerine dostça veda etmesine rağmen çok iyi biliyorlardı ki yüreği kin ve nefret doluydu onlara karşı.

Yalnız Athos güçlü olduğunu gösteren küçümseyici bir tavır içinde gülüyordu. Kardinal göremeyeceği ve duyamayacağı kadar uzaklaşınca şöyle dedi Porthos:

"Grimaud çok geç kaldı haber vermekte!" İçindeki öfkeyi birilerine kusmak istiyordu.

Grimaud özür dilemek için ağzını açmaya hazırlanıyordu. Athos parmağını kaldırdı ve Grimaud sustu.

"Mektubu verecek miydiniz Aramis?" diye sordu d'Artagnan.

"Ben" dedi Aramis, tatlı sesiyle, "kararımı vermiştim, mektubu görmek için ısrarcı olsaydı, bir elimle ona kâğıdı uzatacak öbür elimle de kılıcımı bedenine saplayacaktım."

"Tahmin etmiştim" dedi Athos, "zaten ben de bunun için onunla sizin aranıza girdim ya. Aslında bu adam herkesle böyle konuşmakla çok büyük ihtiyatsızlık ediyor, kadınlarla çocuklardan başka kimseyle ilişkisi olmamış sanki."

"Azizim Athos" dedi d'Artagnan, "size hayranım ama aslında kabahatli olan biziz."

"Nasıl kabahatli?" diye karşılık verdi Athos. "Soluduğumuz bu hava kimin acaba? Bakışlarımızın uzandığı bu okyanus kimin? Üstünde uzandığımız bu kum kimin? Sevgilinizin bu mektubu kimin? Kardinal'in mi? Sizi şerefimle temin ederim ki bu adam bütün dünyayı kendi malı gibi biliyor. Hepiniz karşısında serseme dönmüş kekeliyordunuz; önünüzde Bastille yükseliyordu sanki ve dev Medusa taşa çevirmişti sizi. Âşık olmak fesat çevirmek demek mi yani? Siz Kardinal'in hapsettiği bir kadını seviyorsunuz ve onu Kardinal'in elinden kurtarmak istiyorsunuz. Kardinal hazretleriyle oynadığınız bir kumardır bu. Mektup sizin elinizdeki kâğıtlar; niçin elinizdeki kâğıtları rakibinize gösterecek mişiniz? Olmaz böyle şey. Düşünsün bulsun bakalım! Biz nasıl tahmin ediyoruz onunkini!"

"Doğru" dedi d'Artagnan, "çok anlamlı söylediklerinizi Athos."

"Bu durumda, bir daha açmayalım bu konuyu ve Aramis

de kuzininin mektubunu kaldığı yerden okumaya devam etsin."

Aramis cebinden mektubu çıkardı, üç arkadaş yaklaştılar ona ve üç uşak da yeniden damacananın başına üşüştüler.

"Bir ya da iki satır okuyabilmiştiniz ancak" dedi d'Artagnan, baştan alın o zaman."

"Memnuniyetle" dedi Aramis.

Sevgili kuzenim, kızkardeşimin bizim küçük hizmetçiyi emanet ettiği Karmelit Manastırı'nın bulunduğu Stenay'e bu günlerde gitmeyi kararlaştıracağımı sanıyorum. Bu zavallı, kaderine boyun eğmiş durumda, ruhunun kurtuluşu tehlikede olduğu sürece başka bir yerde rahat edemeyeceğini biliyor. Ama ailemizin işleri istediğimiz gibi giderse, sanıyorum lanetlenmek pahasına da olsa aradığı ve sevdiği kimselerin arasına dönecektir. Çünkü kendisini düşünen insanların bulunduğunu çok iyi biliyor. Bu arada çok mutsuz olduğunu da sanmıyorum. Bütün istediği sözlüsünden bir mektup almak. Bu işlerin zor olduğunu da biliyorum. Ama daha önce örnekleriyle kanıtlamış olduğum gibi, ben de o kadar beceriksiz sayılmam sevgili kuzenim. Bu görevi de yerine getirmeyi üstleniyorum. Kızkardeşim selam ve sevgilerinize teşekkür ediyor. Bir ara çok endişelenmişti ama şimdi içi biraz daha rahat sanki çünkü, beklenmedik bir durumla karşılaşmamak için adamını gönderdi oraya.

Allahaısmarladık sevgili kuzenim, mümkün olduğu kadar sık haberdar et bizi; yani güvenilir ellerle haber yollayabileceğine inandığın zaman mektup gönder. Kucaklıyorum.

MARIE MICHON

"Ah! Size neler borçluyum Aramis!" diye bağırd d'Artagnan. "Sevgili Constance! Nihayet haber alabildim ondan; hayatta, bir manastırda güvenlik içinde, Stenay'de Nerede bu Stenay, Athos?"

"Sınıra birkaç fersah uzaklıkta, kuşatma sona erince uzanırız oraya doğru belki."

"Çok uzun sürmese bari şu kuşatma artık!" dedi Porthos "Bu sabah asılan bir casus La Rochelle'lilerin ayakkabılarının köselelerini yemeye başladıklarını söylemiş. Sıra ayakkabılara geldi anlaşılan, sonra da yiyecek başka bir şey kalmayacak birbirlerini yemezlerse tabii."

"Zavallı aptallar!" diye bağırdı Athos, bugünkü kadar şöhretli olamamakla birlikte gene de kaliteli olarak bilinen nefis Bordeaux şarabından bir bardak daha boşaltmıştı. "Zavallı aptallar! Sanki Katoliklik dinlerin en yararlısı ve en hoşu değilmiş gibi! Neyse" diye devam etti elini şaklatarak, "gene de yiğit insanlar! Aramis siz ne yapıyorsunuz öyle? Cebinizde mi saklıyorsunuz mektubu?"

"Evet" dedi d'Artagnan, "Athos haklı, yakmak gerekir mektubu, hoş yakmak da bir işe yaramayabilir. Kim bilir Kardinal'in külleri de sorgulayabilecek bir sırrı vardır belki!"

"Mutlaka vardır" dedi Athos.

"Ne yapacaksınız bu mektubu?" diye sordu Porthos.

"Buraya gelin Grimaud" dedi Athos.

Grimaud kalktı ve söyleneni yaptı.

"İzinsiz konuştuğunuz için, dostum, ceza olarak bu kâğıt parçasını yiyeceksiniz, sonra hizmetlerinize karşılık ödül olarak şu bir bardak şarabı içeceksiniz; işte önce mektup, iyice çiğneyin."

Grimaud gülümsedi, bakışları Athos'un bardağa doldurduğu şarapta, kâğıdı çiğnedi ve yuttu.

"Bravo Grimaud Usta!" dedi Athos, "şimdi de alın şunu bakalım; teşekkür etmenize de hiç gerek yok."

Grimaud, Bordeaux şarabını da içti sessizce. Bu tatlı uğraş devam ettiği sürece gökyüzüne diktiği bakışları sessizce konuşuyor gibiydi ve hiç ses çıkmadığı halde çok şey anlatıyordu.

"Ve şimdi" dedi Athos, "Kardinal, Grimaud'nun karnını deşmek için dahice bir buluş gerçekleştirmediyse biraz rahatlayabiliriz her halde."

Bu arada Kardinal hazretleri de bıyıkları arasından mırıldanarak melankolik gezisini sürdürüyordu:

"Bu dört adam mutlaka benim emrime girmeli."

LII

ESARETİN İLK GÜNÜ

Fransa kıyılarına göz atarken unuttuğumuz Milady'ye dönelim gene.

Onu tıpkı bıraktığımız gibi, umutsuzluk içinde, kara düşüncelere dalmış bulacağız. Bütün umutlarını yitirmiş olduğu kapkara bir cehennem eşiğinde! Çünkü ilk kez kuşkulanmakta, ilk kez korkmaktadır.

Üst üste iki kez şansı ters dönmüş, iki kez maskesi düşürülüp ihanete uğramış ve iki kez, Tanrı'nın kendini zor durumda bırakmak için gönderdiği anlaşılan uğursuz tarafından başarısızlığa uğratılmıştı. D'Artagnan, bu yenilmez kötülük gücünü yenilgiye uğratmıştı.

Aşkında yanılgıya düşürmüş, gururunu ayaklar altına almış, tutkularını saptırmıştı. Şimdi de servetini elinden alıyor, özgürlüğünü engelliyor, hatta hayatını tehdit ediyordu. Dahası, arkasında korunduğu ve kendisini çok güçlü kılan maskesinin bir ucunu kaldırmaya bile cesaret etmişti.

D'Artagnan, Richelieu'nün, Kraliçe'nin kişiliğinde tehdit etmeyi başardığı Buckingham üstündeki fırtınayı başka bir yöne çevirmeyi başarmıştı. D'Artagnan, dişi kaplandan farksız kadınlarda görülen bir aşkla sarıldığı Wardes diye yutturmuştu kendini. D'Artagnan, ölümünden önce kimseye söylemeyeceğine dair ant içtiği o müthiş sırrını da öğrenmişti. Nihayet, düşmanından intikam almasına yarayacak bir açık bono elde ettiği sırada, elinden almışlardı bunu ve şimdi kendini tutsak alan, Botany Bay ya da Hint Okyanusu'ndaki korkunç bir yere sürgün olarak gönderecek olan da gene d'Artagnan'dı aslında.

Hiç kuşku yok, bunların hepsi d'Artagnan'ın başının altından çıkıyordu. Başına çöken bunca uğursuz iş ondan başka kimin marifeti olabilirdi? Lord Winter'a korkunç sırları teker teker açıklayan ondan başka kim olabilirdi? D'Artagnan kayınbiraderini tanıyordu ve bir mektup yazmıştı ona muhtemelen.

Nasıl da saçıyordu içinde biriktirdiği kini! Köşesinde, hareketsiz kalmış, ateşli ve sabit gözlerini bomboş odasına dikmişti. Arada bir soluk alırken, bağrından yükselen kükremeler, üstünde karanlık ve gururlu şatonun yükseldiği kayalara çarpan, yükselen, homurdanan, inleyen ve köpük saçarak kırılan dalgaların gürültüsüne eşlik ediyordu. Fırtınalı öfkesinin beyninde çaktırdığı şimşeklerin ışığında Madam Bonacieux'den, Buckingham'dan ve hepsinden çok da d'Artagnan'dan alacağı o müthiş intikamı tasarlıyordu.

Evet ama intikam almak için özgür olmak gerekiyordu; insan tutsak olunca, özgürlüğüne kavuşmak için ya bir duvarı delmeli ya demir parmaklıkları sökmeli ya da döşemeyi kazmalıydı. Güçlü ve sabırlı bir erkek bunları başarabilirdi belki ama bir kadının heyecanla karışık öfkesi bu engeller karşısında başarısızlığa uğrayabilirdi rahatça. Üstelik böyle bir şeyi gerçekleştirebilmek için aylar, yıllar gerekliydi. Oysa amansız zindancısı ve kayınbiraderi Lord Winter'ın dediğine göre önünde on on iki gün vardı.

Ah bir erkek olsaydı! Bütün kurtuluş yollarını denemeye kalkışır, başarılı da olurdu belki. Nasıl olmuştu da Tanrı bu zayıf ve ince bedene, bu erkek ruhunu koymuştu!

Tutsaklığın ilk anları korkunç bir biçimde geçti; doğasındaki kadınca zayıflığın bedelini öfkeden kaynaklanan çırpınmalar içinde ödedi. Ama çılgınca öfkesine yavaş yavaş hâkim oldu, bedenini sarsan sinirsel ürpertileri geçti ve sonunda dinlenen bir yılan gibi içine kapandı.

"Haydi, haydi!" dedi, aynadaki görüntüsüne ve ateş saçan gözlerine bakarak. "Böyle çılgın gibi davranmakla sersemlik ettim. Şiddete gerek yok. Şiddet zayıflık demektir. Bir kere şiddet yoluyla hiçbir başarı kazanmadım ben. Bu yolla kadınlarla mücadele etmiş olsam, benden daha zayıf olduklarından alt edebilirim onları belki ama erkeklerle mücadele ediyorum ve onların karşısında yalnızca bir kadınım. Kadın gibi mücadele edelim o halde. Benim gücüm zayıflığımdan geliyor."

Bunun üzerine son derece anlamlı ve oynak yüzünde ne gibi değişiklikler yapabileceğini görmek istercesine hatlarını geren öfkeden, en tatlı ve en sevimli gülümsemeye kadar çeşitli ifadeleri denedi kendi kendine, becerikli elleriyle, saçlarına yüzüne en iyi giden biçimi verdi. Sonuçtan hoşnut kalınca şöyle mırıldandı:

"Haydi, kaybedilmiş bir şey yok, hâlâ güzelim!"

Akşamın sekizine geliyordu saat neredeyse. Milady bir yatak fark etti. Birkaç saat yatıp dinlense, yalnızca sinirlerinin ve beyninin değil, cildinin de toparlanacağını düşündü. Ama yatmadan önce çok parlak bir fikir geldi aklına. Yemekten söz edildiğini hatırlamıştı. Bulunduğu yere geleli aşağı yukarı bir saat olmuştu ve yemeğini daha fazla geciktirmezlerdi her halde. Tutsak kadın hiç vakit kaybetmek istemedi ve hemen o gece zemini şöyle bir yoklamaya karar verdi. Emanet edildiği kişilerin karakterlerini incelemeyi düşündü.

Kapının altında bir ışık belirdi; gardiyanların geldiğinin işaretiydi bu. Milady yerinden fırladı, koltuğa attı kendini, saçlarını koyuverip, başını arkaya devirdi, buruşmuş dantellerin altında boynu yarı çıplak, bir eli kalbinde, bir eli de aşağı sarkmış halde bekledi.

Sürgüler çekildi, kapı gıcırdayarak açıldı ve yaklaşan ayak sesleri duydu.

"Şu masayı oraya koyun" dedi, tutsağın Felton'a ait olduğunu anladığı bir ses.

Emir yerine getirildi.

"Şamdan getirin ve nöbetçileri de çekin" diye sürdürdü konuşmasını Felton.

Genç teğmenin verdiği emirlerden Milady gardiyanların da aynı kişiler, yani asker olduklarını anladı.

Felton'un verdiği emirlerin sessizce ve süratle uygulanması da çok iyi bir disiplinin hâkim olduğunu gösteriyordu.

O ana kadar Milady'ye bakmamış olan Felton genç kadına döndü sonunda.

"Ha! Uyuyor!" dedi. "İyi, uyanınca yer yemeğini."

Ve çıkmak üzere birkaç adım attı.

"Ama teğmenim" dedi komutanı kadar umursamaz olmayan ve Milady'ye yaklaşan bir asker, "bu kadın uyumuyor ki."

"Nasıl uyumuyor?" dedi Felton. "Ne yapıyor peki?"

"Bayılmış. Yüzü çok solgun, dinlemeye çalıştım, nefes almıyor."

"Haklısınız" dedi Felton, bulunduğu yerden Milady'ye baktıktan sonra ona doğru tek bir adım atmadı. "Lord Winter'a haber verin, tutsağının bayıldığını söyleyin, ben ne yapabileceğimi bilemiyorum çünkü, beklenmedik bir durum bu."

Asker komutanın emirlerine uyarak çıktı; Felton da öylesine kapının yanına konmuş olan bir koltuğa oturdu ve hiç konuşmadan, hareket etmeden beklemeye başladı. Pek çok kadın gibi Milady de kirpiklerinin altından ve gözlerini açtığını belli etmeden karşısındakileri seyretme yeteneğine sahipti. Felton'un kendisine sırtını çevirmiş olduğunu gördü. On dakika kadar seyretti adamı ve taştan farksız gardiyan bir kere bile ona doğru dönmedi.

Milady bu kez, Lord Winter'ın geleceğini ve gardiyanının gücünü tazeleyeceğini düşündü. İlk denemesi başarılı olmamıştı; kaynaklarının ne olduğunu bilen bir kadın tavrıyla tutumunu seçti, başını kaldırdı, gözlerini açtı ve hafifçe iç çekti.

Bu iç çekme üzerine nihayet döndü Felton.

"Ah! Uyandınız demek Madam" dedi. "Benim burada yapacak bir işim kalmadı o zaman. Bir şeye ihtiyacınız olursa çağırırsınız."

"Ah Tanrım! Ah Tanrım! Ne kadar acı çektim!" diye mırıldandı Milady mahvetmek istediği insanları büyülediği tatlı sesiyle.

Koltuğunda doğrulurken de, yatarken almış olduğu pozdan daha açık ve rahat bir oturuş tarzını yeğledi.

Felton kalktı.

"Size böyle günde üç kez servis yapılacak Madam" dedi. "Sabah saat dokuzda, öğlen saat birde, akşam da sekizde. Saatler sizin için uygun değilse, siz kendiniz belirlersiniz. Biz uyarız size."

"Ben bu kocaman ve soğuk yerde hep tek başıma mı kalacağım?" dedi Milady.

"Çevredeki kadınlardan birine haber gönderildi, yarın sabah şatoda olacak. İstediğiniz zaman çağırabilirsiniz yanınıza kendisini."

"Minnet ve şükranlarımı sunarım size efendim" diye karşılık verdi tutsak kadın.

Felton eğilerek selam verdi ve ardından kapıya yöneldi. Tam kapıdan çıkarken Lord Winter göründü koridorda. Arkasından da elinde bir tuz kabıyla Milady'nin bayıldığını haber veren asker geliyordu.

"Eee, neler oluyor burada böyle bakalım?" diye sordu tutsağını ayakta, Felton'u da çıkmaya hazır durumda görünce Winter alaycı bir sesle. "Ceset dirildi mi yoksa? Felton evladım, seni çocuk yerine koyup, hiç kuşkusuz devamını da seyretme zevkine ereceğimiz bir komedinin birinci perdesinin oynandığını fark etmedin mi yoksa?"

"Benim de aklıma gelmedi değil bu Milord" dedi Felton, "ama tutsak kadın olduğundan her erkeğin bir kadına göstermesi gereken ilgiyi gösterdim. Kadına olan saygımdan değilse de kendi kendime olan saygımdan böyle davrandım."

Milady'nin bedeni ürperdi. Felton'un bu sözleri kanını dondurmuştu.

"Peki" dedi gülümseyerek Winter, "büyük bir maharetle dağıtılmış bu saçlar, bu duru, bembeyaz ten, bu baygın bakışlar, bir an için büyülemedi mi seni taş kalpli adam?"

"Hayır Milord" dedi genç adam soğukkanlı bir tavırla, "şuna inanınız ki beni baştan çıkarmak için kadın şımarıklıklarından ve numaralarından başka şeyler gerek."

"Öyleyse benim yiğit teğmenim, bırakalım Milady başka numaralar düşünsün, biz de gidip yemeğimizi yiyelim. Ama hiç merak etmeyin siz, çok zengin bir hayal gücü vardır onun ve komedinin ikinci perdesi gelecektir yakında."

Lord Winter daha sonra Felton'un koluna girdi ve gülerek götürdü onu.

"Ah! Ben bir yolunu bulacağım" diye mırıldandı Milady

dişlerinin arasından. "Endişe etme, zavallı papaz bozuntusu, zavallı zoraki asker, cüppe yerine üniforma giymiş sefil adam!"

"Ha bu arada" dedi eşikten dönen Lord Winter, "bu olay sakın ola iştahınızı kaçırmasın Milady. Emin olun pilice de balığa da zehir katmadım. Kendisi akrabam falan olmadığından, benden miras da beklemediğinden aşçıma güvenim sonsuzdur. Siz de benim gibi yapın. Allah'a emanet olun sevgili kardeşim! Bir dahaki baygınlığınızda görüşmek üzere!"

Milady daha fazla dayanamayacaktı; elleriyle koltuğun kenarlarını sıktı, dişlerini gıcırdattı, bakışlarıyla Lord Winter ve Felton'un ardından kapanan kapıyı izledi ve yalnız kalınca tekrar bir umutsuzluk bunalımına düştü. Gözü masaya ilişti, pırıl pırıl parlayan bir bıçak gördü orada, atılıp kaptı bıçağı ama acı bir hayal kırıklığına uğradı. Bıçağın ucu yuvarlak, madeni ise kolayca bükülebilen gümüştü.

İyi kapanmayan kapının ardından kahkahalar duyuldu ve kapı tekrar açıldı.

"Hah hah!" diye gülümsedi Lord Winter. "Bak aslanım! Dememiş miydim ben? Bu bıçağı sana karşı kullanacaktı. Bu bıçakla öldürecekti seni. Biliyor musun, onu engelleyen, tekerine çomak sokan insanlara karşı bu yola başvurur. Seni dinlemiş olsaydım, çelik ve sivri uçlu bıçak gönderecektim içeri. O zaman işin tamamdı işte. Boğazını kesecekti. Baksana nasıl yakıştırıyor bıçağı eline!"

Gerçekten de Milady'nin kasılan eli bıçağın kabzasını sıkıyordu hâlâ ama bu son sözler, son hakaret ellerini de gevşetti, bütün gücü ve iradesi çöktü.

Bıçak yere düştü.

"Haklısınız Milord" dedi Milady'nin yüreğini delip geçen derin bir nefret ve tiksintiyle Felton, "haklısınız, ben yanılmışım!"

Ve gene çıktılar ikisi birlikte.

Ama bu kez Milady daha dikkatli bir biçimde kulak kabarttı, ayak seslerinin uzaklaşmasını bekledi ve koridorun sonundaki ışığın söndüğünü gördü.

"Mahvoldum ben" diye mırıldandı. "Karşımda beni ezberlemiş ve bütün silahlarıma karşı savunma önlemleri geliştirmiş taş ya da tunç kadar duygusuz insanlar var."

"Ama gene de her şeyin onların kararlaştırdığı biçimde bitmesine imkân yok."

Gerçekten de bu düşüncesinin gösterdiği gibi Milady'nin, içgüdülerine uyup yeniden umutlanması, aşağılık duygularla beslenen karışık iç dünyasında korku ve endişeden eser olmadığını gösteriyordu. Masaya oturdu, karnını iyice doyurdu, biraz İspanyol şarabı içti ve aklının başına geldiğini hissetti.

Milady yatmadan önce yüzleri yorumlamış, çözümlemiş, kendisiyle konuşanların sözlerini, adımlarını, hareketlerini, işaretlerini çeşitli açılardan incelemişti. Bu titiz ve ustaca incelemenin sonunda iki işkenceciden en zararsızının Felton olduğu sonucuna varmıştı.

Özellikle de bir söz hiç çıkmıyordu tutsağın aklından:

"Seni dinlemiş olsaydım" demişti Lord Winter, Felton'a.

Demek Felton, kendisinden yana konuşmuştu ki Winter dinlemek istememişti onu.

"Zayıf ya da güçlü" diye yineleyip duruyordu içinden Milady. "Bu adamın ruhunda bir merhamet pırıltısı var; bu pırıltıyı, onu mahvedecek bir yangına dönüştüreceğim ben.

Ötekine gelince, o beni tanıyor, benden korkuyor ve elinden bir kurtulursam, başına ne işler açabileceğimi biliyor, dolayısıyla onun üzerinde yoğunlaşmanın bir anlamı yok. Ama Felton, başka bir olay; saf, temiz ve erdemli gözüken bir genç, onu mahvetmek zor değil."

Ve Milady yattı, dudaklarında bir gülümsemeyle uyudu.

Onu uyurken bir gören olsa, gelecek şenlikte başına koyacağı çiçekli tacı düşünerek uykuya dalmış bir genç kız bu diye düşünürdü.

LIII

ESARETİN İKİNCİ GÜNÜ

Milady düşünde d'Artagnan'ı nihayet ele geçirdiğini, kendisine yapılan işkenceyi seyrettiğini görüyordu ve celladın baltası altında akan iğrenç kanı, dudaklarında beliren sevimli gülümseyişinin nedeniydi.

Umuduyla avunan bir mahkûm gibi uyuyordu Milady.

Ertesi sabah, odasına girildiğinde hâlâ yataktaydı. Felton da koridordaydı. Bir gün önce sözünü ettiği ve şatoya gelen kadını getiriyordu. Kadın içeri girdi ve Milady'nin yatağına yaklaşarak emirlerine amade olduğunu bildirdi.

Milady soluk tenliydi her zaman. Dolayısıyla kendisini ilk kez gören biri yüzüne bakıp yanılabilirdi.

"Ateşim var" dedi. "Bütün gece boyunca gözümü kırpmadım, çok acı çekiyorum. Bana dün davrandıklarından daha insanca davranabilecek misiniz acaba? Zaten tek istediğim yatakta kalmak."

"Bir hekim ister misiniz?" diye sordu kadın.

Felton tek kelime etmeden bu konuşmayı dinliyordu.

Milady çevresindeki insanların sayısı ne kadar artarsa, kendisine acıyacak olanların da artacağını, dolayısıyla Lord Winter'ın gözaltısının daha da sıkılaşacağını düşünüyordu; ayrıca gelen hekim Milady'nin numara yaptığını da söyleyebilirdi. Oysa ilk eli kaybeden Milady, ikinci eli kaybetmeye pek niyetli değildi.

"Hekim çağırmak ne işe yarar?" dedi. "Bu beyler dün

bayılmamın bir komedi olduğunu söylediler, bugün de hiç kuşkusuz aynı laflar tekrarlanacaktır. Çünkü dün akşamdan beri bir hekim bulunabilirdi istenseydi."

"Öyleyse" dedi Felton sabırsızlanarak, "nasıl bir tedavi istediğinizi siz söyleyin."

"Nereden bileyim ben! Acı çektiğimi hissediyorum, hepsi bu kadar işte. Hangi ilacı verirlerse versinler, hiç önemi yok."

"Lord Winter'a haber verin" dedi bu sonu gelmeyen şikâyetlerden yorulan Felton.

"Hayır! Hayır!" diye bağırdı Milady. "Hayır, efendim, çağırmayın, rica ediyorum, iyiyim ben, hiçbir şeye ihtiyacım yok, çağırmayın."

Milady bunları söylerken sesini öylesine yükseltmiş, o kadar feryad etmişti ki Felton elinde olmayarak birkaç adım attı odada.

"Heyecanlandı" diye düşündü Milady.

"Yalnız, Madam" dedi Felton, "eğer gerçekten acı çekiyorsanız, bir hekim çağırtalım, eğer bizi aldatıyorsanız siz bilirsiniz ama hiç değilse biz kendi açımızdan elimizden geleni yaptık, deriz."

Milady hiç cevap vermedi ama güzel başını yastığına koyarak önce gözyaşlarına boğuldu, daha sonra da hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı.

Felton bir süre alışılmış soğukkanlılığıyla baktı ona. Sonra bunalımın daha da uzayabileceğini görerek dışarı çıktı, kadın da onu izledi. Lord Winter gözükmedi ortalıkta.

"Her şeyi açık seçik görmeye başlıyorum galiba" diye mırıldandı Milady delice bir mutlulukla; hemen arkasından da içinden devşirdiği bu sevinci kimsenin görmemesi için yorganı başına çekti.

Aradan iki saat geçti.

"Artık hastalığın sona ermesinin zamanı geldi" dedi kendi kendine. "Kalkalım ve bugünden itibaren bazı başarılar elde edelim. Yalnızca on günüm var ve bu akşam iki gün de geçmiş olacak."

Sabah Milady'nin odasına girenler kahvaltısını da getirmişlerdi. Şu sıralarda gelip tepsiyi almaları gerekiyordu ve bu arada da Felton görünecekti tahminlerine göre.

Milady yanılmıyordu. Felton yeniden gözüktü ve Milady'nin kahvaltıya dokunup dokunmadığına dikkat etmeden tepsiyi alıp çıkmaları için bir işaret yaptı.

Felton en arkada kaldı, elinde bir kitap vardı.

Şöminenin yanındaki bir koltuğa uzanmış olan Milady, soluk yüzü, güzelliği ve boyun eğmiş haliyle kurban edilmeyi bekleyen bir bakireyi andırıyordu.

Felton ona yaklaştı ve şöyle dedi:

"Sizin gibi Katolik olan Lord Winter, Madam, dininizin ayin ve törenlerinden mahrum kalmanıza üzülebileceğinizi söyledi. Dolayısıyla her gün kendi ayininizi yapmanıza izin veriyor. İşte bu da ayin kitabı."

Felton'un kitabı Milady'nin oturduğu koltuğun yanındaki küçük masaya koyma biçimi, sizin ayininiz sözcüklerini telaffuz etme biçimi, arkasından dudaklarında beliren küçümseyici eda üzerine kadın, başını kaldırıp daha dikkatli bir biçimde baktı adama.

Ve işte o zaman, ciddi saç taranışından, son derece sade giysilerinden, cilalı mermer gibi parlayan ama kişiliği kadar sert ve anlaşılması zor alnından, Saint-Barthélemy'nin acı anılarına rağmen hâlâ yanına sığınmaya gittikleri Kral Jacques'ın ya da Fransa Kralı'nın sarayında sık sık rastladığı asık yüzlü Protestanı anında tanıdı.

Ancak dahilerin hayatları ya da gelecekleri üstünde etkili olabilecek büyük bunalımlar sırasında esinlendikleri gibi Milady'nin de kafasında bir şimşek çaktı.

Kendi ayininiz sözcükleri ve Felton'a şöyle bir bakış vereceği cevabın ne kadar büyük bir anlam taşıdığını ona hatırlatmaya yetmişti.

Ama kendine özgü hızlı zekâsıyla hiç gecikmeden çıktı bu cevap ağzından:

"Ben mi?" dedi, genç subayın sesinde fark etmiş olduğu aynı küçümseyicilikle. "Benim ayinim mi dediniz? Yoldan çıkmış Katolik Lord Winter çok iyi bilir ki kendi dininden değilim ben. Tuzağa düşürmek istiyor beni o!"

"Hangi dindensiniz siz peki Madam?" diye sordu Felton, kendine hâkim olmasına rağmen bütünüyle gizleyemediği bir şaşkınlıkla.

"Bunu ancak inancım uğruna yeterince acı çektiğim zaman söylerim" diye karşılık verdi Milady yapmacık bir coşkuyla.

Felton'un bakışları Milady'ye, yalnızca bu sözlerle önünde ne kadar geniş ufuklar açtığını göstermeye yetti.

Ama genç subay suskunluğunu ve hareketsizliğini bozmadı hiç, yalnızca bakışları konuşmuştu.

"Düşmanlarımın elinde bulunuyorum" diye sürdürdü konuşmasını tutucu Protestanlara özgü olduğunu bildiği bir heyecanla. "O zaman beni bu durumdan Tanrım kurtarır; kurtaramazsa da Tanrım alsın canımı! Sizden bu cevabımı Lord Winter'a götürmenizi isteyeceğim. Daha sonra, şu kitaba gelince" diyerek, dokunduğu takdirde parmağı kirlenecekmiş gibi uzaktan gösterdiği ayin kitabını işaret etti. "Alın götürün onu da ve siz kendiniz yararlanın. Anlaşılan siz Lord Winter'ın katmerli suç ortağısınız. Hem bana yaptığı işkencede hem de sapkınlığında."

Felton hiçbir şey söylemedi, önceden de belli ettiği tiksintiyle aldı kitabı ve düşünceli bir halde dışarı çıktı. Lord Winter akşam beşe doğru geldi. Milady bütün gün boyunca nasıl davranması gerektiğini planlamıştı; onu bütün avantajları kendinde toplamış bir kadın tavrıyla karşıladı.

"Anlaşılan küçük çapta bir din değişikliği yapmışsınız" dedi Milady'nin koltuğunu karşısındaki yere yerleşip, ayaklarını da kayıtsızlık içinde şömineye uzatarak.

"Ne demek istiyorsunuz Mösyö?"

"Demek istiyorum ki son görüşmemizden bu yana, din değiştirmişsiniz. Yoksa Protestan bir üçüncü koca mı aldınız?"

"Sözlerinizi açıklayın lütfen Milord" dedi tutsak, gururla. "Sözlerinizi duyuyorum ama anlamıyorum."

"O zaman tamamen dinsiz oldunuz demek ki. Daha da hoşuma gitti bu" diye karşılık verdi Lord Winter gülerek.

"Böylesi ilkelerinize daha yakın anlaşılan" dedi Milady buz gibi bir sesle.

"İtiraf edeyim ki bu beni hiç ilgilendirmiyor."

"Hayır, bu dinsel kayıtsızlığınızı asla itiraf edemezsiniz siz, efendim ama sefihliğiniz ve işlediğiniz suçlar ortaya çıkarır nasılsa."

"Ne! Siz mi sefahetten söz ediyorsunuz Madam Mesaline? Siz mi suçlardan söz ediyorsunuz Lady Macbeth? Ya beni yanlış duydum ya da siz küstahsınız."

"Bizi dinlediklerini bildiğiniz için böyle konuşuyorsunuz değil mi?" diye karşılık verdi Milady aynı soğuk tavırla. "Zindancılarınızın ve cellatlarınızın benimle ilgilenmelerini mi istiyorsunuz yoksa?"

"Zindancılarım! Cellatlarım! Anlaşıldı Madam, şiirsel konuşmalar yapmaya başladınız ve dünkü komedi bu akşam trajediye dönüştü. Ayrıca sekiz gün içinde siz olmanız gereken yerde olacaksınız ve benim görevim sona erecek."

"Alçakça, dine aykırı bir görev!" diye bağırdı Milady yargıcını kışkırtmak isteyen bir suçlu gibi.

"Şerefim üzerine yemin ederim ki iyice dağıttı bizim çılgın" dedi Winter, sonra yerinden kalktı. "Haydi haydi sakin olun sayın muhafazakâr bayan, yoksa zindana attırmak zorunda kalırım sizi. Bizim İspanyol şarabı başınıza vurdu galiba! Ama telaş etmeyin, geçicidir bu sarhoşluk ve tehlikeli değildir."

Ve Lord Winter o dönemde pek kaba kabul edilen bir alışkanlıkla kendi kendine küfür ederek uzaklaştı.

Felton kapının arkasında duruyordu ve bu sahnenin tek bir sözcüğünü bile kaçırmamıştı.

Milady doğru düşünmüştü.

"Sen öyle san bakalım!" dedi içinden. "Ama devamı gelecek, sen iş işten geçtikten sonra farkına varacaksın her şeyin, aptal."

Ortalık sessizleşti, aradan iki saat geçti. Milady'ye yemek getirdiler, o bu sırada dua ediyordu; Milady bu duaları katı bir Protestan olan ikinci kocasının yaşlı bir hizmetkârından öğrenmişti. Kendinden geçmiş gibiydi ve çevresinde olup bitenlerin farkında bile değildi sanki. Felton kendisini rahatsız etmemelerini işaret etti ve her şey yerine bırakıldıktan sonra askerlerle birlikte dışarı çıktı.

Milady gözetlenebileceğini biliyordu, duasını sonuna kadar sürdürdü ve kapıda nöbet bekleyen asker adımlarını aynı aralıklarla atmıyormuş ve kendisini dinliyormuş gibi geldi ona.

Şimdilik daha fazlasını istemiyordu, kalktı, masaya oturdu, biraz bir şeyler yedi ve yalnızca su içti.

Bir saat sonra masayı toplamaya geldiler ama Milady bu sefer Felton'un askerlerin yanında olmadığını fark etti.

Kendisini çok sık görmekten çekiniyordu demek ki.

Gülümsediğini göstermemek için duvara doğru döndü,

çünkü bu gülümsemede öyle bir zafer ifadesi vardı ki yalnızca bu kadarı bile sırrını ele vermeye yeterdi.

Yarım saat daha geçti, ve eski şatoya tam bir sessizlik hâkim olunca, denizin kayaları döven sonsuz gürültüsünden, okyanusun soluk alıp vermesinden başka bir şey işitilmez olunca, duru, titrek ve uyumlu sesiyle, o dönemde tutucu Protestanlar arasında pek revaçta olan bir mezmurun ilk dörtlüğünü okumaya başladı:

Tanrım, güçlü olup olmadığımızı görmek için
Bırakıp gidiyorsun bizi.
Ama sonra o semavi elinle sunuyorsun
Çabalarımızın karşılığı hurma dalını.

Bu dizeler mükemmel değildi; hatta çok eksikleri vardı ama bilindiği gibi şiire pek önem vermezlerdi.

Milady bir yandan duasını okuyor, bir yandan da kulak kabartıyordu çevresine; kapıda nöbetçi asker âdeta taş kesmiş, olduğu yerde kalakalmıştı. Milady yarattığı etkiyi bundan anladı.

Bunun üzerine büyük bir coşku ve anlatılmaz duygular içinde duasını okumaya devam etti, sesi çok uzaklardaki kubbelerin altına kadar gidiyormuş ve büyülü bir etki yaratarak gardiyanların yüreklerini yumuşatıyormuş gibi geldi kendisine. Ama kapıda nöbet tutan ve kesinlikle koyu bir Katolik olan asker seslenerek bütün bu büyüyü bozdu:

"Susun Madam" dedi, "Duanız *De profundis* kadar hüzün verici; burada garnizon hayatının üstüne bir de bunları dinlemek zorunda kalırsak hiç yürümez bu iş."

"Susun!" diye bağırdı tok bir ses ve Milady bunun Felton'un sesi olduğunu anladı. "Sen ne karışıyorsun serseri? Bu kadının dua okumasını engelleyin diyen oldu mu size? Hayır! Yalnızca nöbetçilik etmeniz ve kaçmaya kalkışırsa vurmanız emredildi size. Gözcülük edin, kaçmaya kalkışırsa vurun ama talimatların dışını çıkmayın."

Milady'nin yüzünde ölçüsüz bir sevinç belirtisi görüldü ama ancak bir an sürdü bu ifade ve hemen siliniverdi. Ardından tek bir sözcüğünü bile kaçırmadığı konuşmayı hiç duymamış gibi davranıp sesine bütün çekiciliğini, büyüleyiciliğini ve şeytanın verdiği gücünü de katarak devam etti okumaya:

Bunca gözyaşı ve sefalet,
Sürgün ve zincir.
Ama benim de gençliğim, dualarım,
Ve Tanrım, çektiklerimi bilen Tanrım var.

Duyulmamış bir enginliğe sahip ve yüce bir tutkuyu dile getiren sesi bu tür mezmurların basit ve özensiz şiirine, coşkulu tutucu Protestanların bestelerinde pek rastlanmayan bir büyü, bir anlam veriyordu. Protestanlar hayallerinin tüm kaynaklarını bunlarla söylemek zorundaydılar. Felton cehennemdeki üç İbraniyi teselli eden meleğin dua okuduğunu sandı.

Milady devam etti:

Ama kurtuluş günü
Gelecektir bizim için, Tanrı adil ve güçlüdür;
Umudumuzu boşa çıkarsa bile,
Kendimizi kurban etmek ve ölmek bizim elimizdedir.

Büyüleyici kadının bütün ruhunu katarak söylemeye çalıştığı bu dörtlük, genç subayı allak bullak etmeye yetmişti; birden kapıyı açtı ve Milady gene yüzü sapsarı ama gözleri ateş saçan, şaşkın birini gördü.

"Niçin böyle bir sesle dua okuyorsunuz?" dedi.

"Affedersiniz efendım" dedi Milady tatlı bir ifadeyle. "Dualarımın burada hoş karşılanmayacağını düşünemedim. İnançlarınıza karşı çıktım belki ama isteyerek yapmadım, yemin ederim. Özür dilerim, belki büyük ama gerçekten istenmeden işlenmiş bir kabahati affedin lütfen."

Milady o anda gerçekten çok güzeldi; kendini kaptırmış gibi gözüktüğü dinsel coşku içinde yüzü öyle bir ifade almıştı ki,

gözleri kamaşan Felton, biraz önce duyduğunu sandığı meleği görüyormuş gibi oldu karşısında.

"Evet, evet" diye karşılık verdi. "Evet, buradaki insanları şaşırtıyor, heyecanlandırıyorsunuz."

Sağduyusunu yitirmiş gibi gözüken adam sözlerindeki tutarsızlığın farkında bile değilken Milady sinsi bir vaşak gibi ruhunun derinliklerini okuyordu.

"O zaman ben de susarım" dedi Milady sesinin bütün tatlılığıyla gözlerini yere çevirerek ve her şeye razı olacağını belli eder gibi yaparak.

"Hayır, hayır Madam" dedi Felton. "Yalnız alçak sesle ve özellikle de geceleri dua edin."

Felton bunları söyledikten sonra, tutsak kadına daha fazla sertlik gösteremeyeceğini anlayarak hemen dışarı çıktı.

"İyi ettiniz teğmenim" dedi asker. "Bu dualar insanı alt-üst ediyor ama insan alışıyor da sonunda. Sesi güzel!"

LIV

ESARETİN ÜÇÜNCÜ GÜNÜ

Felton gelmişti ama bir adım daha atması gerekiyordu. Onu içerde tutmak gerekiyordu ya da daha doğrusu yalnız kalması gerekiyordu ve Milady, kendini bu sonuca götürecek taktiği pek belirleyememişti.

Aslında daha da fazlası gerekiyordu. Ona bir şeyler söyleyebilmesi için genç adamı da konuşturmak gerekiyordu. Milady en büyük çekiciliğinin sesi olduğunu da biliyordu, bu ses kolayca bütün tonlarda dolaşabiliyor, insan sesinden göksel dile kadar geçebiliyordu.

Ama Milady bütün çekiciliğine rağmen başarısızlığa uğrayabilirdi çünkü Felton'u her olasılığa karşı uyarmışlardı.

Milady onun bütün hareketlerini, sözlerini, en basit bakışını, bir iç çekme gibi algılanabilecek soluk alışlarını bile kontrol altına aldı. Kısacası alışık olmadığı bir rol alan usta bir oyuncu gibi her şeyi iğneden ipliğe inceledi.

Lord Winter'a karşı tutumunu belirlemek daha kolaydı, bir gün önceden belirlemişti alacağı tavrı. Winter'ın karşısında konuşmamak ve ciddi pozlar takınmak, arada bir kasıtlı bir küçümsemeyle onu kızdırmaya çalışmak, kaderine boyun eğmiş haliyle tam bir zıtlık oluşturacak ve onu tehdit ve şiddet gösterilerine itecek kışkırtıcı sözler etmek. Planı buydu. Felton bunları da görecekti, belki bir şey söylemeyecekti ama görecekti.

Sabah, her zamanki gibi çıkageldi Felton. Milady, hiç sesini çıkarmadan, onun yemek hazırlıklarıyla ilgilenmesini izledi. Tam çıkacağı sırada bir umut ışığı doğdu içinde. Felton'un konuşacağını sanmıştı çünkü ama yalnızca dudakları kıpırdadı ve ağzından hiç ses çıkmadı. Dilinin ucuna kadar gelen ve dudaklarının arasından kaçabilecek sözcükleri yüreğine gömüp çıktı.

Öğleye doğru Lord Winter geldi.

Oldukça güzel bir kış günüydü ve İngiltere'nin çevreyi aydınlatan ama insanı hiç ısıtmayan soluk güneşi kapatılmış olduğu odanın demir parmaklıklarından içeri sızıyordu.

Milady pencereden bakmaktaydı ve kapının açıldığını duymamış gibi yaptı.

"Vay Vay!" dedi Lord Winter. "Komedi ve trajediden sonra şimdi de melankoliye mi sıra geldi!"

Tutsak kadın cevap vermedi.

"Evet, evet" diye devam etti Lord Winter. "Şimdi anlıyorum. Bu kıyılarda özgür olmak isterdiniz tabii ki. Zümrüt yeşili dalgaları yara yara giden bir gemide bulunmak isterdiniz. Karada ya da okyanusta, çok ustaca becerdiğiniz pusulardan

birini kurmak isterdiniz belki de bana. Sabredin! Sabredin! Dört güne kadar kıyıya inmenize izin verilecek, deniz açılıp yayılacak önünüzde, hem de sizin istediğinizden çok daha fazla çünkü dört gün içinde İngiltere kurtulacak sizden!"

Milady ellerini kavuşturdu ve güzel gözlerini yukarı doğru kaldırdı:

"Tanrım! Tanrım!" dedi meleklere yaraşan bir hareket ve ses tonuyla. "Nasıl ben bağışladıysam siz de bağışlayın bu adamı."

"Evet, yalvar bakalım, lanet kadın!" diye bağırdı Baron. "Seni kesinlikle bağışlamayacak bir adamın elinde olduğun sürece senin kendinden çok daha etkili olacaktır duaların. Yeminle söylüyorum bunu sana."

Ve çıktı.

Winter çıkarken, Milady aralanan kapıdan delici bakışlarıyla dışarıyı süzdü ve kendini göstermemek için telaşla gizlenmeye çalışan Felton'u fark etti.

Kadın bunun üzerine diz çöktu ve dua etmeye başladı.

"Tanrım! Tanrım!" dedi. "Nasıl kutsal bir dava uğruna acı çektiğimi biliyorsunuz, bu acıyı çekebilecek gücü verin bana!"

Kapı yavaşça açıldı, yakarmakta olan genç kadın fark etmemiş gibi davrandı ve ağlamaklı bir sesle devam etti:

"Ezilenlerin öcünü alan Tanrı! İyilikten yana olan Tanrı! Bu adamın iğrenç tasarılarına göz mü yumacaksınız?"

Bu sırada Felton'un adımlarını duymuş gibi yaptı ve anında yerinden doğrularak, dizlerinin üstünde görülmekten utanmış gibi yaparak kızardı.

"Dua edenleri rahatsız etmeyi hiç sevmem ben, Madam" dedi Felton, ciddi bir tavırla. "Benim yüzümden rahatsız olmayın, rica ederim."

"Dua ettiğimi nereden biliyorsunuz Mösyö?" dedi Milady hıçkırıklara boğulan bir sesle. "Yanılıyorsunuz Mösyö. dua etmiyordum ben."

"Madam" diye sürdürdü konuşmasını Felton, gene ciddi ama nispeten yumuşak bir sesle. "Yaratıcısının önünde diz çökmüş bir yaratığa engel olacağımı mı sandınız yoksa? Tanrı korusun! Kaldı ki pişmanlık suçlulara çok yakışır. İşlediği suç ne olursa olsun, Tanrı'nın huzurundayken suçlu da kutsaldır benim için."

"Ben mi suçluyum?" dedi Milady, mahşerde, melekleri bile çaresiz bırakacak bir gülümsemeyle. "Allah biliyor suçlu olup olmadığımı. Benim boşuna mahkûm edildiğimi söylerseniz, doğruyu söylemiş olursunuz Mösyö. Siz de bilirsiniz ki kurbanlarını seven Tanrı bazen masumların mahkûm edilmelerine de izin verebilir."

"İster mahkûm olun ister kurban" diye karşılık verdi Felton. "Benim de size dualarımla yardımcı olmam için bir başka nedendir bu."

"Ah! dürüst bir insansınız siz" diye haykırdı Milady, ayaklarına atılarak. "Dinleyin beni, daha fazla dayanamayacağım, çünkü mücadele etmemin gerekli olacağı yerde ve inancımı itiraf edeceğim sırada gücümü yitirmekten korkuyorum. Umutsuz bir kadının yalvarışlarını dinleyin bu nedenle lütfen. Sizi istismar ediyorlar bayım ama mesele bu değil. Bir tek iyilik istiyorum ben sizden ve bana bu iyiliği yaparsanız, size hem bu dünyada hem öbür dünyada duacı olacağım."

"Efendimizle konuşun Madam" dedi Felton. "Şükür ki ben ne cezalandırmakla ne de bağışlamakla görevliyim ve Tanrı bu sorumluluğu benden çok daha yükseklerde olan kişilere vermiş."

"Hayır, size, yalnız size. Beni mahvetmelerine, aşağılamalarına, alçaltmalarına ortak olacağınıza, dinleyin lütfen beni."

"Bu utancı hak etmişseniz Madam, bu alçaklığı yapmışsanız, kendinizi Tanrı'ya kurban ederek, kadere razı olmalısınız."

"Ne diyorsunuz? Ah! Siz beni anlamıyorsunuz! Ben alçalmaktan, aşağılanmaktan söz ederken, cezadan, ölümden, hapisten mi söz ediyorum sanıyorsunuz? Tanrı'ya şükür ben ne hapisten ne ölümden korkarım!"

"Sizi anlayamayan benim Madam."

"Ya da anlamamazlıktan geliyorsunuz efendim" diye karşılık verdi tutsak kadın kuşkulu bir gülümsemeyle.

"Hayır, Madam, bir askerin şerefi ya da bir Hıristiyanın inancı üstüne yemin ederim ki..."

"Nasıl? Siz Lord Winter'ın benimle ilgili niyetlerinin ne olduğunu bilmiyor musunuz?"

"Bilmiyorum."

"İmkânsız! Siz ki sırdaşısınız onun."

"Ben hiçbir zaman yalan söylemem Madam."

"Oysa, niyetlerinin anlaşılmaması için o kadar az sakınıyor ki!"

"Ben hiçbir şey anlamaya çalışmam Madam. Bana sır emanet edilmesini beklerim. Lord Winter da yanınızda söylediklerinden başka bir şey söylemiş değil bana."

"Demek siz onun suç ortağı değilsiniz öyle mi?" diye haykırdı Milady inanılmaz gerçekçi bir tavır içinde. "Demek sizin onun benim için bu dünyadaki bütün cezaların korkunçluğuna erişemeyecek kadar iğrenç bir şey düşündüğünden haberiniz yok ha?"

"Yanılıyorsunuz Madam" dedi Felton kızararak. "Lord Winter böyle bir suç işleyemez."

"İyi" dedi Milady içinden. "Durumu bilmeden suç, diye niteledi hemen!"

Sonra yüksek sesle şöyle dedi:

"Alçakla dost olan her şeyi yapabilir."

"Alçak dediğiniz kim?" diye sordu Felton.

"İngiltere'de bu sıfata layık iki kişi olabilir mi acaba?"

"Georges Villiers'den mi söz ediyorsunuz yoksa?" dedi Felton ateş saçan bakışlarla.

"Allahsızların, soylu dinsizlerin Buckingham Dükü diye adlandırdıkları insan" dedi Milady. "İngiltere'de kimden söz etmek istediğimi anlayabilmek için bu kadar uzun açıklamalara gerek duyacak ikinci bir şahsın bulunabileceğini sanmıyorum doğrusu."

"Tanrı'nın eli ona doğru uzandı" dedi Felton. "Hak ettiği cezadan kurtulamayacak."

Felton bu sözleriyle Katolikler'in rüşvetçi, haksız kazanç sağlayan, sefih, Protestanlar'ın da şeytan dedikleri Dük hakkında İngilizler'in hissettikleri tiksinti duygularını dile getirmiş oluyordu.

"Ah! Tanrım! Tanrım!" diye bağırdı Milady. "Ben bu adama hak ettiği cezayı vermeniz için yalvarırken kendi intikamımı değil, halkın kurtuluşunu düşünüyorum yalnızca."

"Tanır mısınız onu peki?" diye sordu Felton.

"Nihayet soru sordu" dedi Milady içinden. Bu kadar kısa zamanda böylesine etkili bir sonuç aldığından keyfine diyecek yoktu.

"Oh! Tanımak mı! Tanımak da ne demek! Felaketimin, sonsuz felaketimin nedeni de o zaten."

Ve Milady acısının doruğuna erişmiş gibi kollarını kavuşturdu. Hiç kuşkusuz Felton da gücünün tükendiğini hissetmiş olacaktı ki kapıya doğru bir adım attı, onu gözden kaçırmayan tutsak kadın hemen arkasından yetişti ve yolunu kesti.

"Mösyö!" diye bağırdı. "İyi olun, merhametli olun, ricalarıma kulak verin. Nasıl kullanacağımı bildiği için Baron'un uğursuz ihtiyatıyla elimden aldığı şu bıçak var ya! Ne olur bir dakikalığına verin bana bu bıçağı, yalvarıyorum size! Ayaklarınıza kapanıyorum, bakın, kapıyı kapatın isterseniz, size karşı bir kin duymuyorum ben çünkü. Tanrım! Rastladığım tek iyi kalpli, dürüst, anlayışlı birine nasıl kin duyarım ben? Belki de kurtarıcım olacak insana karşı! Mümkün mü böyle bir şey? Bir dakikalığına, bir dakikalığına yalnız! Kapının aralığından geri veririm sonra! Bir dakikalığına Mösyö Felton. Şerefimi kurtarmış olacaksınız böylelikle."

"İntihar edeceksiniz ha!" diye bağırdı Felton dehşet içinde, ellerini tutsak kadının üstünden çekmeyi bile unutarak. "İntihar ha!"

"Söyledim, Mösyö" diye mırıldandı Milady, sesini alçaltarak ve kendisini yere bırakarak. "Sırrımı söyledim size! Her şeyi biliyor! Tanrım! Mahvoldum!"

Felton hareketsiz ve kararsız ayakta duruyordu.

"Hâlâ şüpheleniyor, gerektiği kadar inandırıcı olamadım" diye düşündü Milady.

Koridorda ayak sesleri duyuldu; Milady gelmekte olanın Lord Winter olduğunu anladı. Felton da tanıdı ve kapıya doğru ilerledi.

Milady atıldı.

"Ne olur! Hiçbir şey söylemeyin!" dedi âdeta yalvararak. "Kesinlikle hiçbir şey söylemeyin bu adama, mahvolurum yoksa ve siz, siz..."

Ama ayak sesleri iyice yaklaştığından, konuşmalarının duyulacağı korkusuyla sustu, ölçüsüz bir korkuya kapılmış gibi güzel elini Felton'un ağzına bastırdı. Felton hafifçe geri itti Milady'yi ve genç kadın bir şezlongun üstüne düştü.

Lord Winter hiç durmadan kapının önünden geçti ve ayak seslerinin uzaklaştığı duyuldu.

Ölü gibi sapsarı kesilen Felton birkaç dakika kulak kabartıp dinledi, ayak sesleri uzaklaşınca düşten uyanan biri gibi derin bir nefes aldı ve süratle çıktı odadan.

"Oh!" dedi Milady de Lord Winter'ın aksi yönünde uzaklaşan ayak seslerine kulak kabartarak. "Sonunda elimdesin işte artık!"

Sonra alnı kırıştı.

"Ama Baron'a anlatırsa, yandım, demektir çünkü kendimi öldüremeyeceğimi çok iyi bilen Baron adamın önünde bıçağı verir elime, Felton da bütün bu umutsuzluk oyunlarımın bir numara olduğundan en küçük bir kuşku duymaz artık."

Aynanın karşısına geçip kendine baktı. Hayatta hiç bu kadar güzel olmamıştı.

"Oh! evet!" dedi gülümseyerek. "Eminim söz etmeyecektir!"

Akşam yemeğinde Lord Winter da geldi.

"Mösyö" dedi Milady. "Odamdaki varlığınız tutsaklığımın zorunlu bir aksesuarı mı? Sıkıntılarımı daha da artıran ziyaretlerinizden kurtaramaz mısınız beni?"

"Nasıl olur sevgili kardeşim?" dedi Winter. "Bana karşı bugün son derece insafsız olan bu güzel ağız İngiltere'ye sırf beni görmek için geldiğini söylemiyor muydu? Hatta bu özlemi dindirmek için her şeyi göze aldığınızı söylememiş miydiniz? Deniz tutmasını, fırtınaları, tutsaklığı? Şimdi karşınızdayım işte! Niçin sevinmiyorsunuz? Hem bu seferki ziyaretimin nedeni başka."

Milady ürperdi, Felton'un konuştuğunu sandı birden. Hayatında şimdiye kadar bir yığın heyecan tatmış ve şiddet görmüş olan kadın, kalbinin böylesine şiddetle attığını hiç hissetmemişti.

Milady oturuyordu. Lord Winter bir koltuk çekti, yanına yanaştı ve oturdu, sonra cebinden bir kâğıt çıkararak açtı.

"Alın" dedi. "Günlerinizi doldurmanız için izin verdiğim yeni yaşantınızda kimliğinizi belli edecek bu bir tür pasaportu göstermek istedim size."

Sonra bakışlarını Milady'den ayırıp kâğıda dikti ve okumaya başladı:

"Gönderme emri... Gideceğiniz yerin adını boş bıraktım" diyerek okumayı yarıda kesti. "Özellikle gitmek istediğiniz bir yer varsa bildirin bana. Londra'dan bin fersah uzak olduktan sonra istediğiniz yere gitmenize razı olabilirim. Devam ediyorum: Gönderme emri: Fransa Krallık adliyesi tarafından damgalanmış, cezasını çektikten sonra serbest bırakılmış olan Charlotte Backson adına; kendisi bu bölgeden üç fersah uzaklaşamaz. Kaçmaya kalkıştığı takdirde ölüm cezası uygulanacaktır. Günde beş şilin barınma ve beslenme parası alacaktır."

"Bu emir beni ilgilendirmez" diye karşılık verdi soğuk bir biçimde Milady. "Çünkü üstünde benim değil başkasının adı var."

"Ad! Sizin bir adınız mı var?"

"Kardeşinizin adını kullanıyorum."

"Yanılıyorsunuz, kardeşim sizin ikinci kocanız, birincisiyse yaşıyor hâlâ. Söyleyin ilk kocanızın adını, Charlotte Backson yerine bu adı koyayım. İstemiyor musunuz? Konuşmayacak mısınız? Siz bilirsiniz, öyleyse Charlotte Backson adıyla gönderileceksiniz cezanızı çekmeye."

Milady konuşmadı ama bu kez suskunluğu kasıttan değil, dehşetten kaynaklanıyordu. Emrin derhal uygulanacağını sandı; Lord Winter'ın hareketini öne aldığını sandı. Hemen o gece yola çıkarılacağını sandı. Allak bullak oldu birdenbire bu yüzden, sonra belgede imza bulunmadığını fark etti.

Bu buluş öyle keyiflendirdi ki onu gizlemesine imkân yoktu.

"Evet, evet" dedi kadının içinden geçenleri anlayan Lord Winter. "Evet, emrin altında imza aradınız, göremeyince de kendi kendinize 'imzalanmamış olduğuna göre henüz her şey bitmiş değil' diye düşündünüz. Bunu belki de sizi korkutmak için gösterdiğimi düşündünüz. Yanılıyorsunuz. Belge yarın Buckingham'a gönderilecek. Öbür gün de imzalanmış ve mühürlenmiş olarak geri gelecek. Yirmi dört saat sonra da benim emrin uygulanması işiyle bizzat ilgileneceğim, söz veriyorum size. Allah'a emanet olun Madam, söyleyeceklerim bu kadardı size."

"Ben de gücünüzü böyle kötüye kullanmanın, uydurma bir adla beni sürgüne göndermenin alçaklık olduğunu söyleyeceğim size Mösyö."

"Gerçek adınızla asılmak daha mı hoşunuza giderdi yoksa Milady? Bildiğiniz gibi İngiliz yasaları evlilikle ilgili yasalar konusunda acımasızdır. Açık söyleyin, her ne kadar adım, daha doğrusu kardeşimin adı bu işe karışacak ve bir rezalet çıkacak ise de, beni sizden kesinlikle kurtaracak bir mahkeme huzuruna çıkmaya da razı olabilirim yani."

Milady karşılık vermedi ama yüzü sapsarı kesildi.

"Oh! Oh! Görüyorum ki uzak ülkelere geziyi yeğliyorsunuz. Harika Madam. Eski bir atasözü vardır: Çok gezen genç kalır der. Bence siz de en iyi yolu seçtiniz ve yaşamak da güzeldir yani. Zaten ben de bu yüzden canımı almak istemenize kayıtsız kalamadım ya! Şimdi geriye beş şilin sorunu kalıyor. Bu konuda biraz cimrilik ettim galiba değil mi? Ama bir nedeni var bunun: Çok paranız olursa gardiyanları satın almaya kalkışabilirsiniz. Aslında gardiyanları baştan çıkarmak için güzelliğiniz de var ama... Felton'u baştan çıkarmak için çevirdiğiniz numaraların boşa gitmesi sizi kendi kendinizden iğrendirmediyse eğer, gittiğiniz yerde de devam edin çekiciliğinizi kullanmaya."

"Felton konuşmamış" dedi içinden Milady. "Henüz kaybedilmiş bir şey yok."

"Şimdi bayan, Allahaısmarladık diyorum. Yarın gelip habercimin yola çıktığını duyururum size."

Lord Winter kalktı, alaycı bir tavırla Milady'yi selamladı ve çıktı.

Milady derin bir nefes aldı. Daha dört gün vardı önünde, Felton'u tam anlamıyla ayartmak için dört gün yeterdi ona.

Korkunç bir fikir geldi aklına. Lord Winter, emri Buckingham'a imzalatmak için bizzat Felton'u gönderecekti belki de. Bu durumda Felton'u kaçırmış olacaktı elinden, oysa planının başarılı olabilmesi için baştan çıkarma eyleminin büyüleyiciliğinin sürekli olması gerekiyordu.

Bununla birlikte, daha önce de söylediğimiz gibi bir şey rahatlatıyordu onu: Felton konuşmamıştı.

Lord Winter'ın tehditlerinden korkmuş gibi gözükmek istemedi kesinlikle, masaya oturdu ve yemeğini yedi.

Sonra bir gün önceki gibi gene diz çöküp yüksek sesle dualarını okumaya başladı. Gene bir gün önce olduğu gibi nöbetçi de durdu ve dinlemeye koyuldu onu.

Az sonra, nöbetçinin ayak seslerinden daha hafif ayak sesleri işitti koridorda, ayak sesleri kapının önünde durdu.

"O" dedi.

Ve daha önce Felton'u kendinden geçirmiş olan ilahiyi okumaya başladı.

Ama sesi önceki güne göre çok daha tatlı, çok daha ahenkli ve yürek paralayıcı bir şekilde çıktığı halde kapı açılmadı bu sefer. Kapının küçük aralığından dışarıya kaçamak bakışlar atan Milady, parmaklıkların ardından genç adamın ateşli bakışlarını görür gibi oldu ama ister gerçek, ister hayalet olsun Felton içeri girmeyecek kadar hâkimdi şimdi kendisine.

Milady ilahisinin sonuna doğru derin derin iç çekmeye benzer sesler duyar gibi oldu; daha sonra yaklaştığını duyduğu aynı ayak sesleri ağır ağır ve sanki hiç istemeden uzaklaştı.

LV

TUTSAKLIĞIN DÖRDÜNCÜ GÜNÜ

Ertesi gün Felton, Milady'nin odasına girdiğinde genç kadını koltuğun üstünde ayakta buldu. Elinde yırtılmış patiska mendillerin uçlarından birbirlerine tutturulmasıyla yapılmış uzun ip gibi bir şey tutuyordu. Felton'un kapıyı açarken çıkarttığı gürültü üzerine hafif bir hareketle yere atladı Milady ve elindeki ipe benzer şeyi de arkasına saklamak istedi.

Genç adam her zamankinden daha sarı bir yüzle çıktı ortaya ve uykusuzluktan kızarmış gözleri ateşli bir gece geçirdiğini gösteriyordu.

Bu arada alnı da her zamankinden daha kötü bir biçimde kırışmıştı.

Yerine oturan ve elindeki sahte ama öldürücü halatın bir ucunu bilerek ya da bilmeden dışarda bırakan Milady'ye yaklaştı yavaşça.

"Nedir bu Madam?" diye sordu soğuk bir tavırla.

"Hiç canım" dedi, acı acı gülümsemeyi çok iyi beceren Milady, "mahkûmların en kahredici düşmanı sıkıntıdır. Ben de sıkıntımı dağıtmak için böyle bir ip yapmayı denedim."

Felton gözlerini yukarı doğru çevirdi ve Milady'yi koltuğun üstünde, ayakta bulduğu yerin tam üstünde, giysilerin ya da silahların asılmasına yarayan demir çengeli gördü.

Ürperdi ve Milady de gözden kaçırmadı bu durumu çünkü gözleri sürekli yerde olmasına rağmen, hiçbir şeyi kaçırmıyordu.

"Koltuğun üzerinde, ayakta ne yapıyordunuz peki?" diye sordu.

"Sizi ne ilgilendirir bu?" diye karşılık verdi Milady.

"Ama" dedi Felton, "bilmek istiyorum."

"Bana soru sormayın" dedi tutsak. "Biliyorsunuz ki biz Hıristiyanlara yalan konuşmak yasaklanmıştır."

"Peki o zaman" dedi Felton. "Yaptığınızı ya da yapacak olduğunuz şeyi ben söyleyeyim size. Kafanızın içindeki o uğursuz düşünceyi gerçekleştirecektiniz. Unutmayın ki Madam, yalan söylemeyi yasaklayan Tanrımız intiharı daha da kesin bir biçimde yasaklamıştır."

"Tanrı, bir kuluna haksız yere acı çektirildiğini, kulunun şerefsizlikle intihar arasında bir tercih yapma durumunda kaldığını görürse, inanın ki efendim bağışlar o zaman" dedi Milady. "Çünkü bu gibi durumlarda intihar, kendini kurban etme olur."

"Siz ya çok ya da az konuşuyorsunuz, konuşun Madam, Tanrı aşkına içinizi dökün!"

"Ben size başıma gelen felaketleri anlatayım, siz de masal okuyorum diye alay edin benimle, bunu mu istiyorsunuz? Size tasarılarımdan söz edeyim, siz de gidip bunları bana bunca acıyı çektiren zalime yetiştirin, istediğiniz bu mudur? Hayır efendim! Hem talihsiz bir mahkûmun ölümü ya da yaşamı niçin ilgilendirecekmiş sizi? Siz benim bedenimden sorumlusunuz değil mi? Siz efendilerinize bana ait olduğunu kanıtlayabileceğiniz bir ceset bile gösterseniz, daha fazla bir şey istemezler sizden herhalde; belki de çifte ödül alırsınız."

"Ben mi Madam, ben mi?" diye bağırdı Felton. "Ben mi sizin yaşamınız karşılığında ödül alacakmışım? Düşünmeden konuşuyorsunuz."

"Bırakın da istediğimi yapayım, Felton, bırakın beni"

dedi Milady kendinden geçerek. "Her asker hırslı olmalıdır değil mi? Siz şimdi teğmensiniz, ümit ederim yüzbaşı olarak izlersiniz cenazemi."

"Size ne yaptım da, böyle insanların ve Tanrı'nın huzurunda suçluyorsunuz beni" dedi Felton sarsılmış bir halde. "Birkaç gün içinde buradan gitmiş olacaksınız Madam, artık benim korumam altında olmayacaksınız, o zaman istediğinizi yaparsınız" diye sürdürdü konuşmasını içini çekerek.

"Ya, demek öyle!" diye karşılık verdi kutsallığın ayaklar altına alınmasına dayanamıyormuş gibi gözüken Milady. "Sizin gibi dindar, herkesin doğrucu diye bildiği biri tek bir şey istiyor demek ki: Ölümümle ilgilenmemek, benim ölümümle ilgili olarak tedirgin edilmemek!"

"Yaşamınıza nezaret etmek zorundayım Madam ve devam edeceğim buna."

"Peki siz misyonunuzu anlayabilir musunuz? Suçlu bile olsam, insafsızlık denmesi gereken bu tutuma ne diyeceksiniz? Ya suçsuzsam Tanrı ne diyecektir buna?"

"Ben askerim Madam, aldığım emirleri uygularım."

"Mahşer gününde Tanrı'nın kör cellatları, haksızlık eden yargıçlardan ayıracağını mı sanıyorsunuz? Bedenimi öldürmemi istemiyorsunuz ama ruhumu öldürmek isteyene yardakçılık ediyorsunuz!"

"Bakın gene söylüyorum" dedi Felton, sarsılmış bir halde. "Sizi tehdit eden bir tehlike yok ve bu konuda kendim kadar Lord Winter'dan da eminim."

"Çılgın! diye bağırdı Milady. "Zavallı çılgın! Tanrı katında en sağduyu sahibi olarak bilinenler bile kendilerinden emin olamazlarken, başka birine kefil oluyor kaıkmış; en zayıf ve en talihsiz olanı ezmek için mutlu olanın yanında yer alıyor!"

"İmkânsız Madam, imkânsız" diye mırıldandı Felton. Yüreğinde bu yargının hiç de haksız olmadığını hissediyordu. "Bir tutsak olarak özgürlüğünüze, kesinlikle benimle kavuşamazsınız ama ben sağ oldukça da canınıza kıyamazsınız" diye sürdürdü konuşmasını.

"Evet" diye bağırdı Milady. "Ama benim için canımdan da değerli olan bir şeyi, şerefimi kaybedeceğim, Felton! Tanrı'nın ve insanların karşısında da, bu alçaklık ve utançtan sizi sorumlu tutacağım."

Soğukkanlılığını yitirmediği ya da yitirmemiş gibi gözüktüğü halde Felton bu kez, çoktandır içine düşmüş olan kurdun gizli etkisine karşı daha fazla direnemedi. En saf hayalet kadar beyaz olan bu güzel kadını seyretmek, onun yalvarmalarını, tehditlerini dinlemek, hem acısının hem de güzelliğinin etkisini içine sindirmek, her şeyi yüreğiyle ölçüp biçen, değerlendiren, içini kemiren dinsel inancın ateşli düşleriyle kazınmış bir beyni olan, ruhu kasıp kavuran Tanrı aşkı, kendisini huzursuz eden insanlara karşı duyduğu nefretle gönlü yıpranmış biri için fazla gelmiştir artık.

Milady karşısındaki gencin içinde esen fırtınayı sezdi, kopup gitmiş duygularının tutsağı genç adamın damarlarındaki kanda tutuşan karşıt tutkuları içgüdüsüyle anladı. Tıpkı düşmanın çekilmeye hazırlandığını sezip, bir zafer çığlığıyla üstüne atılan deneyimli bir komutan gibi, yerinden kalktı, eski çağ rahibeleri kadar güzel, bir Hıristiyan bakiresi kadar esinlenmiş haliyle, kolları uzanmış, yakası bağrı açılmış, saçları darmadağınık, bir eli utanmış gibi göğsünde, gözlerinden, genç, tutucu protestanın duygularını alt-üst eden ateşler saçarak, üstüne yürüdü, istediğinde korkunç bir ton verebildiği o tatlı sesiyle söylemeye başladı:

Kurbanını Baal'e teslim ediyor,
Şehidi aslanlara atıyor;
Tanrı seni pişman ettirecek!...
Uçurumun dibinden sesleniyorum ona.

Felton bu tuhaf çıkış karşısında kalakaldı ve taş kesti âdeta.

"Kimsiniz siz? Kimsiniz?" diye bağırdı ellerini kavuşturarak. "Tanrı'nın elçisi misiniz? Cehennemin habercisi mi yoksa? Melek misiniz, şeytan mı? Eloa mısınız yoksa İştar mı?"

"Beni tanımadın mı Felton? Ben ne meleğim ne şeytan. Dünyada yaşayan sıradan bir kızım ben, seninle aynı inançtan bir kızkardeş, hepsi bu kadar."

"Evet, evet!" dedi Felton. "Şüphe ediyordum ama şimdi inandım artık."

"İnandın ama hâlâ Lord Winter denen o şeytanın suç ortağısın. İnandın ama gene de beni düşmanlarımın eline bırakıyorsun, İngiltere'nin düşmanının eline, Tanrı'nın düşmanının eline bırakıyorsun öyle mi? İnandın ama gene de beni sapkınlıkları, ahlâksızlıklarıyla dünyayı kirleten, gözleri kör olanların Buckingham Dükü, inananların İsa düşmanı dedikleri o aşağılık Sardanapal'e teslim ediyorsun öyle mi?"

"Ben mi sizi Buckingham'a teslim ediyorum! Ben ha! Ne diyorsunuz siz?"

"Gözleri var ama görmeyecekler, kulakları var ama duymayacaklar" diye bağırdı Milady.

"Evet, evet!" dedi ellerini terli alnına götüren Felton. Beynindeki son kuşkuları da atmak istiyor gibiydi. "Evet, her gece, bana görünen, huzur nedir bilmeyen ruhuma, 'Vur, İngiltere'yi kurtar, kendini kurtar çünkü Tanrı'yı yatıştıramadan öleceksin!' diye haykıran meleğin hatlarını çok iyi hatırlıyorum. Konuşun, konuşun, şimdi anlayabiliyorum sizi."

Milady'nin bakışlarında müthiş bir neşe kıvılcımı parladı ama sonra hemen söndü.

İnsanı öldüren bu ışık çok çabuk yanıp sönmüştü ama Felton gördü bunu ve ışık genç kadının kalbinin derinliklerini aydınlatıyormuş gibi iliklerine kadar ürperdi.

Felton birden Winter'ın uyarılarını hatırladı. Milady'nin kendisini baştan çıkarma girişimlerini, ilk gelişinde yaptığı numaraları düşündü. Bir adım geri atıp başını öne eğdi ama genç kadına bakmaktan da alamadı kendini. Bu tuhaf yaratık karşısında büyülenmişti sanki ve gözlerini gözlerinden ayıramıyordu.

Milady genç adamın kararsızlığını anlayamayacak bir kadın değildi. Görünürdeki heyecanların altında, insanın kanını donduran soğukkanlılığını hiç bırakmıyordu elden. Felton'un cevap vermesine fırsat bırakmadan böyle bir konuşmayı aynı coşku havası içinde sürdürmek çok zor olduğu için, ellerini iki yana bıraktı ve kadının zayıflığının, imanının heyecanını bastırdığını göstermek ister gibi şöyle konuştu:

"Yok, hayır, Bethulia'yı Holofernes'den kurtaracak olan Yudit olmak bana düşmez. Tanrı'nın kılıcı benim taşıyamayacağım kadar ağırdır, bırakın da ölerek kurtulayım şerefsizlikten. Bırakın da Tanrı yoluna acı çekeyim! Ne gerçekten suçlu biri gibi hürriyetimi bağışlamanızı, ne de bir imansız gibi intikam istiyorum sizden. Bırakın beni öleyim, hepsi bu kadar işte! Yalvarıyorum, ayaklarınıza kapanıyorum; bırakın canıma kıyayım, göreceksiniz, son nefesimde kurtarıcımı kutsayacağım."

Felton, bu tatlı ve yakaran sese, bu yenik düşmüş ve utangaç bakışlara yanaştı. Büyüleyici kadın, istediği zaman çıkardığı, istediği zaman giydiği büyülü giysilerini tekrar geçirmişti sırtına. Güzelliğe, tatlılığa, gözyaşlarına ve o son derece kemirici hazzın, mistik hazzın dayanılmaz çekiciliğine bürünmüştü.

"Ne yazık ki yapabileceğim tek bir şey var" dedi Felton. "Masumiyetinizi kanıtlayabilirsiniz, sizin için yalvarmaktır o da, hepsi bu işte! Lord Winter size çok kötü diş biliyor. Siz Hıristiyansınız, din kardeşimsiniz. Ben bugüne kadar beni himaye eden adamdan başkasını sevmedim, hayatta yalnızca hainleri ve alçakları tanıdım, ama şimdi sizin çekiciliğinize

kapıldığımı hissediyorum. Siz ki bu kadar güzelsiniz Madam, bu kadar saf ve temizsiniz görünüşte, Lord Winter'ın size bu kadar diş bilemesi için mutlaka büyük bir günah işlemiş olmanız gerekir."

"Gözleri var ama görmeyecekler, kulakları var ama duymayacaklar" diye tekrarladı Milady gene acı bir ifadeyle.

"Konuşun öyleyse!" diye bağırdı genç subay. "Konuşun, anlatın."

"Utancımı size mi açacağım?" diye haykırdı Milady kıpkırmızı kesilen yanaklarıyla. "Genellikle bir kimsenin işlediği suç, bir başkasının utanmasına neden olur. Bir kadın olarak başıma geleni, size, yani bir erkeğe mi açacağım? Asla olmaz, asla olmaz!" diyerek güzel gözlerini, sıkılgan bir tavırla örttü elleriyle.

"Ben sizin kardeşiniz sayılırım ama!" diye bağırdı Felton.

Milady uzun süre süzdü genç adamı. Felton kararsızlık sandı bunu ama aslında Milady, Felton'un inceliyor ve özellikle de büyülemeye çalışıyordu onu.

Bu sefer Felton ellerini kavuşturup yalvarmaya başladı.

"Pekâlâ" dedi Milady. "Güveniyorum kardeşime, göstereceğim bu cesareti!"

Bu sırada Lord Winter'ın ayak sesleri duyuldu. Milady'nin zalim kayınbiraderi bu kez daha önce yaptığı gibi kapının önünden geçmekle yetinmedi; durdu, nöbetçiyle bir iki kelime konuştu, sonra kapıyı açıp içeri girdi.

Winter nöbetçiyle konuşurken Felton telaşla geri çekilmiş, tutsak kadından birkaç adım uzaklaşmıştı.

Baron ağır ağır içeri girdi, dikkatli bakışlarını tutsaktan genç subaya doğru çevirip şöyle konuştu:

"Uzun süredir buradasınız John. Bu kadın işlediği suçları

mı anlattı size yoksa? Ziyaretin bu kadar uzun sürmesini ancak o zaman mazur görebilirim."

Felton ürperdi ve Milady, şaşkına dönen tutucu Protestan'ın yardımına koşmadığı takdirde, mahvolacağını derhal sezdi.

"Demek tutsağınızı elinizden kaçırmaktan endişe ediyorsunuz ha!" dedi. "Peki öyleyse ciddi zindancınıza sorun bakalım, biraz önce bana ne gibi bir iyilik yapmasını istiyordum, söylesin size."

"İyilik mi istiyordunuz?" diye kuşkuyla sordu Baron.

"Evet Milord" dedi genç subay iyice şaşkın.

"Neymiş bu iyilik bakalım?" diye sordu Lord Winter.

"Aldıktan bir dakika sonra kapı aralığından iade etmek için söz verdiği bir bıçak!"

"Yoksa, bu hanımefendinin boynunu kesmek istediği biri mi var odada?" diye sordu Winter alaycı ve küçümseyen bir ifadeyle.

"Ben varım" diye karşılık verdi Milady.

"Size Amerika ile Tyburn arasında bir seçim yapma olanağı tanıdım" dedi Lord Winter. "Tyburn'ü seçin Milady, inanın, ip bıçaktan iyidir."

Felton sarardı ve içeri girdiği ilk anı, Milady'yi elinde bir iple gördüğü anı hatırlayarak öne doğru bir adım attı.

"Haklısınız" dedi genç kadın. "Ben de düşündüm bunu." Ardından da boğuk bir sesle ekledi. "Bundan sonra da düşüneceğim."

Felton iliklerine kadar işleyen bir ürpertinin tüm bedenini sardığını hissetti; Winter de sezmişti bunu muhtemelen.

"Dikkat et John, dostum, ben sana güvendim, dikkat et! Daha önce de uyarmıştım seni. Biraz cesur ol yavrum. Üç güne

kadar kurtaracağız yakamızı bu yaratıktan nasıl olsa. Onu göndereceğim yerden de bize zarar vermesine imkân yok."

"Duydunuz mu?" diye bağırdı Milady. Lord, Tanrı'ya, Felton da kendisine seslendiğini sandı.

Felton başını öne eğip düşlere daldı.

Baron subayı kolundan tuttu ve çıkıncaya kadar gözden kaybetmemek için de başını Milady'den yana çevirdi.

"Haydi canım" dedi Milady, kapı kapandıktan sonra kendi kendine. "Sandığım kadar ileri gitmemişim meğer. Winter her zamanki budalalığının aksine görülmemiş bir ihtiyatlılık içinde gözüktü. Korkunç bir şey bu intikam alma isteği, erkekleri bile yola getiriyor. Felton'a gelince, o hâlâ karar veremiyor. O lanetli d'Artagnan gibi biri değil ki! Tutucu bir Protestan ancak bakirelere tapar, üstelik ellerini kavuşturur ve öyle tapar. Bir silahşör ise kadınları sever, hem de kollarıyla sarar ve öyle sever."

Bununla birlikte Milady sabırsızlıkla bekledi, çünkü bütün günün, Felton'u bir daha görmeden geçeceğini sanmıyordu. Nihayet, biraz önce anlattığımız sahneden yaklaşık bir saat sonra kapının önünde alçak sesle birtakım konuşmalar duydu, kapı açıldı ve Felton göründü.

Genç adam, arkasında kapıyı açık bırakarak hızla odanın orta yerine doğru ilerledi, Milady'ye susmasını işaret etti. Yüzü allak bullaktı.

"Ne istiyorsunuz benden?" dedi Milady.

"Dinleyin beni" diye karşılık verdi Felton alçak sesle. "Geldiğimi anlamasınlar, konuştuklarımızı duymasınlar diye nöbetçiyi gönderdim. Lord bana korkunç bir hikâye anlattı."

Milady kaderine boyun eğmiş mahkûm tavrıyla gülümsedi, başını salladı.

"Ya siz bir şeytansınız, ya da velinimetim, babam Winter

bir canavar! Sizi dört gündür tanıyorum, onu ise on yıldır seviyorum. İkiniz arasında kararsız kalabilirim dolayısıyla. Söylediklerim sizi korkutmasın sakın, benim istediğim yalnızca inanmak, gece yarısından sonra odanıza geleceğim ve beni inandıracaksınız siz."

"Hayır Felton, hayır kardeşim" dedi Milady. "Çok büyük bir fedakârlık bu ve size pahalıya mal olacağını hissediyorum. Hayır, ben mahvoldum, siz de mahvolmayın. Ölümüm yaşamımdan çok daha anlamlı olacak ve cesedimin sessizliği bir tutsağın gözlerinden daha inandırıcı olacaktır sizin için."

"Susun Madam" diye bağırdı Felton. "Benimle böyle konuşmayın. Ben buraya, şerefiniz, yaşamda en kutsal bildiğiniz şey üzerine yemin edip, intihar etmeyeceğinize dair söz almaya geldim sizden."

"Söz vermek istemem" dedi Milady. "Çünkü kimse benim kadar sözüne sadık değildir ve söz verirsem yerine getirmem gerekir."

"Peki o zaman, hiç değilse tekrar görüşünceye kadar rahat duracağınıza söz verin. Beni gördükten sonra gene de ısrar edecek olursanız, ben vereceğim size istediğiniz silahı."

"Kabul" dedi Milady. "Bekleyeceğim."

"Yemin edin!"

"Tanrı adına yemin ediyorum. Memnun oldunuz mu?"

"Tamam" dedi Felton. "Gece görüşmek üzere!"

Hemen sonra odadan çıkan Felton, kapıyı çekti ve elinde süngülü tüfek, gönderdiği askerin yerini almış gibi nöbet tutmaya başladı.

Asker döndüğünde silahını ona uzattı.

Bu sırada Milady, yaklaştığı kapının aralığından genç adamın, kendinden geçerek haç çıkardığını ve koridorda neşeyle uzaklaştığını gördü.

Dudaklarında vahşi bir gülümseme, Tanrı'nın ne olduğunu hiçbir zaman öğrenemediği halde, Tanrı'nın adını anarak hakaretler yağdırmaya başladı:

"Tanrım! Çılgın yobaz! Tanrım! Bana, bana, yalnız bana yardım edecek intikam almam için."

LVI

ESARETİN BEŞİNCİ GÜNÜ

Milady yarı yarıya başarıya ulaşmıştı ve bu başarı gücünü daha da artıyordu.

O güne kadar yapmış olduğu gibi, çabuk kapılan erkekleri büyülemesi hiç de zor değildi; üstelik bunların aldığı saray terbiyesi, daha da çabuk tuzağa düşmelerine neden oluyordu. Milady özellikle ten zevki yönünden hiçbir dirençle karşılaşmayacak kadar güzeldi ve elindeki bu silahı aklın tüm engellerine karşı ustaca kullanmayı çok iyi beceriyordu.

Ama bu kez yabanıl, içine kapanık ağırbaşlılığı ile duygusuz hale gelmiş bir insanla boğuşmak zorundaydı; din tutkusu ve günaha girme korkusu Felton'u, sıradan zevklere karşı umursamaz hale getirmişti. Taşkın kafasında öylesine geniş tasarılar, öylesine ayrıntılı planlar kuruyordu ki en küçük bir aşk, bir gönül oyunu, bir ten zevkine yer kalmıyordu. Ve işte Milady de sahte dürüstlüğü ile, kendisine karşı çok ciddi bir biçimde uyarılmış bir adamın kafasında bir gedik açmayı başarmıştı. Ayrıca güzelliğiyle de, şimdiye kadar bakir ve temiz kalmış bir erkeğin gönlünde ve duygularında kıpırtılar yaratmıştı. Doğanın ve dinin karşısına çıkartabileceği kişilerin en dikbaşlısı üstünde giriştiği denemeyle de o zamana kadar ölçme fırsatını bulamadığı yeteneklerinin gerçek değerini anlama fırsatını da kaçırmamıştı.

Ama akşam saatlerinde kaderinden ve kendinden defalarca umudunu kestiği de olmuştu. Tanrı'ya güvenmediğini

biliyoruz; buna karşılık hayatın bütün alanlarına hükmeden kötülüğün dehasına güveniyordu o ve bu sınırsız güce, Arap masalındaki gibi, yitik bir dünyayı yeniden canlandırması için bir nar tanesi yeterliydi.

Felton'u kabul etmek için iyi hazırlanan Milady ertesi gün için hazırlıklarını tamamladı. Buckingham'ın emri imzaladıktan sonra (üstelik üstünde başka bir ad göreceğinden Buckingham, belgeyi çok daha kolay imzalayacak, belki söz konusu kadının kim olduğunu anlamayacaktı bile) yalnızca iki günün kalacağını çok iyi biliyordu. Lord hiç vakit kaybetmeden gemiye bindirip yola çıkartacaktı kendisini. Ayrıca sürgün cezası alan kadınların, erkekleri baştan çıkarma konusunda, namuslu geçinen ve güzellikleriyle övünen, moda icabı göklere çıkarılan, sahip oldukları birazcık aristokrasinin nimetlerinden yararlanan kadınlardan çok daha az etkili silahlara sahip olduklarını da bilmiyor değildi. Böylesi sefil ve aşağılayıcı bir cezaya çarptırılmak, güzel kalmasına engel değildi ama yeniden güç kazanmasını kesinlikle engelleyecekti. Gerçek değerlerinin farkında olan bütün kadınlar gibi Milady de huyuna suyuna, yeteneklerine uygun çevrenin neresi olduğunu çok iyi biliyordu. Yoksulluktan tiksiniyordu ve alçaklıklar, değerinden çok şey yitirmesine neden oluyordu. Milady, ancak kraliçeler arasında bir kraliçeydi. Ona hâkim olabilmek için gururunu tatmin etmek şarttı. Kendisinden aşağı kişilere hükmetmek zevkten çok utanç veriyordu Milady'ye.

Sürgünden döneceğinden emindi, bir an bile kuşku duymuyordu bundan. Ama ne kadar sürecekti bu sürgün? Milady gibi hareketli ve gözü yükseklerde olan bir kadın için eli kolu bağlı durmak felaketti. İnsanı çökerten bu günlere siz bir ad bulun bakalım bulabiliyorsanız! Ne demektir bir yıl, iki yıl, üç yıl, yani sonsuzluğa kadar uzanabilecek bir zamanı yitirmek? D'Artagnan ve arkadaşlarının gördükleri hizmete karşılık Kraliçe'den armağanlarını aldıkları, mutlu ve zafer sarhoşluğu içinde oldukları bir sırada dönmek neye yarardı? Milady gibi bir

kadının kesinlikle dayanamayacağı kahreden düşüncelerdi bunlar. İçinde esen fırtına gücünü bir kat daha artıyordu. Bedeni aklının boyutlarına erişebilse, zindanın duvarlarını rahatça yıkabilirdi.

Bu arada kendini diken üstünde tutan bir başka konu da Kardinal'di. Kuşkucu, karanlık ve şüpheci biri olan Kardinal bu suskunluk karşısında ne düşünüyor, ne diyordu acaba? Kardinal yalnız bugünkü tek desteği, tek dayanağı değildi. Gelecekteki zenginliğini ve intikamının alınışını da temsil ediyordu o. Milady Kardinal'i çok iyi tanırdı ve hiçbir işe yaramayan bir geziden dönüşte, başına gelenleri anlatsa, çektiği acıları dile getirse bile, Richelieu'nün nüfuzundan ve dehasından aldığı güçle ve her zamanki alaycı sakinliğiyle tüm güçlü kuşkucular gibi "ellerine düşmemeniz gerekirdi" diyeceğini biliyordu.

Ve işte Milady bütün enerjisini topladı; düştüğü bu karanlık cehennemde yalnızca tek umut ışığı olan Felton'un adını andı, sonra gücünü ölçmek için büzülüp yayılan bir yılan gibi, yaratıcı hayal gücünün kıvrımları arasına yerleştirdi Felton'u.

Bu arada zaman da, durmaksızın gelip geçiyor, saatler birbirini kovalıyor, her saat vuruşunda da yüreği çarpıyordu tutsağın. Lord Winter saat dokuzda her zamanki denetlemesini yaptı, pencereyi ve demir parmaklıkları yokladı, döşemeye ve duvarlara baktı, şömineyi, kapıyı inceledi ve uzun süren bu dikkatli araştırma sırasında Milady de, o da tek kelime etmediler.

Hiç kuşkusuz, her ikisi de güzel sözler ve gereksiz hırçınlıklarla vakit kaybetmeyecek kadar önemli saatler yaşadıklarını anlamıştı.

"Haydi, haydi" dedi Baron, yanından ayrılırken. "Bu gece de kaçamayacaksınız!"

Saat onda Felton bir nöbetçi bıraktı kapıya. Milady

ayak seslerini tanıdı genç adamın. Artık âşığını yüreğinden atamayan biri gibi o da eksik etmiyordu genç adamı yüreğinde; ama aslında Milady bu bağnaz adamdan hem tiksiniyordu hem de hor görüyordu onu.

Kararlaştırılan saat gelmemişti henüz, Felton içeri girmedi.

İki saat sonra saat gece yarısını vurunca, kapıdaki nöbetçi gönderildi.

Bu kez beklenen saat gelmişti ve o andan itibaren sabırsızlıkla beklemeye başladı Milady.

Yeni nöbetçi koridorda dolaşmaya başladı.

On dakika sonra da Felton geldi.

Milady kulak kabarttı.

"Dinle" dedi genç adam nöbetçiye. "Her ne nedenle olursa olsun, bu kapının önünden ayrılmayacaksın. Çünkü biliyorsun, dün bir an için nöbeti terk eden bir asker, Milord tarafından cezalandırıldı. Askerin yokluğunda da ben nöbet tutmuştum üstelik."

"Evet, biliyorum" dedi asker.

"Bu nedenle çok dikkatli olmanı istiyorum" diye sürdürdü konuşmasını Felton. "Ben, bir kez daha odasına gireceğim bu kadının çünkü birtakım uğursuz şeyler kuruyormuş kafasında, onu kollamak için emir aldım."

"Alâ" diye mırıldandı Milady. "Bağnaz Protestanımız da yalan söylemeye başladı!"

Asker gülümsemekle yetindi bu arada.

"Pes doğrusu! Teğmenim" dedi. "Milord kadının yatağına kadar yaklaşıp kollama görevini de size verdiyse, hiç de talihsiz sayılmazsınız doğrusu."

Felton kızardı, başka zaman olsaydı, böyle bir şaka yap-

maya cüret eden bir askeri kesinlikle cezalandırırdı ama bilinci şu anda ağzını açmasına izin vermeyecek kadar yüksek sesle konuşuyordu.

"Seni çağırırsam, girersin içeri" dedi. "Eğer biri gelecek olursa sen de bana seslenirsin."

"Peki teğmenim" dedi asker.

Felton içeri girdi, Milady ayağa kalktı.

"Geldiniz ha!" dedi.

"Geleceğime söz vermiştim" dedi Felton. "Ve geldim."

"Başka bir şey için daha söz vermiştiniz."

"Aman Allah'ım ne sözüymüş o!" dedi genç adam. Kendine hâkim olmaya çalışmasına rağmen dizlerinin titrediğini, alnını soğuk soğuk terlerin bastığını hissetti.

"Bana bir bıçak getireceğinize ve konuşmamızdan sonra da bıçağı burada bırakacağınıza dair söz vermiştiniz."

"Şimdi bunu konuşmayalım Madam" dedi Felton. "Tanrı'nın bir kulunun canına kıymasına neden olacak kadar korkunç bir durum asla olamaz. Düşündüm ve kesinlikle böyle bir günaha ortak olmamaya karar verdim."

"Demek düşündünüz!" dedi tutsak, küçümseyici bir gülümsemeyle koltuğuna oturarak. "Ben de düşündüm ama."

"Neyi?

"Sözünü tutmayan biriyle hiçbir şey konuşmamayı.

"Tanrım!" diye mırıldandı Felton.

"Gidebilirsiniz" dedi Milady. "Konuşmayacağım."

"İşte bıçak burada! dedi Felton, getirmiş olduğu ama vermeye cesaret edemediği bıçağı uzatarak.

"Görelim bakalım dedi Milady.

"Görüp de ne yapacaksınız?"

"Şerefim üzerine söylüyorum, hemen geri vereceğim size, şu masaya koyacaksınız ve bıçakla benim aramda duracaksınız."

Felton bıçağı Milady'ye uzattı, Milady çeliğini dikkatle inceledi, ucunu da yokladı parmağıyla.

"Güzel" dedi, genç subaya geri vererek. "Çeliği iyi ve sağlam. Siz gerçekten sadık bir dostsunuz, Felton."

Felton bıçağı aldı ve tutsak kadınla anlaşmış oldukları gibi masaya koydu tekrar.

Milady, onu bakışlarıyla izledi ve memnuniyetini gösteren bir işaret yaptı.

"Şimdi beni dinleyin" dedi.

Bu uyarının hiç gereği yoktu: Genç subay karşısında dikilmiş, kulaklarını dikmiş, konuşmasını bekliyordu.

"Felton" dedi Milady hüzünlü bir ciddiyetle. "Felton, eğer kızkardeşiniz, babanızın kızı size 'daha, körpe bir genç kızken, talihsizlik bu ya, güzel de olduğum için, beni tuzağa düşürdüler; çok direndim, çevremdeki tuzakları, şiddet gösterilerini artırdılar, gene direndim; hizmet ettiğim dine, taptığım Tanrı'ya hakaretler yağdırdılar, çünkü dinime sığınmış, Tanrı'dan imdat dilemiştim, gene direndim; bu sefer de namusuma el attılar, ruhumu fethedemeyeceklerini anlayınca da ebediyen bedenimi kirletmek istediler ve sonunda da...' derse."

Milady durdu, dudaklarında acı bir gülümseme belirdi.

"Sonunda, ne yaptılar sana?" dedi Felton.

"Sonunda, bir türlü yenemedikleri direncimi felce uğratmaya karar verdiler: Bir akşam içtiğim suya çok kuvvetli bir uyuşturucu kattılar. Yemeğimi henüz bitirmiştim ki üstümde anlatılmaz bir ağırlık ve halsizlik hissettim. Kendimi savunacak hiçbir çarem olmadığı halde bir kuşku sardı içimi, uykuya karşı

mücadele etmek istedim. Yerimden kalktım, pencereye kadar koşmak, imdat diye bağırmak istedim ama bacaklarım bedenimi taşımayı reddetti. Tavan başıma çöküyor, eziyordu beni âdeta. Kollarımı uzatıp konuşmak istedim, ağzımdan bölük pörçük heceler çıktı ancak. Dayanılmaz bir uyuşukluk sarmıştı her yanımı, koltuğuma yaslandım çünkü düşeceğimi anlamıştım; ancak biraz sonra hiç gücü kalmayan bacaklarım için bu destek de yetersiz kaldı. Önce bir, sonra iki dizimin üstüne çöktüm; dua etmek istedim, dilim donmuştu. Tanrı ne görebiliyor ne duyabiliyordu beni hiç kuşkusuz; yere serilip kaldım, tıpkı ölüm uykusu gibi bir uykuya daldım.

Bu derin uyku sırasında olup bitenler ve de uykumun ne kadar sürdüğü hakkında hiçbir şey hatırlayamıyorum. Tek hatırladığım, gözlerimi yuvarlak, çok güzel eşyalarla döşenmiş, gün ışığının ancak tavandaki bir delikten içeri sızdığı bir odada açmış olduğumdur. Bir yatakta yatıyordum ve görünüşte bir kapısı yoktu odanın; kusursuz bir zindanı andırıyordu burası.

Nerede bulunduğumu anlayabilmek için uzun süre düşündüm, ayrıntıları hatırlamaya çalıştım ama bir türlü silkinip üstümden atamadığım ağır uykunun ezici etkisinden kurtulamıyordum. Bir yerlere götürüldüğüm, bir arabaya bindirilip dolaştırıldığım, bütün gücümü yitirdiğim, müthiş bir karabasan gördüğüm hakkında bazı belirsiz anılar vardı beynimde ama bunların hepsi o kadar karanlık ve belirsizdi ki başka bir yaşantıya ait olduklarını sanıyordum ve akıl almaz bir birleşmeyle benim yaşantıma karışıyorlardı sanki!

İçinde bulunduğum durum bir süre o kadar garip göründü ki bana, düş gördüğümü sandım. Sendeleyerek kalktım, giysilerim hemen yanımdaki bir iskemlede duruyordu. Oysa soyunduğumu da giyindiğimi de hatırlayamıyordum. Sonunda acı gerçek, beni utancımdan kahredercesine yavaş yavaş kafama dank etmeye başladı, her zamanki evimde değildim artık. Güneş ışığına bakılırsa günün üçte ikisi çoktan geçmişti. Demek, bir gece önceden, ertesi günün akşamına kadar uyu-

muştum. Yani aşağı yukarı yirmi dört saat süren bir uyku! Neler olup bitmişti acaba bu uzun uyku sırasında?

Olabildiğince çabuk giyindim. Hareketlerimdeki uyuşukluk ve ağırlık, uyuşturucu ilacın etkisinin hâlâ geçmediğini gösteriyordu. Öte yandan bu oda bir kadını ağırlamak için döşenmişti. En titiz bir hoppa bile çevresine bakar bakmaz içerde eksik hiçbir şeyin olmadığını ve bütün düşlerinin gerçekleştiğini anlayabilirdi.

Bu şahane zindana kapatılan ilk tutsak ben değildim hiç kuşkusuz. Ama anlıyorsunuzdur herhalde Felton, zindan şahane olduğu oranda benim de korkum artıyordu.

Evet bir zindandı burası çünkü boş yere dışarı çıkmayı denedim. Bir kapı bulurum umuduyla bütün duvarları yokladım ama her yerden tok sesler çıktı.

Bir çıkış yolu keşfetmek için belki yirmi kez dolandım odanın içinde, yoktu bir çıkış yolu! Sonunda korku ve yorgunluktan bitkin durumda koltuklardan birine çöktüm.

Bu arada, hava hızla kararmaktaydı ve gecenin bastırmasıyla korkularım da artıyordu. Oturduğum yerde kalıp kalmama konusunda kararsızdım; attığım her adımda içine düşeceğim bilinmeyen tehlikelerle çevrili olduğumu sanıyordum. İki gündür ağzıma tek lokma koymamış olmama rağmen, korkularım yüzünden açlık hissetmiyordum.

Dışardan, zamanı ölçmeme yarayabilecek hiçbir ses gelmiyordu ancak saatin akşamın yedi ya da sekizi olabileceğini tahmin ettim. Çünkü Ekim ayındaydık ve erken kararıyordu ortalık.

Birden açılan kapının gıcırtısıyla yerimden sıçradım. Tavandaki camlı aralıkta ortalığı aydınlatan bir karpuz belirdi ve çiğ bir ışıkla aydınlattı içerisini. Aynı anda birkaç adım uzakta ve ayakta duran bir adam fark ettim dehşet içinde.

Üstünde iki kişilik bir yemeğin hazır olduğu bir masanın odanın ortasında ansızın büyülü bir şekilde bittiğini gördüm.

Bu adam, bir yıldır peşimi bırakmayan, namusumu kirletmeye and içmiş ve ağzından çıkan ilk sözlerden bu arzusuna bir önceki gece kavuştuğunu anladığım kişiydi."

"Alçak!" diye mırıldandı Felton.

"Evet! Tabii, alçak!" diye bağırdı ruhunu ağzından çıkan bir çift söze teslim ettiğini anladığı genç subayın, hikâyesine gösterdiği ilgiyi gören Milady. "Alçağın alçağı! Bana uyurken sahip olmakla her şeyin bittiğini sanmıştı. Utancımı, içine düştüğüm çirkefi kabulleneceğimi sanarak yanıma gelmeye cüret etmişti. Aşkıma karşılık servetini teklif ediyordu bana.

Bir kadının içinden taşan nefreti ve karşısındakini hor gören duygularını ifade edebilecek her şeyi söyledim yüzüne. Hiç kuşkusuz alışıktı böyle sözleri dinlemeye çünkü ellerini göğsünde kavuşturup sakin ve gülümseyerek dinledi beni, sonra söyleyeceklerimin bittiğini sanarak bana doğru ilerledi, anında yerimden fırlayarak masadaki bıçağı kapıp göğsüme dayadım.

'Bir adım daha atarsanız' dedim, 'yalnız namusumu kirletmenin değil, ölümümün de günahlarını yüklenmiş olursunuz!'

Bakışlarımla, sesimle, hareketlerimle, davranışımla, konuşmamla, her şeyimle, gerçeği ifade ettiğimi en alçak ruhlara bile anlatabilecek bir hava sezmiş olacak ki olduğu yerde kaldı.

'Ölümünüz mü?' dedi. 'Yok, hayır, olmaz, siz o kadar hoş bir kadınsınız ki, size ancak bir kere sahip olma mutluluğunu tattıktan sonra, böyle kaybolup gitmenize razı olamam. Allahaısmarladık güzelim! Tekrar ziyaretinize gelmek için daha keyifli bir gününüzü bekleyeceğim.'

Sonra ıslık çaldı. Odamı aydınlatan karpuz yukarı çekildi tekrar ve kayboldu. Gene karanlıkta kaldım. Az sonra gene bir kapı gıcırdayarak açılıp kapandı. Hemen ardından karpuz tekrar aşağı indi ve aydınlanan odada yalnız kaldım.

Korkunç bir an oldu benim için o an; üstüme çöken

felaketle ilgili olarak duyduğum son kuşkular da umut kırıcı bir gerçekle yok olup gitmişti, yalnız nefret etmekle kalmadığım, bana tiksinti de veren bir adamın eline düşmüştüm. Hem de bana yaptıklarıyla, her şeye cüret edebileceğini kanıtlamış bir adamın!

"Kimdi bu adam peki?" diye sordu Felton.

"O geceyi bir iskemlede ve çıt duysam ürpererek geçirdim. Çünkü geceyarısına doğru ışık sönmüştü ve gene karanlıkta kalmıştım. Ama o gece herhangi bir teşebbüste bulunmadı zalim. Ortalık aydınlandı. Masa kaybolmuştu ama bıçak hâlâ elimdeydi.

Bütün umudum bu bıçaktı.

Bitkin düşmüştüm artık; uykusuzluk gözlerimi yakıyordu, bir an bile uyumaya cesaret edememiştim. Ortalığın aydınlanması cesaret verdi bana, yastığın altına sakladığım bıçağı bir an olsun elimden bırakmadan yatağa attım kendimi.

Uyandığımda yeni bir sofra kurulmuştu.

Çektiğim acılara, sıkıntılara rağmen, bu sefer müthiş bir açlık hissediyordum. Kırk sekiz saatten beri hiçbir şey yememiştim. Biraz ekmek ve meyve yemeye çalıştım, sonra aklıma içtiğim sudaki uyuşturucu madde geldi. Masada duran suya elimi bile sürmedim. Bardağımı tuvalet masasının üstünde, duvara yapışık mermer çeşmenin musluğundan doldurdum.

Bununla birlikte, aldığım bu önleme rağmen, içimdeki sıkıntıyı bir süre daha atamadım üstümden ama korkularım yersiz çıktı bu kez. Bütün günü beklediğim korkularla karşılaşmadan geçirdim.

Kuşkulandığımı anlamasınlar diye sürahideki suyu yarısına kadar boşaltmayı da ihmal etmedim.

Akşam oldu, hava kararadı; koyu karanlığa alışmaya başlamıştı gözlerim ve karanlıkta masanın döşemeye doğru

girdiğini fark ettim, on beş dakika sonra akşam yemeğiyle birlikte ortaya çıktı masa. Biraz sonra gene aynı lamba sayesinde, oda tekrar aydınlandı.

İçine uyku ilacı karıştırılması olanaksız şeyler yemeye kararlıydım. İki yumurta ve biraz da meyve yedim. Sonra koruyucu çeşmemden bir bardak su doldurdum ve içtim.

Ama daha ilk yudumlarda, suyun sabahki tadı yokmuş gibi geldi bana, kuşku düştü içime ve durdum. Ama bardağın yarısını boşaltmıştım.

Geri kalan suyu dehşet içinde döktüm ve alnım terler içinde beklemeye başladım.

Hiç kuşkusuz, biri çeşmeden su aldığımı gözetlemiş ve soğukkanlılıkla karara bağlanmış, acımasızca gözlenen ölümümü garanti altına almak için çeşmeye olan güvenimden yararlanmıştı.

Aradan yarım saat geçmemişti ki gene aynı belirtiler ortaya çıktı; ancak bu sefer yarım bardak su içtiğimden, daha uzun süre direnebildim ve deliksiz bir uykuya dalmak yerine, çevremde olup bitenleri uyuklayarak izler hale düştüm. Ama ne kendimi savunacak ne de kaçabilecek gücüm vardı.

Tek savunma aracım olan bıçağıma ulaşmak üzere yatağa doğru sürüklenmeye başladım, ancak başucuna kadar varabildim. Ellerimle karyolanın ayaklarından birine yapışıp, dizlerimin üstüne çöktüm ve işte o zaman mahvolduğumu anladım."

Felton'un sararan yüzü korkunç bir hal aldı ve bütün bedeni titreyerek ürperdi.

"Asıl korkunç olan" diye sürdürdü konuşmasını, o müthiş anın dehşetini yeniden yaşadığı izlenimi uyandıran Milady. "Bu sefer, tehlikenin bilincine varabilecek durumda olmamdı beni tehdit eden. Yani uyuşmuş bedenimin içinde ruhum uyanık duruyordu. Görebiliyor, duyabiliyordum. Aslında her şey

bir düşteymişim gibi gelip geçiyordu ve çok daha korkunçtu böylesi.

Lambanın ağır ağır yukarı doğru çekildiğini, odanın karardığını gördüm. O zamana kadar yalnız iki kez duymuş olmama rağmen artık çok iyi tanıdığım gıcırtıyla kapının açıldığını anladım.

İçgüdüsel olarak birinin yanıma yaklaştığını hissettim. Amerika çöllerinde yolunu kaybeden talihsizlerin de, zehirli yılanların da yanlarına yaklaşanlarını bu şekilde hissettikleri anlatılır.

Bir çaba göstermek istiyordum, bağırmak istedim, hatta inanılmaz bir gayretle ayağa bile kalktım ama hemen düştüm aynı anda... hem de işkencecinin kollarına."

"Söyleyin bana, kimdi bu adam?" diye bağırdı genç subay.

Milady anlattığı masalın ayrıntılarının Felton'a büyük bir acı verdiğinin farkına varmıştı anında. Ama ona işkence etmekten vazgeçmeye de hiç niyeti yoktu. Yüreğini ne kadar çok parçalarsa, intikam alması da o kadar garantili olacaktı. Bu yüzden soruyu duymamış ya da henüz cevap vermenin gereği olmadığını düşünüyormuş gibi devam etti anlatmaya:

"Ama bu kez zalimin karşısında hiçbir hareket yapamayan, kımıldamaktan âciz bir ceset yoktu. Az önce söylediğim gibi yeteneklerimden yararlanmaktan yoksundum ama beni bekleyen tehlikenin de bilincindeydim. Bu yüzden bütün gücümle, gerektiği gibi mücadele ettim ve uzun süre direnmişim demek ki şöyle bağırdığını işittim:

'Sefil Protestanlar! Cellatlarını bıktırdıklarını biliyordum ama âşıklarına karşı çok daha yumuşak olduklarını sanıyordum!'

Yazık ki, bu umutsuz direniş, daha uzun bir süre devam edemezdi, gücümün giderek tükendiğini hissettim. Alçak, bu sefer de uykuya dalışımdan değil, bayılmamdan yararlandı."

Felton boğuk bir kükremeyi andıran homurtular çıkararak dinliyordu anlatılanları. Bu arada alnından soğuk terler akıyor, giysilerinin altına kayan eli, göğsünü parçalıyordu.

"Kendime gelir gelmez yaptığım ilk hareket yastığın altına sakladığım bıçağı aramak oldu. Bıçak, kendimi savunmaya yaramamış olsa bile, hiç değilse kefaretimi ödemeye yarardı.

Ama, bıçağı elime alır almaz, Felton, aklıma müthiş bir fikir geldi. Size her şeyi anlatmak için yemin ettim ve de her şeyi anlatacağım size; gerçekleri söyleyeceğime dair söz verdim, ölsem de söyleyeceğim bu gerçekleri."

"Aklınıza bu adamdan intikam alma düşüncesi takıldı değil mi?" diye bağırdı Felton.

"Evet, öyle" dedi Milady. "Biliyorum bir Hıristiyana yakışmaz böyle bir düşünce; hiç kuşkusuz ruhumuzun o ölümsüz düşmanı, çevremizden bir an bile eksik olmayan o aslan fısıldamıştı bu düşünceyi bana. Daha ne söyleyeyim size Felton?" diyerek sürdürdü konuşmasını Milady kendi kendisini suçlayan bir kadın tavrıyla. "Bu düşünce takıldı aklıma ve bir daha da çıkmadı. İşte bugün de bu öldürme fikrinin cezasını çekiyorum."

"Devam edin, devam edin" dedi Felton. "Nasıl intikam aldığınızı bir an önce öğrenmek istiyorum."

"Ah! Bu işin olabildiğince çabuk gerçekleştirilmesine karar verdim, çünkü ertesi gece gene yanıma geleceğinden şüphem yoktu. Gündüzleri ise korkacak bir şey yoktu pek.

Bu nedenle yemek saatlerinde hiç çekinmeden yedim, içtim. Akşam yemeğinde de yer gibi gözüküp hiçbir şeye dokunmamaya karar vermiştim. Dolayısıyla sabah aldığım gıdayla akşam açlığını bastırmış olacaktım.

Yalnız öğle yemeğinden bir bardak su ayırdım kendime çünkü hiçbir şey yiyip içmeden geçirdiğim kırk sekiz saatten sonra en dayanamadığım şey susuzluk olmuştu.

Günün geri kalan saatlerini aldığım kararı içimde daha da sağlamlaştırarak geçirdim. Yalnız, içimde beslediğim düşünceleri, yüzümün dışarı vurmaması için gereken önlemi de aldım. Beni gözetlediklerinden hiç kuşkum yoktu. Hatta birkaç defa dudaklarımda bir gülümseme belirdiğini bile hatırlıyorum. Size niçin gülümsediğimi söylemeye cesaret edemiyorum Felton çünkü korkarsınız belki benden..."

"Devam edin, devam edin!" dedi Felton. "Nasıl can kulağıyla dinlediğimi ve hikâyenin sonunu merak ettiğimi görüyorsunuz."

"Akşam oldu, aynı olaylar bir kez daha tekrarlandı. Her zamanki gibi karanlık çökerken akşam yemeğini getirdiler, sonra lamba yandı ve masanın başına geçtim.

Yalnızca biraz meyve yedim, sürahiden bardağıma su koyar gibi yaptım ama öğle yemeğinde ayırmış olduğum suyu içtim ve suyu o kadar ustalıklı bir biçimde değiştirdim ki, beni gözetleyenler varsa eğer, hiçbir şeyin farkına varmamışlardır.

Yemekten sonra, bir önceki akşamki uyuşukluğa benzeyen numaralar yaptım. Ama bu sefer yorgunluktan ya da artık tehlikeye alışmış olduğum havasını verebilmek için yatağa kadar sürüklendim ve yattım.

Bu kez yastığımın altındaki bıçağıma kavuşmuştum ve bir yandan uyuma numarası yaparken bir yandan da titreyerek bıçağın sapını sıkıyordum.

Önemli bir olay olmadan iki saat geçti aradan. Aman Tanrım! İnanılır gibi değil! Bu sefer de gelmeyecek diye yüreğim küt küt atıyordu.

Nihayet, lambanın yavaş yavaş yükseldiğini ve tavanın derinliklerinde kaybolduğunu gördüm. Oda kapkaranlık oldu ama bakışlarımla karanlığı delmek için çaba harcadım.

Aşağı yukarı on dakika daha geçti aradan. Kalbimin atışlarından başka ses duyduğum yoktu.

Gelmesi için Tanrı'ya dua ediyordum.

Nihayet çok iyi tanıdığım kapının açılma kapanma sesi geldi kulağıma. Yerdeki kalın halıya rağmen ayak sesleri döşemeyi gıcırdatıyordu; yatağıma doğru yaklaşan gölgeyi karanlığa rağmen fark ettim."

"Çabuk olun, çabuk olun!" dedi Felton. "Her sözünüzle yüreğimi dağladığınızın farkında değil misiniz?"

"İşte o zaman" diye sürdürdü konuşmasını Milady. "O zaman bütün gücümü topladım, intikam ya da daha doğrusu adaletin yerini bulma saatinin gelmiş olduğunu anımsadım. Kendimi başka bir Yudit gibi gördüm. Bıçak elimde, gücümü topladım ve onu yanımda, ellerini uzatmış kurbanını ararken görünce, acı ve umutsuzluk ifadesi bir çığlıkla göğsünün tam orta yerine sapladım bıçağı.

Sefil! Her şeyi düşünmüş meğer önceden. Göğsüne çelik bir zırh koymuş. Bıçak yamuldu.

'Demek öyle ha!' diyerek kolumu tuttu ve hiçbir işe yaramayan silahımı aldı. 'Demek canıma kastettiniz, güzel Protestanım benim öyle mi? Kin değil nankörlük ama bu! Haydi, haydi, sakin olun yaramaz çocuk! Ben de artık yumuşadınız sanmıştım. Kadınları zorla alıkoyan zalimlerden değilim ben. Sevmiyorsunuz beni siz. Kuşkulanmıştım bundan zaten ama şimdi eminim artık. Yarın özgürlüğünüze kavuşacaksınız.'

Bir tek şey istiyordum o anda, beni öldürmesini.

'Dikkat edin!' dedim. 'Çünkü benim özgürlüğüm sizin şerefsizliğinizdir. Evet, çünkü buradan çıkar çıkmaz her şeyi açıklayacağım, bana karşı şiddet kullandığınızı, beni esir tuttuğunuzu anlatacağım herkese. Bu alçaklık sarayını ihbar edeceğim. Yüksek bir mevki işgal ediyorsunuz Milord ama dikkat edin. Çünkü sizden yukarda Kral, Kral'ın da yukarısında Allah var.'

İşkencecim kendisine olan güvenine rağmen öfkesini

gizleyemedi. Yüzünün ifadesini göremiyordum ama elimin üstünde duran omzunun titrediğini hissettim.

'O zaman buradan adım atamazsınız dışarı' dedi.

'İyi!' dedim. 'O zaman işkence çektiğim bu oda, mezarım olur aynı zamanda. İyi! Burada öleceğim ve görün bakalım o zaman, bir hortlak, bir canlıdan nasıl daha korkunç olabiliyormuş!'

'Silah bulunmayacak yanınızda.'

'Umutsuzluğun, yararlanma cesaretini gösterebilecek her yaratığa verdiği bir silah vardır. Açlıktan öldüreceğim kendimi ben.'

'Canım' dedi sefil adam. 'Böyle kavga gürültü edeceğimize barış yapsak daha iyi olmaz mı? Sizi hemen özgürlüğünüze kavuşturayım, erdemli bir kadın ve İngiltere'nin Lucretia'sı ilan edeyim.'

'Ben de sizin Sextus olduğunuzu söylüyorum, sizi nasıl Tanrı'ya şikâyet ettiysem, insanlara da ihbar ediyorum ve Lucretia gibi benim de iddianamemi kanımla imzalamam gerekiyorsa, ona da razıyım.'

'Ah! Ah!' dedi düşmanım alaycı bir tavırla. 'O zaman başka. Burada rahat olmanız gerekir, hiçbir şeyiniz eksik kalmayacak ve buna rağmen açlıktan ölürseniz, kabahat sizindir.'

Bunları söyledikten sonra gitti, kapının tekrar açılıp kapandığını duydum ve ansızın kendimi mahvolmuş biri gibi hissettim. Yalnız, çektiklerimden ve çekeceklerimden çok intikamımı alamadığım için bu hisse kapılmış olduğumu itiraf ediyorum.

İşkencecim sözünü tuttu. Bütün gün ve ertesi gece hiç gözükmedi ortalıkta. Ama ben de sözümde durdum ve hiçbir şey yiyip içmedim. Söylediğim gibi açlıktan ölmeye kararlıydım.

Gecemi gündüzümü Tanr'ya dua ederek geçirdim, çünkü Tanrı'nın intiharımı bağışlayacağını umut ediyordum.

İkinci gece kapı açıldı; yerde, döşemede yatıyordum. gücüm tükenmeye başlamıştı.

Ses duyunca tek elimin üstünde doğruldum.

'Pekâlâ' diye fısıldadı nerede olsa tanıyabileceğim bir ses kulağıma. Yumuşadık mı biraz? Susma karşılığında özgürlüğünüze kavuşmaya razı mısınız? Ben soylu bir insanım. Protestanlar'ı sevmem ama güzel olurlarsa en bağnazlarına bile haklarını veririm. Haydi, haç üstüne yemin edin bana, daha fazlasını istemeyeceğim sizden.'

'Haç üstüne ha!' diyerek doğruldum, çünkü bu iğrenç ses gücümü geri getirmeye yetmişti. 'Haç üzerine öyle mi? Yemin ederim ki hiçbir vaad, hiçbir tehdit, hiçbir işkence ağzımı kapayamaz. Evet, sizin bir katil, bir ırz düşmanı, aşağılık biri olduğunuzu her yerde haykıracağıma dair el basarım haça. Yemin ediyorum, buradan çıkar çıkmaz ilk işim insanlığa başvurup sizden intikam almak için bana yardımcı olmalarını istemek olacaktır.'

'Dikkat edin!' dedi işkencecinin sesi o zamana kadar hiç duymadığım tehdit dolu bir ifadeyle. 'Ancak son çare olarak başvurduğum ve ağzınızı kesinlikle kapatmayı ya da hiçbir söylediğinize inanmamalarını sağlayacak bir yol daha var!'

Bu tehdite cevap olarak bir kahkaha atabilmek için bütün gücümü topladım.

İşte o zaman aramızda bir ölüm-kalım savaşı ilan edildiğini anladı.

'Bakın, size bu gece ve yarına kadar izin veriyorum' dedi. 'İyice düşünün, susacağınıza dair söz verin, zenginlikler, herkesin saygısı, şan ve şeref sizin olsun ama beni konuşmakla tehdit etmeye devam ederseniz sizi, sonsuza kadar çıkmayacak bir namus lekesine mahkûm ederim.'

'Siz! Siz ha!' diye bağırdım!

'Ölünceye kadar silinmeyecek bir leke!'

'Siz ha!' diye yineledim. Ah Felton! İnanın çıldırmış gibiydi adam.

'Evet ben!' diye karşılık verdi.

'Çıkın gidin buradan, rahat bırakın beni, yoksa gözünüzün önünde kafamı duvara vurarak parçalayacağım.'

'Peki' dedi. 'Nasıl isterseniz, yarın akşam görüşmek üzere.'

'Yarın akşam ha!' diyerek yere çöktüm ve hırsımdan halıyı dişlemeye başladım..."

Felton bir masaya dayanmıştı ve Milady, belki de anlattığı masal bitmeden genç adamın bütün gücünü yitireceğini şeytanca bir keyifle izliyordu.

LVII

BİR KLASİK TRAJEDİ ARACI

Milady'nin, kendini dinleyen genç adamı incelemesiyle geçen kısa bir aradan sonra genç kadın anlatmaya devam etti:

"Hemen hemen üç günden beri yememiş içmemiştim, korkunç acılar çekiyordum. Bazen gözlerimin önünden bulutlar geçiyor, alnım sıkışıyor, gözlerim kararıyordu. Sayıklıyordum resmen.

Akşam oldu, o kadar zayıf düşmüştüm ki her an bayılıyordum ve her bayılmamda da Tanrı'ya şükrediyordum çünkü ölümümün yaklaştığını sanıyordum artık.

Bu bayılmalardan birinde kapının açıldığını duydum, korku beni kendime getirdi.

İşkencecim, peşinde maskeli bir adamla içeri girdi, ken-

di de maskeliydi. Ama yürüyüşünden tanıdım onu, insanlığa felaket getirmek için âdeta cehennemden getirmiş olduğu kasıntı tavırlarından tanıdım onu.

'Peki' dedi, 'Sizden istediğim yemini etmeye karar verdiniz mi, söyleyin bakalım.'

'Siz kendiniz söylemiştiniz, bağnaz Protestanlar bir kez and içerler. Benimki de bellidir, duydunuz, bu dünyada insanların mahkemesinde, öbür dünyada da Tanrı'nın mahkemesinde peşinizde olmak.'

'Direniyor musunuz yani?'

'Beni dinleyen Tanrı'nın huzurunda yemin ediyorum İntikamımı alacak birini buluncaya kadar, bütün dünyayı tanık göstereceğim cinayetinize.'

'Siz bir fahişesiniz!' diye gürledi birden 've fahişeler gibi işkence çekerek cezalandırılacaksınız. Ayaklandırmaya kalkıştığınız insanların karşısına damgalanmış olarak çıkın da, ondan sonra hem suçlu hem deli olmadığınızı kanıtlamaya uğraşın durun bakalım!'

Sonra yanındaki adama dönerek:

'Cellat, görevini yerine getir bakalım' dedi."

"Adı, adı!" diye bağırdı Felton. "Adı neydi, söyleyin bana!"

"Ve sonra çığlıklarıma, direnç göstermeme rağmen, çünkü bu kez başıma ölümden de beter bir şey geleceğini anlamıştım, yakaladı beni cellat, yere devirdi, kollarıyla sardı ve bedenimi âdeta ezdi. Hıçkırıklara boğulmuş, neredeyse bayılacaktım, bir türlü sesimi duymayan Tanrı'ya yalvarıyordum. Birden tüyler ürpertici bir acı ve utanç çığlığı çıktı ağzımdan. Yakıcı bir ateş, kızıl bir demir, celladın demiri omzuma bastırılmıştı."

Felton kükrer gibi bir ses çıkardı.

"Bakın" dedi Milady, bir Kraliçe ihtişamı içinde yerinden doğrulurken. "Bakın Mösyö Felton, saf ve temiz bir hainin kurbanı olan genç kız için nasıl yeni bir işkence icat ettiler! İnsanların yüreklerini tanımayı öğrenin ve haksız intikamlara kolayca araç olmayın."

Milady hızlı bir biçimde giysisini sıyırdı, göğsünü örten patiskayı yırttı, öfke ve utançtan kızarmış gibi, o güzel omzunu kirleten ve kesinlikle silinemeyecek olan damgayı genç adama gösterdi.

"Ama, bu bir zambak" diye bağırdı Felton!

"İşte bütün alçaklık da bu ya!" diye karşılık verdi Milady. "İngiliz damgası!.. İngiliz damgası olsaydı buna hangi mahkemenin karar verdiğinin kanıtlanması gerekiyordu ve ben Krallığın mahkemelerine tek tek başvurabilirdim. Ama bir Fransız damgası olursa, böylelikle gerçekten damgalanmış oluyordum."

İşte bu kadarı da fazlaydı Felton'a.

Solgun ve hareketsiz, bu korkunç açıklama karşısında ezik, olağanüstü diye nitelendirdiği bir utanmazlıkla insanüstü güzelliğini gösteren kadının karşısında gözleri kamaşmış halde kalan Felton, imparatorların emriyle kana susamış seyircilerin önünde vahşi hayvanlara atılan din kurbanları karşısında diz çöken ilk Hıristiyanlar gibi yere kapandı. Omuzdaki damga kaybolmuş, yalnızca güzellik kalmıştı gözlerinin önünde.

"Bağışlayın, bağışlayın!" diye bağırdı Felton. "Lütfen bağışlayın!"

Milady gözlerini okudu onun. Aşktı bu.

"Neyi bağışlayayım?" diye sordu.

"Size işkence edenlere katıldığım için bağışlayın."

Milady elini uzattı ona.

"O kadar güzel, o kadar genç ki!" diye bağırdı Felton bu eli öpücüklere boğarak.

Milady, genç adama, kralların kölelerine baktıkları gibi baktı.

Felton Protestan'dı: Kadının elini bıraktı ve ayaklarını öpmek istedi.

Artık yalnızca sevmiyor, tapıyordu Milady'ye.

Bunalım sona erince, Milady, aslında hiç elden bırakmadığı soğukkanlılığına sözde yeniden kavuşunca, Felton içindeki istekleri daha da artıracak bir biçimde, bu aşk hazinelerinin tekrar örtüleri altına girdiğini görüp şöyle konuştu:

"Ah! Artık tek bir isteğim var sizden: Gerçek celladınızın adı. Çünkü tek bir celladınız var sizin. Öbürü bir araçtan başka bir şey değil."

"Amma da yaptın be kardeşim! diye bağırdı Milady. "Adını mı söyleyeyim bir de şimdi sana! Tahmin edemiyor musun yani?"

"Ne!" dedi Felton. "O mu? Gene mi o? Hep o mu çıkacak karşıma? Gerçek suçlu o ha!"

"Gerçek suçlu" dedi Milady. "İngiltere'yi batıran, gerçek inançlıların celladı, yüzlerce kadının namusuyla oynayan alçak, kötü yüreğinin kaprisi uğruna İngiltere'de oluk gibi kan akıtacak, bugün Protestanlar'ı himaye eden ama yarın onlara ihanetten çekinmeyecek olan adamdır..."

"Buckingham! Demek Buckingham ha!" diye bağırdı Felton öfkeyle.

Milady bu adı duymanın verdiği utanca dayanamıyormuş gibi yüzünü sakladı elleriyle.

"Buckingham, bu meleğin celladı ha!" diye bağırdı Felton. "Ve sen ona lanet yağdırmadın ha Tanrım? Üstelik de hepimizi mahvetmek için onu soylu, onurlu, güçlü kıldın!"

"Kendi kendilerine hayrı olmayanları Tanrı da terk eder" dedi Milady.

"Ama lanetlilere layık olan cezaya susamış bu adam!" diye sürdürdü konuşmasını Felton, gitgide artan bir coşkuyla. "İnsandaki intikam isteğinin ilahi adaleti önlemesini istiyor demek ki!"

"İnsanlar ondan korkuyorlar ve kolluyorlar onu."

"Ah! ben" dedi Felton. "Ben korkmuyorum ve göz yumacak da değilim çevirdiği dolaplara!.."

Milady, ruhunun cehennemi bir neşe içinde âdeta yıkandığını hissetti.

"Peki ama" diye sordu Felton, "Lord Winter, koruyucum, babam nasıl karıştı bu işlere?

"Dinleyin" dedi Milady. "Nasıl alçak ve sefil insanlar varsa, yüce ve cömert insanlar da vardır. Benim bir nişanlım vardı. Çok sevdiğim, beni de seven bir adam. Onun da sizinki gibi bir yüreği vardı Felton. Her şeyi gidip anlattım ona. Beni çok iyi tanırdı ve bir an şüphelenmedi anlattıklarımdan. Son derece soylu, Buckingham düzeyinde bir soyluydu. Hiçbir şey demedi, yalnızca kılıcını kuşandı, pelerinini sırtına attı ve Buckingham Sarayı'nın yolunu tuttu."

"Evet, evet" dedi Felton. "Anlıyorum. Bu tür adamların karşısına kılıçla değil hançerle çıkmak gerekir."

"Buckingham bir gün önce elçi olarak İspanya'ya gönderilmişti. Orada kral I. Charles adına prensese talip olacaktı. Bu sırada Charles Galler prensiydi.

Nişanlım geri geldi ve bana 'Adam gitmiş, dolayısıyla intikamımı alamıyorum şimdilik. Ama biz bu arada evlenelim; siz de de Winter'in hem kendi adını hem de karısının onurunu koruyacağından emin olun'" dedi.

"Lord Winter mı?" dedi Felton.

"Evet, Lord Winter" dedi Milady. "Şimdi her şeyi anlamış olmalısınız değil mi? Buckingham yaklaşık bir yıl orta-

lıkta gözükmedi. Dönüşünden sekiz gün önce aniden öldü Lord Winter ve tek vârisi de bendim. Kim vurmuştu bu darbeyi? Her şeyi bilen Tanrı hiç kuşkusuz bunu da biliyordur ama ben kimseye suç atmak istemem."

"Korkunç, korkunç!" diye bağırdı Felton.

"Lord Winter, kardeşine bir şey söyleme fırsatını bulamadan ölmüştü. O müthiş sırrı, suçlunun başının etini yiyinceye kadar herkes saklayacaktı. Koruyucunuz, ağabeyinin, serveti olmayan bir genç kızla evlenmesini hoş karşılamamıştı. Miras konusunda umutlarını yitiren birinden gerekli desteği bulamayacağımı düşündüm haklı olarak. Bunun üzerine hayatımı orada sürdürmek amacıyla Fransa'ya gittim. Ama bütün servetim İngiltere'deydi. Savaş nedeniyle iki ülke arasındaki bağlantılar kesilince sıkıntıya düştüm. Bu durumda geri dönme mecburiyeti çıktı ortaya. Altı gün önce de Portsmouth'da karaya çıktım."

"Sonra peki?" dedi Felton.

"Sonra... Buckingham döndüğümü öğrendi, benimle ilgili olarak önceden uyarılan Lord Winter'la konuştu, ona yengesinin fahişe, damgalı bir kadın olduğunu söyledi herhalde. Ne yazık ki artık kocamın beni koruyacak o soylu ve gür sesi yoktu artık. Lord Winter, biraz da işine geldiği için kendisine anlatılan her şeye inandı. Tutuklatıp buraya getirdi beni ve sizin gözetiminize bıraktı. Gerisini biliyorsunuz. Öbür gün beni lanetleyecek. Sürgüne gönderecek. Sefillerin arasına atacak beni. Her şey o kadar iyi ayarlanmış ki... Öyle bir komplo kurulmuş ki, şerefimi kurtarmam imkânsız! Siz de ölmem gerektiğini anlamışsınızdır her halde Felton. Verin şu bıçağı bana Felton!"

Ve sonra Milady, tüm gücü tükenmiş gibi, bitkin ve uyuşuk bir halde genç subayın kollarına bırakıverdi kendini. Felton da, o zamana kadar tadamadığı zevkler, aşk ve öfkenin verdiği sarhoşlukla genç kadını ateşli bir şekilde kucaklayıp

bağrına bastı, güzel ağzının soluğuyla ürpererek ve heyecanla inip kalkan göğüslerinin temasıyla bütünüyle kendinden geçti.

"Hayır, hayır" dedi. "Hayır, şerefinle ve temiz bir insan olarak yaşayacaksın, düşmanlarını alt etmek için yaşayacaksın."

Milady genç adamı eliyle iterken, bir yandan da bakışlarıyla davet ediyordu ama Felton genç kadını kendine doğru çekti ve bir Tanrıçaya yalvarır gibi inledi.

"Ah! Ölüm! Ölüm!" diye boğuk bir sesle mırıldanan Milady gözlerini yumdu. "Felton, kardeşim, biricik dostum, yalvarıyorum sana!"

"Hayır" dedi Felton. "Hayır, yaşayacaksın ve intikamın da alınacak!"

"Felton, ben çevremdeki herkese felaket getiriyorum! Bırak beni Felton! Bırak beni öleyim!"

"Peki o zaman birlikte ölelim!" diye karşılık verdi genç subay dudaklarını tutsak kadının dudaklarına yapıştırarak.

Birkaç kez kapıya vuruldu ansızın, Milady bu sefer gerçekten itti onu.

"Dinle" dedi. "Duydular bizi. Geliyorlar! Gerçekten işimiz bitti bu sefer."

"Hayır" dedi Felton. "Bir devriyenin yaklaştığını haber veren nöbetçi bu yalnızca."

"O halde hemen kapıya koşun ve siz açın."

Felton söyleneni yaptı. Kadın düşüncelerine ve ruhuna hâkim olmaya başlamıştı bile.

Kapıda bir devriye komutanı çavuşla karşılaştı.

"Ne var?" diye sordu genç teğmen.

"İmdat isterseniz, kapıyı açmamı söylemiştiniz" dedi

nöbetçi ama anahtarı bırakmayı unutmuşsunuz. Ben sesinizi duydum ama ne söylediğinizi anlamadım ve çavuşu çağırdım."

"Ben de geldim" dedi çavuş.

Şaşıran, neredeyse çıldıracak duruma gelen Felton hiç konuşmadan duruyordu öyle.

Milady durumu ancak kendisinin kurtarabileceğini sezerek, hemen masaya koştu, Felton'un bıraktığı bıçağı kaptı:

"Ne hakla ölmeme engel olmak istiyorsunuz?" dedi.

"Ulu Tanrım!" diye bağırdı, kadının elinde parlayan bıçağı gören Felton.

Aynı anda koridorda alaycı bir kahkaha duyuldu.

Sesleri duyan Baron, sırtında ropdöşambr, elinde kılıcı, kapının eşiğinde duruyordu.

"Hah hah!" dedi. "İşte trajedinin son perdesi. Görüyorsunuz Felton, dram benim önceden belirlemiş olduğum bütün bölümlerden geçti ama telaş etmeyin, kan dökülmeyecek."

Milady hemen, Felton'a, cesaretinden bir kanıt vermezse, her şeyin mahvolacağını anladı.

"Yanılıyorsunuz Milord, kan dökülecek!" diye bağırdı. "Ve dilerim dökülecek kan, akıtanları boğsun!"

Felton haykırarak genç kadının üstüne atıldı, çok geç kalmıştı: Milady kendisini vurmuştu. Ama, Allah'tan, diyelim, darbe, o çağda kadınların göğüslerini koruyan demir korseye rastlamış, giysilerini yırtıp, yanlamasına etiyle kaburga kemikleri arasına saplanmıştı.

Milady'nin elbisesi bir saniye içinde kana bulanmıştı.

Milady sırt üstü düşmüştü ve bayılmış gibiydi.

Felton bıçağı elinden aldı.

"Gördünüz mü Milord?" dedi asık bir suratla. "Korumam için bana emanet edilen bir kadın kendini vurdu!"

"Telaş etmeyin Felton" dedi Lord Winter. "Ölmedi, şeytanlar o kadar kolay ölmez, telaş etmeyin ve gidin odamda bekleyin beni."

"Ama Milord..."

"Haydi, emrediyorum!"

Üstünün bu emrine itaat etti Felton ama çıkarken bıçağı alıp göğsüne sakladı.

Lord Winter'a gelince, Milady'ye hizmet eden kadını çağırmakla yetindi, kadın gelince de hâlâ baygın yatan tutsak kadını ona emanet edip yalnız bıraktı ikisini.

Gene de pek fazla ihtimal vermemesine rağmen, yaranın ağır olma ihtimaline karşı, hekim çağırması için bir atlı göndermeyi unutmadı.

LVIII

KAÇIŞ

Lord Winter'ın tahmin ettiği gibi Milady'nin yarası tehlikeli değildi. Baron'un gönderdiği kadınla başbaşa kalıp, kadın kendisini soymaya kalkışınca gözlerini açıverdi hemen.

Bununla birlikte zayıf düştüğü ve acı çektiği numaraları yapıyordu. Milady gibi bir oyuncu için zor değildi bu. Zavallı hizmetkâr numarayı yuttu ve yanına gönderildiği hanımın tüm itirazlarına rağmen, bütün gece başında beklemekte inat etti.

Ama hizmetkârın başında beklemesi Milady'nin düşünmesini engellemiyordu.

Hiç şüphesi yoktu artık, Felton inanmıştı. Felton onundu: Bir melek gelip de Milady'yi suçlasa, genç adam bu meleği şeytanın gönderdiğini söyleyebilecek bir duruma gelmişti.

Milady bunları düşündükçe gülümsüyordu çünkü artık tek kurtuluş umudu, tek çıkış yolu Felton'du.

Ama Lord Winter durumdan kuşkulanmış olabilir ve Felton'u da denetlettirebilirdi.

Sabahın dördüne doğru hekim geldi. Milady'nin kendisini yaraladığı andan beri yarası kapanmaya başlamıştı bile. Bu nedenle hekim yaranın ne ağırlığını ne de derinliğini anlayabildi. Hastanın yalnızca nabzını ölçüp, durumunun ağır olmadığını söyledi.

Milady, sabah olunca, bütün gece uyumadığını ve dinlenmeye ihtiyacı olduğunu ileri sürerek kadını gönderdi.

Felton'un yemek saatinde geleceğini umut ediyordu ama gelmedi Felton.

Endişeleri gerçekleşmiş miydi yoksa? Baron'un kuşkulandığı Felton karar anında ortadan yok mu olacaktı? Önünde tek bir gün kalmıştı. Lord Winter ayın yirmi üçünde yola çıkacağını söylemişti. Bugün ise ayın yirmi ikisiydi.

Gene de yemek saatine kadar sabırla bekledi.

Sabah tek lokma yememiş olmasına rağmen yemek her zamanki saatinde geldi. O sırada Milady nöbetçilerin üniformalarından, kendisini bekleyen askerlerin değiştirildiğini fark etti dehşet içinde.

Pek fazla ilgilenmiyormuş gibi yaparak Felton'u sordu. Kendisine Felton'un bir saat önce ata binip gittiğini söylediler.

Baron'un şatoda olup olmadığını öğrenmek istedi. Asker, "evet, burada" diye karşılık verdi ve kendisine tutsak kadınla konuşmama emrinin de verildiğini bildirdi.

Milady, kendini çok bitkin hissettiğini ve yalnız kalmak istediğini söyledi.

Asker yemeği bırakıp çıktı.

Felton saf dışı bırakılmış, deniz askerleri de değiştirilmişti. Demek ki şüphe ediyorlardı Felton'dan.

Tutsak kadına indirilen son darbeydi bu da.

Milady yalnız kalınca, doğruldu yerinde; önlem olarak ve yarasını ağır sanmaları için terk etmediği bu yatak ateşten bir gömlek gibi yakıyordu sırtını. Kapıya bir göz attı. Baron aralığa bir tahta çaktırmıştı; nöbetçileri bu küçük aralıktan bile şeytanca bir yöntemle baştan çıkarmasından korkuyorlardı herhalde.

Keyifle güldü Milady. Demek, görülmeden, istediği her şeyi yapabilecekti. Bir deli ya da kafese kapatılmış bir dişi kaplan gibi odanın içinde dört döndü. Bıçak kendisinde kalsaydı, kendisini değil ama Baron'u öldürmeyi tasarlayabilirdi kesinlikle.

Saat altıda Lord Winter geldi; tepeden tırnağa silahlıydı. Milady'nin o zamana kadar budala bir soylu diye baktığı bu adam tam bir zindancı olup çıkmıştı şimdi. Sanki her şeyi çok önceden kestiriyor, önceden düşünüyor, önceden haber veriyordu.

Milady'nin yüzüne bakar bakmaz içinden geçenleri anladı hemen.

"Öyle olsun" dedi. "Ama bugün beni kesinlikle öldüremeyeceksiniz, silahınız yok artık. Ayrıca önlemlerimi de aldım. Zavallı Felton'umu da yoldan çıkarmaya başlamıştınız. Korkunç etkiniz altında kalmaya başlamıştı bile ama ben onu kurtarmak istiyorum, bir daha görmeyecek sizi, her şey bitti! Eşyalarınızı toplayın, yarın gidiyorsunuz. Daha önce ayın yirmi dördünde gitmenizi kararlaştırmıştım ama sonra, hareket tarihini ne kadar öne alırsam o kadar iyi olur diye düşündüm. Yarın öğleyin Buckingham'ın imzaladığı sürgün emri geçecek elime. Gemiye binmeden önce, kimseye bir şey söylerseniz, çavuş beyninizi dağıtır, emir almıştır bu konuda. Eğer gemide kaptanın izni olmadan kimseye bir şey söylerseniz, kaptan sizi denize attıracak, bu da kararlaştırıldı. Bugünlük bu kadar. Allahaısmarladık. Yarın sizinle vedalaşmak üzere gene geleceğim!"

Sonra çıktı Baron.

Milady bu tehdit dolu konuşmayı dudaklarında küçümseme, yüreğinde kinle dinledi.

Akşam yemeği geldi. Milady güç kazanmaya ihtiyacı olduğunu hissetti, tehditlerle yaklaşan gece boyunca neler olabileceğini kestiremiyordu, çünkü gökyüzünde iri iri bulutlar geziniyordu ve uzaklarda çakan şimşekler bir fırtınayı haber veriyordu.

Fırtına gece saat ona doğru patladı. Milady, doğanın, yüreğindeki karışıklığı paylaşmasını teselli verici buldu. Gökteki yıldırım düşüncelerindeki öfke gibi gürlüyordu; deli rüzgâr dallarını büktüğü ve yapraklarını sürüklediği ağaçlar gibi alnını da kırıştırıyordu sanki. O da fırtına gibi uluyordu ve sesi, inleyen ve umutsuzluk içindeymiş gibi gözüken doğadan gelen sesler içinde kayboluyordu.

Ansızın camlardan birine vurulduğunu duydu ve çakan bir şimşeğin verdiği aydınlıkta, parmaklıkların arkasından bir adamın yüzünü gördü.

Hemen o tarafa koştu ve pencereyi açtı.

"Felton!" diye haykırdı. "Kurtuldum!"

"Evet" dedi Felton! "Ama susun, susun şimdi! Parmaklıkları kesmem gerekiyor. Yalnız dikkat edin de kapı aralığından görmesinler sizi."

"Ah! Tanrı'nın da bizimle birlikte olduğunun bir kanıtı da bu Felton. Aralığı bir tahtayla kapadılar!"

"Çok iyi! Tanrı şaşırttı onları demek!" dedi Felton.

"Ne yapmam lazım peki?" diye sordu Milady.

"Hiç, hiçbir şey. Yalnızca pencereyi kapayın. Yatın ya da hiç değilse öyle giyinik vaziyette yatağınıza uzanın. İşim bitince taşlara vuracağım. Gelebilecek misiniz benimle peki?"

"Evet, tabii."

"Yaranız?"

"Acı veriyor ama yürümeme engel olmaz."

"İlk işaretimde hazır olmak üzere bekleyin o halde."

Milady pencereyi kapadı, lambayı söndürdü ve Felton'un tembihlediği gibi yatağına girip büzüldü. Fırtınanın gürültüsü arasından Felton'un testeresinin demir parmaklıkları keserken çıkardığı sesleri duyuyordu. Her şimşek çakışında da karaltısını fark ediyordu onun.

Böylece bir saat geçti: Nefes nefese, hiç ses çıkarmadan, ter içinde kalan alnıyla geçirdiği bir saat. Koridorda en küçük bir ses duyacak olsa korkunç bir sıkıntı duyuyordu yüreğinde.

Öyle saatler vardır ki bir yılmış gibi gelir size.

Bir saat sonra Felton gene vurdu pencereye.

Milady yatağından fırladı ve pencereyi açmaya koştu. İki demir parmaklığın eksilmesiyle bir insanın geçebileceği kadar bir gedik açılmıştı.

"Hazır mısınız?" diye sordu Felton.

"Evet, yanıma bir şey almam gerekiyor mu?"

"Altın, varsa eğer."

"Evet, bereket versin, yanımda bıraktılar hepsini."

"Çok iyi, çünkü ben bir tekne kiralamak için harcadım kendi altınlarımı."

"Alın" dedi Milady, Felton'a içi altın dolu bir kese uzatarak.

Felton keseyi aldı ve duvarın dibine attı.

"Şimdi" dedi, "gelmek istiyor musunuz?"

"Hazırım işte."

Milady bir koltuğun üstüne çıktı ve bedenini pencereden aşağı sarkıttı. Genç subayın uçurumun üstünde bir ip merdivenle asılı olduğunu gördü birden.

İlk kez dehşet içinde bir kadın olduğunu hatırladı.

Boşluk korkutuyordu onu.

"Tahmin ediyordum" dedi Felton.

"Önemi yok, önemi yok" dedi Milady. "Gözlerim kapalı inerim."

"Bana güveniyor musunuz?" diye sordu Felton.

"Sorulur mu?"

"Uzatın ellerinizi. Kavuşturun, tamam."

Felton genç kadının bileklerini mendiliyle bağladı, sonra mendilin üstünden de bir iple düğüm attı.

"Ne yapıyorsunuz?" diye sordu Milady şaşkın bir halde.

"Kollarınızı boynuma dolayın ve hiçbir şeyden çekinmeyin."

"Ama size dengenizi kaybettiririm ve ikimiz birden düşüp parçalanırız."

"Endişe etmeyin, denizciyim ben."

Kaybedecek bir saniyeleri bile yoktu. Milady kollarını Felton'un boynuna doladı ve pencereden koyuverdi kendisini.

Felton basamakları bir bir ve yavaş yavaş inmeye başladı. İki bedenin ağırlığına rağmen, ip merdiven fırtınanın şiddetiyle sallanıp duruyordu boşlukta.

Birden durdu Felton.

"Ne oldu?" diye sordu Milady.

"Susun" dedi Felton. "Ayak sesleri duyuyorum."

"Anladılar!"

Bir an bir sessizlik oldu.

"Hayır" dedi Felton. "Bir şey yok."

"Nedir peki bu gürültü?"

"Devriye birliklerinin yürüyüşü."

"Nereden geçiyor devriyeler?"

"Tam altımızdan."

"Bulacaklar bizi."

"Hayır, şimşek çakmazsa eğer görmezler."

"Merdivenin iplerine çarparlar."

"Allahtan, yerden altı ayak yukarda merdiven.

"İşte geliyorlar Tanrım!"

"Susun!"

İkisi de yerden yirmi ayak yukarda, nefes bile almadan, hareketsiz, asılı kaldılar öyle; bu sırada da askerler güle oynaya altlarından geçiyorlardı.

Kaçaklar için korkunç bir andı bu.

Devriye birliği geçti, ayak seslerinin uzaklaştığı duyuldu ve mırıltılar da gitgide zayıflıyordu.

"Şimdi kurtulduk işte" dedi Felton.

Milady derin bir soluk aldı ve bayıldı.

Felton inmeye devam etti. İp merdivenin en altına kadar inince ve ayaklarının altında hiçbir şey olmadığını hissedince, elleriyle kenarlarına asıldı, bileklerinin bütün gücüyle kayarak, yere değdi sonunda. Eğildi, altın kesesini aldı ve dişlerinin arasına sıkıştırdı.

Sonra Milady'yi kaldırdı ve devriyelerin gittikleri yönün aksine, hızla uzaklaştı oradan. Bir süre sonra devriyelerin yolundan ayrılıp kayalıklarda ilerledi, deniz kıyısına inince ıslık çaldı.

Benzer bir ıslıkla karşılık verdiler ve beş dakika sonra, içinde dört kişi olan bir kayık gözüktü.

Kayık olabildiğince yanaştı kıyıya doğru ama sular iyice yanaşmasını engelleyecek kadar sığdı. Felton değerli yükünü kimseye emanet etmeye cesaret edemediği için beline kadar suya daldı ve yürüdü.

Şükür ki fırtına diniyordu artık ama deniz hâlâ dalgalıydı. Küçük kayık dalgalı denizde bir ceviz kabuğu gibi oynuyordu.

"Doğru şalopaya" dedi Felton. "Asılın küreklere!"

Dört adam küreklere asıldılar ama deniz küreklerin hâkim olamayacağı kadar azgındı.

Gene de şatodan epey uzaklaşmışlardı. Önemli olan da buydu. Ortalık kapkaranlıktı ve kayıktan kıyıyı seçebilmelerine imkân yoktu. Kıyıdan kayığın görülebilmesi ise kesinlikle imkânsızdı.

Denizde kara bir nokta hareket ediyordu.

Şalopaydı bu.

Dört kürekçinin büyük çabasıyla kayık ağır ağır ilerlerken Felton, Milady'nin bileklerindeki ipi ve mendili çözdü.

Sonra, elleri serbest kalınca, denizden su aldı ve Milady'nin yüzüne attı.

Milady derin derin iç çekti ve gözlerini açtı.

"Neredeyim ben?" diye sordu.

"Kurtuldunuz" diye karşılık verdi genç subay.

"Oh! kurtuldum! Kurtuldum!" diye haykırdı Milady. "Evet işte gökyüzü, işte deniz! Soluduğum bu hava, özgürlük havası... Ah! Felton! Teşekkürler, Teşekkürler sana!"

Genç adam kadını bağrına bastı.

"Ama, ellerime ne oldu?" diye sordu Milady. "Menge-neye sokmuşlar bileklerimi sanki.

Milady kollarını kaldırdı. Bilekleri ezik içindeydi ger-çekten.

"Yazık!" dedi Felton bu güzel ellere bakıp, hafifçe başını sallayarak.

"Önemli değil, önemli değil!" diye bağırdı Milady. "Ha-tırladım şimdi!"

Sonra çevresini şöyle bir süzdü Milady.

"Burada" dedi Felton, altın kesesini ayağıyla iterek.

Şalopaya yaklaşıyorlardı. Nöbetçi kayığa seslendi, ka-yıktan da karşılık verdiler.

"Bu gemi de ne böyle?" diye sordu Milady.

"Sizin için tuttuğum gemi."

"Nereye götürecek beni?"

"Nereye isterseniz. Yeter ki beni Portsmouth'da bıra-kın."

"Portsmouth'da ne yapacaksınız?" diye sordu Milady.

"Lord Winter'ın emirlerini yerine getireceğim" dedi Felton buruk bir gülümsemeyle.

"Ne emirleri?" diye sordu Milady.

"Anlamıyor musunuz?" dedi Felton.

"Hayır, anlatın, rica ediyorum."

"Benden şüphelendiği için, kendisi göz kulak olmak istedi size ve sürgün emrinizi imzalatmak için de beni gönderdi Buckingham'a."

"Sizden kuşkulanıyordu da, emri nasıl emanet etti?"

"Bana verilen zarfın içinde ne olduğunu bilmek zorunda mıydım?"

"Doğru. Portsmouth'a mı gidiyorsunuz şimdi?"

"Kaybedecek zamanım yok. Yarın ayın yirmi üçü ve Buckingham yarın donanmayla birlikte hareket ediyor."

"Yarın gidiyor mu? Nereye gidiyor?"

"La Rochelle'e."

"Gitmeyecek oraya!" diye bağırdı Milady her zamanki serinkanlılığını yitirerek.

"Endişe etmeyin" diye karşılık verdi Felton. "Gitmeyecek."

Milady keyfinden tir tir titredi. Genç adamın yüreğini en derin yerlerine kadar okumuştu. Buckingham'ın ölümü yazılmıştı buraya iri iri harflerle.

"Felton" dedi. "Siz Yuda Makkabi kadar büyük bir insansınız! Ölürseniz ben de ölürüm sizinle birlikte. İşte size söyleyeceklerim bu kadar."

"Susun!" dedi Felton. "Geldik."

Gerçekten de şalopaya yanaşıyorlardı.

Önce Felton çıktı merdivenlerden, sonra Milady'nin çıkmasına yardımcı olmak için elini tuttu; bu arada tayfalar da tutuyordu genç kadını çünkü deniz hâlâ dalgalıydı.

Bir dakika sonra güvertedeydiler.

"Kaptan" dedi Felton. "İşte size sözünü ettiğim kişi, sağ salim Fransa'ya götürülmesi gerekiyor."

"Bin altına" dedi kaptan.

"Beş yüzünü vermiştim."

"Doğru."

"İşte beş yüz daha" dedi elini keseye atan Milady.

"Hayır" dedi kaptan. "Ben bir kere söz veririm ve bu

sözü de verdim delikanlıya. Beş yüz altını Boulogne'a vardıktan sonra alacağım."

"Varabilecek miyiz oraya peki?"

"Sağ salim" dedi kaptan. "Adımın Jack Buttler olduğundan nasıl eminsem bundan da o kadar eminim."

"Peki" dedi Milady. "Sözünüzü tutabilirseniz eğer, size beş yüz değil bin altın vereceğim."

"Helal olsun size!" diye bağırdı kaptan. "Tanrı bana hep sizin gibi yolcular gönderse ne olur yani!"

"Bu arada" dedi Felton, "beni o küçük Chichester koyuna çıkarın da Portsmouth'dan önce! Beni oraya götüreceğiniz konusunda anlaşmıştık, biliyorsunuz."

Kaptan cevap olarak manevrayla ilgili komutları verdi ve küçük gemi sabah yedide o küçük koya demir attı.

Yolculuk sırasında Felton, Milady'ye bütün olup bitenleri anlattı. Londra'ya gideceği yerde nasıl bu küçük gemiyi bulduğunu, nasıl geri döndüğünü, taşların arasındaki deliklerden yararlanarak ip merdivenle yukarı tırmanışını, demir parmaklıklara ulaştığında merdiveni aşağı sallandırışını... Bundan sonrasını Milady biliyordu zaten.

Öte yandan Milady de Felton'a tasarılarını gerçekleştirmesi için cesaret verdi ama daha ağzından çıkan ilk sözlerden sonra, bu bağnaz genç adamın cesaretlendirilmekten çok, sakinleştirilmeye ihtiyacı olduğunu anladı.

Milady'nin saat ona kadar Felton'u beklemesi, ona kadar dönmezse, yola çıkması kararlaştırıldı.

Felton serbest kaldığı takdirde, Fransa'da Béthune Karmelit Manastır'ında bulacaktı kendisini.

LIX

23 AĞUSTOS 1628'DE PORTSMOUTH'DA OLUP BİTENLER

Felton gezmeye gitmek için kızkardeşinden izin alan biri gibi Milady'nin elini öperek yanından ayrıldı.

Alışılmış sakinliği içinde gözüküyordu. Yalnız bakışlarında alışılmamış bir parlaklık vardı, ateşi varmış gibiydi. Alnı her zamankinden daha solgundu, dişlerini sıkmıştı ve kısa ve kesikli konuşuyordu; içinden birtakım karanlık şeyler geçiyordu sanki.

Sandalla karaya çıkarken yüzünü bir an Milady'den ayırmadı. Milady de güvertede ayakta durmuş bakışlarıyla genç adamı izliyordu. İkisi de izlenmekten korkmuyordu çünkü Milady'nin odasına saat dokuzdan önce girilmezdi. Şatodan Londra'ya gitmek içinse üç saat gerekiyordu.

Felton karaya çıktı, yalıyarın tepesine kadar uzanan sırtı tırmandı, bir kez daha Milady'yi selamladı sonra hızla kente yöneldi.

Yüz adım kadar gittikten sonra, bayır aşağı inmeye başladığından şalopanın direğinden başka bir şey göremez oldu.

Karşısında gördüğü ve yaklaşık yarım mil mesafedeki Portsmouth yönüne doğru koştu; kentin kuleleri ve evleri sabah sisi içinde zar zor fark ediliyordu.

Portsmouth'un ötesinde de yığınla gemi vardı denizde. Kışın yapraklarını dökmüş kavaklarla dolu bir ormanı andıran deniz, rüzgârın esintisi altında sallanıyordu.

Felton hızlı hızlı yürürken, bir yandan da on yıl süren çileci düşüncelerin ve Protestanlar arasında geçen uzun bir dönem sonunda VI. Jacques ve I. Charles'ın gözdesi hakkında bilgi sahibi olduğu haklı ya da haksız suçlamaları yeniden hatırlıyordu.

Bir başbakanın kamuoyuna hatta Avrupa'ya karşı işlediği suçlar, Milady'nin anlattığı özel ve bilinmeyen suçlarla karşılaştırıldığında Felton, Buckingham'ın içindeki iki kişilikten gerçek suçlu olanın, halkın tanımadığı kişi olduğu sonucunu çıkarıyordu. İçinde oluşan son derece tuhaf, yeni ve ateşli aşk, Lady Winter'ın alçakça ve hayali suçlamalarını, büyüteçle bakıyormuş gibi daha da büyütüyordu gözünde ve bunlar bir karıncanın yanındaki müthiş, dev canavarlara benziyorlardı.

Hızlı hızlı yürürken daha bir tutuşuyordu kanı. Ardında sevdiği, daha doğrusu bir azize gibi taptığı ve korkunç bir intikamın kurbanı olarak bildiği bir kadını bırakmış olması, heyecanı geçtikten ve yorgunluğu baskın çıktıktan sonra içini daha beter bulandırıyor, onu insancıl duyguların üstünde bir bunalıma sürüklüyordu.

Sabah saat sekize doğru Portsmouth'a girdi. Bütün kent ayaktaydı. Sokaklarda ve limanda davullar çalıyordu, gemilere binecek kıtalar denize doğru iniyorlardı.

Felton kan ter içinde kalmıştı, üstü başı toz toprak içindeydi, doğru Amirallik'e gitti; genelde sarı olan yüzü sıcaktan ve öfkeden kıpkırmızı kesilmişti. Nöbetçi geri çevirmek istedi onu ama Felton komutanı çağırtıp, cebinde taşıdığı mektubu gösterdi.

"Lord Winter'dan acele bir mesaj var" dedi.

Komutan, Dük'ün en yakın dostlarından biri olarak bilinen Winter adını duyunca Felton'u içeri almalarını emretti. Kaldı ki genç adamın da sırtında deniz subayı üniforması vardı.

Felton içeri girdi.

Koridora ulaştığı sırada, gene üstü başı toz toprak içinde, nefes nefese bir adam daha ulaşıyordu Amirallik'e. Kapıda bıraktığı posta atı ise yorgunluktan yere çöküverimişti.

Felton ve yabancı aynı anda Dük'ün uşağı ve sırdaşı

Patrick'in yanına gittiler. Felton, Lord Winter tarafından gönderildiğini söyledi. Yabancı ise kendini ancak Dük'e tanıtabileceğini bildirerek hiç bir ad vermedi. İkisi de öncelikle Dük'ün huzuruna kabul edilebilmek için ısrar ediyorlardı.

Winter'ın hem iş, hem dostluk açısından Dük'e çok yakın olduğunu bilen Patrick, onun adına gelen haberciyi öncelikle içeri aldı. Yabancı beklemek zorunda kaldı ve bu gecikmeyi de lanetle karşıladığı yüzünün hatlarından belli oldu.

Hizmetkâr, Felton'u, başlarında Prens Soubise'in olduğu La Rochelle temsilcilerinin bulunduğu büyük bir salondan geçirdi ve Buckingham'ın banyodan çıkıp, tuvaletini tamamlamakta olduğu çalışma odasına aldı. Dük her zaman olduğu gibi büyük bir özen gösteriyordu tuvaletine.

"Teğmen Felton" dedi Patrick, "Lord Winter tarafından."

"Lord Winter tarafından ha!" diye tekrarladı Buckingham. "İçeri alın."

Felton içeri girdi. Bu sırada Buckingham da altın işlemeli gösterişli ropdöşambrını oradaki kanepelerden birinin üstüne atmış, incilerle süslenmiş mavi kadife bir yeleği sırtına geçiriyordu.

"Baronun kendisi niçin gelmedi?" diye sordu Buckingham. "Bu sabah bekliyordum onu."

"Kendileri bu şerefe erişemedikleri için çok üzgünler" dedi Felton. "Durumu size bildirmem için de beni görevlendirdiler çünkü şatoda birine göz kulak olmak zorundalar."

"Evet, evet" dedi Buckingham. "Biliyorum bunu, bir kadın tutsağı var."

"Ben de Dük hazretlerine bu kadın tutsaktan söz etmek istiyordum" dedi Felton.

"Peki, konuşun bakalım."

"Söyleyeceklerimi sizden başka kimsenin duymaması gerekir Milord."

"Bizi yalnız bırakın Patrick" dedi Buckingham. "Ama çıngırağın sesini duyamayacak kadar da uzaklaşmayın çünkü birazdan çağırtacağım sizi."

Patrick dışarı çıktı.

"Yalnızız artık Mösyö" dedi Buckingham, konuşun.

"Milord dedi Felton, "Baron Winter geçenlerde Charlotte Backson adında bir kadınla ilgili olarak bir sürgün emrini imzalamanız ricasıyla bir mektup yazdılar."

"Evet Mösyö, ben de kendisine emri bana getirmesini ya da göndermesini ve imzalayacağımı söyledim."

"İşte emir, Milord."

"Verin" dedi Dük.

Ve, Felton'un elinden belgeyi aldıktan sonra, bir göz attı kâğıda. Sözü edilen belgenin o olduğunu görünce, kâğıdı masaya bırakıp, bir kalem aldı ve imzalamaya hazırlandı.

"Affedersiniz Milord" dedi Felton Dük'ü engelleyerek. "Acaba, hazretleri bu kadının gerçek adının Charlotte Backson olmadığını biliyorlar mı?"

"Evet, Mösyö, biliyorum" diye karşılık verdi Dük kalemini mürekkebe daldırarak.

"Öyleyse Dük hazretleri gerçek adlarını da biliyorlar, değil mi?" diye sordu Felton tok bir sesle.

"Biliyorum."

Dük kalemi kâğıda yaklaştırdı.

"Ve Monsenyör, bu gerçek adı bilmesine rağmen gene de imzalayacaklar mı?" diye sordu Felton.

"Hiç şüphesiz" dedi Buckingham. "Hatta iki kez bile imzalayabilirim."

"Doğrusu inanamıyorum" diye sürdürdü konuşmasını Felton gittikçe titrekleşen sesiyle ve kesik kesik konuşarak. "Dük hazretlerinin bu kadının Lady Winter olduğunu bile bile..."

"Çok iyi biliyorum ve sizin de bunu bilmenize şaştım."

"Dük hazretleri hiç vicdan azabı duymayacaklar mı bu belgeyi imzalarlarken?"

Buckingham genç adamı küçümseyerek süzdü.

"Bakın Mösyö, bana çok tuhaf sorular sorduğunuzu ve doğrusu ne cevap vereceğimi bilemediğimi söyleyeyim mi size?"

"Cevap verin Monsenyör" dedi Felton. "Durum belki sizin sandığınızdan da vahimdir."

Buckingham, Lord Winter tarafından gelen genç adamın kesinlikle onun adına konuştuğunu düşündü ve biraz yumuşadı.

"Hiç de vicdan azabı çekmem, çünkü Milady Winter'ın çok büyük bir suçlu olduğunu Winter da en az benim kadar bilir ve cezasını sürgüne çevirmek, ona iyilik yapmaktır aslında."

Dük kalemi kâğıdın üstüne tuttu.

"Bu emri imzalamayacaksınız Milord!" dedi Felton, Dük'e doğru bir adım atarak.

"Bu emri imzalamayacak mıyım, niçinmiş o?" dedi Buckingham.

"Çünkü vicdanınıza danışıp hakkını vereceksiniz Milady'ye.

"Thyburn'a göndererek hakkını vereceğiz onun" dedi Buckingham. "Milady haindir."

"Monsenyör, Milady bir melektir, bunu çok iyi bilirsiniz. Siz ve ben. Onun serbest bırakılmasını istiyorum sizden."

"Ooo!" dedi Buckingham. "Benimle böyle konuşmanız için çıldırmış olmanız gerekir."

"Özür dilerim Milord! Konuşabildiğim kadar konuşuyorum ben. Kendimi tutmaya çalışıyorum. Ama Milord, yapacağınız şeyi düşünün bir, fazla ileri gitmekten korkun biraz!"

"Şuna bakın hele!.. Bağışla beni Tanrım!" diye bağırdı Buckingham. "Bu adam resmen tehdit ediyor beni!"

"Hayır Milord, hâlâ rica ediyorum ve şunu söylüyorum size: Dolu bardağın taşması için bir damla su yeter. En küçük bir hata bir yığın suça rağmen dik duran bir başa ceza yağmasına neden olabilir."

"Mösyö Felton" dedi Buckingham. "Buradan çıkacaksınız ve sizi tutuklamaları için ilgililere baş vuracaksınız hemen."

"Beni sonuna kadar dinleyeceksiniz Milord. Bu genç kızı baştan çıkardınız, tecavüz ettiniz, kirlettiniz. Ona karşı işlediğiniz hataları telafi edin, serbestçe gitmesine izin verin ve sizden başka bir şey istemeyeceğim."

"Başka bir şey istemeyecek misiniz?" dedi Buckingham Felton'a şaşkınlıkla bakarak. Telaffuz ettiği bu son sözcüklerin her birinin üstüne teker teker basmıştı.

"Milord" diye devam etti Felton konuştukça coşarak, "Milord, dikkat edin, bütün İngiltere sizin işlediğiniz günahlardan, yaptığınız haksızlıklardan yorgun düşmüş durumda. Milord neredeyse zorla ele geçirmiş olduğunuz Krallık gücünü istismar ettiniz. Milord, insanlar ve Tanrı tiksiniyor artık sizden; Tanrı sizi daha sonra cezalandıracak ama ben bugün cezalandıracağım."

"Yoo! Bu kadarı da fazla!" diye bağırdı Buckingham kapıya doğru bir adım atarak.

Felton önüne geçti.

"Ben sizden Lady Winter'ın serbest bırakılma emrini imzalamanızı rica ediyorum. Düşünün ki bu kadın şerefini kirlettiğiniz kadındır."

"Çıkın, Mösyö" dedi Buckingham. "Yoksa muhafızları çağırtır, zindana attırırım sizi."

"Çağıramazsınız" dedi Felton, Dük'le gümüş kakmalı bir sehpada duran çıngırağın arasına girerek. "Dikkat edin Milord, Tanrı'nın ellerindeyiz artık."

"Şeytanın ellerinde, demek istiyorsunuz" diye bağırdı Buckingham dikkat çekmek için sesini yükselterek. Ama doğrudan doğruya yardım istemedi kimseden.

"İmzalayın Milord, imzalayın Lady Winter'ın özgürlüğünü" dedi Felton. Bir kâğıdı Dük'e doğru uzatarak.

"Zorla ha! Alay mı ediyorsunuz? Patrick!"

"İmzalayın Milord!"

"Asla!"

"Asla mı?"

"Yetişin çabuk!" diye bağıran Dük bir taraftan da kılıcına davrandı.

Ama Felton ona kılıcını çekme fırsatı bırakmadı. Milady'nin kendini vurduğu bıçağı hırkasından çıkarmıştı bile. Hemen üstüne atıldı Dük'ün.

Tam bu sırada Patrick bağırarak içeri girdi:

"Milord, Fransa'dan bir mektup!"

"Fransa'dan mı?" diye bağırdı, bir anda her şeyi unutup bu mektubun nereden gelebileceğini düşünen Buckingham.

Felton fırsattan yararlandı ve bıçağı, kabzasına kadar Dük'ün böğrüne sapladı.

"Hain!" diye bağırdı Buckingham. "Öldürdün beni."

"Cinayet!" diye bağırdı Patrick de.

Felton kaçmak için çevresine bir göz attı hızla, kapının açık olduğunu görünce bitişik odaya attı kendini. Daha önce söylediğimiz gibi La Rochelle'li temsilciler vardı burada. Koşarak salondan geçti, merdivenlere atıldı. Ama daha ilk basamakta Lord Winter'la karşılaştı. Lord, genç adamın sapsarı yüzünü, şaşkın, ölüden farksız halini, kan bulaşmış ellerini ve yüzünü görünce bağırarak boğazına sarıldı.

"Biliyordum, anlamıştım ve bir dakikalık bir gecikme bu! Ne talihsizlik!"

Felton hiç direnmedi. Lord Winter onu muhafızlara teslim etti, muhafızlar da yeni bir emre kadar, denize bakan bir taraçaya götürdüler genç adamı. Lord, hemen Buckingham'ın odasına girdi.

Dükün bağırması, Patrick'in de seslenmesiyle, Felton'un bekleme odasında rastladığı adam da içeri girmişti.

Dük bir divana uzanmış, kasılan eliyle yarasını tutuyordu.

"La Porte" dedi Dük, ölü bir sesle. "La Porte, o mu gönderdi seni?"

"Evet Monsenyör" diye karşılık verdi Anne d'Autriche'in sadık hizmetkârı. "Ama çok geç kaldım galiba."

"Sus, La Porte! Duyabilirler bizi! Patrick hiç kimseyi bırakmayın içeri. Ah! bana gönderdiği haberi de öğrenemeyeceğim, ölüyorum!"

Ve bayıldı Dük.

Bu arada Lord Winter, temsilciler, sefere çıkacak komutanlar, Buckingham sarayının muhafızları odaya doldular; her yanda umutsuzluk çığlıkları yükseliyordu. Saraydan taşan yakarmalar ve inlemeler bütün kente yayılmıştı.

Ansızın bir top sesi yeni ve beklenmedik bir olayın cereyan ettiğini duyurdu.

Lord Winter saçlarını yoluyordu.

"Bir dakika geç kaldım! diye bağırıyordu. "Bir dakika! Ah! Tanrım, Tanrım, ne acı!"

Gerçekten de sabah yedide, şatonun pencerelerinden birinden aşağı bir ip merdivenin sarktığı haber verilmişti. Durumu öğrenince hemen Milady'nin odasına koşmuş, odanın boş, pencerenin açık, demirlerin de testereyle kesilmiş olduğunu görünce d'Artagnan'ın uyarısını hatırlayarak Dük adına endişelenmişti. Atını eyerletmek için vakit yitirmeden ilk bulduğu hayvana atlamış, aralıksız dört nal giderek, sarayın avlusunda attan inmiş, merdivenlere atılıp, önceden de söylediğimiz gibi, ilk basamakta Felton'la karşılaşmıştı.

Ama Dük ölmemişti. Kendine geldi, gözlerini açtı ve bütün yürekler umut doldu.

"Beyler" dedi, "beni Patrick ve La Porte'la yalnız bırakın."

"Ah! Winter, siz misiniz! Bu sabah bir deli göndermişsiniz bana, bakın ne hale soktu beni!"

"Ah! Milord!" dedi Baron. "Hiçbir zaman affetmeyeceğim kendimi."

"Yanılıyorsun dostum" dedi Buckingham, ona elini uzatarak. "Ardından bir ömür boyunca ağlanacak bir insan bulunabileceğini hiç sanmıyorum. Yalnız bırakın bizi ne olur."

Baron hıçkırarak dışarı çıktı.

Odada yalnız yaralı Dük, La Porte ve Patrick kaldı.

Hekim arıyorlar ama bir türlü bulamıyorlardı.

"Yaşayacaksınız Milord, yaşayacaksınız!" diyordu Dük'ün yattığı divanın önünde diz çökmüş Anne d'Autriche'in habercisi.

"Ne yazmıştı bana?" diye sordu kısık bir sesle Buckingham. Konuşabilmek için büyük acılara katlanmak zorunda kalıyor, sürekli terliyor ve kan kaybediyordu. "Oku bana mektubu."

"Ah! Milord!" dedi La Porte.

"Sözümü dinle La Porte, kaybedecek vaktim olmadığını görmüyor musun?"

La Porte mührü söktü ve parşömeni Dük'ün gözlerine tuttu ama Buckingham boşuna seçmeye çalışıyordu harfleri.

"Sen oku, sen oku, göremiyorum. Oku haydi! Birazdan hiçbir şey duyamayacağım belki ve ne yazdığını anlamadan da öleceğim."

La Porte daha fazla uzatmadı ve okumaya başladı:

Milord,

Sizi tanıyalı beri uğrunuzda çektiklerimin hatırına yalvarıyorum size, benim huzurumu istiyorsanız eğer Fransa'ya karşı giriştiğiniz silahlanmayı durdurun ve görünür nedeni din ama kulaktan kulağa söylenen gizli nedeninin bana karşı beslediğiniz aşk olduğu söylenen savaşa son verin. Bu savaş muhtemelen yalnız Fransa ve İngiltere'nin başına büyük felaketler açmakla kalmayacak, sizin de başınıza felaket getirebilecek ve beni ömür boyu mutsuz edecektir.

Tehdit altındaki hayatınıza dikkat edin ve size artık düşman gözüyle bakma zorunluluğundan kurtulacağım andan itibaren benim için çok daha değerli olacak hayatınıza göz kulak olun.

Size gönülden bağlı Anne

Buckingham bu mektubu dinlerken bütün hayatını baştan sona yeniden yaşadı. Mektubun okunması bittiğinde hayal kırıklığına uğramış gibi şöyle konuştu:

"Peki sözlü olarak bana söyleyeceğiniz başka bir şey yok mu La Porte? "

"Var Monsenyör. Kraliçe bana kendinize dikkat etmenizi söylememi tembihlemişti çünkü sizi öldürmek istediklerini duymuştu."

"Hepsi bu mu, hepsi bu mu?" dedi Buckingham sabırsız bir ifadeyle.

"Ayrıca sizi hâlâ sevdiğini söylememi de istemişti."

"Ah! Sana şükürler olsun Tanrım!" dedi Buckingham. "Ölümüm onun için herhangi birinin ölümü olmayacak!.."

La Porte gözyaşlarına boğuldu.

"Patrick" dedi Dük. "Elmasların bulunduğu kutuyu getirin bana."

Patrick kutuyu getirdi. La Porte kutunun Kraliçe'ye ait olduğunu anladı hemen.

"Şimdi üzerine inciyle rakam işlenmiş beyaz saten keseyi de getir."

Patrick bu emri de yerine getirdi.

"Alın, La Porte" dedi Buckingham. "İşte ondan kalanlar. Bu gümüş kutu ve iki mektup. Majestelerine vereceksiniz bunları. Son bir anı olarak da..." değerli bir şey arıyormuş gibi etrafını yokladı... "Şunu eklersiniz..."

Gene araştırdı çevresini ama ölümle kararan bakışları Felton'un elinden düşürdüğü bıçaktan başka bir şey göremedi. Çeliğin üstündeki kandan hâlâ sıcaklık fışkırıyordu.

"Bu bıçağı da koyun yanına" dedi Dük, La Porte'un elini sıkarak.

Keseyi de koyabildi gümüş kutunun içine, daha sonra bıçağı attı kutuya ve La Porte'a bir işaret yaparak artık konuşamayacağını belli etmek istedi. Sonra mücadele edemeyeceği son bir çırpınma kapladı bedenini, divandan, yere düştü.

Patrick bir çığlık attı.

Buckingham son bir kez daha gülmek istedi ama ölüm engelledi bu tasarısını ve alnında son bir aşk öpücüğü gibi kaldı bu isteği.

Bu sırada Dük'ün hekimi büyük bir şaşkınlık içinde içeri girdi. Kendisi çoktan yerleşmişti amirallik gemisine ve oradan alıp getirmişlerdi onu.

Dük'e yaklaştı, elini tuttu, bir süre bırakmadı, daha sonra düştü bu el avuçlarından.

"Hiçbir şey yapılamaz" dedi, "ölmüş."

"Öldü, öldü!" diye bağırdı Patrick.

Bunun üzerine herkes içeri daldı ve her yanı gürültü ve telaş sardı.

Lord Winter, Buckingham'ın son nefesini verdiğini görünce hemen terasta, muhafızların yanında duran Felton'a koştu.

"Sefil!" diye bağırdı genç adama. Felton, Dük öldükten sonra artık üstünden hiç eksik olmayacak bir huzur ve serinkanlılığa kavuşmuştu. "Ne yaptın sen sefil?"

"İntikamımı aldım."

"Sen!" dedi Baron. "O lanetli kadına alet olduğunu söylesene! Ama yemin ediyorum, son cinayeti olacak bu onun"

"Ne demek istediğinizi anlamıyorum" diye karşılık verdi Felton sakin bir tavırla. "Kimden söz ettiğinizi de bilmiyorum Milord. Ben Mösyö Buckingham'ı yüzbaşılığımı iki kez engellediği için öldürdüm. Haksızlık yaptığı için öldürdüm, hepsi bu kadar."

Şaşkına dönen Winter, Felton'un elini kolunu bağlayanlara şöyle bir baktı ve böyle bir duyarsızlık karşısında ne diyeceğini bilemedi.

Bununla birlikte bir tek şey, Felton'un lekesiz alnını kırıştırıyordu. Ne zaman kulağına bir ses gelse, saf Protestan, Milady'nin koşup kollarına atılacağını, kendisini de suçlayarak, onunla birlikte ölüme gitmek isteyeceğini sanıyordu.

Birden bedeni ürperdi, bakışları denizdeki bir noktaya takıldı. Denize hâkim taraçadan, keskin denizci bakışlarıyla, herhangi bir kimsenin dalgaların üstünde sallanan iri bir martı sanacağı lekenin, aslında Fransa kıyılarına doğru uzaklaşan şalopa olduğunu gördü.

Sarardı, elini parçalanmakta olan kalbine götürdü ve bütün ihaneti anladı birden.

"Son bir lütuf istiyorum sizden Milord!" dedi Baron'a.

"Neymiş o?"

"Saat kaç?"

Baron cebinden saatini çıkardı.

"Dokuza on var" dedi.

Milady hareketini bir buçuk saat öne almıştı; olayı bildiren o top sesini duyar duymaz, demir almaları için emir vermişti.

Tekne mavi gökyüzü altında, kıyıdan uzaklarda sallanıp duruyordu.

"Tanrı böyle istedi" dedi Felton inançlı insanlara özgü bir tevekkülle. Öte yandan da, yaşamını uğrunda feda ettiği beyaz hayaletin içinde uzaklaştığı tekneden alamıyordu bakışlarını bir türlü.

Winter ona baktı, çektiği acılarla ilgili olarak biraz kafasını yordu ve her şeyi anladı.

"Önce sen tek başına çek bakalım cezanı sefil!" dedi Felton'a. "Ama yemin ediyorum, hem de çok sevdiğim kardeşimin hatırasına yemin ediyorum ki suç ortağın da kurtaramayacak kendisini."

Felton başını eğdi ve hiçbir şey söylemedi.

Winter ise süratle merdivenden indi ve limana gitti.

LX

FRANSA'DA

İngiltere kralı I. Charles'ın, ölüm haberini öğrenir öğrenmez ilk kaygısı bu dehşet verici olayın La Rochelle'lileri umutsuzluğa sürükleyebileceği oldu. Richelieu, anılarında, Kral'ın, haberi olabildiğince uzun bir süre gizlemek için Krallık'ın limanlarını kapattığını, ordusu hareket edinceye kadar, Buckingham'ın ölümünün duyulmasını engellemek amacıyla hiçbir geminin İngiltere'den ayrılmasına izin vermediğini, Buckingham'ın kaybı üzerine de seferin sorumluluğunu bizzat üstlendiğini yazmaktadır.

Hatta bu konudaki katı tutumunu, ülkesinden ayrılmak için izin alan Danimarka elçisinin hareketini engellemeye ve Birleşik Eyaletler'e geri verdiği Hindistan donanmasının gemilerini Flessingue limanına götürecek olan Hollanda elçisini durdurmaya kadar götürdü.

Ama emirlerini olaydan ancak beş saat sonra yani saat ikide vermeyi akıl edebildiği için iki gemi limandan ayrılma fırsatını bulmuştu. Bu gemilerden birinde bildiğimiz gibi Milady vardı ve amiral gemisine siyah matem bayrağının çekildiğini gördükten sonra, beklediği olayın gerçekleştiğinden iyice emin olarak yola çıkmıştı.

İkinci gemiye gelince, bunda kimin bulunduğunu ve de nasıl yola çıktığını daha sonra anlatacağız.

Bu sırada La Rochelle cephesinde yeni bir şey yoktu. Ama her zamankinden de çok sıkıntılı olan Kral, Saint-Louis bayramını, kimliğini gizleyerek Saint-Germain'de geçirmeye karar vermiş ve Kardinal'den kendisi için yalnızca yirmi

silahşörden meydana gelecek bir muhafız birliği hazırlamasını istemişti. Bu arada gene en az Kral kadar sıkıntılı olan Kardinal de aslında yardımcısı konumundaki majestelerine memnuniyetle vermişti bu izni. Kral 15 Eylül'de döneceğine söz vermişti.

Kardinal hazretleri tarafından kendisine haber ulaştırılan Tréville, pelerinini sırtına attı, dostları arasında Paris'e bir an önce kimlerin dönmek istediğini bildiği için, bu kişileri seçti muhafız birliğine.

Dört genç, haberi Tréville'den on beş dakika sonra öğrendiler. Çünkü komutanları ilk önce onlara haber vermişti. Ve işte d'Artagnan o zaman Kardinal'in, kendini silahşörlerin arasına vermekle ne kadar büyük bir iyilik yaptığını anladı. Böyle olmasaydı, arkadaşları giderken kendisi kışlada kalmak zorunda kalacaktı.

Paris'e dönme konusundaki bu sabırsızlığın gerçek nedeni Madam Bonacieux'nün Béthune Manastırı'ndaki amansız düşmanı Milady ile karşılaşması durumunda, tehlikeyle burun buruna gelme olasılığıydı. Bu yüzden, daha önce söylediğimiz gibi Aramis, Tours'da sözü geçen tanıdıkları bulunan Marie Michon'a bir mektup yazıp, Kraliçe'den, Madam Bonacieux'nün manastırdan çıkıp, Lorraine'e ya da Belçika'ya gitmesi için izin almıştı. Mektubun cevabı gecikmemişti ve Aramis sekiz-on gün sonra şöyle bir mektup almıştı:

Sevgili kuzenim,

Bizim küçük hizmetkârın, havası yaramadığından Béthune Manastırı'ndan alınması için kızkardeşimin verdiği izin belgesini gönderiyorum. Kızkardeşim bu belgeyi memnuniyetle gönderdiğini söyledi çünkü gerçekten çok sevmiş kendisini, onu çok cana yakın buluyor ve de ilerde kendisine daha yararlı olacağını düşünüyor.

Öpüyorum.

MARIE MICHON

Mektuba bir de izin belgesi iliştirilmişti:

Béthune Manastır'ı başrahibesi bu belgeyi gösterecek olan kişiye, tavsiyemle ve himayem altında manastıra kabul edilen acemi rahibeyi teslim edecektir.

Louvre, 10 Ağustos 1628.

ANNE

Aramis'le, Kraliçe'ye "kızkardeşim" diye hitap eden çamaşırcı arasındaki akrabalık ilişkisinin gençleri nasıl eğlendirdiğini tahmin etmişsinizdir herhalde. Ama Aramis Porthos'un kaba şakaları yüzünden iki-üç kez gözlerinin akına kadar kızardıktan sonra arkadaşlarından bir daha bu konuyu kurcalamamalarını rica etmiş, bir kelime daha edecek olurlarsa artık kuzinini bu işlerde aracı olarak kullanmayacağını söylemişti.

Bu yüzden dört silahşör Marie Michon'un adını anmadılar bir daha. Zaten onlar da istediklerini elde etmişlerdi. Bu da Madam Bonacieux'yü Béthune Karmelit Manastırı'ndan çıkarmaya yarayacak emirdi. La Rochelle kışlasında, yani Fransa'nın öbür ucunda bulundukları sürece hiçbir işe yaramazdı bu emir tabii ki. İşte bu nedenle d'Artagnan, Tréville'e başvurup, çok önemli bir işi olduğunu söyleyerek izin istemeye hazırlandığı sırada Kral'ın yirmi kişilik bir muhafız birliğiyle Paris'e gideceği ve kendilerinin de bu birlikte bulunacakları haberi ulaştı silahşörlere.

Büyük bir neşe içinde karşıladılar haberi. Önce eşyalarıyla birlikte uşaklarını gönderdiler ve ayın 16'sında da sabah kendileri yola çıktılar.

Kardinal de, Majestelerini Surgères'den Mauzé'ye kadar geçirdi. Kral ve başbakanı burada dostluk gösterileri arasında vedalaştılar.

Sürekli eğlence peşinde koşan Kral, hem ayın 23'ünde Paris'te olmak istediğinden süratle yol alıyor hem de arada bir durup saksağanların uçuşunu seyrediyordu. Bu zevk bir zamanlar en gözde adamı olan de Luynes tarafından aşılanmıştı kendisine. Yirmi silahşörden on altısı büyük zevk alıyordu bu eğlenceden ama dördü de surat asıyordu bu eğlence sırasında. Özellikle de d'Artagnan sürekli kulak çınlamasından yakınıyordu ve Porthos da şöyle yorumluyordu bunu:

"Saygıdeğer bir soylu hanım kulak çınlamasının, bir yerlerde birinin sizden söz ettiği anlamına geldiğini söylemişti."

Nihayet muhafız birliği ayın 23'ünde akşam üstü Paris'e vardı. Kral, Mösyö de Tréville'e teşekkür edip silahşörlere dört gün izin vermesini söyledi. Yalnız hiçbirinin uygunsuz yerlerde dolaşmamalarını, aksi takdirde Bastille'i boylayacaklarını bilmelerini hatırlattı.

Tahmin edileceği gibi ilk izin alan dört kişi dostlarımız oldu. Athos ayrıca fazladan dört yerine altı gün izin kopardı Tréville'den. Üstelik iki gece daha ekledi buna çünkü ayın 24'ünde akşam saat beşte yola çıktılar; Tréville de bir iyilik daha yaparak onları 25'i sabahından itibaren izinli saydı.

"Hay Allah!" diyordu içinden, her zamanki gibi hiçbir şeyden kuşkulanmayan d'Artagnan. "Bence basit bir mesele için boşuna sıkıntıya sokuyoruz kendimizi. İki günde ve iki üç at çatlatarak ki bunun ne önemi var, param var nasılsa, Béthune'e varır ve Kraliçe'nin mektubunu başrahibeye veririm. Sonra hazinemi de yanıma alıp Lorraine'e ya da Belçika'ya değil Paris'e gelirim. Burada daha emniyette sayılır. Hele hele Kardinal La Rochelle'de bulunduğu sürece. Sefer sona erdikten sonra da, biraz kuzinin himayesi biraz da bizim yaptıklarımızın hatırı için, Kraliçe'den alırız istediklerimizi. Bu yüzden siz kalın burada, boşuna zahmet etmeyin. Ben Planchet'yle çözerim bu işi."

Athos çok sakin bir şekilde cevap verdi buna:

"Bizim de paramız var çünkü elmastan arta kalan paranın tamamını içip bitirmedim henüz! Porthos'la Aramis de henüz tamamını yiyemediler. Demek biz, bir değil, dört at çatlatırız. Yalnız iyi düşünün d'Artagnan" diye ekledi delikanlının sırtını ürperten boğuk bir sesle. "Düşünün ki Kardinal, Béthune Manastırı'nda, gittiği her yere felaket götüren kadına randevu vermişti. Eğer dört erkekle baş etmek zorunda kalacağınızı bilseydim, gidin derdim d'Artagnan ama o kadın var karşınızda. En iyisi dördümüz birlikte gidelim, şükür dört de uşağımız var, yeteri kadar kalabalık sayılırız!"

"Korkutuyorsunuz beni, Athos" diye bağırdı d'Artagnan. "Neden korkuyorsunuz bu kadar siz?"

"Her şeyden!" dedi Athos.

D'Artagnan arkadaşlarının yüzlerini de inceledi ve onları da Athos kadar endişeli gördü. Daha sonra dört nala devam ettiler yola ama tek kelime etmediler artık.

Ayın 25'inde akşamüstü Arras'a vardılar ve d'Artagnan'ın, bir kadeh şarap içmek için indiği Altın Şamdan hanında otururlarken, posta avlusundan bir atlının çıktığını gördüler. Altındaki dinlenmiş atla dört nala Paris yolunu tutan adam hızla uzaklaştı. Tam sokaktaki büyük kapının altından geçerken, Ağustos ayında olmalarına rağmen sert esen rüzgâr adamın pelerinini havalandırdı ve şapkasını başından uçurdu. Atlı şapkasını son anda yakaladı ve telaş içinde gözlerine çekti tekrar.

Gözlerini bu adama dikmiş olan d'Artagnan sapsarı oldu ve elindeki kadehi düşürdü.

"Neyiniz var Mösyö?" dedi Planchet. "Koşun, yetişin, efendim fenalaştı!"

Üç arkadaş koştular ve kendini kötü hisseden bir d'Artagnan yerine, atına doğru koşan bir silahşör gördüler. Ancak kapının eşiğinde durdurabildiler onu.

"Hangi cehenneme gidiyorsun böyle?" diye bağırdı Athos.

"O!" diye bağırdı öfkesinden sapsarı olan ve alnını ter basan d'Artagnan. "O! Bırakın yetişeyim!"

"Kim o peki?" diye sordu Athos.

"O adam!"

"Hangi adam?"

"O lanetli, bela herif! Başıma gelen her felaketten önce rastladığım o pislik! Canavar ruhlu kadına ilk rastladığım zaman yanında bulunan adam! Dostumuz Athos'u kışkırttığım sırada aradığım adam! Madam Bonacieux'nün kaçırıldığı günün sabahı rastladığım herif! Meung'deki adam! Oydu, gördüm! Rüzgâr pelerinini açtığında tanıdım onu."

"Hay aksi şeytan!" dedi Athos dalgın dalgın.

"Haydi beyler atlara! Yetişip, yakalayalım."

"Azizim" dedi Aramis. "Dikkat et, adam bizim gittiğimiz yönün tam aksine gidiyor. Altında dinlenmiş bir at var, bizimkilerse yorgun. Dolayısıyla herifi yakalayamadan atları çatlatabiliriz. Bırakalım adamı d'Artagnan, önce kadını kurtaralım biz."

"Hey bayım!" diye bağırdı bu sırada ahırdan fırlayan bir seyis. "Hey bayım bir kâğıt düştü şapkanızdan! Size söylüyorum beyim!"

"Dostum" dedi d'Artagnan. "Ben yarım altın veririm o kâğıda."

"Buyrun alın beyim, memnuniyetle, işte!"

Seyis kârlı bir gün geçirmenin verdiği hoşnutlukla hana girdi. D'Artagnan'sa kâğıdı açtı.

"Ne yazıyor?" diye sordular çevresini alan arkadaşları.

"Bir tek kelime var!" dedi d'Artagnan.

"Evet" dedi Aramis. "Bir kent ya da köy adı bu kelime."

"Armentiêres" diye bir sözcük okudu Porthos. "Armentiêres. Hiç duymadım böyle bir yer adı."

"Bu kent ya da köy adı üstelik de kendi eliyle yazılmış!" dedi Athos.

"İyi saklayalım bu kâğıdı" dedi d'Artagnan. "Son altınımı boşuna harcamamışımdır belki. Haydi atlara arkadaşlar!"

Ve dört arkadaş dört nala Béthune yoluna atıldılar.

LXI

BÉTHUNE KARMELİT MANASTIRI

Büyük suçluların, peşlerini hiç bırakmayan alınyazıları vardır ki, kötülüklerine yardımcı olan bu talihleri, Tanrı artık bıkıp usanıncaya kadar tüm engelleri aşmalarına tüm tehlikelerden sıyrılmalarına yardımcı olur.

Milady için de durum aynıydı. İki ulusun savaş gemilerinin arasından geçip gitti ve hiçbir tehlikeyle karşılaşmadan Boulogne'a vardı.

Milady, Portsmouth'a çıkarken Fransa'nın zulmüyle La Rochelle'den kaçan bir İngilizdi. İki günlük bir yolculuktan sonra Boulogne'a adım atarken de, İngilizler'in, ülkesine besledikleri kin yüzünden Portsmouth'ta rahatsız etmeye başladıkları bir Fransız.

Üstelik Milady en etkili pasaportlardan birini taşıyordu. Güzelliği, etrafa cömertçe altın dağıtırken yüzünde beliren hoş ifade. İşi elini öpmeye kadar vardıran yaşlı liman müdürünün hoş gülümsemesi ve kibar davranışlarıyla olağan işlemlerden de kurtulup karaya çıktıktan sonra aşağıdaki mektubu postaya verinceye kadar Boulogne'da kaldı:

La Rochelle kışlasında Kardinal hazretleri Monsenyör Richelieu'ye.

Monsenyör, Kardinal hazretleri'nin içi rahat olsun. Buckingham Dükü kesinlikle Fransa'ya gidemeyecek.

Boulogne, 25'inci günün akşamı.

MİLADY DE...

Hamiş: Kardinal hazretlerinin istedikleri gibi Béthune Karmelit Manastırı'na gidiyorum ve orada emirlerinizi bekleyeceğim."

Gerçekten de aynı akşam yola çıktı Milady. Geceyi bir handa geçirdi. Ertesi gün sabah saat beşte tekrar yola koyuldu ve üç saat sonra Béthune'e ulaştı.

Karmelit Manastırı'nın yerini sorup öğrendi ve hemen oraya gitti.

Kendini başrahibe karşıladı. Milady ona Kardinal'in emrini gösterdi. Başrahibe genç kadına bir oda verdi ve yemek gönderdi.

Bütün geçmiş çoktan silinmişti bile Milady'nin hafızasından. Yalnız geleceğe bakıyordu artık o. En iyi biçimde hizmet ettiği ve bu kanlı olaya hiç adını karıştırmadığı Kardinal'in, talihini nasıl açacağını ve ne büyük olanaklar sunacağını düşünüyordu sürekli. İç dünyasını saran yeni tutkular, yaşantısına, gökyüzünde etrafa saçılan ve bazen maviliği, bazen ateşi, bazen fırtınanın siyahlığını yansıtan, dünyada felaket ve ölümden başka iz bırakmayan bulutların görüntüsünü veriyordu.

Yemekten sonra başrahibe ziyaretine geldi. Manastırda vakit geçirmek kolay değildir ve iyi kalpli rahibe de yeni konuğuyla bir an önce tanışmak istiyordu.

Milady, başrahibe üzerinde iyi izlenimler bırakmak istiyordu. Gerçekten nitelikli bir insan olan başrahibe üstünde olumlu izlenimler bırakması kolaydı onun için. Sevimli gözükmeye çalıştı, Milady. Konudan konuya geçen sohbeti ve taşkın kişiliğinin verdiği canlılıkla oldukça sevimli gözüktü ve etkiledi kadını.

Soylu bir ailenin kızı olan başrahibe, özellikle, Krallığın öbür ucuna kadar ulaşması, hele hele manastırların kalın duvarlarını aşması pek mümkün olmayan saray dedikodularından çok hoşlanıyordu.

Milady ise beş altı yıldan beri içinde yaşadığı aristokrat dünyanın entrikalarını en ince ayrıntılarına kadar biliyordu. Bu nedenle iyi kalpli rahibeyi Fransa sarayının dedikodularıyla iyice oyaladı. Kral'ın ölçüsüz bağnazlığından, başrahibenin de gıyaben tanıdığı sarayın çok ünlü bay ve bayanlarının skandal boyutlarına varan aşk maceralarından söz etti. Kraliçe ile Buckingham Dükü arasındaki aşka değindi ve epey uzun süre konuştu.

Ama başrahibe yalnızca onu dinleyip, gülümsemekle yetindi ve hiç cevap vermedi. Bununla birlikte, başrahibenin bu tür sohbetlerden çok hoşlandığını gören Milady devam etti konuşmaya ve sözü Kardinal'e getirdi bir yolunu bulup.

Ama çok zor durumdaydı. Başrahibe Kralcı mıydı, yoksa Kardinalci miydi, bilemiyordu bunu. Dolayısıyla ihtiyatlı davranmak zorunda hissetti kendisini. Öte yandan başrahibe ihtiyatlı tavrını iyice artırıp, Milady, Kardinal'in adını her anışında başını eğmekle yetindi.

Milady manastırda çok sıkılacağına inanmaya başlamıştı. Bu nedenle riski göze alıp, karşısındakinin tutumunu tam anlamıyla öğrenmeye karar verdi. İyi kalpli başrahibenin çekingen tavrının hangi noktaya kadar gidebileceğini ölçmek amacıyla önce üstü kapalı bir biçimde, Kardinal'in olumsuz bir davranışını anlattı, daha sonra Kardinal'in Madam d'Aiguillon,

Marion de Lorme ve başka bazı soylu kadınlarla maceralarını anlatmaya başladı.

Başrahibe daha dikkatli bir tavırla dinledi bunları, gitgide canlandı ve sonunda gülümsedi.

"Güzel" dedi Milady içinden. "Anlattıklarımdan zevk almaya başladı. Kardinalci bile olsa, ona körü körüne bağlı olmadığı belli."

Sonra Kardinal'in düşmanlarını nasıl acımasızca cezalandırdığını anlattı. Başrahibe bunları onayladığını ya da onaylamadığını belli edecek bir davranışta bulunmadı, yalnızca istavroz çıkarmakla yetindi.

Bunun üzerine Milady, rahibenin, Kardinalci değil, daha çok Kralcı olduğuna kanaat getirdi. Sohbetini renklendirerek sürdürdü.

"Bütün bunlardan hiç haberim yok benim" dedi rahibe sonunda. "Ama saraydan ne kadar uzak olursak olalım, dünya sorunlarıyla ilişkimizi ne kadar kesersek keselim, gene de anlattıklarınızla ilgili çok acı örnekler yaşıyoruz. Sözgelimi manastırda kalan konuklardan biri de Kardinal hazretlerinin intikam almak amacıyla verdiği cezadan büyük sıkıntı çekmiş."

"Konuklarınızdan biri mi?" dedi Milady. "Aman Tanrım! Zavallı kadın, ne kadar üzüldüm."

"Haklısınız, üzülünmeyecek gibi değil çünkü. Hapis, kötü muamele, tehditler, çok acı çekti. Ama her şey bir yana" diye sürdürdü konuşmasını başrahibe, "Kardinal hazretlerinin böyle davranması için haklı nedenleri vardı belki de. Bu kadıncağız melek yüzlü biri de olsa, insanların görünüşlerine göre yargılamamak gerekir genellikle."

"Güzel!" dedi Milady içinden. "Kim bilir! Belki de bir şeyler keşfedebileceğim burada, iz üzerindeyim galiba."

Ve hemen yüzüne olağanüstü saf bir ifade verdi.

"Yazık!" dedi sonra. "Ben de biliyorum, görünüşe aldanmamak gerekir denir ama bunun Tanrı'nın bir eseri olduğuna inanmamak mümkün mü? Mesela ben belki de hayatım boyunca yanılacağım. Yüzü bana sempatik gelen her insana, her zaman güveneceğim."

"Yani siz bu kadının masum olduğuna mı inanıyorsunuz?" dedi başrahibe.

"Kardinal hazretleri yalnız suçları cezalandırmaz" dedi Milady. "Bazı cinayetlerden daha acımasızca cezalandırdığı erdemler vardır."

"İzin verirseniz Madam, çok şaştığımı söyleyeceğim buna" dedi başrahibe.

"Neye?" diye sordu, Milady safça.

"Bu sözlerinize."

"Bu sözlerde şaşacak ne var?" dedi Milady gülümseyerek.

"Sizi buraya gönderdiğine göre Kardinal'in dostusunuz siz, oysa..."

"Oysa pek de iyi şeyler söylemiyorum hakkında, değil mi?" diyerek Milady başrahibenin düşüncelerini tamamladı.

"En azından."

"Dostu değilim, kurbanıyım onun" dedi Milady, derin derin iç çekerek.

"Ama sizi bana tavsiye eden mektup..."

"Bu, beni bir daha ancak buyruklarından biriyle çıkartacağı hapishaneye atılma emridir."

"Niçin kaçmadınız peki?"

"Nereye? Dünyada Kardinal'in ulaşamayacağı bir yer var mı? İhtimal verebiliyor musunuz böyle bir şeye? Elini uzatmak isterse, dokunamayacağı bir şey var mı? Erkek olsaydım, belki

biraz daha kolay olabilirdi bu. Ama bir kadın, ne yapabilir bir kadın? Burada kalan o kadın kaçmaya kalkıştı mı peki hiç?"

"Doğru söylüyorsunuz, kalkışmadı. Ama onun durumu farklı, yanılmıyorsam eğer onu Fransa'ya bağlayan bir aşk meselesi."

"O halde" dedi Milady içini çekerek, "seviyorsa, çok fazla mutsuz olduğu söylenemez."

"Anladığım kadarıyla gene zulme uğramış biri var karşımızda" dedi başrahibe, Milady'ye gitgide daha fazla ilgi gösteren bir tavırla.

"Ne yazık ki öyle" diye karşılık verdi Milady.

Başrahibe bir ara, aklına yeni bir şey gelmiş gibi, kuşkuyla süzdü Milady'yi.

"Kutsal inancımızın düşmanı değilsiniz, değil mi?" dedi kekeleyerek.

"Ben mi?" diye bağırdı Milady. "Ben mi Protestanım? Yok hayır, tam tersine, bizi dinleyen Tanrı şahidimiz olsun ki, ateşli bir Katoliğim ben!"

"O zaman, içiniz rahat etsin" dedi başrahibe gülümseyerek. "Bulunduğunuz yer asla bir hapishane olmayacaktır sizin için. Çektiğiniz sıkıntıları unutturmak için elimizden gelen her şeyi yapacağız. Ayrıca saray entrikalarının kurbanı olduğu anlaşılan o genç kadın da burada. Siz de göreceksiniz, çok hoş ve sevimli bir kadın."

"Adı ne?"

"Çok yüksek mevkideki biri tarafından Ketty adıyla emanet edildi bana. Başka bir adı olup olmadığını araştırmadım."

"Ketty!" diye bağırdı Milady. "Ne! Emin misiniz?.."

"Adının Ketty olduğundan mı? Evet Madam, tanıyor musunuz yoksa?"

Milady, bu kadının eski oda hizmetçisi olabileceğini düşünerek, gülümsedi içinden. Bu genç kızın anısına öfkeli anılarla bağlıydı ve intikam duyguları allak bullak etmişti Milady'nin yüzünü ama bin çeşit yüz ifadesi takınabilen bu kadın hemen kendini toplayıp, tekrar sakin ve iyi huylu görünümüne büründü.

"Peki daha şimdiden kendisine karşı büyük bir sempati beslediğim bu kadını ne zaman görebileceğim acaba?" diye sordu Milady.

"İsterseniz bu akşam, hatta birazdan bile olabilir belki" diye karşılık verdi başrahibe. "Ama dört günden beri yolda olduğunuzu siz kendiniz söylediniz. Bu sabah de beşte kalkmışsınız, bu yüzden iyi bir istirahata ihtiyacınız var sizin. Şimdi yatın ve uyuyun. Yemek saatinde uyandırırız biz sizi."

Milady'nin entrikalara doymak bilmeyen yüreği, yeni bir maceranın vereceği heyecanlarla daha şimdiden hızlı hızlı atmaya başlamıştı ama başrahibenin teklifini kabul etmekten de geri kalmadı. On on beş günden beri öyle heyecanlar yaşamıştı ki, çelik gibi bedeni bu yorgunluklara dayansa bile, ruhunu dinlendirmesi gerekiyordu.

Başrahibeden izin istedi ve gidip yattı. İster istemez Ketty adının da karıştığı intikam düşünceleriyle dalıp gitti. Girişimi başarılı olursa, Kardinal'in kendine tanımayı vaad ettiği neredeyse sınırsız yetkileri hatırladı. Görevini başarmıştı. D'Artagnan'dan da intikam alabilecekti demek ki.

Bir tek şey canını sıkıyordu, kocasının hatırası! Milady, Kont de la Fêre'in öldüğünü ya da hiç değilse başka bir ülkeye göç ettiğini sanırken, birden d'Artagnan'ın en samimi arkadaşı Athos'un kişiliğinde yeniden karşısına çıktığını görmüştü.

Ama, d'Artagnan'ın arkadaşı olduğuna göre, Kraliçe'nin Kardinal'in oyunlarını boşa çıkarması konusunda girişilen çabalara onun da karıştığı anlamına geliyordu bu. O halde

Kardinal'in düşmanıydı. Genç silahşörden intikamını alırken, tasarladığı kin ve nefretin kıvrımları içinde, onu da boğup yok edecekti kesinlikle.

Bütün bu umutlar Milady için hoş ve tatlı düşüncelerdi ve bunların içinde güzel güzel sallanarak uykuya daldı.

Ayak ucunda çınlayan hoş bir sesle uyandı. Gözlerini açtı ve başrahibeyi yanında sarı saçlı, beyaz tenli bir kadınla birlikte gördü. İyilikle dolu bir merak içinde bakıyordu kendisine.

Bu yüzü hiç görmemişti Milady. Her ikisi de gerekli nezaket sözlerini söylerken birbirlerini süzdüler. İkisi de güzeldi ama belirgin bir fark vardı bu güzellikler arasında. Milady deyim yerindeyse daha havalıydı ve soylu tavırlarıyla genç kadından üstün olduğunu fark ederek gülümsedi. Yabancı kadının sırtındaki acemi rahibe üniformasının da böyle bir mücadelede kendisine üstünlük sağlayabileceği söylenemezdi.

Rahibe tanıştırdı onları; bu formalite tamamlandıktan sonra, kilisede bulunması gerektiğinden, iki kadını başbaşa bırakıp çıktı.

Milady'nin yattığını gören acemi de gitmek istedi başrahibeyle ama Milady engelledi onu.

"Nasıl olur Madam, daha yeni tanıdım sizi ve hemen ayrılıyorsunuz yanımdan. Şunu itiraf edeyim ki ben burada geçireceğim günleri biraz olsun renklendirmek için size güveniyordum."

"Hayır Madam" diye karşılık verdi acemi. "Zamansız geldiğimi sandım da ondan. Uyuyordunuz, yorgundunuz."

"Uyuyan insanlar ne isteyebilirler?" dedi Milady. "Hoş bir uyanış, bunu verdiniz bana siz. İzin verin de tadını çıkarayım bunun."

Ve genç kadının elinden tutarak, yatağın hemen yanı başında duran bir koltuğa oturmasını istedi.

Acemi rahibe oturdu.

"Tanrım!" dedi, "ne kadar mutsuzum ben! Altı aydan beri buradayım, oyalanacak hiçbir şey bulamadım. Siz geldiniz; sizinle çok iyi arkadaş olabilecekken, kısa süre içinde manastırdan ayrılma olasılığının gündeme geldiğini öğreniyorum."

"Nasıl!" dedi Milady. "Çıkıyor musunuz yakında?"

"En azından ben öyle umut ediyorum" dedi acemi, kesinlikle gizlemek istemediği keyifli bir ifadeyle.

"Kardinal'den çok çekmiş olduğunuzu sanıyorum" diye sürdürdü konuşmasını Milady. "İkimiz arasında fazladan bir yakınlaşma nedeni olabilirdi bu.

"İyi kalpli başrahibemizin dedikleri doğruymuş demek ki; demek siz de o kötü Kardinal'in kurbanı olmuşsunuz!"

"Şşşt!" yaptı Milady, işaret parmağını dudağına götürerek. "Burada da bu biçimde söz etmeyelim kendisinden. Başıma gelen bütün felaketlere, böyle sizinkilere benzer sözleri, dostum sandığım ama daha sonra bana ihanet ettiğini öğrendiğim bir kadının karşısında ihtiyatsızca sarf etmem yol açmıştır. Siz de mi ihanete uğradınız yoksa?"

"Hayır" dedi acemi, "ben, sevdiğim ve uğrunda hayatımı verebileceğim bir kadına olan bağlılığım yüzünden bu duruma düştüm."

"Sonra da bıraktı sizi, öyle mi?"

"Böyle düşünmekle haksızlık etmişim ama iki üç gündür tam tersini gösteren kanıtlar buldum. Bu nedenle şükrediyorum Tanrı'ya. Beni unutmuş olabileceğini düşünmek, çok pahalıya patlayabilirdi bana. Ama siz, anladığım kadarıyla siz özgürsünüz Madam ve isterseniz, kaçabilirsiniz, öyle değil mi?"

"Nereye gidebilirim ben, arkadaşsız, parasız, Fransa'nın bilmediğim bir köşesinde nereye gidebilirim?"

"Oh!" diye bağırdı acemi rahibe. "İstediğiniz her yerde

dost bulabilirsiniz kendinize. O kadar iyi bir insana benziyorsunuz ve o kadar güzel bir yüzünüz var ki!"

"Ama bu durum yalnızlığımı ve acı çekmemi önleyemiyor" dedi Milady, tatlı tatlı gülümseyip yüzüne melekleri bile kıskandıracak bir ifade vererek.

"Dinleyin" dedi acemi rahibe. "İnsan her şeye rağmen Tanrı'ya güvenmeli, anlıyor musunuz? Yapılan bir iyiliğin Tanrı katında işe yaradığı bir an mutlaka geliyor. Ne kadar güçsüz, önemsiz ve alçakgönüllü biri olursam olayım, bana rastlamanız bir mutluluk sayılabilir sizin için belki. Çünkü buradan çıktıktan sonra bana yardım edecek olan bazı güçlü kişiler size de yardımda bulunabilirler.

"Oh! Ben yalnızım dediysem, benim de tanıdığım bazı önemli kişiler yoktur demek istemedim" diye sürdürdü konuşmasını, kendisinden söz ederek acemi rahibeyi biraz daha konuşturmak isteyen Milady. "Ama benim bu tanıdıklarım Kardinal'den çok korkuyorlar. Kraliçe bile tutunamadı acımasız başbakan karşısında. Majesteleri çok iyi kalpli biri ama kendine hizmet eden bazı kimseleri, Kardinal hazretlerinin öfkesi yüzünden kaderlerine terk etmek zorunda kalmıştır. Elimde kanıtlar vardır bu konuyla ilgili olarak."

"İnanın bana Madam, Kraliçe bu insanları terk etmiş görünebilir ama kesinlikle görünüşe aldanmamak gerekir. Bu kişiler ne kadar çok acı çekerlerse, Kraliçe de o kadar çok düşünür onları ve hiç ummadıkları bir anda da Kraliçe'nin yardımına kavuşurlar."

"Doğru söylüyorsunuz, öyle" dedi, Milady. "O kadar iyi kalpli bir insan ki Kraliçe."

"Oh! Demek soylu ve güzel Kraliçemizi tanıyorsunuz! Kendisinden böyle söz ettiğinize göre..."

"Yani, demek istediğim şu ki, kendisiyle şahsen tanışmak şerefine erişemedim" diye devam etti Milady biraz daha

cesaret bularak. "Ama samimi dostlarından çoğunu tanırım. Sözgelimi Mösyö Putange; İngiltere'deyken Mösyö Dujart'ı tanıdım. Mösyö de Tréville'i tanırım."

"Mösyö de Tréville!" diye bağırdı acemi rahibe. "Mösyö de Tréville'i tanıyor musunuz?"

"Evet, çok iyi tanırım hem de."

"Kral'ın silahşörlerinin komutanını?"

"Kral'ın silahşörlerinin komutanını."

"Oh! Göreceksiniz biraz sonra tanıdık çıkacağız sizinle" dedi acemi rahibe. "Belki de dost kim bilir! Madem Mösyö de Tréville'i tanıyorsunuz, konağına gitmişsinizdir mutlaka!"

"Çok!" diye karşılık verdi Milady; bu yola girdikten sonra ve de yalanlarının işe yaradığını gördükten sonra, sonuna kadar gitmeye kararlıydı.

"Konağında bazı silahşörlerini de görmüş olmanız gerekir!"

"Konağına gelen silahşörlerin tümünü!" diye karşılık verdi bu sohbete gitgide gerçekten daha fazla ilgi duymaya başlayan Milady.

"Bana tanıdıklarınızdan birkaçının adını verin, göreceksiniz bunlar da benim dostlarım çıkacak."

"Ha! Şey!" dedi, birden sıkışan Milady. "Ben Mösyö de Louvigny'yi, Mösyö de Courtivron'u, Mösyö de Férussac'ı tanıyorum."

Acemi rahibe biraz bekledi, sonra sustuğunu görünce:

"Athos adlı bir beyefendi tanımıyor musunuz?" diye sordu.

Milady'nin yüzü ansızın üstünde yattığı çarşaflar gibi bembeyaz kesildi ve sinirlerine hâkim olmasına rağmen bir çığlık atıp, karşısındaki kadının elini tutup, ona yiyecekmiş gibi bakmaktan alamadı kendisini.

"Ne oldu! Neyiniz var? Tanrım! Neler oluyor" diye sordu zavallı kadın. "Sizi kıracak bir şey mi söyledim yoksa?"

"Hayır ama bu isim dikkatimi çekti çünkü ben de aynı adı taşıyan soylu biriyle tanışmıştım ve onu yakından tanıyan biriyle tanışmak çok ilginç geldi de ondan..."

"Ah, evet! Çok iyi tanırım! Yalnızca onu değil, dostları Porthos ve Aramis'i de tanırım."

"Sahi mi? Onları da tanıyorum!" diye haykırdı yüreği buz kesen Milady.

"Alâ! Onları tanıyorsanız eğer, ne kadar iyi ve dürüst dostlar olduklarını da bilirsiniz. Yardıma ihtiyacınız varsa, niçin onlara başvurmuyorsunuz?"

"Yani şöyle..." diye kekeledi Milady. "Ben aslında üçüyle sıkı bir ilişki içinde değilim de, yalnız d'Artagnan adlı bir arkadaşlarının onlardan sık sık söz ettiğini duymuştum."

"Mösyö d'Artagnan'ı tanıyor musunuz siz?" diye bu sefer acemi rahibe bağırdı hayretler içinde, Milady'nin elini tutup, kendisine yiyecekmiş gibi bakarak.

Sonra Milady'nin bakışlarındaki garip ifadeyi görerek:

"Özür dilerim, Madam" dedi. "Ne sıfatla tanıyorsunuz onu acaba?" diye sordu.

"Şey" diye kekeledi gene Milady sıkıntıyla. "Dost olarak tabii!"

"Aldatıyorsunuz beni Madam" diye karşılık verdi acemi rahibe. "Sevgilisi oldunuz siz onun."

"Siz sevgilisi olmuşsunuz asıl" dedi Milady sert bir tavırla.

"Ben mi?"

"Evet, siz, şimdi tanıdım sizi. Madam Bonacieux'sünüz siz."

Genç kadın şaşkınlık ve dehşet içinde geriledi.

"İnkâr etmeyin! Haydi cevap verin" dedi Milady.

"Evet, Madam! Seviyorum onu" dedi acemi rahibe. "Rakibeler miyiz yoksa biz?"

Milady'nin yüzü öyle tuhaf bir biçimde aydınlandı ki, başka bir zaman olsa, Madam Bonacieux kaçardı korkudan. Ama o anda ağır basan kıskançlık duygusuydu.

"Söyleyin Madam" dedi Madam Bonacieux, kendisinden hiç beklenmeyen bir canlılıkla. "Siz onun sevgilisi miydiniz, sevgilisi misiniz?

"Hayır" diye bağırdı Milady, gerçek olduğundan kesinlikle kuşkulanılmayacak bir ses tonuyla. "Kesinlikle olmadı böyle bir şey, asla."

"Size inanıyorum" dedi Madam Bonacieux. "Ama niçin böyle bağırdığınızı anlayamadım!

"Nasıl, anlayamadınız mı?" dedi Milady. Kendini toparlamış ve aklı başına gelmişti.

"Nasıl anlayayım? Hiçbir şey bilmiyorum ki."

"Mösyö d'Artagnan'ın en yakın arkadaşı olduğum için beni bir sırdaş kabul ettiğini anlayamadınız mı?

"Sahi mi?"

"Benim her şeyi bildiğimi, Saint-Germain'deki küçük evden kaçırılışınızı, d'Artagnan'ın umutsuzluğunu, arkadaşlarının üzüntüsünü, o zamandan beri süren ve hep boş çıkan arama çabalarını bile duyduğumu anlamadınız mı? Birlikte olduğumuz zamanlar kim bilir kaç kez sizden söz etmişken, sizi bütün ruhuyla sevdiğini kendi ağzından duymuşken ve sizi, daha görmeden bana sevdirmişken, sizi birden karşımda buluvermek nasıl şaşırtmasın beni? Ah! Sevgili Constance, şükür bulabildim sizi! Şükür tanışabildim sizinle!"

Ve Milady böyle konuşurken kollarını Madam Bonacieux'ye uzattı, biraz önce karşısında bir rakibe gördüğünü sanan Madam Bonacieux de duyduğu bunca şeyden sonra bu genç ve güzel kadının bütün içtenliğine ve sadakatine inanıverdi.

"Ah affedersiniz! Affedersiniz!" diye bağırarak omzuna yaslandı kadının. "O kadar çok seviyorum ki onu!"

İki kadın bir süre böyle sarmaş dolaş kaldılar. Hiç kuşkusuz Milady'nin gücü, içinde yatan kinle eş değer olsaydı, bu kucaklaşmadan Madam Bonacieux cansız çıkabilirdi. Ancak düşmanını boğamadığından gülümsedi ona.

"Sevgili güzel küçüğüm benim!" dedi Milady. "Ne kadar sevindim sizi gördüğüme bilemezsiniz. Bırakın da seyredeyim şöyle biraz yüzünüzü" diye sürdürdü konuşmasını genç kadını bakışlarıyla âdeta yiyerek. "Evet evet sizsiniz, ah! Bana anlattıklarınızdan sonra hemen tanıdım sizi zaten!"

Zavallı genç kadın karşısındaki saf ve temiz alnın içinde neyin planlarının yapıldığını, pırıl pırıl parlayan o gözlerin içinde nasıl öfke ve kin çıkarlarının kaynadığını bilemezdi tabii ki.

"D'Artagnan, size acı çektiğini söylediğine göre, benim de neler çektiğimi biliyorsunuzdur" dedi Madam Bonacieux. "Ama onun için acı çekmek mutluluktur."

Milady elinde olmadan yineledi.

"Evet, mutluluk demektir."

Çünkü başka şeyler düşünüyordu bu sırada.

"Hem sonra" diye sürdürdü konuşmasını Madam Bonacieux, "çektiğim sıkıntılar sona ermek üzere. Yarın, belki de bu akşam, onu görebileceğim ve geçmiş var olmayacak artık."

"Bu akşam mı? Yarın mı?" diye sordu bu konuşmalarla

birden uyanan Milady. "Ne demek istiyorsunuz yani? Haber mi bekliyorsunuz ondan?"

"Kendisini bekliyorum."

"Kendisini! D'Artagnan'ı, buraya?"

"Evet kendisini buraya."

"İmkânsız bu! Kardinal'le birlikte La Rochelle kuşatmasında o, Paris'e ancak kentin alınmasından sonra gelebilir."

"Siz öyle sanıyorsunuz ama benim soylu ve yiğit d'Artagnan'ım için imkânsız diye bir şey var mı acaba?"

"Ah! Size inanmam çok güç!"

"Peki, okuyun şunu o halde!" dedi, gurur ve neşenin doruğunu çıkmış olan genç kadın ve bir mektup uzattı Milady'ye.

"Madam de Chevreuse'ün yazısı!" dedi kendi kendine Milady. "Ah! Bu kadının gizli ilişkiler içinde olduğundan emindim zaten."

Ve şu birkaç satırı yutar gibi okudu:

Sevgili yavrum, hazır olun. Dostumuz sizi görmeye gelecek yakında ve sizi yalnızca, güvenliğiniz için bulunduğunuz hapishaneden kurtarmak için görecek. Harekete hazır olun ve bizden asla umudunuzu kesmeyin.

Sevimli Gaskonyalımız her zamanki gibi yiğit ve sadık olduğunu gösteriyor. Ona, verdiği haber dolayısıyla gönül borcu duyduklarımı da söyleyin.

"Evet, evet" dedi Milady. "Evet, mektup kesin. Bu haberin ne olduğunu biliyor musunuz siz?"

"Hayır. Yalnızca Kardinal'in yeni bir oyununu Kraliçe'ye haber verdiğinden kuşkulanıyorum."

"Evet, kesinlikle öyledir!" dedi Milady mektubu Madam Bonacieux'ye iade ederken. Sonra içinden derin düşünceler geçen başını göğsüne koydu.

Bu sırada dört nala yaklaşan bir at sesi duyuldu.

"Ah!" diye bağırdı Madam Bonacieux pencereye doğru koşarak. "O mu yoksa?"

Milady beklenmedik bu olay karşısında yatağında kalakalmış, taş kesmişti âdeta. Bir anda beklenmedik o kadar çok olay olmuştu ki, ilk kez beyni durmuştu.

"O! O! O mu yoksa?" diye mırıldandı.

Bakışlarını bir noktaya dikmiş yatağında öyle bekliyordu.

"Yazık ki o değilmiş!" dedi Madam Bonacieux. "Tanımadığım bir adam ve buraya doğru geliyor galiba. Evet yavaşladı, kapıda durdu, kapıyı çalıyor."

Milady yatağından fırladı.

"O olmadığından kesinlikle emin misiniz?" dedi.

"Kesinlikle eminim!"

"İyi göremediniz belki."

"Şapkasının ucunu, pelerininin bir parçasını görsem tanırım onu!"

Milady bir yandan da giyiniyordu.

"Olsun! Adam buraya geliyor, dediniz değil mi?"

"Evet, girdi."

"Ya size ya bana geliyor o halde!"

"Aman Tanrım! Ne kadar heyecanlı görünüyorsunuz!"

"Evet, itiraf edeyim ki sizin gibi güven içinde hissetmiyorum kendimi. Kardinal'den her şey beklenir."

"Şşşt!" dedi Madam Bonacieux. "Geliyorlar!"

Gerçekten de kapı açıldı ve başrahibe içeri girdi.

"Siz Boulogne'dan mı geliyorsunuz?" diye sordu Milady'ye.

"Evet" diye karşılık verdi Milady. "Kim arıyor beni?" diye sordu soğukkanlılığını korumaya çalışarak.

"Adını vermek istemeyen ama Kardinal tarafından gelen biri."

"Ve benimle konuşmak istiyor öyle mi?" dedi Milady.

"Boulogne'dan gelen kadınla konuşmak istediğini söyledi?"

"Öyleyse gelsin Madam, lütfen rica ediyorum."

"Ah! Tanrım! Tanrım!" diye inledi Madam Bonacieux. "Kötü bir haber mi yoksa?"

"Korkarım."

"Sizi bu yabancıyla yalnız bırakıyorum ama o gider gitmez, müsadenizle geri geleceğim ben."

"Gayet tabii, rica ederim."

Başrahibe ve Madam Bonacieux çıktılar.

Odada yalnız kalan Milady gözlerini kapıya dikti. Az sonra merdivenlerden gelen mahmuz şıkırtıları işitildi, ayak sesleri yaklaştı, kapı açıldı ve eşikte bir adam göründü.

Milady büyük bir keyifle bağırdı. Bu adam Kardinal hazretlerinin lanetli sağ kolu Kont Rochefort'du.

LXII

İKİ ŞEYTAN TÜRÜ

"Ah! Siz misiniz!" diye bağırdılar ayna anda Rochefort'la Milady.

"Evet, benim."

"Nereden geliyorsunuz?" diye sordu Milady.

"La Rochelle'den ya siz?"

"İngiltere'den?"

"Ya Buckingham?"

"Öldü ya da ağır yaralı. Ondan hiçbir şey elde edemeden dönüyordum ki bir fanatiğin saldırısına uğradı."

"Ah!" dedi Rochefort gülümseyerek. "Ne hoş bir rastlantı! Kardinal de sevinmiştir buna. Haber verdiniz mi?"

"Boulogne'dan mektup attım ona. Siz ne arıyorsunuz burada peki?"

"Kardinal hazretleri endişe ediyor, sizi aramaya gönderdi beni."

"Daha dün geldim."

"Ne yaptınız dünden beri?"

"Zamanımı boşuna harcamadım."

"Tahmin ederim!"

"Kimi gördüm burada, tahmin edin bakalım!"

"Nereden bilebilirim."

"Tahmin edin."

"Nasıl tahmin edeyim?"

"Kraliçe'nin zindandan kurtardığı genç kadını."

"Şu d'Artagnan'ın sevgilisi mi?"

"Evet, Madam Bonacieux. Kardinal de nerede olduğunu bilmiyordu."

"İyi" dedi Rochefort. "Mutlu bir rastlantı daha. Aslında Kardinal gerçekten şanslı biri."

"Bu kadınla karşılaştığımda nasıl şaşırdığımı tahmin edebiliyor musunuz?" diye sürdürdü konuşmasını Milady.

"Tanıyor muydu sizi?"

"Hayır."

"Yabancı biri mi sandı sizi yani?"

Milady gülümsedi.

"En iyi dostuyum ben!"

"Şerefimle temin ederim ki, bu tür mucizeleri ancak siz yaratabilirsiniz sevgili Kontes."

"Öyleyse iyi dinleyin Şövalye" dedi Milady. "Neler olduğunun farkında mısınız?"

"Hayır."

"Yarın ya da öbür gün Kraliçe'nin emriyle Madam Bonacieux'yü almaya gelecekler buraya."

"Gerçekten mi? Kim gelecek peki?"

"D'Artagnan ve arkadaşları."

"İyi, engel olmayalım onlara ve Bastille'e atmak zorunda kalalım sonra da."

"Şimdiye kadar niçin yapılmadı bu iş?"

"Ne yapabiliriz ki biz! Kardinal hazretleri bu adamlara anlaşılmaz bir müsamaha gösteriyor."

"Gerçekten mi?"

"Evet."

"O zaman şunları anlatın kendisine. Kırmızı Güvercinlik Hanı'nda yaptığımız konuşmayı bu dört arkadaş dinledi. O gittikten sonra biri odama çıkıp, verdiği izin belgesini benden zorla aldı. Sonra İngiltere'ye gittiğimi Lord Winter'a haber verdiler. Tıpkı elmaslarla ilgili olayda olduğu gibi bu

sefer de başarısızlığa uğratacaklardı az daha beni. Bu dört arkadaştan yalnızca ikisinden korkmak gerekir: d'Artagnan'dan ve Athos'tan. Üçüncüsü yani Aramis, Madam de Chevreuse'ün âşığıdır. Bu adama dokunulmayabilir çünkü sırrını biliyoruz ve bu nedenle kendisinden yararlanmak mümkündür. Dördüncüsüne gelince, yani Porthos'a o, aptal, şişko ve budaladır! Onunla uğraşmaya hiç gerek yok."

"Ama bu dört adam, şimdi La Rochelle kuşatmasında olmalılar."

"Ben de öyle sanıyordum ama Madam Bonacieux'nün Madam de Chevreuse'den aldığı ve ihtiyatsızlık yaparak bana gösterdiği bir mektup dört silahşörün, kadını almak üzere yola çıktıklarını gösteriyor."

"Hay Allah! Ne yapacağız şimdi?"

"Kardinal benimle ilgili olarak ne söyledi size?"

"Yazılı ya da sözlü raporunuzu almamı, sonra hemen geri dönmemi bildirdi, yaptıklarınızı öğrendikten sonra da nasıl davranmamız gerektiğini kararlaştıracaktı."

"Yani benim burada mı kalmam gerekiyor?" diye sordu Milady.

"Burada ya da buralarda bir yerde."

"Beni de birlikte götüremez misiniz?"

"Hayır, emir kesin. Kışla çevresinde görülürseniz, tanıyabilirler sizi ve Kardinal hazretleri zor durumda kalabilir, özellikle de orada olup bitenlerden sonra. Yalnız, Kardinal'den nerede haber bekleyeceğinizi önceden söyleyin bana, sizi nerede bulacağımı bilmem gerekiyor."

"Bakın, burada kalamayabilirim."

"Niçin?"

"Düşmanlarımın her an buraya gelebileceklerini unutuyorsunuz galiba."

"Doğru. Peki bu kadın Kardinal hazretlerinin elinden kurtulacak mı yani?"

"Yok canım!" dedi Milady, kendisine özgü gülümsemesiyle. "Onun en iyi dostu olduğumu unutuyorsunuz galiba!"

"Tabii, öyle ya! Yani ben şimdi Kardinal'e bu kadınla ilgili olarak..."

"Rahat olsun."

"Hepsi bu kadar mı?"

"Bunun ne demek olduğunu anlayacaktır."

"Anlayacaktır. Şimdi benim ne yapmam gerekiyor?"

"Hemen yola çıkmalısınız. Bence aldığınız haberler bu yolculuğa katlanmaya değer."

"Lillers'e girerken arabanın dingili kırıldı."

"Harika!"

"Nasıl harika!"

"Evet harika. Benim ihtiyacım var sizin arabanıza" dedi Kontes.

"Ben nasıl gideceğim peki?"

"Atla."

"Söylemesi kolay, yüz seksen fersah."

"Ne olur?"

"Diyelim, gittim, sonra?"

"Sonra... Lillers'de onarılan arabayı bana getirmesini söyleyeceksiniz uşağınıza."

"İyi!"

"Kardinal'in bir emri var üstünüzde herhalde!"

"Beni tam yetkili kılan bir emir."

"Bunu başrahibeye gösterip, bugün ya da yarın beni almaya geleceklerini, sizin adınıza kendisine başvuracak adamla beni göndermesini bildirirsiniz ona."

"Çok iyi!"

"Başrahibeye benden söz ederken, sert bir ifade kullanmayı ihmal etmeyin."

"O niye?"

"Ben Kardinal'in kurbanlarından biriyim. Zavallı Madam Bonacieux'ye güven vermek için başka bir çıkar yol var mıydı?"

"Doğru. Şimdi olup bitenlerin tümünü bir rapor halinde sunabilir misiniz bana?"

"Olayları anlattım size. Hafızanız kuvvetli. Size söylediğim gibi tekrar edin bunları, kâğıt kaybolabilir."

"Haklısınız. Yalnız sizi nerede bulacağımı bilmem gerekir, boş yere koşuşturmayayım orada burada."

"Doğru, bir dakika bekleyin."

"Harita ister misiniz?"

"Yok canım! Çok iyi bilirim bu yöreyi."

"Siz? Ne zaman gelmiştiniz buraya?"

"Burada büyüdüm ben."

"Sahi mi?"

"Görüyorsunuz, bir yerde büyümek bir işe yarayabiliyor."

"Peki nerede bekleyeceksiniz beni?"

"Durun düşüneyim biraz. Hah! Tamam! Armentières'de."

"Armentières neresi?"

"Lys üzerinde küçük bir kent! Irmağı aşıp karşı kıyıya geçmek yeterli. Hemen yabancı bir ülkede olurum."

"Harika! Ama ancak tehlike durumunda öbür kıyıya geçeceksiniz değil mi!"

"Tabii."

"Peki o zaman ben sizin nerede olduğunuzu nasıl öğreneceğim?"

"Uşağınıza ihtiyacınız var mı?"

"Hayır."

"Güvenilir biri midir?"

"Denenmiştir bu konuda."

"Bana verin onu. Kimse tanımaz onu nasılsa. Ayrıldığım yere bırakırım. Geldiğiniz zaman da sizi alıp bana getirir."

"Beni Argentiêres'de bekleyeceğinizi söylemiştiniz değil mi?"

"Armentiêres'de" diye karşılık verdi, Milady.

"Şu sözcüğü bir kâğıda yazıp, verin bana, unutabilirim çünkü, bir kent adı tehlikeye atmaz insanı nasılsa değil mi?"

"Bilinmez ki! Neyse, önemli değil" dedi Milady ve bir kâğıt parçasına kentin adını yazdı. "Bir şey olmaz!"

"Güzel!" dedi Rochefort, kâğıdı Milady'nin elinden alırken. Rochefort daha sonra kâğıdı katladı, şapkasının şeridinin arasına sıkıştırdı. "Haydi, endişe etmeyin" diye sürdürdü konuşmasını. "Yolda kâğıdı kaybedecek olsam bile, sürekli çocuklar gibi tekrar ederek, unutmamanın yoluna bakarım. Her şey tamam mı artık?"

"Sanırım."

"Gözden geçirelim bir kez: Buckingham öldü ya da ağır yaralı. Kardinal'le yaptığınız konuşma dört silahşör tarafından dinlendi. Portsmouth'a gidişiniz Lord Winter'a haber verildi, d'Artagnan ve Athos Bastille'e gönderilecek, Aramis, Madam

de Chevreuse'ün âşığı. Porthos budala. Madam Bonacieux bulundu. En kısa zamanda arabamı gönderiyorum size. Uşağım emrinizde. Başrahibenin kuşkulanmaması için siz Kardinal'in kurbanların biri durumundasınız. Lys kıyılarında Armentières. Tamam mı?"

"Gerçekten dostum siz bir bellek mucizesisiniz. Bu arada bir şey daha ekleyin."

"Neymiş o?"

"Manastırın bahçesine bitişik çok güzel bir koru gördüm. Başrahibeye benim bu koruda dolaşmama izin vermelerini söyleyin. Belli olmaz belki de arka kapıdan kaçmam gerekir..."

"Her şeyi düşünüyorsunuz."

"Ama siz bir şeyi unutuyorsunuz."

"Neyi unutuyorum?"

"Paraya ihtiyacım olup olmadığını sormayı."

"Doğru. Ne kadar lazım?"

"Ne kadar altınınız varsa."

"Yaklaşık beş yüz altınım var."

"Bir o kadar da bende var. Bin altınla neler yapılmaz ki? Boşaltın ceplerinizi."

"İşte, Kontes."

"Tamam sevgili Kont, gidiyor musunuz?"

"Bir saat sonra; biraz bir şeyler yiyeyim ve bu arada da bir posta atı aldırayım."

"Harika! Allah'a emanet olun şövalye!"

"Allahaısmarladık Kontes!"

"Beni biraz methedin Kardinal'e" dedi Milady.

"Siz de beni şeytana" diye karşılık verdi Rochefort.

Milady ve Rochefort birbirlerine gülümsediler ve ayrıldılar.

Bir saat sonra Rochefort dört nala yola çıktı. Beş saat sonra Arras'daydı.

Okuyucularımız onun bu sırada d'Artagnan tarafından nasıl tanındığını, bu rastlantının dört silahşörü nasıl kuşkuya düşürdüğünü ve yolculuklarına nasıl bir etkinlik kazandırdığını önceden öğrenmişlerdi zaten.

LXIII

BİR SU DAMLASI

Rochefort çıkar çıkmaz, Madam Bonacieux girdi. Milady'yi gülümser bir halde buldu.

"Ne oldu?" diye sordu genç kadın. "Korktuğunuz başınıza geldi mi? Kardinal sizi bu akşam ya da yarın aldırıyor mu?"

"Kim söyledi bunu size çocuğum?" diye sordu Milady.

"Habercinin kendi ağzından duydum."

"Gelin şöyle, oturun yanıma" dedi Milady.

"Peki."

"Durun bakayım, kimse dinlemesin bizi sakın."

"Ne gerek var bu kadar önleme?"

"Anlarsınız şimdi."

Milady yerinden kalktı ve kapıya gitti, açtı, çıktı, koridora baktı ve tekrar gelip Madam Bonacieux'nün yanına oturdu.

"Rolünü mükemmel oynadı" dedi.

"Kim?"

"Başrahibeye, kendini Kardinal'in habercisi diye tanıtan adam."

"Rol mü yapıyordu yani?"

"Evet çocuğum."

"Yani bu adam..."

"Bu adam, dedi Milady sesini kısarak. "Benim kardeşim."

"Kardeşiniz mi?" diye bağırdı Madam Bonacieux.

"Bu sırrı şimdi sizden başka bilen yok çocuğum. Eğer bir başkasına açarsanız mahvolurum, belki siz de mahvolursunuz."

"Aman Tanrım!"

"Bakın, dinleyin olup bitenleri. Beni buraya kurtarmak için gelen ve gerektiğinde zor kullanmaya bile kararlı olan kardeşim, yolda Kardinal'in habercisine rastlamış, izlemiş onu. Issız bir yerde kılıcını çekip sıkıştırmış haberciyi ve üstündeki belgeleri kendisine vermesini istemiş. Haberci karşı koymaya kalkışınca da öldürmek zorunda kalmış."

"Ah!" dedi Madam Bonacieux ürpererek.

"Düşünsenize, başka çıkış yolu yoktu. Daha sonra kardeşim güç yerine hileye başvurma kararı almış. Aldığı belgelerle buraya gelip, kendini başrahibeye Kardinal'in habercisi diye tanıtmış. Birkaç saat içinde de Kardinal'in göndereceği bir araba buradan alacak beni."

"Anlıyorum. Aslında kardeşiniz gönderiyor arabayı öyle mi?"

"Evet ama hepsi bu kadar değil. Aldığınız ve Madam de Chevreuse'ün gönderdiğini sandığınız mektup..."

"Eee..."

"Sahte."

"Nasıl oluyor bu?"

"Evet, sahte. Sizi götürmek için geldiklerinde, direnmemeniz için kurulmuş bir tuzakmış bu."

"Ama gelecek olan kişi d'Artagnan."

"Yanılıyorsunuz, d'Artagnan ve arkadaşları La Rochelle'deki kuşatmaya katılmak üzere dönmüşler bile."

"Nereden öğrendiniz bunu?"

"Kardeşim yolda silahşör üniforması giymiş olan Kardinal'in adamlarına rastlamış. Sizi kapıya, aşağıya çağırtacaklar anlaşılan. Siz de dostlarınız geldi, diye ineceksiniz, kaçırılacak ve Paris'e geri götürüleceksiniz."

"Aman Tanrım! Bu kadar hile, entrika, dolap karşısında başım döndü. Bu işler bir süre daha böyle devam ederse çıldıracağım galiba" diyerek elini başına götürdü Madam Bonacieux.

"Susun!"

"Ne oldu?"

"Nal sesleri duyuyorum. Kardeşimin atıdır. Ona son bir kez daha veda edeyim. Çabuk gelin."

Milady pencereyi açtı ve Madam Bonacieux'ye işaret etti eliyle, gelmesi için. Genç kadın geldi.

Rochefort dört nala geçiyordu önlerinden.

"Allahaısmarladık kardeşim" diye bağırdı Milady.

Şövalye yukarı doğru baktı, iki genç kadını gördü ve yanlarından hızla geçerken Milady'ye dostça el salladı.

"İyi kalpli Georges!" dedi, pencereyi, sevgi ve hüzün dolu bir ifadeyle kapatırken Milady.

Ve gelip yerine oturdu, tam anlamıyla kendi dünyasına dalmış bir hali vardı.

"Sayın bayan!" dedi Madam Bonacieux. "Sözünüzü

kestiğim için özür dilerim! Ne yapmamı tavsiye edersiniz? Tanrım! Siz benden daha deneyimlisiniz, konuşun, sizi dinliyorum."

"Önce" dedi Milady, "ben yanılıyor olabilirim ve d'Artagnan'la arkadaşları da gerçekten yardımınıza gelebilirler."

"Ah! Ne güzel olurdu!" diye bağırdı Madam Bonacieux. "Ama ben bu kadar mutluluğa layık değilim!"

"Anladınız işte. Zamanla ilgili bir sorun bu. Buraya ilk önce kimin varabileceğiyle ilgili. Bir yarış bu. Arkadaşlarınız daha çabuk davranırlarsa, kurtuldunuz demektir ama Kardinal'in adamları kazanırsa, mahvolursunuz!"

"Evet, evet, evet! Hiç kurtuluş yoktur! Ne yapmalı? Ne yapmalı acaba?"

"Basit ve son derece doğal bir yol bulunabilir..."

"Nedir, söyleyin!"

"Çevrede bir yerlerde gizlenip, sizi almaya gelenlerin kim olduklarını öğrenmek."

"Nerede gizlenebilirim ama?"

"Sorun değil bu. Ben de, kardeşim gelip beni alıncaya kadar birkaç fersah uzakta bir yerlerde saklanacağım. Sizi de götürürüm, birlikte bekleriz."

"Bırakmazlar ki beni, burada mahkûm gibiyim neredeyse."

"Benim Kardinal'in emriyle gittiğimi bildikleri için, sizin benimle gelmek isteyeceğinize ihtimal vermezler."

"Eee?"

"Eeesi şu. Araba kapıda, siz benimle vedalaşıyorsunuz, beni son bir kez kucaklamak üzere arabanın basamağına çıkıyorsunuz. Beni almaya gelen kardeşimin hizmetkârının haberi

var durumdan, arabacıya bir işaret çakıyor ve dört nala uzaklaşıyoruz."

"Ama d'Artagnan, ya d'Artagnan gelirse?"

"Haberimiz olmaz mı canım bundan?"

"Nasıl?"

"Bundan daha kolay ne var? Daha önce söylediğim gibi güvenilir biri olan kardeşimin hizmetkârını Béthune'e göndeririz. Kıyafet değiştirip, manastırın karşısında konaklar, gelenler Kardinal'in adamlarıysa yerinden kıpırdamaz. Yok eğer d'Artagnan ve arkadaşlarıysa hepsini alıp, bizim olduğumuz yere getirir."

"Hizmetkâr tanıyor demek onları?"

"Tabii, d'Artagnan'ı bizde görmedi mi hiç?"

"Doğru, doğru! Haklısınız; her şey yolunda demek ki, her şey iyi ama fazla uzaklaşmayalım buradan."

"Olsa olsa yedi-sekiz fersah uzağa gideriz, sınırda dururuz sözgelimi ve ilk tehlike işaretinde Fransa'dan çıkarız."

"O zamana kadar ne yapacağız peki?"

"Bekleyeceğiz."

"Ya gelirlerse?"

"Kardeşimin arabası onlardan önce gelecektir."

"Ya sizi almaya geldiklerinde ben uzak bir yerde, başka bir yerde olursam! Sözgelimi yemekte?"

"Bir şey yaparsınız."

"Ne mesela?"

"Ne bileyim, başrahibeye, olabildiğince uzun süre benimle birlikte bulunmak için yemeği de birlikte yemek istediğinizi söyleyebilirsiniz."

"İzin verir mi ki?"

"Bunda ne sakınca olabilir ki?"

"İyi! Böylelikle bir an bile birbirimizden uzak kalmamış oluruz."

"O zaman, siz şimdi izin almak için başrahibenin yanına inin. Benim başım ağrıyor, çıkıp bir hava alacağımı söyleyin."

"Tamam, sizi nerede bulacağım ben?"

"Bir saat sonra burada."

"Bir saat sonra burada. Oh! Ne kadar iyisiniz, çok teşekkür ederim size."

"Ne demek! Sizinle ilgilenmeyecek miydim? Güzel ve çekici olmasanız bile, en yakın dostlarımdan birinin dostu değil misiniz?"

"Sevgili d'Artagnan, o da nasıl minnet ve şükran duyacaktır size!"

"Sanırım. Haydi! Her şey ayarlandı, aşağı inelim şimdi."

"Siz bahçeye mi çıkacaksınız?"

"Evet."

"Koridoru izleyin, şu küçük merdiven doğru bahçeye çıkar."

"Harika! Teşekkürler."

Ve iki kadın birbirlerine gülümseyerek ayrıldılar.

Milady doğru söylemişti, başı ağrıyordu, çünkü karmakarışık tasarılar bir kaos içindeydiler beyninde. Düşüncelerini bir parça düzene koyabilmesi için yalnızlığa ihtiyacı vardı. Geleceği çok belirsiz görüyordu; karmakarışık düşüncelerine biraz düzen, kesinlik kazandırabilmek için sessizliğe ve huzura ihtiyacı vardı.

Öncelikle yapılacak şey, Madam Bonacieux'yü ka-

çırmak, güvenli bir yere kapatmak ve gerektiğinde rehine olarak kullanmaktı. Milady bu korkunç düellonun sonucundan endişe etmeye başlamıştı, çünkü kendisi kadar düşmanları da inat ve hırsla sarılıyorlardı işe.

Ayrıca, yaklaşan bir fırtınanın hissedilmesi gibi, o da bu işin korkunç bir sonunun olacağını seziyordu.

Yukarda da söylediğimiz gibi onun için aslolan Madam Bonacieux'yü elinde tutmaktı. Madam Bonacieux d'Artagnan'ın hayatıydı. Hayatından da fazla bir şeydi, sevdiği kadındı. Herhangi bir terslikte karşı tarafla bir görüşme ortamı oluşturmaya, olumlu koşullar koparmaya yarayacak bir fırsattı.

Oysa şu noktaya gelinmişti: Madam Bonacieux hiç kuşku duymadan peşinden geliyordu artık. Onunla birlikte bir kez Armentières'e kapandıktan sonra, kendisini d'Artagnan'ın Béthune'e gelmediğine inandırmak çok kolay olacaktı. En geç on beş gün içinde Rochefort dönmüş olacaktı. Bu on beş gün içinde de o, dört arkadaştan intikamını almak için gerekli şeyleri düşünüp tasarlamış olacaktı. Sıkılacağına hiç ihtimal vermiyordu çünkü kendisi gibi bir kadının zamanını en iyi biçimde dolduracak uğraşı bulmuş olacaktı. Kusursuz bir intikam planı hazırlamak!

Bir yandan hayal kurarken, bir yandan da çevresini süzüyor ve bahçenin topografyasını kafasına iyice yerleştiriyordu. Milady, zaferi ve mağlubiyeti aynı anda göz önünde bulundurabilen büyük bir generale benziyordu ve savaşın durumuna göre saldırmak ya da savunmaya geçmek üzere her şeyi hesaplıyordu.

Bir saat kadar sonra, kendisini çağıran tatlı bir ses duydu Madam Bonacieux'nün sesiydi bu. İyi kalpli başrahibe gerekli izni vermişti ve başlangıç olarak birlikte yemek yiyeceklerdi.

Avluda, kapıda duran bir araba sesi duydular.

"Duydunuz mu?" dedi Milady.

"Evet, araba sesi."

"Kardeşimin gönderdiği araba."

"Oh! Tanrım!"

"Haydi cesaret!"

Manastırın kapısı vuruldu, Milady yanılmamıştı.

"Siz odanıza çıkın" dedi Madam Bonacieux'ye. "Yanınıza almak istediğiniz mücevherleriniz falan var mı?"

"Mektuplar var."

"Peki, gidip alın onları, sonra odama gelin. Bir şeyler atıştırırız. Belli olmaz, belki gece yolculuk etmek zorunda da kalabiliriz, biraz güçlenmemiz gerekir."

"Hey benim büyük Allahım!" dedi Madam Bonacieux ellerini göğsüne bastırarak. "Yüreğim daralıyor, yürüyemeyeceğim."

"Cesaret, haydi cesaret biraz! On beş dakika sonra kurtulacağınızı düşünün. Üstelik bütün yaptıklarınızı da onun için yapıyorsunuz."

"Ah! Doğru, evet! Hepsi onun için! Tek bir kelimeyle cesaret verdiniz bana, geliyorum yukarı."

Milady hızla odasına çıktı. Rochefort'un uşağı oradaydı. Gerekli talimatları verdi kendisine.

Uşak kapıda bekleyecekti. Eğer silahşörler aniden çıkagelirse, araba dört nala uzaklaşacak, manastırın çevresini dolanıp, ormanın öbür ucundaki bir köye gidecek ve orada Milady'yi bekleyecekti. Gerçekten böyle bir şey olduğu takdirde Milady, manastırın bahçesinden geçecek ve yürüyerek köye ulaşacaktı. Daha önce söylediğimiz gibi Milady bu bölgeyi çok iyi biliyordu.

Eğer silahşörler gelmezse, her şey önceden kararlaştırıldığı gibi olacaktı. Madam Bonacieux vedalaşma bahane-

siyle arabaya binecekti ve Milady, Madam Bonacieux'yü kaçıracaktı.

Madam Bonacieux içeri girdi ve Milady, genç kadının içinde son bir kuşku kalmıştır belki diye düşünerek, onu da silmek amacıyla, onun önünde, önerilerinin son bölümünü yüksek sesle tekrarladı uşağa.

Milady arabayla ilgili olarak da birkaç soru sordu. Üç atın çektiği ve tek bir sürücüsü olan bir arabaydı bu. Rochefort'un uşağı önden atla gidecekti.

Milady'nin, Madam Bonacieux'nün bir şeylerden şüphelenebileceğini düşünmesi boş bir kuruntuydu. Zavallı kadın, bir hemcinsinde böylesi kötü düşüncelerin olabileceğini akıl edemeyecek kadar saf bir insandı. Öte yandan başrahibenin ağzından duyduğu Lord Winter adını da hiç duymamıştı o zamana kadar. Başına gelen felaketlerde bu kadının çok büyük bir rolü olabileceğini kesinlikle düşünemiyordu.

"Görüyorsunuz ya" dedi Milady uşak dışarı çıkınca. "Her şey hazır! Başrahibe hiçbir şeyden kuşkulanmıyor ve Kardinal'in beni aldırmak için birini gönderdiğini sanıyor. Bu adam şimdi gerekli son emirleri verecek. Biraz bir şeyler yiyin, bir yudum şarap için ve hemen gidelim."

"Evet" dedi kendinde değilmiş gibi Madam Bonacieux. "Evet, gidelim."

Milady oturmasını işaret etti, biraz İspanyol şarabı koydu, bir parça da beyaz et verdi.

"Bakın" dedi, "bir aksilik olmazsa, önümüzdeki gece şu olaylara sahne olacak. Sabah güneş doğarken sığınacağımız yere ulaşacağız. Nerede olduğumuzu hiç kimse bilmeyecek. Haydi cesaret! Biraz bir şeyler yiyin."

Madam Bonacieux, kendinden geçmiş gibi, birkaç lokmayı yuttu ve dudaklarını bardağına dokundurdu.

"Haydi, haydi" dedi Milady de, kadehini dudaklarına değdirerek. "Benim gibi olun."

Ama kadehini dudaklarına dokunduracağı sırada, eli havada kaldı. Sokakta, uzaklarda, gittikçe yaklaşan nal sesleri duyar gibi olmuştu; sonra, hemen hemen aynı anda da at kişnemeleri duyar gibi oldu.

Bu seslerle bütün keyfi kaçtı. Güzel bir düş görürken fırtınayla uyanmış gibiydi; sapsarı kesildi ve pencereye koştu. Bu arada Madam Bonacieux de titreyerek yerinden kalktı, düşmemek için iskemlesine dayanıyordu.

Kimsenin bir şey gördüğü yoktu henüz. Yalnız nal seslerinin yaklaştığı belirgin bir biçimde duyuluyordu.

"Aman Allahım!" dedi Madam Bonacieux. "Ne bu gürültü acaba?"

"Dostlarımız ya da düşmanlarımız" dedi Milady, müthiş bir soğukkanlılıkla. "Olduğunuz yerde kalın, söyleyeceğim size neler olduğunu."

Madam Bonacieux, bir heykel gibi sessiz, hareketsiz ve sapsarı kalakaldı yerinde.

Sesler gitgide yaklaşıyordu, atlar yüz elli adımdan daha uzakta olamazlardı; henüz görülememelerinin nedeni, yolun bir dirsek oluşturmasıydı. Bununla birlikte sesler o derece belirginleşmişti ki, nallardan gelen seslerden kaç at olduğu bile kestirilebilirdi.

Milady olanca dikkatiyle bakıyordu. Ortalık, gelenlerin kim olduklarının seçilebileceği kadar aydınlıktı.

Birden dönemeçte, parlayan şapkaları ve üzerlerindeki tüyleri gördü. Önce iki, sonra beş ve derken sekiz atlı saydı. İçlerinden biri iki at boyu öndeydi ötekilerden.

Milady boğuk bir çığlık attı. Atlıların başında d'Artagnan vardı.

"Aman Tanrım! Aman Tanrım!" diye bağırdı Madam Bonacieux. "Neler oluyor, neler oluyor?"

"Kardinal hazretlerinin muhafızlarının üniformaları bunlar. Bir dakika bile kaybetmemeliyiz!" diye bağırdı Milady. "Kaçalım. Kaçalım!"

"Evet, evet, kaçalım" diye tekrarladı Madam Bonacieux. Ama öyle bir dehşete kapılmıştı ki yerinden kıpırdayamıyordu.

Atlılar pencerenin önünden geçiyorlardı şimdi.

"Gelin, gelin!" diye bağırıyordu Milady, kolundan tuttuğu genç kadını sürüklemeye çalışarak. "Bahçeden kaçabiliriz, anahtar var bende ama acele etmeliyiz, beş dakika sonra çok geç olacak."

Madam Bonacieux yürümeye çalıştı, iki adım attı ve dizlerinin üstüne çöktü.

Milady onu kaldırıp, sürüklemeye çalıştı ama başaramadı.

Aynı anda silahşörleri görür görmez dört nala uzaklaşan arabanın sesi işitildi. Ardından da üç dört el silah sesi.

"Son kez soruyorum, gelmek istiyor musunuz?" diye bağırdı Milady.

"Aman Tanrım! Aman Tanrım! Gücümün tükendiğini görmüyor musunuz? Yürüyemediğimi görmüyor musunuz? Yalnız gidin siz."

"Yalnız gitmek! Sizi burada bırakmak! Hayır, hayır, asla" diye bağırdı Milady.

Ansızın soluk bir pırıltı çaktı gözlerinde; masaya koştu, Madam Bonacieux'nün bardağına, görülmemiş bir çabuklukla açtığı yüzüğünün üst kısmından bir şey boşalttı.

Hemen eriyen kırmızı bir haptı bu.

Sonra sıkıca kavradı bardağı.

"İçin" dedi. "Bu şarap güçlendirecek sizi, için."

Ve bardağı genç kadının dudaklarına yaklaştırdı. Kadın da hiç itirazsız içti.

"Ah! Böyle intikam almak istemezdim" diyerek şeytanca bir gülümseyişle bardağı masaya koydu Milady. "Ama ne yapalım ki şimdilik elimizden gelen bu."

Ve hızla dışarı çıktı.

Madam Bonacieux onun kaçışını seyretti, peşinden gidemedi. Düşlerinde izlendiklerini sanan ve bir türlü kaçıp kurtulmayı başaramayan insanlar gibiydi.

Birkaç dakika daha geçti, kapıda müthiş bir gürültü duyuldu. Madam Bonacieux kapıda her an Milady'nin tekrar görünmesini bekliyordu ama kimseyi göremedi.

Birkaç kez, büyük olasılıkla korkudan, ateş gibi yanan alnını soğuk terler kapladı.

Nihayet, açılan demir parmaklıkların gıcırtısını duydu, merdivenlerde çizme ve mahmuzlardan gelen sesler çınladı. Bir yığın insanın çıkardığı mırıltılar giderek yaklaşıyordu. Bu mırıltılar içinde kendi adını da duyar gibi oldu.

Birden bir sevinç çığlığı atarak kapıya doğru atıldı; D'Artagnan'ın sesini tanımıştı.

"D'Artagnan! D'Artagnan!" diye bağırdı. "Siz misiniz? Buradayım, burada."

"Constance! Constance!" diye karşılık verdi delikanlı. "Neredesiniz? Aman Tanrım!"

Aynı anda hücrenin kapısı açılmaktan çok, çöktü âdeta. Bir yığın insan doldu içeri. Madam Bonacieux hiç kıpırdamaya fırsat bulamadan bir koltuğa çöküverdi.

D'Artagnan namlusundan hâlâ duman çıkan bir tabancayı bir kenara attı ve sevgilisinin önünde diz çöktü, Athos da

kendi tabancasını kemerine soktu. Porthos ve Aramis kılıçlarını kınlarına soktular.

"Ah, d'Artagnan! Sevgilim d'Artagnan! Nihayet geldin! Aldatmadın beni demek! Sensin!"

"Evet, evet, Constance! Kavuştuk artık!"

"Ah! Boşuna gelmeyeceğini söylüyordu o kadın. Ben hiç kuşku duymuyordum geleceğinden. Kaçmak istemedim. Ah! ne kadar isabetli davranmışım, ne kadar mutluyum!"

O ana kadar sessizce duran Athos o kadın lafını duyunca birden sıçradı yerinden.

"O kadın mı dediniz? Kim bu?" diye sordu d'Artagnan.

"Arkadaşım. Dostluğumuz adına beni işkencecilerimden kurtarmak isteyen kadın. Sizi Kardinal'in muhafızları sanıp kaçan kadın!"

"Arkadaşınız mı?" diye bağırdı d'Artagnan. Sevgilisinin beyaz peçesine dönmüştü yüzü. "Hangi arkadaştan söz ediyorsunuz siz?"

"Arabası kapıda bekleyen kadından, dostunuz olduğunu söyleyen kadından, kendisine her şeyi anlattığınız kadından."

"Adı ne, adı ne?" diye bağırdı d'Artagnan. "Tanrım! adını bilmiyor musunuz yoksa?"

"Biliyorum canım, önümde söylediler, bir dakika... Allah allah! Aman Tanrım! Başım dönüyor, göremiyorum çevremi!"

"Yetişin, koşun arkadaşlar! Elleri buz gibi" diye bağırdı d'Artagnan. "Kötülüyor. Aman Tanrım! Bilincini yitiriyor!"

Porthos bütün gücüyle imdat isterken Aramis su almak için masaya koştu ama masanın yanında ayakta duran, saçları dikilmiş, bakışları şaşkınlıktan donakalmış Athos'un allak bullak haldeki yüzünü görünce kalakaldı yerinde. Athos

dehşetle bardaklardan birine bakıyordu ve o korkunç şüphe içindeydi.

"Ah!" diyordu Athos. "Ah! İmkânsız, olamaz bu! Böyle bir cinayete izin veremez Tanrı."

"Su, su" diye bağırıyordu d'Artagnan. "Su!"

"Zavallı kadın, zavallı kadın!" diye mırıldanıyordu Athos, boğuk sesiyle.

Madam Bonacieux, d'Artagnan'ın öpücükleriyle gözlerini açtı.

"Kendine geliyor! diye bağırdı delikanlı. "Ah! Tanrım. Şükürler olsun sana!"

"Madam" dedi Athos. "Madam, Allah aşkına? Kimin bu boş bardak?"

"Benim, Mösyö..." diye karşılık verdi genç kadın, zar zor çıkarabildiği sesiyle.

"Peki bu bardağın içindeki şarabı kim koydu?"

"O kadın."

"O kadın kim?"

"Ah! hatırladım" dedi Madam Bonacieux. "Kontes Winter..."

Dört arkadaş aynı anda bir çığlık attılar ama Athos'unki hepsini bastırdı.

Bu arada Madam Bonacieux'nün yüzü bembeyaz kesildi, sessiz bir acı belirdi bakışlarında, zar zor nefes alarak Porthos'la Aramis'in kollarına bıraktı kendini.

D'Artagnan anlatılması çok zor bir sıkıntı içinde Athos'un ellerine yapıştı.

"Ne!" dedi. "İnanıyor musun..."

Sesi hıçkırıklarla düğümlendi boğazında.

"Her şeyin olabileceğine inanıyorum" dedi Athos, kan çıkarıncaya kadar dudaklarını ısırarak.

"D'Artagnan, d'Artagnan!" diye bağırdı Madam Bonacieux. "Neredesin? Bırakma beni, ölmek üzereyim gördüğün gibi."

D'Artagnan, Athos'un avuçlarına almış olduğu uyuşmuş ellerini kurtardı ve ona doğru koştu.

O güzel yüz allak bullak olmuştu, capcanlı bakan gözler sönmüş gibiydi, bütün bedeni titriyordu ve alnından terler boşanıyordu.

"Tanrı aşkına! Yardım isteyin, Porthos, Aramis, yardım çağırın!"

"Boş" dedi Athos. "Boş. Verdiği zehirin panzehiri yok."

"Evet, evet! Yardım, yardım!" diye mırıldandı Madam Bonacieux. "Yardım!"

Sonra, bütün gücünü toplayarak iki eliyle delikanlının başını tuttu, bir süre baktı ona, bütün ruhu bu bakışlara sinmişti âdeta ve hıçkırıklı bir çığlıkla dudaklarını dudaklarına yapıştırdı.

"Constance! Constance!" diye bağırdı d'Artagnan.

Madam Bonacieux, d'Artagnan'ın nefesiyle karışan derin bir nefes verdi. Bu nefes genç kadının göğe yükselen iffetli ve seven ruhuydu.

D'Artagnan kollarında bir ceset tutuyordu artık.

Delikanlı bir çığlık attı ve sevgilisinin yanına düştü. Yüzü onunkisi kadar solgundu ve soğuktu.

Porthos ağladı, Aramis yumruğunu havaya kaldırdı, Athos istavroz çıkardı.

Bu sırada bir adam göründü kapıda. Yüzü en az odadakiler kadar sarıydı. Çevresine baktı, Madam Bonacieux'nün

öldüğünü, d'Artagnan'ın da bayılmış olduğunu gördü.

Büyük felaketlerin hemen arkasından gelen o şaşkınlık anında ortaya çıkmıştı bu adam.

"Yanılmamışım" dedi. "İşte Mösyö d'Artagnan! Sizler de onun üç arkadaşı Athos, Porthos ve Aramis'siniz değil mi?"

Adları anılan üç arkadaş hayretler içinde adama bakıyorlardı; her üçü de bir yerlerden tanıyorlardı bu yabancıyı sanki."

"Baylar" dedi yeni gelen adam, dudaklarında acı bir gülümsemeyle. "Öyle sanıyorum ki sizler de benim gibi, bir yabancı kadının peşindesiniz. Gelip geçmiş bu kadın anladığım kadarıyla çünkü bir ceset var yerde."

Üç arkadaş hiçbir şey söylemediler. Yalnız, yabancının yüzü gibi sesi de bir şeyler hatırlatıyordu onlara ama bu adamı nereden tanıdıklarını bir türlü çıkaramıyorlardı.

"Baylar" diye konuştu yabancı. "İki kez hayatını kurtardığınız bu adamı hatırlayamadığınıza göre, kendimi tanıtmam gerekiyor. Ben Lord Winter'ım. Kaçan bayanın kayınbiraderi."

Üç arkadaş bir hayret çığlığı attılar.

Athos yerinden kalktı ve elini uzattı adama.

"Hoş geldiniz, Milord" dedi. "Bizdensiniz siz de."

"Bu kadından beş saat sonra Portsmouth'dan hareket ettim" dedi Lord Winter. "Ondan üç saat sonra Boulogne'a vardım. Saint-Omer'de yirmi dakikalık bir gecikmeyle elimden kaçırdım. Nihayet Lillers'de izini kaybettim. Rastladığım insanlara bir şeyler sorarak ve işi tesadüflere bırakarak öyle başıboş dolaşıp dururken sizin dört nala geçtiğinizi gördüm. Mösyö d'Artagnan'ı hemen tanıdım. Arkanızdan seslendim, ama cevap vermediniz. Peşinizden yetişmek istedim ama atım sizin atlarınızı izleyemeyecek kadar yorgundu. Sonuç olarak öyle anlaşılıyor ki bütün hızınıza rağmen gene de geç kaldınız."

"Görüyorsunuz işte" dedi Athos, Lord Winter'a, Madam Bonacieux'nün ölüsünü ve Porthos'la Aramis'in ayıltmaya çalıştıkları d'Artagnan'ı göstererek.

"İkisi de mi öldü yoksa?" diye sordu Lord Winter soğuk bir tavırla.

"Hayır, şükür ki Mösyö d'Artagnan yalnızca baygın" diye karşılık verdi Athos.

"Ah, çok şükür!" dedi Lord Winter.

D'Artagnan da gözlerini açtı tam bu sırada.

Porthos'la Aramis'in kollarından sıyrılıp, deli gibi sevgilisinin cesedine sarıldı.

Athos yerinden kalktı, yavaş adımlarla ve heybetli bir yürüyüşle dostuna doğru gitti, şefkatle kucakladı onu ve hıçkıra hıçkıra ağladığını görünce, soylu ve inandırıcı sesiyle şöyle dedi:

"Dostum, erkek gibi davran. Ölülerin arkasından kadınlar ağlar, erkekler intikam alır!"

"Evet! Evet" dedi d'Artagnan. "İntikam için peşinden gelmeye hazırım!"

Athos, intikam umudunun talihsiz arkadaşına verdiği anlık güçten yararlanarak Porthos'la Aramis'e işaret çaktı ve başrahibeye haber vermeleri gerektiğini hatırlattı.

İki arkadaş bu olaylar karşısında iyice şaşkına dönen kadıncağıza koridorda rastladılar. O da, birkaç rahibe daha çağırdı hemen ve manastır geleneklerine tamamen aykırı olmakla birlikte, kadınlar kendilerini beş erkeğin arasında buluverdiler ansızın.

"Madam" dedi d'Artagnan'ın koluna giren Athos. "Bu talihsiz kadının cenazesini gerektiği gibi dini törenle kaldırma görevini size veriyoruz. O, gökyüzünde de bir melek olmadan önce, yeryüzünde bir melekti. Kendisine lütfen bir rahibe gibi davranın. Bir gün gelip, mezarı başında dua edeceğiz."

D'Artagnan başını Athos'un göğsüne dayayarak hıçkıra hıçkıra ağladı gene.

"Ağla" dedi Athos. "Ağla, yüreği aşk, gençlik ve hayat dolu, delikanlı, ağla! Yazık! Keşke ben de ağlayabilseydim senin gibi!"

Ve bir baba gibi şefkatli, bir rahip kadar teselli verici, çok çile çekmiş bir papaz tavrıyla, dışarı çıkardı arkadaşını.

Beş erkek, peşlerinde atlarını yularlarından tutan uşakları, Béthune'e doğru ilerlediler ve rastladıkları ilk hanın önünde durdular.

"Peki" dedi d'Artagnan. "Bu kadının peşine düşmeyecek miyiz?"

"Daha sonra" dedi Athos. "Bazı önlemler alacağım."

"Kaçacak elimizden" dedi delikanlı. "Kaçacak Athos ve sen sorumlu olacaksın kaçmasından!"

"Ben halledeceğim bu işi" dedi Athos.

D'Artagnan, arkadaşına o kadar güveniyordu ki, hiçbir şey söylemeden başını eğdi ve hana girdi.

Porthos'la Aramis ise Athos'un kendisine bu kadar güvenmesinden hiçbir şey anlamadılar ve birbirlerine baktılar.

Lord Winter'a göre d'Artagnan'ın acısını hafifletmek için böyle konuşuyordu o.

"Şimdi, beyler" dedi Athos, handa beş boş oda olduğunu öğrendikten sonra. "Hepimiz odalarımıza çekilelim. D'Artagnan'ın ağlamak ve uyumak için yalnız kalmaya ihtiyacı var. Her şeyi ben üstleniyorum, içiniz rahat etsin."

"Bana öyle geliyor ki" dedi Lord Winter. "Eğer Kontes'e karşı bir önlem almak gerekiyorsa, bu bana düşer. Benim yengem çünkü."

"Benim de karım!" dedi Athos.

D'Artagnan ürperdi, Athos'un intikam alacağına iyice inandı. Aksi takdirde böyle bir sırrı açığa vurmazdı. Birbirlerine bakan Porthos ve Aramis sapsarı kesildiler. Lord Winter, Athos'un deli olduğuna hükmetti.

"Odalarınıza çekilin ve bu işi bana bırakın" dedi Athos. "Görüyorsunuz ki koca olarak beni ilgilendirir bu iş. Yalnız d'Artagnan, kaybetmediysen eğer, şu adamın şapkasından düşen ve bir kentin adının yazılı olduğu o kâğıdı bana ver...

"Ah!" dedi d'Artagnan. "Anlıyorum, şu el yazısıyla yazılmış kâğıt parçası...

"Görüyorsunuz ya!" dedi Athos. "Gökyüzünde bir Tanrı var!"

LXIV

KIRMIZI PELERİNLİ ADAM

Athos'un umutsuzluğunun yerini yoğun bir acı almıştı ve bu acı, onun gibi parlak zekâlı birinin zihnini daha da açıyordu.

Verdiği sözden başka bir şey düşünemez bir halde ve üstlendiği sorumluluğun da bilincinde odasına en son çekilen o oldu. Hancıdan bir bölge haritası istedi. Harita gelince üzerine kapandı, inceleme yaptı, Béthune'den Armentières'e dört ayrı yol gittiğini görünce hizmetkârları çağırttı hemen.

Planchet, Grimaud, Mousqueton ve Bazin geldiler. Athos'tan açık seçik, kesin, önemli emirler aldılar.

Her biri, ertesi gün, şafakla birlikte yola çıkacaklar ve farklı yollardan Armentières'e gideceklerdi. Dördünün en zekisi olan Planchet, dört arkadaşın üstüne ateş ettikleri arabanın izlediği yoldan gidecekti. Hatırlarsınız, Rochefort'un hizmetkârı da bu yolu izlemişti.

Athos'un, uşakları da işin içine katmasının en önemli

nedeni, kendisine ve arkadaşlarına hizmet eden bu insanlarda gerçekten farklı ve sağlam yetenekler bulmuş olmasıydı.

Sonra, ona buna soru soran uşaklar, efendilerinden daha az dikkat çekerek, soru sordukları insanlara daha sempatik görünürlerdi.

Ayrıca, Milady efendileri tanıyordu ama uşakları tanımıyordu. Oysa, uşaklar Milady'yi çok iyi tanıyorlardı. Dördü de ertesi gün saat on birde, kararlaştırdıkları yerde buluşacaklardı; Milady'yi gizlendiği yerde bulabilirlerse, üçü, onu gözetlemek amacıyla orada kalacaklar, dördüncüsü Athos'a haber vermek üzere Béthune'e dönecek ve dört arkadaşa yol gösterecekti.

Bu kararlar alındıktan sonra uşaklar da çekildiler.

Athos yerinden kalktı, kılıcını kuşandı, pelerinine sarındı ve handan ayrıldı. Saat ona geliyordu. Gece saat onda, taşrada, bilindiği gibi, sokaklarda pek kimseye rastlanmaz. Gene de Athos soru sorabileceği birisini arıyordu. Nihayet geç kalmış birine rastladı, yaklaştı ve bir iki laf etti onunla. Konuştuğu adam, dehşet içinde geriledi ama silahşörün sorularını da bir yeri işaret ederek cevapladı. Athos, kendisiyle birlikte gelmesi için yarım altın teklif etti adama ama kabul etmedi bu adam teklifini.

Athos, adamın parmağıyla işaret ettiği sokağa daldı ama kavşağa gelince, büyük bir şaşkınlık içinde, yerinde kalakaldı. Bununla birlikte kavşak, hiçbir yerde olamayacak kadar, birisine rastlama olanağı veriyordu, durdu. Gerçekten de kısa süre sonra bir bekçi gördü. Athos, rastladığı ilk kişiye sorduğu sorunun aynını bekçiye de sordu, bekçi de öteki adam gibi dehşete kapıldı ve Athos'a refakat etmeyi reddetti. İzlemesi gereken yolu işaret etti parmağıyla.

Athos, gösterilen yönde ilerledi ve arkadaşlarıyla birlikte gittikleri kentin tam zıt yönünde bulunan bir mahalleye vardı. Burada, gene endişelendi ve şaşırdı. Üçüncü kez durdu.

Şükür ki oradan geçmekte olan bir dilenci yanına sokulup sadaka istedi. Athos, kendisiyle birlikte gelmesi için bir altın teklif etti dilenciye. Dilenci bir an duraksadı ama karanlıkta parlayan altını görünce kararını verdi, Athos'un önünden yürümeye başladı.

Bir sokağın köşesine vardıklarında, dilenci Athos'a, ıssız, sefil, kenarda kalmış küçük bir ev gösterdi. Athos oraya doğru yaklaşırken, parayı kapan dilenci de hızla uzaklaştı.

Athos, kırmızımtırak boyalı evin kapısını buluncaya kadar, çevresinde bir tur attı. Panjurlardan hiç ışık sızmıyordu. İçinde bir canlı varlık olduğunu belli edecek hiçbir ses de gelmiyordu. Her taraf bir mezar kadar karanlık ve sessizdi.

Athos kapıyı üç kez çaldı. Üçünde de yanıt alamadı. Ancak üçüncü vuruşundan sonra ayak sesleri duydu içerden; nihayet kapı aralandı ve uzun boylu, solgun yüzlü, siyah saçlı ve sakallı bir adam göründü.

Athos ve adam alçak sesle bir şeyler konuştular, sonra uzun boylu adam silahşöre içeri girebileceğini söyledi. Athos fırsattan hemen yararlandı ve kapı arkasından kapandı.

Athos'un uzaklardan gelip, güçlükle bulabildiği adam, laboratuarına aldı onu. Bu sarada içerde bir iskeletin kemiklerini tellerle birbirine bağlamaya uğraşıyordu. İskeletin her şeyi tamamlanmıştı ve yalnız kuru kafası bir masada duruyordu.

İçerdeki bütün eşyalar, bu adamın doğa bilimleriyle uğraştığını gösteriyordu. Türlerine göre etiketlenmiş yılanlarla dolu kavanozlar vardı. Kara tahta kutular içindeki kurutulmuş kertenkeleler zümrüt taşları gibi parlıyordu. Ayrıca çoğu kimsenin özelliklerini bilmediği bir yığın kurutulmuş ot demeti tavana asılmış, odanın köşelerinden aşağı sarkıyordu.

Adamın ne ailesi ne de uşakları vardı. Uzun boylu adam tek başına oturuyordu bu evde.

Athos, tanımladığımız bütün bu eşyalara soğuk ve ilgisiz bakışlar attı ve aradığı adamın davetiyle, yanına oturdu.

Ziyaretinin nedenini anlattı ve kendinden ne istediğini söyledi ama ne istediğini daha söyler söylemez, silahşörün önünde ayakta kalmış olan yabancı, korkudan geri adım attı ve geri çevirdi isteğini. O zaman Athos, cebinden küçük bir kâğıt parçası çıkardı ve üstündeki yazılı iki satırı, imzayı ve mührü, çok erken red cevabı veren adama gösterdi. Uzun boylu adam iki satır okudu, imzayı gördü ve mührü tanıdı, derhal hiçbir itirazı olamayacağını belli ederek eğildi, söyleneni yapmaya hazırdı.

Athos başka bir istekte bulunmadı. Kalktı, selam verdi, çıktı, geldiği yoldan geri döndü, hana girdi ve odasına kapandı.

D'Artagnan, şafak sökerken, odasına girdi ve ne yapılması gerektiğini sordu.

"Beklemek" diye karşılık verdi Athos.

Bir süre sonra, manastır başrahibesi silahşörlere, Milady'nin kurbanının cenaze töreninin öğlen vakti yapılacağını haber verdi. Zehri veren kadından ise hiç haber yoktu. Yalnız, bahçe tarafından kaçtığı anlaşılıyordu çünkü toprakta ayak izleri vardı. Bahçe kapısı kapalıydı ve anahtarı da kayıptı.

Belirtilen saatte Lord Winter ve dört arkadaşı manastıra geldiler. Çanlar çalıyordu, capella açıktı, koro yerinin önündeki parmaklık kapatılmıştı. Koro yerinin orta yerinde, kurbanın cesedi, sırtında acemi rahibe giysileri içinde teşhir ediliyordu. Koro yerinin iki yanında ve manastıra açılan parmaklıkların arkasında Karmelit rahibeleri toplanmış, rahiplerin okuduğu ayini dinliyor, ancak ne dışardan görünüyor ne de dışarısını görüyorlardı.

D'Artagnan capellanın kapısını açınca gene cesaretinin kaybolduğunu fark etti. Athos'u görmek için geri döndü ama Athos kaybolmuştu ortalıktan.

İntikam misyonuna sadık kalan Athos bahçeye gitmişti. Geçtiği yerlerde kan izleri bırakan kadının tüy kadar hafif ayak

izlerini kapıya kadar izledi, sonra koruya bakan kapıya varıp buradan çıktı ve ağaçların arasında kayboldu.

O zaman bütün kuşkuları doğrulanmış oldu. Arabanın kaybolduğu yer, ormanın çevresini dolaşıyordu. Athos, bir süre, gözleri yerde, yolu izledi. Ya arabayı izleyen adamdan ya da atlardan birinden akan kan hafif lekeler bırakmıştı yolda. Üç çeyrek fersah kadar ilerde, Festubert'den, hemen hemen elli metre kadar uzakta çok daha geniş bir kan lekesi görülüyordu; toprakta at nallarının bıraktığı izler vardı. Koru ve çok şeyler açıklayan bu yer arasında, alt üst edilmiş toprağın ardında, aynı bahçedeki gibi küçük ayak izleri görülüyordu; araba burada durmuştu.

Milady burada korudan çıkıp, arabaya binmişti demek.

Bütün kuşkularını doğrulayan bu keşiften hoşnut kalan Athos, konağa döndü ve kendini sabırsızlıkla bekleyen Planchet'yi buldu.

Her şey Athos'un öngörmüş olduğu gibiydi.

Planchet yolu izlemiş, o da Athos gibi kan izleri görmüş, gene Athos gibi atların durdukları yeri saptamıştı ama o araştırmalarını Athos'tan daha ileri götürmüş, Festubert'de bir handa susuzluğunu giderirken, kimseye bir şey sormasına gerek kalmadan, bir gün önce akşam sekiz buçuk sularında, yaralı bir adamla, bir posta arabasında yolculuk eden bir kadının daha fazla ileri gidemeyerek burada kaldıklarını öğrenmişti. Yolcular, olayı, koruda önlerini kesmeye kalkan hırsızların üstüne yıkmışlardı. Adam köyde kalmış, kadın ise arabayla yoluna devam etmişti.

Planchet arabayı kullanan sürücüyü aramış ve bulmuştu. Adam kadını Fromelles'e kadar götürmüş ve Fromelles'den Armentières'e gitmişti. Planchet tekrar yollara düşmüş ve sabah saat yedide Armentières'e varmıştı.

Burada tek bir han, posta hanı vardı. Planchet iş arayan

biri gibi tanıttı kendisini. Handaki adamlarla konuşmaya başlayalı on dakika olmamıştı ki, yalnız gelen bir kadının saat on bir sularında hana indiğini, bir oda tuttuğunu, hancıyı çağırtıp, bir süre buralarda kalacağını bildirdiğini öğrenmişti.

Planchet'nin daha fazla şey öğrenmeye ihtiyacı yoktu. Hemen buluşma yerine koştu, öteki üç arkadaşını tam kararlaştırılmış olan yerde buldu, onları hanın bütün çıkış yerlerini tutacak şekilde nöbete koydu ve sonra Athos'u buldu. Athos, Planchet'nin anlattıklarını dinlerken, üç arkadaşı da içeri girdiler.

Bütün yüzler asık ve üzgündü, Aramis'in tatlı yüzü bile...

"Ne yapmamız gerekiyor?" diye sordu d'Artagnan.

"Beklemek" diye karşılık verdi Athos.

Herkes odasına çekildi.

Akşam saat sekizde, Athos, atları eyerleme emri verdi, ve Lord Winter'la arkadaşlarına, sefere hazır olmalarını bildirdi.

Aynı anda beşi birden hazır oldular. Silahlarını gözden geçirip parlattılar. Athos aşağı indiğinde d'Artagnan çoktan atına binmişti ve sabırsızlanıyordu.

"Sabredin" dedi Athos. "Biri daha gelecek."

Dört atlı hayretle çevrelerini süzdüler; boş yere kafa patlatıp, aralarında kimin eksik olduğunu bulmaya çalıştılar.

Bu arada Planchet, Athos'un atını getirdi ve silahşör çevik bir hareketle eyere atladı.

"Bekleyin beni" dedi, "geliyorum."

Ve dört nala uzaklaştı.

On beş dakika sonra, yanında maskeli ve kocaman, kırmızı bir pelerine sarınmış bir adamla birlikte geri döndü.

Lord Winter ve üç silahşör birbirlerine baktılar hayretle. Hiçbiri aydınlatıcı bir bilgi veremedi çünkü kimse tanımıyordu bu adamı. Ama her şeye karar veren Athos olduğundan, yabancının aralarına katılmasına bir şey diyemediler.

Saat dokuzda, önlerinde, rehberlik eden Planchet olduğu halde, arabanın izlediği yoldan hareket etti küçük birlik.

Sessizce yol alan, her biri kendi dünyasına dalmış, umutsuzluk kadar sıkıcı, niyetleri kadar karanlık görünüşlü altı adamın hali son derece hüzün vericiydi doğrusunu söylemek gerekirse.

LXV

YARGILAMA

Fırtınalı ve karanlık bir geceydi, gökyüzünde dolaşan kara bulutlar, yıldızların parıltısını engelliyorlardı. Ay ancak gece yarısı ortaya çıkacaktı.

Arada bir ufukta çakan bir şimşek ıssız ve bembeyaz uzanıp giden yolları aydınlatıyor, sonra her şey yeniden eski karanlığına gömülüyordu.

Athos, sürekli d'Artagnan'a sesleniyor, ikide bir, birliğin başına geçen delikanlıyı hizaya davet ediyordu ama d'Artagnan bir süre sonra gene öne fırlıyordu. Genç silahşörün aklı fikri bir an önce ilerlemekteydi. Bu nedenle de sürekli hep başa geçiyordu.

Yaralı hizmetkârın kaldığı Festubert köyünü geçtiler, sonra Richebourg korusu boyunca gittiler; Herlier'ye vardıklarında kafileye rehberlik eden Planchet sola saptı.

Lord Winter, Porthos ve Aramis kırmızı pelerinli adamla birçok kez konuşmayı denediler ama kendine ne zaman bir soru yöneltildiyse, adam soruları yanıtsız bırakıp, başını

eğmekle yetindi. Nihayet, kafiledekiler yabancının konuşmaması için bir nedeni olduğunu anladılar ve kendisine soru yöneltmekten vazgeçtiler.

Bu arada hava gittikçe kötülemekteydi, şimşekler daha sık çakmaya başlamış, gök gürültüleri artmış, âfet habercisi rüzgâr atlıların başlarındaki tüyleri sallayarak ıslık çalmaya başlamıştı ovada.

Kafile atlarını tırısa kaldırdı.

Fromelles'e yaklaştıklarında fırtına patladı, herkes iyice pelerinine sarındı; önlerinde daha üç fersah yol vardı. Sağanak altında geçtiler bu yolu.

D'Artagnan şapkasını çıkarmış ve pelerinini de giymemişti. Ateş gibi yanan alnından ve öfkeden tir tir titreyen bedeninden aşağı doğru süzülen yağmur büyük bir keyif veriyordu ona.

Kafile, Goskal'ı henüz geçmiş, konaklayacakları yere doğru yaklaştığı sırada, karanlıkta fark edemedikleri ve bir ağacın arkasına gizlenmiş biri çıktı önlerine ve yolun ortasına kadar ilerledi; daha sonra parmağını dudaklarına götürdü.

Athos, anında tanıdı Grimaud'yu.

"Ne oluyor?" dedi d'Artagnan, "Armentières'den kaçtı mı yoksa?"

Grimaud başıyla, "evet" anlamında bir işaret yaptı. D'Artagnan dişlerini gıcırdattı.

"Sus, d'Artagnan" dedi Athos. "Her şeyi üstlenmiş olan benim, dolayısıyla Grimaud'yu da ben sorgulayacağım."

"Nerede?" diye sordu Athos.

Grimaud eliyle Lys yönünü işaret etti.

"Uzak mı?" diye sordu Athos.

Grimaud işaret parmağını bükerek gösterdi efendisine.

"Yalnız mı? diye sordu Athos.

Grimaud "evet" anlamında bir işaret yaptı başıyla.

"Beyler" dedi Athos. "Yalnız ve buradan yarım fersah uzakta, ırmak tarafında."

"İyi" dedi d'Artagnan. "Götür bizi oraya Grimaud."

Grimaud tarlalara dalarak, kılavuzluk etmeye başladı kafileye.

Yaklaşık beş yüz adım gitmişlerdi ki, küçük bir dere gördüler ve sığ yerinden karşı tarafa geçtiler.

Çakan bir şimşek ortalığı aydınlattığında Erquinghem köyünü gördüler.

"Burası mı?" diye sordu d'Artagnan.

Grimaud hayır anlamında kafasını kaldırdı.

"Susun!" dedi Athos.

Ve kafile yoluna devam etti.

Bir şimşek daha parladı gökyüzünde; Grimaud kolunu uzatıp, şimşeğin mavi pırıltısı altında fark edilen, bir saldan yüz adım kadar uzaklıkta, ırmak kenarındaki ıssız bir evi gösterdi. Pencerelerden birinde ışık vardı.

"Geldik" dedi Athos.

Bu sırada hendekte yatmış bir adam kalktı, Mousqueton'du bu. Parmağıyla ışık görülen pencereyi işaret etti.

"Orada" dedi.

"Ya Bazin?" diye sordu Athos.

"Ben pencereyi, o da kapıyı gözetliyordu."

"İyi" dedi Athos. "Siz hepiniz sadık hizmetkârlarsınız."

Athos atından atladı ve dizgini Grimaud'ya attı. Ötekilere kapı tarafından dolanmalarını işaret edip, pencereye doğru yanaştı.

Küçük evin çevresinde iki-üç ayak yüksekliğinde bir sarmaşık çiti vardı. Athos çitten atladı, panjursuz ama perdeleri iyice çekilmiş pencereye iyice sokuldu.

Taşlara basıp perdelerin üstünden içersini görmeye çalıştı.

Bir lambanın ışığı altında, koyu renk bir pelerine sarınmış ve bir tabureye ilişmiş bir kadını fark etti. Kadının yanı başındaki ateş sönmeye yüz tutmuştu. Dirseklerini eski püskü bir masaya dayamış, başını da fildişi kadar beyaz ellerinin arasına almıştı.

Yüzü seçilemiyordu kadının ama Athos'un dudaklarından sinsi bir gülümseme geçti, yanılmıyordu, aradığı kadındı bu.

Bu sırada atlardan biri kişnedi: Milady kafasını kaldırdı ve Athos'un cama dayanmış solgun yüzünü fark etti, bir çığlık attı.

Athos tanındığını anladı, diziyle ve eliyle itti pencereyi, pencere çöktü, camlar parçalandı.

Ve Athos bir intikam hayaleti gibi içeri daldı.

Milady koşup kapıyı açtı. Athos'tan daha solgun ve daha korkunç bir yüzle d'Artagnan bekliyordu eşikte.

Milady bir çığlık atarak geri çekildi. D'Artagnan kadının hâlâ kaçmak için bir çaresi olabileceğini sanıp, kesin sonuca gitmek amacıyla belinden tabancasını çekti ama Athos, elini havaya kaldırarak durdurdu onu.

"Silahı yerine koy d'Artagnan" dedi. Önemli olan bu kadının öldürülmesi değil yargılanması. Biraz daha bekle d'Artagnan, sonunda tatmin olacaksın. Girin beyler."

D'Artagnan ses çıkarmadı, çünkü Athos, Tanrı tarafından gönderilmiş bir yargıç gibi etkileyici bir ses ve tavırla konuşuyordu. D'Artagnan'ın arkasından Porthos, Aramis, Lord Winter ve kırmızı pelerinli adam da girdi.

Dört hizmetkâr kapıyı ve pencereyi tutmuşlardı.

Milady tekrar tabureye çökmüş, bu korkunç kâbustan kaçmak ister gibi kollarını öne doğru uzatmıştı. Kayınbiraderini de karşısında görünce bir çığlık attı.

"Ne istiyorsunuz benden?"

"Önce Kontes de la Fêre, sonra Sheffield Baronu Lady Winter diye anılan Charlotte Backson'u arıyoruz" dedi Athos.

"Benim, benim o!" diye mırıldandı dehşete düşmüş olan kadın. "Ne istiyorsunuz benden?"

"İşlediğiniz suçlar dolayısıyla sizi yargılamak istiyoruz" dedi Athos. "Kendinizi savunmakta serbestsiniz, becerebilirseniz aklarsınız kendinizi. Önce Mösyö d'Artagnan sıralayacak iddialarını."

D'Artagnan bir adım öne çıktı.

"Tanrı'nın ve insanların huzurunda, bu kadını, dün akşam ölen Constance Bonacieux'yü zehirlemekle suçluyorum" dedi.

Sonra Porthos ve Aramis'e döndü.

"Tanıklık ederiz" dediler iki silahşör aynı anda.

D'Artagnan devam etti.

"Tanrı'nın ve insanların huzurunda bu kadını, sahte bir mektupla arkadaşlarımdan geliyormuş gibi göstererek Villeroi'dan gönderdiği şaraplarla beni zehirlemeye kalkışmakla suçluyorum. Tanrı beni kurtardı ama benim yerime Brisemont adında bir adam öldü."

"Tanıklık ederiz" dediler aynı anda Porthos ve Aramis.

"Tanrı'nın huzurunda ve insanların huzurunda bu kadını, beni Wardes Kontu'nu öldürmeye kışkırtmakla suçluyor ve bu suçlamaya tanıklık edebilecek kimse olmadığından ben tanıklık ediyorum bunun gerçekliğine. Doğru olduğuna da yemin ederim."

Ve d'Artagnan, Porthos ve Aramis'le birlikte odanın öbür tarafına geçti.

"Sıra sizde Milord!" dedi Athos.

Bu sefer Baron bir adım ileri çıktı.

"Tanrı'nın huzurunda ve insanların huzurunda, bu kadını Buckingham Dükü'nü öldürtmekle suçluyorum" dedi.

"Buckingham Dük'ü öldü mü?" diye bağırdılar hep bir ağızdan odadakiler.

"Evet" dedi Baron. "Öldürüldü! Beni uyardığınız mektubunuz üzerine bu kadını tutuklatmış, kendisini sadık askerlerimden birinin gözetimine vermiştim. Ama bu kadın onu da baştan çıkarttı, eline cinayette kullanacağı bıçağı verdi, Dük'ü öldürttü ve belki de Felton, şu anda, işlediği cinayetin bedelini, çok ağır bir biçimde kellesiyle ödüyordur."

Henüz bilmedikleri bu cinayet karşısında yargıçlar ürperdiler.

"Daha bitmedi" diye devam etti Lord Winter. "Karısını vâris ilan eden kardeşim bütün bedenini korkunç lekelerle kaplayan ve üç saat süren bilinmeyen bir hastalıktan can verdi. Sevgili kardeşim, kocanız nasıl öldü?"

"Korkunç!" diye bağırdılar Porthos ve Aramis.

"Buckingham'ın katili, Felton'un katili, kardeşimin katili! Adalet istiyorum sizlerden ve eğer siz gerçekleştirmezseniz adaleti, ben kendi ellerimle gerçekleştireceğim, bilesiniz bunu."

Lord Winter da d'Artagnan'ın yanına geçti ve sıra başka bir savcıya geldi.

Milady her iki elini de alnına dayadı, ve korkunç bir baş dönmesiyle karmakarışık olan düşüncelerini toparlamaya çalıştı.

"Sıra bende" dedi yılan görmüş bir aslan gibi bütün bedeni titreyerek ortaya çıkan Athos. "Şimdi sıra bende! Ben bu kadını genç kızken aldım. Hem de ailemin itirazlarına rağmen evlendim onunla. Servetimi, soyadımı verdim ona. Bir gün baktım ki damgalı bu kadın, sol omzunu zambak figürüyle dağlamışlar."

"Oh!" diye bağırarak yerinden kalktı Milady. "Bana bu alçakça cezayı layık gören mahkemeye meydan okuyorum. Bu cezayı uygulayanla da yeniden hesaplaşmak istiyorum."

"Sus" dedi bir ses. "Buna da ben cevap vereceğim!"

Ve bu kez de kırmızı pelerinli adam öne çıktı.

"Kim bu adam, kim bu adam?" diye bağırdı, dehşet içinde sesi iyice boğuklaşan ve saçları canlıymış gibi dağılıp tepesinde diklenen Milady.

Bütün gözler bu adama çevrildi çünkü Athos dışında, tanıyan yoktu kendisini.

Ayrıca Athos da hayret ve şaşkınlık içinde süzmekteydi bu adamı. Çünkü şu anda çözümlenmek üzere olan bir dramın içine nasıl karıştığını bir türlü anlayamıyordu.

Yabancı, ağır ve ciddi adımlarla Milady'nin yanına kadar yaklaştıktan va aralarında yalnızca bir masa kaldıktan sonra, maskesini çıkardı.

Milady gitgide artan bir dehşetle siyah saçlar ve favorilerle bezenmiş bu soluk yüzü seyretti. Adamın yüzünde buz gibi bir ilgisizlikten başka bir şey görmek mümkün değildi; sonra birden bağırdı:

"Oh! Hayır, hayır" dedi, yerinden kalkıp, duvara doğru gerilerken. "Hayır, hayır, cehennemden kaçan bir hayalet bu! O değil! O değil! İmdat! İmdat!" diye bağırdı, boğuk bir sesle ve duvara doğru döndü. Elleriyle kendine bir geçit açmak istiyordu duvarda sanki.

"Siz kimsiniz peki?" diye bağırdılar hep bir ağızdan bu sahneye tanık olanlar.

"Onu bu kadına sorun" dedi kırmızı pelerinli adam. "Çünkü gördüğünüz gibi tanıdı beni."

"Lille celladı, Lille celladı!" diye bağırdı Milady. Çılgınca bir dehşete kapılmıştı ve hem bağırıyor hem de düşmemek için duvara tutunmaya çalışıyordu.

Herkes geri çekildi ve kırmızı pelerinli adam, odanın ortasında tek başına, ayakta kaldı.

"Merhamet, merhamet! Lütfen, acıyın!" diye bağıran kadın dizlerinin üstüne çöktü.

Yabancı ortalığın sessizleşmesini bekledi.

"Beni tanıdığını söylemiştim size!" dedi. "Evet, ben Lille kenti celladıyım ve işte hikâyem."

Bütün gözler bu adama çevrilmişti ve çekilmez bir sıkıntı içinde dinlemeye çalışıyorlardı onu.

"Bu genç kadın bir zamanlar bugünkü gibi güzel bir genç kızdı. Templemar Benediktin Manastırı'nda rahibeydi. Saf ve inançlı genç bir papaz bu manastırın kilisesinde görevliydi. Bu güzel genç kız onu baştan çıkarmak istedi ve başardı da bu işi. Bir azizi baştan çıkardı.

Her ikisinin de istekleri kutsaldı ve kabul edilemeyecek türden şeyler değildi. Bu şekilde ilişkileri, ikisi de mahvolmadan daha uzun süre devam edemezdi. Genç kız birlikte orayı terk etmeye razı etti onu ama oradan ayrılmaları, birlikte kaçabilmeleri, tanınmadan, rahatça yaşayabilecekleri Fransa'nın başka bir bölgesine gidebilmeleri için para lazımdı. İkisinde de para yoktu. Papaz kutsal kâseleri çaldı ve sattı ama yola çıkacakları sırada yakalandılar ve tutuklandılar.

"Sekiz gün sonra genç kız gardiyanın oğlunu tavladı ve kurtuldu hapisten. Genç papaz on yıl prangaya mahkûm oldu,

üstüne üstlük bir de dağladılar onu. Ben bu kadının da söylediği gibi Lille şehrinin celladıydım. Suçluyu dağlamak zorunda kaldım ve suçlu, beyler, kardeşimdi benim!

İşte o zaman kardeşimi mahveden, onu suça ittiğine göre, basit bir suç ortağı olmakla kalmayan bu kadının bu cezayı paylaşacağına yemin ettim. Nerede saklandığını bilemiyordum, bazı kuşkularım vardı yalnızca. İz sürdüm ve sonunda yakaladım onu, bağladım elini kolunu ve kardeşimi dağladığım gibi onu da dağladım.

Lille'e dönüşümün ertesi günü, kardeşim de hapisten kaçmayı becerdi. Beni ona yardımcı olmakla suçladılar ve kardeşim teslim oluncaya kadar da onun yerine beni hapsettiler. Zavallı kardeşimin bu yargıdan haberi yoktu. Gene gidip bu kadını bulmuştu ve birlikte Berry'ye kaçtılar. Kardeşim orada küçük bir kiliseye papaz oldu. Kadın da kızkardeşiyim diye yutturuyordu kendini.

Kilisenin içinde bulunduğu toprakların efendisi, papazın bu sözde kızkardeşini gördü ve âşık oldu ona. Öyle bir aşktı ki bu, evlenme teklif etti kendisine. Acımasız kadın bunun üzerine mahvettiği erkeği bırakıp, mahvedeceği erkekle evlendi. Fêre Kontesi oldu..."

Bütün gözler Athos'a çevrildi. O da başını sallayarak, celladın anlattıklarının doğruluğunu onayladı.

"Bunun üzerine" diyerek konuşmasını sürdürdü adam, "umutsuzluktan çılgına dönen, bu kadının mutluluk ve onur adına hiçbir şey bırakmadığı bir yaşantıya kesinlikle veda etmek isteyen kardeşim Lille'e döndü ama yerine beni hapsettiklerini görünce, derhal, kendini tutuklattırıp, cezasını çekmek üzere hapishaneye girdi ve aynı gece de hücresinde hava deliğine astı kendini.

Ayrıca, haklarını teslim etmek gerekir ki, beni mahkûm edenler de sözlerini tuttular. Ceset teşhis edilir edilmez beni serbest bıraktılar.

İşte bu kadını ben de bu suçla itham ediyorum. İşte bu nedenle dağladım onu!"

"Mösyö d'Artagnan" dedi Athos. "Ne ceza istiyorsunuz bu kadın için?"

"Ölüm cezası" diye karşılık verdi d'Artagnan.

"Milord Winter" diye devam etti Athos. "Siz ne ceza istiyorsunuz bu kadın için?"

"Ölüm cezası" diye karşılık verdi Lord Winter.

"Mösyö Porthos ve Mösyö Aramis, sizler yargıçlık ettiniz. Ne ceza veriyorsunuz bu kadına?"

"Ölüm cezası" diye karşılık verdiler iki silahşör boğuk bir sesle.

Milady'den ulumaya benzer korkunç bir ses çıktı ve dizlerinin üstünde sürüklenerek hâkimlere doğru yaklaşmaya çalıştı.

Athos elini uzattı kendisine.

"Anne de Breuil, Kontes de la Fêre, Milady de Winter, cinayetleriniz yeryüzündeki insanları ve gökyüzündeki Tanrı'yı bıktırdı. Dua edecekseniz edin, çünkü mahkûm oldunuz ve öleceksiniz."

Hiçbir umut kalmadığını gösteren bu sözleri duyunca Milady dikildi ve ağzını açıp bir şeyler söylemek istedi ama gücü yetmedi. Bükülemeyen, çok güçlü bir el, saçlarından tutmuş sürüklüyordu sanki onu, tıpkı alınyazılarının insanları sürüklediği gibi. Bu nedenle hiç direnmedi ve çıktı kulübeden.

Lord Winter, d'Artagnan, Athos, Porthos ve Aramis de arkasından çıktılar. Uşaklar efendilerini izlediler ve oda, kırık penceresi, açık kapısı, masada hüzünlü bir ışık veren lambasıyla ıssız kaldı.

LXVI

İNFAZ

Aşağı yukarı geceyarısı olmuştu; fırtınadan kızıllaşmış ve son evresinde olduğundan devrik bir hilal gibi duran ay, küçük Armentières köyünün arkasında doğuyordu. Soluk aydınlığın altından evlerin ve çan kulesinin silueti gözükmüştü. Karşıda, Lys'in erimiş kalaya benzeyen suları akıyor, karşı kıyıda bakır rengi iri bulutların örttüğü karanlık ormanın üstündeki fırtınalı gökyüzü, gece karanlığında tan sökümü izlenimi uyandırıyordu. Sol tarafta, kanatları hareketsiz kalmış, terk edilmiş bir yeldeğirmeni görünüyordu. Değirmenin kalıntıları içinde kalmış bir gece kuşu tekdüze sesiyle belirli aralıklarla ötüyordu. Ovanın şurasında burasında, iç sıkıcı kafilenin izlediği yolun sağında ve solunda, bu uğursuz saatte geçen insanları seyretmek üzere yol kenarlarına dizilmiş biçimsiz cüceleri andıran bodur ağaç kümeleri vardı.

Arada bir çakan şimşek ufku bir boydan bir boya aydınlatıyor, kara ağaç kütleleri üstünde yılan gibi kıvrılıyor, gökyüzüyle suyun arasında dehşet veren bir pala gibi giriyordu. Boğucu ortam içinde yaprak oynamıyordu. Bir ölüm sessizliği bütün doğayı eziyordu sanki. Yağan yağmur toprağı nemlendirmiş ve kaygan bir hale getirmişti, yeşeren otlar daha etkili bir koku saçıyorlardı çevrelerine.

İki uşak, kollarından tuttukları Milady'yi sürüklüyorlardı. Cellat arkadan geliyor ve Lord Winter, d'Artagnan, Athos, Porthos ve Aramis de celladın ardında yürüyorlardı.

Planchet ve Bazin ise en arkada kalmışlardı.

İki uşak Milady'yi ırmak tarafına götürüyorlardı. Hiç sesi çıkmıyordu kadının. Ama gözleri, o anlatılmaz güzelliğiyle kendisine bakan herkese ayrı ayrı yalvarıyordu.

Ötekilerden birkaç adım ilerde olduğundan uşaklara söyle dedi:

"Eğer beni kaçırırsanız her birinize bin altın veririm. Ama beni efendilerinize teslim edecek olursanız, ölümümü size çok pahalıya ödetecek dostlarım vardır, bilesiniz bunu."

Grimaud duraksıyordu. Mousqueton'un bütün bedeni tir tir titriyordu.

Milady'nin sesini duyan Athos hemen yaklaştı o tarafa, Lord Winter da yanaştı arkasından.

"Geri gönderin bu uşakları" dedi. "Kadın bir şeyler söyledi onlara. Güvenemeyiz artık."

Planchet'yle Bazin'i çağırdılar ve ikisi Grimaud ile Mousqueton'un yerini aldı.

Suyun kenarına varınca, cellat Milady'ye yaklaştı ve elleriyle ayaklarını bağladı.

Milady bir anda sessizliği bozup haykırmaya başladı:

"Hepiniz alçaksınız, sefil katillersiniz, bir kadını boğazlamak için on kişi bir araya geliyorsunuz. Dikkat edin, canımı kurtaramasam da, intikamımı alacaklardır."

"Siz bir kadın değilsiniz" dedi Athos buz gibi bir sesle. "İnsan da sayılmazsınız siz, cehennemden kaçmış bir şeytansınız ve oraya geri göndereceğiz biz sizi."

"Ah! Erdemli beyler!" dedi Milady. "Dikkat edin, benim saçımın bir teline dokunan da katil olacaktır."

"Cellat öldürebilir ve öldürdüğü için de katil sayılmaz, Madam" dedi kırmızı pelerinli adam, elini kılıcına vurarak. "Son yargıçtır cellat, işte bu kadar. *Nachrichter*. Komşularımız Almanlar'ın dediği gibi."

Ve cellat bunları söylerken bir taraftan da bağlıyordu kadını. Milady bir-iki vahşi çığlık attı. Bu çığlıklar gecenin sessizliği içinde insanın tüylerini ürperterek ormanın karanlıklarında kaybolup gitti.

"Eğer suçluysam, iddia ettiğiniz gibi o cinayetleri işlemişsem, beni mahkemeye gönderin, siz yargıç değilsiniz, beni mahkûm edemezsiniz" diye uluyordu Milady.

"Ben sizi Tyburn'e gönderecektim, niçin kabul etmediniz?" dedi Lord Winter.

"Çünkü ölmek istemiyorum!" diye bağırdı Milady debelenerek. "Çünkü ölmek için daha çok erken!"

"Béthune'de zehirlediğiniz kadın sizden daha gençti Madam ama öldü" dedi d'Artagnan.

"Manastıra gireceğim, rahibe olacağım" dedi Milady.

"Siz zaten manastırdaydınız" dedi cellat. "Kardeşimi öldürmek için çıktınız oradan."

Milady bir dehşet çığlığı attı ve dizlerinin üstüne çöktü.

Cellat, kollarından tutup kaldırdı onu ve kayığa doğru götürmek istedi.

"Aman Tanrım!" diye bağırdı kadın. "Aman Tanrım! Boğacak mısınız beni yoksa?"

Milady'nin çığlıkları öylesine yürek parçalayıcıydı ki, kadının yakalanıp cezalandırılmasında en büyük telaşı gösteren d'Artagnan, gidip bir kütüğün üstüne oturdu, başını eğdi, kulaklarını tıkayarak bu çığlıkları duymamaya çalıştı. Buna rağmen tehditler ve çığlıklar ulaşıyordu kulağına.

D'Artagnan, orada bulunan erkeklerin en genciydi, yüreği dayanamadı sonunda.

"Ah! Dayanamayacağım bu korkunç manzaraya! Bu kadının bu şekilde ölmesine razı olamam ben!"

Bu birkaç sözcüğü kaçırmayan Milady bir umut ışığı görür gibi oldu.

"D'Artagnan! D'Artagnan!" diye bağırdı. "Unutma ki sevmiştim seni ben!"

Delikanlı yerinden kalktı ve ona doğru bir adım attı.

Ama Athos aniden kılıcını çekti ve önünü kesti.

"Bir adım daha atarsanız d'Artagnan, kılıç tokuşturuz."

D'Artagnan diz çöktü ve dua etti.

"Haydi bakalım cellat, görevini yap" dedi Athos.

"Memnuniyetle Monsenyör" dedi cellat. "Çünkü ben iyi bir Katolik olduğum halde, bu kadınla ilgili olarak görevimi yerine getirirken son derece adaletli davrandığıma inanıyorum."

"İyi."

Athos, Milady'ye doğru bir adım attı.

"Bana yaptığınız kötülükler için sizi bağışlıyorum" dedi. "Geleceğimi mahvetmenizi, mutluluğumu yok etmenizi, aşkımı kirletmenizi, beni içine attığınız umutsuzluk içinde huzurumu bir daha geri gelmeyecek biçimde ortadan kaldırmanızı bağışlıyorum. Huzur içinde ölün."

Sonra Lord Winter yaklaştı kendisine.

"Kardeşimi zehirlemenizi, Lord Buckinhgam'ı öldürmenizi bağışlıyorum" dedi. "Zavallı Felton'u öldürdüğünüz için bağışlıyorum, beni öldürmeye kalkıştığınız için de bağışlıyorum sizi... Huzur içinde ölün."

"Bana gelince" dedi d'Artagnan. "Soylu bir insana yakışmayacak hafiflikle öfkenizi körüklediğim için bağışlayın beni. Buna karşılık ben de zavallı sevgilimi öldürmenizi, bana karşı yönelttiğiniz insafsız intikam teşebbüslerinizi bağışlıyorum ve arkanızdan ağlıyorum. Huzur içinde ölün."

"*I am lost!*" diye İngilizce mırıldandı Milady. "*I must die!*"

Daha sonra kendi kendine kalktı, kendisine özgü bakışlarıyla, ateş saçan gözleriyle çevresini süzdü.

Hiçbir şey görmedi.

Kulak kabarttı ve hiçbir şey duymadı.

Çevresinde yalnız düşmanlar vardı.

"Nerede öleceğim?" diye sordu.

"Karşı kıyıda" diye karşılık verdi cellat.

Cellat daha sonra kadını kayığa bindirdi, kendi de bineceği sırada Athos bir miktar para uzattı adama.

"Alın" dedi. "İnfaz ücreti bu. Yargıçlar gibi davrandığımız belli olsun."

"Pekâlâ" dedi cellat. "Şimdi bu kadın da bilsin ki ben mesleğimi icra etmiyorum, görevimi yapıyorum."

Ve parayı ırmağa attı.

Kayık, içinde suçlu kadın ve cellat olduğu halde, Lys'in sol kıyısına doğru uzaklaştı. Ötekilerin hepsi sağ kıyıda kaldılar ve diz çöktüler.

Kayık, ırmağın üstünden geçen bir bulutla rengi daha da soluklaşan suların üstünden kayarak gidiyordu.

Karşı kıyıya yanaştıklarını gördüler; kırmızımtırak ufukta insanlar birer siyah çizgi gibi biçimleniyorlardı.

Yol boyunca Milady ayak bileklerindeki ipleri çözmeyi başarmıştı. Kıyıya varır varmaz hemen yere atladı ve kaçtı.

Ama toprak nemliydi; bayırı tırmanıp doruğa varınca ayağı kaydı ve dizlerinin üstüne düştü.

Bu sırada kesinlikle boş bir inanç takıldı aklına. Ansızın Tanrı'nın kendisini kurtarmayı kabul etmediğini düşünerek, düştüğü gibi öyle hiç kımıldamadan kaldı orada. Başı önde, elleri bitişik, bekledi.

Karşı kıyıdan, o anda, celladın iki kolunu birden havaya kaldırdığı, geniş kılıcının üstüne ay ışığının yansıdığını gör-

düler. İki kol ansızın hızla aşağı indi. Kılıcın havayı yararken çıkardığı ıslık sesi duyuldu. Ardından da kurbanın çığlığı! Darbeyle kopan bir şey yere düştü.

Cellat kırmızı pelerinini çıkardı, yere serdi, bedeni üstüne yatırdı ve kesik başı da yanına yuvarladı, pelerini dört bir yanından düğümledi ve omzuna attı, kayığa bindi.

Lys'in ortasına gelince, kayığı durdurdu ve yükünü ırmağın üstünde sallandırarak:

"Tanrı'nın adaleti yerini bulsun!" diye bağırdı yüksek sesle.

Ve cesedi suya attı. Dalgalar dibe vuran cesedin üstüne kapandı.

Üç gün sonra, dört silahşör Paris'e döndüler. İzin süresini aşmamışlardı ve hemen o günün akşamı Tréville'i ziyarete gittiler her zamanki gibi.

"Pekâlâ beyler, iyi eğlenebildiniz mi bari bu gezide?" diye sordu yiğit komutan.

"Çok" diye karşılık verdi Athos, dişlerini sıkarak.

LXVII

SONUÇ

Bir sonraki ayın 6'sında, La Rochelle'e dönmek için Paris'ten ayrılacağına ilişkin Kardinal'e verdiği sözü tutarak yola çıkan Kral, başkentten ayrılırken, hâlâ Buckingham'ın öldürüldüğü haberinin şaşkınlığı içindeydi.

Sevdiği erkeğin hayatının tehlikede olduğu konusunda uyarılmış olmasına rağmen, Kraliçe bu haberi aldığında inanmak istememişti önce. Hatta ihtiyatsızlık ederek şöyle haykırmıştı:

"Yalan! Daha yeni mektup aldım kendisinden."

Ama ertesi gün bu acı habere kesinlikle inanması gerekti. Herkes gibi I. Charles'ın emriyle İngiltere'den ayrılmadığı için Paris'e yeni dönmüş olan La Porte, Buckingham'ın Kraliçe'ye gönderdiği son ve hüzün verici hediyelerle çıkageldi.

Kral pek gürültülü patırtılı neşelendi, hatta bunu gizlemeye bile gerek duymadı. Kraliçe'nin önünde bile açığa vurdu sevincini. Bütün zayıf yürekliler gibi XIII. Louis'de de cömertlikten eser yoktu.

Ama bir süre sonra Kral'ın suratı tekrar asıldı ve kendini iyi hissetmemeye başladı. Bir türlü uzun sürmüyordu keyfi. Kışlaya dönmekle tekrar köle hayatı yaşamaya başlayacağını biliyor, gene de dönüyordu oraya.

Kardinal ona göre büyüleyici bir yılan, kendi de bu yılandan bir türlü kurtulamayan ve daldan dala konan bir kuştu.

Bu yüzden La Rochelle'e dönüş pek hüzünlü oldu. Özellikle dört dostumuz, davranışlarıyla çok şaşırtıyorlardı arkadaşlarını. Hep birlikte, yan yana, kötü kötü bakarak ve başları hep önde dolaşıyorlardı. Yalnızca Athos arada bir geniş alnını kaldırıyordu. O zaman gözlerinde şimşek gibi bir parıltı görülüyor, dudaklarından acı bir gülümseme geçiyordu, sonra, o da arkadaşları gibi kendisini düşlerine kaptırıp gidiyordu.

Muhafız birliği bir kente vardığında, Kral'ı yerine yerleştirdikten sonra, dört arkadaş ya odalarına çekiliyorlar ya da izbe bir meyhaneye dalıyorlardı. Ama ne kumar oynuyor ne de içki içiyorlardı. Yalnızca kendilerini dinleyen olup olmadığına dikkat ederek, alçak sesle sohbet ediyorlardı.

Bir gün Kral, yolda gene saksağan avlamak için mola vermişti. Av partisine katılmayan dört arkadaş, yol üstündeki bir meyhaneye girmişlerdi ki, dört nala La Rochelle'den gelen bir atlı, bir kadeh şarap içmek amacıyla meyhaneye uğradı ve çevresini süzerken, masa başındaki dört silahşörü gördü.

"Hey! Mösyö d'Artagnan! Siz değil misiniz gördüğüm yoksa?"

D'Artagnan başını kaldırdı ve bir sevinç çığlığı attı. Hayalet diye bellediği bu adam Meung'deki, Fossoyeurs ve Arras sokaklarındaki yabancıydı.

D'Artagnan kılıcını çekti ve kapıya doğru koştu.

Ama bu sefer yabancı, kaçacağına, atından indi ve d'Artagnan'ın üzerine yürüdü.

"Ah, Mösyö!" dedi delikanlı. "Nihayet buldum sizi. Bu sefer kaçamayacaksınız benden.

"Benim de zaten kaçmaya hiç niyetim yok Mösyö. Çünkü ben de sizi arıyordum. Kral namına sizi tutukluyorum ve kılıcınızı bana vermenizi istiyorum. Sakın direnmeyin. Kelleniz gider, uyarıyorum sizi."

"Kimsiniz siz?" diye sordu d'Artagnan. Kılıcını indirmiş ama henüz teslim etmemişti.

"Ben Şövalye Rochefort'um" diye karşılık verdi yabancı. "Kardinal hazretlerinin seyisiyim ve sizi huzurlarına çıkarmak için emir aldım."

"Biz de zaten Kardinal hazretlerinin yanına gidiyoruz, sayın şövalye" dedi Athos, onlara doğru yaklaşarak. "Mösyö d'Artagnan'ın buradan doğru La Rochelle'e gideceğine dair vereceği söze güvenirsiniz umarım."

"Kendisini kışlaya götürecek olan muhafızlara teslim etmek zorundayım."

"İsteğiniz yerine getirilecektir Mösyö. Söz veriyoruz size. Ama soylu insanlar olarak gene sözümüze güvenebilirsiniz ki d'Artagnan bizden ayrılmayacaktır."

Rochefort arkasına dönüp şöyle bir baktı ve Porthos'la Aramis'in kendisiyle kapı arasına yerleşmiş olduklarını gördü; bu dört adamın isteklerine kesinlikle uymak zorunda olduğunu anlamıştı.

"Beyler" dedi. "Eğer Mösyö d'Artagnan kılıcını bana teslim eder ve verdiğiniz söze katılırsa, kendisini Monsenyör Kardinal'in karargâhına götüreceğinize dair verdiğiniz sözle yetinirim."

"Söz veriyorum Mösyö" dedi d'Artagnan. "İşte kılıcım."

"Bu benim de işime gelir" diye ekledi Rochefort. "Yolculuğuma devam etme olanağı bulurum."

"Yolculuğunuza Milady'ye kavuşmak için devam edecekseniz, boşuna olur bu" dedi buz gibi bir sesle Athos. "Bulamazsınız onu çünkü.

"Ne oldu ona?" diye heyecan içinde sordu Rochefort.

"Kışlaya döndüğünüzde öğrenirsiniz."

Rochefort bir süre düşündü, sonra Kardinal'in Kral'ı karşılamaya çıkacağı Surgères'den ancak bir günlük yolda olduğunu hesaplayarak, Athos'un tavsiyelerini dinlemeye, onlarla birlikte dönmeye karar verdi.

Böylece bir üstünlük daha sağlamış olacaktı kendisine. Tutsağına kendi göz kulak olacaktı.

Yola çıktılar.

Ertesi gün, öğleden sonra saat üçte Surgères'e vardılar. Kardinal, XIII. Louis'yi burada bekliyordu. Kral ve başbakanı burada zoraki bir heyecanla kucaklaştılar. Fransa'yı, tüm Avrupa'yı, kendisine karşı kışkırtan azılı düşmanından kurtaran mutlu rastlantı dolayısıyla birbirlerini kutladılar. Daha sonra d'Artagnan'ın Rochefort tarafından tutuklandığından ve onu acele görmek istediğinden haberdar edilen Kardinal, Kral'dan izin isteyerek, kendilerini, ertesi gün tamamlanacak olan mendirek çalışmalarını görmeye davet etti.

Akşam La Pierre köprüsündeki karargâhına dönen Kardinal, kapıda ayakta bekleyen kılıçsız d'Artagnan'la, silahlı üç silahşörü gördü.

Bu sefer kendini güçlü hissettiğinden, sert sert baktı onlara ve d'Artagnan'a gözü ve eliyle işaret edip kendisini izlemesini belirtti.

D'Artagnan bu isteğe uydu.

"Bekleyeceğiz seni d'Artagnan" dedi Athos, Kardinal'in duyabileceği kadar yüksek sesle.

Kardinal hazretleri kaşlarını çattı, bir an durdu, sonra tek kelime etmeden yoluna devam etti.

D'Artagnan Kardinal'in arkasından içeri girdi, d'Artagnan'ın arkasından da Rochefort girdi. Nöbetçiler kapıdaki yerlerini aldılar hemen.

Kardinal hazretleri çalışma odası olarak kullandığı salona girdi, Rochefort'a genç silahşörü içeri almasını emretti.

Rochefort söyleneni yaptı ve çekildi.

D'Artagnan, Kardinal'le başbaşa kaldı. Richelieu'yle ikinci görüşmesiydi bu ve sonuncusu olacağını da itiraf ediyordu kendi kendine.

Richelieu şömineye dayanıp ayakta durdu, d'Artagnan'la arasında bir masa vardı.

"Mösyö" dedi Kardinal, "sizi benim emrimle tutukladılar."

"Söylediler Monsenyör."

"Nedenini biliyor musunuz?"

"Hayır Monsenyör, çünkü benim tutuklanmama neden teşkil edebilecek tek şey var ve Kardinal hazretlerinin bundan henüz haberi yoktur."

Richelieu dik dik baktı delikanlıya.

"Allah allah! Ne demek oluyor bu?" dedi.

"Önce Monsenyör lütfen neyle suçlandığımı söylesinler, ben de kendilerine daha sonra işlediğim suçları anlatırım."

"Sizi boyunuzdan büyük işlere karışmakla suçluyorlar Mösyö!" dedi Kardinal.

"Neymiş bunlar Monsenyör?" diye sordu d'Artagnan, Kardinal'i bile şaşırtan bir rahatlıkla.

"Krallığın düşmanlarıyla mektuplaşmakla, Devlet sırlarını öğrenmekle, komutanınızın planlarını başarısızlığa uğratmaya çalışmakla suçlanıyorsunuz."

"Peki, beni suçlayan kim Monsenyör?" diye sordu, Milady'den kuşkulanan d'Artagnan. "Ülkemizin adaleti tarafından damgalanmış, Fransa'da ve İngiltere'de iki ayrı kişiyle evlenmiş, ikinci kocasını zehirlemiş ve de beni zehirlemeye kalkışmış bir kadın, değil mi?"

"Neler söylüyorsunuz siz?" diye bağırdı Kardinal şaşkın bir halde. "Hangi kadından söz ediyorsunuz böyle?"

"Milady Winter'dan" diye karşılık verdi d'Artagnan. "Kardinal hazretlerinin son derece güvendiği ama cinayetlerinden haberdar olmadığı Milady Winter'dan efendim."

"Mösyö" dedi Kardinal, "Milady Winter gerçekten bu suçları işlemişse cezalandırılacaktır."

"Cezalandırıldı bile Monsenyör."

"Kim cezalandırdı?"

"Biz."

"Hapiste mi?"

"Öldü."

"Öldü ha!" diye yineledi Kardinal. Kulaklarına inanamıyordu. "Öldü! Öldüğünü söylediniz değil mi?"

"Üç kez beni öldürmeye teşebbüs etti ve bağışladım onu ama çok sevdiğim kadını öldürdü. Bunun üzerine arkadaşlarımla birlikte yakaladık, yargıladık, ölüm cezası verdik ve infaz ettik."

D'Artagnan daha sonra Madam Bonacieux'nün Béthune'deki Karmelit Manastırı'nda nasıl zehirlendiğini, ıssız evdeki yargılamayı, Lys kıyılarındaki infazı anlattı.

Kolay kolay heyecanlanmayan Kardinal ürperdiğini hissetti.

Ama hemen ardından da, gizli birtakım düşünceler altındaymış gibi, asık duran yüzü yavaş yavaş aydınlandı ve sonunda kendini toparladı.

"Demek" dedi, sözlerinin anlamındaki sertliğe son derece zıt bir sesle. "Demek kendinizi yargıç yerine koydunuz ve ceza verme yetkileri olmadığı halde, insanları cezalandıranların, aslında adi birer katil olduklarını unuttunuz."

"Monsenyör, yemin ederim ki, karşınızda bir an bile kellemi kurtarmayı düşünmedim. Kardinal hazretlerinin benim için uygun görecekleri cezayı çekmeye hazırım. Ölümden korkacak kadar hayata bağlı değilim."

"Evet, biliyorum bunu, yiğit bir insansınız siz Mösyö" dedi Kardinal biraz duygusal bir tavırla. "Dolayısıyla size yargılanacağınızı, hatta mahkûm edilebileceğinizi söyleyebilirim."

"Başkası olsa Kardinal'e af emrinin cebinde olduğunu söylerdi ama ben yalnız şunu söylemekle yetineceğim. Emredin Monsenyör, hazırım."

"Af emri mi?" diye hayretle sordu Kardinal.

"Evet Monsenyör" dedi d'Artagnan.

"Kimin imzası var altında? Kral'ın mı?"

Kardinal bu son sözleri tuhaf bir küçümseme edasıyla telaffuz etti.

"Hayır, Kardinal hazretlerinin."

"Benim mi? Aklınızı mı kaçırdınız siz?"

"Monsenyörün kendi yazısını tanıyacağından hiç şüphem yok."

Ve d'Artagnan Kardinal'e, Athos'un Milady'den aldığı ve kendini kurtarması için ona verdiği değerli belgeyi takdim etti.

Kardinal hazretleri kâğıdı aldı ve sakin sakin, hecelerin üstüne basa basa okudu:

Bu belgeyi elinde bulunduran kişi benim emrimle ve Devletin çıkarı için yapmıştır istediği şeyi.

La Rochelle kışlası, 5 Ağustos 1628.

RICHELIEU

Kardinal bu iki satırı okuduktan sonra derin düşüncelere daldı, ama kâğıdı d'Artagnan'a geri vermedi.

"Beni nasıl bir işkence altında öldürteceğini düşünüyor" diye geçirdi içinden d'Artagnan. "Olsun! Biz de soylu birinin nasıl öleceğini gösteririz."

Genç silahşör kahramanca işkenceden geçmeye hazırdı.

Richelieu sürekli düşünüyor, elindeki kâğıdı katlıyor tekrar açıyordu. Sonunda kafasını kaldırdı, kartal bakışlarını, karşısındaki bu dürüst, zeki, açık çehreye dikti ve son bir ay içinde çektiği acılar ve gözyaşlarıyla kırışan yüzünde epeyce şeyler okudu. Belki de üçüncü ya da dördüncü defa, yirmi bir yaşındaki bu delikanlının parlak bir geleceği olduğunu, ataklığının, cesaret ve aklının iyi bir yöneticinin elinde nasıl parlak sonuçlara ulaşabileceğini düşündü.

Öte yandan Milady'nin cinayetleri, gücü, korkunç dehası birçok kez ürkütmüştü kendisini. Bu tehlikeli suç ortağından kurtulduğuna seviniyordu için için.

D'Artagnan'ın büyük bir yüce gönüllülükle kendisine verdiği kâğıdı yavaşça yırttı.

"Mahvoldum ben" diye geçirdi içinden d'Artagnan.

Ve Kardinal'in önünde saygıyla eğildi. "Efendimiz, iradeniz yerine gelsin!" diyordu sanki.

Kardinal masasının başına gitti, oturmadan, üçte ikisi zaten dolu olan bir parşömene birkaç satır daha ekledi, sonra mührünü bastı.

"Bu benim idam fermanım" diye geçirdi içinden d'Artagnan. "Hiç değilse Bastille'deki sıkıntılı hayattan ve bitmek bilmeyen mahkemelerden kurtulmuş olurum. Her şeye rağmen hoş bir tavır."

"Alın Mösyö" dedi Kardinal, delikanlıya. "Elinizdeki açık bonoyu aldım, bir başkasını veriyorum onun yerine. Belgede ad yok, kendiniz yazarsınız."

D'Artagnan, tereddüt geçirerek aldı kâğıdı ve şöyle bir göz attı.

Silahşörler arasında teğmenliğe yükseldiğini bildiren bir emirdi bu.

D'Artagnan, Kardinal'in önünde diz çöktü.

"Monsenyör" dedi. "Hayatım sizindir; istediğiniz gibi kullanabilirsiniz artık. Ama ben sizin bu lütfunuza layık değilim, bunu benden daha fazla hak etmiş, daha yiğit üç arkadaşım var..."

"Siz yiğit bir gençsiniz, d'Artagnan" diyerek sözünü kesti Kardinal ve içten bir tavırla omzuna vurdu. İçindeki asiliği uyandırdığı için de ayrıca mutlu olmuştu. "Bu belgeyi dilediğiniz gibi kullanın. Yalnız şunu unutmayın ki, ad yeri boş olduğu halde, size verdim ben bu belgeyi."

"Kesinlikle unutmam" diye karşılık verdi d'Artagnan. "Kardinal hazretleri bana güvenebilirler bu konuda."

Kardinal döndü ve bağırdı:

"Rochefort!"

Kapıda bekleyen şövalye hemen içeri girdi.

"Rochefort" dedi Kardinal. "Mösyö d'Artagnan'ı tanıyorsunuz. Kendisi dostumdur bundan böyle. Bu nedenle, kellenizin yerinde durmasını istiyorsanız, sarılın ve artık yaramazlık istemiyorum."

Rochefort'la d'Artagnan dudaklarının ucuyla şöyle öpüştüler ve sarıldılar birbirlerine ama Kardinal çok dikkatle süzdü ikisini de.

Birlikte çıktılar dışarı.

"Tekrar görüşeceğiz, değil mi Mösyö?"

"Ne zaman isterseniz" dedi d'Artagnan.

"Mutlaka bir fırsat çıkacaktır" diye karşılık verdi Rochefort.

"Ne?" dedi Richelieu kapıyı açarak.

Her ikisi de güldüler, el sıkıştılar ve Kardinal hazretlerini selamladılar.

"Biz de sabırsızlanmaya başlamıştık" dedi Athos.

"İşte geldim, arkadaşlar!" diye karşılık verdi d'Artagnan. "Yalnızca özgür olarak değil, ayrıca bir lütuf da gördüm."

"Her şeyi anlatacak mısınız?"

"Hemen bu akşam."

Gerçekten de d'Artagnan, o akşam Athos'un yanına gitti ve kendisini, her akşamki alışkanlığı içinde, İspanyol şarabı içerken buldu gene.

Kardinal'le aralarında geçenleri anlattı ve cebinden belgeyi çıkartarak:

"Alın bunu aziz dostum" dedi, "sizin hakkınızdır bu kesinlikle."

Athos tatlı tatlı gülümsedi.

"Dostum" dedi, "Athos için bu kadarı çok, Kont de la Fêre içinse az. Sizde kalsın, size aittir o. Ne yazık ki pahalıya mal oldu size."

Athos'un odasından çıkan d'Artagnan, Porthos'un odasına girdi.

Arkadaşını şahane giysiler, göz kamaştırıcı işlemeler içinde, aynanın karşısında buldu.

"Ah! D'Artagnan siz miydiniz dostum? Nasıl buluyorsunuz kıyafetimi, yakışmış mı?"

"Şahane" dedi d'Artagnan. "Ama ben size daha çok yakışacak başka bir giysi önermeye geldim."

"Nasıl?" diye sordu Porthos.

"Silahşör teğmen kıyafeti."

D'Artagnan, Porthos'a Kardinal'le yaptığı görüşmeyi anlattı ve cebinden belgeyi çıkarttı.

"Alın dostum" dedi. "Adınızı yazın buraya ve iyi bir komutan olun benim için."

Porthos bir göz attı belgeye, sonra geri verdi d'Artagnan'a. Delikanlı çok şaşırdı buna.

"Doğrusunu söylemem gerekirse çok hoşuma giderdi bu üniforma ama uzun süre taşıyamam bu üniformayı. Béthune seferi sırasında bizim Düşes'in kocası ölmüş ve merhumun kasası kollarını bana uzatmış durumda. Dul bayanla evleniyorum. Düğün kıyafetimi deniyordum zaten ayna karşısında. Teğmenlik sizin olsun dostum, siz giyin o üniformayı."

Ve belgeyi d'Artagnan'a uzattı.

Delikanlı daha sonra Aramis'e gitti.

Onu bir dua iskemlesinin önünde, alnını kitabına dayamış halde buldu.

Ona da anlattı Kardinal'le yaptığı görüşmeyi ve üçüncü kez çıkardı cebinden söz konusu belgeyi.

"Siz ki bizim dostumuz, ışığımız, görünmez koruyucumuzsunuz" dedi. "Kabul edin şu belgeyi. Herkesten çok siz hak ettiniz onu, bilgeliğinizle, her zaman mutlu sonuçlar getiren öğütlerinizle..."

"Ne yazık ki, dostum" dedi Aramis, "son maceralarımız beni silahşörlük yaşamından iyice soğuttu. Bu kez kararım kesindir, kuşatmadan sonra Lazarist rahiplere katılıyorum. Sizde kalsın o belge d'Artagnan, silahşörlük yakışıyor size, yiğit ve yaman bir komutan olacaksınız."

Gözleri minnet ve şükran duygularıyla yaşaran ve sevinçle parlayan d'Artagnan yeniden Athos'un yanına gitti; Athos gene sofradaydı ve lamba ışığında son Malaga kadehini deviriyordu.

"Onlar da reddettiler beni" dedi.

"Çünkü bu işe en layık olan sizsiniz dostum."

Sonra eline bir kalem alıp, belgeye "D'Artagnan" yazdı ve uzattı.

"Demek hiç dostum olmayacak artık" dedi delikanlı. "Yazık! Acı anılardan başka bir şeyim yok..."

Ve başını ellerinin arasına alırken yanaklarından iki damla gözyaşı süzülüyordu.

"Gençsiniz siz" dedi Athos. "Acı hatıralarınızı tatlı hatıralara dönüştürecek zamanınız var!"

SONDEYİŞ

İngiliz donanmasının yardımından yoksun kalan La Rochelle, Buckingham'ın vaadettiği parçalanma da gerçekleşmeyince, bir yıl süren kuşatmadan sonra teslim oldu. 28 Ekim 1628'de teslim anlaşması imzalandı.

Aynı yıl 23 Aralıkta Kral, Paris'e döndü. Kendisini, sanki Fransızlar'ı değil de düşmanı yenmiş gibi büyük sevgi gösterileriyle karşıladılar. Yemyeşil takların altından geçip Saint-Jacques semtinden kente girdi.

D'Artagnan teğmenlik rütbesini taktı. Porthos meslekten ayrılıp, bir yıl sonra Madam Coquenard'la evlendi. Pek iştah kabartan kasadan sekiz yüz bin lira çıktı.

Mousqueton şahane bir giysi diktirdi kendine ve hayatı boyunca arzuladığı şeye, altın yaldızlı bir arabanın arkasına binme onuruna erişti.

Aramis, Lorraine'e yaptığı bir yolculuktan sonra, ortadan kayboldu ve dostlarına mektup yazmayı da unuttu. Daha sonra Madam Chevreuse'ün bir iki âşığına anlattıklarından öğrenildiğine göre Nancy'de bir manastıra girmiş.

Bazin de papaz oldu.

Athos 1633'e kadar d'Artagnan'ın komutası altında silahşörlük mesleğini sürdürdü. O yıl Touraine'e yaptığı bir yolculuktan sonra, Roussillon'da kendine küçük bir miras kaldığını söyleyerek, o da meslekten ayrıldı.

Grimaud da Athos'un peşinden gitti.

D'Artagnan tam üç kez Rochefort'la düello etti ve üç kez yaraladı hasmını.

"Dördüncüsünde sizi herhalde öldüreceğim" diyerek, yerden kaldırmak için elini uzattı ona.

"Hem sizin hem de benim için, bu işe burada son vermek daha doğru olacak" diye karşılık verdi yaralı. "Aslında ben sizin sandığınızdan daha fazla dostunuzum çünkü daha ilk karşılaşmamızda Kardinal'e tek kelime etseydim, kelleniz gidebilirdi."

Bu kez, kesinlikle art niyetsiz ve içtenlikle kucakladılar birbirlerini.

Planchet de muhafız birliğinde bir çavuşluk koparttı Rochefort'dan.

Mösyö Bonacieux, sessiz sakin bir yaşam sürüyordu ve karısının başına gelenlerden haberi bile yoktu. Aldırdığı da yoktu aslında. Bir gün Kardinal'e kendisini hatırlatmak için bir mektup yazmak gibi bir münasebetsizlikte bulundu. Kardinal de artık sıkıntı çekmeden yaşayabilmesi için gerekenin yapılacağını bildirdi kendisine.

Gerçekten de ertesi gün akşam saat yedide Louvre'a gitmek üzere evden çıkan Mösyö Bonacieux, bir daha Fossoyeurs Sokağı'nda görünmedi. İyi haber alan kaynaklara göre yüce gönüllü Kardinal hazretlerinin lütuflarıyla, Krallık şatolarından birine yerleştirilmişti.

OĞLAK KLASİKLERİ

Oğlak Yayınları "Klasikler" dizisine, dünya edebiyat tarihinin tartışmasız en büyük başyapıtlarından biriyle başlıyor: *Üç Silahşörler*. Fransız edebiyatının en verimli ve en sevilen edebiyatçılarından biri olan Alexandre Dumas'nın (1802-1870) başyapıtı *Üç Silahşörler*, yeni ve temiz bir çeviriyle dilimize bir kez daha kazandırıldı.

Tarihsel romanları ve oyunlarıyla haklı bir ün kazanan Dumas'nın yükselişinde en önemli rol hiç şüphesiz *Üç Silahşörler*'e ait. Kardinal Richelieu / XIII. Louis dönemindeki dört gözüpek şövalyenin maceralarının hayranlık verici bir akıcılıkla anlatıldığı romans tarzındaki *Üç Silahşörler*, yazıldığı dönemden bugüne değerinden hiçbir şey yitirmedi. Krallık Muhafız Birliği silahşörlerinden Athos, Porthos ve Aramis'e genç ve ateşli, romantik ve gözükara d'Artagnan'ın da katılmasıyla, Kardinal'in adamları için zor günler başlıyor. Kahramanlarımız Kral ve Kraliçe (biraz da sevgilileri) uğruna kılıçlarını konuşturuyor ve hiç çekinmeden hayatlarını ortaya koyuyorlar. Çünkü onlar, şövalyeliğin üç büyük mücevherine sahipler: Cesaret, sadakat, onur! Saf kötülüğün temsilcisi Milady bile çevirdiği korkunç entrikalara rağmen onları soylu hedeflerinden alıkoyamıyor.

